

ASIANIC

مَا كُنَّا إِلَّا قُوَّةً بِاللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَطْلَعُ الْبُرْجَانِ فِي

کتابخانه فارسی

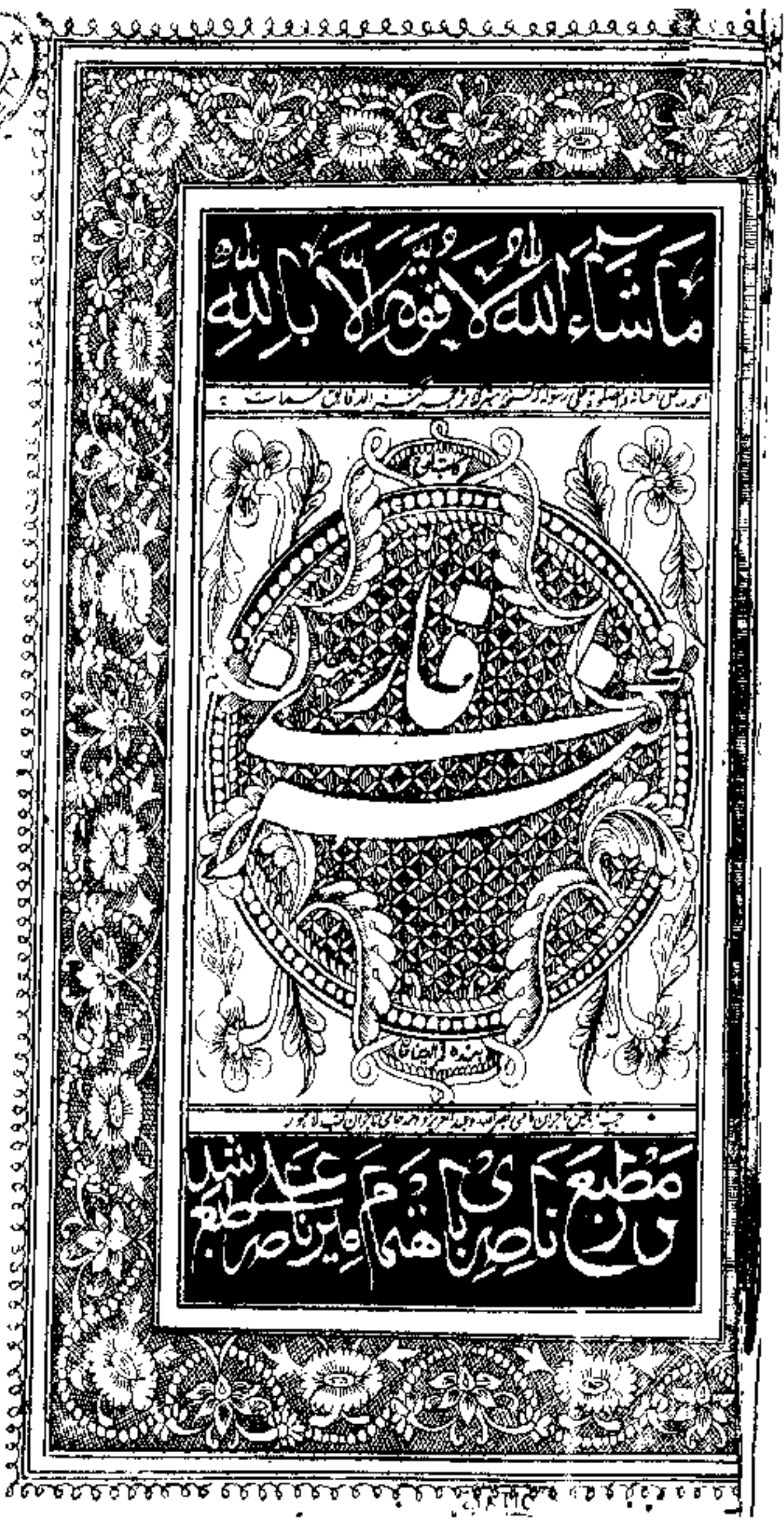
فہرست

۲	کتاب الطہارت	۲۰	ابو سعید السہمی	۳۱	ابو العشر	۴۸	کتاب النکاح
۳	فصل فی زجر الجن العنوا	۲۱	ابو صلوة المرعیش	۳۰	ابو العرف	۴۹	فصل فی الریاض
۳	فصل فی الحمام المنسل	۲۱	ابو سعید القلاءت	۳۲	ابو صدقہ البصری	۵۰	کتاب الولیاء والاکفءاء
۴	فصل فی ریشا من آبہا	۲۲	ابو صلوة ہاشمی	۳۲	کتاب الصوم	۵۱	فصل فی الکفارة
۵	باب التسمی	۲۳	ابو اجمعتہ	۳۲	ابو ابقیہ السہمی	۵۲	باب فی الوکالت
۶	باب اسح علی الخنثین	۲۴	ابو العیدین	۳۳	اظہار رمضان	۵۳	باب المہر
۸	باب السیفین	۲۵	ابو صلوة الکسوف	۳۵	فصل فی النذر	۵۵	فصل فی الریاض
۹	باب الانجاس	۲۵	ابو صلوة الخسوف	۳۵	باب الاعتکاف	۵۶	باب نكاح الرقیق
۱۰	کتاب الاوقات	۲۳	باب الاستنفاء	۳۶	کتاب الحج	۵۷	باب صلح الحکافر
۱۱	باب الاذان	۲۶	باب الجنائز	۳۷	باب الاحرام	۵۸	باب القسم
۱۱	باب شروط الصلوة	۲۷	فصل فی زکوة سنون	۳۹	فصل فی زکوة دریکہ و درابند	۵۹	کتاب الرضاع
۱۲	باب صفۃ الصلوة	۲۷	فصل فی اولی ترابسات	۳۹	باب القرآن	۵۹	کتاب الطلاق
۱۳	فصل فی حرم و نماز و اہل	۲۷	باب الشہید	۴۰	باب التمتع	۶۰	باب الطلاق الصریح
۱۵	باب الامامت	۲۸	باب صلوة فی الکعبتہ	۴۱	باب الجنائبات	۶۱	فصل فی طلاق سبکہ
۱۶	باب الحدیث فی الصلوة	۲۸	کتاب الزکوة	۴۲	کتاب الریاض	۶۲	فصل فی الطلاق قبل الزوال
۱۶	باب صیغۃ زکوة و ما یکرہ فیہا	۲۸	باب صدقۃ الصائم	۴۳	کتاب الجنائبات	۶۳	باب الجنائبات
۱۸	فصل فی کبرہ است	۲۹	باب صدقۃ البصر	۴۵	کتاب الجنائبات	۶۴	باب تفریق الطلاق
۱۹	باب التورہ والنوہل	۲۹	فصل فی زکوة الفطر	۴۵	باب الجنائبات	۶۴	باب التعلیق
۱۹	فصل فی الزواجر	۳۰	باب زکوة المال	۴۶	باب الجنائبات	۶۵	باب طلاق الریض
۲۰	باب ادراک الفریضہ	۳۰	باب عد العاشر	۴۶	باب الجنائبات	۶۶	باب الرجعت
۲۰	باب قضاء الفریضت	۳۱	باب الیکاز	۴۷	باب الجنائبات	۶۷	باب الایماء

٤١	باب الخلع	٩٥	باب الشهادة على الزنا	١١٢	كتاب الوصية	١٣٨	باب من يدين من دينه
٤٢	باب الطهار	٩٤	باب حد الشرب	١١٥	كتاب البيوع	١٣٧	باب كتاب النكاح
٤٣	باب العنان	٩٤	باب حد القذف	١١٤	كتاب البيوع	١٣٦	باب التكميم
٤٤	باب العنين	٩٨	كتاب الطزير	١١٤	كتاب البيوع	١٣٥	باب التكميم
٤٥	باب العتق	٩٨	كتاب السرقة	١١٤	باب خيار الشراء	١٣٤	باب الشهادة
٤٦	باب العتق	٩٤	باب السرقة	١١٨	باب خيار الرجوع	١٣٣	باب من يقبل الشهادة
٤٧	باب العتق	١٠٠	باب السرقة	١١٩	باب خيار العيب	١٣٢	باب الاحتجاج بالشهادة
٤٨	باب العتق	١٠١	باب السرقة	١٢٠	باب خيار الفاسد	١٣١	باب الشهادة على الشهادة
٤٩	باب العتق	١٠٢	باب السرقة	١٢٣	باب خيار الفاسد	١٣٠	باب الشهادة على الشهادة
٥٠	باب العتق	١٠٣	باب السرقة	١٢٤	باب خيار الفاسد	١٢٩	باب الشهادة على الشهادة
٥١	باب العتق	١٠٤	باب السرقة	١٢٥	باب خيار الفاسد	١٢٨	باب الشهادة على الشهادة
٥٢	باب العتق	١٠٥	باب السرقة	١٢٦	باب خيار الفاسد	١٢٧	باب الشهادة على الشهادة
٥٣	باب العتق	١٠٦	باب السرقة	١٢٧	باب خيار الفاسد	١٢٦	باب الشهادة على الشهادة
٥٤	باب العتق	١٠٧	باب السرقة	١٢٨	باب خيار الفاسد	١٢٥	باب الشهادة على الشهادة
٥٥	باب العتق	١٠٨	باب السرقة	١٢٩	باب خيار الفاسد	١٢٤	باب الشهادة على الشهادة
٥٦	باب العتق	١٠٩	باب السرقة	١٣٠	باب خيار الفاسد	١٢٣	باب الشهادة على الشهادة
٥٧	باب العتق	١١٠	باب السرقة	١٣١	باب خيار الفاسد	١٢٢	باب الشهادة على الشهادة
٥٨	باب العتق	١١١	باب السرقة	١٣٢	باب خيار الفاسد	١٢١	باب الشهادة على الشهادة
٥٩	باب العتق	١١٢	باب السرقة	١٣٣	باب خيار الفاسد	١٢٠	باب الشهادة على الشهادة
٦٠	باب العتق	١١٣	باب السرقة	١٣٤	باب خيار الفاسد	١١٩	باب الشهادة على الشهادة
٦١	باب العتق	١١٤	باب السرقة	١٣٥	باب خيار الفاسد	١١٨	باب الشهادة على الشهادة
٦٢	باب العتق	١١٥	باب السرقة	١٣٦	باب خيار الفاسد	١١٧	باب الشهادة على الشهادة
٦٣	باب العتق	١١٦	باب السرقة	١٣٧	باب خيار الفاسد	١١٦	باب الشهادة على الشهادة
٦٤	باب العتق	١١٧	باب السرقة	١٣٨	باب خيار الفاسد	١١٥	باب الشهادة على الشهادة
٦٥	باب العتق	١١٨	باب السرقة	١٣٩	باب خيار الفاسد	١١٤	باب الشهادة على الشهادة

١٦٥	كتاب الصبح في الدين	١٨٦	افضل مواضع الكلام	٢٧٢	ابو بكر بن محمد بن ابي جابر	٢٧٢	العتق في المرض
١٦٦	كتاب احوال النبي صلى الله عليه وسلم	١٨٧	كتاب الماورن	٢٧٥	ابو الحسن بن محمد بن احمد	٢٧٥	الوصية للقار و...
١٦٧	كتاب المناجاة	١٨٨	كتاب العصب	٢٧٦	ابو جعفر بن محمد بن احمد	٢٧٦	الوصية بالخيرة و...
١٦٨	كتاب المناجاة في الصلاة	١٨٩	فصل في غضب الغضب	٢٧٧	ابو جعفر بن محمد بن احمد	٢٧٧	وصية الزينة
١٦٩	كتاب الوصية	١٩٠	كتاب الشفعة	٢٧٨	كتاب الجناب	٢٧٨	الوصية
١٧٠	كتاب الوصية	١٩١	كتاب طلب الشفعة	٢٧٩	كتاب الوصية في الشهادة	٢٧٩	فصل في الشهادة
١٧١	كتاب العارية	١٩٢	كتاب ايجبة الشفعة	٢٨٠	كتاب الوصية في الشهادة	٢٨٠	فصل في الشهادة
١٧٢	كتاب الوصية	١٩٣	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٨١	كتاب الوصية	٢٨١	كتاب الوصية
١٧٣	كتاب الوصية في البيت	١٩٤	كتاب الوصية	٢٨٢	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٢	الوصية
١٧٤	كتاب الوصية في البيت	١٩٥	كتاب الزراعة	٢٨٣	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٣	الوصية
١٧٥	كتاب الوصية في البيت	١٩٦	كتاب الساعات	٢٨٤	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٤	الوصية
١٧٦	كتاب الوصية في البيت	١٩٧	كتاب الذبايح	٢٨٥	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٥	الوصية
١٧٧	كتاب الوصية في البيت	١٩٨	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٨٦	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٦	الوصية
١٧٨	كتاب الوصية في البيت	١٩٩	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٨٧	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٧	الوصية
١٧٩	كتاب الوصية في البيت	٢٠٠	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٨٨	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٨	الوصية
١٨٠	كتاب الوصية في البيت	٢٠١	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٨٩	كتاب الوصية في النفقة	٢٨٩	الوصية
١٨١	كتاب الوصية في البيت	٢٠٢	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٩٠	كتاب الوصية في النفقة	٢٩٠	الوصية
١٨٢	كتاب الوصية في البيت	٢٠٣	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٩١	كتاب الوصية في النفقة	٢٩١	الوصية
١٨٣	كتاب الوصية في البيت	٢٠٤	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٩٢	كتاب الوصية في النفقة	٢٩٢	الوصية
١٨٤	كتاب الوصية في البيت	٢٠٥	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٩٣	كتاب الوصية في النفقة	٢٩٣	الوصية
١٨٥	كتاب الوصية في البيت	٢٠٦	كتاب ما يبطل الشفعة	٢٩٤	كتاب الوصية في النفقة	٢٩٤	الوصية

تمت

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

تورکوں کی اعزاز و تکریم کے لیے اس کو لکھنؤ میں لکھنؤ کے مسلمانوں نے لکھا ہے

یہ لکھنؤ کے مسلمانوں نے لکھا ہے

مُطَّلِعٌ عَلَىٰ مِثْقَانِ عَمَلِ شَيْدِ
وَأَنَّ نَاصِرِينَ بِأَمْرِ الْوَيْلِ نَاصِرِينَ

کتاب الفقه العرفی فی مسائل الفقه العرفی
 تألیف مولانا محمد رفیع الدین صاحب
 مدرسہ اسلامیہ کراچی
 جلد اول

الفقه العرفی
 فی مسائل الفقه العرفی
 تألیف مولانا محمد رفیع الدین صاحب
 مدرسہ اسلامیہ کراچی
 جلد اول

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله الذي اوضح مناہج الشريعة والاسلام واقر مسائل التكليف مجمل الامام وجعل العلماء قادة الى الحق والفتيا
 بين اهل السنة والجماعة وصاحبهم زيادة بالمنة والسلوة على سبيل الذي بلغ قدر الدين ساطع الشرايا باحادثة وثباتا
 وعلى آله واصحابه الذين افاضوا على البرايا ناسج افضل مطاره وعلوه الله في كنف الارض وطاره وبعده يقول العبد
 الضعيف الخيف الفقير الذليل الفقير الراجي الى رحمت الله خالق اهل العلم والاجتهاد نصير الدين بن محمد بن جمال الازدي
 المعروف بالكراني قد شارف من اني اشارت حكم واعامة فمن ان كتب ترجمته لکنه القايق وان كنت مستغرفا بالعواقب على
 تكون حاوية بتصريح الاختلاف المرقوم في التفسر المقوم على ان اغلب مسائله واكثر احكامه واقعة على اختيار المشايخ ومن
 فيه استنباطا سد ومالته على ان يوقني على الاتمام ويصليته كنه الحلال والحرام ويحفظني من خطار وزلل وقول بلا على
 بلا جابة حذير وان في ذلك تعبير وغيره كتاب الطهارت فوالله شئت مني ازر سگاه موشی پيشانی
 تازير زرخ واز زره گوش دگر وشتن دوست و دوپاسے تا دواينج و دوستانگ قبول نورج شتن آرنج
 وشتانگ فرض و سج بر و سج رين و قبول الكسح سج نام سر فرض است و قبول شافعي سج سر مقدار سوسے
 فرض است و قبول ابی يوسف سج رين دور و استبراد ابني سج فرض سنے و بر و استیة كل فرض است و آت
 در و دو دست شتن تا بند دست و در ابند ای و حضور بسم الرحمن الرحيم والحمد لله على دين الاسلام كلفني

حضرت مولانا محمد رفیع الدین صاحب مدرسہ اسلامیہ کراچی

از اینجا و بعد چون ششول شود بوضو سواک کردن آب پس کردن در مینی کردن برای هر یکی بجان کت علیّه
 باشد آب جدید و نزدیک شافعی رحم بجان کت آب منصفه و استنشاق کند سه بار هر بار یک کت آب و طلال کردن
 ریش و انگشان دست و پایی و سینه بارگان شستن بر حضور ائمه تسبیح تسبیح تمام بر وضو در کت آب سرد و تر
 در وضو چنانچه مخصوص است و قوالی یعنی تر بر شستن و قبول امام شافعی رحم نیت و ترتیب در وضو فرض است
 و نیز بقول اوسح گوش آب جدید است و قبول امام مالک سه مرتبه بر شستن در وضو فرض است و تسبیح است
 در وضو ابتدا کردن از حضور است و تسبیح آب جدید و نزدیک امام زفر است فصل فی نواقض وضو
 بیرون آمدن پیدی از تن ننگنده وضو است وقتی کردن بری بن اگر آب تسبیح و اخرون بسته و با طعام و یا آب باشد
 ناقص وضو است و قبول شافعی رحم بیرون آمدن پیدی از غیر بیلین ناقص وضو است و قبول امام مالک رحم غیر
 مستاد ناقص نه مسئله فی کردن طعم که از شکم بر آید و یا از سر فرو آید اگر چه پیری دهن است ناقص نه و قبول امام
 رحم اگر از شکم آید ناقص است مسئله فی کردن خون که آب دهن دروغ است و بقوت آب دهن بیرون آید
 ناقص نه و اگر بر آب دهن اندک است از خون ناقص است مسئله فی کردن اندک اندک چون جمع
 کنند پیری دهن شود اتحاد سبب معتبر است یعنی اگر یک شورش دل بود ناقص است و قبول ابی یوسف
 اتحاد مجلس معتبر است یعنی اگر در یک مجلس است ناقص است و الا فی مسئله خواب ناقص است در حال که بر بیلو
 باشد و یا یک سرین شسته مسئله خواب در حال قیام ناقص نه و قبول شافعی رحم علیها ناقص است کرد
 حالت خود و بروایتی از وی ناقص نه و بروایتی از وی ناقص قبول امام مالک رحم خواب در حالت خود ناقص
 است مسئله بیوشی و دیوانگی و سستی ناقص است مسئله خند و قهقهه بفتح در حالت نماز ناقص است و نزد شافعی
 ناقص نه و قهقهه از گویند که آواز خود بشنود و همایگان بشنود در صورت وضو نماز بازگرداند و ضحک آنرا گویند که آواز
 خود بشنود نه همسایه در صورت نماز بازگرداند وضو نسیم از گویند که آواز خود بشنود نه همسایه در صورت نماز
 وضو گرداند مسئله باشرت فاحشه بی بیرون آمدن زنی ناقص است و آن عبارت از کارگشتن مرد بر نه
 زن بر نه با لباس بی بیچیدن شرمگاه مردوزن و انتشار قضیب و قبول رحم ناقص نه مسئله بیرون
 آمدن کرم از جرات ناقص نه و از بر ناقص است مسئله مس ذکروس مردوزن اثبوت و غیر آن ناقص نه و قبول
 امام شافعی رحم پس ذکر باطن کت و مس مردوزن ناقص است و قبول امام مالک رحم مس مردوزن اگر اثبوت
 بود ناقص است **فصل حکام غسل** در غسل آب در دهن و مینی کردن و تمام اندام شستن فرض است و قبول

در وضو چنانچه مخصوص است و قوالی یعنی تر بر شستن و قبول امام شافعی رحم نیت و ترتیب در وضو فرض است
 و نیز بقول اوسح گوش آب جدید است و قبول امام مالک سه مرتبه بر شستن در وضو فرض است و تسبیح است
 در وضو ابتدا کردن از حضور است و تسبیح آب جدید و نزدیک امام زفر است فصل فی نواقض وضو
 بیرون آمدن پیدی از تن ننگنده وضو است وقتی کردن بری بن اگر آب تسبیح و اخرون بسته و با طعام و یا آب باشد
 ناقص وضو است و قبول شافعی رحم بیرون آمدن پیدی از غیر بیلین ناقص وضو است و قبول امام مالک رحم غیر
 مستاد ناقص نه مسئله فی کردن طعم که از شکم بر آید و یا از سر فرو آید اگر چه پیری دهن است ناقص نه و قبول امام
 رحم اگر از شکم آید ناقص است مسئله فی کردن خون که آب دهن دروغ است و بقوت آب دهن بیرون آید
 ناقص نه و اگر بر آب دهن اندک است از خون ناقص است مسئله فی کردن اندک اندک چون جمع کنند پیری دهن
 شود اتحاد سبب معتبر است یعنی اگر یک شورش دل بود ناقص است و قبول ابی یوسف اتحاد مجلس معتبر است
 یعنی اگر در یک مجلس است ناقص است و الا فی مسئله خواب ناقص است در حال که بر بیلو باشد و یا یک سرین
 شسته مسئله خواب در حال قیام ناقص نه و قبول شافعی رحم علیها ناقص است کرد حالت خود و بروایتی
 از وی ناقص نه و بروایتی از وی ناقص قبول امام مالک رحم خواب در حالت خود ناقص است مسئله بیوشی و
 دیوانگی و سستی ناقص است مسئله خند و قهقهه بفتح در حالت نماز ناقص است و نزد شافعی ناقص نه و
 قهقهه از گویند که آواز خود بشنود و همایگان بشنود در صورت وضو نماز بازگرداند و ضحک آنرا گویند که آواز
 خود بشنود نه همسایه در صورت نماز بازگرداند وضو نسیم از گویند که آواز خود بشنود نه همسایه در صورت
 نماز وضو گرداند مسئله باشرت فاحشه بی بیرون آمدن زنی ناقص است و آن عبارت از کارگشتن مرد بر نه
 زن بر نه با لباس بی بیچیدن شرمگاه مردوزن و انتشار قضیب و قبول رحم ناقص نه مسئله بیرون آمدن کرم
 از جرات ناقص نه و از بر ناقص است مسئله مس ذکروس مردوزن اثبوت و غیر آن ناقص نه و قبول امام شافعی
 رحم پس ذکر باطن کت و مس مردوزن ناقص است و قبول امام مالک رحم مس مردوزن اگر اثبوت بود ناقص است
فصل حکام غسل در غسل آب در دهن و مینی کردن و تمام اندام شستن فرض است و قبول

فصل حکام غسل در غسل آب در دهن و مینی کردن و تمام اندام شستن فرض است و قبول

آدمی ذوق قبول شامی ریح پوست سگت باعث پاک نشود و قبول لک پوست مردار از باخت پاک نشود مسئله
سوی آدمی و میت اتخوان محبت پاک است و قبول شامی ریح سوخته و اتخوان و پلید است و قبول لک پوست
تفتیده پاک است و اتخوان و پلید است مسئله آب چاه پلید شود بافادن نجاست در روگرافادن و لک و گوشت و کوزه
کبوتر و کبک و قبول شامی ریح پس نمک همه پرندگان آب چاه را پلید کند مسئله خارش لک آدمی و پنجه گشت جان
ست در چاه پلید کند و آنچه گوشت او حرام است زیاده تر پلید است تمام آب باید کشید و قبول مجروح آنچه گوشت او حلال
بول او پاک است مسئله هر چه در شنبه پلید بود و قبول مجروح پلید و اگر خونی نکر بر سر حرام است پیش از خروج سجده برگرفت و در
افکنده پلید نکند و قبول مجروح پلید شود مسئله شرب محل آنچه گوشت و حلال است و قبول بجنین مجروح در جمع احوال برود
و قبول ابی یوسف در بر آمدن حیوان برود و قبول مجروح در جمع احوال جایز بود مسئله مردن گاو و مانند آن در چاه است و
سیاه نکند و مردن کبوتر و مانند آن حلال بود و مردن گاو و مانند آن نجاست و لو بود آدمی مانند آن تمام آب کشد مسئله آب
و بریزین حیوان حج رد و بزرگ تمام آب چه کشد مسئله چاکه پنجه در بود کشیدن تمام آب مکن دو سیت یا صد دو کت مسئله
اگر چاه حیوانی امسیده و یاریزید و یابند و وقت افادن معلوم نیست نماز شبانه و نماز روزا و اگر نه امسیده و در زجره کشان
نماز بازگرداند و جامه که بدان آب تر شده است بشویند و قبول ابی یوسف در مرد و صورتی چاکه نماز گردانند تا آنکه وقت
افادن تحقق شود مسئله عرق هر چیز حکم پس خرده او دارد مسئله پس خرده او را در آنچه گوشت او حلال است پاک است
پس خوردن گوشت دوگان پایه چون زوشیر و مانند آن پلید است و قبول لک پس خرده سگ و خوک پاک است مسئله
مسئله پنجه و کاز پاک است مسئله اگر کسی خوردن در حال آنچه ران آب و پنجه که در دو پنجه که فروغ اندیسان پاک است
دست در آب نذر آرد آب نکر در گوشت مسئله پنجه خرده که بر دوایان که بر دوایان که گوشت شان حرام است و پنجه گاو
چون عیش و مانند آن کرده است و قبول ابی یوسف در پنجه خرده دوگان چهار پایان بیابا پاک است مسئله پنجه خرده خرده
شکوک است و اگر آب بگردد در وضو کند تیمم کند و تقدیم یعنی پیش آوردن هر یک جایز بود و قبول زورم تقدیم تیمم
وضو جایزنی و بر عکس نجاست و قبول شامی ریح پس خرده و تر پاک و پاک کننده است مسئله اگر پنجه نمر و خرما آب بگردد
وضو سازد بدان و تیمم واجب و قبول ابی یوسف و شامی ریح و مالک نه تیمم کند و وضو سازد و قبول مجروح حیوان
و تیمم کند باب التیمم مسئله تیمم جایز است اگر آب دور بود مقدار کفیل آن سوم حصه سنگ کرده و قبول زورم اگر آب
چنان دور است پیش از آن که وقت بیرون آید باب تیمم جایز بود مسئله فرسنگ از در هزار قدم او هر قدم یکم از هر
بیت چهار انگشت مسئله تیمم جایز بود بخوف زیاده مرض و قبول شامی ریح اگر خوف تلف نفس بود و یا حیوانی جایز بود الا

در صورتی که در وقت افادن معلوم نیست نماز شبانه و نماز روزا و اگر نه امسیده و در زجره کشان
نماز بازگرداند و جامه که بدان آب تر شده است بشویند و قبول ابی یوسف در مرد و صورتی چاکه نماز گردانند تا آنکه وقت
افادن تحقق شود مسئله عرق هر چیز حکم پس خرده او دارد مسئله پس خرده او را در آنچه گوشت او حلال است پاک است
پس خوردن گوشت دوگان پایه چون زوشیر و مانند آن پلید است و قبول لک پس خرده سگ و خوک پاک است مسئله
مسئله پنجه و کاز پاک است مسئله اگر کسی خوردن در حال آنچه ران آب و پنجه که در دو پنجه که فروغ اندیسان پاک است
دست در آب نذر آرد آب نکر در گوشت مسئله پنجه خرده که بر دوایان که بر دوایان که گوشت شان حرام است و پنجه گاو
چون عیش و مانند آن کرده است و قبول ابی یوسف در پنجه خرده دوگان چهار پایان بیابا پاک است مسئله پنجه خرده خرده
شکوک است و اگر آب بگردد در وضو کند تیمم کند و تقدیم یعنی پیش آوردن هر یک جایز بود و قبول زورم تقدیم تیمم
وضو جایزنی و بر عکس نجاست و قبول شامی ریح پس خرده و تر پاک و پاک کننده است مسئله اگر پنجه نمر و خرما آب بگردد
وضو سازد بدان و تیمم واجب و قبول ابی یوسف و شامی ریح و مالک نه تیمم کند و وضو سازد و قبول مجروح حیوان
و تیمم کند باب التیمم مسئله تیمم جایز است اگر آب دور بود مقدار کفیل آن سوم حصه سنگ کرده و قبول زورم اگر آب
چنان دور است پیش از آن که وقت بیرون آید باب تیمم جایز بود مسئله فرسنگ از در هزار قدم او هر قدم یکم از هر
بیت چهار انگشت مسئله تیمم جایز بود بخوف زیاده مرض و قبول شامی ریح اگر خوف تلف نفس بود و یا حیوانی جایز بود الا

مسئله بعد از سر اگر خوف هلاک یا خوف مرضی بودیم جایز است که با تیمم در حالت جنبه حدث در شهر و بیرون شهر و مقبول ابی یوسف

مسئله بعد از سر اگر خوف هلاک یا خوف مرضی بودیم جایز است که با تیمم در حالت جنبه حدث در شهر و بیرون شهر و مقبول ابی یوسف
 در هر جنب و محدث را تیمم جایز است مسئله از ترس در مکان چوبیسر و غیر آن و از ترس دشمن و از ترس تشنگی تیمم جایز است
 اگر بر سر راه رسید و چیزی که بدان آنگشته موجودی اگر تیمم کند جایز بود مسئله بهیئت تیمم دو بادست زدتن بر زمین پاک یکبار و
 مسح کند با دو مبرود دست تا رنج مسح کند و بقبول قدیم شافعی هر تانید دست و بقبول لک حرمانصف در اخص مسئله استیفا
 در تیمم شرف ابی یوسف تیمم اکثری است تیمم بخند و یا بنفاد تیمم جایز بود و بر او استیفا شرط نیست مسئله جنب و جانیض و محدث
 در تیمم برابرند مسئله تیمم جایز است هر چه پاک است از جنس زمین اگر چه برود و نبودن ذکب شافعی هر دو از قول ابی یوسف در تیمم جایز بود
 بگویند پاک کرد و بخار بود و بقبول لک محمد در تیمم سنگ جایز بود و اگر بره و غایب باشد مسئله تیمم کرد جایز است و جز خاک بقبول
 ابی یوسف در جری عجز جایز بود مسئله تیمم شرط است در تیمم شرط است و بقبول امام زور در شرف مسئله تیمم کافوریت اسلام جایزنی فاما وضو او
 برای اسلام جایز بود و بقبول ابی یوسف تیمم کافور برای اسلام جایز بود مسئله از اداناقض تیمم نی و بقبول زور در اداناقض
 مسئله اگر قدرت بر آبیکه فاضل است از حاجت تیمم جایز مسئله هر چه ناقص وضو است ناقص تیمم است مسئله اگر در حالت عدم
 از فاضل تیمم کرد و بعد بر آب فاضل قدر شد تیمم باطل شود اگر چه در نماز بود و بیرون نماز و نزدیک شافعی هر دو از آب حلال
 سطل تیمم نی مسئله مستحب است تاخیر نماز اگر با وجود آب و همچنین سبک امید و ارجاع است او اگر در وقت مستحب تیمم کند نزدیک
 مالک حرمانیم وقت در تیمم توقف کند مسئله پیش دخول وقت تیمم جایز است و بقبول شافعی هر دو پیش دخول وقت جایزنی مسئله
 او در وضو و فرض آنچه خواهد از وضو ناقص بود یک تیمم جایز است و بقبول شافعی هر جایز مسئله بعد از فوت نماز خانه و نماز
 عیدین و وجود آب تیمم جایز بود اگر چه برای بنا است خلاف مالک احمد و شافعی هر دو مسئله مرام و والی را در نماز خانه تیمم جایز
 نبود و در بنا نماز تیمم کند چنانچه در حالت نماز عید محدث شد بنا نماز عید تیمم کند جایز بود و بقبول ابی یوسف و محمد در بنا نماز عید تیمم
 جایزنی اگر وضو شایع باشد و بقبول شافعی هر تیمم بعد از فوت نماز خانه و عیدین جایزنی مسئله برای خوف فوت نماز
 مسجد نماز وقتی تیمم جایز اگر آب مسطح خود فراموش کند تیمم نماز او اگر در مسجد یا در شش ادا عادت نکند و بقبول ابی یوسف
 و محمد در عادت کند اگر وقت باشد مسئله اگر گمان آب از مقدار کثیر بر آب طلب است مسئله مقدار کثیر بر آب بصدقه است
 یا چهار صد که اگر گمان نماز و طلب با حسیه و بقبول شافعی هر بی طلب تیمم جایزنی در هر دو حال مسئله اگر بر رفیق است طلب کند
 و اگر گدای گدایان مثل تیمم جایز بود اگر گدایان مثل نماز تیمم جایز بود مسئله اگر مشتری از اندام جنب مجموع است تیمم کند و اندام تیمم
 و اگر مشتری از اندام صحیح است بشوید و تیمم کند فاما جرح است مسح کند و اگر ممکن نبود بر جرح است مسح کند و در وضو تیمم جمع نکند
 و بقبول شافعی هر اندام صحیح بشوید و برای جرح تیمم کند باب المسح علی الخطن هر روز هر روز از اجازت اگر جنب باشد

مسئله بعد از سر اگر خوف هلاک یا خوف مرضی بودیم جایز است که با تیمم در حالت جنبه حدث در شهر و بیرون شهر و مقبول ابی یوسف
 در هر جنب و محدث را تیمم جایز است مسئله از ترس در مکان چوبیسر و غیر آن و از ترس دشمن و از ترس تشنگی تیمم جایز است
 اگر بر سر راه رسید و چیزی که بدان آنگشته موجودی اگر تیمم کند جایز بود مسئله بهیئت تیمم دو بادست زدتن بر زمین پاک یکبار و
 مسح کند با دو مبرود دست تا رنج مسح کند و بقبول قدیم شافعی هر تانید دست و بقبول لک حرمانصف در اخص مسئله استیفا
 در تیمم شرف ابی یوسف تیمم اکثری است تیمم بخند و یا بنفاد تیمم جایز بود و بر او استیفا شرط نیست مسئله جنب و جانیض و محدث
 در تیمم برابرند مسئله تیمم جایز است هر چه پاک است از جنس زمین اگر چه برود و نبودن ذکب شافعی هر دو از قول ابی یوسف در تیمم جایز بود
 بگویند پاک کرد و بخار بود و بقبول لک محمد در تیمم سنگ جایز بود و اگر بره و غایب باشد مسئله تیمم کرد جایز است و جز خاک بقبول
 ابی یوسف در جری عجز جایز بود مسئله تیمم شرط است در تیمم شرط است و بقبول امام زور در شرف مسئله تیمم کافوریت اسلام جایزنی فاما وضو او
 برای اسلام جایز بود و بقبول ابی یوسف تیمم کافور برای اسلام جایز بود مسئله از اداناقض تیمم نی و بقبول زور در اداناقض
 مسئله اگر قدرت بر آبیکه فاضل است از حاجت تیمم جایز مسئله هر چه ناقص وضو است ناقص تیمم است مسئله اگر در حالت عدم
 از فاضل تیمم کرد و بعد بر آب فاضل قدر شد تیمم باطل شود اگر چه در نماز بود و بیرون نماز و نزدیک شافعی هر دو از آب حلال
 سطل تیمم نی مسئله مستحب است تاخیر نماز اگر با وجود آب و همچنین سبک امید و ارجاع است او اگر در وقت مستحب تیمم کند نزدیک
 مالک حرمانیم وقت در تیمم توقف کند مسئله پیش دخول وقت تیمم جایز است و بقبول شافعی هر دو پیش دخول وقت جایزنی مسئله
 او در وضو و فرض آنچه خواهد از وضو ناقص بود یک تیمم جایز است و بقبول شافعی هر جایز مسئله بعد از فوت نماز خانه و نماز
 عیدین و وجود آب تیمم جایز بود اگر چه برای بنا است خلاف مالک احمد و شافعی هر دو مسئله مرام و والی را در نماز خانه تیمم جایز
 نبود و در بنا نماز تیمم کند چنانچه در حالت نماز عید محدث شد بنا نماز عید تیمم کند جایز بود و بقبول ابی یوسف و محمد در بنا نماز عید تیمم
 جایزنی اگر وضو شایع باشد و بقبول شافعی هر تیمم بعد از فوت نماز خانه و عیدین جایزنی مسئله برای خوف فوت نماز
 مسجد نماز وقتی تیمم جایز اگر آب مسطح خود فراموش کند تیمم نماز او اگر در مسجد یا در شش ادا عادت نکند و بقبول ابی یوسف
 و محمد در عادت کند اگر وقت باشد مسئله اگر گمان آب از مقدار کثیر بر آب طلب است مسئله مقدار کثیر بر آب بصدقه است
 یا چهار صد که اگر گمان نماز و طلب با حسیه و بقبول شافعی هر بی طلب تیمم جایزنی در هر دو حال مسئله اگر بر رفیق است طلب کند
 و اگر گدای گدایان مثل تیمم جایز بود اگر گدایان مثل نماز تیمم جایز بود مسئله اگر مشتری از اندام جنب مجموع است تیمم کند و اندام تیمم
 و اگر مشتری از اندام صحیح است بشوید و تیمم کند فاما جرح است مسح کند و اگر ممکن نبود بر جرح است مسح کند و در وضو تیمم جمع نکند
 و بقبول شافعی هر اندام صحیح بشوید و برای جرح تیمم کند باب المسح علی الخطن هر روز هر روز از اجازت اگر جنب باشد

مسئله بعد از سر اگر خوف هلاک یا خوف مرضی بودیم جایز است که با تیمم در حالت جنبه حدث در شهر و بیرون شهر و مقبول ابی یوسف

مسئله در حق مقیم یکشنبه روز است و در حق مسافر سه روز است و بقول مالک هر روزی که مقیم هر روز

مسئله چهارم کاذب بوقت طه است نه بوقت لبس بقول شافعی هر بوقت لبس شستن است اما اگر اول دو یا شستن موزه شود
 و بعد وضو تمام کرد و محدث شمس جاز بود و بقول شافعی هر جایزنی مسئله ابتدا آمدش مسافر وقت حدت انگشت
 و بر پشت پای یکی مسح کند ابتدای از سر انگشتان پای کند تا ساق و بقول شافعی مالک هر بر پشت پا وقت پا موزه کند
 مسئله دریدگی بسیار در موزه بالغ مسح است و آن مقدار سه انگشت است از خوردترین انگشتان پای و دریدگی
 اندک و موزه بالغ نیست و نزدیک زود شافعی هر بالغ است و بقول مالک هر دریدگی موزه اگر چه بسیار
 مسح نیست مسئله اگر دریدگی موزه متفرق بود و چون جمع کند مقدار سه انگشت شود اگر در یک موزه بود مسح
 جایز نیست و اگر در دو موزه بود مسح جایز بود مسئله اگر نجاست غلیظ بر آنگذره در دو موزه در سه چون جمع کند
 از درم شمس باشد بالغ جواز نماز بود و همچنین بر رنگی بر آنگذره در عورت چون جمع کند مقدار سه مسح شود بالغ جواز
 نماز بود مسئله هر چه شکفته وضو است شکفته مسح است و کشیدن پا از موزه و گذشتن دست مسح نیز شکفته مسح
 است اگر خوف لغت پای سبب را نبود و چون مسح تمام شد موزه کشیدار وضو دارد هر دو پا بشوید و نماز گذارد
 وضو احادیث بخند و بقول شافعی هر وضو احادیث کند مسئله بیرون آمدن بیشتر از قدم از جا خود ناقص است
 از پای حقیقه هر اگر باشد پای از محل خود زایل شود مسح موزه باطل شود و این قاعده ای یوسف است و بقول محمد اگر
 قدم مقدار سه انگشت در محل ماند است مسح باطل شود اگر مقیم مسح کرد و پیش از گذشتن یکشنبه از موزه سه روز
 تمام کند و بقول شافعی هر یکشنبه از موزه تمام کند بعد موزه بکشد مسئله اگر مسافر یکشنبه از موزه کشید بعد مقیم شد موزه بکشد
 و پای بشوید و اگر یکشنبه از موزه تمام نشد است یکشنبه از موزه تمام کند مسئله بر سر موزه مسح جایز است و بقول شافعی هر چه جایز
 فی مسئله بر جورنی که با جلد فعل باشد مسح جایز است با اتفاق فاما جوریکه سخت بافته اند و سبب جلد فعل اند بر آن مسح
 جایز است و نزدیک ابو حنیفه هر جایز است مسئله بر ستار و کلاه و روپوش و بر پوسته که باز دارد بر روی بچند مسح
 جایزنی مسئله بر جیره که بر جرح است البته اند جایز بود و حکم شستن بر دپس از و دست مسح نبود اگر حضور
 مجموع است و بر جیره سبب است مسح کند و حضور دیگر بشوید بخلاف آنکه اگر در یک پای موزه دارد و بر آن مسح کند و
 میشود جایزنی اگر جرح است جیره بوضو سبب است مسح بر آن جایز است فاما اگر موزه بوضو پوشید مسح بر آن جایزنی
 اگر جیره بر جرح است سبب است و مقدار از جیره اندام هم هست بر تمام جیره و یا بر جلد که بر جرح است سبب است مسح بکند
 جایز بود مسئله اگر جیره افتاد بعد از نیکو شدن مسح جایزنی و محل بر جیره بشوید و اگر نیکو شده است جیره بند و مسح

مسئله در حق مقیم یکشنبه روز است و در حق مسافر سه روز است و بقول مالک هر روزی که مقیم هر روز
 مسئله چهارم کاذب بوقت طه است نه بوقت لبس بقول شافعی هر بوقت لبس شستن است اما اگر اول دو یا شستن موزه شود
 و بعد وضو تمام کرد و محدث شمس جاز بود و بقول شافعی هر جایزنی مسئله ابتدا آمدش مسافر وقت حدت انگشت
 و بر پشت پای یکی مسح کند ابتدای از سر انگشتان پای کند تا ساق و بقول شافعی مالک هر بر پشت پا وقت پا موزه کند
 مسئله دریدگی بسیار در موزه بالغ مسح است و آن مقدار سه انگشت است از خوردترین انگشتان پای و دریدگی
 اندک و موزه بالغ نیست و نزدیک زود شافعی هر بالغ است و بقول مالک هر دریدگی موزه اگر چه بسیار
 مسح نیست مسئله اگر دریدگی موزه متفرق بود و چون جمع کند مقدار سه انگشت شود اگر در یک موزه بود مسح
 جایز نیست و اگر در دو موزه بود مسح جایز بود مسئله اگر نجاست غلیظ بر آنگذره در دو موزه در سه چون جمع کند
 از درم شمس باشد بالغ جواز نماز بود و همچنین بر رنگی بر آنگذره در عورت چون جمع کند مقدار سه مسح شود بالغ جواز
 نماز بود مسئله هر چه شکفته وضو است شکفته مسح است و کشیدن پا از موزه و گذشتن دست مسح نیز شکفته مسح
 است اگر خوف لغت پای سبب را نبود و چون مسح تمام شد موزه کشیدار وضو دارد هر دو پا بشوید و نماز گذارد
 وضو احادیث بخند و بقول شافعی هر وضو احادیث کند مسئله بیرون آمدن بیشتر از قدم از جا خود ناقص است
 از پای حقیقه هر اگر باشد پای از محل خود زایل شود مسح موزه باطل شود و این قاعده ای یوسف است و بقول محمد اگر
 قدم مقدار سه انگشت در محل ماند است مسح باطل شود اگر مقیم مسح کرد و پیش از گذشتن یکشنبه از موزه سه روز
 تمام کند و بقول شافعی هر یکشنبه از موزه تمام کند بعد موزه بکشد مسئله اگر مسافر یکشنبه از موزه کشید بعد مقیم شد موزه بکشد
 و پای بشوید و اگر یکشنبه از موزه تمام نشد است یکشنبه از موزه تمام کند مسئله بر سر موزه مسح جایز است و بقول شافعی هر چه جایز
 فی مسئله بر جورنی که با جلد فعل باشد مسح جایز است با اتفاق فاما جوریکه سخت بافته اند و سبب جلد فعل اند بر آن مسح
 جایز است و نزدیک ابو حنیفه هر جایز است مسئله بر ستار و کلاه و روپوش و بر پوسته که باز دارد بر روی بچند مسح
 جایزنی مسئله بر جیره که بر جرح است البته اند جایز بود و حکم شستن بر دپس از و دست مسح نبود اگر حضور
 مجموع است و بر جیره سبب است مسح کند و حضور دیگر بشوید بخلاف آنکه اگر در یک پای موزه دارد و بر آن مسح کند و
 میشود جایزنی اگر جرح است جیره بوضو سبب است مسح بر آن جایز است فاما اگر موزه بوضو پوشید مسح بر آن جایزنی
 اگر جیره بر جرح است سبب است و مقدار از جیره اندام هم هست بر تمام جیره و یا بر جلد که بر جرح است سبب است مسح بکند
 جایز بود مسئله اگر جیره افتاد بعد از نیکو شدن مسح جایزنی و محل بر جیره بشوید و اگر نیکو شده است جیره بند و مسح

مسئله در حق مقیم یکشنبه روز است و در حق مسافر سه روز است و بقول مالک هر روزی که مقیم هر روز

مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه
 مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه
 مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه

مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه
 مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه
 مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه

بطل شود مسئله در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه
 باب حیض حیض عبارت است از بیرون آمدن خون از رحم زن بالغه سالمه از طاعت استیضه
 مسئله اول در وقت حیض نه شبانه روز است و بقول ابی یوسف در دو شبانه روز بیشتر از بیست روز
 بقول محمد بن اندک و بسیار خون حیض است و بقول شافعی رحم یک شبانه روز است مسئله اکثریت
 حیض ده شبانه روز و بقول شافعی رحم پانزده شبانه روز است مسئله هر چه کم از ده شبانه روز
 است و زیاد از ده شبانه روز خون بنده نزدیک علماء را استیضه است مسئله خون حیض
 پنجگون است یکی خون و دیگری است بیوم سیاه است چهارم سبز است پنجم تیرگی است تا از بی بی
 خود را پاک نه بنده حیض بود مسئله جمیع احوال خون حیض بود جز سیدی خالصه و بقول ابی یوسف رحم
 تیرگی بعد از سرخی و زردی حیض است و پیش از خون حیض نفاس نماز روز و دخول مسجد و طواف خانه
 کعبه و خواندن قرآن و مسح بری غلاف و عوطی را مانع است اما قضاء روز و وضعت مر جائز
 و قضاء نماز بی مسئله مسح برت حیض فرود از نافع جایز نیست و بقول محمد رحم از شرکاء احترام کند
 و بجز آن جایز است که مسح کند و بقول مالک رحم حیض با قنوت قرآن جایز است مسئله خبثت نافع است
 نماز را و قنوت قرآن و مسح دخول مسجد و طواف کعبه را مسئله حدث مانع مسح و نماز و سجده
 ملاقات است مسئله اگر خون حیض بدو روز منقطع شد و سه پیش از غسل
 جایز بود اگر کم از ده روز خون حیض منقطع شد جایز بود اگر غسل کند و یا اولی وقت نماز گذرد و قدرت غسل
 و تحمیر بود مسئله طهر که در میان خون است در وقت حیض نفاس حکم حیض نفاس است و بقول ابی یوسف
 و محمد رحم اگر طهری در مدت نفاس باشد شبانه روز بود داخل بود اول نفاس دوم حیض بود مسئله اقل طهر پانزده
 شبانه روز است اکثر او حد ندارد مگر در منصب حاجت بقوت آنرا تا اگر طهری بمند دید و خون ستر شد و روزها حیض طهر
 و هوش که دو بعد از دخول طهر شد و بقول ابی یوسف در هر چه وقت حدث او تمام نشود که بقول او اکثر طهر صد است و بقول
 محمد بن ابراهیم سیدانی چون گناه طلاق تو زود ماه و ده روز کم از چهار ساعت گذرد بتواند که شوهر دیگر کند بقول
 که طلاق در اول حیض واقع شده باشد و اگر در اول طهر واقع شود پس حد او نوزده ماه است ساعت کم اگر
 در آخر طهر واقع شود پس حد او نوزده ماه است دو ساعت کم پس بقول او اکثر طهر این است بقدرت ایشان که یک
 بقول محمد بن ابراهیم سیدانی اکثر طهر این است بقدرت ایشان که یک بقول او بعد از چهار ماه دیگر یکا تواند که شوهر
 کند و بقول محمد رحم اقل طهر شبانه روز است اگر زیاد بود از هر دو خون و بقول مالک رحم هر چه شوهر شوهر

مسئله اول در سجده و قنوت و غیره در وقت حیض و در وقت استیضه

بسیار مسئله خون استخاضه چون من نبی که دائم باشد از نماز و روزه و عملی منع نکند مسئله اگر عادت در جنس کم از دو روز نفاس کم از چهل روز است و اگر کمتر جنس یا نفاس خون یا ده شیدز یا ده از عادت استخاضه بود و بقول ما...

بسیار مسئله خون استخاضه چون من نبی که دائم باشد از نماز و روزه و عملی منع نکند مسئله اگر عادت در جنس کم از دو روز نفاس کم از چهل روز است و اگر کمتر جنس یا نفاس خون یا ده شیدز یا ده از عادت استخاضه بود و بقول ما...
 سه روز از زیاده محض احق کند و باقی طهر بود مسئله اگر بلوغ با استخاضه استمرار شد در هر ماه ده روز جنس بود و با طهر یعنی آن ایام استخاضه و نفاس این نیز از چهل روز بود و بروایتی از شافعی رحم بکشد بان روز و بر او قیاس آن...
 و عشره او کند مسئله زن استخاضه کسی که غسل غسل بود و یا اطلاق در بیسم و بریح و یا عادت دایم و یا جرح است سائل
 برای وقت بر فرضی وضو سازد و بدان وضو فرضی و غسل بگذارد و بقول شافعی رحم نماز فائده بین وضو جایزنی بقول
 امام مالک هر برای بر فرضی و غسل وضو کند مسئله وضو صاحب غلبه بخروج وقت باطل شود و بقول زفره بدخول وقت
 باطل شود بخروج و بقول ابی یوسف بدخول و خروج وقت باطل شود مسئله صاحب غلبه کسی که هر وقتی از او استخاضه
 نماز خالی از عذر باشد مسئله نفاس عبارت از خونی است که بعد از ولادت بود مسئله خون جامل حکم استخاضه دارد
 بقول شافعی رحم حکم جنین دارد مسئله بجه که از شکم افتد اگر بعضی از خلقت او در دنیا هست اگر چه یک انگشت بود حکم فوله
 و خونیکه بعد از سقط بیرون آید حکم نفاس درونی و بیلیس و اگر بی خلقت در دنیا ظاهر نشد هر او را حکم ولد نباشد و خونیکه
 عقب آن پیدا کرد در ایام جنین بود حکم نباشد و اگر استخاضه بود مسئله اقل نفاس صد دارد و اکثر چهل شبانه روز است
 و بقول شافعی رحم شصت شبانه روز است و بقول مالک بنیاد شبانه روز است استخاضه بود مسئله خونیکه زیاد از چهل
 شبانه روز است استخاضه مسئله دو بچه که از یک شکم متولد شوند نفاس اول ولد بود و بقول محمد و زفره از آخر ولد
 مالک بنیاد است شستن جامه و تن پدید آید بآب و پیر چیه زائل کند نجاست است چون سرکه و کلاب و آبی که
 پلیده باشد از برکی و سیوه و دخت و بقول محمد و زفره و شافعی رحم شستن جامه و تن بآب جایزنی و شستن جامه برو عینه
 شیر جایز بود مسئله موزه پلید از نجاست تدار خشک تریالیدن پاک شود و بقول محمد رحم موزه پلید باید آن پاک
 نشود اگر چه نجاست ترو خشک بود و بقول ابی حنیفه حجه الله از نجاست خشک باید آن از نجاست ترو شستن پاک
 شود و این بخلاف در نجاست تدار است همانا از نجاست که تدار نیست موزه پاک نشود مگر شستن مسئله موزه
 و جامه از منی خشک باید آن پاک شود و از منی تری پاک نشود مگر شستن و بقول شافعی رحم آب پاک است مسئله
 تیغ و کار و آئینه پلید باید آن پاک شود مسئله اگر منی پلید خشک و اثر نجاست نماز نماز بر و جایز بود تیمم نه بقول
 شافعی و زفره تیمم و نماز نیز جایز بود مسئله خون و خمر و سبب انگند ماکیان کوچک و بول آنچه گوشت او حرام است
 و سرگین سب و گا و نجاست مخلط است مقدار درم عفو است و زیاده از درم بالغ حواصلا و است درم مقدار

بسیار مسئله خون استخاضه چون من نبی که دائم باشد از نماز و روزه و عملی منع نکند مسئله اگر عادت در جنس کم از دو روز نفاس کم از چهل روز است و اگر کمتر جنس یا نفاس خون یا ده شیدز یا ده از عادت استخاضه بود و بقول ما...
 سه روز از زیاده محض احق کند و باقی طهر بود مسئله اگر بلوغ با استخاضه استمرار شد در هر ماه ده روز جنس بود و با طهر یعنی آن ایام استخاضه و نفاس این نیز از چهل روز بود و بروایتی از شافعی رحم بکشد بان روز و بر او قیاس آن...
 و عشره او کند مسئله زن استخاضه کسی که غسل غسل بود و یا اطلاق در بیسم و بریح و یا عادت دایم و یا جرح است سائل
 برای وقت بر فرضی وضو سازد و بدان وضو فرضی و غسل بگذارد و بقول شافعی رحم نماز فائده بین وضو جایزنی بقول
 امام مالک هر برای بر فرضی و غسل وضو کند مسئله وضو صاحب غلبه بخروج وقت باطل شود و بقول زفره بدخول وقت
 باطل شود بخروج و بقول ابی یوسف بدخول و خروج وقت باطل شود مسئله صاحب غلبه کسی که هر وقتی از او استخاضه
 نماز خالی از عذر باشد مسئله نفاس عبارت از خونی است که بعد از ولادت بود مسئله خون جامل حکم استخاضه دارد
 بقول شافعی رحم حکم جنین دارد مسئله بجه که از شکم افتد اگر بعضی از خلقت او در دنیا هست اگر چه یک انگشت بود حکم فوله
 و خونیکه بعد از سقط بیرون آید حکم نفاس درونی و بیلیس و اگر بی خلقت در دنیا ظاهر نشد هر او را حکم ولد نباشد و خونیکه
 عقب آن پیدا کرد در ایام جنین بود حکم نباشد و اگر استخاضه بود مسئله اقل نفاس صد دارد و اکثر چهل شبانه روز است
 و بقول شافعی رحم شصت شبانه روز است و بقول مالک بنیاد شبانه روز است استخاضه بود مسئله خونیکه زیاد از چهل
 شبانه روز است استخاضه مسئله دو بچه که از یک شکم متولد شوند نفاس اول ولد بود و بقول محمد و زفره از آخر ولد
 مالک بنیاد است شستن جامه و تن پدید آید بآب و پیر چیه زائل کند نجاست است چون سرکه و کلاب و آبی که
 پلیده باشد از برکی و سیوه و دخت و بقول محمد و زفره و شافعی رحم شستن جامه و تن بآب جایزنی و شستن جامه برو عینه
 شیر جایز بود مسئله موزه پلید از نجاست تدار خشک تریالیدن پاک شود و بقول محمد رحم موزه پلید باید آن پاک
 نشود اگر چه نجاست ترو خشک بود و بقول ابی حنیفه حجه الله از نجاست خشک باید آن از نجاست ترو شستن پاک
 شود و این بخلاف در نجاست تدار است همانا از نجاست که تدار نیست موزه پاک نشود مگر شستن مسئله موزه
 و جامه از منی خشک باید آن پاک شود و از منی تری پاک نشود مگر شستن و بقول شافعی رحم آب پاک است مسئله
 تیغ و کار و آئینه پلید باید آن پاک شود مسئله اگر منی پلید خشک و اثر نجاست نماز نماز بر و جایز بود تیمم نه بقول
 شافعی و زفره تیمم و نماز نیز جایز بود مسئله خون و خمر و سبب انگند ماکیان کوچک و بول آنچه گوشت او حرام است
 و سرگین سب و گا و نجاست مخلط است مقدار درم عفو است و زیاده از درم بالغ حواصلا و است درم مقدار

از منی پلید باید آن پاک شود مسئله اگر منی پلید خشک و اثر نجاست نماز نماز بر و جایز بود تیمم نه بقول شافعی و زفره تیمم و نماز نیز جایز بود مسئله خون و خمر و سبب انگند ماکیان کوچک و بول آنچه گوشت او حرام است و سرگین سب و گا و نجاست مخلط است مقدار درم عفو است و زیاده از درم بالغ حواصلا و است درم مقدار

فردی که با او بیعت شده است و او را در جنگ کشته اند و او را در جنگ کشته اند

گفتند بود بقول از و شافعی رحم اندک و بسیار نجاست منع جواز صلوه است و بقول از و بیگانه است که هر یک از آن دو گوشت
 او حلال است نجاست مخفیست و گوشت هر چه حرام است سرگرم و مغلظه است و بقول ابی یوسف و محمد رحم هر دو نجاست
 نجاست مخفیست مسئله بول آنچه گوشت او حلال است و بول سپ و پس افکنده و پزندگان که گوشت ایشان حرام
 است نجاست مخفیست و خون ابی لعاب است و زخوبولی که پراکنده رسد مانند سرسوزن عفو است و بقول ابی یوسف
 لعاب است و زخوب نجاست مخفیست چون کم از ربع بلیه شود مانع نبود و ربع مانع است اما ربع هر عضوی و ربع هر جارح
 تری و استین غیر آن بقول محمد رحم گوشت آنچه حلال است بول او نیز حلال است و بول سپ پاکست و زخوب
 امام محمد رحم پس افکنده آنچه گوشت او حرام است از پزندگان نجاست مغلظه است مسئله نجاستیکه دیده شود بر تن
 عین نجاست جلد پاک شود آنچه اثر او ماند عفو است مسئله نجاستیکه دیده نشود لبه بارشستن و شیطین پاک شود
 بقول شافعی هر یک بارشستن پاک شود مسئله آنچه شاپیدن او ممکن نیست سه بار بشوید و هر بار خشک کند پاک شود و بقول
 محمد رحم هرگز پاک نشود و حد خشکی آنست که از قطران بایستد مسئله استنجاست است لبک یا بجلونج و آب شستن
 افضل است و حد سنگ سنت نیست و بقول شافعی هر حد سه سنگ سنت است مسئله اگر نجاست از مخرج تجاوز کرد
 و مخرج زیادت از درم است شستن واجب است و اگر با مخرج زیادت از درم نبود شستن واجب نبود و بقول محمد رحم
 شستن نیز واجب بود مسئله استنجاست بدست راست و با شستوان و سفال و سرگرم نیک طعام گر آنکه بدست چپ
 بود و یا نجاک یا بجار که در آن قطع نباشد و اگر گلوی نیاید خود را سنگ پاک کند و اگر سنگ نیاید خود را نجاک پاک کند و اگر
 نیاید خود را بجار پاک کند و چندان احتیاط کند که تری آن برود کتاب الاوقات وقت نماز فجر از طلوع صبح صادق است
 تا طلوع آفتاب اول وقت ظهر از گشتن آفتاب آخر وقت تا رسیدن سایه بر چیزی دو چندان جز سایه اصلی که بوقت
 زوال بود بقول ابی یوسف و محمد رحم آخر وقت ظهر چون سایه بر چیزی بگیند او شود جز سایه اصلی و اول وقت عصر خروجه
 وقت ظهر بر اختلاف مذکور و آخر وقت عصر تا فرو شدن آفتاب و اول وقت مغرب فرو شدن آفتاب آخر وقت مغرب
 تا فرو شدن شفق و آن سپیدی است که بعد بر خیز بود و بقول ابی یوسف و محمد رحم شفق سرخی است و علیه الفتوی
 و بقول شافعی هر وقت مغرب مقدار یک و وضو سازد و با گنماز گوید و بجز نکست نماز بگذارد مسئله اول وقت عشاء و تراویح
 شفق تا طلوع صبح صادق که تقدیم و تریش از عشاء جایز است از هر ترتیب و بقول ابی یوسف و محمد رحم اول وقت و ترتیب
 عشاء است مسئله هر که وقت عشاء و تراویح این نماز بر وضو مسئله مسنون است تاخیر کردن نماز فجر در ایستادن
 و زمستان تاخیر عشاء را میگوید و در وقت عشاء و تراویح تاخیر عشاء تا نالت شب تاخیر و ترکی که اعتماد دارد بر بیداری آخر

فردی که با او بیعت شده است و او را در جنگ کشته اند و او را در جنگ کشته اند

فصل فی بیان وقت قبول شامی در مسجد و غیره

شب سحر است و تا غیر ظهر در تابستان و مجبل او در زمستان و سحر است و مجبل مغرب زمستان و تابستان بقول شامی هر دو صحیح
 صلوة تجلیل سحر است مسئله روز در تجلیل عصر و عشاء و تا غیر فجر و ظهر و مغرب سحر است مسئله منوع است از نماز قبل و بعد
 تلاوت و نماز خبازه بوقت طلوع آفتاب و غیره و نزدیک و بگزار عصر وقتی در وقت غروب بقول شامی هر دو قضا و
 وسعده تلاوت و نماز خبازه درین اوقات جایز است و بقول ابی یوسف نماز قبل وقت زوال و در جمعه جایز است مسئله
 است از نماز قبل بعد از فجر و عصر که قضا و نیت و سجده تلاوت نماز خبازه مسئله منوع است نماز قبل بعد از طلوع فجر بخورد
 سنت و بقول شامی هر دو بعد از نماز فجر و عصر منقلی که سبب چون در رکعت طواف و تحمیه سجده و وضو جایز بود مسئله منوع است
 نماز قبل پیش از غروب وقت خطبه و بقول شامی هر دو سنت جمعه و تحمیه سجده در وقت خطبه بگذار مسئله منوع است از جمع کردن
 دو نماز در او را یک وقت بسبب و بقول شامی هر دو جمع میان ظهر و عصر در یک وقت و میان مغرب عشاء و فجر و فرض
 و سحر جایز است و نزدیک جمع کردن میان ظهر و عصر و میان مغرب عشاء و فجر و فرض
 سنت مکرره است ترجیح و محرم بقول شامی هر دو در هنگام ترجیح کند و صوت ترجیح نیست که اول بار شهادتین گفته گوید
 بار دوم بلند گوید مسئله در اذان فجر بعد از فلاح دو بار الصلوة خیر من النوم گوید مسئله اقامت مثل اذان است اگر زیاد
 کند در اقامت بعد از فلاح قد قامت الصلوة دو بار و بقول شامی هر دو اقامت هر یک یکبار گوید مسئله در اذان مثل
 کند یعنی شتاب گوید و در اقامت شتاب کند و در اذان اقامت استقبال بقبله کند و در حال اذان اقامت سخن گوید و در
 کلمه حی علی الصلوة و الفلاح روی بجانب راست و چپ کند و در صومعه بوقت حی علی الصلوة و الفلاح بگردد و در هر دو کلمه
 انگشت کند مسئله توس میان اذان اقامت کجاست و بقول ابی یوسف هر شویب بر او میرسد کجاست بقوله حی علی
 یر حکم الله و بقول محمد شامی هر دو کرده است مسئله میان اذان اقامت خطبه کند در مغرب و بقول ابی یوسف و محمد هر دو در
 خطبه خفیفه کند و بقول شامی هر دو مقدار دو رکعت بشنید مسئله برای نماز فاتیمة اذان اقامت کند و اگر نیت بسیار در
 اهل اذان و اقامت کند و در سحر یا غیر باشد یعنی اذان اقامت گوید و یا شنیده کند باقامت و بقول مالک هر یک اقامت بشنید
 در جمع قوا مسئله پیش از دخول وقت اذان گوید و اگر گفت در وقت اعاده کند و بقول شامی هر دو ابی یوسف هر دو اذان فجر
 نصف آخر از شب جایز است مسئله اذان اقامت جنب و اقامت محدث و اذان و فاسق و قاعد محبت و کوهن کرده است
 و باکنه از محدث کرده مسئله اذان نیده و حرامزاده و نابینا و بیابا کرده مسئله اگر مسافر ترک اذان اقامت کبر و کوهن بود
 مسئله اگر در شهر در خانه خود نماز میکند اذان اقامت ترک میکرد و کرده بود مسئله سحر است که مسافر و کسیکه در خانه نماز کند اذان
 و اقامت کند گزاینده است سحر باب شروط الصلوة باکی تن حدث و نجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست

و در وقت طلوع آفتاب و غیره و تا نزدیک و بگزار عصر وقتی در وقت غروب بقول شامی هر دو قضا و وسعده تلاوت و نماز خبازه درین اوقات جایز است و بقول ابی یوسف نماز قبل وقت زوال و در جمعه جایز است مسئله است از نماز قبل بعد از فجر و عصر که قضا و نیت و سجده تلاوت نماز خبازه مسئله منوع است نماز قبل بعد از طلوع فجر بخورد سنت و بقول شامی هر دو بعد از نماز فجر و عصر منقلی که سبب چون در رکعت طواف و تحمیه سجده و وضو جایز بود مسئله منوع است نماز قبل پیش از غروب وقت خطبه و بقول شامی هر دو سنت جمعه و تحمیه سجده در وقت خطبه بگذار مسئله منوع است از جمع کردن دو نماز در او را یک وقت بسبب و بقول شامی هر دو جمع میان ظهر و عصر در یک وقت و میان مغرب عشاء و فجر و فرض و سحر جایز است و نزدیک جمع کردن میان ظهر و عصر و میان مغرب عشاء و فجر و فرض سنت مکرره است ترجیح و محرم بقول شامی هر دو در هنگام ترجیح کند و صوت ترجیح نیست که اول بار شهادتین گفته گوید بار دوم بلند گوید مسئله در اذان فجر بعد از فلاح دو بار الصلوة خیر من النوم گوید مسئله اقامت مثل اذان است اگر زیاد کند در اقامت بعد از فلاح قد قامت الصلوة دو بار و بقول شامی هر دو اقامت هر یک یکبار گوید مسئله در اذان مثل کند یعنی شتاب گوید و در اقامت شتاب کند و در اذان اقامت استقبال بقبله کند و در حال اذان اقامت سخن گوید و در کلمه حی علی الصلوة و الفلاح روی بجانب راست و چپ کند و در صومعه بوقت حی علی الصلوة و الفلاح بگردد و در هر دو کلمه انگشت کند مسئله توس میان اذان اقامت کجاست و بقول ابی یوسف هر شویب بر او میرسد کجاست بقوله حی علی یر حکم الله و بقول محمد شامی هر دو کرده است مسئله میان اذان اقامت خطبه کند در مغرب و بقول ابی یوسف و محمد هر دو در خطبه خفیفه کند و بقول شامی هر دو مقدار دو رکعت بشنید مسئله برای نماز فاتیمة اذان اقامت کند و اگر نیت بسیار در اهل اذان و اقامت کند و در سحر یا غیر باشد یعنی اذان اقامت گوید و یا شنیده کند باقامت و بقول مالک هر یک اقامت بشنید در جمع قوا مسئله پیش از دخول وقت اذان گوید و اگر گفت در وقت اعاده کند و بقول شامی هر دو ابی یوسف هر دو اذان فجر نصف آخر از شب جایز است مسئله اذان اقامت جنب و اقامت محدث و اذان و فاسق و قاعد محبت و کوهن کرده است و باکنه از محدث کرده مسئله اذان نیده و حرامزاده و نابینا و بیابا کرده مسئله اگر مسافر ترک اذان اقامت کبر و کوهن بود مسئله اگر در شهر در خانه خود نماز میکند اذان اقامت ترک میکرد و کرده بود مسئله سحر است که مسافر و کسیکه در خانه نماز کند اذان و اقامت کند گزاینده است سحر باب شروط الصلوة باکی تن حدث و نجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست

و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست و باجاست

دین ازین آنگاه که در وقت نماز بر او بیفتد و در وقت نماز بر او بیفتد

مسئله عورت مرد از زیر ناف تا زیر دوازدهم است و بقول شافعی بر ناف مردان از عورت و زانوی مسئله
عورت زن حره تمام تن عورت اگر روی او دو کت و دو قدم عورت نیت و بروایتی قدم زن عورت است
و روایت اول صحیح است که قدم زن عورت نی مسئله بر شکی برع سابق آن برع شکم و او
دفع موی سر و برع سابق جواز نماز است و بر شکی برع عورت غلیظه یعنی قبل و در خصیتین مانع جواز نماز است و بقول
ابویوسف هم اگر کثرت کت از نصف است مانع نی و در نصف دو روایت است و بقول شافعی برع بر شکی اگر چه اندک است مانع جواز
صلوة است مسئله عورت کت عورت مرد است و شکم نیز عورت مسئله اگر با وجود جامه که برع او پاک است برینه
نماز میکند و جایز نبود و اگر کم از ربع پاکست مخیر بود برینه نماز گذارد و یا جامه و اگر جامه نداشت نماز گذارد و بر او کت بود
بشارت کند و بقول زوره الیاده نماز گذارد با رکوع و وجود بشارت کند و بقول زوره الیاده نماز گذارد با رکوع و وجود مسئله
و اگر جامه نامیده آید یا ربع و یا کت از ربع پاکست مخیر بود یا جامه بر شکی نماز گذارد و یا برینه بگذارد و بقول محمد و بقول ابی یوسف
نبود که برینه نماز گذارد مسئله در عابری بشارت نماز گذاردن اهل بیت از الیاده با رکوع و وجود مسئله نیت
از شروه نماز است و بیان نیت و نماز عمل هر یک فاصله کند و شروه نیت است که در دل آنند که نام نماز گذارد مسئله بنده است
مطلق نیت بر آن نیت است و رکوع بر او ارض شرط نیت تعیین فرضی بخانچه در عصر نیت فرضی کند و مسئله نیت
تعیین فرضی متابعت امام کند و در نماز جایز نیت نماز بر امدت نماز نیت دعا بر است که مسئله استقبال قبله نماز است
گرد که وجه تعیین فرضی است و در غیر آن وجه نیت است و در حالت خوف هر چند که ممکن بود و چون مسئله در حالت شکی
تجرس کند بر جهت که اول او بیارند نماز بگذرد مسئله اگر تجرک نماز گذارد بعد معلوم شد که قبل
احاد کند و اگر در میان نماز دانست بگرد بجانب قبله و بقول شافعی بر او اگر در رتبه بر قبله بود احاد کند مسئله اگر در رتبه یک
قومی بجماعت نماز گذارد و هر یکی بجهتی تخری گرد و حال امام معلوم نماز می جایز بود باب صفت صلوة
نماز تحریمه و قیام و قراءه و رکوع و وجود و قعد و اخیره مقدار تشهد و خروج مصلی از نماز مصلی فرضی است و بقول ابی یوسف
و خروج مصلی از نماز مصلی فرضی است و بقول ابی یوسف و بقول ابی یوسف مسئله واجب نماز خواندن فاتحه و ضم سوره
و تعیین آن است در دو رکعت اول مراعات ترتیب فرضی کرد هر رکعتی چون دو سجده تا اگر سجده دوم ترک گفت و برکت
دوم با سجده دو سجده آورد نماز فاسد نشود زیرا که واجب است و ترک واجب عاصی نماز است عاصی نماز است و بقول شافعی بر
قراءه فاتحه فرضی است و بقول ابی یوسف مسئله یا فاتحه فرضی است و بقول زوره ترتیب افعال نماز فرضی مسئله
تا اگر فرضی نماز با امام بگذارد و آنچه فوت شده است بعد از او امام میگردد و جایز بود و بقول زوره جایز نبود مسئله

مسئله عورت مرد از زیر ناف تا زیر دوازدهم است و بقول شافعی بر ناف مردان از عورت و زانوی مسئله
عورت زن حره تمام تن عورت اگر روی او دو کت و دو قدم عورت نیت و بروایتی قدم زن عورت است
و روایت اول صحیح است که قدم زن عورت نی مسئله بر شکی برع سابق آن برع شکم و او
دفع موی سر و برع سابق جواز نماز است و بر شکی برع عورت غلیظه یعنی قبل و در خصیتین مانع جواز نماز است و بقول
ابویوسف هم اگر کثرت کت از نصف است مانع نی و در نصف دو روایت است و بقول شافعی برع بر شکی اگر چه اندک است مانع جواز
صلوة است مسئله عورت کت عورت مرد است و شکم نیز عورت مسئله اگر با وجود جامه که برع او پاک است برینه
نماز میکند و جایز نبود و اگر کم از ربع پاکست مخیر بود برینه نماز گذارد و یا جامه و اگر جامه نداشت نماز گذارد و بر او کت بود
بشارت کند و بقول زوره الیاده نماز گذارد با رکوع و وجود بشارت کند و بقول زوره الیاده نماز گذارد با رکوع و وجود مسئله
و اگر جامه نامیده آید یا ربع و یا کت از ربع پاکست مخیر بود یا جامه بر شکی نماز گذارد و یا برینه بگذارد و بقول محمد و بقول ابی یوسف
نبود که برینه نماز گذارد مسئله در عابری بشارت نماز گذاردن اهل بیت از الیاده با رکوع و وجود مسئله نیت
از شروه نماز است و بیان نیت و نماز عمل هر یک فاصله کند و شروه نیت است که در دل آنند که نام نماز گذارد مسئله بنده است
مطلق نیت بر آن نیت است و رکوع بر او ارض شرط نیت تعیین فرضی بخانچه در عصر نیت فرضی کند و مسئله نیت
تعیین فرضی متابعت امام کند و در نماز جایز نیت نماز بر امدت نماز نیت دعا بر است که مسئله استقبال قبله نماز است
گرد که وجه تعیین فرضی است و در غیر آن وجه نیت است و در حالت خوف هر چند که ممکن بود و چون مسئله در حالت شکی
تجرس کند بر جهت که اول او بیارند نماز بگذرد مسئله اگر تجرک نماز گذارد بعد معلوم شد که قبل
احاد کند و اگر در میان نماز دانست بگرد بجانب قبله و بقول شافعی بر او اگر در رتبه بر قبله بود احاد کند مسئله اگر در رتبه یک
قومی بجماعت نماز گذارد و هر یکی بجهتی تخری گرد و حال امام معلوم نماز می جایز بود باب صفت صلوة
نماز تحریمه و قیام و قراءه و رکوع و وجود و قعد و اخیره مقدار تشهد و خروج مصلی از نماز مصلی فرضی است و بقول ابی یوسف
و خروج مصلی از نماز مصلی فرضی است و بقول ابی یوسف و بقول ابی یوسف مسئله واجب نماز خواندن فاتحه و ضم سوره
و تعیین آن است در دو رکعت اول مراعات ترتیب فرضی کرد هر رکعتی چون دو سجده تا اگر سجده دوم ترک گفت و برکت
دوم با سجده دو سجده آورد نماز فاسد نشود زیرا که واجب است و ترک واجب عاصی نماز است عاصی نماز است و بقول شافعی بر
قراءه فاتحه فرضی است و بقول ابی یوسف مسئله یا فاتحه فرضی است و بقول زوره ترتیب افعال نماز فرضی مسئله
تا اگر فرضی نماز با امام بگذارد و آنچه فوت شده است بعد از او امام میگردد و جایز بود و بقول زوره جایز نبود مسئله

مسئله عورت مرد از زیر ناف تا زیر دوازدهم است و بقول شافعی بر ناف مردان از عورت و زانوی مسئله

و از اول بر سر مسئله بعد از تمهیدیه و سوت خوانند و با سه سه از سر سوره تیکه خواهد امام و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند الله الله تا که رکوع رود دست برزانند و انگشتان دست کشاد و وارد دست

کستند و سر با سرین برابر دارد و سه بار تسبیح گوید و سر از رکوع بردارد و امام سینه که تسبیح التملین هم و مقتدی دست سینه کند بنا لک الحمد و بروایتی منفرد سمع التملین هم نیز گوید و بقول ابی یوسف و محمد رحم امام بنا لک الحمد نیز گوید و بقول امام شافعی رحم امام و مقتدی سمع التملین هم بنا لک الحمد گوید مسئله چون سجده کند تکبیر گوید و سر دراز و زانو بر زمین نهد بعد دست بعد روی میان دو کف دست نهد و چون بر خیزد و عکس آن بر خیزد و بقول مالک رحم مختیر اول دست نهد بعد زانو یا اول زانو بعد دست مسئله سجده پیشانی روی کند و اگر یکی از آنها سجده کند کرده بود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر سجده بینی کنی پیشانی جا نرود اگر بعد مسئله سجده سه سجده استار جا نرود با کرامت و بقول شافعی جا نری مسئله در سجده باز و از بغل کشاده دارد و شکم از ران در دارد و انگشتان پای مقابل قبله کند و سه بار سبحان بر الاصل گوید وزن آن خود را فرو دارد و شکم باران متصل کند مسئله چون سر بردارد و تکبیر گوید و بنشیند و قرا گیرد و با تکبیر گوید و دوم سجده کند و چون سر از سجده بردارد تکبیر گوید و با سینه و او لا سر بردارد بعد دست بعد زانو و در حالت التماس دست بر زمین نهد و بنشیند و بقول شافعی رحم علیه خفیه در نیجات استحب است مسئله رکعت دوم مثل رکعت اولی گذارد اگر شاره و نعوذ تکوین مسئله دست بر زانو در گذر تکبیر تحریمه و در تکبیر قنوت و تکبیرات حمیدین و استسلام بحر الاسود و صفای و مرده و عرفات و می چهار و بقول شافعی رحم در تکبیر رکوع وجود در حالت برداشتن سر از رکوع دست بر آوردن سنت است مسئله چون سر از سجده دوم از رکعت دوم بردارد و پای چپ گستراند و بران بنشیند و پای راست بران و انگشتان پای مقابل قبله دارد و دست بران نهد و انگشتان دست کشاده دارد وزن بر سر بنشیند و نشسته بران مسعود در الله عنده خوانند و بقول شافعی رحم نشد این عباس رضی الله عنه خوانند فقط مسئله در دو رکعت آخر نماز و در نماز سجده کند و بقول مالک رحم در سه رکعت قرات فرض است مسئله قعه آخر چون اولی است و در قعه دوم بعد از نشسته در وقت غیر علیه السلام گوید و دعائیکه مشابه کلام الله و سنت رسول الله است بخوانند و دعائیکه مشابه کلام الناس است گوید بعد سلام گوید مقارن با سلام امام چنانچه در تکبیر تحریمه مقتدی امام مقارنت کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم مقتدی تکبیر تحریمه بعد امام تکبیر گوید مسئله دو سلام گوید جانب راست و چپ و چپ و قوم و امام کند و اگر امام جانب راست باشد در سلامی که جانب راست گوینت امام و قوم کند و اگر امام جانب چپ باشد در سلامی که جانب چپ گوینت امام و ملائکه و قوم کند و اگر امام

و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند الله الله تا که رکوع رود دست برزانند و انگشتان دست کشاد و وارد دست کستند و سر با سرین برابر دارد و سه بار تسبیح گوید و سر از رکوع بردارد و امام سینه که تسبیح التملین هم و مقتدی دست سینه کند بنا لک الحمد و بروایتی منفرد سمع التملین هم نیز گوید و بقول ابی یوسف و محمد رحم امام بنا لک الحمد نیز گوید و بقول امام شافعی رحم امام و مقتدی سمع التملین هم بنا لک الحمد گوید مسئله چون سجده کند تکبیر گوید و سر دراز و زانو بر زمین نهد بعد دست بعد روی میان دو کف دست نهد و چون بر خیزد و عکس آن بر خیزد و بقول مالک رحم مختیر اول دست نهد بعد زانو یا اول زانو بعد دست مسئله سجده پیشانی روی کند و اگر یکی از آنها سجده کند کرده بود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر سجده بینی کنی پیشانی جا نرود اگر بعد مسئله سجده سه سجده استار جا نرود با کرامت و بقول شافعی جا نری مسئله در سجده باز و از بغل کشاده دارد و شکم از ران در دارد و انگشتان پای مقابل قبله کند و سه بار سبحان بر الاصل گوید وزن آن خود را فرو دارد و شکم باران متصل کند مسئله چون سر بردارد و تکبیر گوید و بنشیند و قرا گیرد و با تکبیر گوید و دوم سجده کند و چون سر از سجده بردارد تکبیر گوید و با سینه و او لا سر بردارد بعد دست بعد زانو و در حالت التماس دست بر زمین نهد و بنشیند و بقول شافعی رحم علیه خفیه در نیجات استحب است مسئله رکعت دوم مثل رکعت اولی گذارد اگر شاره و نعوذ تکوین مسئله دست بر زانو در گذر تکبیر تحریمه و در تکبیر قنوت و تکبیرات حمیدین و استسلام بحر الاسود و صفای و مرده و عرفات و می چهار و بقول شافعی رحم در تکبیر رکوع وجود در حالت برداشتن سر از رکوع دست بر آوردن سنت است مسئله چون سر از سجده دوم از رکعت دوم بردارد و پای چپ گستراند و بران بنشیند و پای راست بران و انگشتان پای مقابل قبله دارد و دست بران نهد و انگشتان دست کشاده دارد وزن بر سر بنشیند و نشسته بران مسعود در الله عنده خوانند و بقول شافعی رحم نشد این عباس رضی الله عنه خوانند فقط مسئله در دو رکعت آخر نماز و در نماز سجده کند و بقول مالک رحم در سه رکعت قرات فرض است مسئله قعه آخر چون اولی است و در قعه دوم بعد از نشسته در وقت غیر علیه السلام گوید و دعائیکه مشابه کلام الله و سنت رسول الله است بخوانند و دعائیکه مشابه کلام الناس است گوید بعد سلام گوید مقارن با سلام امام چنانچه در تکبیر تحریمه مقتدی امام مقارنت کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم مقتدی تکبیر تحریمه بعد امام تکبیر گوید مسئله دو سلام گوید جانب راست و چپ و چپ و قوم و امام کند و اگر امام جانب راست باشد در سلامی که جانب راست گوینت امام و قوم کند و اگر امام جانب چپ باشد در سلامی که جانب چپ گوینت امام و ملائکه و قوم کند و اگر امام

و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند الله الله تا که رکوع رود دست برزانند و انگشتان دست کشاد و وارد دست کستند و سر با سرین برابر دارد و سه بار تسبیح گوید و سر از رکوع بردارد و امام سینه که تسبیح التملین هم و مقتدی دست سینه کند بنا لک الحمد و بروایتی منفرد سمع التملین هم نیز گوید و بقول ابی یوسف و محمد رحم امام بنا لک الحمد نیز گوید و بقول امام شافعی رحم امام و مقتدی سمع التملین هم بنا لک الحمد گوید مسئله چون سجده کند تکبیر گوید و سر دراز و زانو بر زمین نهد بعد دست بعد روی میان دو کف دست نهد و چون بر خیزد و عکس آن بر خیزد و بقول مالک رحم مختیر اول دست نهد بعد زانو یا اول زانو بعد دست مسئله سجده پیشانی روی کند و اگر یکی از آنها سجده کند کرده بود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر سجده بینی کنی پیشانی جا نرود اگر بعد مسئله سجده سه سجده استار جا نرود با کرامت و بقول شافعی جا نری مسئله در سجده باز و از بغل کشاده دارد و شکم از ران در دارد و انگشتان پای مقابل قبله کند و سه بار سبحان بر الاصل گوید وزن آن خود را فرو دارد و شکم باران متصل کند مسئله چون سر بردارد و تکبیر گوید و بنشیند و قرا گیرد و با تکبیر گوید و دوم سجده کند و چون سر از سجده بردارد تکبیر گوید و با سینه و او لا سر بردارد بعد دست بعد زانو و در حالت التماس دست بر زمین نهد و بنشیند و بقول شافعی رحم علیه خفیه در نیجات استحب است مسئله رکعت دوم مثل رکعت اولی گذارد اگر شاره و نعوذ تکوین مسئله دست بر زانو در گذر تکبیر تحریمه و در تکبیر قنوت و تکبیرات حمیدین و استسلام بحر الاسود و صفای و مرده و عرفات و می چهار و بقول شافعی رحم در تکبیر رکوع وجود در حالت برداشتن سر از رکوع دست بر آوردن سنت است مسئله چون سر از سجده دوم از رکعت دوم بردارد و پای چپ گستراند و بران بنشیند و پای راست بران و انگشتان پای مقابل قبله دارد و دست بران نهد و انگشتان دست کشاده دارد وزن بر سر بنشیند و نشسته بران مسعود در الله عنده خوانند و بقول شافعی رحم نشد این عباس رضی الله عنه خوانند فقط مسئله در دو رکعت آخر نماز و در نماز سجده کند و بقول مالک رحم در سه رکعت قرات فرض است مسئله قعه آخر چون اولی است و در قعه دوم بعد از نشسته در وقت غیر علیه السلام گوید و دعائیکه مشابه کلام الله و سنت رسول الله است بخوانند و دعائیکه مشابه کلام الناس است گوید بعد سلام گوید مقارن با سلام امام چنانچه در تکبیر تحریمه مقتدی امام مقارنت کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم مقتدی تکبیر تحریمه بعد امام تکبیر گوید مسئله دو سلام گوید جانب راست و چپ و چپ و قوم و امام کند و اگر امام جانب راست باشد در سلامی که جانب راست گوینت امام و قوم کند و اگر امام جانب چپ باشد در سلامی که جانب چپ گوینت امام و ملائکه و قوم کند و اگر امام

و از اول هر سوره مسئله بعد از تمییز فاتحه و سوره خواند و یا سوره از هر سوره که خواهد امام و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند و بعد از آن که در رکوع رود دست بر زانو نهند و انگشتان دست کشاده دارد و دست کشنده بر باسن بر آید و دست بر سر رکوع بردارد و امام بسند کند تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج

کشته اند و سر با سر بر آید و دست بر سر رکوع بردارد و امام بسند کند تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج
 بسند کند بر باسکله و بر او تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج
 قبول امام شافعی رح امام مقتدی تسبیح الله من حج و بر باسکله چون سجده کند تکبیر گوید و سر بر زانو نهند
 نهاده دست بعد روی میان دو کف دست نهند و چون برخیزد و بقبول مالک رح بخیر است
 دست نهاده زانو یا اول زانو بعد دست مسئله سجده پیشانی و مینوی کند و اگر یکی از آنها سجده کند مکره بود و قبول
 ابی یوسف و محمد رح اگر سجده مینوی کند پیشانی جاری نبود اگر سجده هیچ دستار جاریست باکراست و بقبول شافعی
 جاریست مسئله در سجده باز در بغل کشاده دارد و شکم از ران در دارد و انگشتان پای مقابل قبله کند و سکه با سجده
 الا علی گوید وزن آن خود را فرود آرد و شکم باران متصل کند مسئله چون سر بردارد و تکبیر گوید و بنشیند و قرائت گوید
 و دوم سجده کند و چون سر از سجده بردارد تکبیر گوید و با سینه و اول سر بردارد بعد دست بعد زانو و در حال السیاد
 دست بر زمین نهند و بنشیند و بقبول شافعی رح طایفه در نجالت تسبیح است مسئله رکعت دوم مثل رکعت اولی گذارد
 اگر شمار و نحو زنگ مسئله دست بر زانو در تکبیر تحریمه و در تکبیر قنوت و تکبیرات عمیدین و استسلام تحریر الاسود و صفحا
 و مرده و عرفات و می چهار و بقبول شافعی رح در تکبیر رکوع وجود در حال استقامت سر از رکوع دست بر آوردن
 سنت است مسئله چون سر از سجده دوم از رکعت دوم بردارد و پای چپ گستراند و بران بنشیند و پای راست
 و انگشتان پای مقابل قبله دارد و دست بران نهند و انگشتان دست کشاده دارد و وزن بر سر بنشیند و نشیند
 مستور در الله عنه خواند و بقبول شافعی رح تشهد این عباس رضی الله عنه خواند فقط مسئله در رکعت آخر نماز خواند
 بجا تسبیح کند و بقبول مالک رح در سه رکعت قرات فرض است مسئله قعه آخر همچون اولی است و در
 قعه دوم بعد از تشهد در وقت تکبیر علیه السلام گوید و دعائیکه مشاب کلام الله و سنت رسول الله است بخواند
 و دعائیکه مشاب کلام الناس است گوید بعد سلام گوید مقارن با سلام امام چنانچه در تکبیر تحریمه مقتدی امام
 قنوت کند و بقبول ابی یوسف و محمد رح مقتدی تکبیر تحریمه بعد امام تکبیر گوید مسئله دو سلام گوید جانب راست
 و نیت ملائکه راست و چپ و قوم و امام کند و اگر امام جانب راست باشد در سلامی که جانب راست گوید نیت
 امام و قوم کند و اگر امام جانب چپ باشد در سلامی که بجانب چپ گوید نیت امام و ملائکه و قوم کند و اگر امام

و از اول هر سوره مسئله بعد از تمییز فاتحه و سوره خواند و یا سوره از هر سوره که خواهد امام و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند و بعد از آن که در رکوع رود دست بر زانو نهند و انگشتان دست کشاده دارد و دست کشنده بر باسن بر آید و دست بر سر رکوع بردارد و امام بسند کند تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج
 کشته اند و سر با سر بر آید و دست بر سر رکوع بردارد و امام بسند کند تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج
 بسند کند بر باسکله و بر او تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج
 قبول امام شافعی رح امام مقتدی تسبیح الله من حج و بر باسکله چون سجده کند تکبیر گوید و سر بر زانو نهند
 نهاده دست بعد روی میان دو کف دست نهند و چون برخیزد و بقبول مالک رح بخیر است
 دست نهاده زانو یا اول زانو بعد دست مسئله سجده پیشانی و مینوی کند و اگر یکی از آنها سجده کند مکره بود و قبول
 ابی یوسف و محمد رح اگر سجده مینوی کند پیشانی جاری نبود اگر سجده هیچ دستار جاریست باکراست و بقبول شافعی
 جاریست مسئله در سجده باز در بغل کشاده دارد و شکم از ران در دارد و انگشتان پای مقابل قبله کند و سکه با سجده
 الا علی گوید وزن آن خود را فرود آرد و شکم باران متصل کند مسئله چون سر بردارد و تکبیر گوید و بنشیند و قرائت گوید
 و دوم سجده کند و چون سر از سجده بردارد تکبیر گوید و با سینه و اول سر بردارد بعد دست بعد زانو و در حال السیاد
 دست بر زمین نهند و بنشیند و بقبول شافعی رح طایفه در نجالت تسبیح است مسئله رکعت دوم مثل رکعت اولی گذارد
 اگر شمار و نحو زنگ مسئله دست بر زانو در تکبیر تحریمه و در تکبیر قنوت و تکبیرات عمیدین و استسلام تحریر الاسود و صفحا
 و مرده و عرفات و می چهار و بقبول شافعی رح در تکبیر رکوع وجود در حال استقامت سر از رکوع دست بر آوردن
 سنت است مسئله چون سر از سجده دوم از رکعت دوم بردارد و پای چپ گستراند و بران بنشیند و پای راست
 و انگشتان پای مقابل قبله دارد و دست بران نهند و انگشتان دست کشاده دارد و وزن بر سر بنشیند و نشیند
 مستور در الله عنه خواند و بقبول شافعی رح تشهد این عباس رضی الله عنه خواند فقط مسئله در رکعت آخر نماز خواند
 بجا تسبیح کند و بقبول مالک رح در سه رکعت قرات فرض است مسئله قعه آخر همچون اولی است و در
 قعه دوم بعد از تشهد در وقت تکبیر علیه السلام گوید و دعائیکه مشاب کلام الله و سنت رسول الله است بخواند
 و دعائیکه مشاب کلام الناس است گوید بعد سلام گوید مقارن با سلام امام چنانچه در تکبیر تحریمه مقتدی امام
 قنوت کند و بقبول ابی یوسف و محمد رح مقتدی تکبیر تحریمه بعد امام تکبیر گوید مسئله دو سلام گوید جانب راست
 و نیت ملائکه راست و چپ و قوم و امام کند و اگر امام جانب راست باشد در سلامی که جانب راست گوید نیت
 امام و قوم کند و اگر امام جانب چپ باشد در سلامی که بجانب چپ گوید نیت امام و ملائکه و قوم کند و اگر امام

و از اول هر سوره مسئله بعد از تمییز فاتحه و سوره خواند و یا سوره از هر سوره که خواهد امام و مقتدی این است گویند و چون قرات فارغ شود تکبیر گویند و بعد از آن که در رکوع رود دست بر زانو نهند و انگشتان دست کشاده دارد و دست کشنده بر باسن بر آید و دست بر سر رکوع بردارد و امام بسند کند تسبیح الله من حج و مقتدی تسبیح الله من حج

باید در هر دو سلام نیت امام کند و امام در هر دو سلام نیت قوم و ملائکه کند مسئله در فجر و در رکعت اول مغرب و عشاء

امام بلند خواند اگر چه قضا میکند اردو در جمعه و عیدین نیز بلند خواند مسئله در ظهر و عصر و فوافل روز آسته خواند و غیره
 غیرت در فجر و مغرب و عشاء و در فوافل شب در آسته بلند خواندن مسئله اگر فاتحه در دو رکعت اولی لغو است
 ترک آورد در دو رکعت آخر قضا کند و اگر سورت در دو رکعت اول از عشاء لغو موشی ترک گرفت در دو رکعت
 خصوصت با فاتحه بلند خواند و بقول ابی یوسف رحم سورت نیز در رکعت آخر قضا کند چنانچه فاتحه مسئله نیز
 و قرات یک آیه خورده است و بقول ابی یوسف و محمد رحم سه آیه قصیه و یک آیه طویل فرض است مسئله
 قرات در سفر فاتحه و هر سوره که خواهد و سنت قرات در حضر طویل مفضل و طویل مفضل از سوت حرات تا سوت
 بروج و اواسط مفضل از بروج تا کمین و قصر مفضل از کمین تا آخر و ان و طویل مفضل در فجر و ظهر و اواسط مفضل
 در عصر و عشاء و قصر مفضل در مغرب مسئله در رکعت اول نماز فجر بیشتر خواند و در
 دیگر برابر خواند در دو رکعت و بقول محمد رحم در جمع صلوة قرات رکعت اول بیشتر خواند مسئله تعیین کردن از
 قرآن سورتی یا آیتی در نماز کرده است اگر اعتقاد کند که جز این و ان باشد و بقول امام شافعی رحم در هر رکعت از هر
 است مسئله مقتدی قرات خواند بلکه استماع کند و ساکت بود اگر چه امام آیت ترغیب و یا تریب خواند و همچنین در
 خطبه شنونده ساکت بود اگر چه خطیب صلوة گوید و بقول مالک رحم مقتدی فاتحه در ظهر و عصر خواند و بقول شافعی رحم
 مقتدی فاتحه خواند در همه صلوة مسئله یکدیگر از خطیب راست حکم فریب و یعنی ساکت بود و بروایتی از ابی صفیه
 اگر دور است چنانچه خطبه نمیشود قرآن خواندن و بیخ جایز است باب الامامة جماعت سنت موکده است او
 با است و انار است با حکام الصلوة و اگر همه در علم برابرند خوانند تراولی و اگر همه در قرآن برابرند بر نیز گار تراولی
 و اگر همه در تقوی مساوی اند که پس بزرگتر است او بود و بقول ابی یوسف رحم خوانند تراولی است از انار با حکام
 و صلوة مسئله کرده است بیابانی و بنده و فاسق و اهل بدعت و تابینا و اولد الزنا و بقول مالک رحم امامت
 فاسق جایز نیست مسئله طویل قرات و جماعت زنا کرده است و اگر زنان میان خود جماعت کنند زنیکه امام
 بود میان صف بایسته و پیش زود چنانچه اگر قومی بر بنه میان خود نماز جماعت میگذارند امام میلن صفت با
 و پیش زود مسئله اگر دو کس نماز جماعت میگذارند مقتدی جانب راست برابر امام بایسته و بروایتی از محمد رحم
 مقتدی انگشتان بای خود از نزدیک پاشنه امام پس در مسئله اگر با دو کس نماز جماعت میگذارند امام پیش
 رود و مقتدی پس امام بایسته و بروایتی از ابی یوسف رحم امام میانه باشد مسئله اول صفت

باید در هر دو سلام نیت امام کند و امام در هر دو سلام نیت قوم و ملائکه کند مسئله در فجر و در رکعت اول مغرب و عشاء
 امام بلند خواند اگر چه قضا میکند اردو در جمعه و عیدین نیز بلند خواند مسئله در ظهر و عصر و فوافل روز آسته خواند و غیره
 غیرت در فجر و مغرب و عشاء و در فوافل شب در آسته بلند خواندن مسئله اگر فاتحه در دو رکعت اولی لغو است
 ترک آورد در دو رکعت آخر قضا کند و اگر سورت در دو رکعت اول از عشاء لغو موشی ترک گرفت در دو رکعت
 خصوصت با فاتحه بلند خواند و بقول ابی یوسف رحم سورت نیز در رکعت آخر قضا کند چنانچه فاتحه مسئله نیز
 و قرات یک آیه خورده است و بقول ابی یوسف و محمد رحم سه آیه قصیه و یک آیه طویل فرض است مسئله
 قرات در سفر فاتحه و هر سوره که خواهد و سنت قرات در حضر طویل مفضل و طویل مفضل از سوت حرات تا سوت
 بروج و اواسط مفضل از بروج تا کمین و قصر مفضل از کمین تا آخر و ان و طویل مفضل در فجر و ظهر و اواسط مفضل
 در عصر و عشاء و قصر مفضل در مغرب مسئله در رکعت اول نماز فجر بیشتر خواند و در
 دیگر برابر خواند در دو رکعت و بقول محمد رحم در جمع صلوة قرات رکعت اول بیشتر خواند مسئله تعیین کردن از
 قرآن سورتی یا آیتی در نماز کرده است اگر اعتقاد کند که جز این و ان باشد و بقول امام شافعی رحم در هر رکعت از هر
 است مسئله مقتدی قرات خواند بلکه استماع کند و ساکت بود اگر چه امام آیت ترغیب و یا تریب خواند و همچنین در
 خطبه شنونده ساکت بود اگر چه خطیب صلوة گوید و بقول مالک رحم مقتدی فاتحه در ظهر و عصر خواند و بقول شافعی رحم
 مقتدی فاتحه خواند در همه صلوة مسئله یکدیگر از خطیب راست حکم فریب و یعنی ساکت بود و بروایتی از ابی صفیه
 اگر دور است چنانچه خطبه نمیشود قرآن خواندن و بیخ جایز است باب الامامة جماعت سنت موکده است او
 با است و انار است با حکام الصلوة و اگر همه در علم برابرند خوانند تراولی و اگر همه در قرآن برابرند بر نیز گار تراولی
 و اگر همه در تقوی مساوی اند که پس بزرگتر است او بود و بقول ابی یوسف رحم خوانند تراولی است از انار با حکام
 و صلوة مسئله کرده است بیابانی و بنده و فاسق و اهل بدعت و تابینا و اولد الزنا و بقول مالک رحم امامت
 فاسق جایز نیست مسئله طویل قرات و جماعت زنا کرده است و اگر زنان میان خود جماعت کنند زنیکه امام
 بود میان صف بایسته و پیش زود چنانچه اگر قومی بر بنه میان خود نماز جماعت میگذارند امام میلن صفت با
 و پیش زود مسئله اگر دو کس نماز جماعت میگذارند مقتدی جانب راست برابر امام بایسته و بروایتی از محمد رحم
 مقتدی انگشتان بای خود از نزدیک پاشنه امام پس در مسئله اگر با دو کس نماز جماعت میگذارند امام پیش
 رود و مقتدی پس امام بایسته و بروایتی از ابی یوسف رحم امام میانه باشد مسئله اول صفت

فغان در هر دو سلام نیت امام کند و امام در هر دو سلام نیت قوم و ملائکه کند مسئله در فجر و در رکعت اول مغرب و عشاء
 امام بلند خواند اگر چه قضا میکند اردو در جمعه و عیدین نیز بلند خواند مسئله در ظهر و عصر و فوافل روز آسته خواند و غیره
 غیرت در فجر و مغرب و عشاء و در فوافل شب در آسته بلند خواندن مسئله اگر فاتحه در دو رکعت اولی لغو است
 ترک آورد در دو رکعت آخر قضا کند و اگر سورت در دو رکعت اول از عشاء لغو موشی ترک گرفت در دو رکعت
 خصوصت با فاتحه بلند خواند و بقول ابی یوسف رحم سورت نیز در رکعت آخر قضا کند چنانچه فاتحه مسئله نیز
 و قرات یک آیه خورده است و بقول ابی یوسف و محمد رحم سه آیه قصیه و یک آیه طویل فرض است مسئله
 قرات در سفر فاتحه و هر سوره که خواهد و سنت قرات در حضر طویل مفضل و طویل مفضل از سوت حرات تا سوت
 بروج و اواسط مفضل از بروج تا کمین و قصر مفضل از کمین تا آخر و ان و طویل مفضل در فجر و ظهر و اواسط مفضل
 در عصر و عشاء و قصر مفضل در مغرب مسئله در رکعت اول نماز فجر بیشتر خواند و در
 دیگر برابر خواند در دو رکعت و بقول محمد رحم در جمع صلوة قرات رکعت اول بیشتر خواند مسئله تعیین کردن از
 قرآن سورتی یا آیتی در نماز کرده است اگر اعتقاد کند که جز این و ان باشد و بقول امام شافعی رحم در هر رکعت از هر
 است مسئله مقتدی قرات خواند بلکه استماع کند و ساکت بود اگر چه امام آیت ترغیب و یا تریب خواند و همچنین در
 خطبه شنونده ساکت بود اگر چه خطیب صلوة گوید و بقول مالک رحم مقتدی فاتحه در ظهر و عصر خواند و بقول شافعی رحم
 مقتدی فاتحه خواند در همه صلوة مسئله یکدیگر از خطیب راست حکم فریب و یعنی ساکت بود و بروایتی از ابی صفیه
 اگر دور است چنانچه خطبه نمیشود قرآن خواندن و بیخ جایز است باب الامامة جماعت سنت موکده است او
 با است و انار است با حکام الصلوة و اگر همه در علم برابرند خوانند تراولی و اگر همه در قرآن برابرند بر نیز گار تراولی
 و اگر همه در تقوی مساوی اند که پس بزرگتر است او بود و بقول ابی یوسف رحم خوانند تراولی است از انار با حکام
 و صلوة مسئله کرده است بیابانی و بنده و فاسق و اهل بدعت و تابینا و اولد الزنا و بقول مالک رحم امامت
 فاسق جایز نیست مسئله طویل قرات و جماعت زنا کرده است و اگر زنان میان خود جماعت کنند زنیکه امام
 بود میان صف بایسته و پیش زود چنانچه اگر قومی بر بنه میان خود نماز جماعت میگذارند امام میلن صفت با
 و پیش زود مسئله اگر دو کس نماز جماعت میگذارند مقتدی جانب راست برابر امام بایسته و بروایتی از محمد رحم
 مقتدی انگشتان بای خود از نزدیک پاشنه امام پس در مسئله اگر با دو کس نماز جماعت میگذارند امام پیش
 رود و مقتدی پس امام بایسته و بروایتی از ابی یوسف رحم امام میانه باشد مسئله اول صفت

مسئله اگر مردی در نماز با کسی باشد که در نماز با او است و در نماز با او است و در نماز با او است

مردان بود بعد صنف کو دکان بجهت صنف زنان مسئله اگر زنی برابر مرد در نماز باستند و آنقدر با هم که نماز مرد فاسد شود اگر شرط مجازات موجود است شرط مجازات است که زن مجازیه مثل شهوت بود و نماز ساقط بود یعنی اگر در نماز اجازه برابر است با مجازات زن فاسد نشود و شرط دیگر آنست که مکان متحد بود تا اگر مرد و زن باشد و زن بر زمین و یا بر عکس آن و کان مقدار قاست مرد بود و یا میان مرد و زن اسطوانه باشد نماز مرد فاسد نشود و شرط دیگر آنست که زن مجازیه عاقل بود تا اگر مجنون برابر مرد در نماز باستند نماز مرد فاسد نشود و شرط دیگر آنست که امام نیت است زنان کرده باشد و شرط دیگر آنست که نماز میان مرد و زن مشترک بود و در هر دو نماز اگر زن مرد سبق باشد مجازات زن در صورت نماز مرد فاسد نشود و بقول شافعی رحم بمجازات زن نماز مرد فاسد نشود و نماز زن بهم جان جایز است مسئله کرده است حاضر شدن زنان بجماعت مردان مسئله اقتداء مرد بزن یا بکودک و اقتداء بجمعه مجذور و قاری یا می اقتداء بجامه پوشیده برهنه و اقتداء کسی نماز بر کوه و سحر و سگ یا بیماری که باشارت و اقتداء بقرض تمنیقل و اقتداء بقرض یا می که فرض دیگر سگدار و جازیل و بقول شافعی هر دو در جمع مسائل اقتداء جایز است و بقول زهری امامت معذور و مرغیر معذور را جایز است مسئله و اقتداء توسی بتیمیم و اقتداء کسی که موزه ندارد و پا میشود یکسب که مسج موزه میکند و اقتداء استاد پس نشسته و اقتداء کتبه کتبه پشت و اقتداء کسی که باشارت می گذارد مثل خود اوقات را منتقل بقرض جایز است و بقول محمد و اقتداء توسی معتبر و قایم بقاصد و حاصل یا سه جایز است مسئله اگر ظاهر شد که امام بی وضو است کرده است امام و قوم اعادت کنند مسئله اگر ای و قاری اقتداء کردند یا می نماز همه فاسد شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم نماز امام و کسانیکه مثل امام اند جایز بود مسئله اگر امام در رکعت آخر محدث شد و ای را خلیفه کرد نماز همه فاسد شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم نماز همه جایز بود باب الحدیث فی الصلوة اگر نماز گذارنده بی فصلی محدث شد وضو سازد و هم بر آن بنا کند و بقول شافعی رحم استیناف کند مسئله اگر امام بی قصد شکیف کرد نماز گذارنده جایز بود مسئله اگر بر امام قرائت سبب شد خلیفه گیرد و بقول ابی یوسف و محمد رحم اختلاف جایز است مسئله اگر نماز گذارنده از سجده بیرون آمد بجان شد و محدث نبود نماز از سر گیرد مسئله اگر در نماز دیوانه شد یا بخته حلام افتاد و یا بیوشی گشت نماز از سر گیرد مسئله اگر بعد از تشهد بی قصد شد رسید وضو کند و سلام گوید مسئله اگر بعد از تشهد بقصد سجده کرد و یا سخن گفت نماز جایز بود و تمام شود مسئله اگر بنیم بعد از تشهد قادر شد بر استمال آب و یا درین حال سبب مسج موزه تمام شد و یا موزه کشید عمل اندک و یا ای تو اکت آموخت و یا برهنه جامه یافت و یا کسیکه باشارت سگدار

مسئله اگر مردی در نماز با کسی باشد که در نماز با او است و در نماز با او است و در نماز با او است

مسئله اگر مردی در نماز با کسی باشد که در نماز با او است و در نماز با او است و در نماز با او است

در وقت سجده رکوع و سجود با نماز فائده یاد آمد و با امام محدث شد و امامی را خلیفه گرفت و با در نماز فجر اقامت کند و با در نماز
 جمعه وقت عصر در آنکه با چیره افتاد بعد از نیکو شدن و با بعد از نماز در آن شد درین دو اید صورت نماز باطل شود بقول
 ابی یوسف و محمد در باطل نشود مسلم اگر امام مسبق را خلیفه گرفت جائز بود چون بیون نماز امام تمام کرد و در که را پیش گفت
 تا سلام دهد و اگر مسبق بعد از تشهد فقیه بخندید و یا سخن گفت با علی و دیگران نماز او فاسد شود و نماز قوم جائز
 بود و بقول ابی یوسف نماز قوم نیز فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد فقیه خندید یا حدث عمد کرد نماز مسبق
 فاسد نشود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد از مسجد بیرون آمد و یا سخن گفت
 نماز مسبق با اتفاق جائز بود مسلم اگر در رکوع و یا در سجود حدث سید نهوساز و بنا کند و رکوع و سجود عاده کند
 مسلم اگر در رکوع و یا سجود یاد کرد که درین نماز سجده ترک آورده است و سجده آورد احوالت رکوع و سجود نکند و بقول ابی یوسف
 و محمد احوالت رکوع و سجود افضل است و بقول زفر و شافعی حج واجب مسلم اگر با امام شد رسید پیش و یک
 مقدسیت مقدسی خلیفه شود بی نیت امام باب ما یفسد الصلوة و ما یکره فیها سخن گفتن در دعای که
 مشایخ کلام مردانست فسد نماز است و بقول شافعی هم سخن گفتن در نماز لغز اموشی فسد نیست و نیز بقول او دعای که
 مشایخ کلام اناس فسد نماز است مسلم ناید آن که در آن بگیرد یا در بلند از در و یا نصیبت فسد نماز است بقول
 ابی یوسف هر چه فسد نماز است اگر چه از در و یا نصیبت بود او فسد است و هر دو حال مسلم ناید آن که آه
 کردن اگر چه در آن روز بلند کند از کوشش و فرغ است فسد نبود مسلم سرفه که در آن مضطر نبود یا بی تعیین صورت
 فسد نماز است اگر حرف ظاهر شود مسلم جواب عطف بترجم حکم الله و فتح قرأت بغیر امام خود و جواب گفتن ملائکه الا
 و سلام و در سلام فسد نماز است بقول ابی یوسف هر جواب گفتن ملائکه الا الله فسد مسلم اگر در رکعت دوم از نماز
 ظهر تکبیر انتحاج گفت نیست بصر نیست نقل ظهر باطل شود و اگر نیست ظهر تکبیر انتحاج گفت همان ظهر بود و رکعتی که گذارد
 هم از ظهر محسوب مسلم اگر در نمازی از مصحف بخواند نماز فاسد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم
 خوردن و آشامیدن فسد نماز است مسلم اگر در نشسته نظر کند در نماز و هم کرد صحیح است که نظر کردن در نشسته و دیگران
 آن نماز فاسد نشود با جماع حکما و یا آنچه در میان دندان بود و نماز فاسد نشود و بقول محمد هر چه فاسد نشود مسلم اگر در موضع سجده
 بگذرد نماز فاسد نشود و اگر بگذرد نیز بگذارد مسلم کرده است باز کردن در نماز بجا بود یا با تمام کرد و ناید آن سنگ نزه مگر بر ای
 سجده یکبار در طاق آوردن گشتن است نهان تیرگاه و دیدن چنانکه است و چه بر سرین نشستن چون بگذرد یا بگذرد
 و در سلام بدست و سخن نشستن در قعه بعد از نشستن موسی علیه السلام در رکعتی چنانکه است سجده کردن و جامه سر و یا جامه

در وقت سجده رکوع و سجود با نماز فائده یاد آمد و با امام محدث شد و امامی را خلیفه گرفت و با در نماز فجر اقامت کند و با در نماز
 جمعه وقت عصر در آنکه با چیره افتاد بعد از نیکو شدن و با بعد از نماز در آن شد درین دو اید صورت نماز باطل شود بقول
 ابی یوسف و محمد در باطل نشود مسلم اگر امام مسبق را خلیفه گرفت جائز بود چون بیون نماز امام تمام کرد و در که را پیش گفت
 تا سلام دهد و اگر مسبق بعد از تشهد فقیه بخندید و یا سخن گفت با علی و دیگران نماز او فاسد شود و نماز قوم جائز
 بود و بقول ابی یوسف نماز قوم نیز فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد فقیه خندید یا حدث عمد کرد نماز مسبق
 فاسد نشود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد از مسجد بیرون آمد و یا سخن گفت
 نماز مسبق با اتفاق جائز بود مسلم اگر در رکوع و یا در سجود حدث سید نهوساز و بنا کند و رکوع و سجود عاده کند
 مسلم اگر در رکوع و یا سجود یاد کرد که درین نماز سجده ترک آورده است و سجده آورد احوالت رکوع و سجود نکند و بقول ابی یوسف
 و محمد احوالت رکوع و سجود افضل است و بقول زفر و شافعی حج واجب مسلم اگر با امام شد رسید پیش و یک
 مقدسیت مقدسی خلیفه شود بی نیت امام باب ما یفسد الصلوة و ما یکره فیها سخن گفتن در دعای که
 مشایخ کلام مردانست فسد نماز است و بقول شافعی هم سخن گفتن در نماز لغز اموشی فسد نیست و نیز بقول او دعای که
 مشایخ کلام اناس فسد نماز است مسلم ناید آن که در آن بگیرد یا در بلند از در و یا نصیبت فسد نماز است بقول
 ابی یوسف هر چه فسد نماز است اگر چه از در و یا نصیبت بود او فسد است و هر دو حال مسلم ناید آن که آه
 کردن اگر چه در آن روز بلند کند از کوشش و فرغ است فسد نبود مسلم سرفه که در آن مضطر نبود یا بی تعیین صورت
 فسد نماز است اگر حرف ظاهر شود مسلم جواب عطف بترجم حکم الله و فتح قرأت بغیر امام خود و جواب گفتن ملائکه الا
 و سلام و در سلام فسد نماز است بقول ابی یوسف هر جواب گفتن ملائکه الا الله فسد مسلم اگر در رکعت دوم از نماز
 ظهر تکبیر انتحاج گفت نیست بصر نیست نقل ظهر باطل شود و اگر نیست ظهر تکبیر انتحاج گفت همان ظهر بود و رکعتی که گذارد
 هم از ظهر محسوب مسلم اگر در نمازی از مصحف بخواند نماز فاسد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم
 خوردن و آشامیدن فسد نماز است مسلم اگر در نشسته نظر کند در نماز و هم کرد صحیح است که نظر کردن در نشسته و دیگران
 آن نماز فاسد نشود با جماع حکما و یا آنچه در میان دندان بود و نماز فاسد نشود و بقول محمد هر چه فاسد نشود مسلم اگر در موضع سجده
 بگذرد نماز فاسد نشود و اگر بگذرد نیز بگذارد مسلم کرده است باز کردن در نماز بجا بود یا با تمام کرد و ناید آن سنگ نزه مگر بر ای
 سجده یکبار در طاق آوردن گشتن است نهان تیرگاه و دیدن چنانکه است و چه بر سرین نشستن چون بگذرد یا بگذرد
 و در سلام بدست و سخن نشستن در قعه بعد از نشستن موسی علیه السلام در رکعتی چنانکه است سجده کردن و جامه سر و یا جامه

گمانت که...
 در وقت سجده رکوع و سجود با نماز فائده یاد آمد و با امام محدث شد و امامی را خلیفه گرفت و با در نماز فجر اقامت کند و با در نماز
 جمعه وقت عصر در آنکه با چیره افتاد بعد از نیکو شدن و با بعد از نماز در آن شد درین دو اید صورت نماز باطل شود بقول
 ابی یوسف و محمد در باطل نشود مسلم اگر امام مسبق را خلیفه گرفت جائز بود چون بیون نماز امام تمام کرد و در که را پیش گفت
 تا سلام دهد و اگر مسبق بعد از تشهد فقیه بخندید و یا سخن گفت با علی و دیگران نماز او فاسد شود و نماز قوم جائز
 بود و بقول ابی یوسف نماز قوم نیز فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد فقیه خندید یا حدث عمد کرد نماز مسبق
 فاسد نشود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم و اگر امام بعد از تشهد از مسجد بیرون آمد و یا سخن گفت
 نماز مسبق با اتفاق جائز بود مسلم اگر در رکوع و یا در سجود حدث سید نهوساز و بنا کند و رکوع و سجود عاده کند
 مسلم اگر در رکوع و یا سجود یاد کرد که درین نماز سجده ترک آورده است و سجده آورد احوالت رکوع و سجود نکند و بقول ابی یوسف
 و محمد احوالت رکوع و سجود افضل است و بقول زفر و شافعی حج واجب مسلم اگر با امام شد رسید پیش و یک
 مقدسیت مقدسی خلیفه شود بی نیت امام باب ما یفسد الصلوة و ما یکره فیها سخن گفتن در دعای که
 مشایخ کلام مردانست فسد نماز است و بقول شافعی هم سخن گفتن در نماز لغز اموشی فسد نیست و نیز بقول او دعای که
 مشایخ کلام اناس فسد نماز است مسلم ناید آن که در آن بگیرد یا در بلند از در و یا نصیبت فسد نماز است بقول
 ابی یوسف هر چه فسد نماز است اگر چه از در و یا نصیبت بود او فسد است و هر دو حال مسلم ناید آن که آه
 کردن اگر چه در آن روز بلند کند از کوشش و فرغ است فسد نبود مسلم سرفه که در آن مضطر نبود یا بی تعیین صورت
 فسد نماز است اگر حرف ظاهر شود مسلم جواب عطف بترجم حکم الله و فتح قرأت بغیر امام خود و جواب گفتن ملائکه الا
 و سلام و در سلام فسد نماز است بقول ابی یوسف هر جواب گفتن ملائکه الا الله فسد مسلم اگر در رکعت دوم از نماز
 ظهر تکبیر انتحاج گفت نیست بصر نیست نقل ظهر باطل شود و اگر نیست ظهر تکبیر انتحاج گفت همان ظهر بود و رکعتی که گذارد
 هم از ظهر محسوب مسلم اگر در نمازی از مصحف بخواند نماز فاسد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر چه فاسد نشود مسلم
 خوردن و آشامیدن فسد نماز است مسلم اگر در نشسته نظر کند در نماز و هم کرد صحیح است که نظر کردن در نشسته و دیگران
 آن نماز فاسد نشود با جماع حکما و یا آنچه در میان دندان بود و نماز فاسد نشود و بقول محمد هر چه فاسد نشود مسلم اگر در موضع سجده
 بگذرد نماز فاسد نشود و اگر بگذرد نیز بگذارد مسلم کرده است باز کردن در نماز بجا بود یا با تمام کرد و ناید آن سنگ نزه مگر بر ای
 سجده یکبار در طاق آوردن گشتن است نهان تیرگاه و دیدن چنانکه است و چه بر سرین نشستن چون بگذرد یا بگذرد
 و در سلام بدست و سخن نشستن در قعه بعد از نشستن موسی علیه السلام در رکعتی چنانکه است سجده کردن و جامه سر و یا جامه

فصل در نماز و احوال آن
 اگر در نماز کسی بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود

کف نماز متحرک اطراف او فرود گذاشتن و فازه آوردن پوشیدن چشم و قیام تمام بحراب و باید و گمان طبعه و
 قوم بر زمین یا قیام امام تنها بر زمین قوم بر زمین و اگر امام سجده در بحراب کند بیرون حرابت است کرده بود
 مسئله کرده است پوشیدن جامه که در صورت ذی و حر بود و نیز کرده است نماز گذاردن اگر بر سر نماز گذارنده در
 صوت بود و یا پیش در برابر او صوت بود مسئله اگر صوت خرد باشد که در نظر در نیاید و یا سر بریده و یا صوت خیز که
 جانی ندارد و پیش نماز گذارنده و یا برابر او یا بر او بود کرده بود مسئله کرده است نمودن یا نگه داشتن اینها و نیز
 در نماز و تقبول ابی یوسف و محمد رحم کرده بود مسئله که اگر در نماز گذاردن نماز نشسته که حکایت میکند
 و یا پیش نماز گذارنده و صحیح و یا بیع معلق باشد و یا بیع و یا بیع پیش بود و یا بیع معلق نماز گذارنده و سجده صورت
 حکم نماز کرده بود و او صحیح مکتوب کرده است **فصل** کرده است روی بقبله آوردن در حالت بول و غایب
 و پشت بقبله کردن در نجات و سبب در وقت نماز گذاردن و طوی کردن ببول و غایب کردن بالا
 مسجد و بول و غایب کردن فوطی خانه که زیرا و سجده کرده بود مسئله نقش کردن مسجد با یک کوب کرده بواب
 و النوافل و تراویح است و بروایتی از ابی حنیفه رحم و حضرت و تقبول ابی یوسف و محمد رحم مکتوب است
 مسئله و ترسه رکعت است بیک سلام و تقبول شافعی رحم یک رکعت است و بروایتی از وی سه رکعت
 است بدو سلام مسئله بر هر رکعتی از وتر سه رتبه خوانده شود در سوم رکعت پیش از رکوع بعد از کبیر دعای قنوت
 خواند در جمیع اوقات و تقبول شافعی رحم قنوت بعد از رکوع خواند در نصف آخر رمضان و بجز آخر رمضان در هر
 قنوت بخواند مسئله بجز وتر قنوت بخواند و تقبول شافعی رحم در رکعت دوم از فجر بعد از رکوع قنوت خواند
 مقتدی در وتر قنوت خواند و در فجر خواند و تقبول ابی یوسف رحم مقتدی در فجر نیز قنوت بخواند مسئله
 پیش از فجر و بعد از ظهر و مغرب و عشاء دو رکعت است و پیش از ظهر و بعد از عصر چهار رکعت است بیک سلام
 تقبول ابی یوسف در بعد از عصر شش رکعت است بیک سلام و تقبول شافعی رحم پیش از عصر چهار رکعت بدو سلام
 است مسئله پیش از عصر و عشاء چهار رکعت است و بعد از عشاء نیز چهار رکعت است و بعد از مغرب شش
 رکعت است و چهار رکعت مسئله در نوافل روزیاد است از چهار رکعت بیک سلام کرده است و در نوافل شب
 زیاده از شش رکعت کرده است مسئله در روز شب نفل چهار رکعت است و تقبول ابی یوسف و محمد رحم در
 روز دو گانه افضل است و تقبول شافعی رحم در شب و روز دو گانه افضل است مسئله در اقامت نماز
 اکثرت سجده است مسئله در دو رکعت از نماز فرض و در جمیع رکعات نفل و ترورات و حضرت و تقبول

کف نماز متحرک اطراف او فرود گذاشتن و فازه آوردن پوشیدن چشم و قیام تمام بحراب و باید و گمان طبعه و
 قوم بر زمین یا قیام امام تنها بر زمین قوم بر زمین و اگر امام سجده در بحراب کند بیرون حرابت است کرده بود
 مسئله کرده است پوشیدن جامه که در صورت ذی و حر بود و نیز کرده است نماز گذاردن اگر بر سر نماز گذارنده در
 صوت بود و یا پیش در برابر او صوت بود مسئله اگر صوت خرد باشد که در نظر در نیاید و یا سر بریده و یا صوت خیز که
 جانی ندارد و پیش نماز گذارنده و یا برابر او یا بر او بود کرده بود مسئله کرده است نمودن یا نگه داشتن اینها و نیز
 در نماز و تقبول ابی یوسف و محمد رحم کرده بود مسئله که اگر در نماز گذاردن نماز نشسته که حکایت میکند
 و یا پیش نماز گذارنده و صحیح و یا بیع معلق باشد و یا بیع و یا بیع پیش بود و یا بیع معلق نماز گذارنده و سجده صورت
 حکم نماز کرده بود و او صحیح مکتوب کرده است **فصل** کرده است روی بقبله آوردن در حالت بول و غایب
 و پشت بقبله کردن در نجات و سبب در وقت نماز گذاردن و طوی کردن ببول و غایب کردن بالا
 مسجد و بول و غایب کردن فوطی خانه که زیرا و سجده کرده بود مسئله نقش کردن مسجد با یک کوب کرده بواب
 و النوافل و تراویح است و بروایتی از ابی حنیفه رحم و حضرت و تقبول ابی یوسف و محمد رحم مکتوب است
 مسئله و ترسه رکعت است بیک سلام و تقبول شافعی رحم یک رکعت است و بروایتی از وی سه رکعت
 است بدو سلام مسئله بر هر رکعتی از وتر سه رتبه خوانده شود در سوم رکعت پیش از رکوع بعد از کبیر دعای قنوت
 خواند در جمیع اوقات و تقبول شافعی رحم قنوت بعد از رکوع خواند در نصف آخر رمضان و بجز آخر رمضان در هر
 قنوت بخواند مسئله بجز وتر قنوت بخواند و تقبول شافعی رحم در رکعت دوم از فجر بعد از رکوع قنوت خواند
 مقتدی در وتر قنوت خواند و در فجر خواند و تقبول ابی یوسف رحم مقتدی در فجر نیز قنوت بخواند مسئله
 پیش از فجر و بعد از ظهر و مغرب و عشاء دو رکعت است و پیش از ظهر و بعد از عصر چهار رکعت است بیک سلام
 تقبول ابی یوسف در بعد از عصر شش رکعت است بیک سلام و تقبول شافعی رحم پیش از عصر چهار رکعت بدو سلام
 است مسئله پیش از عصر و عشاء چهار رکعت است و بعد از عشاء نیز چهار رکعت است و بعد از مغرب شش
 رکعت است و چهار رکعت مسئله در نوافل روزیاد است از چهار رکعت بیک سلام کرده است و در نوافل شب
 زیاده از شش رکعت کرده است مسئله در روز شب نفل چهار رکعت است و تقبول ابی یوسف و محمد رحم در
 روز دو گانه افضل است و تقبول شافعی رحم در شب و روز دو گانه افضل است مسئله در اقامت نماز
 اکثرت سجده است مسئله در دو رکعت از نماز فرض و در جمیع رکعات نفل و ترورات و حضرت و تقبول

فصل در نماز و احوال آن
 اگر در نماز کسی بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود یا در وقت نماز بیخود شود

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

شاقصی رحم در هر رکعت قنوت و قنوت اول است و قبول مالک هر در سه رکعت قنوت و قنوت اول است مسئله فضل شرف
 لازم شود اگر چه بوقت طلوع آفتاب یا وقت غروب شروع کند تا اگر بعد از شروع افساده کند قضا واجب آید و
 بقول شاقصی هر چه واجب آید بقول خرم در نقلی که بوقت غروب یا زوال یا طلوع شروع کند و افساده کند قضا
 واجب نیاید مسئله اگر نیت چهار گانه نماز فصل شروع کند و افساده کند بعد از خود او ان یا قبل از خود او رکعت
 قضا واجب آید و بقول ابی یوسف در چهار رکعت قضا که مسئله اگر چهار رکعت گذارد و در چهار
 قنوت بخواند و یا در اولین خج اندود در دو رکعت آخرین خج اندود یا در دو رکعت اول بخواند و در دو رکعت
 آخرین خج اندود در دو رکعت اولین خج اندود در دو رکعت آخرین خج اندود در دو رکعت اولین خج اندود در دو رکعت
 دوم رکعت آخرین خج اندود یا در دو رکعت اولین ترک کرد و در باقی سه رکعت خواند و در دو رکعت قضا که
 و بقول ابی یوسف در مسئله اولی در هر چهار رکعت قضا که مسئله اگر چهار گانه گذارد و در یک رکعت اول
 و در سه رکعت دیگر بخواند یا ترک کرد قنوت در هر یک رکعت از هر شفع چهار گانه قضا کند و بقول محمد رحم دو گانه قضا
 که فقط مسئله اگر در هر یک رکعت آخر خواند و در سه رکعت اول بخواند دو گانه قضا کند و بقول ابی یوسف در چهار گانه
 که مسئله بعد از نماز که گذارد و در هر یک رکعت نماز گذارد یعنی اگر چهار رکعت فصل گذارد و در هر چهار رکعت قنوت خواند
 و در فرض دو رکعت اول فاتحه با سورت خواند و در دو رکعت آخر فاتحه سینه که مسئله گذاردن نماز فصل
 با قدرت قیام جایز است در ابتدا و بنا بر نیت که شروع کند و قیام تمام کند و یا شروع بقیام کند که تمام
 و در هر دو رکعت جایز بود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر شروع بقیام کرد و نیت تمام میکند جایز بود و اگر مسئله
 اگر در حالت سوار بیرون شهر نفل میکند و در کعبه و بجا بشارت می کند جایز بود بهر چنانکه دایره رود و بقول ابی یوسف
 رحم در شهر جایز بود نفل درون شهر و بقول امام عظیم رحم در نیت و نزدیک مسجد رحم و ابان نیت و نزدیک مسجد
 ابو یوسف رحم رواست بغیر کرامت مسئله اگر در حالت رکوب شروع کرد در نفل و در میان نماز فرود آمد هم بر آن
 کند و اگر عکس بود اگر سرگرد و بقول خرم در هر دو صورت بنا جایز بود بقول مالک رحم و بقول ابی یوسف
 رحم در هر دو صورت استقال کند ای اگر سرگرد مسئله توجه بقید واجب نیت در نفل مالک نیت است
 و نه در هر حالت بنا فصل فی التبرایح در بابه رمضان بعد از عشاء است رکعت سلام پیش از روز
 یا بعد از روز یا جماعت بیک ختم سنت است بعد از چهار رکعت مقدار چهار رکعت یعنی و بقول
 مالک رحم پیش رکعت نیت مسئله در ماه رمضان تبری با جماعت گذارد و بغیر رمضان تبری با جماعت جایز بود

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

فصل اول در بیان وقت نماز
 فصل دوم در بیان رکعت نماز
 فصل سوم در بیان قضا نماز
 فصل چهارم در بیان سجده نماز
 فصل پنجم در بیان طهارت نماز
 فصل ششم در بیان احوال نماز
 فصل هفتم در بیان احوال نماز
 فصل هشتم در بیان احوال نماز
 فصل نهم در بیان احوال نماز
 فصل دهم در بیان احوال نماز

باب اول در بیان فرضیه اگر یک رکعت از فرض ظهر ادا کرد و اقامت کرد و دو رکعت تمام کند و با امام اقتدا کند و اگر سه رکعت گذارد و بعد از اقامت کرد و چهار رکعت تمام کند و با امام و فرض اقتدا کند مسئله اگر یک رکعت از نماز فجر و با سحر گذارد بعد از اقامت کرد و قطع کند و با امام اقتدا کند مسئله یک رکعت بیرون آمدن از مسجد بعد از آنکه نماز پیش از گذاردن نماز و اگر نماز گذارد و سه رکعت بیرون آمدن کرده نبوده اگر اقامت کرد و در ظهر و یا در عصر بیرون آمدن کرده است اگر چه نماز ادا کرده است مسئله اگر گذاردن سنت پیش از وقت جماعت سنت نگذارد و در فرض با امام اقتدا کند اگر سنت فجر فوت شد قضا کند مگر که با فرض فوت شود و بقول محمد سنت فجر اگر چه بی فرض فوت شد قضا کند بعد از طلوع آفتاب بقول شافعی پیش از طلوع آفتاب قضا کند مسئله اگر سنت ظهر فوت شد و وقت پیش از دو رکعت سنت قضا کند و بقول محمد بعد از دو رکعت سنت قضا کند مسئله اگر یک رکعت از فرض ظهر بجا است نماز جماعت نگذارد و با امام اگر شخصی سوگند خورده است که اگر ظهر بجا است گذاردن و مطلقه شود درین مسئله طایف واقع نشود و ثواب جماعت در یاد مسئله اگر اینست از فوت وقت جایز بود که پیش از فرض نقل کند و اگر وقت تکلیف طلوع ترک کرد و فرض شارع نشود مسئله اگر مقتدی رکوع اقتدا کرد و تکبیر تحریر گفت و با دستاورد تا که امام از رکوع سحر بر آورد آن رکعت محسوب نبود و بقول زفرج محسوب بود مسئله اگر مقتدی پیش از امام رکوع کرد و امام مقتدی در رکوع دریافت جایز بود و بقول زفرج جایز نبود **باب قضا النوازل** ترتیب فرض میان نماز وقتی و میان نماز و میان نماز نوافل بقول شافعی هر ترتیبی است مسئله ترتیب سابق و صلیق وقت به نسبتان کثرت فواید و آن شش نماز است و بقول زفرج تا یک یا سه مرتبه فرض است و بقول مالک هر بیسان صلیق وقت ترتیب سابق نشود مسئله اگر نماز نوافل زیاد از شش نماز بود و گذاردن آن شش سید ترتیب سابق شده باز نباید مسئله اگر تذکره فایده نماز وقتی گذارد نماز وقتی فاسد شود و فساد و سحر اگر چه در ترتیب است تا اگر نماز فجر فوت شد و با تذکره شش نماز گذارد و بعد متروکه که گذارد و از همه نماز تا برود و نماز نوافل باز نگذارد و بقول بی یوسف و محمد هر نماز باز گذارد و نیز بقول الشیخان باید که در نماز وقتی فاسد نشود **باب سجود السهو** تبرک واجب از واجبات نماز سهو و سجده واجب آید بعد از سلام یا تشهد و سلام و قبل شافعی هر پیش از سلام آورد و بقول مالک هر سهو نقصان پیش از سلام آورد و سهو یا درت بعد از سلام مسئله اگر سهو نماز شده همان سجده واجب آید مسئله سهو امام بر تشهد سجده واجب شود و سهو تشهد سجده واجب نشود و بر تشهد سهو امام مسئله اگر از قعد اول سهو کرد و اگر بقعد نزد یکتر است باز کرد و قعد آورد و اگر بقیام نزد یکتر است باید

فصل اول در بیان وقت نماز
 فصل دوم در بیان رکعت نماز
 فصل سوم در بیان قضا نماز
 فصل چهارم در بیان سجده نماز
 فصل پنجم در بیان طهارت نماز
 فصل ششم در بیان احوال نماز
 فصل هفتم در بیان احوال نماز
 فصل هشتم در بیان احوال نماز
 فصل نهم در بیان احوال نماز
 فصل دهم در بیان احوال نماز

فصل اول در بیان وقت نماز
 فصل دوم در بیان رکعت نماز
 فصل سوم در بیان قضا نماز
 فصل چهارم در بیان سجده نماز
 فصل پنجم در بیان طهارت نماز
 فصل ششم در بیان احوال نماز
 فصل هفتم در بیان احوال نماز
 فصل هشتم در بیان احوال نماز
 فصل نهم در بیان احوال نماز
 فصل دهم در بیان احوال نماز

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

و سهوا سجده کرد و اگر از قعدہ ایچره سهو کرد و با ایستاد برکت پنجم ما و بسکه از رکعت پنجم سجده بر زمین است باز آورد
 و نشد و قعدہ آورد و سجده سهو کند و اگر سجده کرد و فرض فاسد شود بر سر گرفتن سراز سجده نماز نشد و شستن کفست
 کند و بقول ایمیوسف در مجروح نهادن هر دو سجده فرض باطل شود و بقبول محمد بن مسلم اصل نماز فاسد شود و نظر نماید
 شستن رکعت نام بخند مسئله اگر قعدہ ایچره آورد و برکت پنجم با ایستاد بقعدہ باز گردد و سلام گوید و اگر رکعت
 پنجم سجده مقید کرد و شستن رکعت ختم کند و فرض جائز بود و در رکعت نفل بود و سجده سهو جایز است و مسئله اگر در
 دو گانه نفل سهو کرد سجده سهو آورد و دو گانه دیگر بران بنا کند و اگر دو گانه بنا کند هم جایز بود مسئله اگر بر می سجده
 سهو سلام گفت و کسی بدو افتد و بعد از سلام اگر سجده سهو آورد افتد جایز بود و الا نفل و بقول محمد بن جریر
 افتد درست بود اگر چه سجده نیارد مسئله اگر سلام بین قطع سلام گفت و بر دو سجده سهو جایز است سجده
 سهو مسئله اگر در نماز شک افتاد است که سه رکعت گذارده است یا چهار رکعت اگر شک کنی بار بود نماز از
 گیرد و اگر بار یا شک افتاد است تخوی کند و بران بنا کند و اگر تخوی روشن نشد و شک باقیست بنا بر اقل کند مسئله
 اگر در نماز سلام گفت بجان که نام کرده است و معلوم شد که دو رکعت گذارده است بر صحت است که دو رکعت دیگر
 کند و سجده آورد با صلوات **مسئله** اگر مرض ایستادن نتواند و یا بقیام خوف زیاده مرض باشد
 نشسته یا رکوع و سجود کند و اگر از رکوع و سجود عاجز شد با شارت گذارد و بر آورد و سجده فرود تر شارت کند
 و اگر چیزی بر آید در نزدیک و بیاریند بر می سجده اگر سر فرود تر کرد جایز بود و الا مسئله اگر بار قعدہ نیز نتواند
 بر پشت و یا بر پهلو افتد و اشارت کند برای رکوع و سجود اگر اشارت کردن نیز نتواند تا خیره نماز کند و چشم و بدل
 و ابرو اشارت نکند و بقول زفر جابره اشارت کند و اگر نتواند چشم اشارت کند و اگر نتواند بدل اشارت کند
مسئله اگر رکوع و سجود نتواند بر قیام قدرت دارد جایز بود که نشسته بگذارد و با شارت و بقول شافعی اگر
 نشسته جایز بود مسئله اگر در میان نماز مرض حادث شود چنانچه نتواند او کند اگر نشسته بر کوع و سجود میگردد و میان
 نماز قادر شد بر قیام باقی نماز ایستاده گذارد و بقول محمد بن جریر مسئله اگر نماز با شارت میگردد و میان نماز
 قادر شد بر کوع و سجود از سر کرد و بقول زفر جابره میان بنا کند مسئله اگر در نماز قطع مانده شد جایز بود که چیزی
 کند مسئله اگر در شستن روان معجزه در آن عهد نشسته نماز فرض گذارد جایز بود و بقول ایمیوسف محمد بن جابره
 نبود مسئله اگر در پیشویی و بوی که نماز گذارده است بعد از اوقات قضا و جب بدو در زیارت از پنج قضا و جب نفل و بقول
 شافعی اگر بکوفت کامل در نماز گذارده است قضا و جب **باب سجود التلاوت** در قرآن چهارده سجده در اول

در سجده سهو اگر در نماز ایستاد و با ایستاد برکت پنجم ما و بسکه از رکعت پنجم سجده بر زمین است باز آورد
 و نشد و قعدہ آورد و سجده سهو کند و اگر سجده کرد و فرض فاسد شود بر سر گرفتن سراز سجده نماز نشد و شستن کفست
 کند و بقول ایمیوسف در مجروح نهادن هر دو سجده فرض باطل شود و بقبول محمد بن مسلم اصل نماز فاسد شود و نظر نماید
 شستن رکعت نام بخند مسئله اگر قعدہ ایچره آورد و برکت پنجم با ایستاد بقعدہ باز گردد و سلام گوید و اگر رکعت
 پنجم سجده مقید کرد و شستن رکعت ختم کند و فرض جائز بود و در رکعت نفل بود و سجده سهو جایز است و مسئله اگر در
 دو گانه نفل سهو کرد سجده سهو آورد و دو گانه دیگر بران بنا کند و اگر دو گانه بنا کند هم جایز بود مسئله اگر بر می سجده
 سهو سلام گفت و کسی بدو افتد و بعد از سلام اگر سجده سهو آورد افتد جایز بود و الا نفل و بقول محمد بن جریر
 افتد درست بود اگر چه سجده نیارد مسئله اگر سلام بین قطع سلام گفت و بر دو سجده سهو جایز است سجده
 سهو مسئله اگر در نماز شک افتاد است که سه رکعت گذارده است یا چهار رکعت اگر شک کنی بار بود نماز از
 گیرد و اگر بار یا شک افتاد است تخوی کند و بران بنا کند و اگر تخوی روشن نشد و شک باقیست بنا بر اقل کند مسئله
 اگر در نماز سلام گفت بجان که نام کرده است و معلوم شد که دو رکعت گذارده است بر صحت است که دو رکعت دیگر
 کند و سجده آورد با صلوات **مسئله** اگر مرض ایستادن نتواند و یا بقیام خوف زیاده مرض باشد
 نشسته یا رکوع و سجود کند و اگر از رکوع و سجود عاجز شد با شارت گذارد و بر آورد و سجده فرود تر شارت کند
 و اگر چیزی بر آید در نزدیک و بیاریند بر می سجده اگر سر فرود تر کرد جایز بود و الا مسئله اگر بار قعدہ نیز نتواند
 بر پشت و یا بر پهلو افتد و اشارت کند برای رکوع و سجود اگر اشارت کردن نیز نتواند تا خیره نماز کند و چشم و بدل
 و ابرو اشارت نکند و بقول زفر جابره اشارت کند و اگر نتواند چشم اشارت کند و اگر نتواند بدل اشارت کند
مسئله اگر رکوع و سجود نتواند بر قیام قدرت دارد جایز بود که نشسته بگذارد و با شارت و بقول شافعی اگر
 نشسته جایز بود مسئله اگر در میان نماز مرض حادث شود چنانچه نتواند او کند اگر نشسته بر کوع و سجود میگردد و میان
 نماز قادر شد بر قیام باقی نماز ایستاده گذارد و بقول محمد بن جریر مسئله اگر نماز با شارت میگردد و میان نماز
 قادر شد بر کوع و سجود از سر کرد و بقول زفر جابره میان بنا کند مسئله اگر در نماز قطع مانده شد جایز بود که چیزی
 کند مسئله اگر در شستن روان معجزه در آن عهد نشسته نماز فرض گذارد جایز بود و بقول ایمیوسف محمد بن جابره
 نبود مسئله اگر در پیشویی و بوی که نماز گذارده است بعد از اوقات قضا و جب بدو در زیارت از پنج قضا و جب نفل و بقول
 شافعی اگر بکوفت کامل در نماز گذارده است قضا و جب **باب سجود التلاوت** در قرآن چهارده سجده در اول

در سجده سهو اگر در نماز ایستاد و با ایستاد برکت پنجم ما و بسکه از رکعت پنجم سجده بر زمین است باز آورد
 و نشد و قعدہ آورد و سجده سهو کند و اگر سجده کرد و فرض فاسد شود بر سر گرفتن سراز سجده نماز نشد و شستن کفست
 کند و بقول ایمیوسف در مجروح نهادن هر دو سجده فرض باطل شود و بقبول محمد بن مسلم اصل نماز فاسد شود و نظر نماید
 شستن رکعت نام بخند مسئله اگر قعدہ ایچره آورد و برکت پنجم با ایستاد بقعدہ باز گردد و سلام گوید و اگر رکعت
 پنجم سجده مقید کرد و شستن رکعت ختم کند و فرض جائز بود و در رکعت نفل بود و سجده سهو جایز است و مسئله اگر در
 دو گانه نفل سهو کرد سجده سهو آورد و دو گانه دیگر بران بنا کند و اگر دو گانه بنا کند هم جایز بود مسئله اگر بر می سجده
 سهو سلام گفت و کسی بدو افتد و بعد از سلام اگر سجده سهو آورد افتد جایز بود و الا نفل و بقول محمد بن جریر
 افتد درست بود اگر چه سجده نیارد مسئله اگر سلام بین قطع سلام گفت و بر دو سجده سهو جایز است سجده
 سهو مسئله اگر در نماز شک افتاد است که سه رکعت گذارده است یا چهار رکعت اگر شک کنی بار بود نماز از
 گیرد و اگر بار یا شک افتاد است تخوی کند و بران بنا کند و اگر تخوی روشن نشد و شک باقیست بنا بر اقل کند مسئله
 اگر در نماز سلام گفت بجان که نام کرده است و معلوم شد که دو رکعت گذارده است بر صحت است که دو رکعت دیگر
 کند و سجده آورد با صلوات **مسئله** اگر مرض ایستادن نتواند و یا بقیام خوف زیاده مرض باشد
 نشسته یا رکوع و سجود کند و اگر از رکوع و سجود عاجز شد با شارت گذارد و بر آورد و سجده فرود تر شارت کند
 و اگر چیزی بر آید در نزدیک و بیاریند بر می سجده اگر سر فرود تر کرد جایز بود و الا مسئله اگر بار قعدہ نیز نتواند
 بر پشت و یا بر پهلو افتد و اشارت کند برای رکوع و سجود اگر اشارت کردن نیز نتواند تا خیره نماز کند و چشم و بدل
 و ابرو اشارت نکند و بقول زفر جابره اشارت کند و اگر نتواند چشم اشارت کند و اگر نتواند بدل اشارت کند
مسئله اگر رکوع و سجود نتواند بر قیام قدرت دارد جایز بود که نشسته بگذارد و با شارت و بقول شافعی اگر
 نشسته جایز بود مسئله اگر در میان نماز مرض حادث شود چنانچه نتواند او کند اگر نشسته بر کوع و سجود میگردد و میان
 نماز قادر شد بر قیام باقی نماز ایستاده گذارد و بقول محمد بن جریر مسئله اگر نماز با شارت میگردد و میان نماز
 قادر شد بر کوع و سجود از سر کرد و بقول زفر جابره میان بنا کند مسئله اگر در نماز قطع مانده شد جایز بود که چیزی
 کند مسئله اگر در شستن روان معجزه در آن عهد نشسته نماز فرض گذارد جایز بود و بقول ایمیوسف محمد بن جابره
 نبود مسئله اگر در پیشویی و بوی که نماز گذارده است بعد از اوقات قضا و جب بدو در زیارت از پنج قضا و جب نفل و بقول
 شافعی اگر بکوفت کامل در نماز گذارده است قضا و جب **باب سجود التلاوت** در قرآن چهارده سجده در اول

پنج مسئله بعد نماز عید و خطبه کند باطله میان دو خطبه عید فطر احکام صدقه فطر بیان کند مسئله اگر نماز عید فطری با
 فوت شد قضا واجب است یعنی اگر امام نماز عید گذارد و در شخصی فوت شد قضا واجب است یعنی اگر امام نماز عید
 گذارد و در شخصی فوت شد قضا کند اما اگر نماز امام نیز فوت شد روز دوم جماعت گذارد مسئله نماز عید فطر
 خیر تاخیر کند تا روز فقط مسئله احکام عید فطر احکام صحیح است گر آنکه در عید اضحی تا خیر اکل است تا روز نماز
 و در راه نماز عید اضحی بگیرند گویند و در خطبه احکام صحیح و تکلیفات تشریح بیان کند مسئله نماز عید اضحی بعد
 تاخیر کند تا سوم روز مسئله تعیین نیست یعنی نه فرض است و نه واجب سنت و آن شبست باطل عرقات
 روز عرفه مسئله تکلیفات تشریح سنت است در و واجب است و آن شبست تکلیفات است بعد از فجر عرفه تا عصر
 عید بعد از عرفه هر چه کبار بگویند مسئله کبیر کبیر است که مقیم باشد در شهر بعد نماز فرض جماعت مستحب است جماعت
 است و بقول ابی یوسف و محمد بن کبیر تشریح واجب است اگر روز فرض گذارد و ختم تکلیفات بر قول ایشان عصر
 ایام تشریح است و آن شبست و سکه نماز است و علیه الفتوی بقول شافعی هر تکلیفات تشریح از ظهر روز نحر اندازند
 و سکه بپردازند اگر بگویند چنانچه کبیر نماز میگوید و چهارم روز بعد از نماز فجر ختم کند مسئله اگر مسافر مقیم در آن مرد واقعه را کرد
 تکلیفات تشریح بر ایشان واجب است باب الکسوف چون آفتاب گرفته شود جمعه دو رکعت نماز است
 مثل نقل و بقول شافعی هر دو رکعتی در کسوف آرد مسئله در نماز کسوف قنات بلند خواند و خطبه نکرده و بقول ابی یوسف
 شافعی هر بعد نماز دو خطبه کند مسئله چون نایز بگذارد دعا کند تا آفتاب روشن شود و اگر امام جمعه حاضر نشد تنها کند مسئله
 سجود باد و تاریکی یا در خون در زلزله و صاعقه جماعت نیکند باب استغفار اگر اساک باران نماند نماز گذاردند
 و استغفار کند و بقول ابی یوسف و محمد بن جماعت گذارد مسئله در استغفار در قلب نیکند و بقول محمد بن امام بعد از
 نماز خطبه کند و در او بر داند و صفت در او گردانیدن امنیت اگر در امر بیست طرف بالا فرود کند و اگر در طرف
 راست جانب چپ کند و بقول مالک هر قوم نیز و او گرداند مسئله ذمی در استغفار حاضر نشود و بقول مالک هر
 حاضر شود مسئله روز را استغفار بیرون نینداید اصل کسوف چون بسبب شیمان یا در خون سخت
 بود و طایفه شوند یک طایفه مقابل دشمن شود و طایفه دوم دوم با امام نماز کند اگر مقیم اند و گانه و اگر مسافر اند
 یک رکعت و بعد از او یک رکعت و دو رکعت این طایفه مقابل دشمن شوند و طایفه دیگر با امام در نماز افتد
 و بعد از نماز تمام امام سلام گوید و این طایفه سلام گویند و مقابل دشمن شوند طایفه او سلم
 باقی نماز سببه قنات تمام کنند و مقابل دشمن شوند و طایفه دوم باقی نماز با قنات تمام کنند

در این مسئله
 عید فطر در ماه
 بلا خلاف در نماز
 اگر در وقت صبح
 یا بعد از آن صحیح
 کرده است از جمعه
 و اما بیرون از وقت
 است با آنکه
 حدان مسئله
 امام جمعه ای بعد
 امام جمعه تکلیفات
 کاظمی مسئله
 ۵
 در این مسئله
 عید فطر در ماه
 بلا خلاف در نماز
 اگر در وقت صبح
 یا بعد از آن صحیح
 کرده است از جمعه
 و اما بیرون از وقت
 است با آنکه
 حدان مسئله
 امام جمعه ای بعد
 امام جمعه تکلیفات
 کاظمی مسئله
 ۵
 در این مسئله
 عید فطر در ماه
 بلا خلاف در نماز
 اگر در وقت صبح
 یا بعد از آن صحیح
 کرده است از جمعه
 و اما بیرون از وقت
 است با آنکه
 حدان مسئله
 امام جمعه ای بعد
 امام جمعه تکلیفات
 کاظمی مسئله
 ۵

فصل اول در بیان طهارت و طه
 فصل دوم در بیان وضو و غسل
 فصل سوم در بیان سجده و رکعت
 فصل چهارم در بیان نماز و رکعت
 فصل پنجم در بیان روزه و نهار
 فصل ششم در بیان زکوة و صدقه
 فصل هفتم در بیان حج و عمره
 فصل هشتم در بیان قتل و دیه
 فصل نهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل دهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل یازدهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل بیستم در بیان یتیم و یتیمخانه

مسئله نماز غیر با هم باطل است اولی دو رکعت گذارد و باطل است دوم یک رکعت و قبول شامی صحیح است از آنکه امام باطل است اولی
 یک رکعت گذارد و توقف کند تا طهارت او نماز باقی تمام کند و بعد از سلام مقابل دشمن بشوید و طهارت دوم بیاید و با امام وقت کند
 بعد از تشبه امام در همه توخت کند تا آن طهارت بعد از تشبه بخیزد و باقی نماز بگذارد و امام با ایشان سلام گوید و قبول
 نماید مثل قبول شامی صحیح است مگر آنکه چون امام باطل است دوم نماز تمام کند توقف نکند بلکه سلام گوید و طهارت دوم بگیرد
 امام با نماز گذارد مسئله اگر خوف بیشتر شود و فرود آمدن از راه ممکن نبود سواران یا شماره تنها گذارد به جهت که توخت
 کند و قبول محمد سوار بجاست گذارد مسئله نماز خوف بدین طریق حیض و دشمنی جایز نبود مسئله اگر در میان نماز اتفاق
 کرد نماز فاسد شود و قبول شامی صحیح است فاسد نشود با آب کجا میرسد چون در بعضی موت نزدیک شود و روی و سویی کند
 سبک راست طهارت و تعیین شهادت کند و بعد از موت از نخدان به بندند و شرمی بخوابانند و بر غسل تجتبه خوشبو کرده
 یکبار و یا سه بار چنانکه دعوت او بشوند و جاریه بکشند و وضو بکنند و استنشاق آب جو شام با برگ
 کمان و یا استنشاق به نام دیند از آنکه اگر برگ کمان در آن موجود بود خالص غنیم مخلوط با چیز بریزند و اگر آب گرم موجود بود
 آتاز و بریزند سر در شین با گل خیز و بشوید و بعد نشانه است با کوبه شکم می مالند بر می اگر چیز تازه جدا شود بشوید
 و غسل احاده نکند و بجای قطرات آب از اندام می بچیند و خوشبوی برسد در شین می بکشد و کافور از خطا بعد
 مالند مسئله سر در شین نشانه کنند و فخن و مسو و تمیازند و قبول شامی صحیح است غسل بیت جاریه بند و ضمینه
 استنشاق کنند سر در شین برایشان کنند و ناخن فرود آرند **فصل در کفن مسنون** مردان را از روی این لغافه
 و قبول شامی صحیح است هر چه از کفن نیست مسئله در پوشانیدن کفن بقدمی از بسبب چیست بعد از آن پوشانند که
 به بندند تا با او بپایند و اگر ترس از آنگذی کفن باشد مسئله کفن سنونی نان بر این دوازده است و سینه بند و لغافه
 و کفن خوشبوی کنند و کفن کفایت زمان از او لغافه و در این است اول بر این پوشانند و سینه و بطن و کف و کف
 بر این بعد از آن پوشانند بعد لغافه و کفن خوش بکنند یکبار و یا سه بار و یا پنج بار و یا هفت بار بر این پوشانند و کفن
 ضروت بر چه وجود شود **فصل اول در تشییع** تشییع جنازه سلطان است بعد از آن اگر حاضری آید بعد از امام می بعد از آن است
 زنی شامی صحیح است اولی مقدم بر والی مسئله نماز جنازه فرض کفایت است و شرط او سلام است و طهارت مسئله اولی تواند
 که با مات دیگر بر او کند مسئله اگر غیر ولی و سلطان کسی مات کرد ولی تواند که احاده کند و سلطان اگر ولی گذارد
 در آنجا که دیگری احاده کند مسئله اگر پیش از نماز سینه فوش بگردد و نماز کند باید بکشد بریده شام و قبول بی جنب
 و محمد مع آتیه روز گذارد مسئله نماز جنازه چهار کسیر است بعد از کسیر اول شام گوید و بعد از کسیر دوم صحت او بعد از کسیر سوم

فصل اول در بیان طهارت و طه
 فصل دوم در بیان وضو و غسل
 فصل سوم در بیان سجده و رکعت
 فصل چهارم در بیان نماز و رکعت
 فصل پنجم در بیان روزه و نهار
 فصل ششم در بیان زکوة و صدقه
 فصل هفتم در بیان حج و عمره
 فصل هشتم در بیان قتل و دیه
 فصل نهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل دهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل یازدهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل بیستم در بیان یتیم و یتیمخانه

فصل اول در بیان طهارت و طه
 فصل دوم در بیان وضو و غسل
 فصل سوم در بیان سجده و رکعت
 فصل چهارم در بیان نماز و رکعت
 فصل پنجم در بیان روزه و نهار
 فصل ششم در بیان زکوة و صدقه
 فصل هفتم در بیان حج و عمره
 فصل هشتم در بیان قتل و دیه
 فصل نهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل دهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل یازدهم در بیان یتیم و یتیمخانه
 فصل بیستم در بیان یتیم و یتیمخانه

کتاب الفرائض جلد اول در بیان مذهب اهل بیت علیهم السلام

بسی است و عاکنند و بعد از بکر چهارم سلام گوید بجانب راست و بی بقول شامعی هم بعد از بکر اول شامعی خوانند و بعد از
 بکر چهارم سلام گوید مسئله اگر امام بکر بگیرد قوم در چشم متابعت کند و بقول فرستابت کند مسئله در نماز جنازه گوید
 کند و این چاه گوید اللهم حمله لنا فرطاً وحمله لنا اجر او فرطاً وحمله لنا شفاء و شفعا بر حمتک یا ارحم الراحمین مسئله
 اگر شخصی بکعبه نهد اول و با بعد از دوم بگیرد سید نشتر باشد یا امام بگیرد بقول ابویوسف و شامعی اول و حال بگیرد مسئله
 کسیکه حاضر بود در اول بکر یا امام بگیرد گفت او خطا دیگر گوید با اتفاق مسئله امام در نماز جنازه مردوزن برابر سینه
 در نماز جنازه و حال که سوگند از نماز مسئله نماز جنازه در سجده کرده بود و بقول شامعی که در مسئله اگر بچه بعد از ولادت
 با بیست و یا چهل نام نهند و روی نماز گذارند و اگر کمتر است یا بنحیه نماز بر روی گذارند مسئله اگر کودک با مادر و یا از پدر از
 در حربه سپردند مرد نماز گذارند و اگر کودک اسلام آورد و یا پدر او یا پدر او اسلام آورد و یا کودک تنها سپردند مرد
 در نیصورت نماز گذارند مسئله اگر کافری مرد و ولی او مسلمان است در آب شده که ولی او بشوید و کفن بد و دفن کند و خان
 بشوید که جامعین شویند و عایشه است کفن نکند در جامه چیده بی رعایت است کفن و دفن کنند مسئله چاه که جنازه
 برگیرند و آن بیست و پنجاه بار در دست خود بگیرند بعد یا بیست و پنجاه بار در دست خود بگیرند بعد یا بیست و پنجاه بار
 بیست و هفتاد و پنج بار در دست خود بگیرند بعد یا بیست و پنجاه بار در دست خود بگیرند مسئله چاه که جنازه برگیرند و
 یا بیست و نه بار در دست خود بگیرند و یا بیست و نه بار در دست خود بگیرند مسئله در روز
 جنازه شستن بی نوبت مسئله فرس جنازه رو کند و بقول شامعی هم پیش از جنازه رو کند مسئله چون بر قبر رسد مسکن
 وضع نشیند مسئله گوید الحمد لله و غیره و میت را از جانب قبله در آورند و بقول شامعی هم جنازه آخر گویند چنانچه میت
 بر این موضع قدم بود و میت را هم از جانب بگردد و در آن مسئله فرود آورند میت بسم الله و علی علیه السلام
 گوید مسئله روی میت در کعبه جانب قبله کنند و بند کفن کشیند و خشت خام بر لحد نهند و نهادن خشت خام بر لحد
 مستحب و نهادن خشت بخت چوب کرده است مسئله گوید عورت در حاله و فن جامه بپوشند و گویند چنانچه مسئله
 بعد از پوشیدن سه لحد خاکی در هدیه مسئله گویند کفن کنند یعنی از زمین مقدار یک شست و یا بیشتر
 کنند و مربع کنند و بقول شامعی هم مربع کنند مسئله گویند کفن کنند و بعد از دفن میت را از گور بیرون بیارند
 مگر که زمین منسوب بود یا شمشیر شهادت است که کشتن را حرت یا کشته باغیان یا کشته قطاع الطریق
 بود یا در معرکه کشته یا جرحت یا بند و یا کشته است لفظ بود و بگشتن او دیت واجب بود مسئله شمشیر شهادت
 در جامه خون لوده و دفن کنند و اگر برهنه باشد کفن دهند و نماز جنازه گذارند مسئله نبرد کفن نمودن چوبی با کعبه

در نماز جنازه مرد نماز گذارند و اگر کودک اسلام آورد و یا پدر او یا پدر او اسلام آورد و یا کودک تنها سپردند مرد در نیصورت نماز گذارند مسئله اگر کافری مرد و ولی او مسلمان است در آب شده که ولی او بشوید و کفن بد و دفن کند و خان بشوید که جامعین شویند و عایشه است کفن نکند در جامه چیده بی رعایت است کفن و دفن کنند مسئله چاه که جنازه برگیرند و آن بیست و پنجاه بار در دست خود بگیرند بعد یا بیست و پنجاه بار در دست خود بگیرند مسئله چاه که جنازه برگیرند و یا بیست و نه بار در دست خود بگیرند و یا بیست و نه بار در دست خود بگیرند مسئله در روز جنازه شستن بی نوبت مسئله فرس جنازه رو کند و بقول شامعی هم پیش از جنازه رو کند مسئله چون بر قبر رسد مسکن وضع نشیند مسئله گوید الحمد لله و غیره و میت را از جانب قبله در آورند و بقول شامعی هم جنازه آخر گویند چنانچه میت بر این موضع قدم بود و میت را هم از جانب بگردد و در آن مسئله فرود آورند میت بسم الله و علی علیه السلام گوید مسئله روی میت در کعبه جانب قبله کنند و بند کفن کشیند و خشت خام بر لحد نهند و نهادن خشت خام بر لحد مستحب و نهادن خشت بخت چوب کرده است مسئله گوید عورت در حاله و فن جامه بپوشند و گویند چنانچه مسئله بعد از پوشیدن سه لحد خاکی در هدیه مسئله گویند کفن کنند یعنی از زمین مقدار یک شست و یا بیشتر کنند و مربع کنند و بقول شامعی هم مربع کنند مسئله گویند کفن کنند و بعد از دفن میت را از گور بیرون بیارند مگر که زمین منسوب بود یا شمشیر شهادت است که کشتن را حرت یا کشته باغیان یا کشته قطاع الطریق بود یا در معرکه کشته یا جرحت یا بند و یا کشته است لفظ بود و بگشتن او دیت واجب بود مسئله شمشیر شهادت در جامه خون لوده و دفن کنند و اگر برهنه باشد کفن دهند و نماز جنازه گذارند مسئله نبرد کفن نمودن چوبی با کعبه

کتاب الفرائض جلد اول در بیان مذهب اهل بیت علیهم السلام

تفسیر
 بعد از آنکه
 آنچه
 در این
 باب
 مذکور
 است
 در
 کتاب
 فقه
 و
 اصول
 مذکور
 است
 و
 در
 کتاب
 فقه
 و
 اصول
 مذکور
 است

و گاه و سوز و سلاح دور کنند و زیاده و نقصان در کفن جایز بود و بقول شافعی رجم بر شهید نماز نکند مسئله اگر چه
 و یا کوه که شهید شد غسل دهند و همین حکم در کفنه و نقادارد و بقول ابی یوسف رجم و محرمان غسل نمهند مسئله
 شمس که برت شوی غسل دهند و مرتبه آن بود که بعد از جراحت بخورد و یا با شام و یا دارو کند یا خنجر و یا
 وقت یکتا زبر و بگذرد و کید با همیش بود و یا از عمر که بجای دیگر زند بزند و یا وصیت کند و همچنین اگر در شهر یا بند
 کشتن او و بطلم سلاح معلوم نبود و باسی و قصاص کشیده شود غسل دهند و کفن دهند و نماز کنند و بقول محمد در اگر چه
 کرد و یا کم از یکشنبه از روز است نشود مسئله که بشه کان از اهل فنی و قطع طریق نماز نگذارند و بقول شافعی غسل دهند
 و نماز گذارند و اگر قطع طریق یا با عی زگ فار کرده بیارند آنها را نکند و بشویند و نماز کنند و همچنین بیکه خواه که از بند
 طریق که باشد بصلح لکعبه گذاردن فرض نقل مرون کعبه و بر بام کعبه جایز است و بقول شافعی در هر دو
 نقل مرون کعبه و بام او جایز بود و بقول مالک هم فرض مرون کعبه جایز بود و نقل جایز بود مسئله اگر در مرون
 نماز جماعت میکند از روی بعضی از قوم بجانب پشت امام اند بایز بود و اگر پشت مقدسی بجانب سیم بود و امام
 مسئله اگر در مسجد حرام نماز جماعت میکند از روی کعبه استیذان و بعضی از امام نزدیک کعبه اگر بی نماز است
 جایز بود کتاب الزکوة شرط و وجوب کوه محصل بلوغ و اسلام و حریت و ملک انسانی که فارغ از دین است
 اصلی بود چون سکون ثبات و متاع و دود و عبید الخدرت و فرس سلاح از شرط و وجوب کوه است و نیز جوان و مال
 نامی اگر چه نتقدیری بود چون نذر و نفقه از شرط و وجوب کوه است مسئله در داد از کوه نیت زکوة از شرط است
 در حالت داد و یا در حالت جدا کردن زکوة با وقت تصدق کردن کل مال او بقول شافعی رجم محفل بلوغ شرطی است
 در قول او در مال یون کوه واجب است **باب صدقه السوايم** چهار پایان که بیرون میزند سوايم است که بیشتر
 از سال بیرون چند مسئله از پنج شتر یک گو سفند واجب است از ده شتر دو گو سفند و از پانزده شتر سه گو سفند و از بیست
 و پنج نیت مخصوص شتر بچهار کماله که با در دو م سال نهاده و در شتر یک شتر بچهار ساله که با در دو م سال نهاده
 باشد و از این نیت بسون گویند و از جمله شتر بچهار ساله که با در چهارم نهاده باشد و از راحه گویند و از بیست
 و یک کعبه یعنی شتر چهار ساله که با در نیم نهاده باشد و از نقادوشش و شتر دو ساله و از نو دو یک و صدقه
 تا صد و بیست شتر بده حساب سرگرد و آنچه زیادت شود از پنج شتر یک گو سفند و در مجموع صد و چهل و پنج
 و درین حقه و یک نیت مخصوص بود از صد و پنجاه شتر سه حقه در باز حساب سرگرد و در زیادت از هر چه کمتر
 یک گویند و هر دو در صد و هفتاد و پنج حقه و یک نیت مخصوص بود در صد و بیستاد و شش شتر سه حقه و یک نیت

فقه و اصول

لبون یعنی بیشتر چه دو ساله دهد و در صد و نود و شش چهار صد و هفتاد و سیست بعد از آن زیادت شود و در دو
 حساب از سرگردن خانی بعد صد و پنجاه شتر حساب که است همچنان حساب و زکوة دهد و بقول شافعی رحم از
 صد و سیست شتر آنچه زیاد شود نسبت لبون به تاصدق و درین یکصد و نوبت لبون بعد از هر چهل شتر یک شتر
 و از هر چهل گنجه ده باب صدقه البقر نصاب سوزنی صد است چون آن بر آن بگذرد گو ساله یک از باشد
 دهد و از آنچه گویند و از چهل هر سوز که گو ساله دو ساله زیاد دهد و از آنست که گویند و بقول بحنفیه رحم آنچه
 بود در چهل از هر سوز چهل صد شده دهد تا شصت و بقول ابی یوسف که محمد در زیادت بر چهل عضو است از آن که
 واجب نیاید تا شصت و در شصت سوز با اتفاق دو تبعیه واجب است یعنی دو گو ساله بجان ساله در سوز سوز یک
 شتر یک تبعیه واجب است و در سوز سوز و در آنچه بدین باده شود در هر ده گانه زکوة متغیر شود از تبعیه
 و گاه و پیش حکم سوز در فضل فی زکوة العنم نصاب گویند چهل است و ازین یک گویند و واجب است تا
 سبت و از صد گوت و یک گویند دو گویند واجب است و سبت و یک گویند سه گویند و در چهار صد
 چهار گویند و در زیادت ازین از هر صدی یک گویند در مسئله از علم شریف در مسئله گویند بی زکوة دهد که
 از یک ساله بود و این حکم در زیست فاما از زمین بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم اگر بیشتر از سال گذشته باشد
 باشد و این روایتی است از ابی حنیفه رحم مسئله در سب و شتر و خر زکوة فی و بقول ابی حنیفه رحم اگر پان زو داد و در
 بیرون سوز در هر یکی یک دینار دهد و یا قیمت کند از هر دست درم نقره پنجم در مسئله از بزرگان شتر بجان گویند
 زکوة فی و بقول ابی یوسف و شافعی از چهل بره و از سوزی گو ساله و از سبت پنج شتر چه از هر نصابی دهد و بقول
 آنچه از نصاب کار واجب است از صنایع جهان بود مسئله در چهار یا اینکه برای گشت و باراند و یا در خانه طفت سوز زکوة
 واجب است و بقول مالک هر واجب است مسئله زکوة در نصاب او زیادت بر نصاب عضو است و بقول محمد و زفرم در هر دست
 مسئله نصاب یک سوز و سب هاک شود زکوة نوسا قاطب شود و بقول شافعی رحم مسئله اگر گو ساله دو ساله واجب است و وجود
 دهد و زیادت از قیمت دو ساله از صدق مانند و یا کمتر از دو ساله در زیاد قیمت مصدق بهای تمام قیمت دهد و بقول
 رحم و قیمت جایزنی مسئله واجب زکوة است و سبست نه نیک تر و نه نیک تر مسئله اگر در میان حال و نصاب نصاب باشد
 با نصاب هم کند از هر دو زکوة دهد و بقول شافعی رحم از زیادت زکوة و آید مسئله اگر غنای از قومی حراج و عشر زکوة شده
 دو بار در نصاب مسئله اگر مالک نصاب کوه سالها آید با زکوة نصاب با صدوم که مالک است سبست سبست جایز بود و
 زفرم بحیل زکوة نصاب با صدوم جایزنی و بقول مالک رحمته الله علیه بحیل زکوة سال آید و جایزنی باب زکوة است
 لمسال و نصاب نقره دولت درم است و بعد از گذشتن سال پنج درم زکوة واجب آمد و نصاب زیست
 زر است و زکوة آن نصف دینار واجب آید و از زرو نقره ناساخته و از هر پانزده و او نصدی زکوة واجب
 است و بقول مالک رحمته الله علیه از هر پانزده و او نصدی زکوة واجب است و از هر زکوة واجب نیست

در هر ده گانه زکوة متغیر شود از تبعیه
 در هر صدی یک گویند در مسئله از علم شریف
 در مسئله گویند بی زکوة دهد که
 در مسئله از بزرگان شتر بجان گویند
 در مسئله اگر غنای از قومی حراج و عشر زکوة شده
 در مسئله اگر مالک نصاب کوه سالها آید با زکوة نصاب با صدوم که مالک است
 در مسئله سبست سبست جایز بود و
 در مسئله زکوة واجب آمد و نصاب زیست
 در مسئله از هر پانزده و او نصدی زکوة واجب است

در هر صدی یک گویند در مسئله از علم شریف در مسئله گویند بی زکوة دهد که از یک ساله بود و این حکم در زیست فاما از زمین بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم اگر بیشتر از سال گذشته باشد باشد و این روایتی است از ابی حنیفه رحم مسئله در سب و شتر و خر زکوة فی و بقول ابی حنیفه رحم اگر پان زو داد و در بیرون سوز در هر یکی یک دینار دهد و یا قیمت کند از هر دست درم نقره پنجم در مسئله از بزرگان شتر بجان گویند زکوة فی و بقول ابی یوسف و شافعی از چهل بره و از سوزی گو ساله و از سبت پنج شتر چه از هر نصابی دهد و بقول آنچه از نصاب کار واجب است از صنایع جهان بود مسئله در چهار یا اینکه برای گشت و باراند و یا در خانه طفت سوز زکوة واجب است و بقول مالک هر واجب است مسئله زکوة در نصاب او زیادت بر نصاب عضو است و بقول محمد و زفرم در هر دست مسئله نصاب یک سوز و سب هاک شود زکوة نوسا قاطب شود و بقول شافعی رحم مسئله اگر گو ساله دو ساله واجب است و وجود دهد و زیادت از قیمت دو ساله از صدق مانند و یا کمتر از دو ساله در زیاد قیمت مصدق بهای تمام قیمت دهد و بقول رحم و قیمت جایزنی مسئله واجب زکوة است و سبست نه نیک تر و نه نیک تر مسئله اگر در میان حال و نصاب نصاب باشد با نصاب هم کند از هر دو زکوة دهد و بقول شافعی رحم از زیادت زکوة و آید مسئله اگر غنای از قومی حراج و عشر زکوة شده دو بار در نصاب مسئله اگر مالک نصاب کوه سالها آید با زکوة نصاب با صدوم که مالک است سبست سبست جایز بود و زفرم بحیل زکوة نصاب با صدوم جایزنی و بقول مالک رحمته الله علیه بحیل زکوة سال آید و جایزنی باب زکوة است لمسال و نصاب نقره دولت درم است و بعد از گذشتن سال پنج درم زکوة واجب آمد و نصاب زیست زر است و زکوة آن نصف دینار واجب آید و از زرو نقره ناساخته و از هر پانزده و او نصدی زکوة واجب است و بقول مالک رحمته الله علیه از هر پانزده و او نصدی زکوة واجب است و از هر زکوة واجب نیست

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

و اگر با خبر باشد که شش بی خنجر از هر ستانده و اگر با خنجر گذشت بی خنجر خنجر بر او بیست و یک مسکه اگر از هر یک
 در هر یک باشد گذشت گفت که بی خنجر در خانه و در هر سال گذشت است این عاشر بیست و یک مسکه است اینها بیست و یک مسکه است
 بیست و یک مسکه است و از زنده ما در آن بیست و یک مسکه اگر خنجر بی خنجر بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
باب اگر کار و رسیدن کان زرقه و آبرین مثل آن از زمین خراجی و عشری خمس واجب بدو بقول شافعی و اگر کسی که بیست و یک مسکه است
مسکه اگر معدن در سر خود و یا در زمین خود یافت بیست و یک مسکه است و بقول بیوسف و محمد طبرانی بیست و یک مسکه است اگر کسی که بیست و یک مسکه است
 خود یافت اگر مضر و اهل جاهلیت است خمس واجب آید با اتفاق و چهار خمس و یک با یک قدیم را باشد و اگر کسی که بیست و یک مسکه است
 امام این بیست و یک مسکه است و بدو است و بقول بیوسف و محمد چهار خمس یا بنده را بود و اگر آن مضر و اهل اسلام
 حکم سقوط دارد مسکه از سیاحت خمس واجب بدو بقول بیوسف و محمد واجب مسکه اگر در حربه زمین لایا که بیست و یک مسکه است
 یافت بیست و یک مسکه است با اتفاق مسکه از فیروزه و مرادید و غیر خمس واجب بیست و یک مسکه است و بقول بیوسف از غیر مرادید
 واجب بدو **باب اگر در زمین عشری انگبین بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است**
 که آب باران یا آب سیل تر شده است آنچه بیرون آید از آنکه بسیار با ماند و باقی نماند عشر واجب بدو مگر در هر مزرعه
 و گاه و بقول بیوسف و محمد شافعی عشر واجب بیست و یک مسکه است باقی نماند و در غیر آنکه بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
 است و در صاعی شست رطل است و بقول بیوسف و محمد بیست و یک مسکه است رطل است مسکه زمینی که آبداده شود بیست و یک مسکه است
 و یا بشود تر شود نصف عشر واجب بدو مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
 از کل عشر و بیست و یک مسکه است در زمین تغلیبی و عشر واجب است اگر چه بیست و یک مسکه است بازمی از بخورد و بقول بیوسف اگر تغلیبی
 اسلام آورد و باستقامت بازمی از بخورد یک عشر واجب بدو بقول محمد اگر ملک تغلیبی در زمین اصلی باشد همچنان دو عشر
 واجب بدو اگر عادی باشد یک عشر واجب بدو مسکه اگر زمینی از مسکه زمین عشری خرید خراج واجب بدو بقول بیوسف
 و عشر واجب بدو بقول محمد یک عشر واجب بدو مسکه اگر مسکه حکم شده از زمین سببه و بازمی است بیست و یک مسکه است
 رو کرد یک عشر واجب بدو مسکه اگر مسکه سراسری زمینی خودستان نبود حکم آنرا چه بود اگر آب باران و چشمه و بیل تر کرد عشر واجب بدو
 و اگر آب جوی که آن را باد شاه حفر کرده است تر کرد خراج واجب بدو مسکه اگر زمینی سر خودستان کرد خراج واجب بدو اگر چه بیست و یک مسکه است
 عشری تر کند مسکه بیرونی از سراسری است و بیست و یک مسکه است اگر چشمه غیر و لفظ از زمین عشری بیرون بیست و یک مسکه است
 و اگر چشمه غیر و لفظ از زمین خراجی بیرون آید خراج واجب بدو **باب اگر مصرف زکوة فقیر و مسکین و جاهل**
 مسکین بدو بیست و یک مسکه است و این سبیل است فقیر کسی است که او چیزی ندارد که بدان کفاف او باشد و این سبیل است

و اگر با خبر باشد که شش بی خنجر از هر ستانده و اگر با خنجر گذشت بی خنجر خنجر بر او بیست و یک مسکه اگر از هر یک
 در هر یک باشد گذشت گفت که بی خنجر در خانه و در هر سال گذشت است این عاشر بیست و یک مسکه است اینها بیست و یک مسکه است
 بیست و یک مسکه است و از زنده ما در آن بیست و یک مسکه اگر خنجر بی خنجر بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
باب اگر کار و رسیدن کان زرقه و آبرین مثل آن از زمین خراجی و عشری خمس واجب بدو بقول شافعی و اگر کسی که بیست و یک مسکه است
مسکه اگر معدن در سر خود و یا در زمین خود یافت بیست و یک مسکه است و بقول بیوسف و محمد طبرانی بیست و یک مسکه است اگر کسی که بیست و یک مسکه است
 خود یافت اگر مضر و اهل جاهلیت است خمس واجب آید با اتفاق و چهار خمس و یک با یک قدیم را باشد و اگر کسی که بیست و یک مسکه است
 امام این بیست و یک مسکه است و بدو است و بقول بیوسف و محمد چهار خمس یا بنده را بود و اگر آن مضر و اهل اسلام
 حکم سقوط دارد مسکه از سیاحت خمس واجب بدو بقول بیوسف و محمد واجب مسکه اگر در حربه زمین لایا که بیست و یک مسکه است
 یافت بیست و یک مسکه است با اتفاق مسکه از فیروزه و مرادید و غیر خمس واجب بیست و یک مسکه است و بقول بیوسف از غیر مرادید
 واجب بدو **باب اگر در زمین عشری انگبین بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است**
 که آب باران یا آب سیل تر شده است آنچه بیرون آید از آنکه بسیار با ماند و باقی نماند عشر واجب بدو مگر در هر مزرعه
 و گاه و بقول بیوسف و محمد شافعی عشر واجب بیست و یک مسکه است باقی نماند و در غیر آنکه بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
 است و در صاعی شست رطل است و بقول بیوسف و محمد بیست و یک مسکه است رطل است مسکه زمینی که آبداده شود بیست و یک مسکه است
 و یا بشود تر شود نصف عشر واجب بدو مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است و بیست و یک مسکه است
 از کل عشر و بیست و یک مسکه است در زمین تغلیبی و عشر واجب است اگر چه بیست و یک مسکه است بازمی از بخورد و بقول بیوسف اگر تغلیبی
 اسلام آورد و باستقامت بازمی از بخورد یک عشر واجب بدو بقول محمد اگر ملک تغلیبی در زمین اصلی باشد همچنان دو عشر
 واجب بدو اگر عادی باشد یک عشر واجب بدو مسکه اگر زمینی از مسکه زمین عشری خرید خراج واجب بدو بقول بیوسف
 و عشر واجب بدو بقول محمد یک عشر واجب بدو مسکه اگر مسکه حکم شده از زمین سببه و بازمی است بیست و یک مسکه است
 رو کرد یک عشر واجب بدو مسکه اگر مسکه سراسری زمینی خودستان نبود حکم آنرا چه بود اگر آب باران و چشمه و بیل تر کرد عشر واجب بدو
 و اگر آب جوی که آن را باد شاه حفر کرده است تر کرد خراج واجب بدو مسکه اگر زمینی سر خودستان کرد خراج واجب بدو اگر چه بیست و یک مسکه است
 عشری تر کند مسکه بیرونی از سراسری است و بیست و یک مسکه است اگر چشمه غیر و لفظ از زمین عشری بیرون بیست و یک مسکه است
 و اگر چشمه غیر و لفظ از زمین خراجی بیرون آید خراج واجب بدو **باب اگر مصرف زکوة فقیر و مسکین و جاهل**
 مسکین بدو بیست و یک مسکه است و این سبیل است فقیر کسی است که او چیزی ندارد که بدان کفاف او باشد و این سبیل است

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

بِقَوْلِ شَافِعِي مَا لَكَ مِنْ بَرَاكٍ بوقت و جوب اجبايد مسئله صدقه فطر نصف صباع از گندم و از آرد گندم و سبب
گندم و از سوز و يك صباع از جو و خرما باشد مسئله صلح بهشت رطل است و هر رطل ميت استارست و بقول
ابو يوسف و شافعي رطل پنج رطل ثلث رطل است و بقول محمد بن اعين اكرهه شود كسلي و نه زني مسئله
و جوب صدقه فطر صبح روز فطر است كيك بعد از صبح متولد شد و يا مسلمان شد و يا مشرك از صبح فوت شد صدقه
او و واجب بقول شافعي رطل وقت و جوب صدقه دخول وقت مغرب است از شب فطر بس مسئله در شب فطر
يا مسلمان شد صدقه برو واجب آيد مسئله تقديم صدقه فطر تا خيره او جائز بود و امد اعلم كتاب الصوم صوم جهات
از ترك اكل و شرب جماع از صبح صادق تا غروب آفتاب بانيت صوم از هر مسلم عاقل و بالغ و سلكه كه
پاكست از حين نفاس مسئله صوم رمضان فرض عين است و صوم نذر واجب و وقت نيت صوم رمضان
نذر معين صوم نفل دخول وقت مغرب است تا نيم روز و بقول ابو حنبله و صوم رمضان نيت شرط نيت و
بقول شافعي رطل در صوم نيت فرض از شب شرط است بخير نفل و بقول مالك نفل نيت از شب شرط است
مسئله روزه ماه رمضان نيت مطلق صوم بي تعيين رمضان فرضيت جائز بود و نذر معين معين حكيم دارد و
صوم رمضان نذر معين نيت نفل جائز بود و بقول شافعي حرم نيت نفل جائز نيت و مطلق نيت از
در روايت است و بقول مالك حرم اكرهه اندك روزه رمضان است و نيت نفل كند جائز نبود و اكرهه
از نفل محرم مسئله در قضا رمضان نذر غير معين صوم كفارت نيت از شب شرط است مسئله
با كچه نشستن سعي روز شبان رمضان ثابت شود مسئله روزه شك كرده است كفارت نفل و بقول شافعي
با تدارك روزه مسئله شخصه او رمضان با ماه شوال نهاديد قاضى قبول او را در كره روزه دارد و اگر نفل
كره قضا واجب آيد كفارت و بقول شافعي رطل در روزه ماه رمضان با قضا كفارت واجب
مسئله روزه ماه رمضان بار و خبار قول كجهل معتبر است اگر چه بنده و يازن بود و بقول مالك حرم و كجهل
از شافعي رطل شهادت دو مرد و يا يك مرد و دو زن شرط است مسئله در روزه شوال و زيار و خبار با نفل
شهادت دو مرد و يا يك مرد و دو زن شرط است در روزه رمضان شوال اگر بار و خبار باشد شهادت چهار نفر
و بقول امام شافعي رطل كواهي كجهل و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم
اختلاف مطلق معتبر است مثلاً در رطل شب آينه و ديند در رمضان شب شنبه معتبر است و رطل بود با نفل
و اما الايه مسئله اگر نسيان اكل و شرب يا جماع كرد صوم فاسد نشود و بقول مالك رطل فاسد بود

و جوب صدقه فطر صبح روز فطر است كيك بعد از صبح متولد شد و يا مسلمان شد و يا مشرك از صبح فوت شد صدقه او و واجب بقول شافعي رطل وقت و جوب صدقه دخول وقت مغرب است از شب فطر بس مسئله در شب فطر يا مسلمان شد صدقه برو واجب آيد مسئله تقديم صدقه فطر تا خيره او جائز بود و امد اعلم كتاب الصوم صوم جهات از ترك اكل و شرب جماع از صبح صادق تا غروب آفتاب بانيت صوم از هر مسلم عاقل و بالغ و سلكه كه پاكست از حين نفاس مسئله صوم رمضان فرض عين است و صوم نذر واجب و وقت نيت صوم رمضان نذر معين صوم نفل دخول وقت مغرب است تا نيم روز و بقول ابو حنبله و صوم رمضان نيت شرط نيت و بقول شافعي رطل در صوم نيت فرض از شب شرط است بخير نفل و بقول مالك نفل نيت از شب شرط است مسئله روزه ماه رمضان نيت مطلق صوم بي تعيين رمضان فرضيت جائز بود و نذر معين معين حكيم دارد و صوم رمضان نذر معين نيت نفل جائز بود و بقول شافعي حرم نيت نفل جائز نيت و مطلق نيت از در روايت است و بقول مالك حرم اكرهه اندك روزه رمضان است و نيت نفل كند جائز نبود و اكرهه از نفل محرم مسئله در قضا رمضان نذر غير معين صوم كفارت نيت از شب شرط است مسئله با كچه نشستن سعي روز شبان رمضان ثابت شود مسئله روزه شك كرده است كفارت نفل و بقول شافعي با تدارك روزه مسئله شخصه او رمضان با ماه شوال نهاديد قاضى قبول او را در كره روزه دارد و اگر نفل كره قضا واجب آيد كفارت و بقول شافعي رطل در روزه ماه رمضان با قضا كفارت واجب مسئله روزه ماه رمضان بار و خبار قول كجهل معتبر است اگر چه بنده و يازن بود و بقول مالك حرم و كجهل از شافعي رطل شهادت دو مرد و يا يك مرد و دو زن شرط است مسئله در روزه شوال و زيار و خبار با نفل شهادت دو مرد و يا يك مرد و دو زن شرط است در روزه رمضان شوال اگر بار و خبار باشد شهادت چهار نفر و بقول امام شافعي رطل كواهي كجهل و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم و بقول مالك حرم اختلاف مطلق معتبر است مثلاً در رطل شب آينه و ديند در رمضان شب شنبه معتبر است و رطل بود با نفل و اما الايه مسئله اگر نسيان اكل و شرب يا جماع كرد صوم فاسد نشود و بقول مالك رطل فاسد بود

باید در وقت افطار کفارت واجب آید مسئله اگر روزه در محکم شد و یا بنظر شهرت انزال کرد و یا روزه در سر انداخت
 و با حاجت یا سرگردی یا بوسه زدن و انزال شد و یا در صلیق عبا یا انگلیس یا نذکره صوم در آمد با طعام که از خود در میان
 بخورد درین مسائل روزه فاسد نشود و اگر بقبله انزال شد روزه فاسد شود و بقول مالک اگر در بار نظر زود انزال شد
 روزه فاسد شد و بقول فریح بخورد یا نخورد یا نچسبانند آن است اگر چه اندک است روزه فاسد شود مسئله اگر کسی بری و این
 آمد و یا زور رفت روزه فاسد نشود خواه بری و این باشد خواه فی و بقول میوسف فریح اگر بری و این بوده است
 رفتن روزه تباه شود مسئله اگر کسی برآمد و فرود بر باقی آورد یا سنگیزه و یا باره آهن فرود و تصاد و جب آید فی کفارت
 و بقول میوسف اگر کسی از بری و این می کرد و فرود بر و یا که از بری و این می آورد روزه فاسد نشود و بقول مالک فرود
 بر و سنگیزه و باره آهن نیز کفارت واجب است مسئله اگر جماع کرده شد و یا بخورد و یا شامید چیزی که بدان
 غذا حاصل آید و یا در خورد و این همه مقصد بوده است تصاد و کفارت واجب آید و بقول شافعی جمیع کفارت
 و بقول زفر و مالک جمیع کفارت و جمیع مسائل کفارت صوم مثل کفارت طهارت است بقول مالک جمیع کفارت
 و تحریر یعنی آزاد کردن طعام دادن و صوم چنانکه کفارت سوگند مسئله اگر بجز جماع کفارت و انزال شد و باره غیر
 رضایان مقصد فاسد کفارت واجب نیاید مسئله و بخت کردن چکانیدن بینی و گوش و یا نهادن در کتف و حرمت
 شکم و باور سرد و آرد و درون شکم و یا بدلیغ رسد فاسد شود مسئله اگر در سوراخ ذکر چکانیدن روزه فاسد نشود و بقول ابی یوسف
 فاسد شود مسئله چکانیدن چیزی بجز در خاگردن کند روزه است در روزه مسئله در روزه همه کردن چکانیدن
 کفارت و مسواک کردن بوسه زدن اگر این بود از جماع و انزال مکرره فی و بقول شافعی مسواک کردن در آخر روزه
 است و بقول مالک مسواک تر در روزه مکرره بود و فصل فطار در رمضان جایز است بسبب خوف زیاد است
 و بسبب فقر و بقول شافعی هم بسبب زبوت و منافع فطار جایز نبود مگر خوف بلاء نفس یا خوف عضو مسئله در رمضان
 فاسد است اگر زبانی ارد فطار افضل است و بقول شافعی هم هر دو حال فطار افضل است مسئله اگر مسافر در رمضان
 بر نذ تصاد واجب است مسئله شخصی ببرد بر نذ تصاد رمضان است و صیت بعد کرده است که طعام دهد از هر روزه
 صاع از گندم یا یک صاع از جو از ثلث مال معتبر بود نزد ما بان و اگر صیت نکرده است فدیه برود لازم نشود و بقول
 شافعی هم بصیت فدیه لازم نشود و بقول از وی بی بصیت فدیه لازم شود و از کل مال معتبر بود مسئله مسافر در رمضان
 آقامت و صحت بد آنچه قادر شود روزه رمضان تصاد کنند بی شرط تا بیع مسئله صوم رمضان وقت مقدم است بر تصاد
 رمضان مسئله اگر حالتی برسد که خوف نفس یا فرزند و آرد جایز است که فطار کنند و تصاد از نذلی و خوب فدیه

فاسد نشود اگر چه در وقت افطار کفارت واجب آید مسئله اگر روزه در محکم شد و یا بنظر شهرت انزال کرد و یا روزه در سر انداخت
 و با حاجت یا سرگردی یا بوسه زدن و انزال شد و یا در صلیق عبا یا انگلیس یا نذکره صوم در آمد با طعام که از خود در میان
 بخورد درین مسائل روزه فاسد نشود و اگر بقبله انزال شد روزه فاسد شود و بقول مالک اگر در بار نظر زود انزال شد
 روزه فاسد شد و بقول فریح بخورد یا نخورد یا نچسبانند آن است اگر چه اندک است روزه فاسد شود مسئله اگر کسی بری و این
 آمد و یا زور رفت روزه فاسد نشود خواه بری و این باشد خواه فی و بقول میوسف فریح اگر بری و این بوده است
 رفتن روزه تباه شود مسئله اگر کسی برآمد و فرود بر باقی آورد یا سنگیزه و یا باره آهن فرود و تصاد و جب آید فی کفارت
 و بقول میوسف اگر کسی از بری و این می کرد و فرود بر و یا که از بری و این می آورد روزه فاسد نشود و بقول مالک فرود
 بر و سنگیزه و باره آهن نیز کفارت واجب است مسئله اگر جماع کرده شد و یا بخورد و یا شامید چیزی که بدان
 غذا حاصل آید و یا در خورد و این همه مقصد بوده است تصاد و کفارت واجب آید و بقول شافعی جمیع کفارت
 و بقول زفر و مالک جمیع کفارت و جمیع مسائل کفارت صوم مثل کفارت طهارت است بقول مالک جمیع کفارت
 و تحریر یعنی آزاد کردن طعام دادن و صوم چنانکه کفارت سوگند مسئله اگر بجز جماع کفارت و انزال شد و باره غیر
 رضایان مقصد فاسد کفارت واجب نیاید مسئله و بخت کردن چکانیدن بینی و گوش و یا نهادن در کتف و حرمت
 شکم و باور سرد و آرد و درون شکم و یا بدلیغ رسد فاسد شود مسئله اگر در سوراخ ذکر چکانیدن روزه فاسد نشود و بقول ابی یوسف
 فاسد شود مسئله چکانیدن چیزی بجز در خاگردن کند روزه است در روزه مسئله در روزه همه کردن چکانیدن
 کفارت و مسواک کردن بوسه زدن اگر این بود از جماع و انزال مکرره فی و بقول شافعی مسواک کردن در آخر روزه
 است و بقول مالک مسواک تر در روزه مکرره بود و فصل فطار در رمضان جایز است بسبب خوف زیاد است
 و بسبب فقر و بقول شافعی هم بسبب زبوت و منافع فطار جایز نبود مگر خوف بلاء نفس یا خوف عضو مسئله در رمضان
 فاسد است اگر زبانی ارد فطار افضل است و بقول شافعی هم هر دو حال فطار افضل است مسئله اگر مسافر در رمضان
 بر نذ تصاد واجب است مسئله شخصی ببرد بر نذ تصاد رمضان است و صیت بعد کرده است که طعام دهد از هر روزه
 صاع از گندم یا یک صاع از جو از ثلث مال معتبر بود نزد ما بان و اگر صیت نکرده است فدیه برود لازم نشود و بقول
 شافعی هم بصیت فدیه لازم نشود و بقول از وی بی بصیت فدیه لازم شود و از کل مال معتبر بود مسئله مسافر در رمضان
 آقامت و صحت بد آنچه قادر شود روزه رمضان تصاد کنند بی شرط تا بیع مسئله صوم رمضان وقت مقدم است بر تصاد
 رمضان مسئله اگر حالتی برسد که خوف نفس یا فرزند و آرد جایز است که فطار کنند و تصاد از نذلی و خوب فدیه

و در وقت افطار کفارت واجب آید مسئله اگر روزه در محکم شد و یا بنظر شهرت انزال کرد و یا روزه در سر انداخت
 و با حاجت یا سرگردی یا بوسه زدن و انزال شد و یا در صلیق عبا یا انگلیس یا نذکره صوم در آمد با طعام که از خود در میان
 بخورد درین مسائل روزه فاسد نشود و اگر بقبله انزال شد روزه فاسد شود و بقول مالک اگر در بار نظر زود انزال شد
 روزه فاسد شد و بقول فریح بخورد یا نخورد یا نچسبانند آن است اگر چه اندک است روزه فاسد شود مسئله اگر کسی بری و این
 آمد و یا زور رفت روزه فاسد نشود خواه بری و این باشد خواه فی و بقول میوسف فریح اگر بری و این بوده است
 رفتن روزه تباه شود مسئله اگر کسی برآمد و فرود بر باقی آورد یا سنگیزه و یا باره آهن فرود و تصاد و جب آید فی کفارت
 و بقول میوسف اگر کسی از بری و این می کرد و فرود بر و یا که از بری و این می آورد روزه فاسد نشود و بقول مالک فرود
 بر و سنگیزه و باره آهن نیز کفارت واجب است مسئله اگر جماع کرده شد و یا بخورد و یا شامید چیزی که بدان
 غذا حاصل آید و یا در خورد و این همه مقصد بوده است تصاد و کفارت واجب آید و بقول شافعی جمیع کفارت
 و بقول زفر و مالک جمیع کفارت و جمیع مسائل کفارت صوم مثل کفارت طهارت است بقول مالک جمیع کفارت
 و تحریر یعنی آزاد کردن طعام دادن و صوم چنانکه کفارت سوگند مسئله اگر بجز جماع کفارت و انزال شد و باره غیر
 رضایان مقصد فاسد کفارت واجب نیاید مسئله و بخت کردن چکانیدن بینی و گوش و یا نهادن در کتف و حرمت
 شکم و باور سرد و آرد و درون شکم و یا بدلیغ رسد فاسد شود مسئله اگر در سوراخ ذکر چکانیدن روزه فاسد نشود و بقول ابی یوسف
 فاسد شود مسئله چکانیدن چیزی بجز در خاگردن کند روزه است در روزه مسئله در روزه همه کردن چکانیدن
 کفارت و مسواک کردن بوسه زدن اگر این بود از جماع و انزال مکرره فی و بقول شافعی مسواک کردن در آخر روزه
 است و بقول مالک مسواک تر در روزه مکرره بود و فصل فطار در رمضان جایز است بسبب خوف زیاد است
 و بسبب فقر و بقول شافعی هم بسبب زبوت و منافع فطار جایز نبود مگر خوف بلاء نفس یا خوف عضو مسئله در رمضان
 فاسد است اگر زبانی ارد فطار افضل است و بقول شافعی هم هر دو حال فطار افضل است مسئله اگر مسافر در رمضان
 بر نذ تصاد واجب است مسئله شخصی ببرد بر نذ تصاد رمضان است و صیت بعد کرده است که طعام دهد از هر روزه
 صاع از گندم یا یک صاع از جو از ثلث مال معتبر بود نزد ما بان و اگر صیت نکرده است فدیه برود لازم نشود و بقول
 شافعی هم بصیت فدیه لازم نشود و بقول از وی بی بصیت فدیه لازم شود و از کل مال معتبر بود مسئله مسافر در رمضان
 آقامت و صحت بد آنچه قادر شود روزه رمضان تصاد کنند بی شرط تا بیع مسئله صوم رمضان وقت مقدم است بر تصاد
 رمضان مسئله اگر حالتی برسد که خوف نفس یا فرزند و آرد جایز است که فطار کنند و تصاد از نذلی و خوب فدیه

در بیان طواف کعبه و در بیان حج و عمره و در بیان زیارت کعبه

شستگان گسبرد و نیز بر پند از پوشیدن جامه رنگ کرده بپوشیدن یا بر عطران و یا بصبغ و بقول شافعی هر چه بود
جامه رنگین بصبغ پاک نبود مسئله اگر جامه رنگین شسته پوشد که بوی رنگ از وی نیاید باز بود مسئله هر چه بود
از پوشیدن سرور و پوشتن سرور و بکنند و خوشبوی آید و تراشیدن مو از سر خود و کم کردن موئی لب خود
و فرود آوردن ناخن مسئله جایز است که محرم غسل کند و یا در حمام رود و یا در سایه خانه و یا در محل نشیند و یا بیجا
در گریزد و بقول مالک هر در سایه خیمه بودن و همیان بستن و همگر کرده بود اگر در همیان نغمه دیگری بود مسئله
کسیه با و از طبع بسیار گوید بعد از نماز و در وقت سحر و هر بار که هر طبعی بیاید و یا در وادی فرود آید و یا با سواران
طبعه مسئله چون در که در آید ابتدائی بدخول سجده کند و چون کعبه را بیند تکبیر و تهلیل گوید و در سجده اول است و تهلیل
بود از ابی ایذا از سلمان در او از زیر بازوی راست آرد و بر کتف چپ اندازد و طواف خانه کعبه است
از پس حطیم و حطیم موضعی است که در آن نودان کعبه است و میان او و میان دیوار کعبه فاصله است کعبه را از راه
ابتدا کرده نعت شوط طواف کند در که شوط اول شجره رود و هر دو کتف بچنانند و در باقی است و در هر بار
که سجده لامسو و کند در اگر تواند بود و ختم طواف باستقامت بجز کند و در کتف نماز در مقام ابراهیم خلیل الله علیه السلام
گذارد و یا در جا که ممکن شود از مسجد و آن دور کتف واجب است و بقول شافعی هر سنت است و بقول ابی حنیفه
این طواف برای قدم سنت است غیر کی را و بقول مالک ح واجب است و بعد از طواف قدم بجای
صفار و مرده برود و بر صفار آید و استقبال قبله بآستد تکبیر و تهلیل و صلوة گوید و دعا کند و حاجت
خواهد بجهت بجا برود فرود آید و آستد رود چون بطن وادی رسد میان دو میل اخضر است تاب رود
چون از دو میل اخضر بیرون آید آستد تا مرده بر آید چنانچه بر صفار کرده است بچنان بر مرده کند و میان
صفار و مرده نعت شوط طواف کند و ابتداء طواف الاصفاء کند و بر مرده ختم کند و سه میان
صفار و مرده واجب است و بقول شافعی هر رکن است و بقول امام اعظم هر چه چون از طواف
قدم و صفار و مرده فارغ شود یکجا با حرام مقیم شود و طواف کعبه کند هر بار که خواهد
عبده بیک روز پیش از تروییه و آن هفتم روزی است حج است امام خطبه کند و در خطبه
بیرون آمدن بطرف منا و از و جزآن مناسک عرفات بیان کند و روز ششم که آن
تروییه است بجایب منا رود بعد از نماز فجر روز عرفه طرف عرفات رود بعد از نماز صبح و
بعد از زوال دو خطبه کند مثل محبه و بقول مالک هر چه بعد از نماز خطبه کند

در بیان طواف کعبه و در بیان حج و عمره و در بیان زیارت کعبه

در بیان طواف کعبه و در بیان حج و عمره و در بیان زیارت کعبه

مسئله بعد از خطبه نماز ظهر و عصر در وقت ظهر یک اذان در دو اقامت بگذارد بشرط امام و احرام و بقول ابی یوسف و محمد و امام شافعی و بقول زفر رحمه الله علیه امام و احرام شرط است در عصر نه در ظهر **مسئله** بعد از نماز

بجانب موقوف روی نیز یک کوه رحمت بایستد **مسئله** جمیع عرفات موقوف است مگر بطن عسقلان **مسئله** چون عرفات بایستد حمد و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و باید که مستقبل قبله بایستد و بهتر آنست که امام سوار بایستد و بعد از غروب بجانب مزدلفه رود و نزدیک کوه قیس فرود آید و امام با مردمان نماز مغرب و عشا گذارد با اذان در دو اقامت بقول ابی یوسف و احمد نسبل زفر شافعی صحیح است اقامت یک اذان **مسئله** اگر نماز مغرب در راه گذارد جایز نبود پیش از طلوع صبح اعاده کند و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه با شارت جایز بود **مسئله** بعد از نماز باید او را بعد از طلوع صبح پیش از آنکه روشن شود امام با جماعت بگذارد و بعد از آن در قوف کند و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و جمیع مزدلفه موقوف است مگر بطن محسره و چون روشن شود بجانب منار رود و حضرت سنگریزه مثل خسته خیز از بطن او می بیفتد از او بهر سنگی تکبیر گوید و باول سنگریزه قطع تکبیر کند بعد از آن حلق و یا قصر کند و صلیق بهتر است و همه چیز حلال شود مگر اگر بقول مالک رحمه الله علیه خوشبوی تر حلال نبود **مسئله** بعد از نماز باید دو مرتبه از حجره هفت بار طواف کعبه کند طواف رکن و این طواف زیارت است و درین طواف رمل و سعی کنند اگر عقب طواف قدم میان صفها و مرده سعی کرده است و اگر نکرده کند بعد بعد و طلی حلال شود **مسئله** تا نسیب طواف رکن از ایام محرم کرده است **مسئله** بعد از مکه باز گردد و بجانب منار رود و دوم روز بعد از روال سه بار رمی جسد کند و انهدا کند بدانکه متصل سعی خفیف است هفت سنگریزه بیندازد و با سنگریزه تکبیر گوید بعد بدانکه متصل آنست یعنی کند این حجت الوسطی است بهر سنگی تخمه گوید بعد حجت العقبة ثلث آن می کند در حجت اولی و وسطی و قوف کند در آن مقام با مردمان بایستد و همانا تکبیر و تهلیل و صلوة گوید و حاجت خواهد بود در حجت العقبة قوف بکنند و سوم روز اگر کعبه همچنان می جا کند از روال و اگر چهارم روز رکعت کند و اگر همچنان سه جمار کند اگر چهارم روز پیش از روال قنای سه جمار کند درست بود و بقول ابی یوسف و محمد درست نبود **مسئله** هر کس که بعد از رمی است یعنی در رمی اول از دو مرتبه بیاید و در هر رمی که بعد از رمی نبود سوار سنگریزه اندازد و بگذرد **مسئله** مکرر است که پیش فرستند

مسئله بعد از خطبه نماز ظهر و عصر در وقت ظهر یک اذان در دو اقامت بگذارد بشرط امام و احرام و بقول ابی یوسف و محمد و امام شافعی و بقول زفر رحمه الله علیه امام و احرام شرط است در عصر نه در ظهر **مسئله** بعد از نماز بجانب موقوف روی نیز یک کوه رحمت بایستد **مسئله** جمیع عرفات موقوف است مگر بطن عسقلان **مسئله** چون عرفات بایستد حمد و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و باید که مستقبل قبله بایستد و بهتر آنست که امام سوار بایستد و بعد از غروب بجانب مزدلفه رود و نزدیک کوه قیس فرود آید و امام با مردمان نماز مغرب و عشا گذارد با اذان در دو اقامت بقول ابی یوسف و احمد نسبل زفر شافعی صحیح است اقامت یک اذان **مسئله** اگر نماز مغرب در راه گذارد جایز نبود پیش از طلوع صبح اعاده کند و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه با شارت جایز بود **مسئله** بعد از نماز باید او را بعد از طلوع صبح پیش از آنکه روشن شود امام با جماعت بگذارد و بعد از آن در قوف کند و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و جمیع مزدلفه موقوف است مگر بطن محسره و چون روشن شود بجانب منار رود و حضرت سنگریزه مثل خسته خیز از بطن او می بیفتد از او بهر سنگی تکبیر گوید و باول سنگریزه قطع تکبیر کند بعد از آن حلق و یا قصر کند و صلیق بهتر است و همه چیز حلال شود مگر اگر بقول مالک رحمه الله علیه خوشبوی تر حلال نبود **مسئله** بعد از نماز باید دو مرتبه از حجره هفت بار طواف کعبه کند طواف رکن و این طواف زیارت است و درین طواف رمل و سعی کنند اگر عقب طواف قدم میان صفها و مرده سعی کرده است و اگر نکرده کند بعد بعد و طلی حلال شود **مسئله** تا نسیب طواف رکن از ایام محرم کرده است **مسئله** بعد از مکه باز گردد و بجانب منار رود و دوم روز بعد از روال سه بار رمی جسد کند و انهدا کند بدانکه متصل سعی خفیف است هفت سنگریزه بیندازد و با سنگریزه تکبیر گوید بعد بدانکه متصل آنست یعنی کند این حجت الوسطی است بهر سنگی تخمه گوید بعد حجت العقبة ثلث آن می کند در حجت اولی و وسطی و قوف کند در آن مقام با مردمان بایستد و همانا تکبیر و تهلیل و صلوة گوید و حاجت خواهد بود در حجت العقبة قوف بکنند و سوم روز اگر کعبه همچنان می جا کند از روال و اگر چهارم روز رکعت کند و اگر همچنان سه جمار کند اگر چهارم روز پیش از روال قنای سه جمار کند درست بود و بقول ابی یوسف و محمد درست نبود **مسئله** هر کس که بعد از رمی است یعنی در رمی اول از دو مرتبه بیاید و در هر رمی که بعد از رمی نبود سوار سنگریزه اندازد و بگذرد **مسئله** مکرر است که پیش فرستند

مسئله بعد از خطبه نماز ظهر و عصر در وقت ظهر یک اذان در دو اقامت بگذارد بشرط امام و احرام و بقول ابی یوسف و محمد و امام شافعی و بقول زفر رحمه الله علیه امام و احرام شرط است در عصر نه در ظهر **مسئله** بعد از نماز بجانب موقوف روی نیز یک کوه رحمت بایستد **مسئله** جمیع عرفات موقوف است مگر بطن عسقلان **مسئله** چون عرفات بایستد حمد و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و باید که مستقبل قبله بایستد و بهتر آنست که امام سوار بایستد و بعد از غروب بجانب مزدلفه رود و نزدیک کوه قیس فرود آید و امام با مردمان نماز مغرب و عشا گذارد با اذان در دو اقامت بقول ابی یوسف و احمد نسبل زفر شافعی صحیح است اقامت یک اذان **مسئله** اگر نماز مغرب در راه گذارد جایز نبود پیش از طلوع صبح اعاده کند و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه با شارت جایز بود **مسئله** بعد از نماز باید او را بعد از طلوع صبح پیش از آنکه روشن شود امام با جماعت بگذارد و بعد از آن در قوف کند و تکبیر و تهلیل و تکبیر و صلوة گوید و عاکنه و جمیع مزدلفه موقوف است مگر بطن محسره و چون روشن شود بجانب منار رود و حضرت سنگریزه مثل خسته خیز از بطن او می بیفتد از او بهر سنگی تکبیر گوید و باول سنگریزه قطع تکبیر کند بعد از آن حلق و یا قصر کند و صلیق بهتر است و همه چیز حلال شود مگر اگر بقول مالک رحمه الله علیه خوشبوی تر حلال نبود **مسئله** بعد از نماز باید دو مرتبه از حجره هفت بار طواف کعبه کند طواف رکن و این طواف زیارت است و درین طواف رمل و سعی کنند اگر عقب طواف قدم میان صفها و مرده سعی کرده است و اگر نکرده کند بعد بعد و طلی حلال شود **مسئله** تا نسیب طواف رکن از ایام محرم کرده است **مسئله** بعد از مکه باز گردد و بجانب منار رود و دوم روز بعد از روال سه بار رمی جسد کند و انهدا کند بدانکه متصل سعی خفیف است هفت سنگریزه بیندازد و با سنگریزه تکبیر گوید بعد بدانکه متصل آنست یعنی کند این حجت الوسطی است بهر سنگی تخمه گوید بعد حجت العقبة ثلث آن می کند در حجت اولی و وسطی و قوف کند در آن مقام با مردمان بایستد و همانا تکبیر و تهلیل و صلوة گوید و حاجت خواهد بود در حجت العقبة قوف بکنند و سوم روز اگر کعبه همچنان می جا کند از روال و اگر چهارم روز رکعت کند و اگر همچنان سه جمار کند اگر چهارم روز پیش از روال قنای سه جمار کند درست بود و بقول ابی یوسف و محمد درست نبود **مسئله** هر کس که بعد از رمی است یعنی در رمی اول از دو مرتبه بیاید و در هر رمی که بعد از رمی نبود سوار سنگریزه اندازد و بگذرد **مسئله** مکرر است که پیش فرستند

فصل در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه

بده برای هر چنانکه ذکر کرده شد و اگر در طواف و دوسوی کند برای هر دور و اباشد یا اساده مسکله چون
 نحر می جاگردد گویند یا شتر یا گاو و ذبح کند و یا بنتم حصه از شتر و یا گاو و اگر عاجز بود از قربانی مسکله
 در حج روزه دارد که آخر آن روز عرفه بود و نیت روز بعد از فراخ حج روزه دارد اگر چه در مکه بود و بقول
 رح در مکه روزه داشتن بر او نبود مسکله اگر تا روز نحر روزه نداشت قربانی متعین نشود و بقول شافعی
 رح بعد ایام نحر روزه دارد و بقول مالک رح بعد از ایام روزه دارد مسکله و اگر قارن در مکه نیامد و
 بعرفه و قوف کرد قربانی بر او واجب آید براسه بر انداختن عمره و قضا عمره واجب آمد و بقول
 شافعی رح قربانی واجب نباید بابت التمتع تمتع احرام نهد در ایام عمره از بیقات و طواف کت
 برای عمره و سعی و طلق و یا قصر کند و بدین افعال حلال کرد و از عمره و بقول مالک رح حلق نیت در
 مسکله باول طواف تلبیه قطع کند چون است از طواف کرد و بقول مالک رح چون نظر او کعبه افتد
 تلبیه قطع کند مسکله چون از عمره فارغ شود و از تروییه احرام بر آید احرام نهد و افعال حج بجا آورد و ذکر کند
 و اگر از قربانی عاجز شود روزه دارد چنانکه ذکر کرده شد در قرآن مسکله اگر سه روز از شوال روزه دارد
 عبده عمر شود از روز با عمره واقع نشود و بعد از احرام بستن براسه عمره روزه دارد و شتر
 از طواف جایز بود مسکله و اگر تمتع خواهد قربانی براه که براند محرم نشود و قربانی براند از شتر یا گاو یا مشکله
 یعنی توشه دان و یا نعل قلاده کند و اشعار روان باشد یعنی کوبان و یا گوش شکاف کند بر او
 نباشد و بقول ابویوسف و محمد رح اشعار جایز بود مسکله چون قربانی براند از عمره حلال نشود مسکله
 برای حج و تروییه احرام نهد و چنانچه اهل که احرام نهد چنانچه گذشت مسکله و محرمی که قربانی
 براند اگر پیش از تروییه احرام نهد بهتر بود چون روز نحر حلق کند از احرام حج و عمره حلال کرد و بیرون
 مسکله تمتع و قرآن نیت کی را کسی که نزدیک بکعبه است و بقول شافعی رح که را تمتع و قرآن
 مشروع است و بقول مالک رح آنکه داخل بیقات است در حق او تمتع و قرآن مشروع است مسکله اگر
 تمتع بعد از عمره ششم بود باز آمدن ششمی نکرد تمتع او باطل شود و بقول شافعی رح باطل نشود اگر
 سوق بدی کرد تمتع باطل نشود و بقول محمد رح باطل شود مسکله اگر پیش از باها و حج براسه عمره
 احرام بست و کم از چهار شوط برای عمره طواف نکرد در این چهار حج متعیه اشواط طواف کرد و براسه
 حج احرام بست او تمتع بود و اگر چهار شوط براسه عمره طواف کرد و پیش از آن باسقه در آن

و مسکله در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه

در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه

فصل در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه و در طواف و سوره فاتحه

مسئله گوی در ماه هجرت از عمره فارغ شد و حلق و یا قصر کرد بعد بیکه یا بصورتی که در آن سال حج کرد
 تمتع او جایز بود و بقول محمد و ابویوسف حج اگر در بصره مقیم شد تمتع او جایز نبود مسئله اگر عمره انفرادی کرد و بعد از
 فراغ از عمره حلق کرد و بصره مقیم شد بعد عمره قضا کرد و در شهر حج دوران سال حج کرد تمتع نباشد و بقول
 ابویوسف و محمد تمتع باشد مسئله اگر بکعبه یا ندوسه بصره سپردن نیاید تا عمره قضا کرد یا فساد تمتع نباشد
 باتفاق و اگر گوی سوی اهل خود از گشت بعد در ماه هجرت حج کرده و باتفاق تمتع
 بود مسئله اگر برای عمره در ماه هجرت حج احرام بست و بعد از آن سال حج کرد هر کدام که فاسد کند از
 حج و عمره تمام کند و قربانی لازم نشود مسئله اگر تمتع شد و انجیده او از قربانی منع جایز نبود مسئله
 اگر زنی نزدیک احرام حائض شد غسل کند و احرام بندد و افعال حج بجا آورد مگر طواف نکند و اگر نزدیک
 طواف صد حائض شد طواف ترک آرد چنانکه در کوفه در رکعه سه گرفت مشن از گزشتن سه روز
 از ایام بخاطر صد آرد و ساقط شود و اگر بعد از گزشتن سه روز ایام بخورد رکعه سه گرفت طواف صد
 آرد ساقط نشود **باب اجنبیات** اگر محرمی تمام عضو خوشبو کرد و یک گو سبب واجب شود
 و اگر کمتر از عضو خوشبو کرد صدقه واجب شود و بقول محمد دم واجب شود مسئله هر صدقه که
 در احرام مقدسیت نصف صلح کند و واجب شود مگر در کشتن طعم که طعام بد مسئله اگر سوی سر بخنا
 رنگ کرد قربانی واجب شود مسئله اگر بر او غنی زیت چرب کرد قربانی واجب شود و بقول ابویوسف و محمد
 صدق واجب شود و بقول شافعی رحمه الله اگر در سوی استعمال کرد قربانی واجب شود و اگر در غیر سوی
 استعمال کرد هیچ واجب نیاید مسئله اگر جامه دوخت پوشید و بارز تمام سر پوشید قربانی واجب است
 و اگر کمتر از روز بود صدقه بد و بقول ابویوسف حج اگر جامه بیشتر از نیم روز پوشید قربانی واجب شود
 و بقول شافعی حج بجز پوشیدن جامه قربانی واجب نیست مسئله اگر ریح سر و یا ریح ریش بست و قربانی
 واجب آید و اگر کمتر از ریح بود صدقه بد و بقول مالک حج اگر تمام سر ریش حلقی کرد قربانی آید و کمتر
 از آن قربانی نیاید و بقول شافعی رحمه الله اگر چه سوی سر حلق کرد قربانی واجب نیست مسئله
 اگر محرمی سر محرمی دیگر حلق کرد و اگر با محرم حلق بود است بر محرم حلق است با آنکه واجب آید

مسئله گوی در ماه هجرت از عمره فارغ شد و حلق و یا قصر کرد بعد بیکه یا بصورتی که در آن سال حج کرد
 تمتع او جایز بود و بقول محمد و ابویوسف حج اگر در بصره مقیم شد تمتع او جایز نبود مسئله اگر عمره انفرادی کرد و بعد از
 فراغ از عمره حلق کرد و بصره مقیم شد بعد عمره قضا کرد و در شهر حج دوران سال حج کرد تمتع نباشد و بقول
 ابویوسف و محمد تمتع باشد مسئله اگر بکعبه یا ندوسه بصره سپردن نیاید تا عمره قضا کرد یا فساد تمتع نباشد
 باتفاق و اگر گوی سوی اهل خود از گشت بعد در ماه هجرت حج کرده و باتفاق تمتع
 بود مسئله اگر برای عمره در ماه هجرت حج احرام بست و بعد از آن سال حج کرد هر کدام که فاسد کند از
 حج و عمره تمام کند و قربانی لازم نشود مسئله اگر تمتع شد و انجیده او از قربانی منع جایز نبود مسئله
 اگر زنی نزدیک احرام حائض شد غسل کند و احرام بندد و افعال حج بجا آورد مگر طواف نکند و اگر نزدیک
 طواف صد حائض شد طواف ترک آرد چنانکه در کوفه در رکعه سه گرفت مشن از گزشتن سه روز
 از ایام بخاطر صد آرد و ساقط شود و اگر بعد از گزشتن سه روز ایام بخورد رکعه سه گرفت طواف صد
 آرد ساقط نشود **باب اجنبیات** اگر محرمی تمام عضو خوشبو کرد و یک گو سبب واجب شود
 و اگر کمتر از عضو خوشبو کرد صدقه واجب شود و بقول محمد دم واجب شود مسئله هر صدقه که
 در احرام مقدسیت نصف صلح کند و واجب شود مگر در کشتن طعم که طعام بد مسئله اگر سوی سر بخنا
 رنگ کرد قربانی واجب شود مسئله اگر بر او غنی زیت چرب کرد قربانی واجب شود و بقول ابویوسف و محمد
 صدق واجب شود و بقول شافعی رحمه الله اگر در سوی استعمال کرد قربانی واجب شود و اگر در غیر سوی
 استعمال کرد هیچ واجب نیاید مسئله اگر جامه دوخت پوشید و بارز تمام سر پوشید قربانی واجب است
 و اگر کمتر از روز بود صدقه بد و بقول ابویوسف حج اگر جامه بیشتر از نیم روز پوشید قربانی واجب شود
 و بقول شافعی حج بجز پوشیدن جامه قربانی واجب نیست مسئله اگر ریح سر و یا ریح ریش بست و قربانی
 واجب آید و اگر کمتر از ریح بود صدقه بد و بقول مالک حج اگر تمام سر ریش حلقی کرد قربانی آید و کمتر
 از آن قربانی نیاید و بقول شافعی رحمه الله اگر چه سوی سر حلق کرد قربانی واجب نیست مسئله
 اگر محرمی سر محرمی دیگر حلق کرد و اگر با محرم حلق بود است بر محرم حلق است با آنکه واجب آید

مسئله گوی در ماه هجرت از عمره فارغ شد و حلق و یا قصر کرد بعد بیکه یا بصورتی که در آن سال حج کرد
 تمتع او جایز بود و بقول محمد و ابویوسف حج اگر در بصره مقیم شد تمتع او جایز نبود مسئله اگر عمره انفرادی کرد و بعد از
 فراغ از عمره حلق کرد و بصره مقیم شد بعد عمره قضا کرد و در شهر حج دوران سال حج کرد تمتع نباشد و بقول
 ابویوسف و محمد تمتع باشد مسئله اگر بکعبه یا ندوسه بصره سپردن نیاید تا عمره قضا کرد یا فساد تمتع نباشد
 باتفاق و اگر گوی سوی اهل خود از گشت بعد در ماه هجرت حج کرده و باتفاق تمتع
 بود مسئله اگر برای عمره در ماه هجرت حج احرام بست و بعد از آن سال حج کرد هر کدام که فاسد کند از
 حج و عمره تمام کند و قربانی لازم نشود مسئله اگر تمتع شد و انجیده او از قربانی منع جایز نبود مسئله
 اگر زنی نزدیک احرام حائض شد غسل کند و احرام بندد و افعال حج بجا آورد مگر طواف نکند و اگر نزدیک
 طواف صد حائض شد طواف ترک آرد چنانکه در کوفه در رکعه سه گرفت مشن از گزشتن سه روز
 از ایام بخاطر صد آرد و ساقط شود و اگر بعد از گزشتن سه روز ایام بخورد رکعه سه گرفت طواف صد
 آرد ساقط نشود **باب اجنبیات** اگر محرمی تمام عضو خوشبو کرد و یک گو سبب واجب شود
 و اگر کمتر از عضو خوشبو کرد صدقه واجب شود و بقول محمد دم واجب شود مسئله هر صدقه که
 در احرام مقدسیت نصف صلح کند و واجب شود مگر در کشتن طعم که طعام بد مسئله اگر سوی سر بخنا
 رنگ کرد قربانی واجب شود مسئله اگر بر او غنی زیت چرب کرد قربانی واجب شود و بقول ابویوسف و محمد
 صدق واجب شود و بقول شافعی رحمه الله اگر در سوی استعمال کرد قربانی واجب شود و اگر در غیر سوی
 استعمال کرد هیچ واجب نیاید مسئله اگر جامه دوخت پوشید و بارز تمام سر پوشید قربانی واجب است
 و اگر کمتر از روز بود صدقه بد و بقول ابویوسف حج اگر جامه بیشتر از نیم روز پوشید قربانی واجب شود
 و بقول شافعی حج بجز پوشیدن جامه قربانی واجب نیست مسئله اگر ریح سر و یا ریح ریش بست و قربانی
 واجب آید و اگر کمتر از ریح بود صدقه بد و بقول مالک حج اگر تمام سر ریش حلقی کرد قربانی آید و کمتر
 از آن قربانی نیاید و بقول شافعی رحمه الله اگر چه سوی سر حلق کرد قربانی واجب نیست مسئله
 اگر محرمی سر محرمی دیگر حلق کرد و اگر با محرم حلق بود است بر محرم حلق است با آنکه واجب آید

مسئله اگر محرم صید گزیت بعد از اتمام سبت و دیگر سال ارسال کرد مرسل مناسن شود

قبضت او را و بقول ابی یوسف و محمد بن مناسن نشود مسئله اگر محرم صید گرفت دو بکر در یک روز یا در دو روز
 کتند به بالاتفاق مناسن نشود مسئله اگر محرم صید گرفت محرمی دیگر آن صید را بکشت بر هر یکی جزا
 لازم آید و گیرنده بد آنچنان مناسن شده است بجمع کند بکشت و بقول زفریج رجوع نمند مسئله اگر گناه
 و با وقت حرم غیر مملوک و یا درخت یکبار از مناسن آن خیال کنند برید قیمت آن ضامن شود مگر بنگه خشک
 باشد مسئله چنانچه گناه حرم در بدن آن حرام است مگر آنکه چنانچه در بدن او خورد سبت او بقول ابی
 یوسف چنانچه گناه حرم جایز است مسئله چیزی که سبک بر منظره مکدم لازم شود بر قارن دوم لازم
 شود مگر آنکه از سبقات تجاوز نکند و محرم نشود بر اسی جمع و عمره یک دم واجب شود و بقول زفریج در این
 صورت نیز دوم لازم شود و بقول شافعی در مسئله اول بر قارن یکدم لازم شود مسئله اگر در
 محرم یک صید را کتند بر هر یکی جزا کامل واجب شود و بقول شافعی هم بر هر دو یک جزا لازم شود مسئله
 اگر در حلال یعنی غیر محرم صید حرم را کتند بر هر دو یک جزا کامل واجب شود مسئله اگر محرم صید
 بخورد یا بفروشد باطل شود مسئله اگر غیر محرم آهو حرم را ببرد آن آهو را بر روی بچه بر او ببرد و
 مردن عثمان هر دو لازم آید و اگر بعد از عثمان آهو بچه آورد عثمان بچه لازم نشود **باب المجاوزه**
لوقت بغير احرام اگر بے احرام از میقات تجاوز کرد با لاجماع دم لازم شود اما بعد از احرام
 و تلبیه گویان بازگشت نزدیک میقات تلبیه گفت و حج دم باطل شود و بقول ابی یوسف و محمد بن حرام
 بازگشت دم ساقط شود اگر چه تلبیه گفت و بقول زفریج ساقط نشود اگر تلبیه گفت مسئله اگر از میقات
 تجاوز کرد بعد از عمره و احرام سبت و عمره انفاذ کرد بعد از احرام از میقات عمره قضا کرد و دم ساقط
 و بقول زفریج ساقط نشود مسئله اگر کوفی بر اسی حاجی در سنان نبی عام در آمد و او بود که در کعبه
 احرام در آید میقات رد و کسیکه داخل سنان است سنان بود مسئله اگر کسی در مکعبه احرام در آید
 بعد از آن سال بیرون آید و احرام سبت و حج کرد از حجی که در آن حال بر روی بوده است جایز بود و از حج
 اسلام و از آنچه بد آمدن مکعبه بے احرام لازم شده است و بقول زفریج جایز نبود و اگر سال گذشته
 بعد از دوم سال از میقات احرام سبت برای حج از حجب که سبب در آمدن مکعبه بود لازم شده
 است **مسئله** نبود **باب المجاوزه الاحرام الی الاحرام** اگر کسی احرام سبت

مسئله اگر محرم صید گرفت بعد از اتمام سبت و دیگر سال ارسال کرد مرسل مناسن شود
 قبضت او را و بقول ابی یوسف و محمد بن مناسن نشود مسئله اگر محرم صید گرفت دو بکر در یک روز یا در دو روز
 کتند به بالاتفاق مناسن نشود مسئله اگر محرم صید گرفت محرمی دیگر آن صید را بکشت بر هر یکی جزا
 لازم آید و گیرنده بد آنچنان مناسن شده است بجمع کند بکشت و بقول زفریج رجوع نمند مسئله اگر گناه
 و با وقت حرم غیر مملوک و یا درخت یکبار از مناسن آن خیال کنند برید قیمت آن ضامن شود مگر بنگه خشک
 باشد مسئله چنانچه گناه حرم در بدن آن حرام است مگر آنکه چنانچه در بدن او خورد سبت او بقول ابی
 یوسف چنانچه گناه حرم جایز است مسئله چیزی که سبک بر منظره مکدم لازم شود بر قارن دوم لازم
 شود مگر آنکه از سبقات تجاوز نکند و محرم نشود بر اسی جمع و عمره یک دم واجب شود و بقول زفریج در این
 صورت نیز دوم لازم شود و بقول شافعی در مسئله اول بر قارن یکدم لازم شود مسئله اگر در
 محرم یک صید را کتند بر هر یکی جزا کامل واجب شود و بقول شافعی هم بر هر دو یک جزا لازم شود مسئله
 اگر در حلال یعنی غیر محرم صید حرم را کتند بر هر دو یک جزا کامل واجب شود مسئله اگر محرم صید
 بخورد یا بفروشد باطل شود مسئله اگر غیر محرم آهو حرم را ببرد آن آهو را بر روی بچه بر او ببرد و
 مردن عثمان هر دو لازم آید و اگر بعد از عثمان آهو بچه آورد عثمان بچه لازم نشود **باب المجاوزه**
لوقت بغير احرام اگر بے احرام از میقات تجاوز کرد با لاجماع دم لازم شود اما بعد از احرام
 و تلبیه گویان بازگشت نزدیک میقات تلبیه گفت و حج دم باطل شود و بقول ابی یوسف و محمد بن حرام
 بازگشت دم ساقط شود اگر چه تلبیه گفت و بقول زفریج ساقط نشود اگر تلبیه گفت مسئله اگر از میقات
 تجاوز کرد بعد از عمره و احرام سبت و عمره انفاذ کرد بعد از احرام از میقات عمره قضا کرد و دم ساقط
 و بقول زفریج ساقط نشود مسئله اگر کوفی بر اسی حاجی در سنان نبی عام در آمد و او بود که در کعبه
 احرام در آید میقات رد و کسیکه داخل سنان است سنان بود مسئله اگر کسی در مکعبه احرام در آید
 بعد از آن سال بیرون آید و احرام سبت و حج کرد از حجی که در آن حال بر روی بوده است جایز بود و از حج
 اسلام و از آنچه بد آمدن مکعبه بے احرام لازم شده است و بقول زفریج جایز نبود و اگر سال گذشته
 بعد از دوم سال از میقات احرام سبت برای حج از حجب که سبب در آمدن مکعبه بود لازم شده
 است **مسئله** نبود **باب المجاوزه الاحرام الی الاحرام** اگر کسی احرام سبت

مسئله اگر محرم صید گرفت بعد از اتمام سبت و دیگر سال ارسال کرد مرسل مناسن شود

در حج و عمره و طواف کعبه و غیره و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است

برای عمره و یک شوط طواف کرد و بعد از آن حرام است برای حج بود که حج براندازد و عمره بجا آورد بجای آن حج عمره بود لازم شود و قربانی نیز بروی لازم شود و بقول ابی یوسف و محمد حج عمره براندازد و قضا کند حج تمام کند و قربانی لازم آید و اگر هر دو تمام کرد جایز بود و قربانی لازم آید مسئله اگر برای حج احرام بست بعد از روز نحر براسه حج دوم احرام بست و اگر در حج اول خلق کرده است احرام بست است حج دوم لازم شود یعنی بلزوم دم و اگر پیش از خلق احرام بست است دوم لازم شود و بالزوم دم اگر چه قصر کرده است و یا مکروه است و بقول ابی یوسف و محمد راجعاً الله علیه اگر بعد از قصر بود دم لازم شود و اگر پیش از قصر بود هیچ لازم نشود مسئله اگر از افعال عمره فارغ شد و قصر باقی بود و برای عمره دیگر احرام بست قربانی لازم شود مسئله اگر برای حج احرام بست بعد از برای عمره پس وقف کرد یعنی اوقات عمره را رخص کرده باشد و مجرد توجیه بعضی اوقات بقیه وقت عمره برنقصند و اگر برای حج طواف نختیته کرد بعد از احرام بست برای عمره هر دو تمام کرد دم واجب شود بر انگشتن عمره مستحب بود مسئله و اگر عجاج روز نحر برای عمره احرام کرد عسره لازم شود و واجب بود که عمره براندازد و قضا کند و قربانی دهد و اگر عسره تمام کرد جایز بود و دم لازم شود مسئله اگر چه نوبت شد بعد از احرام بست برای عمره یا برای حج هر دو را براندازد و قضا واجب شود با لزوم دم باب الاحصار اگر سبب دشمنی یا سبب مرض از حج مانده گویند سومی حرم نفرستند از جهت ارفق حج کنند بعد از احرام بیرون آید و بر طلق و قصر نبود و بقول ابی یوسف رحمه الله تعالی خلق و ارفق مسئله اگر قارن از حج سبب دشمنی یا سبب بیماری باز نماند و قربانی بجانب حرم نفرستند تا فرج کنند و فرج قربانی احصار بخیر حرم جایز نبود فاما پیش از روز نحر جایز بود و بقول ابی یوسف و محمد راجعاً الله علیه جایز نبود و حج دم حصار حج مگر در روز نحر مسئله اگر محصر از احرام حج حلال شود حج و عمره لازم شود اگر محصر بر عمره بسته باشد چون حلال شود عمره لازم شود و اگر قارن بود حج و عمره لازم شود مسئله اگر محصر گویند قربانی نفرستند و بعد از احصار اکل شد بر بد حج قادر شد توجیه کنند حج اگر چه بدی و حج نرسد توجیه لازم نشود و اگر بر بدی حج قادر شد بدی حلال شود و اگر حج بی بدی قادر شد بی بدی حج بی از احرام بیرون آید و بقول زفر رحمه الله علیه بی بدی بیرون نیاید مسئله بعد از توقف بعرفه حصار نباشد مسئله اگر کعبه از طواف و توقف ممنوع شد احصار ثابت شود

در حج و عمره و طواف کعبه و غیره و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است

در حج و عمره و طواف کعبه و غیره و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است و اگر چه در این موارد طواف کعبه واجب است

در هیچ کس ممنوع بود محصر نبود باب الطوائف اگر نفوت بعرفه حج فوت شد احوال بعمره کند یعنی طواف سعی کند حلال شود حج فضا کند از میقات اگر چه اول بار پیش از میقات حرام است دوم لازم نشود و بقول شافعی رحمه الله علیه دم نیز لازم شود مسلمه عمره فوت نشود و عمره طواف است و در سال تمام ادای عمره جایز بود مسلمه اداء عمره در روز عرفه و نحر و ایام تشریق مکروه بود مسلمه عمره سنت است و بقول شافعی رحمه الله علیه فضیلت است با شستن کعبه و غیره ای بجای خود کسی کرده نیابت در عبادت مالی در حالت عجز و قدرت جایز بود در عبادت بدنی بهیچ حال جایز نیست که در عبادت که مرگ است از مال بدن در حالت عجز نیابت جایز بود مسلمه عجز تا موت شرط است در حج فرضی مادرج نقل یا قدرت بهمه حال نیابت جایز بود مسلمه اگر تا نیابت دو کس حرام است نفقه صناسن شود و حج از نایب بجا می آید دوم حصار بر غیر مانده بود و بقول ابی یوسف نایب بود مسلمه هم قرآن و خاتمه بر نایب بود با اتفاق مسلمه اگر مردی وصیت حج کرد در وقت نایب گرفتند برای حج و نایب راه مرد از منزل مبتدئ باقی از مال حج فرمایند و بقول ابی یوسف حج و محمد رح از آنجا که نایب مرده است نایب گیرند و بقول محمد رح اگر از مالی که نایب داده بود اگر چه سینه مانده است نایب گیرند و لاوه صحت باطل شود و بقول ابی یوسف هم آنچه باقی است از ثلث مال اول بود آنچه باقی است از نفقه نایب بی آن نایب گیرند مسلمه اگر کسی حج از پدر و مادر اطلاق کرده برای یکی از ایشان حج تعیین کرد جایز بود که هر یک هدی گویند است و هدی بیشتر و گاو گویند واقع شود و آنچه در انحصار است در بد درست بود و گویند در همه چیز درست بود مگر در طواف رکن که در حالت جنابت کرده باشد در وطنی بعد و قوف بعرفه درین وجوه بدنه واجب شود مسلمه قربانی تطوع و تبعه و قربان بخورد و بقول شافعی رحمه الله علیه از دم تبعه و قرآن بخورد اما از دم نذر و هکذا و حصار نخورد و تمام صدقه دهد مسلمه ذبح قربانی تبعه و قربان روا نباشد مگر بر وجهی بخمس مسلمه عله قربانی مار حج روا نباشد مگر در حرم جز قربانی نذر و بقول ابی یوسف حج بدنه نذر نیز مختص است بجرم مسلمه تصدق هدی بر فقرا حرم و غیر آن جایز بود و بقول شافعی هم بجز فقرا حرم روا نبود مسلمه بیرون آوردن هدی با خود سوی عرفات واجب است مسلمه جل و مهار هدی صدقه کنند و مزد و حج کنند از بدنه هدی بر وجهی که بضرورت سوار نشود و بقول شافعی رحمه الله

اگر از کسی ممنوع بود محصر نبود باب الطوائف اگر نفوت بعرفه حج فوت شد احوال بعمره کند یعنی طواف سعی کند حلال شود حج فضا کند از میقات اگر چه اول بار پیش از میقات حرام است دوم لازم نشود و بقول شافعی رحمه الله علیه دم نیز لازم شود مسلمه عمره فوت نشود و عمره طواف است و در سال تمام ادای عمره جایز بود مسلمه اداء عمره در روز عرفه و نحر و ایام تشریق مکروه بود مسلمه عمره سنت است و بقول شافعی رحمه الله علیه فضیلت است با شستن کعبه و غیره ای بجای خود کسی کرده نیابت در عبادت مالی در حالت عجز و قدرت جایز بود در عبادت بدنی بهیچ حال جایز نیست که در عبادت که مرگ است از مال بدن در حالت عجز نیابت جایز بود مسلمه عجز تا موت شرط است در حج فرضی مادرج نقل یا قدرت بهمه حال نیابت جایز بود مسلمه اگر تا نیابت دو کس حرام است نفقه صناسن شود و حج از نایب بجا می آید دوم حصار بر غیر مانده بود و بقول ابی یوسف نایب بود مسلمه هم قرآن و خاتمه بر نایب بود با اتفاق مسلمه اگر مردی وصیت حج کرد در وقت نایب گرفتند برای حج و نایب راه مرد از منزل مبتدئ باقی از مال حج فرمایند و بقول ابی یوسف حج و محمد رح از آنجا که نایب مرده است نایب گیرند و بقول محمد رح اگر از مالی که نایب داده بود اگر چه سینه مانده است نایب گیرند و لاوه صحت باطل شود و بقول ابی یوسف هم آنچه باقی است از ثلث مال اول بود آنچه باقی است از نفقه نایب بی آن نایب گیرند مسلمه اگر کسی حج از پدر و مادر اطلاق کرده برای یکی از ایشان حج تعیین کرد جایز بود که هر یک هدی گویند است و هدی بیشتر و گاو گویند واقع شود و آنچه در انحصار است در بد درست بود و گویند در همه چیز درست بود مگر در طواف رکن که در حالت جنابت کرده باشد در وطنی بعد و قوف بعرفه درین وجوه بدنه واجب شود مسلمه قربانی تطوع و تبعه و قربان بخورد و بقول شافعی رحمه الله علیه از دم تبعه و قرآن بخورد اما از دم نذر و هکذا و حصار نخورد و تمام صدقه دهد مسلمه ذبح قربانی تبعه و قربان روا نباشد مگر بر وجهی بخمس مسلمه عله قربانی مار حج روا نباشد مگر در حرم جز قربانی نذر و بقول ابی یوسف حج بدنه نذر نیز مختص است بجرم مسلمه تصدق هدی بر فقرا حرم و غیر آن جایز بود و بقول شافعی هم بجز فقرا حرم روا نبود مسلمه بیرون آوردن هدی با خود سوی عرفات واجب است مسلمه جل و مهار هدی صدقه کنند و مزد و حج کنند از بدنه هدی بر وجهی که بضرورت سوار نشود و بقول شافعی رحمه الله

نهی که در نماز است

کتاب الفقه العرفی فی مسائل الفقه الحنفی ج ۱

کرده است و وزن پدر و جد اگر چه دورتر اند وزن پدر و جد که چه دورترند مسئله هر چه در نسب حرام است
 در صنایع نیز حرام است مسئله جمع کردن میان دو خواهر در یک نکاح حرام است مسئله اگر
 دو خواهر در یک کبیله اند اگر یکی را وطی کرد و دوم را نتواند که وطی کند تا مویطوه را از ملک خود بیرون
 نیارد و با کسی بیخته بدید و اگر خواهر جاریه مویطوه خود را نکاح کرد درست بود لیکن هر دو را وطی کنند
 تا مویطوه را بر خود حرام نگویند بی هیچ یا تزویج مسئله اگر دو خواهر بدو عقد خواست و تقدیم حاضر
 معلوم نکرده در هر دو نکاح تفریق کند و نصف مهر هر دو خواهر بدید مسئله اگر دو زن بیک عقد نکاح
 کرده اگر یکی از آن دو زن مرد بودی نکاح در میان ایشان جایز نبودی نکاح هر دو زن جایز نبود
 مسئله اگر از یک جانب فرض کردن بر دیگری حرام شود و از فرض کردن جانب دیگر حرام شود
 درست است تا اگر یکی مایند رود و دم دختر که مادر وی مویطوه باشد بیعت کردن این دو زن در یک نکاح
 جایز بود نزد یک علمائے اهل سنت و بقول مالک و فرج جایز است مسئله بزنا و مس نظر بشبهت محرمیت مصاهره
 ثابت شود تا اگر زن در دوران شبوت مس کرد و با مردی زن را شبوت مس کرد و با مردی بدخل فرج
 زن شبوت نظر کرد و یا زن بدخل مردی شبوت نظر کرد در این باشد و مادر و دختر آن زن با نکاح کند و بقول
 شافعی رحم بزنا و مس نظر شبوت محرمیت مصاهره ثابت نشود و در صورت مذکور مادر و دختر آن زن
 که نکاح کند درست بود مسئله اگر خواهر معتده خود را نکاح کند جایز نبود و بقول شافعی اگر عدت
 از طلاق بائن و یا از طلاق بود جایز بود مسئله حرام است نکاح موسسه بکنیز که خود و نکاح بنده
 بمالک خود و نکاح مجوسه کافرت پرست مسئله نکاح کتابیه و صاهیه جایز است و بقول بیسوی
 و محمد رحمه الله نکاح صاهیه جایز است مسئله اگر عجمی محرم را نکاح کرد جایز بود و بقول شافعی
 رج جایز است مسئله نکاح بکنیز که غیبیه مسئله باشد یا کتابیه جایز است اگر چه قاور است بر نکاح حره و
 بقول شافعی نکاح بکنیز که کتابیه با قدرت بکنیز که مسئله جایز است و نیز بقول ابو بقدرت بر نکاح
 حره نکاح بکنیز که جایز است مسئله نکاح حره بکنیز که جایز است و نکاح بکنیز که بر حره جایز است اگر چه
 حره در عدت بود از طلاق بائن بود یا رجعی و بقول ابی یوسف و محمد رحمه الله نکاح بکنیز که در عدت حره از
 طلاق بائن جایز بود و بقول شافعی نکاح بکنیز که بر حره بنده را جایز بود و بقول مالک رحمه الله نکاح
 بکنیز که بر حره بر صغار حره جایز بود مسئله جایز است که حره با زن از حرائر و جاری نکاح

در صورتیکه در هر دو نکاح تفریق کند و نصف مهر هر دو خواهر بدید مسئله اگر دو زن بیک عقد نکاح کرده اگر یکی از آن دو زن مرد بودی نکاح در میان ایشان جایز نبودی نکاح هر دو زن جایز نبود مسئله اگر از یک جانب فرض کردن بر دیگری حرام شود و از فرض کردن جانب دیگر حرام شود درست است تا اگر یکی مایند رود و دم دختر که مادر وی مویطوه باشد بیعت کردن این دو زن در یک نکاح جایز بود نزد یک علمائے اهل سنت و بقول مالک و فرج جایز است مسئله بزنا و مس نظر بشبهت محرمیت مصاهره ثابت شود تا اگر زن در دوران شبوت مس کرد و با مردی زن را شبوت مس کرد و با مردی بدخل فرج زن شبوت نظر کرد و یا زن بدخل مردی شبوت نظر کرد در این باشد و مادر و دختر آن زن با نکاح کند و بقول شافعی رحم بزنا و مس نظر شبوت محرمیت مصاهره ثابت نشود و در صورت مذکور مادر و دختر آن زن که نکاح کند درست بود مسئله اگر خواهر معتده خود را نکاح کند جایز نبود و بقول شافعی اگر عدت از طلاق بائن و یا از طلاق بود جایز بود مسئله حرام است نکاح موسسه بکنیز که خود و نکاح بنده بمالک خود و نکاح مجوسه کافرت پرست مسئله نکاح کتابیه و صاهیه جایز است و بقول بیسوی و محمد رحمه الله نکاح صاهیه جایز است مسئله اگر عجمی محرم را نکاح کرد جایز بود و بقول شافعی رج جایز است مسئله نکاح بکنیز که غیبیه مسئله باشد یا کتابیه جایز است اگر چه قاور است بر نکاح حره و بقول شافعی نکاح بکنیز که کتابیه با قدرت بکنیز که مسئله جایز است و نیز بقول ابو بقدرت بر نکاح حره نکاح بکنیز که جایز است مسئله نکاح حره بکنیز که جایز است و نکاح بکنیز که بر حره جایز است اگر چه حره در عدت بود از طلاق بائن بود یا رجعی و بقول ابی یوسف و محمد رحمه الله نکاح بکنیز که در عدت حره از طلاق بائن جایز بود و بقول شافعی نکاح بکنیز که بر حره بنده را جایز بود و بقول مالک رحمه الله نکاح بکنیز که بر حره بر صغار حره جایز بود مسئله جایز است که حره با زن از حرائر و جاری نکاح

در صورتیکه در هر دو نکاح تفریق کند و نصف مهر هر دو خواهر بدید مسئله اگر دو زن بیک عقد نکاح کرده اگر یکی از آن دو زن مرد بودی نکاح در میان ایشان جایز نبودی نکاح هر دو زن جایز نبود مسئله اگر از یک جانب فرض کردن بر دیگری حرام شود و از فرض کردن جانب دیگر حرام شود درست است تا اگر یکی مایند رود و دم دختر که مادر وی مویطوه باشد بیعت کردن این دو زن در یک نکاح جایز بود نزد یک علمائے اهل سنت و بقول مالک و فرج جایز است مسئله بزنا و مس نظر بشبهت محرمیت مصاهره ثابت شود تا اگر زن در دوران شبوت مس کرد و با مردی زن را شبوت مس کرد و با مردی بدخل فرج زن شبوت نظر کرد و یا زن بدخل مردی شبوت نظر کرد در این باشد و مادر و دختر آن زن با نکاح کند و بقول شافعی رحم بزنا و مس نظر شبوت محرمیت مصاهره ثابت نشود و در صورت مذکور مادر و دختر آن زن که نکاح کند درست بود مسئله اگر خواهر معتده خود را نکاح کند جایز نبود و بقول شافعی اگر عدت از طلاق بائن و یا از طلاق بود جایز بود مسئله حرام است نکاح موسسه بکنیز که خود و نکاح بنده بمالک خود و نکاح مجوسه کافرت پرست مسئله نکاح کتابیه و صاهیه جایز است و بقول بیسوی و محمد رحمه الله نکاح صاهیه جایز است مسئله اگر عجمی محرم را نکاح کرد جایز بود و بقول شافعی رج جایز است مسئله نکاح بکنیز که غیبیه مسئله باشد یا کتابیه جایز است اگر چه قاور است بر نکاح حره و بقول شافعی نکاح بکنیز که کتابیه با قدرت بکنیز که مسئله جایز است و نیز بقول ابو بقدرت بر نکاح حره نکاح بکنیز که جایز است مسئله نکاح حره بکنیز که جایز است و نکاح بکنیز که بر حره جایز است اگر چه حره در عدت بود از طلاق بائن بود یا رجعی و بقول ابی یوسف و محمد رحمه الله نکاح بکنیز که در عدت حره از طلاق بائن جایز بود و بقول شافعی نکاح بکنیز که بر حره بنده را جایز بود و بقول مالک رحمه الله نکاح بکنیز که بر حره بر صغار حره جایز بود مسئله جایز است که حره با زن از حرائر و جاری نکاح

من بعد استبراء
 اگرچه با
 ملامت و غلظت
 است بر آن
 سبب این
 طبع از او
 اولیایم
 خداوند

خود کند زبادت بر آن جایز است که بنده دوزخ نکند زبادت بر آن
 جایز نیست و قبول الکتب جایز است که بنده چهار زن کند و قبول شافعی هم نکاح حر زبادت بر یک کنیز
 جایز نیست مسئله نکاح زنی حامله که حل و اذنت است جایز است و لیکن طلی بعد وضع حمل باید کرد و قبول الکتب
 بوسیله نکاح فاسد بود مسئله نکاح زنی که حل و طلی ز صلان بود بالاتفاق جایز نبود مسئله اگر مردی طلع
 کنیز خود را و طلی کرد بعد از تزویج او بر آن جایز است که در صورت بود مسئله اگر مردی زنی را دید که زنا کرد
 بعد از آن نکاح کرد جایز بود و تواند که پیش از استبراء و طلی کند و قبول محرم بعد از استبراء و طلی کند مسئله
 اگر دوزخ بیک عقد نکاح کرد و نکاح کی میزان دوزخ حرام است بر وی آن زن که نکاح او در وقت است نکاح او
 جایز بود و تمام مهر سه مهر او شود و قبول ابی یوسف و محرم مسیحی بر مهر مثل هر دوزخ قسمت کند آن نکاح
 او جایز است هر چه نصیب آید مهر او همان بود و آنچه نکاح او جایز نیست حصه و ساقط شود مسئله نکاح متعه
 موقت باطل است صورت متعه آنست که مردی بزنی که بد که این در دم بر گشته تا من تو چند روز نشخ گیرم و صورت
 موقت آنست که مردی زن را نکاح کند گواهی دهد و زاده زورشلا و قبول الکتب هم نکاح متعه جایز است و قبول زفر
 حصه و صدق موقت باطل است و نکاح جایز است مسئله اگر زنی بر مردی نکاح کرد و بینة اقامت کرد و قاضی
 حکم کرد و در حقیقت بیان ایشان نکاح نبود و طلی این زن تکلیفی برای طلی جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد
 شافعی رحمهم الله جایز است باسالم و لیاری و الا نکاح زن حره عاقله بالغه با اذن ولی جایز بود
 اگر چه بکر بود یا شیر و قبول محمد حاکم قول زابی یوسف هم نکاح موقوف با عازت ولی جایز بود و قبول
 مالک بجا برت زمان نکاح منعقد نشود با عازت ولی مسئله بکر بالغه را بکنند بر نکاح و قبول محمد
 و مالک و شافعی حرد ابو دکر ولی بکر بالغه را بکنند بر نکاح مسئله اگر ولی از بکر بالغه دستوری خواست بکلی
 نکاح و او سکوت کرد و با بجنید یا بکر است یا بی اذن او تزویج کرد و خبر نکاح بر او رسید سکوت آورد و با بجنید
 در هر دو صورت سکوت و خنده اذن بود اگر با آورد نکاح نکند او را مسئله اما اگر غیر ولی دستوری
 خواست از وی برای تزویج او تا بسنم بگوید اذن نبود مسئله اگر ولی از نیمه بالغه دستوری خواست
 اجازت قبول شرط است مسئله بزوال بکارت بچستن و حیض و جراحت و بدیر ماندگی بی شوهر و نیز بکارت
 بکارت بگزائل نشود و قبول ابی یوسف و محمد رحمهما الله در زنا حکم نیمه دارد و قبول شافعی هم در جمیع
 صورت حکم نیمه دارد مسئله اگر شوهر گفت که خبر نکاح بر او رسید تو سکوت کنی زن گفت که رد کرده ام عمل

نکاح متعه
 جایز است
 اگرچه با
 ملامت و غلظت
 است بر آن
 سبب این
 طبع از او
 اولیایم
 خداوند

نکاح متعه
 جایز است
 اگرچه با
 ملامت و غلظت
 است بر آن
 سبب این
 طبع از او
 اولیایم
 خداوند

بجای خود بر او واجب است که در آنجا بماند و اگر در آنجا نماند و در جای دیگر بماند...

زن معتبر بود و بقول زینب رجمه الله قول شوهر معتبر بود مسئله جایز است که ولی صغیر و صغیره
 بگوید و یا تزویج کند و عصبیت و بقول شافعی رحم ولایت تزویج نیست مگر پدر و جد و نیز
 بقول شافعی رحم ولی را بر صغیره ثبوت ولایت تزویج نیست و بقول مالک رحم الله ولایت نیست مگر پدر
 مسئله ولایت عصبه تترتب میراث است و وجود ولی اقرب العباد ولایت نبود مسئله صغیر و صغیره
 را در تزویج غیر پدر و جد بطلان خیب نیست است بشرط اقضاء قاضی و بقول ابی یوسف خیار نیست
 چنانچه در تزویج پدر و جد مسئله اگر زن بکیرا نکاح معلوم شد خیار سبکوت باطل شود و خیار مرد سبکوت
 باطل نشود و نا بگوید که یغنا و ادم و یا دلیل صفائی از وی ظاهر نشود و نگاه خیار سبکوت باطل شود اگر یکی
 از ایشان پیش از نسخ ببرد میراث بزند مسئله بنده بر آزاد و صغیر بر بالغه و جنون بر عاقل و مجنون
 بر مسلمان ولایت ندارد مسئله اگر از عصبه ای نبود ولایت تزویج مادر را بود بعد از خواهر
 مادر و پدر می را بعد از خواهر پدر می را بعد از اولاد مادر را بعد از ذوی الارحام را بعد از عصبه
 و بقول محمد رحمه الله علیه غیر عصبه را ولایت نیست مگر قاضی را مسئله اگر ولی اقرب غایب است
 بعینت سفر ولی العبد تواند که تزویج کند و بقول شافعی رحم الله سلطان تزویج کند و بقول زفر رحمه الله
 علیه هیچکس نتواند که تزویج کند مسئله اگر ولی اقرب بعد از تزویج بیج ولی العبد از سفر آمد نکاح
 باطل نشود و بقول زفر رحمه الله علیه باطل شود مسئله ولایت تزویج مجنون را پسرا بود و
 محمد رحمه الله علیه پدر را بود و فصل فی الکفارة مسئله اگر زنی بالغه خود را بکفویت زنی داد
 ولی او تواند که تفریق کند و بقول مالک رحمه الله علیه نتواند که تفریق کند مسئله رضای رضای
 از اولیا بمنزله رضای کل است و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه رضای بعضی از اولیا بمنزله
 رضای کل نیست مسئله نبض مهر و مانند آن رضای بود مسئله اگر در بعد از علم
 نکاح ساکت شد حق او باطل نشود مسئله کفارت در نسب معتبر است پس
 قریش کفو بنسبش بود و عرب کفو عرب بود مسئله کفارت در حریت و اسلام
 معتبر است تا اگر کسی را پدر از او مسلمان است کفو نبود کسی را که پدر و جد او
 از او مسلمان بود و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه کفو بود مسئله اگر کسی
 را پدر و جد او مسلمان است کفو بود کسی را که پدر و جد او

بجای خود بر او واجب است که در آنجا بماند و اگر در آنجا نماند و در جای دیگر بماند...
 در تزویج پدر و جد...
 در تزویج غیر پدر و جد...
 در تزویج مجنون...
 در تزویج زنی که خود را بکفویت داد...
 در تزویج زنی که از اولیا بمنزله رضای کل است...
 در تزویج زنی که از اولیا بمنزله رضای بعضی است...
 در تزویج زنی که از اولیا بمنزله رضای بعضی است...
 در تزویج زنی که از اولیا بمنزله رضای بعضی است...

این مسئله است نه اسلام...
 این مسئله است نه اسلام...
 این مسئله است نه اسلام...
 این مسئله است نه اسلام...
 این مسئله است نه اسلام...

ز فرج در صورتیکه ازده درم مهر بود مثل واجب آید مسئله اگر مهر کم ازده درم لقره بود پیش از
 دخول طلاق گفت بخدم نقره واجب آید بقول ز فرج متعه واجب آید مسئله در نکاح اگر مهر کمی نبود
 و باقی مهر کردند دخول و موت مهر مثل واجب آید و طلاق پیش از دخول متعه واجب آید و متعه سه جا
 است بقدر حال مرد آن بر این دو دانی و چادری است از آن جنس که مثل آن این زن می پیش بقول
 شافعی در حمله در موت پیش از دخول صحیح واجب آید بقول مالک متعه مستحب است مسئله اگر
 بعد از نکاح مهر تعیین کردند و یا زیاده کردند در مهر بوطی و موت مهر سیمی و زیاده تمام واجب آید
 و طلاق پیش از دخول زیاده ساقط شود و اصل منصف شود و طلاق پیش از دخول سیمی منصف
 نشود بلکه متعه واجب آید بقول شافعی صحیح مفروض بعد از عقد طلاق پیش از دخول منصف شود و قبول
 آید بوسیله طلاق پیش از دخول مفروض زیاده منصف شود و قبول ز فرج بوطی و موت زیاده
 لازم نیاید مسئله اگر زن بعد از عقد نکاح از مهر خط کرده جایز بود مسئله خلوت صحیح حکم دلی دارد و خلوت
 بهیچ آنتی که جمع شوند در مکانی و کسی را نجان نباشد و هیچ کس از ایشان مرخص و صلح بکسوم مفروض یا
 محرم بچ فرض و نفل و عمره نباشد و زن حایض نباشد تا اگر بعد از خلوت صحیح طلاق گوید تمام مهر لازم آید
 و قبول شافعی در نصف مهر لازم آید مسئله خلوت مجتهد و خصی و عینی نیز حکم دخول دارد و قبول بیرون
 و محدود خلوت مجتهد حکم دخول ندارد مسئله در خلوت صحیح و فاسد عدت واجب آید مسئله مستحب
 متعه بر سه هر مطلقه که برای کس طلق پیش از دخول که در نکاح او مهر سیمی نباشد و برای او متعه واجب آید
 مسئله در نکاح شعار مهر مثل واجب آید و نکاح شعار آنست که شخص دختر یا خواهر خود بزرگه و بی
 بزرگه بشرطی که زیاده بین شخص خواهر یا دختر خود بزرگه دید و هر دو مهر عوض یکت بگردد باشد هر دو عقد
 درست باشد و برای هر یکی از ایشان مهر مثل واجب آید و قبول شافعی صحیح هر دو عقد باطل شود
 مسئله اگر حرمی زن غایب است بشرط آنکه مهر او خدمت یکساله یا تعلیم قرآن بود نکاح حاضر بود
 مهر مثل واجب آید و قبول مجتهد قیمت خدمت یکساله واجب آید مسئله اگر زن حرمه غایب است
 سولی بر آنکه مهر او خدمت یکساله بود نکاح درست بود و مهر او خدمت یکساله بود و قبول شافعی در حمله
 در مسئله حرمه و بنده تعلیم قرآن و خدمت یکساله مهر بود مسئله اگر مردی بزرگه خواست زنی را ببرد
 درم وزن تمام هزار درم قبض کرد و بعد از قبض بشوید بخدمت پیش از دخول طلاق شد

در صورتیکه ازده درم مهر بود مثل واجب آید مسئله اگر مهر کم ازده درم لقره بود پیش از
 دخول طلاق گفت بخدم نقره واجب آید بقول ز فرج متعه واجب آید مسئله در نکاح اگر مهر کمی نبود
 و باقی مهر کردند دخول و موت مهر مثل واجب آید و طلاق پیش از دخول متعه واجب آید و متعه سه جا
 است بقدر حال مرد آن بر این دو دانی و چادری است از آن جنس که مثل آن این زن می پیش بقول
 شافعی در حمله در موت پیش از دخول صحیح واجب آید بقول مالک متعه مستحب است مسئله اگر
 بعد از نکاح مهر تعیین کردند و یا زیاده کردند در مهر بوطی و موت مهر سیمی و زیاده تمام واجب آید
 و طلاق پیش از دخول زیاده ساقط شود و اصل منصف شود و طلاق پیش از دخول سیمی منصف
 نشود بلکه متعه واجب آید بقول شافعی صحیح مفروض بعد از عقد طلاق پیش از دخول منصف شود و قبول
 آید بوسیله طلاق پیش از دخول مفروض زیاده منصف شود و قبول ز فرج بوطی و موت زیاده
 لازم نیاید مسئله اگر زن بعد از عقد نکاح از مهر خط کرده جایز بود مسئله خلوت صحیح حکم دلی دارد و خلوت
 بهیچ آنتی که جمع شوند در مکانی و کسی را نجان نباشد و هیچ کس از ایشان مرخص و صلح بکسوم مفروض یا
 محرم بچ فرض و نفل و عمره نباشد و زن حایض نباشد تا اگر بعد از خلوت صحیح طلاق گوید تمام مهر لازم آید
 و قبول شافعی در نصف مهر لازم آید مسئله خلوت مجتهد و خصی و عینی نیز حکم دخول دارد و قبول بیرون
 و محدود خلوت مجتهد حکم دخول ندارد مسئله در خلوت صحیح و فاسد عدت واجب آید مسئله مستحب
 متعه بر سه هر مطلقه که برای کس طلق پیش از دخول که در نکاح او مهر سیمی نباشد و برای او متعه واجب آید
 مسئله در نکاح شعار مهر مثل واجب آید و نکاح شعار آنست که شخص دختر یا خواهر خود بزرگه و بی
 بزرگه بشرطی که زیاده بین شخص خواهر یا دختر خود بزرگه دید و هر دو مهر عوض یکت بگردد باشد هر دو عقد
 درست باشد و برای هر یکی از ایشان مهر مثل واجب آید و قبول شافعی صحیح هر دو عقد باطل شود
 مسئله اگر حرمی زن غایب است بشرط آنکه مهر او خدمت یکساله یا تعلیم قرآن بود نکاح حاضر بود
 مهر مثل واجب آید و قبول مجتهد قیمت خدمت یکساله واجب آید مسئله اگر زن حرمه غایب است
 سولی بر آنکه مهر او خدمت یکساله بود نکاح درست بود و مهر او خدمت یکساله بود و قبول شافعی در حمله
 در مسئله حرمه و بنده تعلیم قرآن و خدمت یکساله مهر بود مسئله اگر مردی بزرگه خواست زنی را ببرد
 درم وزن تمام هزار درم قبض کرد و بعد از قبض بشوید بخدمت پیش از دخول طلاق شد

در صورتیکه ازده درم مهر بود مثل واجب آید مسئله اگر مهر کم ازده درم لقره بود پیش از دخول طلاق گفت بخدم نقره واجب آید بقول ز فرج متعه واجب آید مسئله در نکاح اگر مهر کمی نبود و باقی مهر کردند دخول و موت مهر مثل واجب آید و طلاق پیش از دخول متعه واجب آید و متعه سه جا است بقدر حال مرد آن بر این دو دانی و چادری است از آن جنس که مثل آن این زن می پیش بقول شافعی در حمله در موت پیش از دخول صحیح واجب آید بقول مالک متعه مستحب است مسئله اگر بعد از نکاح مهر تعیین کردند و یا زیاده کردند در مهر بوطی و موت مهر سیمی و زیاده تمام واجب آید و طلاق پیش از دخول زیاده ساقط شود و اصل منصف شود و طلاق پیش از دخول سیمی منصف نشود بلکه متعه واجب آید بقول شافعی صحیح مفروض بعد از عقد طلاق پیش از دخول منصف شود و قبول آید بوسیله طلاق پیش از دخول مفروض زیاده منصف شود و قبول ز فرج بوطی و موت زیاده لازم نیاید مسئله اگر زن بعد از عقد نکاح از مهر خط کرده جایز بود مسئله خلوت صحیح حکم دلی دارد و خلوت بهیچ آنتی که جمع شوند در مکانی و کسی را نجان نباشد و هیچ کس از ایشان مرخص و صلح بکسوم مفروض یا محرم بچ فرض و نفل و عمره نباشد و زن حایض نباشد تا اگر بعد از خلوت صحیح طلاق گوید تمام مهر لازم آید و قبول شافعی در نصف مهر لازم آید مسئله خلوت مجتهد و خصی و عینی نیز حکم دخول دارد و قبول بیرون و محدود خلوت مجتهد حکم دخول ندارد مسئله در خلوت صحیح و فاسد عدت واجب آید مسئله مستحب متعه بر سه هر مطلقه که برای کس طلق پیش از دخول که در نکاح او مهر سیمی نباشد و برای او متعه واجب آید مسئله در نکاح شعار مهر مثل واجب آید و نکاح شعار آنست که شخص دختر یا خواهر خود بزرگه و بی بزرگه بشرطی که زیاده بین شخص خواهر یا دختر خود بزرگه دید و هر دو مهر عوض یکت بگردد باشد هر دو عقد درست باشد و برای هر یکی از ایشان مهر مثل واجب آید و قبول شافعی صحیح هر دو عقد باطل شود مسئله اگر حرمی زن غایب است بشرط آنکه مهر او خدمت یکساله یا تعلیم قرآن بود نکاح حاضر بود مهر مثل واجب آید و قبول مجتهد قیمت خدمت یکساله واجب آید مسئله اگر زن حرمه غایب است سولی بر آنکه مهر او خدمت یکساله بود نکاح درست بود و مهر او خدمت یکساله بود و قبول شافعی در حمله در مسئله حرمه و بنده تعلیم قرآن و خدمت یکساله مهر بود مسئله اگر مردی بزرگه خواست زنی را ببرد درم وزن تمام هزار درم قبض کرد و بعد از قبض بشوید بخدمت پیش از دخول طلاق شد

مسئله اگر هزار درم پیش از قبض بشود خرید و یا نصف درم

شود یا نصف درم بر زن مطلق کند مسئله اگر هزار درم پیش از قبض بشود خرید و یا نصف درم
 درم سببش کرد و این با نصف درم مقبوضه آن با نصف درم دیگر غیر مقبوض تمام هزار درم بشود خرید
 و پیش از و طایط مطلقه شد شوهر بر زن هیچ رجوع نکند و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه
 در صورتی که با نصف درم قبض کرده است بدو نیست و چنانچه درم بر زن رجوع کند مسئله
 مردی زنی را نکاح کرد بر کالائی بمشیت از قبض و با عیب از قبض زن آن کالای شوهر
 بخشید و پیش از و طایط مطلقه شد شوهر بر زن هیچ رجوع نکند و بقول زفر رحمه الله تعالی
 بعینت نصف کالای شوهر رجوع کند بر زن مسئله اگر زنی را هزار درم نقره نکاح کرد و شش طائفه از شوهر
 بیرون نرود بازنی دیگر بر سر او نخواهد اگر شش طافه از هزار درم مهر بود و اگر نکرده مثل حساب
 آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد و هزار درم بشهرطی که درین شهر طرد و اگر بیرون بود مهر او هزار
 درم بود و اگر شش طافه از زن را در آن شهر داشت مهر او هزار درم بود و اگر بیرون شهر بود
 مهر مثل واجب آید بزایده برده هزار نکند و نقصان از هزار نیز نکند و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو
 شد طرد است بود اگر در شهر داشت بیک هزار درم مهر بود و اگر هر دو بیرون بود و هزار درم بود و بقول
 زفر هر دو شش طافه بود و مهر مثل واجب بد زیادت از هزار نکند و نقصان از یک هزار درم نکند
 مسئله اگر زنی را نکاح کرد و مهر او کی از دویست و هفتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد
 مهر مثل سواقی بنده اصلی بود اعلی واجب است و اگر سواقی بنده ادنی بود ادنی واجب آید و اگر کمتر از اصلی است
 و زیادت بر ادنی مهر مثل واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد بر چیزی با بر چیزی غیر معین وسط
 واجب آید با قیمت وسط و بقول شافعی رحمه الله علیه مهر مثل واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو
 در همه صورت بنده ادنی واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد بخانه غیره صرف مهر مثل واجب مسئله
 اگر زنی را بر بختی نکاح کرد و در است بود مهر مثل واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد نیم سکه و خرطه شد
 و با زن را نکاح کرد بنده معین آزاد بود مهر مثل واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو مسئله هر که بوزن آن خر
 سکه واجب آید و مسئله بنده بقول ابی یوسف رحمه الله قیمت بنده واجب مسئله زنی را نکاح کرد و مهر
 و بنده معین کرد و نیک کی از آن و بنده آزاد بود مهر او آن بنده باقی بود اگر قیمت او درم نقره بود و اگر
 از درم است فلها کمال عشره و بقول ابی یوسف رحمه الله مهر او بنده باقی بود و قیمت هر که بنده بودی

این مقصود از آنست که در صورتی که با نصف درم قبض کرده است بدو نیست و چنانچه درم بر زن رجوع کند مسئله
 مردی زنی را نکاح کرد بر کالائی بمشیت از قبض و با عیب از قبض زن آن کالای شوهر
 بخشید و پیش از و طایط مطلقه شد شوهر بر زن هیچ رجوع نکند و بقول زفر رحمه الله تعالی
 بعینت نصف کالای شوهر رجوع کند بر زن مسئله اگر زنی را هزار درم نقره نکاح کرد و شش طائفه از شوهر
 بیرون نرود بازنی دیگر بر سر او نخواهد اگر شش طافه از هزار درم مهر بود و اگر نکرده مثل حساب
 آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد و هزار درم بشهرطی که درین شهر طرد و اگر بیرون بود مهر او هزار
 درم بود و اگر شش طافه از زن را در آن شهر داشت مهر او هزار درم بود و اگر بیرون شهر بود
 مهر مثل واجب آید بزایده برده هزار نکند و نقصان از هزار نیز نکند و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو
 شد طرد است بود اگر در شهر داشت بیک هزار درم مهر بود و اگر هر دو بیرون بود و هزار درم بود و بقول
 زفر هر دو شش طافه بود و مهر مثل واجب بد زیادت از هزار نکند و نقصان از یک هزار درم نکند
 مسئله اگر زنی را نکاح کرد و مهر او کی از دویست و هفتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد و هشتاد
 مهر مثل سواقی بنده اصلی بود اعلی واجب است و اگر سواقی بنده ادنی بود ادنی واجب آید و اگر کمتر از اصلی است
 و زیادت بر ادنی مهر مثل واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد بر چیزی با بر چیزی غیر معین وسط
 واجب آید با قیمت وسط و بقول شافعی رحمه الله علیه مهر مثل واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو
 در همه صورت بنده ادنی واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد بخانه غیره صرف مهر مثل واجب مسئله
 اگر زنی را بر بختی نکاح کرد و در است بود مهر مثل واجب آید مسئله اگر زنی را نکاح کرد نیم سکه و خرطه شد
 و با زن را نکاح کرد بنده معین آزاد بود مهر مثل واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله هر دو مسئله هر که بوزن آن خر
 سکه واجب آید و مسئله بنده بقول ابی یوسف رحمه الله قیمت بنده واجب مسئله زنی را نکاح کرد و مهر
 و بنده معین کرد و نیک کی از آن و بنده آزاد بود مهر او آن بنده باقی بود اگر قیمت او درم نقره بود و اگر
 از درم است فلها کمال عشره و بقول ابی یوسف رحمه الله مهر او بنده باقی بود و قیمت هر که بنده بودی

مسئله اگر زنی را نکاح کرد و هزار درم مهر او بود و بیرون شهر بود مهر او هزار درم بود

و بقول محمد مهر او بنده باقی بود و مهر مثل تمام کند اگر چه مهر مثل بیشتر از قیمت بنده بود مسئله زنی را نکاح کرد نکاح فاسد قاضی پیش از دخول و خلوت صحیح تفریق کرد و هیچ وجه نیاید و بوطی مهر مثل واجب آید زیادت نکند بر سبی و بقول زفر رحمه الله اگر مهر مثل زیادت از سبی بود زیادت نیز واجب آید مسئله در نکاح فاسد نسبت ثابت شود عدت واجب آید از وقت تفریق مسئله در مهر مثل قیاس زنی کنند که از قوم پدر او باشد چون خواهر و عمه و دختر عم و عمو و خاله قیاس کنند مگر که از قوم پدر او باشند و شرط آنست در مهر مثل که مساوات باشد در میان هر دو زن در عمر و حال و مال و شهر و زبان و عقل و دین بکارت و اگر از قوم پدر مثل او موجود نشود بر اجنبیه قیاس کنند مسئله اگر دلی زن بهر ضمان شد جایز بود و زن مخیر بود در طلب مهر از ولی و باز شوهر مسئله در مهر مثل یعنی دست در میان زن تواند که شوهر را از وطی و در سفه بدون منع کند اگر چه بعد از دخول بود و بقول ابی یوسف و محمد و جمهورهما الله اگر دخول بر ضمان زن بود نتواند زن که منع کند از وطی مسئله اگر در میان زن و شوهر اختلاف شد در مقدار مهر حکم به مهر مثل کند یعنی قول هر که موافق مهر مثل همان معتبر بود و بقول ابی یوسف صحیح قول شوهر معتبر بود مگر که اندکی که گوید که عرف بدان مقدار مهر نمانند و اگر درین مسئله پیش از دخول طلاق گفت قول شوهر معتبر است تا نصف مهر مسئله اگر در میان زن شوهر اختلاف شد در تسویه مهر مثل واجب بود و اگر بعد از موت زن شوهر اختلاف شد میان زن و شوهر مسئله مسمی قول منکر معتبر بود با سوگند و بقول ابی یوسف و محمد و جمهور مهر مثل حکم کنند چنانچه در حال حیات و میرین است و اگر در وقت اختلاف کردند در مقدار مهر مثل قول در وقت شوهر معتبر بود و در اندک بسیار بقول ابی یوسف رحمه الله علیه قول در وقت شوهر معتبر بود مگر که اندکی گویند که در عرفی آن مقدار مهر نبود و بقول محمد رحمه الله علیه قول در وقت زن معتبر است تا مقدار مهر مثل مسئله اگر شوهر بر زن چیزی نماند زن میگوید از وجه پدر بود شوهر میگوید از وجه مهر بود قول شوهر معتبر بود مگر چیزی که برای خودن مانده باشد فصل اگر زنی زنی و میباید نکاح کرد و در ایالی مهر و درین ایالتان جایز است در وقت طلاق پیش از دخول و بموت هیچ وجه واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه در موت و دخول مهر مثل واجب آید و بطلاق پیش از دخول متعه واجب آید مسئله و اگر در حرج حرجی را نکاح کرد و بعد از و یا بلیعه در این عقد در عتق او ایشان جایز است بدخول و طلاق

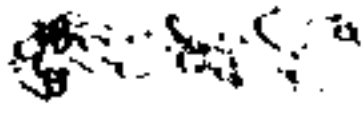
و بقول محمد مهر او بنده باقی بود و مهر مثل تمام کند اگر چه مهر مثل بیشتر از قیمت بنده بود مسئله زنی را نکاح کرد نکاح فاسد قاضی پیش از دخول و خلوت صحیح تفریق کرد و هیچ وجه نیاید و بوطی مهر مثل واجب آید زیادت نکند بر سبی و بقول زفر رحمه الله اگر مهر مثل زیادت از سبی بود زیادت نیز واجب آید مسئله در نکاح فاسد نسبت ثابت شود عدت واجب آید از وقت تفریق مسئله در مهر مثل قیاس زنی کنند که از قوم پدر او باشد چون خواهر و عمه و دختر عم و عمو و خاله قیاس کنند مگر که از قوم پدر او باشند و شرط آنست در مهر مثل که مساوات باشد در میان هر دو زن در عمر و حال و مال و شهر و زبان و عقل و دین بکارت و اگر از قوم پدر مثل او موجود نشود بر اجنبیه قیاس کنند مسئله اگر دلی زن بهر ضمان شد جایز بود و زن مخیر بود در طلب مهر از ولی و باز شوهر مسئله در مهر مثل یعنی دست در میان زن تواند که شوهر را از وطی و در سفه بدون منع کند اگر چه بعد از دخول بود و بقول ابی یوسف و محمد و جمهورهما الله اگر دخول بر ضمان زن بود نتواند زن که منع کند از وطی مسئله اگر در میان زن و شوهر اختلاف شد در مقدار مهر حکم به مهر مثل کند یعنی قول هر که موافق مهر مثل همان معتبر بود و بقول ابی یوسف صحیح قول شوهر معتبر بود مگر که اندکی که گوید که عرف بدان مقدار مهر نمانند و اگر درین مسئله پیش از دخول طلاق گفت قول شوهر معتبر است تا نصف مهر مسئله اگر در میان زن شوهر اختلاف شد در تسویه مهر مثل واجب بود و اگر بعد از موت زن شوهر اختلاف شد میان زن و شوهر مسئله مسمی قول منکر معتبر بود با سوگند و بقول ابی یوسف و محمد و جمهور مهر مثل حکم کنند چنانچه در حال حیات و میرین است و اگر در وقت اختلاف کردند در مقدار مهر مثل قول در وقت شوهر معتبر بود و در اندک بسیار بقول ابی یوسف رحمه الله علیه قول در وقت شوهر معتبر بود مگر که اندکی گویند که در عرفی آن مقدار مهر نبود و بقول محمد رحمه الله علیه قول در وقت زن معتبر است تا مقدار مهر مثل مسئله اگر شوهر بر زن چیزی نماند زن میگوید از وجه پدر بود شوهر میگوید از وجه مهر بود قول شوهر معتبر بود مگر چیزی که برای خودن مانده باشد فصل اگر زنی زنی و میباید نکاح کرد و در ایالی مهر و درین ایالتان جایز است در وقت طلاق پیش از دخول و بموت هیچ وجه واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه در موت و دخول مهر مثل واجب آید و بطلاق پیش از دخول متعه واجب آید مسئله و اگر در حرج حرجی را نکاح کرد و بعد از و یا بلیعه در این عقد در عتق او ایشان جایز است بدخول و طلاق

و بقول محمد مهر او بنده باقی بود و مهر مثل تمام کند اگر چه مهر مثل بیشتر از قیمت بنده بود مسئله زنی را نکاح کرد نکاح فاسد قاضی پیش از دخول و خلوت صحیح تفریق کرد و هیچ وجه نیاید و بوطی مهر مثل واجب آید زیادت نکند بر سبی و بقول زفر رحمه الله اگر مهر مثل زیادت از سبی بود زیادت نیز واجب آید مسئله در نکاح فاسد نسبت ثابت شود عدت واجب آید از وقت تفریق مسئله در مهر مثل قیاس زنی کنند که از قوم پدر او باشد چون خواهر و عمه و دختر عم و عمو و خاله قیاس کنند مگر که از قوم پدر او باشند و شرط آنست در مهر مثل که مساوات باشد در میان هر دو زن در عمر و حال و مال و شهر و زبان و عقل و دین بکارت و اگر از قوم پدر مثل او موجود نشود بر اجنبیه قیاس کنند مسئله اگر دلی زن بهر ضمان شد جایز بود و زن مخیر بود در طلب مهر از ولی و باز شوهر مسئله در مهر مثل یعنی دست در میان زن تواند که شوهر را از وطی و در سفه بدون منع کند اگر چه بعد از دخول بود و بقول ابی یوسف و محمد و جمهورهما الله اگر دخول بر ضمان زن بود نتواند زن که منع کند از وطی مسئله اگر در میان زن و شوهر اختلاف شد در مقدار مهر حکم به مهر مثل کند یعنی قول هر که موافق مهر مثل همان معتبر بود و بقول ابی یوسف صحیح قول شوهر معتبر بود مگر که اندکی که گوید که عرف بدان مقدار مهر نمانند و اگر درین مسئله پیش از دخول طلاق گفت قول شوهر معتبر است تا نصف مهر مسئله اگر در میان زن شوهر اختلاف شد در تسویه مهر مثل واجب بود و اگر بعد از موت زن شوهر اختلاف شد میان زن و شوهر مسئله مسمی قول منکر معتبر بود با سوگند و بقول ابی یوسف و محمد و جمهور مهر مثل حکم کنند چنانچه در حال حیات و میرین است و اگر در وقت اختلاف کردند در مقدار مهر مثل قول در وقت شوهر معتبر بود و در اندک بسیار بقول ابی یوسف رحمه الله علیه قول در وقت شوهر معتبر بود مگر که اندکی گویند که در عرفی آن مقدار مهر نبود و بقول محمد رحمه الله علیه قول در وقت زن معتبر است تا مقدار مهر مثل مسئله اگر شوهر بر زن چیزی نماند زن میگوید از وجه پدر بود شوهر میگوید از وجه مهر بود قول شوهر معتبر بود مگر چیزی که برای خودن مانده باشد فصل اگر زنی زنی و میباید نکاح کرد و در ایالی مهر و درین ایالتان جایز است در وقت طلاق پیش از دخول و بموت هیچ وجه واجب آید و بقول ابی یوسف رحمه الله علیه در موت و دخول مهر مثل واجب آید و بطلاق پیش از دخول متعه واجب آید مسئله و اگر در حرج حرجی را نکاح کرد و بعد از و یا بلیعه در این عقد در عتق او ایشان جایز است بدخول و طلاق

و اما در مورد طلاق و بیهوشی و غیره...

بجول و طلاق پیش از دخول و بیوشی واجب نیاید مسئله اگر نمی زد مگر معین و یا نحوک معین نکاح
کرد و هر دو پیش از قبض سمان شدند و یا یکی پیش از قبض سمان شد همان نحو و نحوک واجب آید و اگر نحو
نحوک معین نبود در نحو قیمت واجب آید و در نحوک محض مثل واجب آید و بقول ابویوسف رحم در معین و غیره
مهر مثل واجب آید و بقول محمد رحم در معین و غیره معین قیمت واجب آید **باب نکاح الرقیق**
نکاح بنده و کنیزک و مکاتبه و مدبر و ام ولد جایز نبود مگر باذن مولی و بقول مالک رحمه الله نکاح بنده بی
اذن مولی درست است مسئله اگر بنده باذن مولی از بی حره نکاح کرد برای مهر این بنده بگوش
مسئله اگر مکاتبه یا مدبر باذن مولی نکاح کردند برای مهر سعایت کنند و فروختن ایشان جایز نبود مسئله
اگر بنده بی اذن مولی نکاح کرد و مولی گفت طلاق رجعی بگوا اجازت بود بر نکاح موقوفه اگر گفت طلاق
گردد یا جدائی کن از وی اجازت نبود بر بقول ابن ابی لیسعه رحم اجازت بود مسئله اگر مولی
بنده را گفت این بدن را نکاح کن این باذن متناول نکاح صحیح و فاسد بود تا اگر بنده نکاح فاسد خواست و
دخول کرد برای مهر بفروشد و بقول ابی یوسف و محمد رحم این باذن متناول نکاح فاسد نبود و در بیعت
مهر بعد از عتیق طلب کند مسئله اگر مولی برای بنده مادون خود زنی نکاح کرد بپهر مثل و یا کمتر از این جایز
بود و این بن بر او بود و مهر با و ندادن دیگر مسئله اگر مولی کنیزک خود را تزویج کرده بدو بگیری داد
بمولی واجب نیاید که این کنیزک را شب شوهر فرستد بلکه مولی کنیزک را خدمت فرماید و هر گاه که شوهر
فرستد یا بدو طلق کند مسئله مولی تواند که بنده و کنیزک را بکشد بر نکاح و بقول امام شافعی رحم مولی تواند
که بنده را بکشد بر نکاح مسئله اگر مولی کنیزک را بیک بزنی و او پیش از دخول کشت مهر از شوهر
ساقط شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم ساقط نشود مسئله اگر حره خود را پیش از دخول کشت مهر
از شوهر ساقط نشود و بقول زفر و شافعی رحم ساقط شود مسئله ولایت اذن در عزل مولی است
کنیزک را و بقول ابی یوسف و محمد رحم کنیزک را مسئله اگر کنیزک یا مکاتبه آزاد شده تواند که نکاح براندازد اگر چه
شوهر او آزاد بود و بقول شافعی رحم کنیزک نتواند که نکاح براندازد اگر شوهر او آزاد بود و بقول زفر و محمد رحم مکاتبه
را اختیار نمی نمود مسئله اگر کنیزک بی اذن مولی شوهر کرده بعد از آزاد شدن نکاح نافذ بود و تواند که اندازد
و بقول زفر و شافعی رحم نافذ نبود مسئله اگر کنیزک بی اذن مولی شوهر کرده و آزاد شد پیش از آزاد شدن
شوهر و طلق کرد مهر بی مولی را بود و بپیش از عتیق دخول نکرد مهر کسی کنیزک بود مسئله

و اما در مورد طلاق و بیهوشی و غیره... (مarginal notes on the right side)

محل بیعت و طهارت و غسل و کف و سجده و غیره

اگر پدر کثیرک پسرا و طی کرد و این کثیرک فرزندان آورد و پدر دعوی نسب کرد نسبت به پدر ثابت شود بشرط آنکه ام مذکور در کتب سپرده باشد از وقت طلاق تا وقت دعوی و کثیرک ام ولد او شود و بر پدر قیمت کثیرک برای سپردن واجب است و مهر کثیرک و قیمت ولد واجب نیاید و در نصیرت اگر پدر نباشد و جد کثیرک سپردن و طی کند و دعوی نسب کند نسبت او ثابت شود و قینکه پدر زنده نباشد یا باشد مگر ظلام یا کافر است والا ثابت شود و بقول زفر و شافعی هم مهر کثیرک بر پدر واجب است اما اگر کثیرک خود را پدر زنی و او این کثیرک از پدر او فرزند آورد و نکاح جایز بود و این کثیرک ام ولد پدر او نشود و مهر کثیرک پدر لازم آید و قیمت لازم نیاید و فرزند از او شود و بقول شافعی هم نکاح جایز است مسئله اگر حره که در نکاح بنده است مولای شوهر را گفت که شوهر مرا آزاد کن بجهت من هزار درم و مولی آزاد کرد نکاح فاسد شود و بنده از جهت حره آزاد شود و لا و آن زن را بود و مهر ساقط و بر حره هزار درم بر او مولا واجب بود و بقول امام زفر نکاح فاسد نبود مسئله اگر گفت زن حره مولا شوهر خود را که شوهر من باین جهت من را آزاد کن و زن خود نکاح فاسد نشود و لا و آن زن را بود و بقول ابو یوسف نکاح فاسد شود و لا و حره را بود **باب نکاح الکافر** مسئله کافری ازین کافره نکاح کردنی شود یا حدت کافری دیگر چنین نکاح در دین ایشان جایز است بعد از این شوهر اسلام آوردند همسران نکاح مفرد ازین و بقول ابو یوسف و محمد بن نکاح معتده کافر جایز است و بقول امام زفر نکاح کافری سبب گواهد با در حدت کافر است مسئله اگر کافر با در و یا در نزد محرمه دیگر نکاح کرد و زن و شوهر اسلام آوردند میان ایشان اطلاق کنند جایز است که در بنده یا کافر یا مرتد را نکاح کند و در حدت نبود که مرتد مرد مسلمان یا کافر یا مرتد را شوهر کند مسئله اگر یکی از زن و شوهر مسلمان است فرزند صغیره بتبع مسلمان بود همچنین اگر یکی از ایشان مسلمان شود فرزند صغیر نیز مسلمان شود اگر یکی از ایشان کتابی است و دوم مجوسی فرزند صغیر کتابی بود تا در حدت این ولد و نکاح او مسلمان حلال بود و بقول شافعی هم حلال بود مسئله اگر از زن و شوی یکی مسلمان شد و دوم اسلام عرض کنند اگر اسلام آورد نکاح قائم بود و اگر از اسلام متنعم آورد و تفریق کنند یا متنعم شوهر از اسلام در حالت عرض اسلام حکم طلاق دارد و بقول ابی یوسف حکم فسخ دارد اما اگر زن اسلام متنعم آورد و با اتفاق فسخ بود مسئله اگر یکی از زن و شوهر در حره اسلام آوردند فرقی واقع نشود و تا سه حصص نگذرد و بعد از آن حصص فرقی

اگر پدر کثیرک پسرا و طی کرد و این کثیرک فرزندان آورد و پدر دعوی نسب کرد نسبت به پدر ثابت شود بشرط آنکه ام مذکور در کتب سپرده باشد از وقت طلاق تا وقت دعوی و کثیرک ام ولد او شود و بر پدر قیمت کثیرک برای سپردن واجب است و مهر کثیرک و قیمت ولد واجب نیاید و در نصیرت اگر پدر نباشد و جد کثیرک سپردن و طی کند و دعوی نسب کند نسبت او ثابت شود و قینکه پدر زنده نباشد یا باشد مگر ظلام یا کافر است والا ثابت شود و بقول زفر و شافعی هم مهر کثیرک بر پدر واجب است اما اگر کثیرک خود را پدر زنی و او این کثیرک از پدر او فرزند آورد و نکاح جایز بود و این کثیرک ام ولد پدر او نشود و مهر کثیرک پدر لازم آید و قیمت لازم نیاید و فرزند از او شود و بقول شافعی هم نکاح جایز است مسئله اگر حره که در نکاح بنده است مولای شوهر را گفت که شوهر مرا آزاد کن بجهت من هزار درم و مولی آزاد کرد نکاح فاسد شود و بنده از جهت حره آزاد شود و لا و آن زن را بود و مهر ساقط و بر حره هزار درم بر او مولا واجب بود و بقول امام زفر نکاح فاسد نبود مسئله اگر گفت زن حره مولا شوهر خود را که شوهر من باین جهت من را آزاد کن و زن خود نکاح فاسد نشود و لا و حره را بود **باب نکاح الکافر** مسئله کافری ازین کافره نکاح کردنی شود یا حدت کافری دیگر چنین نکاح در دین ایشان جایز است بعد از این شوهر اسلام آوردند همسران نکاح مفرد ازین و بقول ابو یوسف و محمد بن نکاح معتده کافر جایز است و بقول امام زفر نکاح کافری سبب گواهد با در حدت کافر است مسئله اگر کافر با در و یا در نزد محرمه دیگر نکاح کرد و زن و شوهر اسلام آوردند میان ایشان اطلاق کنند جایز است که در بنده یا کافر یا مرتد را نکاح کند و در حدت نبود که مرتد مرد مسلمان یا کافر یا مرتد را شوهر کند مسئله اگر یکی از زن و شوهر مسلمان است فرزند صغیره بتبع مسلمان بود همچنین اگر یکی از ایشان مسلمان شود فرزند صغیر نیز مسلمان شود اگر یکی از ایشان کتابی است و دوم مجوسی فرزند صغیر کتابی بود تا در حدت این ولد و نکاح او مسلمان حلال بود و بقول شافعی هم حلال بود مسئله اگر از زن و شوی یکی مسلمان شد و دوم اسلام عرض کنند اگر اسلام آورد نکاح قائم بود و اگر از اسلام متنعم آورد و تفریق کنند یا متنعم شوهر از اسلام در حالت عرض اسلام حکم طلاق دارد و بقول ابی یوسف حکم فسخ دارد اما اگر زن اسلام متنعم آورد و با اتفاق فسخ بود مسئله اگر یکی از زن و شوهر در حره اسلام آوردند فرقی واقع نشود و تا سه حصص نگذرد و بعد از آن حصص فرقی

اگر کثیرک پسرا و طی کرد و این کثیرک فرزندان آورد و پدر دعوی نسب کرد نسبت به پدر ثابت شود بشرط آنکه ام مذکور در کتب سپرده باشد از وقت طلاق تا وقت دعوی و کثیرک ام ولد او شود و بر پدر قیمت کثیرک برای سپردن واجب است و مهر کثیرک و قیمت ولد واجب نیاید و در نصیرت اگر پدر نباشد و جد کثیرک سپردن و طی کند و دعوی نسب کند نسبت او ثابت شود و قینکه پدر زنده نباشد یا باشد مگر ظلام یا کافر است والا ثابت شود و بقول زفر و شافعی هم مهر کثیرک بر پدر واجب است اما اگر کثیرک خود را پدر زنی و او این کثیرک از پدر او فرزند آورد و نکاح جایز بود و این کثیرک ام ولد پدر او نشود و مهر کثیرک پدر لازم آید و قیمت لازم نیاید و فرزند از او شود و بقول شافعی هم نکاح جایز است مسئله اگر حره که در نکاح بنده است مولای شوهر را گفت که شوهر مرا آزاد کن بجهت من هزار درم و مولی آزاد کرد نکاح فاسد شود و بنده از جهت حره آزاد شود و لا و آن زن را بود و مهر ساقط و بر حره هزار درم بر او مولا واجب بود و بقول امام زفر نکاح فاسد نبود مسئله اگر گفت زن حره مولا شوهر خود را که شوهر من باین جهت من را آزاد کن و زن خود نکاح فاسد نشود و لا و حره را بود **باب نکاح الکافر** مسئله کافری ازین کافره نکاح کردنی شود یا حدت کافری دیگر چنین نکاح در دین ایشان جایز است بعد از این شوهر اسلام آوردند همسران نکاح مفرد ازین و بقول ابو یوسف و محمد بن نکاح معتده کافر جایز است و بقول امام زفر نکاح کافری سبب گواهد با در حدت کافر است مسئله اگر کافر با در و یا در نزد محرمه دیگر نکاح کرد و زن و شوهر اسلام آوردند میان ایشان اطلاق کنند جایز است که در بنده یا کافر یا مرتد را نکاح کند و در حدت نبود که مرتد مرد مسلمان یا کافر یا مرتد را شوهر کند مسئله اگر یکی از زن و شوهر مسلمان است فرزند صغیره بتبع مسلمان بود همچنین اگر یکی از ایشان مسلمان شود فرزند صغیر نیز مسلمان شود اگر یکی از ایشان کتابی است و دوم مجوسی فرزند صغیر کتابی بود تا در حدت این ولد و نکاح او مسلمان حلال بود و بقول شافعی هم حلال بود مسئله اگر از زن و شوی یکی مسلمان شد و دوم اسلام عرض کنند اگر اسلام آورد نکاح قائم بود و اگر از اسلام متنعم آورد و تفریق کنند یا متنعم شوهر از اسلام در حالت عرض اسلام حکم طلاق دارد و بقول ابی یوسف حکم فسخ دارد اما اگر زن اسلام متنعم آورد و با اتفاق فسخ بود مسئله اگر یکی از زن و شوهر در حره اسلام آوردند فرقی واقع نشود و تا سه حصص نگذرد و بعد از آن حصص فرقی

مغز شکر از شکر
و مغز بادام از بادام
و مغز گردو از گردو
و مغز بادام از بادام
و مغز بادام از بادام
و مغز بادام از بادام

حرام شود آنچه در نسب حرام است در رضاع نیز حرام است و بقول ابو یوسف و محمد و شافعی هر دو مدت و سوال
و بقول امام زفریح و مدت سه سال مگر اگر برادر رضاعی و خواهر پسر رضاعی مسئله شود شیر دهنده که
شیر از دست حکم پدر دارد و بقول شافعی رحم حکم پدر ندارد یعنی رد او بود که زوج مرضعه نکاح کند و طبعاً
مسئله پسو دختر شوم شیر دهنده حکم برادر و خواهر شیر خوار دارد و برادر و خواهر شوم شیر دهنده مرضعه
خواهر اعم و عمه شوند و برادر و خواهر شیر دهنده مرضعه شوم خوار حال و حاله شوند مسئله با خواهر برادر رضاعی
نکاح جایز است تا اگر برادر پدری زید را خواهر مادری بود جائز بود که آن برادر پدری زید خواهر مادر که
نکاح کند مسئله شیر خوردن اندک و بسیار حرمت رضاع ثابت شود و بقول شافعی
رحمة الله علیه بیج بار مکیدن شرط حرمت رضاع است مسئله اگر دو بچه شیر زنی خوردند و
میان ایشان و شمر دهنده و فرزندان و نندگان با حرمت رضاع ثابت شود مسئله
بخوردن شیر مخلوط بطعام غالب و مغلوب بچته و نایبچه حرمت ثابت نشود و بقول ابی یوسف
و محمد و رحمة الله علیهما اگر شیر مخلوط غالب بود و آتش نرسیده باشد حرمت ثابت شود مسئله اگر
شیر زنی یاب و یا ببار و یا شیر گو سپند و یا بشیر زنی دیگر مخلوط کرد حکم غالب بود و بقول شافعی رحم و بر
مخلوط آب اگر مقداری بچهار مکیدن بود حرمت ثابت شود و بقول محمد و زفریح رحم الله علیها اگر
شیر وزن مخلوط کرد در هر دو حرمت ثابت شود اگر چه یک شیر غالب بود و بشیر دیگر مسئله
بخوردن شیر زنی بکر و یا مرده حرمت ثابت شود و بقول شافعی رحم الله علیه بخوردن شیر زنی مرده
حرمت ثابت نشود مسئله اگر کودکی را بشیر زنی حقنه کردند حرمت ثابت نشود و بقول محمد ثابت
شود مسئله بخوردن شیر مرده گو سپند حرمت ثابت نشود مسئله اگر زنی از بناغ خود را شیر داد و بشیر مرده در جرم شوم
شیر دهنده مدخل بود مهر و ساقط شود و بر صغیره نصف مهر بر شوم واجب شود و شوم نصف مهر بشیر دهنده
کند اگر قصد فساد نکاح شیر داده است و اگر بشیر دادن مقصود فساد نکاح نباشد شوم رجوع نکند بر وی اگر چه
علم نکاح صغیره داشت و بقول محمد و شافعی رحم در هر دو وجه رجوع کند مسئله رضاع ثابت شود بگواری و مرده
و با یک مرده و وزن و بقول مالک رحم بگواری آن که موصوفه است بصفت عدالت رضاع ثابت شود کتاب
الطلاق طلاق در شرح عبارت از رفع قیدی است که ثابت بود بکلیح مسئله طلاق بر
است حسن است و حسن است و بدعت است طلاق حسن آنست که سه طلاق در سه طهر خالی از دملی گوید و

مسئله اگر برادر رضاعی و خواهر پسر رضاعی مسئله شود شیر دهنده که شیر از دست حکم پدر دارد و بقول شافعی رحم حکم پدر ندارد یعنی رد او بود که زوج مرضعه نکاح کند و طبعاً مسئله پسو دختر شوم شیر دهنده حکم برادر و خواهر شیر خوار دارد و برادر و خواهر شوم شیر دهنده مرضعه خواهر اعم و عمه شوند و برادر و خواهر شیر دهنده مرضعه شوم خوار حال و حاله شوند مسئله با خواهر برادر رضاعی نکاح جایز است تا اگر برادر پدری زید را خواهر مادری بود جائز بود که آن برادر پدری زید خواهر مادر که نکاح کند مسئله شیر خوردن اندک و بسیار حرمت رضاع ثابت شود و بقول شافعی رحمة الله علیه بیج بار مکیدن شرط حرمت رضاع است مسئله اگر دو بچه شیر زنی خوردند و میان ایشان و شمر دهنده و فرزندان و نندگان با حرمت رضاع ثابت شود مسئله بخوردن شیر مخلوط بطعام غالب و مغلوب بچته و نایبچه حرمت ثابت نشود و بقول ابی یوسف و محمد و رحمة الله علیهما اگر شیر مخلوط غالب بود و آتش نرسیده باشد حرمت ثابت شود مسئله اگر شیر زنی یاب و یا ببار و یا شیر گو سپند و یا بشیر زنی دیگر مخلوط کرد حکم غالب بود و بقول شافعی رحم و بر مخلوط آب اگر مقداری بچهار مکیدن بود حرمت ثابت شود و بقول محمد و زفریح رحم الله علیها اگر شیر وزن مخلوط کرد در هر دو حرمت ثابت شود اگر چه یک شیر غالب بود و بشیر دیگر مسئله بخوردن شیر زنی بکر و یا مرده حرمت ثابت شود و بقول شافعی رحم الله علیه بخوردن شیر زنی مرده حرمت ثابت نشود مسئله اگر کودکی را بشیر زنی حقنه کردند حرمت ثابت نشود و بقول محمد ثابت شود مسئله بخوردن شیر مرده گو سپند حرمت ثابت نشود مسئله اگر زنی از بناغ خود را شیر داد و بشیر مرده در جرم شوم شیر دهنده مدخل بود مهر و ساقط شود و بر صغیره نصف مهر بر شوم واجب شود و شوم نصف مهر بشیر دهنده کند اگر قصد فساد نکاح شیر داده است و اگر بشیر دادن مقصود فساد نکاح نباشد شوم رجوع نکند بر وی اگر چه علم نکاح صغیره داشت و بقول محمد و شافعی رحم در هر دو وجه رجوع کند مسئله رضاع ثابت شود بگواری و مرده و با یک مرده و وزن و بقول مالک رحم بگواری آن که موصوفه است بصفت عدالت رضاع ثابت شود کتاب الطلاق طلاق در شرح عبارت از رفع قیدی است که ثابت بود بکلیح مسئله طلاق بر است حسن است و حسن است و بدعت است طلاق حسن آنست که سه طلاق در سه طهر خالی از دملی گوید و

این حکم
الذات الصلحیه
الذات الصلحیه
الذات الصلحیه
الذات الصلحیه
الذات الصلحیه
الذات الصلحیه

باینکه در طلاق
و اگر در وقت
ببیند ای لایق
کامندوم و الاطلاق
فقدان این ملک
که در وقت نشود
ان الطلاق یسندی
نیام الصلح و الاطلاق
لم یمنع السانف
سعدان
فرد مراجعت باسد
لا تطلق دبی حرة
والنوة لا تطلق
حوزة نفقة استفسار
فرد و شوهر
تولد ان الاطلاق
الغفق و ان الطلقین
عقد الطلاق کما فی
العقود فی ایران
اقول صلح باطل است
و الطلاق صحیح است
کما فی فقهنا
این ملک

طلاق اولم اطلاقک یا گفت انت طالق از امام اطلاقک در هر دو مسئله در آخر خبر از اجزای حیات سبک از ایشان
طلاق واقع شود و بقول ابی یوسف و محمد بعد از گفتن این الفاظ اگر خاموش شد مقدار یک اگر طلاق گفته
مکن شدی یک طلاق واقع شود مسئله اگر گفت تو طلاقی وقتی که ترا طلاق نگویم و متصل کفیت تر
تو طلاقی بخش تو طلاقی دوم بار یک طلاق واقع شود بقول زفریح اگر زن مدخوله بود و طلاق واقع شود
مسئله اگر گفت انت طالق یوم اتزوجک و در شب نکاح کرد طلاق واقع شود مسئله اگر گفت
اترک بیک یوم یقدم زید و در شب زید قدم کرد امر طلاق بدست زن نبود و نتواند که خود را طلاق
گوید مسئله اگر گفت من از تو طلاقم و نیت طلاق دارد طلاق واقع نشود و بقول شافعی رجح اگر نیت طلاق
دارد طلاق واقع شود مسئله اگر گفت من از تو جدا ام و یا گفت من بر تو حرامم اگر نیت کرد یک طلاق
واقع شود مسئله اگر گفت انت طالق واحدة اولای یعنی تو طلاقی یکی یا نه طلاق واقع نشود و بقول
محمد رجح طلاق واقع شود مسئله اگر گفت تو طلاقی با مردن من و یا گفت تو طلاقی با مردن تو هیچ
نشود مسئله اگر شوهر زن را مالک شد و یا نصیبی از زن مالک شد چون ثلث و ربع و نصف و یا زن را
مالک شد و یا بعضی از شوهر مالک شد در صورت مالک عقد باطل شود مسئله اگر شوهر زن را خرید و طلاق
بدهد و اگر چه بعد از دخول بود و بقول محمد رجح واقع شود مسئله اگر گفت ترا در طلاق با زاد کردن حملی ترا بر سر
آزاد کرد طلاق واقع شود و شوهر را حق مراجعت باشد مسئله اگر مولی عتق کنیز که مطلق گردانید باید آن
فردا گفت چون زود آید باید تو آزادی و شوهر گفت چون نسو باید تو مطلق شد و طلاق کنیز که باید آن
فردا آزاد شود و طلاق واقع شود شوهر مراجعت نتواند کرد و بقول محمد رجح تواند و با تفاق عتق او بسبب حیض
بود مسئله اگر گفت تو مطلقه همچنین و اشارت بسبب انگشت کرده طلاق واقع شود و اگر انگشت با نظر
باطن بود حکم منسوخه بود و اگر از جانب ظاهر بود حکم منوم بود مسئله اگر گفت انت طالق یا این او بته طلاق با این
واقع شود بی نیت و نیت سه مرتبه واقع شود و بقول شافعی رجح اگر مدخوله است بطلاق رجعی واقع شود
مسئله اگر گفت تو مطلقه لطلاق مدینه بطلاق با این واقع شود بی نیت و نیت سه مرتبه واقع شود و بقول ابی یوسف
با این نشود مگر نیت بقول محمد رجح واقع شود مسئله اگر گفت تو طلاقی همچو کوه بطلاق با این واقع شود و بقول
ابی یوسف رجعی واقع شود مسئله اگر گفت تو طلاقی نیت ترین طلاق با گفت تو طلاقی طلاق شیطان یک طلاق با این
واقع شود بی نیت و در نیت سه مرتبه واقع شود و بقول محمد رجح بطلاق رجعی واقع شود مسئله اگر گفت

تطلاق

مسئله اگر میان زن و شوهر اختلاف شد در وجود شرط سهول شوهر معتبر بود مگر که زن مینه افتاد

مسئله اگر میان زن و شوهر اختلاف شد در وجود شرط سهول شوهر معتبر بود مگر که زن مینه افتاد
 کت به وجود شرط سهول اگر تعلیق طلاق شرط کرد که وجود آن شرط معلوم نشود
 مگر از زن درین مسئله قول زن معتبر بود و در وجود شرط اگر در حق خود گوید چنانچه شوهر زن
 را گفت اگر تو حیض نبینی تو مطلقه باشی و انبایع تو و یا گفت اگر مرادوست میداری تو مطلقه باشی
 و انبایع تو زن گفت که حیض دیدم و ترا دوست میدارم این زن مطلقه شود و انبایع او مطلقه نشود مسئله
 اگر زنی را گفت اگر تو حیض شوی مطلقه باشی بدین سخن طلاق نفیته تا سه روز ستم نشود چون سه روز ستم
 شد طلاق فته از گناه بدین سخن مسئله اگر گفت ان حضرت خصیة فانت طالق چون از حیض پاک شود طلاق
 افته مسئله زنی را گفت اگر سپهر آری مطلقه باشی یک طلاق و اگر دختر آری بدو طلاق پس از آن پس هر دو
 معلوم نه که اول سپهر آورد و یا دختر فاضلی به یک طلاق حکم کند و در تنزه دو طلاق افته و عدت هم بدین لادت گذرد
 مسئله اگر طلاق بشرط معلوم کرد وجود نکاح بر او وجود شرط اما اگر زنی را گفت اگر سخن گوی با ابی عمرو میبوست مطلقه باشی
 و طلاق پیش از آن که با ایشان سخن گوید یک طلاق گفت و عدت گذشت بعد با ابی عمرو سخن گفت بعد شوهر
 دیگر کرد و بعد از گذشتن عدت شوهر دوم شوهر اول بازگشت و بعد از نکاح شوهر اول با ابی یوسف سخن
 گفت طلاق افته با آن یک طلاق اول و بقول زفر فرمود واقع نشود مسئله چنانچه طلاق مطلق تعلیق است تا اگر زنی
 گفت اگر در سر آمدی مطلقه باشی به طلاق پیش نماند که در سر آمدی طلاق گفت و بعد از گذشتن عدت
 و تنزه و دخول عدت شوهر دوم شوهر اول نکاح کرد و در سر آمدی بیجم واقع نشود و بقول زفر فرمود
 طلاق واقع شود که بقول او تا بنحیر مطلق تعلیق نیست مسئله اگر زنی را گفت اگر ترا جماع کنم تو مطلقه باشی مسئله
 و اینکه را گفت اگر ترا جماع کنم تو آزاد باشی و جماع کرد بعد از دخول زانی در رنگ کرد مسئله طلاق
 و نیز که و عقر آزاد شود با اتفاق و بسبب رنگ مهر و عقر واجب است و در سر آمدی مسئله بقول ابی یوسف
 مهر واجب آید و اگر کم از سه طلاق جماع متعلق کرده است و در جماع بعد از او خالی در رنگ کرد مهر
 نشود و بقول ابی یوسف مهر در طلاق جمعی مراجعت شود و اگر بار دیگر در خالی کرد با اتفاق طلاق
 مراجعت نشود مسئله اگر زنی را شوهر گفت که بر تو زنی نکاح کنم آن زن مطلقه باشد
 و زن تقدیم بر طلاق بائن گفت و در عدت و سه زنی دیگر نکاح کرد طلاق
 نفیته مسئله اگر گفت تو مطلقه اگر خدایه خواهی طلاق نفیته

مسئله اگر میان زن و شوهر اختلاف شد در وجود شرط سهول شوهر معتبر بود مگر که زن مینه افتاد
 کت به وجود شرط سهول اگر تعلیق طلاق شرط کرد که وجود آن شرط معلوم نشود
 مگر از زن درین مسئله قول زن معتبر بود و در وجود شرط اگر در حق خود گوید چنانچه شوهر زن
 را گفت اگر تو حیض نبینی تو مطلقه باشی و انبایع تو و یا گفت اگر مرادوست میداری تو مطلقه باشی
 و انبایع تو زن گفت که حیض دیدم و ترا دوست میدارم این زن مطلقه شود و انبایع او مطلقه نشود مسئله
 اگر زنی را گفت اگر تو حیض شوی مطلقه باشی بدین سخن طلاق نفیته تا سه روز ستم نشود چون سه روز ستم
 شد طلاق فته از گناه بدین سخن مسئله اگر گفت ان حضرت خصیة فانت طالق چون از حیض پاک شود طلاق
 افته مسئله زنی را گفت اگر سپهر آری مطلقه باشی یک طلاق و اگر دختر آری بدو طلاق پس از آن پس هر دو
 معلوم نه که اول سپهر آورد و یا دختر فاضلی به یک طلاق حکم کند و در تنزه دو طلاق افته و عدت هم بدین لادت گذرد
 مسئله اگر طلاق بشرط معلوم کرد وجود نکاح بر او وجود شرط اما اگر زنی را گفت اگر سخن گوی با ابی عمرو میبوست مطلقه باشی
 و طلاق پیش از آن که با ایشان سخن گوید یک طلاق گفت و عدت گذشت بعد با ابی عمرو سخن گفت بعد شوهر
 دیگر کرد و بعد از گذشتن عدت شوهر دوم شوهر اول بازگشت و بعد از نکاح شوهر اول با ابی یوسف سخن
 گفت طلاق افته با آن یک طلاق اول و بقول زفر فرمود واقع نشود مسئله چنانچه طلاق مطلق تعلیق است تا اگر زنی
 گفت اگر در سر آمدی مطلقه باشی به طلاق پیش نماند که در سر آمدی طلاق گفت و بعد از گذشتن عدت
 و تنزه و دخول عدت شوهر دوم شوهر اول نکاح کرد و در سر آمدی بیجم واقع نشود و بقول زفر فرمود
 طلاق واقع شود که بقول او تا بنحیر مطلق تعلیق نیست مسئله اگر زنی را گفت اگر ترا جماع کنم تو مطلقه باشی مسئله
 و اینکه را گفت اگر ترا جماع کنم تو آزاد باشی و جماع کرد بعد از دخول زانی در رنگ کرد مسئله طلاق
 و نیز که و عقر آزاد شود با اتفاق و بسبب رنگ مهر و عقر واجب است و در سر آمدی مسئله بقول ابی یوسف
 مهر واجب آید و اگر کم از سه طلاق جماع متعلق کرده است و در جماع بعد از او خالی در رنگ کرد مهر
 نشود و بقول ابی یوسف مهر در طلاق جمعی مراجعت شود و اگر بار دیگر در خالی کرد با اتفاق طلاق
 مراجعت نشود مسئله اگر زنی را شوهر گفت که بر تو زنی نکاح کنم آن زن مطلقه باشد
 و زن تقدیم بر طلاق بائن گفت و در عدت و سه زنی دیگر نکاح کرد طلاق نفیته مسئله اگر گفت تو مطلقه اگر خدایه خواهی طلاق نفیته

مسئله اگر میان زن و شوهر اختلاف شد در وجود شرط سهول شوهر معتبر بود مگر که زن مینه افتاد

مسئله اگر میان زن و شوهر اختلاف شد در وجود شرط سهول شوهر معتبر بود مگر که زن مینه افتاد

او در مراجعت ثابت شود اگر اقرار با نقصان عدت کرده است مسئله اگر زنی گفت سر بار که فرزند آری و
 مطلقه باشی پس فرزند آورد پس محل فرزند دوم و سوم مراجعت بود مسئله جایز است که رجیمه خود را بیاراید و
 مستحب است که شوهر بر مطلقه رجیمه بی اعلام نماید مسئله شوهر مطلقه رجیمه را سفر نزد او مراجعت کند و بقبول
 زوجه جایز است که بی مراجعت سفر بر مسئله اطلاق رجیمه و طری حرام نشود و بقبول شامعی بر حرام شوم مسئله اگر
 یک طلاق یا دو طلاق این گفت جایز بود که نکاح کند شوهر اول در عدت و بعد از عدت و اگر سه طلاق و یا دو طلاق
 با این گفت جایز بود که نکاح کند شوهر اول در عدت و بعد از عدت و اگر سه طلاق گفت زنی آزاد را و یا یک
 غیر را که در نکاح اوست دو طلاق گفت تواند که شوهر اول نکاح کند که بعد از گذشتن عدت از شوهر دوم اگر
 نکاح صحیح و طری کرده باشد مسئله اگر کودک مرایق مطلقه نکاح و طری کرد و طلاق گفت و عدت گذشت
 جایز بود که شوهر اول نکاح کند و بقبول نکاح صحیح جایز بود مسئله طری موی حلال نبود مسئله اگر مطلقه نکاح را شوهر
 دوم نکاح میکند بشرط آنکه حلال نشود شوهر اول این نکاح کرده بود درین صورت بعد از طری اطلاق
 دوم بعد از گذشتن عدت و بی جایز بود که شوهر اول نکاح کند و بقبول ایوست بر نکاح بشرط تحلیل
 فاسد شود و شوهر اول حلال نشود و بقبول محرم نکاح بشرط تحلیل جایز بود فاما حلال نشود شوهر اول
 مسئله اگر زن حرم را یک طلاق و یا دو طلاق گفت و بعد از گذشتن عدت شوهر دیگر کرد و بعد از عدت
 دوم شوهر اول نکاح کرد شوهر اول مالک است طلاق شود و بقبول محرم اگر شوهر اول یک طلاق گفته بود و
 دو طلاق بود و اگر دو طلاق گفته بود مالک یک طلاق شود مسئله اگر مطلقه نکاح میکند که بعد از گذشتن عدت
 شوهر اول شوهر دوم کرده ام و بعد از طری مطلقه شده ام و عدت شوهر دوم نگذشته است او عدت محمل دو عدت
 است اگر شوهر را طری نکاح است لصدق این زن جایز بود که تصدیق کند با یک یا ایلا رسو کند است
 بر ترک طری زن است چهار ماه یا بیشتر مسئله اگر زنی گفت که بخدای ترا قربان کنم چهار ماه یا گفت بخدا که ترا
 قربان کنم اگر در مدت چهار ماه طری کرد کفارت سوگند واجب شد و ایلا رسو شود اگر چهار ماه گذشت دو طلاق
 نکرد یک طلاق این افتد و همین سابقه شود و بقبول شامعی بر تفریق قاضی مباح است مسئله اگر سوگند بر ایلا رسو
 است طلاق ایلا رسو تا اگر نکاح کرد حکم ایلا رسو از آنجا که طری کرد در مدت چهار ماه کفارت واجب آید و اگر چهار
 گذشت طری نکرد طلاق دم واقع شود و اگر بار سوم نکاح کرد و چهار ماه خالی از طری گذشت طلاق سوم
 واقع شود و اگر طری کرد کفارت سوگند در هر دو چون بعد از شوهر دوم شوهر اول نکاح کرد و چهار ماه خالی

این کلام در
 قیود طلاق
 نبود فلان الک
 بحساب مبتدا
 با عاده ذلک
 حکان الشهران
 اشزان الشهران
 الا و بین ذه
 صارت شوهر
 بمن الا و بین ذه
 و بعد از این
 از بعد از شوهر
 یا یک یا دو
 طلاق ایلا رسو
 یا عدت محمل
 در این کلام

باید درم واجب شود و اگر زن گفت سه طلاق گوی هزار درم و شوهری گفت بزن پنج و اجبت و طلاق
 صحیحی افتد و بقول ابی یوسف و محمد رح بطلاق با این افتد و بزن تصدوسی و سه درم و سیوم حصه کردیم
 واجب آید مسئله اگر زن گفت نفس خود را سه طلاق گوی هزار درم و با گفت بر هزار درم و زن بطلات
 گفتن صحیح نیست مسئله اگر زن گفت تو طلاق هزار درم یا بر هزار درم و زن قبول کرد هزار درم لازم شود و بطلاق
 با این افتد مسئله اگر زن گفت تو مطلقه و بر تو هزار درم است یا بنده گفت تو آزادی و بر تو هزار درم است طلاق
 افتد و بنده آزاد شود و بر دو بیچ واجب است دو بقول ابی یوسف و محمد رح اگر قبول کردند بر هر کی هزار درم
 واجب و بطلاق بزن افتد بنده آزاد شود و اگر قبول نکردند طلاق نفیقه و بنده آزاد نشود مسئله شرط خیار
 در خلع از جانب زن جایز بود و بقول ابی یوسف و محمد رح جایزنی و از جانب شوهر شرط خیار در خلع با اتفاق جایز
 نبود مسئله زنا گفت دیر و زنا هزار درم طلاق گفته ام و تو قبول کردی قول شوهر تصدیق کنند مسئله
 شخصی زنا گفت این بنده بیست تو دیر و زنا کرده ام هزار درم و تو قبول کردی او گفت قبول کردم قبول
 شتری معتبر بود مسئله خام و مبارات ساقط کند هر حق از حیض و نکاح که یکی برابر دیگری بود تا اگر زن باشوهر خلع
 و مبارات کرد با بی معلوم آن بی بر زن برای شوهر واجب آید و بیچ کی برابر دیگری دعوی باقی ماند اگر چه بی بی
 کرده است و یا کرده است و خلع و مبارات پیش از دخول است و یا بعد از دخول عند ابی حنیفه و بقول محمد رح ساقط
 نشود مگر آنچه ذکر کند و ابو یوسف رح در شارع با محمد است و در مبارات با ابی حنیفه رحم الله علیه مسئله اگر چه
 با بی صغیره خلع بر صغیره جایز بود و بدل خلع برای صغیره لازم نشود و هر از و بی ساقط نشود و طلاق افتد
 اگر چه صغیره باشوهر و خلع کرد هزار درم از جهت صغیره همین هزار درم همان بود و طلاق درقع شود و هزار درم
 بر پدر صغیره لازم آید باب الظهار چهار عبارت مانند کردن از نسک و جهت است بزی که حرام بروی بجهت بوی
 مسئله اگر زن گفت تو بر من حرامی چون پشت مادر من طعی ملس قبل حرام شود و بعد زنا دار کفار جهت بر افتد
 و بقول شافعی رح ملس قبل حرام نشود و اگر پیش از کفاره و طعی کرد تو بوی است فشار کند و چیز واجب و مسئله کفاره
 بعد و واجب شود و مرد از عو غم است بر و تا اگر بعد از چهار مدتی گذشت و شوهر را حرم و طعی نبود و زن بر و
 کفاره از شوهر ساقط شود و بقول شافعی رح محدود جبارت از مساکن است بعد از چهار تا اگر زنا مانده
 شد و طلاق گفته او کفاره لازم آید اگر چه بی مسئله اگر زن گفت را سگ علی نظر امی او و جهک و جهک قبلت یعنی
 سر تو بر من همچو پشت مادر منست و یا وی تو همچو پشت مادر منست و یا فرج تو همچو پشت مادر منست و یا

باید درم واجب شود

باید درم واجب شود و اگر زن گفت سه طلاق گوی هزار درم و شوهری گفت بزن پنج و اجبت و طلاق صحیحی افتد و بقول ابی یوسف و محمد رح بطلاق با این افتد و بزن تصدوسی و سه درم و سیوم حصه کردیم واجب آید مسئله اگر زن گفت نفس خود را سه طلاق گوی هزار درم و با گفت بر هزار درم و زن بطلات گفتن صحیح نیست مسئله اگر زن گفت تو طلاق هزار درم یا بر هزار درم و زن قبول کرد هزار درم لازم شود و بطلاق با این افتد مسئله اگر زن گفت تو مطلقه و بر تو هزار درم است یا بنده گفت تو آزادی و بر تو هزار درم است طلاق افتد و بنده آزاد شود و بر دو بیچ واجب است دو بقول ابی یوسف و محمد رح اگر قبول کردند بر هر کی هزار درم واجب و بطلاق بزن افتد بنده آزاد شود و اگر قبول نکردند طلاق نفیقه و بنده آزاد نشود مسئله شرط خیار در خلع از جانب زن جایز بود و بقول ابی یوسف و محمد رح جایزنی و از جانب شوهر شرط خیار در خلع با اتفاق جایز نبود مسئله زنا گفت دیر و زنا هزار درم طلاق گفته ام و تو قبول کردی قول شوهر تصدیق کنند مسئله شخصی زنا گفت این بنده بیست تو دیر و زنا کرده ام هزار درم و تو قبول کردی او گفت قبول کردم قبول شتری معتبر بود مسئله خام و مبارات ساقط کند هر حق از حیض و نکاح که یکی برابر دیگری بود تا اگر زن باشوهر خلع و مبارات کرد با بی معلوم آن بی بر زن برای شوهر واجب آید و بیچ کی برابر دیگری دعوی باقی ماند اگر چه بی بی کرده است و یا کرده است و خلع و مبارات پیش از دخول است و یا بعد از دخول عند ابی حنیفه و بقول محمد رح ساقط نشود مگر آنچه ذکر کند و ابو یوسف رح در شارع با محمد است و در مبارات با ابی حنیفه رحم الله علیه مسئله اگر چه با بی صغیره خلع بر صغیره جایز بود و بدل خلع برای صغیره لازم نشود و هر از و بی ساقط نشود و طلاق افتد اگر چه صغیره باشوهر و خلع کرد هزار درم از جهت صغیره همین هزار درم همان بود و طلاق درقع شود و هزار درم بر پدر صغیره لازم آید باب الظهار چهار عبارت مانند کردن از نسک و جهت است بزی که حرام بروی بجهت بوی مسئله اگر زن گفت تو بر من حرامی چون پشت مادر من طعی ملس قبل حرام شود و بعد زنا دار کفار جهت بر افتد و بقول شافعی رح ملس قبل حرام نشود و اگر پیش از کفاره و طعی کرد تو بوی است فشار کند و چیز واجب و مسئله کفاره بعد و واجب شود و مرد از عو غم است بر و تا اگر بعد از چهار مدتی گذشت و شوهر را حرم و طعی نبود و زن بر و کفاره از شوهر ساقط شود و بقول شافعی رح محدود جبارت از مساکن است بعد از چهار تا اگر زنا مانده شد و طلاق گفته او کفاره لازم آید اگر چه بی مسئله اگر زن گفت را سگ علی نظر امی او و جهک و جهک قبلت یعنی سر تو بر من همچو پشت مادر منست و یا وی تو همچو پشت مادر منست و یا فرج تو همچو پشت مادر منست و یا

عنوان کردن وقت واقع شود در میان ایشان تفریق قاضی و بعد تفریق
 طلاق باین واقع شود و بقول زفرح بلغان هر دو وقت واقع شود بی تفریق قاضی و بقول شافعی
 بلغان شوهر وقت واقع شود پیش از طلاق آن مسئله اگر بنی نسب فرزند و شتام گفته و لعان کرد
 قاضی نسب فرزند از پدر نفی کند و فرزند را با پدر الحاق کند مسئله اگر شوهر بعد از طلاق گفت که دروغ
 بودم حد قذف کند و جایز بود که این زنا نسیح کند و بقول ابی یوسف رحم جایز بود مسئله همچنین اگر زنی در
 راه شتام گفت و او را حد قذف زدند و بیازن طاعنه زنا کرد و حد زنا زدند تواند که این زنا نسیح کند مسئله اگر
 زنا در شتام زود لعان و بجز نسیح بقول شافعی رحم واجب مسئله نفی محل لعان کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم
 محل لعان کند اگر از شتام از گاه فرزند آورده است و بقول شافعی مالک اجماع بی رحم نفی محل در حال
 لعان کنند مسئله اگر زن با گفت که زنا کردی تو و این محل از زنا است لعان واجب و نفی نکند قاضی محل را
 شافعی رحم نفی کند مسئله نفی نسب فرزند بعد از ولادت بوقت تعینت و یا خریدن چیزی با که در ولادت شافی است
 جایز بود و لعان واجب شود و بعد از آن جایز نبود و بقول ابی یوسف و محمد رحم نفی فرزند در
 فاسخ جایز بود و لعان هر دو صورت واجب است مسئله اگر نفی ولد بعد از ولادت در وقت تعینت کرد و لعان واجب شود
 و اگر بعد نفی کند لعان کنند و ثابت شود مسئله اگر دو بچه یک شکم زاده اند اول نفی کرد و دوم را اقرار کرد
 حدت واجب آید بر مرد اگر اول اقرار کرد و دوم نفی کرد و لعان واجب آید و هر دو صورت نسب دو ثابت شود
 باب العین مسئله عین کس است که عملی نتواند کرد و یا کسی که بر کف قادر نشود اگر چه بر شنبه قادر شود مسئله اگر زن هر خود
 مجبوبات در حال تفریق گفته و اگر عین بیخصه یافت کیسالت قبلت و سبب اگر عملی کرد و نیکو بود و اگر تفریق کند
 بطلب آن تفریق قاضی وقت واقع شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم بقول زفرح ثوابی مسئله تفریق قاضی شرط
 طلاق باین بود و بقول شافعی رحم مبتله فسخ بود مسئله اگر شوهر سگی بیکه عملی کرد دم وزن انکار می آرد و زبان
 نباید اگر گویند که بکست زن مخیره بود که همین شوهر اختیار کند و یا از قاضی تفریق طلب کند و اگر کالمه باشد و در
 سان زن و شوی اختلاف شد قول شوهر معتبر بود و یا سوگند و اگر زن شوهر اختیار کرد حق زن در طلب تفریق
 داخل شود مسئله اگر زن یا در شوهر عیبی ظاهر شد هیچ کی را اختیار فسخ نکند و بقول مالک رحم
 شوهر تواند که زنا کند بر عیب جنون و جرم و وقت و وزن و برص و بقول محمد رحم اگر در زن شوهر شوهر

عنوان کردن وقت واقع شود در میان ایشان تفریق قاضی و بعد تفریق
 طلاق باین واقع شود و بقول زفرح بلغان هر دو وقت واقع شود بی تفریق قاضی و بقول شافعی
 بلغان شوهر وقت واقع شود پیش از طلاق آن مسئله اگر بنی نسب فرزند و شتام گفته و لعان کرد
 قاضی نسب فرزند از پدر نفی کند و فرزند را با پدر الحاق کند مسئله اگر شوهر بعد از طلاق گفت که دروغ
 بودم حد قذف کند و جایز بود که این زنا نسیح کند و بقول ابی یوسف رحم جایز بود مسئله همچنین اگر زنی در
 راه شتام گفت و او را حد قذف زدند و بیازن طاعنه زنا کرد و حد زنا زدند تواند که این زنا نسیح کند مسئله اگر
 زنا در شتام زود لعان و بجز نسیح بقول شافعی رحم واجب مسئله نفی محل لعان کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم
 محل لعان کند اگر از شتام از گاه فرزند آورده است و بقول شافعی مالک اجماع بی رحم نفی محل در حال
 لعان کنند مسئله اگر زن با گفت که زنا کردی تو و این محل از زنا است لعان واجب و نفی نکند قاضی محل را
 شافعی رحم نفی کند مسئله نفی نسب فرزند بعد از ولادت بوقت تعینت و یا خریدن چیزی با که در ولادت شافی است
 جایز بود و لعان واجب شود و بعد از آن جایز نبود و بقول ابی یوسف و محمد رحم نفی فرزند در
 فاسخ جایز بود و لعان هر دو صورت واجب است مسئله اگر نفی ولد بعد از ولادت در وقت تعینت کرد و لعان واجب شود
 و اگر بعد نفی کند لعان کنند و ثابت شود مسئله اگر دو بچه یک شکم زاده اند اول نفی کرد و دوم را اقرار کرد
 حدت واجب آید بر مرد اگر اول اقرار کرد و دوم نفی کرد و لعان واجب آید و هر دو صورت نسب دو ثابت شود
 باب العین مسئله عین کس است که عملی نتواند کرد و یا کسی که بر کف قادر نشود اگر چه بر شنبه قادر شود مسئله اگر زن هر خود
 مجبوبات در حال تفریق گفته و اگر عین بیخصه یافت کیسالت قبلت و سبب اگر عملی کرد و نیکو بود و اگر تفریق کند
 بطلب آن تفریق قاضی وقت واقع شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم بقول زفرح ثوابی مسئله تفریق قاضی شرط
 طلاق باین بود و بقول شافعی رحم مبتله فسخ بود مسئله اگر شوهر سگی بیکه عملی کرد دم وزن انکار می آرد و زبان
 نباید اگر گویند که بکست زن مخیره بود که همین شوهر اختیار کند و یا از قاضی تفریق طلب کند و اگر کالمه باشد و در
 سان زن و شوی اختلاف شد قول شوهر معتبر بود و یا سوگند و اگر زن شوهر اختیار کرد حق زن در طلب تفریق
 داخل شود مسئله اگر زن یا در شوهر عیبی ظاهر شد هیچ کی را اختیار فسخ نکند و بقول مالک رحم
 شوهر تواند که زنا کند بر عیب جنون و جرم و وقت و وزن و برص و بقول محمد رحم اگر در زن شوهر شوهر

عنوان کردن وقت واقع شود در میان ایشان تفریق قاضی و بعد تفریق
 طلاق باین واقع شود و بقول زفرح بلغان هر دو وقت واقع شود بی تفریق قاضی و بقول شافعی
 بلغان شوهر وقت واقع شود پیش از طلاق آن مسئله اگر بنی نسب فرزند و شتام گفته و لعان کرد
 قاضی نسب فرزند از پدر نفی کند و فرزند را با پدر الحاق کند مسئله اگر شوهر بعد از طلاق گفت که دروغ
 بودم حد قذف کند و جایز بود که این زنا نسیح کند و بقول ابی یوسف رحم جایز بود مسئله همچنین اگر زنی در
 راه شتام گفت و او را حد قذف زدند و بیازن طاعنه زنا کرد و حد زنا زدند تواند که این زنا نسیح کند مسئله اگر
 زنا در شتام زود لعان و بجز نسیح بقول شافعی رحم واجب مسئله نفی محل لعان کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم
 محل لعان کند اگر از شتام از گاه فرزند آورده است و بقول شافعی مالک اجماع بی رحم نفی محل در حال
 لعان کنند مسئله اگر زن با گفت که زنا کردی تو و این محل از زنا است لعان واجب و نفی نکند قاضی محل را
 شافعی رحم نفی کند مسئله نفی نسب فرزند بعد از ولادت بوقت تعینت و یا خریدن چیزی با که در ولادت شافی است
 جایز بود و لعان واجب شود و بعد از آن جایز نبود و بقول ابی یوسف و محمد رحم نفی فرزند در
 فاسخ جایز بود و لعان هر دو صورت واجب است مسئله اگر نفی ولد بعد از ولادت در وقت تعینت کرد و لعان واجب شود
 و اگر بعد نفی کند لعان کنند و ثابت شود مسئله اگر دو بچه یک شکم زاده اند اول نفی کرد و دوم را اقرار کرد
 حدت واجب آید بر مرد اگر اول اقرار کرد و دوم نفی کرد و لعان واجب آید و هر دو صورت نسب دو ثابت شود
 باب العین مسئله عین کس است که عملی نتواند کرد و یا کسی که بر کف قادر نشود اگر چه بر شنبه قادر شود مسئله اگر زن هر خود
 مجبوبات در حال تفریق گفته و اگر عین بیخصه یافت کیسالت قبلت و سبب اگر عملی کرد و نیکو بود و اگر تفریق کند
 بطلب آن تفریق قاضی وقت واقع شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم بقول زفرح ثوابی مسئله تفریق قاضی شرط
 طلاق باین بود و بقول شافعی رحم مبتله فسخ بود مسئله اگر شوهر سگی بیکه عملی کرد دم وزن انکار می آرد و زبان
 نباید اگر گویند که بکست زن مخیره بود که همین شوهر اختیار کند و یا از قاضی تفریق طلب کند و اگر کالمه باشد و در
 سان زن و شوی اختلاف شد قول شوهر معتبر بود و یا سوگند و اگر زن شوهر اختیار کرد حق زن در طلب تفریق
 داخل شود مسئله اگر زن یا در شوهر عیبی ظاهر شد هیچ کی را اختیار فسخ نکند و بقول مالک رحم
 شوهر تواند که زنا کند بر عیب جنون و جرم و وقت و وزن و برص و بقول محمد رحم اگر در زن شوهر شوهر

ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة

وحرام ويا برص بافت تواند که نکاح رو کند باب العدة عدت عیارت از انتظار است که بر زن لازم
 مسئله عدت زن آزاد بطلاق یا بفتح نکاح سه حیض است و بقبول شافعی رحم سه طهر است مسئله اگر زن
 نه بنید بسبب صغری یا کبری عده او سه ماه است مسئله عدت وفات چهار ماه و در روز است مسئله عده کنیزکی دو
 است و یا یک نیم ماه در طلاق و فتنه نکاح و در وفات دو ماه و پنج روز است مسئله عدت زن حامله در فتنه و طلاق
 و فتنه بوضع حمل است مسئله اگر شوهر در مرض موت طلاق با این گفت و در عدت بر دو عده این زن چهار ماه
 و در روز است که در آن حیض بنید و اگر حیض در چهار ماه و در روز مرتب نشد مثلاً بعد دو ماه یا بعد یک نیم ماه
 حیض می آید از زمان سه حیض مرتب کند و بقول ابی یوسف رحم سه حیض است مسئله اگر کنیزکی در عده از طلاق
 رجعی آزاد شد عدت وی گرد و سه حیض واجب است و اما در عدت سه طلاق یا در عدت طلاق مانع یا در عدت
 وفات آزاد شد همان عده کنیزکان تمام کند مسئله اگر زنی آئینه عده باها میداشت و در میان عدت بر عادت
 خود حیض میداد او بحیض و مسئله عدت از نکاح فاسد و از وطی شبه و در فرقت و موت سه حیض است
 مسئله اگر ام ولد از او جدا شد و یا سوسله او بر عده سه حیض بود و بقول شافعی و مالک احمد یک حیض بود
 عدت وفات حامله که شوهر او صغیر بود بوضع حمل است و بقول ابی یوسف و شافعی و مالک چهار ماه و در
 روز است مسئله اگر زن ضعیفه بعد از موت شوهر حامله شد عدت وی چهار ماه و در روز است و نسب حمل در دو
 مسئله از صغیر ثابت نشود مسئله حیض که در آن طلاق افتاد آن حیض از عدت شمرده نشود مسئله اگر عده تمام
 و طمی کرد عدتی دیگر واجب آید و در هر دو عده داخل بود و هر حیضی که بعد از وطی بنید از هر دو عدت
 اولی تمام شد عدت دوم تمام کند و بقول شافعی رحم داخل نبود مسئله ابتداء عدت در طلاق و موهه بعد از
 طلاق و موت بود و در نکاح فاسد ابتداء عدت بعد از تفریق و یا بعد از غم شوهر ترک و طمی بود و بقول
 زورم از آخر و طمی ابتداء کند مسئله اگر زن گفت که عدت من گذشته است و شوهر منکرت است قول زن معتبر
 با سوگند مسئله اگر مردی معتبه خود را نکاح کرد و پیش از وطی طلاق گفت هر کامل و واجب آید و عدت از هر
 و بقول محمد رحم عدت اول تمام کند و نصف مهر واجب شود و بی محرم بیرون نیاید و بقول زورم عدت دوم
 واجب نیاید مسئله اگر کسی زبیه را طلاق گفت عدت واجب نیاید و بقول ابی یوسف رحم و محمد رحم واجب آید
 فصل فی السجد او معتده سله بالغه از طلاق با این و یا از وفات سوگ دارد و ترک زینت و خوشبوی در سر
 و روغن مگر بعد و ترک خنای و جامه رنگین معصوم و زعفران بقول شافعی رحم معتده از طلاق با این سوگ ندارد مسئله

ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة

ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة ان الفتوى عدت الطلاق الموت عدت الوفاة

معتمد و عتاق و معتمد نکاح فاسد سوگ ندارد مسئله نشاید که خطبه کند معتمد را و تعارض در خطبه درست
 درست است و تعارض آن بود که گوید توجیه این سخن آنست که زنی نکاح کند مثل تو مسئله معتمد طلاق از
 خانه بیرون نیاید اما شب در منزل خود باز آید و معتمد طلاق و وفات عدت دارند در منزل که
 در و عدت واجب است مگر آنکه ورثه بیرون کنند و یا آن منزل خراب شود مسئله اگر زنی در سفر مطلق
 شد بطلاق باین و یا شوهر وی برود از آنجا تا خانه شوهر وی کم از سه روزه راه آید باز گردد شوهری خانه
 خود و اگر زیاده از سه روزه راه است نزد او اگر تا مقصد کم از سه روزه راه است برود و اگر تا شوهر وی تمام مقصد کم
 از سه روزه راه است اختیار بست او بود شوهر خود باز آید و یا بجانب مقصد رود و با او محرم بود و یا نبود و اگر از هر
 جانبی سه گان روزه راه است و او در شهر است همانجای عدت دارد بیرون نیاید اگر چه محرم دارد و بعد
 ابی یوسف و محمد رح اگر با او محرم بود و باشد که بیرون آید بی محرم بیرون نیاید باب ثبوت الطلاق
 اگر زنی را گشت که اگر از نکاح کند توسطه باشی پس نکاح کرد و از وقت گشتش ماه فرزندان آورد و نسب فرزند
 از وی ثابت شود و مهر واجب آید مسئله اگر معتمد از طلاق رجعی فرزند آورد و نسب از شوهر ثابت
 شود اگر چه بیشتر از دو سال بود تا اقرار کرده است بگذشتن عدت و مراجعت ثابت شود و اگر کم از دو سال
 آورد و نسب ثابت شود و مراجعت نبود مسئله اگر معتمد طلاق باین فرزند آورد و اقرار کرده است بگذشتن
 عدت اگر کم از دو سال بود و نسب شوهر ثابت شود و اگر دو سال یا بیشتر از دو سال فرزند آورد و نسب ثابت نشود
 مگر که شوهر دعوی نکین مسئله اگر ابقه را طلاق گفت باین بیار جی و این مرا بقیه کم از سه ماه فرزند آورد و از
 طلاق نسب ثابت شود و اگر نه ماه آورد و نسب ثابت نشود و بقول ابی یوسف و محمد رح در طلاق باین دو سال
 ثابت شود و در رجعی است و مفتاه نسب ثابت شود و این جمله جامی است که اقرار کرده است بگذشتن عدت مسئله
 اگر معتمد و وفات فرزند آورد و نسب او از شوهر ثابت شود کم از دو سال اگر اقرار بگذشتن عدت نکرده است بقول
 فرورج اگر بگذشتن عدت و وفات نیشاه فرزند آورد و نسب ثابت نشود بلکه اگر معتمد اقرار کرد بگذشتن عدت کم
 از شش ماه از وقت اقرار فرزند آورد و نسب ثابت نشود و بقول شافعی رح ثابت شود مسئله اگر معتمد طلاق
 باین یا وفات فرزند آورد و یا شوهر یا ورثه از ولادت منکرند کم از دو سال آورده او اقرار بگذشتن عدت
 نکرده است اگر دو مرد و یا یک مرد و زن ولادت گواهی دهند و یا حملی ظاهر باشد و یا شوهر اقرار بحمل کرده باشد
 یا ورثه تصدیق کنند نسبت مسئله اگر زنی را نکاح کرد و کم از شش ماه فرزند آورد و نسب ثابت نشود و اگر شش ماه

قد نسبت از زنی
 نزدی ثابت است
 در
 بقول ابی یوسف
 از هر دو سال
 در حکم اول
 در حکم ثانیه
 نسبت است
 از عیاشی است

مسئله اگر زن منع نفس از وطن میزند برای طلب مهر نفقه واجب آید اگر چه پیش از دخول بود و یا بعد از دخول
 و بقول ابی یوسف هر چه اگر منع نفس بعد از دخول است نفقه واجب آید مسئله اگر زن ناشیزه است یا
 که وطنی او ممکن نبود و یا برای زین مجبوس است و یا کسی ویرا غضب کرده است و یا برای چیزی محرم رود و یا با
 بست و تسلیم بشود بر کرده اند نفقه واجب آید و بقول شافعی رحم بر آرن صغیر نفقه واجب آید و در و آرن ابی
 یوسف رحم بر آرن مقتویه و زنی که برای هم میره و نفقه واجب بر مسئله اگر شوهر توانگر است نفقه یک سال
 زن نیز واجب آید و بقول ابی یوسف رحم نفقه دو خدسگار واجب آید مسئله اگر شوهر از نفقه زن عاجز
 تفریق نکند و بقول شافعی رحم تفریق کند بطلب زن مسئله اگر شوهر از نفقه عاجز است زن را نفقه بایستد
 بر شوهر و اگر شوهر در ویش بود و نفقه در ویشانه به پد بعد تو بگردد نفقه توانگر است تمام و با اگر چه نفقه در ویش
 حکم شده است مسئله اگر مدتی گذشت و نفقه نداد واجب نشود که قاضی نفقه قضی کرده باشد و یا زن
 یا شوهر صلح کرده باشد و بقول شافعی رحم نفقه گذشت واجب مسئله اگر زن یا شوهر مرد نفقه گذشت
 ساقط شود اگر چه حکم شده باشد و بقول شافعی رحم ساقط نشود مسئله اگر زن نفقه آینده است و شوهر مرد
 و بقول شافعی و محمد رحم نفقه روز با آینده اگر موجود بود است تا اگر بی اهلک او بپاک شده است پس است تا
 اگر بپاک با استیلاک او باشد قیمت واجب آید مسئله اگر بنده باذن شوهری را نکاح کرده بنده را بر آن نفقه زن
 ببرد و مسئله اگر کنیز شخصی نکاح کرد اگر مولی کنیز را بشوهر تسلیم کرد نفقه بر شوهر واجب است مسئله بر شوهر
 که زنا ساکن گرداند در شوهر یک خالیت از اهل برود و شوهر تواند که اهل زنا منع کند از آمدن شوهر
 خود فاما از نظر سخن نمی تواند کرد مسئله مرد عاقل و رالی است بدست شخصی از در اسم و یا ذانی و یا طعام
 و یا جامه از جنس کسوت او و این شخص معترف است به مال و زوجیت قاضی فرض کند در آن مال نفقه
 مرد غایب و نفقه فرزندان صغار و مادر و پدر و از زن او میمانی مانند و بقول شافعی از مال و ولایت ندان
 بفرماید زنا تا بر شوهر و ام کند مسئله اگر زنا طلاق گفت نفقه عدت و سکنی بر شوهر واجب است اگر چه طلاق با
 گفت و یا طلاق رجعی و یا مثلثه باشد و بقول شافعی رحم در طلاق با بن نفقه عدت واجب نیاید
 مستنده و فوات رانفقه واجب آید مسئله بر زنی که از جهت زن شود بسبب معصیت چون دوت غیر آن
 ساقط کند مسئله اگر زن بطلق با بن عدت از مرد آورده و نفقه عدت ساقط شود مسئله اگر بعد از طلاق با بن
 شوهر را نکلیس کرد برای وطنی نفقه عدت ساقط نشود و بقول زفر رحم ساقط شود مسئله نفقه طفل در ویش

مسئله اگر زن منع نفس از وطن میزند برای طلب مهر نفقه واجب آید اگر چه پیش از دخول بود و یا بعد از دخول
 و بقول ابی یوسف هر چه اگر منع نفس بعد از دخول است نفقه واجب آید مسئله اگر زن ناشیزه است یا
 که وطنی او ممکن نبود و یا برای زین مجبوس است و یا کسی ویرا غضب کرده است و یا برای چیزی محرم رود و یا با
 بست و تسلیم بشود بر کرده اند نفقه واجب آید و بقول شافعی رحم بر آرن صغیر نفقه واجب آید و در و آرن ابی
 یوسف رحم بر آرن مقتویه و زنی که برای هم میره و نفقه واجب بر مسئله اگر شوهر توانگر است نفقه یک سال
 زن نیز واجب آید و بقول ابی یوسف رحم نفقه دو خدسگار واجب آید مسئله اگر شوهر از نفقه زن عاجز
 تفریق نکند و بقول شافعی رحم تفریق کند بطلب زن مسئله اگر شوهر از نفقه عاجز است زن را نفقه بایستد
 بر شوهر و اگر شوهر در ویش بود و نفقه در ویشانه به پد بعد تو بگردد نفقه توانگر است تمام و با اگر چه نفقه در ویش
 حکم شده است مسئله اگر مدتی گذشت و نفقه نداد واجب نشود که قاضی نفقه قضی کرده باشد و یا زن
 یا شوهر صلح کرده باشد و بقول شافعی رحم نفقه گذشت واجب مسئله اگر زن یا شوهر مرد نفقه گذشت
 ساقط شود اگر چه حکم شده باشد و بقول شافعی رحم ساقط نشود مسئله اگر زن نفقه آینده است و شوهر مرد
 و بقول شافعی و محمد رحم نفقه روز با آینده اگر موجود بود است تا اگر بی اهلک او بپاک شده است پس است تا
 اگر بپاک با استیلاک او باشد قیمت واجب آید مسئله اگر بنده باذن شوهری را نکاح کرده بنده را بر آن نفقه زن
 ببرد و مسئله اگر کنیز شخصی نکاح کرد اگر مولی کنیز را بشوهر تسلیم کرد نفقه بر شوهر واجب است مسئله بر شوهر
 که زنا ساکن گرداند در شوهر یک خالیت از اهل برود و شوهر تواند که اهل زنا منع کند از آمدن شوهر
 خود فاما از نظر سخن نمی تواند کرد مسئله مرد عاقل و رالی است بدست شخصی از در اسم و یا ذانی و یا طعام
 و یا جامه از جنس کسوت او و این شخص معترف است به مال و زوجیت قاضی فرض کند در آن مال نفقه
 مرد غایب و نفقه فرزندان صغار و مادر و پدر و از زن او میمانی مانند و بقول شافعی از مال و ولایت ندان
 بفرماید زنا تا بر شوهر و ام کند مسئله اگر زنا طلاق گفت نفقه عدت و سکنی بر شوهر واجب است اگر چه طلاق با
 گفت و یا طلاق رجعی و یا مثلثه باشد و بقول شافعی رحم در طلاق با بن نفقه عدت واجب نیاید
 مستنده و فوات رانفقه واجب آید مسئله بر زنی که از جهت زن شود بسبب معصیت چون دوت غیر آن
 ساقط کند مسئله اگر زن بطلق با بن عدت از مرد آورده و نفقه عدت ساقط شود مسئله اگر بعد از طلاق با بن
 شوهر را نکلیس کرد برای وطنی نفقه عدت ساقط نشود و بقول زفر رحم ساقط شود مسئله نفقه طفل در ویش

مسئله اگر زن منع نفس از وطن میزند برای طلب مهر نفقه واجب آید اگر چه پیش از دخول بود و یا بعد از دخول
 و بقول ابی یوسف هر چه اگر منع نفس بعد از دخول است نفقه واجب آید مسئله اگر زن ناشیزه است یا
 که وطنی او ممکن نبود و یا برای زین مجبوس است و یا کسی ویرا غضب کرده است و یا برای چیزی محرم رود و یا با
 بست و تسلیم بشود بر کرده اند نفقه واجب آید و بقول شافعی رحم بر آرن صغیر نفقه واجب آید و در و آرن ابی
 یوسف رحم بر آرن مقتویه و زنی که برای هم میره و نفقه واجب بر مسئله اگر شوهر توانگر است نفقه یک سال
 زن نیز واجب آید و بقول ابی یوسف رحم نفقه دو خدسگار واجب آید مسئله اگر شوهر از نفقه زن عاجز
 تفریق نکند و بقول شافعی رحم تفریق کند بطلب زن مسئله اگر شوهر از نفقه عاجز است زن را نفقه بایستد
 بر شوهر و اگر شوهر در ویش بود و نفقه در ویشانه به پد بعد تو بگردد نفقه توانگر است تمام و با اگر چه نفقه در ویش
 حکم شده است مسئله اگر مدتی گذشت و نفقه نداد واجب نشود که قاضی نفقه قضی کرده باشد و یا زن
 یا شوهر صلح کرده باشد و بقول شافعی رحم نفقه گذشت واجب مسئله اگر زن یا شوهر مرد نفقه گذشت
 ساقط شود اگر چه حکم شده باشد و بقول شافعی رحم ساقط نشود مسئله اگر زن نفقه آینده است و شوهر مرد
 و بقول شافعی و محمد رحم نفقه روز با آینده اگر موجود بود است تا اگر بی اهلک او بپاک شده است پس است تا
 اگر بپاک با استیلاک او باشد قیمت واجب آید مسئله اگر بنده باذن شوهری را نکاح کرده بنده را بر آن نفقه زن
 ببرد و مسئله اگر کنیز شخصی نکاح کرد اگر مولی کنیز را بشوهر تسلیم کرد نفقه بر شوهر واجب است مسئله بر شوهر
 که زنا ساکن گرداند در شوهر یک خالیت از اهل برود و شوهر تواند که اهل زنا منع کند از آمدن شوهر
 خود فاما از نظر سخن نمی تواند کرد مسئله مرد عاقل و رالی است بدست شخصی از در اسم و یا ذانی و یا طعام
 و یا جامه از جنس کسوت او و این شخص معترف است به مال و زوجیت قاضی فرض کند در آن مال نفقه
 مرد غایب و نفقه فرزندان صغار و مادر و پدر و از زن او میمانی مانند و بقول شافعی از مال و ولایت ندان
 بفرماید زنا تا بر شوهر و ام کند مسئله اگر زنا طلاق گفت نفقه عدت و سکنی بر شوهر واجب است اگر چه طلاق با
 گفت و یا طلاق رجعی و یا مثلثه باشد و بقول شافعی رحم در طلاق با بن نفقه عدت واجب نیاید
 مستنده و فوات رانفقه واجب آید مسئله بر زنی که از جهت زن شود بسبب معصیت چون دوت غیر آن
 ساقط کند مسئله اگر زن بطلق با بن عدت از مرد آورده و نفقه عدت ساقط شود مسئله اگر بعد از طلاق با بن
 شوهر را نکلیس کرد برای وطنی نفقه عدت ساقط نشود و بقول زفر رحم ساقط شود مسئله نفقه طفل در ویش

ببرای شیر دادن چیز کهنه بگرید و است که از این زود کرد تا طفل با شیر دهم نزدیک مادر

واجب است و مادر او و مادر طفل در نجاخ پدر طفل بود و یا معتده بود و اگر مادر طفل بعد از گذشتن عدت با بره
مثل شیر دهم چون اولی بود و قبول مالک هر اگر مادر طفل شرفه بود چه بکند تا شیر دهم مسئله نفقه مادر و پدر
و عدت واجب و اگر در ویش باشد واجب آید النفقة ایشان با اختلاف دین نیز واجب است مسئله کسی که شریک
نمود با مادر و پدر با نفقه فرزند صغیر و نیز کسی شریک نمود با فرزند با نفقه مادر و پدر مسئله نفقه ذی رحم محرم
فقیر عاقل را کسب نمودن تا بیامی جامی مانده بر تو اگر فقیر میراث واجب آید یعنی نفقه خواهر بالغه فقیره و
برادر بالغ فقیر و جامی مادر برادر دو حصه و بر خواهر یک حصه واجب آید و قبول شافعی رحم نفقه واجب است
گر بر مادر و پدر برای فرزند بر فرزند برای مادر پدر مسئله اگر پسر غایب او پدر متاع او برای نفقه خود صغیر و
جایز بود و قبول ابی یوسف محرم جایز بود تا بیع عقال پسر غایب برای نفقه با اتفاق جایز مسئله اگر مود
پسر غایب از مال پدر او نفقه میگیرد اما قاضی ضامن شود مسئله اگر مادر و پدر مال پسر غایب که نزد ایشان
ست نفقه گیرند ضامن نشوند مسئله اگر قاضی نفقه مادر و پدر و فرزند و ذی رحم محرم فرض کرد و بدتی گذشت و
نفقه زید ساقط شود مگر قاضی بود ام کردن فرموده باشد مسئله نفقه ملوک بر مالک واجب است اگر متاع آورد
سولی باز نفقه ملوک کسب و آزان وجه نفقه کند و اگر کسب مولی را بغیر باید تا بغیر شد کتاب الحاق متاع مسئله
عقاق قوتی است شرعی که ثابت میشود در محل نزدیک اصل شدن رقی و ملک مسئله عتق جایز است از
خرق عتق مال غیر ملوک خود را مسئله عتق ثابت شود بدین الفاظ انت حر انت عتیق انت محررات متعتق
یعنی تو آزادی و نیز آزاد شود بانفاض حرکت و عتقک یعنی ترا آزاد کردم و نیز آزاد شود باضافت
بانفاطی را صعب از تمام من است چون را شک حر یا و جتک حر یا گوید رقتک حر یا گوید و جتک حر یا
گوید بکتک حر یعنی سر تو یاردی تو یا کردن یا فرج تو یا است تو آزاد درین الفاظ آزاد شود اگر چه نیست
آزادی نبود مسئله اگر گفت لا مالک الا لله یا گفت لا رقی لیه علیک یا گفت لا سبیل لیه علیک یعنی
بر تو هیچ مملکی و رقی و راهی نیست درین الفاظ نیست آزاد نشود مسئله اگر گفت بذابنی یا گفت بذالابی
درین تسبیح نیست و باید نیست و یا گفت بذای یعنی این باد نیست و یا گفت بذامولای یعنی این مولای
منست و یا گفت یا حر و یا گفت یا عتیق ای آزاد درین الفاظ نیز آزاد شود و قبول فرج در لفظ یا حر و عتیق
آزاد نشود مسئله اگر گفت یا ابنی یعنی ای پسر من یا گفت یا نجسی یعنی ای برادر من و یا گفت لا سلطان لیه
یعنی نیست مرا حجتی بر تو درین الفاظ آزاد نشود مسئله اگر گفت انت طالق و یا انت باین و یا

مسئله نفقه خواهر بالغه فقیره و برادر بالغ فقیر واجب است شافعی رحم نفقه واجب است اگر پسر غایب او پدر متاع او برای نفقه خود صغیر و جایز بود و قبول ابی یوسف محرم جایز بود تا بیع عقال پسر غایب از مال پدر او نفقه میگیرد اما قاضی ضامن شود مسئله اگر مادر و پدر مال پسر غایب که نزد ایشان است نفقه گیرند ضامن نشوند مسئله اگر قاضی نفقه مادر و پدر و فرزند و ذی رحم محرم فرض کرد و بدتی گذشت و نفقه زید ساقط شود مگر قاضی بود ام کردن فرموده باشد مسئله نفقه ملوک بر مالک واجب است اگر متاع آورد سولی باز نفقه ملوک کسب و آزان وجه نفقه کند و اگر کسب مولی را بغیر باید تا بغیر شد کتاب الحاق متاع مسئله عقاق قوتی است شرعی که ثابت میشود در محل نزدیک اصل شدن رقی و ملک مسئله عتق جایز است از خرق عتق مال غیر ملوک خود را مسئله عتق ثابت شود بدین الفاظ انت حر انت عتیق انت محررات متعتق یعنی تو آزادی و نیز آزاد شود بانفاض حرکت و عتقک یعنی ترا آزاد کردم و نیز آزاد شود باضافت بانفاطی را صعب از تمام من است چون را شک حر یا و جتک حر یا گوید رقتک حر یا گوید و جتک حر یا گوید بکتک حر یعنی سر تو یاردی تو یا کردن یا فرج تو یا است تو آزاد درین الفاظ آزاد شود اگر چه نیست آزادی نبود مسئله اگر گفت لا مالک الا لله یا گفت لا رقی لیه علیک یا گفت لا سبیل لیه علیک یعنی بر تو هیچ مملکی و رقی و راهی نیست درین الفاظ نیست آزاد نشود مسئله اگر گفت بذابنی یا گفت بذالابی درین تسبیح نیست و باید نیست و یا گفت بذای یعنی این باد نیست و یا گفت بذامولای یعنی این مولای منست و یا گفت یا حر و یا گفت یا عتیق ای آزاد درین الفاظ نیز آزاد شود و قبول فرج در لفظ یا حر و عتیق آزاد نشود مسئله اگر گفت یا ابنی یعنی ای پسر من یا گفت یا نجسی یعنی ای برادر من و یا گفت لا سلطان لیه یعنی نیست مرا حجتی بر تو درین الفاظ آزاد نشود مسئله اگر گفت انت طالق و یا انت باین و یا

مسئله نفقه خواهر بالغه فقیره و برادر بالغ فقیر واجب است شافعی رحم نفقه واجب است اگر پسر غایب او پدر متاع او برای نفقه خود صغیر و جایز بود و قبول ابی یوسف محرم جایز بود تا بیع عقال پسر غایب از مال پدر او نفقه میگیرد اما قاضی ضامن شود مسئله اگر مادر و پدر مال پسر غایب که نزد ایشان است نفقه گیرند ضامن نشوند مسئله اگر قاضی نفقه مادر و پدر و فرزند و ذی رحم محرم فرض کرد و بدتی گذشت و نفقه زید ساقط شود مگر قاضی بود ام کردن فرموده باشد مسئله نفقه ملوک بر مالک واجب است اگر متاع آورد سولی باز نفقه ملوک کسب و آزان وجه نفقه کند و اگر کسب مولی را بغیر باید تا بغیر شد کتاب الحاق متاع مسئله عقاق قوتی است شرعی که ثابت میشود در محل نزدیک اصل شدن رقی و ملک مسئله عتق جایز است از خرق عتق مال غیر ملوک خود را مسئله عتق ثابت شود بدین الفاظ انت حر انت عتیق انت محررات متعتق یعنی تو آزادی و نیز آزاد شود بانفاض حرکت و عتقک یعنی ترا آزاد کردم و نیز آزاد شود باضافت بانفاطی را صعب از تمام من است چون را شک حر یا و جتک حر یا گوید رقتک حر یا گوید و جتک حر یا گوید بکتک حر یعنی سر تو یاردی تو یا کردن یا فرج تو یا است تو آزاد درین الفاظ آزاد شود اگر چه نیست آزادی نبود مسئله اگر گفت لا مالک الا لله یا گفت لا رقی لیه علیک یا گفت لا سبیل لیه علیک یعنی بر تو هیچ مملکی و رقی و راهی نیست درین الفاظ نیست آزاد نشود مسئله اگر گفت بذابنی یا گفت بذالابی درین تسبیح نیست و باید نیست و یا گفت بذای یعنی این باد نیست و یا گفت بذامولای یعنی این مولای منست و یا گفت یا حر و یا گفت یا عتیق ای آزاد درین الفاظ نیز آزاد شود و قبول فرج در لفظ یا حر و عتیق آزاد نشود مسئله اگر گفت یا ابنی یعنی ای پسر من یا گفت یا نجسی یعنی ای برادر من و یا گفت لا سلطان لیه یعنی نیست مرا حجتی بر تو درین الفاظ آزاد نشود مسئله اگر گفت انت طالق و یا انت باین و یا

نقش بر روی پاره‌های کهنه و کلماتی که در میان آنها درج شده است. این کلمات شامل عباراتی مانند "نقش بر روی پاره‌های کهنه" و "کلماتی که در میان آنها درج شده است" می‌باشد.

گفت نموده و انت مسئله المحرمین انفاذا که چسبیت آزادگی دار و آزاد نشود
بقبول شایسته رحم اگر نیت عتق وارد آزاد شود مسئله اگر بنده را گفت تو مثل
آزادگی آزاد نشود اگر گفت بنده را نیتستی تو مگر آزاد از او شود مسئله اگر ذی
رحم محرم را مالک شد آزاد شود اگر چه مالک کافر و یا مسلمان و یا ناصبی و یا
مجنون بود و بقبول شایسته رحم در ذی رحم محرم غیر اولاد آزاد نشود مسئله اگر گفت بنده را آزاد کردم برای خدا
و یا برای شیطان و یا برای بت آزاد شود مسئله اگر با او بنده را آزاد کرد و یا در حالت سستی بنده را آزاد کرد
شود و بقبول شایسته رحم آزاد نشود مسئله اگر اضافت عتق بملک کرد چنانکه بنده غیر را گفت اگر ترا بخرم آزاد
و یا اضافت عتق بوجود شرط کرد چنانکه بنده خود را گفت اگر در سراسی درائی تو آزاد باشی درین هر دو صورت
و یا در سراسی درآید آزاد شود و بقبول شایسته رحم در اضافت بملک آزاد نشود مسئله اگر کنیزک حامله را آزاد کرد
حامل وی نیز آزاد شود و اگر حامل آزاد شود مادر او آزاد شود مسئله فرزندان متبع ادبست در ملک و در قیت و
تدبیریه استیلا در کتابه اگر با در کتابه است فرزندان نیز کتابه است مسئله اگر کنیزک از مولا سگ
فرزند آورد و فرزند حسر بود باب العبد الذی لعیت بعضه اگر بعضی بنده را آزاد کرده همان
آزاد شود و تا آزاد نشود و بقبول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم تمام آزاد شود مسئله اگر جزوی از بنده آزاد
کرد در باقی برای سالی سعایت کند و بقبول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم سعایت نکند مسئله ستوفی منزله
مکاتب است و بقبول ابی یوسف و محمد رحم نیزه حرید چون است مسئله اگر از بنده مشترک نصیب خرید و آزاد کرد و شریک
دوم یا سعایت فرماید یا آزاد کند و یا شریک اول را تضمین کند اگر شریک اول تو نکند بود اگر شریک دوم آزاد
و یا آنکه سعایت فرماید و یا آن بنده هر دو شریک را بود اگر شریک اول او را تضمین کرد و شریک اول بر بنده
رجوع کند و او را بنده شریک اول را بود و بقبول ابی یوسف و محمد رحم شریک دوم نتواند که تضمین کند مگر که
شریک اول تو نکند بود و یا سعایت فرماید اگر شریک اول در ویش بود مسئله اگر بنده است مشترک میان
دو شریک و هر یکی بردگی گواهی اعتماد نصیب میدهند بنده برای هر یکی در نصیب سعایت کند
اگر هر دو نصیب را هر دو غنیمت است و غنیمت است و دوم غنیمت است بقول ابی یوسف و محمد
رحم اگر هر دو شریک تو نکند سعایت نکند و اگر یکی تو نکند است و دوم در ویش
تو نکند سعایت کند و برای لا در ویش نه مسئله اگر یک شریک گفت اگر زید درین سرانی در نیامد و غنیمت

نقش بر روی پاره‌های کهنه و کلماتی که در میان آنها درج شده است. این کلمات شامل عباراتی مانند "نقش بر روی پاره‌های کهنه" و "کلماتی که در میان آنها درج شده است" می‌باشد.

نقش بر روی پاره‌های کهنه و کلماتی که در میان آنها درج شده است. این کلمات شامل عباراتی مانند "نقش بر روی پاره‌های کهنه" و "کلماتی که در میان آنها درج شده است" می‌باشد.

نشدن مال باطلا و اگر
 نماند مال باطلا
 مال باطلا

بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک

روز این بنده آزاد و شرک با هم گفت اگر زید درین سرای در آید پلان روز این بنده آزاد و از روز گذشته
 و دخول زید و عدم دخول او معلوم نشد بنده آزاد شود و برای نصف دیگر بنده برای هر دو شرک با هم است کند
 مطلقاً و بقول محمد در جمع قیمت سعایت کند مسئله اگر در خصوصت بغیر شرکت می سوگند خود معین بنده
 خود بدخول زید در آن سرای بر زمین می سوگند خورد و بطریق بنده خود بعدم دخول زید در آن سرای
 بعد آن روز گذشته و دخول زید و عدم دخول او معلوم نشد هیچ بنده آزاد نشود مسئله اگر دو کس بنده خریدند و آن
 پس یکی بود است نصیب پدر آزاد شود و پدر ضامن نشود و شرک با نصیب خود از بنده آزاد کند و با سعایت
 نماید و بقول ابی یوسف و محمد رح اگر پدر تو اگر است نصف قیمت پس ضامن شود برای شرک دوم و اگر در
 است بنده سعایت کند در نصف قیمت خود برای شرک دوم مسئله اگر اول اجنبی نصف بنده خرید بعد پدر نصف
 دیگر خرید و پدر تو اگر است شرک بیگانه مخیر بود که پدر بنده را تضمین کند و یا بنده را سعادت نماید و بقول ابی یوسف
 و محمد رح مخیر بود شرک بیگانه و پدر بنده را در نصف قیمت تضمین کند مسئله اگر پدر نصف پس خود دختر خرید کنسلیک
 تمام در ملک او بود برای بالیع ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد رح اگر پدر تو اگر است نصف قیمت باقی
 برای بالیع ضامن شود مسئله بنده است مشترک میان شرک یکی پدر گردانید بعد شرک دوم آزاد
 کرد و پدر تو اگر است شرک سوم ساکت ماند و شرک دوم پدر را تضمین کند در نصیب خود از حال قنق از حال
 پدر و مستحق را تضمین نکند و شرک پدر مستحق را تضمین کند در ثلث قیمت بنده پدر از بنده ضامن شده
 است پدر و بقول ابی یوسف و محمد رح پدر شود تمام بنده و اعتناق شرک دوم باطل بود و شرک پدر
 برای پدر و شرک پدر و ثلث قیمت بنده ضامن شود اگر چه در ویش بود مسئله کنیز مشترک در میان شرک
 است شرک دوم را گفت که این کنیزک ولد است و او منکر شد این کنیزک یک روز منکر اخص است کند و پدر تو
 یعنی کسب کند و بر نفس و نفقه کند و بقول ابی یوسف و محمد رح اگر منکر خواهد کنیزک را در نصف قیمت سعایت
 نماید بعد آزاد شود مسئله ام ولد را قیمت نیست تا اگر ام ولد مشترک است میان دو کس یکی آزاد کرد و
 تو اگر است ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد رح نصف قیمت ام ولد ضامن شد مسئله مردی بنده
 دارد و بنده دوبر در آمدند و گفت یکی از شما ازاد کی بیرون آمد و بیوم بنده درآمد بار تو گفت یکی از شما آزاد
 و سولی پیش بیان مرد بنده که اول درآمد بود بیرون زرفت سه ربع او آزاد شود و نصف هر یک از دو بنده
 دیگر آزاد شود و بقول محمد رح بنده که آخر درآمد ربع او آزاد شود و اگر این مسئله در مرض موت بود

این شرک با هم
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک

الکتاب لایق
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک

۸۲

بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک
 بنیاد شرک

اگر آزاد شود خدمت یکساله واجب آید اگر مولی پیش از خدمت بردمیت بنده واجب آید و بقول
 محمد بن قاسم یکساله واجب است هر چه می گفت که این کتبخانه خود را هزار درم آزاد کند بشرطیکه
 شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و این معتقد از نکاح ابا آورد کتبخانه آزاد شود و بر زمانه و بهر واجب دو سال
 گوید این کتبخانه را چه من آزاد کند هزار درم بشرطیکه من شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و کتبخانه نکاح منسوخ آید
 هزار درم قیمت کند در قیمت در هر مثل او آنچه حصه قیمت آنچه حصه قیمت آید و مانده مالک کتبخانه را بدو
 حصه هر ساقط شود بالتباین مسئله تدریجاً هر که این حق است مطلق موت چنانکه گوید چون من نسیم
 پس تو آزاد باشی و یا گفت امروز که نسیم تو آزادی یا گوید تو آزادی پس من چنانکه گوید تو مدبری بودی
 ترا در مردم درین جمع مسائل هر شود و فروختن و بختیدن مدبر را و انباشد و بقول شافعی هر فروختن و بختیدن
 مدبر را جایز بود مسئله جایز بود که مولی مدبر را خدمت فرماید و یا دیگری را ببرد و در مدبر جایز بود که مولی
 کتبخانه مدبر را وطنی کند یا تزیین کند و موت مولی مدبر از نکاح مال آزاد شود یعنی اگر ترک کتبخانه است دو چندان قیمت
 مدبر بود تمام آزاد شود و اگر مولی بخرد بر مال + دیگر گذاشت مدبر در دو حصه قیمت سعایت کند برای ورثه
 و اگر مولی روام دادنی دارد که مستغرق قیمت مدبر است مدبر در کل قیمت سعایت کند مسئله اگر مولی گفت +
 که اگر درین مرض درین سفر نسیم و یا ناده سال نسیم تا تو آزاد باشی مدبر بقیه بود همچنین اگر گفت تو آزاد
 بعد از مرگ فلان این مدبر بقیه بود و فروختن و بختیدن او جایز بود و اگر مولی بخرد از او شود چنانچه مدبر
 آزاد میشود یعنی از نکاح مال آزاد شود و در مسئله تعلق حق مرگ اگر فلان نسیم نیز آزاد شود باب مسئله
 مسئله اگر مولی نوزاد آورد و او ولد شود و فروختن در ملک دیگری گردانیدن او جایز نبود و او بود که مولی
 وطنی کند و یا خدمت فرماید و یا اجارت دهد و یا تزیین کند چون ام ولد باز دیگر نوزاد آورد نسبت از مولی تا
 شود بی دعوی مولی اگر بفرزند اول او قرار کرده باشد و اگر مولی بفرزند اول او قرار کرد و بفرزند دوم نفی
 نفی شود و اول بابی او از مولی نسبت ثابت نشود و بقول شافعی هر اولی بازمیزی او از مولی نسبت ثابت
 شود مسئله چون مولی ببرد و اوام ولد از کل مال آزاد شود و اگر مولی مدیون بود برای اوام ولد و او
 سعایت نکند مسئله اگر ام ولد نصرانی اسلام آورد و در جمیع قیمت برای نصرانی سعایت کند و منزله
 مکاتب بود تا قیمت او آنکه آزاد نشود و بقول زفر هر حال آزاد شود و سعایت بمنزله دین بود
 بر ام ولد مسئله اگر مردی کتبخانه شخصی را نکاح کرد و از وی نوزاد زد و بعد شوهر مالک کتبخانه ام ولد او

اگر آزاد شود خدمت یکساله واجب آید اگر مولی پیش از خدمت بردمیت بنده واجب آید و بقول
 محمد بن قاسم یکساله واجب است هر چه می گفت که این کتبخانه خود را هزار درم آزاد کند بشرطیکه
 شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و این معتقد از نکاح ابا آورد کتبخانه آزاد شود و بر زمانه و بهر واجب دو سال
 گوید این کتبخانه را چه من آزاد کند هزار درم بشرطیکه من شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و کتبخانه نکاح منسوخ آید
 هزار درم قیمت کند در قیمت در هر مثل او آنچه حصه قیمت آنچه حصه قیمت آید و مانده مالک کتبخانه را بدو
 حصه هر ساقط شود بالتباین مسئله تدریجاً هر که این حق است مطلق موت چنانکه گوید چون من نسیم
 پس تو آزاد باشی و یا گفت امروز که نسیم تو آزادی یا گوید تو آزادی پس من چنانکه گوید تو مدبری بودی
 ترا در مردم درین جمع مسائل هر شود و فروختن و بختیدن مدبر را و انباشد و بقول شافعی هر فروختن و بختیدن
 مدبر را جایز بود مسئله جایز بود که مولی مدبر را خدمت فرماید و یا دیگری را ببرد و در مدبر جایز بود که مولی
 کتبخانه مدبر را وطنی کند یا تزیین کند و موت مولی مدبر از نکاح مال آزاد شود یعنی اگر ترک کتبخانه است دو چندان قیمت
 مدبر بود تمام آزاد شود و اگر مولی بخرد بر مال + دیگر گذاشت مدبر در دو حصه قیمت سعایت کند برای ورثه
 و اگر مولی روام دادنی دارد که مستغرق قیمت مدبر است مدبر در کل قیمت سعایت کند مسئله اگر مولی گفت +
 که اگر درین مرض درین سفر نسیم و یا ناده سال نسیم تا تو آزاد باشی مدبر بقیه بود همچنین اگر گفت تو آزاد
 بعد از مرگ فلان این مدبر بقیه بود و فروختن و بختیدن او جایز بود و اگر مولی بخرد از او شود چنانچه مدبر
 آزاد میشود یعنی از نکاح مال آزاد شود و در مسئله تعلق حق مرگ اگر فلان نسیم نیز آزاد شود باب مسئله
 مسئله اگر مولی نوزاد آورد و او ولد شود و فروختن در ملک دیگری گردانیدن او جایز نبود و او بود که مولی
 وطنی کند و یا خدمت فرماید و یا اجارت دهد و یا تزیین کند چون ام ولد باز دیگر نوزاد آورد نسبت از مولی تا
 شود بی دعوی مولی اگر بفرزند اول او قرار کرده باشد و اگر مولی بفرزند اول او قرار کرد و بفرزند دوم نفی
 نفی شود و اول بابی او از مولی نسبت ثابت نشود و بقول شافعی هر اولی بازمیزی او از مولی نسبت ثابت
 شود مسئله چون مولی ببرد و اوام ولد از کل مال آزاد شود و اگر مولی مدیون بود برای اوام ولد و او
 سعایت نکند مسئله اگر ام ولد نصرانی اسلام آورد و در جمیع قیمت برای نصرانی سعایت کند و منزله
 مکاتب بود تا قیمت او آنکه آزاد نشود و بقول زفر هر حال آزاد شود و سعایت بمنزله دین بود
 بر ام ولد مسئله اگر مردی کتبخانه شخصی را نکاح کرد و از وی نوزاد زد و بعد شوهر مالک کتبخانه ام ولد او

اگر آزاد شود خدمت یکساله واجب آید اگر مولی پیش از خدمت بردمیت بنده واجب آید و بقول
 محمد بن قاسم یکساله واجب است هر چه می گفت که این کتبخانه خود را هزار درم آزاد کند بشرطیکه
 شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و این معتقد از نکاح ابا آورد کتبخانه آزاد شود و بر زمانه و بهر واجب دو سال
 گوید این کتبخانه را چه من آزاد کند هزار درم بشرطیکه من شرفی کتبخانه مولی آزاد کرد و کتبخانه نکاح منسوخ آید
 هزار درم قیمت کند در قیمت در هر مثل او آنچه حصه قیمت آنچه حصه قیمت آید و مانده مالک کتبخانه را بدو
 حصه هر ساقط شود بالتباین مسئله تدریجاً هر که این حق است مطلق موت چنانکه گوید چون من نسیم
 پس تو آزاد باشی و یا گفت امروز که نسیم تو آزادی یا گوید تو آزادی پس من چنانکه گوید تو مدبری بودی
 ترا در مردم درین جمع مسائل هر شود و فروختن و بختیدن مدبر را و انباشد و بقول شافعی هر فروختن و بختیدن
 مدبر را جایز بود مسئله جایز بود که مولی مدبر را خدمت فرماید و یا دیگری را ببرد و در مدبر جایز بود که مولی
 کتبخانه مدبر را وطنی کند یا تزیین کند و موت مولی مدبر از نکاح مال آزاد شود یعنی اگر ترک کتبخانه است دو چندان قیمت
 مدبر بود تمام آزاد شود و اگر مولی بخرد بر مال + دیگر گذاشت مدبر در دو حصه قیمت سعایت کند برای ورثه
 و اگر مولی روام دادنی دارد که مستغرق قیمت مدبر است مدبر در کل قیمت سعایت کند مسئله اگر مولی گفت +
 که اگر درین مرض درین سفر نسیم و یا ناده سال نسیم تا تو آزاد باشی مدبر بقیه بود همچنین اگر گفت تو آزاد
 بعد از مرگ فلان این مدبر بقیه بود و فروختن و بختیدن او جایز بود و اگر مولی بخرد از او شود چنانچه مدبر
 آزاد میشود یعنی از نکاح مال آزاد شود و در مسئله تعلق حق مرگ اگر فلان نسیم نیز آزاد شود باب مسئله
 مسئله اگر مولی نوزاد آورد و او ولد شود و فروختن در ملک دیگری گردانیدن او جایز نبود و او بود که مولی
 وطنی کند و یا خدمت فرماید و یا اجارت دهد و یا تزیین کند چون ام ولد باز دیگر نوزاد آورد نسبت از مولی تا
 شود بی دعوی مولی اگر بفرزند اول او قرار کرده باشد و اگر مولی بفرزند اول او قرار کرد و بفرزند دوم نفی
 نفی شود و اول بابی او از مولی نسبت ثابت نشود و بقول شافعی هر اولی بازمیزی او از مولی نسبت ثابت
 شود مسئله چون مولی ببرد و اوام ولد از کل مال آزاد شود و اگر مولی مدیون بود برای اوام ولد و او
 سعایت نکند مسئله اگر ام ولد نصرانی اسلام آورد و در جمیع قیمت برای نصرانی سعایت کند و منزله
 مکاتب بود تا قیمت او آنکه آزاد نشود و بقول زفر هر حال آزاد شود و سعایت بمنزله دین بود
 بر ام ولد مسئله اگر مردی کتبخانه شخصی را نکاح کرد و از وی نوزاد زد و بعد شوهر مالک کتبخانه ام ولد او

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين

شود و لقبول شافعی تمام ولد نشود مسئله اگر کنیز مشترک فرزند آورد و یکی ازین دو بشرک دعوی نسب کرد
 نسبت ثابت نشود و کنیزک ام ولد او شود و برای شریک نصف قیمت کنیزک و نصف عقر او ضامن شود
 و قیمت فرزند ضامن نشود و لقبول اجماع در نصف او ام ولد شود و بعد جمیع شریک است
 سبب ضمان و اگر مرد و شریک بیکار دعوی نسبت کند از سر و ثابت شود و کنیزک ام ولد مرد و شود و در
 نصف عقر کنیزک واجب شود و بطریق مقاصد ساقط شود و این پسر از سر و میراث کامل برود و این
 هر دو ازین پسر میراث یک پدر برزند و لقبول شافعی رحم در مسئله قبول قائلند که هر که قائلست این پسر
 اسحاق کند پسر او باشد مسئله اگر مولی کنیزک مکاتبه خود را طی کرد و از او فرزند زاد مولی دعوی نسب فرزند
 کرد اگر مکاتبه تصدیق کند نسب از مولی ثابت شود و بر مولی عقر کنیزک و قیمت فرزند برای مکاتبه واجب
 و کنیزک ام ولد او نشود و اگر مکاتبه تکذیب کرد نسب از مولی ثابت نشود و لقبول ابی یوسف رحم تصدیق مکاتبه
 معتبرنی و الله اعلم کتاب الامکان من عبارت از تقویت یکی از دو طرف خبرت بمقسم به مسئله سوگند
 سه نوع است نوع اول را غموس گوید و این سوگند است بر کاری گذشته بقصد دروغ و درین سوگند نیز گناه
 شود و کفاره واجب نیاید و توبه و استغفار کند و لقبول شافعی رحم سوگند غموس از سوگند منعقد است و کفاره
 واجب آید مسئله نوع دوم سوگند نفوست و این سوگند است بر کاری گذشته بجان صدق و حال بر خلاف
 آن بود و درین سوگند امید است که عذرت خدا خود نشود و لقبول شافعی رحم نفوست است که بی قصد بر زبان
 رود و چنانکه در حالت خشم و اسحاق گوید لا اله الا الله و الله بی قصد سوگند مسئله نوع سوم سوگند است که از
 منعقد گویند و آن سوگند است بر کار آینده چنانکه گوید بخدا ایضا کنیم و یا بخدا ایضا این کار نکنم و درین سوگند
 اگر بر خلاف آن کار کرد کفاره واجب آید و لقبول شافعی رحم کفاره واجب نیاید مسئله اگر با راه و یا بفرمان
 سوگند خورد که فلان کار نکنم با راه و یا بنیان یا بقصد که در خلاف آن کرد کفاره واجب آید و لقبول شافعی رحم
 کفارت واجب نیاید مسئله اگر سوگند خورد که فلان کار نکنم و با راه و یا بنیان و یا بقصد که کفاره واجب آید
 مسئله کلمات که جایز بود بدان سوگند است بالله و یا الرحمن و یا ارحم برة الله و بجلال الله و بکبریا الله و
 اشم و اهلعت و اشهد بی آنکه متصل کند بکلمه یا الله و بسم الله و ایم الله یعنی سوگند بقادر خدای و بعد الله و
 و بی شاق الله علی نذر و نذر الله یعنی برست عهد خدای و لقبول فر فرج در اهلعت و اشهد بی اتصال بکلمه باشد
 بی نیت سوگند نشود مسئله اگر چنین کار کند او کافر شود و انکار کرد کفارت سوگند واجب آید و اگر بداند که نیت

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين
 مسئله اگر سوگند بر کاری گذشته بجان صدق و حال بر خلاف آن بود و درین سوگند امید است که عذرت خدا خود نشود و لقبول شافعی رحم نفوست است که بی قصد بر زبان رود و چنانکه در حالت خشم و اسحاق گوید لا اله الا الله و الله بی قصد سوگند مسئله نوع سوم سوگند است که از منعقد گویند و آن سوگند است بر کار آینده چنانکه گوید بخدا ایضا کنیم و یا بخدا ایضا این کار نکنم و درین سوگند اگر بر خلاف آن کار کرد کفاره واجب آید و لقبول شافعی رحم کفاره واجب نیاید مسئله اگر سوگند خورد که فلان کار نکنم و با راه و یا بنیان و یا بقصد که کفاره واجب آید مسئله اگر سوگند خورد که فلان کار نکنم و با راه و یا بنیان و یا بقصد که کفاره واجب آید مسئله کلمات که جایز بود بدان سوگند است بالله و یا الرحمن و یا ارحم برة الله و بجلال الله و بکبریا الله و اشم و اهلعت و اشهد بی آنکه متصل کند بکلمه یا الله و بسم الله و ایم الله یعنی سوگند بقادر خدای و بعد الله و و بی شاق الله علی نذر و نذر الله یعنی برست عهد خدای و لقبول فر فرج در اهلعت و اشهد بی اتصال بکلمه باشد بی نیت سوگند نشود مسئله اگر چنین کار کند او کافر شود و انکار کرد کفارت سوگند واجب آید و اگر بداند که نیت

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 اجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله
 وعلو شأنه في الدنيا والآخرة
 آمين

شود و بخوردن انگوره انار و خرماتر و خیار تر و باورنگ حاش نشود و بقول ابی یوسف و مجوز خوردن انگور و انار و خرماتر حاش نشود مسئله اگر گفت نامخوش نخورم و نام خورش چیز را گویند که بدان نام از ترکند پس بخوردن چون سرکه و نمک و عنقبت حاش نشود و بخوردن گوشت و جنیه و غیر حاش نشود و بقول مجوز حاش نشود مسئله گویند غذا خوردن است از طلوع صبح تا وقت ظهر تا نیم شب و سحر از نیم شب تا طلوع صبح مسئله اگر گفت اگر بخورم و بیاشامم و یا پوشم بنده من از اجزای معین از ماکولات و شروبات و لمبوسات نیت داشت تصدیق نکنند هر چه بخورد و یا بیاشامد و یا پوشد بنده آزاد شود و بقول شافعی سحر و یا نیت صدق باشد مسئله اگر گفت این نیت ثوابی است انکلت طعاما و یا گفت این شربت شرابا بنفدی حریمی اگر جابه پوشم و یا طعام خورم و یا شرابی بیاشامم و طعامی معین یا شرابی معین نیت داشت تصدیق کنند مسئله اگر گفت آب از حله یا شامم اگر بهین آب جله خورد حاش نشود و اگر آب جله از دست و یا از کوزه و یا از سوز و حاش نشود و بقول ابی یوسف و مجوز حاش نشود مسئله اگر گفت از آب جله یا شامم بهر طریق که بیاشامد حاش نشود مسئله اگر گفت آب که در کوزه است اگر امروز یا شامم بنده من آزاد و کوزه خالیت و یا آب از کوزه ریخته شد چهاران روز روزی که او یا سقیده زنگرد و در آب نبود حاش نشود و اگر در کوزه آب بود ریخته شد حاش نشود و بقول ابی یوسف سحر معتبره زنگرد حاش نشود و در غیر عقیده فی اسحال حاش نشود مسئله سوگن خورد که بر آسمان بر آسمان فروز یا این سگ زنگرد و حاش نشود و بقول فورح سوگن معتقد نشود مسئله اگر سوگن خورد که بازید سخن گویم و زید را خواند در حالت که خفته بود و بیدار کرد او را حاش نشود و اگر بیدار کند حاش نشود و بقول صحیح مسئله اگر گفت که باومی سخن گویم گریا ذن او و او اذن کرد و معلوم نداشت تا سخن گفت حاش نشود و بقول ابی یوسف حاش نشود مسئله اگر گفت که گیاه با سخن گویم از وقت سوگن شمار کند مسئله سوگن خورد که سخن گویم و در خواند و یا تبسح گفت حاش نشود و بر بایستی از علل اما اگر در غیر نیاز بخورد حاش نشود مسئله اگر گفت یوم اعظم فلانا نفعی کند یعنی امروز که با فلان سخن گویم بنده او چنین باشد یعنی بنده وی آزاد باشد بر شب روز او شود و اگر مرد روز دارد تصدیق کند مسئله اگر سوگن خورد اگر شب با فلان سخن گوید بنده وی چنین باشد سوگن بر شب واقع شود مسئله اگر گفت ان کلمت فلانا الا ان یقدم زید یا گفت حتی یقدم زید یا گفت الا ان یقدم زید یا گفت حتی یقدم زید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت که زید از من کند پس ن وی چنین باشد و پیش از قدم و او ذن زید فلان سخن گفت

در وقت طلوع صبح تا وقت ظهر تا نیم شب و سحر از نیم شب تا طلوع صبح
 اگر جابه پوشم و یا طعام خورم و یا شرابی بیاشامم و یا طعامی معین یا شرابی معین نیت داشت تصدیق کنند مسئله اگر گفت آب از حله یا شامم اگر بهین آب جله خورد حاش نشود و اگر آب جله از دست و یا از کوزه و یا از سوز و حاش نشود و بقول ابی یوسف و مجوز حاش نشود مسئله اگر گفت از آب جله یا شامم بهر طریق که بیاشامد حاش نشود مسئله اگر گفت آب که در کوزه است اگر امروز یا شامم بنده من آزاد و کوزه خالیت و یا آب از کوزه ریخته شد چهاران روز روزی که او یا سقیده زنگرد و در آب نبود حاش نشود و اگر در کوزه آب بود ریخته شد حاش نشود و بقول ابی یوسف سحر معتبره زنگرد حاش نشود و در غیر عقیده فی اسحال حاش نشود مسئله سوگن خورد که بر آسمان بر آسمان فروز یا این سگ زنگرد و حاش نشود و بقول فورح سوگن معتقد نشود مسئله اگر سوگن خورد که بازید سخن گویم و زید را خواند در حالت که خفته بود و بیدار کرد او را حاش نشود و اگر بیدار کند حاش نشود و بقول صحیح مسئله اگر گفت که باومی سخن گویم گریا ذن او و او اذن کرد و معلوم نداشت تا سخن گفت حاش نشود و بقول ابی یوسف حاش نشود مسئله اگر گفت که گیاه با سخن گویم از وقت سوگن شمار کند مسئله سوگن خورد که سخن گویم و در خواند و یا تبسح گفت حاش نشود و بر بایستی از علل اما اگر در غیر نیاز بخورد حاش نشود مسئله اگر گفت یوم اعظم فلانا نفعی کند یعنی امروز که با فلان سخن گویم بنده او چنین باشد یعنی بنده وی آزاد باشد بر شب روز او شود و اگر مرد روز دارد تصدیق کند مسئله اگر سوگن خورد اگر شب با فلان سخن گوید بنده وی چنین باشد سوگن بر شب واقع شود مسئله اگر گفت ان کلمت فلانا الا ان یقدم زید یا گفت حتی یقدم زید یا گفت الا ان یقدم زید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت که زید از من کند پس ن وی چنین باشد و پیش از قدم و او ذن زید فلان سخن گفت

در وقت طلوع صبح تا وقت ظهر تا نیم شب و سحر از نیم شب تا طلوع صبح
 اگر جابه پوشم و یا طعام خورم و یا شرابی بیاشامم و یا طعامی معین یا شرابی معین نیت داشت تصدیق کنند مسئله اگر گفت آب از حله یا شامم اگر بهین آب جله خورد حاش نشود و اگر آب جله از دست و یا از کوزه و یا از سوز و حاش نشود و بقول ابی یوسف و مجوز حاش نشود مسئله اگر گفت از آب جله یا شامم بهر طریق که بیاشامد حاش نشود مسئله اگر گفت آب که در کوزه است اگر امروز یا شامم بنده من آزاد و کوزه خالیت و یا آب از کوزه ریخته شد چهاران روز روزی که او یا سقیده زنگرد و در آب نبود حاش نشود و اگر در کوزه آب بود ریخته شد حاش نشود و بقول ابی یوسف سحر معتبره زنگرد حاش نشود و در غیر عقیده فی اسحال حاش نشود مسئله سوگن خورد که بر آسمان بر آسمان فروز یا این سگ زنگرد و حاش نشود و بقول فورح سوگن معتقد نشود مسئله اگر سوگن خورد که بازید سخن گویم و زید را خواند در حالت که خفته بود و بیدار کرد او را حاش نشود و اگر بیدار کند حاش نشود و بقول صحیح مسئله اگر گفت که باومی سخن گویم گریا ذن او و او اذن کرد و معلوم نداشت تا سخن گفت حاش نشود و بقول ابی یوسف حاش نشود مسئله اگر گفت که گیاه با سخن گویم از وقت سوگن شمار کند مسئله سوگن خورد که سخن گویم و در خواند و یا تبسح گفت حاش نشود و بر بایستی از علل اما اگر در غیر نیاز بخورد حاش نشود مسئله اگر گفت یوم اعظم فلانا نفعی کند یعنی امروز که با فلان سخن گویم بنده او چنین باشد یعنی بنده وی آزاد باشد بر شب روز او شود و اگر مرد روز دارد تصدیق کند مسئله اگر سوگن خورد اگر شب با فلان سخن گوید بنده وی چنین باشد سوگن بر شب واقع شود مسئله اگر گفت ان کلمت فلانا الا ان یقدم زید یا گفت حتی یقدم زید یا گفت الا ان یقدم زید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت تا زید از سفر باز آید یا گفت که زید از من کند پس ن وی چنین باشد و پیش از قدم و او ذن زید فلان سخن گفت

فصل در بیان تصرفات در اموال غیر منقول

بند و یکی از اشارت دادند همه آزاد شوند مسئله اگر پدر خود را بنیت کفارت خریدار کفارت محسوب بود و قبول
 ز فروش شاهی بر محسوب شود مسئله اگر بنگفت اگر ترا بخرم تو آزاد و او را بنیت کفارت خریدار آزاد شود و از کفارت
 محسوب بود مسئله اگر کنیز کی شخصی بکساح فرزند دار دوگفت اگر ترا بخرم تو از کفارت سوگند من آزاد باشی و
 آزاد شود و از کفارت محسوب بود مسئله اگر سوگند خورد اگر کنیزک را بر سر تیه کنم آزاد باشد و کنیزک که در ملک او بود
 کرد آزاد شود و اگر بعد از سوگند کنیزک را خرید و سریت کرد آزاد شود و قبول فرزند آزاد شود مسئله اگر گفت هر کس
 که مراست آزاد بنده گان او و پدیران او و اجابت اولاد او هم آزاد شوند فاما سگاتان برین گند آزاد شوند مسئله از نا
 خود را گفت نه طاق او نه و نه زن اخیره مطلقه شود و در روزن پیشینه شود مخیر بود هر که تعیین نمود مطلقه شود
 مسئله اگر گفت پدر او بنا او نهانده آخر آزاد شود و در روزه دیگر پیشینه بودی مخیر بود هر که تعیین کند معوازا شود
 چنین اگر گفت لای علی الف او عمر و کبر برای بکرده باقیمم واجب شود و باقیمم دیگری برای عمر و زید واجب است
 و بیان ایشان بنا صنف بود **باب البیوع فی البیوع و الشرا و الصلوة و الترویج و غیر ذلک**
 اگر سوگند خورد که نفر و شتم و یا بخرم و یا اجازت ندیم و یا اینها را نکند و یا صلح از مال نکند و قسمت نکند و خصومت نکند و فزیه
 را از خصم و درین تصرفات دیگر را وکیل گرفت و وکیل ان تصرفات کرد حاشا شود مسئله اگر سوگند خورد که زنی نکند
 و طلاق نکند و خلع نکند و صلح از خصماص نکند و تخشیم و صدقه ندیم دوام ندیم و وام نمانم و بنده را از زخم و زخم نکند و بنام
 و نذر مزم و امانت بر کسی ندیم و از کسی نشانم و عاریت ندیم و فتانم و وام نکند و جابه پوشیم و باز نکند اگر این
 خود کرد و یاد گیرای برای تصرفات وکیل گرفت و وکیل آن بر دور بر دور صورت حاشا شود مسئله اگر گفت ان بیت
 ملک بذا الشوب یعنی اگر این جامه را برای تو بفروشم و یا بگفت ان شرتی ملک ثوب یعنی اگر این جامه را برای تو بخرم و یا
 ان اجرتی ملک یعنی برای تو اجارت دهم و یا بگفت ان صفتی ملک یعنی اگر برای تو رنگ کنم و یا بگفت ان خطی ملک
 یعنی هر وزم برای تو و یا بگفت ان بنیتی ملک یعنی اگر بنا کنم برای تو این زمین و این تصرفات بفرمان مخلوق علیه
 برای او کرد حاشا شود اگر چه آن کالائی ملک مخلوق علیه نباشد مسئله اگر گفت ان بیت ثوب ملک یعنی اگر بفروشم
 جامه که تراست اگر جامه که مخلوق علیه بفروشد با مروی و یابی امر و بعلم دی و یابی علم وی حاشا شود و شرب و
 اجازت و خباخت و ضیاطت و بنا همچنین حکم دارد و اگر جامه ملک مخلوق علیه نباشد حاشا شود مسئله اگر گفت
 دخلت الدار ملک و یا بگفت ان ضربت و لدا ملک و یا بگفت ان اکت طعاما ملک و یا بگفت ان شرت شرابا ملک
 و این اشیا را مخلوک و مختص مخلوق علیه باشد و مخالف این تصرفات کرو حاشا شود اگر چه با مر و کرد و یابی امر

فصل در بیان تصرفات در اموال غیر منقول
 اگر پدر خود را بنیت کفارت خریدار کفارت محسوب بود و قبول
 ز فروش شاهی بر محسوب شود مسئله اگر بنگفت اگر ترا بخرم تو آزاد و او را بنیت کفارت خریدار آزاد شود و از کفارت
 محسوب بود مسئله اگر کنیز کی شخصی بکساح فرزند دار دوگفت اگر ترا بخرم تو از کفارت سوگند من آزاد باشی و
 آزاد شود و از کفارت محسوب بود مسئله اگر سوگند خورد اگر کنیزک را بر سر تیه کنم آزاد باشد و کنیزک که در ملک او بود
 کرد آزاد شود و اگر بعد از سوگند کنیزک را خرید و سریت کرد آزاد شود و قبول فرزند آزاد شود مسئله اگر گفت هر کس
 که مراست آزاد بنده گان او و پدیران او و اجابت اولاد او هم آزاد شوند فاما سگاتان برین گند آزاد شوند مسئله از نا
 خود را گفت نه طاق او نه و نه زن اخیره مطلقه شود و در روزن پیشینه شود مخیر بود هر که تعیین نمود مطلقه شود
 مسئله اگر گفت پدر او بنا او نهانده آخر آزاد شود و در روزه دیگر پیشینه بودی مخیر بود هر که تعیین کند معوازا شود
 چنین اگر گفت لای علی الف او عمر و کبر برای بکرده باقیمم واجب شود و باقیمم دیگری برای عمر و زید واجب است
 و بیان ایشان بنا صنف بود **باب البیوع فی البیوع و الشرا و الصلوة و الترویج و غیر ذلک**

اگر سوگند خورد که نفر و شتم و یا بخرم و یا اجازت ندیم و یا اینها را نکند و یا صلح از مال نکند و قسمت نکند و خصومت نکند و فزیه
 را از خصم و درین تصرفات دیگر را وکیل گرفت و وکیل ان تصرفات کرد حاشا شود مسئله اگر سوگند خورد که زنی نکند
 و طلاق نکند و خلع نکند و صلح از خصماص نکند و تخشیم و صدقه ندیم دوام ندیم و وام نمانم و بنده را از زخم و زخم نکند و بنام
 و نذر مزم و امانت بر کسی ندیم و از کسی نشانم و عاریت ندیم و فتانم و وام نکند و جابه پوشیم و باز نکند اگر این
 خود کرد و یاد گیرای برای تصرفات وکیل گرفت و وکیل آن بر دور بر دور صورت حاشا شود مسئله اگر گفت ان بیت
 ملک بذا الشوب یعنی اگر این جامه را برای تو بفروشم و یا بگفت ان شرتی ملک ثوب یعنی اگر این جامه را برای تو بخرم و یا
 ان اجرتی ملک یعنی برای تو اجارت دهم و یا بگفت ان صفتی ملک یعنی اگر برای تو رنگ کنم و یا بگفت ان خطی ملک
 یعنی هر وزم برای تو و یا بگفت ان بنیتی ملک یعنی اگر بنا کنم برای تو این زمین و این تصرفات بفرمان مخلوق علیه
 برای او کرد حاشا شود اگر چه آن کالائی ملک مخلوق علیه نباشد مسئله اگر گفت ان بیت ثوب ملک یعنی اگر بفروشم
 جامه که تراست اگر جامه که مخلوق علیه بفروشد با مروی و یابی امر و بعلم دی و یابی علم وی حاشا شود و شرب و
 اجازت و خباخت و ضیاطت و بنا همچنین حکم دارد و اگر جامه ملک مخلوق علیه نباشد حاشا شود مسئله اگر گفت
 دخلت الدار ملک و یا بگفت ان ضربت و لدا ملک و یا بگفت ان اکت طعاما ملک و یا بگفت ان شرت شرابا ملک
 و این اشیا را مخلوک و مختص مخلوق علیه باشد و مخالف این تصرفات کرو حاشا شود اگر چه با مر و کرد و یابی امر

فصل در بیان تصرفات در اموال غیر منقول
 اگر پدر خود را بنیت کفارت خریدار کفارت محسوب بود و قبول
 ز فروش شاهی بر محسوب شود مسئله اگر بنگفت اگر ترا بخرم تو آزاد و او را بنیت کفارت خریدار آزاد شود و از کفارت
 محسوب بود مسئله اگر کنیز کی شخصی بکساح فرزند دار دوگفت اگر ترا بخرم تو از کفارت سوگند من آزاد باشی و
 آزاد شود و از کفارت محسوب بود مسئله اگر سوگند خورد اگر کنیزک را بر سر تیه کنم آزاد باشد و کنیزک که در ملک او بود
 کرد آزاد شود و اگر بعد از سوگند کنیزک را خرید و سریت کرد آزاد شود و قبول فرزند آزاد شود مسئله اگر گفت هر کس
 که مراست آزاد بنده گان او و پدیران او و اجابت اولاد او هم آزاد شوند فاما سگاتان برین گند آزاد شوند مسئله از نا
 خود را گفت نه طاق او نه و نه زن اخیره مطلقه شود و در روزن پیشینه شود مخیر بود هر که تعیین نمود مطلقه شود
 مسئله اگر گفت پدر او بنا او نهانده آخر آزاد شود و در روزه دیگر پیشینه بودی مخیر بود هر که تعیین کند معوازا شود
 چنین اگر گفت لای علی الف او عمر و کبر برای بکرده باقیمم واجب شود و باقیمم دیگری برای عمر و زید واجب است
 و بیان ایشان بنا صنف بود **باب البیوع فی البیوع و الشرا و الصلوة و الترویج و غیر ذلک**

عقوبت در کتب معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره

حاشا شود باینکه فی الضرب القتل غیر ذلک اگر سوگند خورد که زید را بزنم و یا بپوشانم و یا باوی کنم
و یا بر او بیاورم و یا بر او بیایم یعنی او را بارت کنم این سوگند عقیدت زید بود و اگر سوگند خورد که زید را بشویم و یا بر او
و یا بس کنم و بعد از وفات زید را شست و یا برداشت و یا مس کرده حاشا شود مسئله اگر سوگند خورد که زید را
و مویش کشید و یا خفه کرده و یا کزید حاشا شود و بقول شافعی رحم حاشا نشود مسئله سوگند خورد که اگر فلان را کشتم
من این ادو فلان ده ساعت اگر در وقت سوگند نمودن او علم بود حاشا نشود و اگر موت او علم نبود بنده از او نشود
و بقول ابی یوسف اگر چه موت علم نبود نیز بنده از او نشود مسئله اگر سوگند خورد که دین فلان بدست تو باد او که از کیم
واقع شود و اگر گفت بدست بعد از آن که بر کیم و زیاد از کیم واقع شود مسئله اگر سوگند خورد که دین فلان بر
او که او را گردان او را هم زیوت و بهر چه و یا مستحق بود دست حاشا نشود و اگر در اهرم از زید و یا مستحق بود حاشا نشود
و اگر سوگند خورد که دین می امرو زکرم و بدان دین کلام است دامن فروخت و امن قبض کرد حاشا نشود و اگر در
این دین بدین سوگند حاشا نشود مسئله اگر سوگند خورد که دین خود را در می بی درم دیگر قبض کنم و چیزی قبض کرد
حاشا نشود تا تمام دین متفرق قبض کند آنگاه حاشا نشود و بتفریق ضروری حاشا نشود یعنی اگر این زمین و
قبض کرد و میان این وزن بجاری مشغول نشود حاشا نشود و بقول زفر رحم حاشا نشود مسئله اگر گفت زیت
مر اگر کیدم و یا گفت اگر مر بخر صد درم باشد پس من چنین اگر صد درم یا کمتر از صد درم را مالک است حاشا
مسئله اگر سوگند خورد که فلان کار کنم پیوسته آنکار ترک آرد هر وقت آنکار کرد حاشا نشود مسئله اگر سوگند خورد که فلان
کار کنم اگر بیکار کرد سوگند راست نشود حاشا نشود و از جمله آن بیرون آید مسئله اگر والی شخصی را سوگند داد که
و یا بر جاسوسی که در شهر در آید اعلام کند این سوگند عقیدت بحالت امانت و ولایت او است و بقول ابی یوسف
بعد از عزل وی نیز اعلام واجب است مسئله اگر سوگند خورد که بخشد بنده بفلان و بپسند و فلان قبول نکرد حاشا
و بقول زفر رحم حاشا نشود و اگر سوگند خورد و ضرورتی بنده بدست فلان فروخت و فلان قبول نکرد حاشا نشود
مسئله اگر سوگند خورد که ریجان بویم گل اصل و یا سیمین گل بنفشه را بوید حاشا نشود و اگر سوگند خورد که گل ورد
یا بنفشه را بوید برگ گل واقع شود مسئله اگر سوگند خورد که زن نکند و فضولی برای او زنی خواست و اجازت
قبول کرد حاشا نشود و اگر اجازت بقبول کرد حاشا نشود و بقول شافعی رحم نیز حاشا نشود مسئله اگر سوگند خورد
که در سرای زید در نیامد و در سرای ملوک زید درآمد حاشا نشود مسئله اگر در سرای که زید با اجازت ساکن است
در آید نیز حاشا نشود و بقول شافعی رحم این سوگند بسیاری ملوک زید واقع شود و در غیر ملوک حاشا نشود مسئله

در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره
در باب جرم
و سایر جرمها
در کتابها معتبره

در حال پیش از بیرون آمدن از نفاس چه کند و اندام با صواب باب الوطی الذی لایوجب الحکم
 اگر در مجمل شبهه بود بزناحد واجب نیاید اگر چه کمان حرمت بود چنانچه کثیرک فرزند و یا کثیرک بیسه را و طعی کرده و یا معتد
 لطلاق کنایات را و طعی کرده مسئله اگر شبهه در فعل بود چنانچه معتد ثلاثه را در حدت و طعی کرده و یا کثیرک را در و پیر را و یا کثیر
 مشکوحد را و یا کثیرک مولی را و طعی کرده اگر عالم است بحرمت و طعی حد واجب آید و اگر گمان حل طعی کرده است حد واجب
 نیاید و در مسئله اولی نسبت ثابت شود و در مسائل دیگر نسبت ثابت نشود مسئله اگر کثیرک برود و یا عمده و طعی کرده حد
 آید اگر چه کمان حل بود مسئله اگر زنی در دست خود بایست و طعی کرده و واجب آید مسئله اگر اجنبیه را در شب فغان آورد
 و گفته که این من تست و او و طعی کرده و واجب نیاید و هر واجب آید مسئله اگر زنی را از محارم نکاح کرده و طعی کرده و یا
 را در غیر فرج و طعی کرده واجب نیاید و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم در و طعی محارم نکاح اگر عالم است بحرمت حد
 واجب آید مسئله لبو اطم حد نیاید و بقول ابی یوسف و محمد رحم واجب آید مسئله بوطی چهار بار یا به و بزناحد و اگر
 یا در و اربعی حد واجب نیاید و بقول شافعی رحم حد واجب آید مسئله اگر حربی در در اسلام با مان در آمد و با و یا
 کرد و حربی حد واجب نیاید و بقول آخر از ابی یوسف رحم حد واجب آید مسئله زنا صبی و مجنون یا عاقله و با
 حد واجب نیاید و بقول زفر و شافعی رحم دیگر و ایش از ابی یوسف بر زن حد واجب آید مسئله اگر عاقل با
 بصیبه و یا مجنون زنا کرد بر زانی حد واجب آید مسئله اگر زنی را استیجار کرد برای زنا و یا او زنا کرد حد واجب نیاید
 و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم حد واجب آید مسئله اگر باکره زنا کرد حد واجب نیاید بقول زفر رحم حد واجب
 آید مسئله اگر اقرار کرد بزنا با زنی معینه وزن گفت که مرا نکاح کرده است و یا زنی اقرار زنا بر فلان مرد کرد و
 گفت که نکاح کرده ام در سرد و صورت حد واجب نیاید و نزدیک ابی یوسف و محمد رحمته الله علیهما حد واجب
 مسئله اگر کثیرکی زنا کرد پس کشت او را بفعل زنا حد و قیمت کثیرک واجب آید و یک قول از ابی یوسف
 علیه حد واجب نیاید مسئله خلیفه نقصاص اموال مواخذه است و مجد مواخذنی باب الشهادة علی الزنا
 و الوقوع عنهما مسئله اگر گواهی دادند بجدی بمقتادم که بعد ایشان نام نبود از ادای شهادت مقبیل نبود
 حد قدرت و بقول شافعی رحمته الله علیه مقبول بود مسئله اگر در زور گواهی بعد از مدتی داده قطع نکنند فوضمان بر
 دزدی لازم آید مسئله اگر گواهی دادند بزنا با زنی عایت زنده و اگر گواهی دادند که از فلان عیب دزیده است قطع
 مسئله اگر گواهی بان بر مردی گواهی دادند بزنا با زنی که گواهیانشانند از احد زنده و اگر اقرار کرد بزنا با زنی
 حد زنده مسئله اگر دو گواهی دادند بزنا مردی بر زنی معینه که آن زن را اگر کرده است بر تلکین و دو گواهی

در حال پیش از بیرون آمدن از نفاس چه کند و اندام با صواب باب الوطی الذی لایوجب الحکم
 اگر در مجمل شبهه بود بزناحد واجب نیاید اگر چه کمان حرمت بود چنانچه کثیرک فرزند و یا کثیرک بیسه را و طعی کرده و یا معتد
 لطلاق کنایات را و طعی کرده مسئله اگر شبهه در فعل بود چنانچه معتد ثلاثه را در حدت و طعی کرده و یا کثیرک را در و پیر را و یا کثیر
 مشکوحد را و یا کثیرک مولی را و طعی کرده اگر عالم است بحرمت و طعی حد واجب آید و اگر گمان حل طعی کرده است حد واجب
 نیاید و در مسئله اولی نسبت ثابت شود و در مسائل دیگر نسبت ثابت نشود مسئله اگر کثیرک برود و یا عمده و طعی کرده حد
 آید اگر چه کمان حل بود مسئله اگر زنی در دست خود بایست و طعی کرده و واجب آید مسئله اگر اجنبیه را در شب فغان آورد
 و گفته که این من تست و او و طعی کرده و واجب نیاید و هر واجب آید مسئله اگر زنی را از محارم نکاح کرده و طعی کرده و یا
 را در غیر فرج و طعی کرده واجب نیاید و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم در و طعی محارم نکاح اگر عالم است بحرمت حد
 واجب آید مسئله لبو اطم حد نیاید و بقول ابی یوسف و محمد رحم واجب آید مسئله بوطی چهار بار یا به و بزناحد و اگر
 یا در و اربعی حد واجب نیاید و بقول شافعی رحم حد واجب آید مسئله اگر حربی در در اسلام با مان در آمد و با و یا
 کرد و حربی حد واجب نیاید و بقول آخر از ابی یوسف رحم حد واجب آید مسئله زنا صبی و مجنون یا عاقله و با
 حد واجب نیاید و بقول زفر و شافعی رحم دیگر و ایش از ابی یوسف بر زن حد واجب آید مسئله اگر عاقل با
 بصیبه و یا مجنون زنا کرد بر زانی حد واجب آید مسئله اگر زنی را استیجار کرد برای زنا و یا او زنا کرد حد واجب نیاید
 و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم حد واجب آید مسئله اگر باکره زنا کرد حد واجب نیاید بقول زفر رحم حد واجب
 آید مسئله اگر اقرار کرد بزنا با زنی معینه وزن گفت که مرا نکاح کرده است و یا زنی اقرار زنا بر فلان مرد کرد و
 گفت که نکاح کرده ام در سرد و صورت حد واجب نیاید و نزدیک ابی یوسف و محمد رحمته الله علیهما حد واجب
 مسئله اگر کثیرکی زنا کرد پس کشت او را بفعل زنا حد و قیمت کثیرک واجب آید و یک قول از ابی یوسف
 علیه حد واجب نیاید مسئله خلیفه نقصاص اموال مواخذه است و مجد مواخذنی باب الشهادة علی الزنا
 و الوقوع عنهما مسئله اگر گواهی دادند بجدی بمقتادم که بعد ایشان نام نبود از ادای شهادت مقبیل نبود
 حد قدرت و بقول شافعی رحمته الله علیه مقبول بود مسئله اگر در زور گواهی بعد از مدتی داده قطع نکنند فوضمان بر
 دزدی لازم آید مسئله اگر گواهی دادند بزنا با زنی عایت زنده و اگر گواهی دادند که از فلان عیب دزیده است قطع
 مسئله اگر گواهی بان بر مردی گواهی دادند بزنا با زنی که گواهیانشانند از احد زنده و اگر اقرار کرد بزنا با زنی
 حد زنده مسئله اگر دو گواهی دادند بزنا مردی بر زنی معینه که آن زن را اگر کرده است بر تلکین و دو گواهی

الزنا من کل

و این کتاب است که در کتابخانه کتب خطی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاریخ ثبت در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
شماره ثبت: ۱۱۱۱۱
تاریخ ثبت: ۱۳۰۰/۰۱/۰۱

گواهی دادند که این جان طایفه بوده است بر سر و صورت حد واجب نیاید و بقول ابی یوسف و محمد رحمه الله علیه بار
حد واجب مسئله اگر دو گواه گواهی دادند که زید با فلان زنا کرده است در کوفه و دو گواه گواهی دادند که
زید با فلان زنا کرده است در بصره بر سر و صورت حد واجب نیاید و بقول زفر رحمه الله علیه بر گواهی حد واجب
مسئله اگر چهار گواه گواهی دادند که زید با فلان زنا کرده است بوقت طلوع شمس در فلان محله و چهار گواه گواهی دادند
که زید با آن زن بوقت طلوع آفتاب آن روز در محله دیگر آن زن زنا کرده است از همه حد ساقط نشود مسئله اگر دو
گواهی دادند که زید با فلان در فلان گوشت زنا کرده است و دو گواهی دادند که گوشت دیگر از آن خانه بر سر و صورت حد
واجب نیاید مسئله اگر چهار گواه گواهی دادند زنا با زنی معینه و آن زن بر سر و صورت حد واجب نیاید از همه حد ساقط
شود مسئله اگر چهار گواه گواهی ندادند حد زن و اگر گواهی دادند معاینه نیز حد زن مسئله اگر چهار
گواه نامیاد یا محدود و قذف یا سه کسب یا سه گواهی دادند که بان حد قذف واجب آید و شود علیه را
حد زن و اگر چهار گواه زنا گواهی دادند حد قاضی شد بعد از آن بان بنده و یا محدود و قذف ظاهر شد بر گواهی
حد قذف واجب آید و اگر ضرب او بر بود بر گواهی حد واجب آید در بیت المال اگر درین مسئله رحم کردند دیت
در بیت المال واجب آید و بقول ابی یوسف و محمد هر ضرب در بیت المال واجب آید مسئله اگر بعد از رحم
کی از چهار گواه رجوع کرد بر راجع حد قذف واجب آید و بیع دیت ضمان شود و بقول زفر رحم حد زن و بقول
شافعی کشتن واجب آید نیل و اگر پیش از رحم یک گواه رجوع کرد گواهی بان بعد از حد قذف زنند و میشود علیه حد
شود و بقول محمد زفر رحم حد زنند اگر رجوع او از پیش از حکم یک گواه رجوع کرده همه گواهی از حد قذف زنند و بقول زفر
بر که رجوع کرده هم از حد زنند مسئله اگر یک گواه گواهی دادند زنا و یکی رجوع کرد در رجوع هیچ واجب نیاید و اگر دو هم رجوع
کرد بر سر و حد قذف واجب آید و بیع دیت را بر دو ضمان شود مسئله اگر گواهی بان بعد از رحم و بعد از ترکیه هر
بنده ظاهر شد نفر کی دیت مرجوم رضامن شود یعنی اگر از ترکیه رجوع کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم دیت مرجوم
در بیت المال واجب آید مسئله اگر چهار گواه گواهی دادند زنا بر مردی و قاضی رحم فرمود و مرد او را کشت بعد از
رحم شود بنده پیدایشند بر قاضی دیت مستول زانی واجب آید و اگر بعد از رحم شود بنده پیدایشند و دیت مرجوم
در بیت المال بود مسئله اگر نبود زنا گفته که قصه نظر کرده ایم در محله نام هر دو زانی گواهی رجوع بود مسئله اگر نبود
علیه احسان بانگ شد و یکم دوزن با حصان گواهی دادند و زانی را زنی است که از وی زنا کرده است
کنند و بقول زفر و شافعی رحم گواهی زنا در احصان شوند بابت الشرب اگر مرد غیر خود و بر گفتند

این کتاب است که در کتابخانه کتب خطی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاریخ ثبت در دفتر ثبت اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
شماره ثبت: ۱۱۱۱۱
تاریخ ثبت: ۱۳۰۰/۰۱/۰۱

در حد زنا با زنی معینه و آن زن بر سر و صورت حد واجب نیاید
مسئله اگر چهار گواه گواهی دادند که زید با فلان زنا کرده است
بوقت طلوع شمس در فلان محله و چهار گواه گواهی دادند
که زید با آن زن بوقت طلوع آفتاب آن روز در محله دیگر آن زن
زنا کرده است از همه حد ساقط نشود مسئله اگر دو گواهی دادند
که زید با فلان در فلان گوشت زنا کرده است و دو گواهی دادند
که گوشت دیگر از آن خانه بر سر و صورت حد واجب نیاید
مسئله اگر چهار گواه گواهی ندادند حد زن و اگر گواهی دادند
معاینه نیز حد زن مسئله اگر چهار گواه گواهی ندادند حد زن
و اگر گواهی دادند معاینه نیز حد زن مسئله اگر چهار گواه
گواهی نامیاد یا محدود و قذف یا سه کسب یا سه گواهی دادند
که بان حد قذف واجب آید و شود علیه را حد زن و اگر چهار
گواه زنا گواهی دادند حد قاضی شد بعد از آن بان بنده و یا
محدود و قذف ظاهر شد بر گواهی حد زن و اگر چهار گواه
ضرب او بر بود بر گواهی حد واجب آید در بیت المال اگر در
این مسئله رحم کردند دیت در بیت المال واجب آید و اگر بعد
از رحم کی از چهار گواه رجوع کرد بر راجع حد قذف واجب آید
و بیع دیت ضمان شود و بقول زفر رحم حد زن و بقول شافعی
کشتن واجب آید نیل و اگر پیش از رحم یک گواه رجوع کرد
گواهی بان بعد از حد قذف زنند و میشود علیه حد شود و
بقول محمد زفر رحم حد زنند اگر رجوع او از پیش از حکم یک
گواه رجوع کرده همه گواهی از حد قذف زنند و بقول زفر بر
که رجوع کرده هم از حد زنند مسئله اگر یک گواه گواهی دادند
زنا و یکی رجوع کرد در رجوع هیچ واجب نیاید و اگر دو هم
رجوع کرد بر سر و حد قذف واجب آید و بیع دیت را بر دو
ضمان شود مسئله اگر گواهی بان بعد از رحم و بعد از ترکیه
هر بنده ظاهر شد نفر کی دیت مرجوم رضامن شود یعنی
اگر از ترکیه رجوع کند و بقول ابی یوسف و محمد رحم دیت
مرجوم در بیت المال واجب آید مسئله اگر چهار گواه گواهی
دادند زنا بر مردی و قاضی رحم فرمود و مرد او را کشت بعد
از رحم شود بنده پیدایشند بر قاضی دیت مستول زانی واجب
آید و اگر بعد از رحم شود بنده پیدایشند و دیت مرجوم در
بیت المال بود مسئله اگر نبود زنا گفته که قصه نظر کرده
ایم در محله نام هر دو زانی گواهی رجوع بود مسئله اگر نبود
علیه احسان بانگ شد و یکم دوزن با حصان گواهی دادند و
زانی را زنی است که از وی زنا کرده است کنند و بقول زفر و
شافعی رحم گواهی زنا در احصان شوند بابت الشرب اگر مرد
غیر خود و بر گفتند

بوی غیر موجود است و یا بخوردن نیندست شد و دو گواه گواهی دادند که شرب خمر و یا بنیدن با اختیار بود

مسئله یکم اگر اقرار کرد حد زنند از زوال است و بقول ابی یوسف رحم در بار اقرار شرط است
 مسئله اگر اقرار کرد بعد از رفتن بوی و یا گواهی دادند حد زنند و بقول محمد رحم حد زنند و انما
 مسافت بوی سکر ایل شد با اتفاق بزنت مسئله اگر شخصی زنا بوی غیر موجود شد و یا خمر را قی
 یا اقرار شرب خمر کرد بعد از آن پیش از حد یا در میان حد رجوع کرد یا بسته که عقل وی ایل شده
 است اقرار شرب خمر کرد درین میان حد زنند مسئله که بوی حد واحد که عقل او زایل
 شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر بوده گوید و سخن او مختلط بود حد بسته واجب شود
 مسئله حد بسته به شرب خمر شتابا و تازیانه است و بقول شافعی رحم چهل تازیانه مسئله اگر
 قطره خمر خورد حد واجب و مسئله حدستی و شرب خمر مرند را چهل تازیانه زنند مسئله حد
 بر اندام بر اگنده زنند چنانچه حد زنا ما حد القذف قذف شتابا و تازیانه است بدو گواه و
 یا یک اقرار ثابت شود چنانچه حد بسته مرند را چهل تازیانه مسئله اگر مردی محسن یا زانی محسن
 را قذف کرد زنا و مقذوف طلب حد کرد حد زنند بر اگنده بر اندام یا جامه مگر که پوسن و لباس دور
 مسئله احصان مقذوف است که عاقل و بالغ و حره و مسلمان او عقیبت از فعل زنا بود مسئله اگر
 گفت است لا بیک سنی منی تو پدر خود را و مادر او محصنت حد زنند مسئله اگر ختم گفت که تو پسر
 زیدنی و او را پسر زید میخواند حد زنند اگر ختم نمود حد زنند مسئله اگر گفتی نسب جد کرد یعنی گفت تو پسر زید
 و زید مرا و اجد شود حد زنند مسئله اگر عربی را گفت و یا طبری و یا گفت یا ابن السمار و یا نسبت بعم و یا
 نجال و یا بنومی مادر کرد حد زنند مسئله اگر شخصی را گفت ای پسر زانیه و مادر مقذوف مرده او
 بود پسر آن ن یا پسر پسر آن زن یا پدر او طلب حد کرد حد زنند مسئله اگر پدر پسر خود را قذف کرد و یا پسر پسر
 را قذف مادر کرد و یا در بنده حره و مسلمان است و ایشان طلب حد کرد حد زنند مسئله بر مقذوف حد باطل
 و بقول شافعی رحم باطل شود مسئله اگر اقرار بقذف کرد و رجوع کرد و یا قاذف را مقذوف عفو کرد حد باطل
 بقول ابی یوسف و شافعی رحم باطل شود مسئله اگر گفت زانیه فی اجل مراد برآمد گواه دارد حد واجب و بقول
 واجب و مسئله اگر مرد گفت ای انی و او گفت بلکه توئی بر سر دو حد واجب مسئله اگر زن خود را گفت
 زانیه و او گفت بلکه توئی بر زن واجب و اگر گفت زانیه زن با تو زنا کرده من نه

مسئله اگر اقرار کرد بعد از رفتن بوی و یا گواهی دادند حد زنند و بقول محمد رحم حد زنند و انما
 مسافت بوی سکر ایل شد با اتفاق بزنت مسئله اگر شخصی زنا بوی غیر موجود شد و یا خمر را قی
 یا اقرار شرب خمر کرد بعد از آن پیش از حد یا در میان حد رجوع کرد یا بسته که عقل وی ایل شده
 است اقرار شرب خمر کرد درین میان حد زنند مسئله که بوی حد واحد که عقل او زایل
 شود و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر بوده گوید و سخن او مختلط بود حد بسته واجب شود
 مسئله حد بسته به شرب خمر شتابا و تازیانه است و بقول شافعی رحم چهل تازیانه مسئله اگر
 قطره خمر خورد حد واجب و مسئله حدستی و شرب خمر مرند را چهل تازیانه زنند مسئله حد
 بر اندام بر اگنده زنند چنانچه حد زنا ما حد القذف قذف شتابا و تازیانه است بدو گواه و
 یا یک اقرار ثابت شود چنانچه حد بسته مرند را چهل تازیانه مسئله اگر مردی محسن یا زانی محسن
 را قذف کرد زنا و مقذوف طلب حد کرد حد زنند بر اگنده بر اندام یا جامه مگر که پوسن و لباس دور
 مسئله احصان مقذوف است که عاقل و بالغ و حره و مسلمان او عقیبت از فعل زنا بود مسئله اگر
 گفت است لا بیک سنی منی تو پدر خود را و مادر او محصنت حد زنند مسئله اگر ختم گفت که تو پسر
 زیدنی و او را پسر زید میخواند حد زنند اگر ختم نمود حد زنند مسئله اگر گفتی نسب جد کرد یعنی گفت تو پسر زید
 و زید مرا و اجد شود حد زنند مسئله اگر عربی را گفت و یا طبری و یا گفت یا ابن السمار و یا نسبت بعم و یا
 نجال و یا بنومی مادر کرد حد زنند مسئله اگر شخصی را گفت ای پسر زانیه و مادر مقذوف مرده او
 بود پسر آن ن یا پسر پسر آن زن یا پدر او طلب حد کرد حد زنند مسئله اگر پدر پسر خود را قذف کرد و یا پسر پسر
 را قذف مادر کرد و یا در بنده حره و مسلمان است و ایشان طلب حد کرد حد زنند مسئله بر مقذوف حد باطل
 و بقول شافعی رحم باطل شود مسئله اگر اقرار بقذف کرد و رجوع کرد و یا قاذف را مقذوف عفو کرد حد باطل
 بقول ابی یوسف و شافعی رحم باطل شود مسئله اگر گفت زانیه فی اجل مراد برآمد گواه دارد حد واجب و بقول
 واجب و مسئله اگر مرد گفت ای انی و او گفت بلکه توئی بر سر دو حد واجب مسئله اگر زن خود را گفت
 زانیه و او گفت بلکه توئی بر زن واجب و اگر گفت زانیه زن با تو زنا کرده من نه

در حق العاصه ۱۲
 القذف ۱۳
 القذف ۱۴
 القذف ۱۵
 القذف ۱۶
 القذف ۱۷
 القذف ۱۸
 القذف ۱۹
 القذف ۲۰
 القذف ۲۱
 القذف ۲۲
 القذف ۲۳
 القذف ۲۴
 القذف ۲۵
 القذف ۲۶
 القذف ۲۷
 القذف ۲۸
 القذف ۲۹
 القذف ۳۰

مسئله اگر سرقت ثابت شد بگوایی دو مرد و یا یک آزار قطع می واجب آید و بقول شافعی رحم نصاب سرقه ربع و نیارست و بقول مالک هر سه درم و اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند و بقول ابی یوسف در دو بار مجلس مختلف شرط است مسئله اگر جماعتی هزوی کردند و یکی از ایشان بل گرفت و بهر یکی از ایشان در قسمت ده درم رسید بر همه قطع واجب شود و بقول شافعی رحم هر که متاع گرفت همچون را قطع کنند و بقول امام مالک حمله الله علیه اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند مسئله بزردیدن چوب گاه و ماهی و مرغ شکاری و زرخ و کلسر و میوه تر اگر چه بردخت باشد و شیر و گوشت کشته که نادرده باشد و یا اشترب و طنبور و صحن اگر چه باسیر آید بود قطع واجب نباید و بقول شافعی حمله الله علیه و کیر و تیه ابی یوسف حمله الله علیه قطع در چوب باید اگر قیمت او ده درم باشد مسئله بزردیدن چلباز زر و شمشیر و زر و در سجد و بزردیدن کودک اگر چه او باسیر آید بود قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه اگر سر راه نصاب سرقه رسد قطع کنند مسئله بزردیدن بنده باغ و دفاتر قطع نکنند مگر در دفاتر حساب و اگر کودک خورد نادان را در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه قطع کنند مسئله بزردیدن سگ و بوز و دلف و طبل و بر بطن و نجابت و نهب کردن و زردیدن از گور کفن بزردیدن در زردیدن بیت المال قطع کنند و بقول ابی یوسف و شافعی علیه السلام کفن در زرد قطع واجب آید مسئله اگر کسی از شرک یا مال مشترک در زردیدن قطع کنند مسئله اگر شل درین خود از زردیدن زردید و واجب نیاید مسئله اگر کالاری سرقه کرد و قطع کردند و آن کالا را با مالک در زردید آن کالا را برود و زردید قطع کنند و قطع کنند اگر آن کالا تغییر شده است مسئله بزردیدن چوب سیاح و فی نیره آنبوس و صنبل و بختالی و یاقوت و زریجه و مروارید و ذرها و آوندی که از چوب ساخته اند قطع کنند **فصل فی احرار مسلمین** و یاقوت زمی رحم محرم و زردیدن قطع کنند و بقول شافعی رحم بجز قرابت و لا و قطع کنند مسئله اگر از مادر رضاعی یا پدر رضاعی بزردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه کنند مسئله اگر زن از شوهر بزردید و یا اگر زن از زن در زردیدن قطع کنند و بقول شافعی قطع کنند مسئله اگر زنی و یا کالا را با مالک خود یا زردیدند قطع کنند همچنین اگر کالا را شوهر مالک خود در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از کتاب خود یا از اموال خود یا از خود کالا در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر خسر از خانه داماد و یا از خانه خسر خود زردید قطع کنند اما اگر داماد و خسر در یک خانه ساکن اند اگر داماد از خسر و یا خسر از داماد زردید با اتفاق طلاق قطع کنند مسئله اگر از زمینت و یا از خانه و یا از خانه که بدر آمدن در آن خانه مادون است در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از

مسئله اگر سرقت ثابت شد بگوایی دو مرد و یا یک آزار قطع می واجب آید و بقول شافعی رحم نصاب سرقه ربع و نیارست و بقول مالک هر سه درم و اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند و بقول ابی یوسف در دو بار مجلس مختلف شرط است مسئله اگر جماعتی هزوی کردند و یکی از ایشان بل گرفت و بهر یکی از ایشان در قسمت ده درم رسید بر همه قطع واجب شود و بقول شافعی رحم هر که متاع گرفت همچون را قطع کنند و بقول امام مالک حمله الله علیه اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند مسئله بزردیدن چوب گاه و ماهی و مرغ شکاری و زرخ و کلسر و میوه تر اگر چه بردخت باشد و شیر و گوشت کشته که نادرده باشد و یا اشترب و طنبور و صحن اگر چه باسیر آید بود قطع واجب نباید و بقول شافعی حمله الله علیه و کیر و تیه ابی یوسف حمله الله علیه قطع در چوب باید اگر قیمت او ده درم باشد مسئله بزردیدن چلباز زر و شمشیر و زر و در سجد و بزردیدن کودک اگر چه او باسیر آید بود قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه اگر سر راه نصاب سرقه رسد قطع کنند مسئله بزردیدن بنده باغ و دفاتر قطع نکنند مگر در دفاتر حساب و اگر کودک خورد نادان را در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه قطع کنند مسئله بزردیدن سگ و بوز و دلف و طبل و بر بطن و نجابت و نهب کردن و زردیدن از گور کفن بزردیدن در زردیدن بیت المال قطع کنند و بقول ابی یوسف و شافعی علیه السلام کفن در زرد قطع واجب آید مسئله اگر کسی از شرک یا مال مشترک در زردیدن قطع کنند مسئله اگر شل درین خود از زردیدن زردید و واجب نیاید مسئله اگر کالاری سرقه کرد و قطع کردند و آن کالا را با مالک در زردید آن کالا را برود و زردید قطع کنند و قطع کنند اگر آن کالا تغییر شده است مسئله بزردیدن چوب سیاح و فی نیره آنبوس و صنبل و بختالی و یاقوت و زریجه و مروارید و ذرها و آوندی که از چوب ساخته اند قطع کنند **فصل فی احرار مسلمین** و یاقوت زمی رحم محرم و زردیدن قطع کنند و بقول شافعی رحم بجز قرابت و لا و قطع کنند مسئله اگر از مادر رضاعی یا پدر رضاعی بزردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه کنند مسئله اگر زن از شوهر بزردید و یا اگر زن از زن در زردیدن قطع کنند و بقول شافعی قطع کنند مسئله اگر زنی و یا کالا را با مالک خود یا زردیدند قطع کنند همچنین اگر کالا را شوهر مالک خود در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از کتاب خود یا از اموال خود یا از خود کالا در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر خسر از خانه داماد و یا از خانه خسر خود زردید قطع کنند اما اگر داماد و خسر در یک خانه ساکن اند اگر داماد از خسر و یا خسر از داماد زردید با اتفاق طلاق قطع کنند مسئله اگر از زمینت و یا از خانه و یا از خانه که بدر آمدن در آن خانه مادون است در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از

99
عاطف رود که در زندان
عقل از آن برسان
بمندی آن عدل
همون شخص زردیدن
بفایده آن عدل
صحن است
مسئله اگر سرقت ثابت شد بگوایی دو مرد و یا یک آزار قطع می واجب آید و بقول شافعی رحم نصاب سرقه ربع و نیارست و بقول مالک هر سه درم و اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند و بقول ابی یوسف در دو بار مجلس مختلف شرط است مسئله اگر جماعتی هزوی کردند و یکی از ایشان بل گرفت و بهر یکی از ایشان در قسمت ده درم رسید بر همه قطع واجب شود و بقول شافعی رحم هر که متاع گرفت همچون را قطع کنند و بقول امام مالک حمله الله علیه اگر جماعتی سرقه کردند همه را قطع کنند مسئله بزردیدن چوب گاه و ماهی و مرغ شکاری و زرخ و کلسر و میوه تر اگر چه بردخت باشد و شیر و گوشت کشته که نادرده باشد و یا اشترب و طنبور و صحن اگر چه باسیر آید بود قطع واجب نباید و بقول شافعی حمله الله علیه و کیر و تیه ابی یوسف حمله الله علیه قطع در چوب باید اگر قیمت او ده درم باشد مسئله بزردیدن چلباز زر و شمشیر و زر و در سجد و بزردیدن کودک اگر چه او باسیر آید بود قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه اگر سر راه نصاب سرقه رسد قطع کنند مسئله بزردیدن بنده باغ و دفاتر قطع نکنند مگر در دفاتر حساب و اگر کودک خورد نادان را در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه قطع کنند مسئله بزردیدن سگ و بوز و دلف و طبل و بر بطن و نجابت و نهب کردن و زردیدن از گور کفن بزردیدن در زردیدن بیت المال قطع کنند و بقول ابی یوسف و شافعی علیه السلام کفن در زرد قطع واجب آید مسئله اگر کسی از شرک یا مال مشترک در زردیدن قطع کنند مسئله اگر شل درین خود از زردیدن زردید و واجب نیاید مسئله اگر کالاری سرقه کرد و قطع کردند و آن کالا را با مالک در زردید آن کالا را برود و زردید قطع کنند و قطع کنند اگر آن کالا تغییر شده است مسئله بزردیدن چوب سیاح و فی نیره آنبوس و صنبل و بختالی و یاقوت و زریجه و مروارید و ذرها و آوندی که از چوب ساخته اند قطع کنند **فصل فی احرار مسلمین** و یاقوت زمی رحم محرم و زردیدن قطع کنند و بقول شافعی رحم بجز قرابت و لا و قطع کنند مسئله اگر از مادر رضاعی یا پدر رضاعی بزردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف حمله الله علیه کنند مسئله اگر زن از شوهر بزردید و یا اگر زن از زن در زردیدن قطع کنند و بقول شافعی قطع کنند مسئله اگر زنی و یا کالا را با مالک خود یا زردیدند قطع کنند همچنین اگر کالا را شوهر مالک خود در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از کتاب خود یا از اموال خود یا از خود کالا در زردیدن قطع کنند و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر خسر از خانه داماد و یا از خانه خسر خود زردید قطع کنند اما اگر داماد و خسر در یک خانه ساکن اند اگر داماد از خسر و یا خسر از داماد زردید با اتفاق طلاق قطع کنند مسئله اگر از زمینت و یا از خانه و یا از خانه که بدر آمدن در آن خانه مادون است در زردیدن قطع کنند مسئله اگر از

قطع مسئله اگر گالای دزدید و پیش از ثبوت ملک رد کرد و یا بعد از حکم قطع دزد مالک شود
 دزد دعوی ملکیت کرد و بعد از ثبوت سرقة و یا قیمت مسروق کم از نصاب درین سائل قطع نکنند
 و بقول ابیوسف در صورت رد مالک پیش از حکم قطع کند و بقول زفر و شافعی رحم و بر و انتی از ابیوسف
 رحم در صورت مالک شدن سارق قطع کند و در مسئله نقصان قیمت از نصاب بقول زفر و شافعی رحم
 و بر و انتی از محمد رحم قطع کنند مسئله اگر دو مرد بزرگدی اتوار کردند و یکی گفت که این مسروق بل
 نیست هر دو را قطع نکنند مسئله اگر دو کس سرقة کردند و یکی خایب شد و بر حاضر بنیة اقامت کرد
 بر حاضر قطع و بی مسئله اگر بنده همجور یا مذون اتوار کرد و بزرگی ده درم معین قطع کنند و آن ده درم
 مالک مال دهند و بقول ابی یوسف رحم اگر مالک تکذیب کرد و درم بالکف ده دهند و قطع کنند و بقول
 محمد رحم قطع نکنند و ده درم مالک غلام دهند مسئله اگر دزد مال را با یک کرد و قطع کرد و ضمان لازم نیاید
 و بقول شافعی رحم لازم شود مسئله اگر قطع کردند و کالا مسروق بر و موجود است مالک رد کنند
 مسئله اگر از جامعی در دید یا بار بار سرقة کرد و برای بعض قطع کردند از همه دزدیها قطع واقع شود و
 برای بجا پس ضامن نشود و بقول ابیوسف و محمد رحم برای همه ضامن شود مگر برای سرقة که بدعوی
 ان قطع کردند مسئله اگر دزدی در سرای در آمد و حامه دزدید و دو پاره کرد و بعد از ان بیرون آمد
 بیرون آورد و قیمت آن ده درم نقره است قطع کنند و بروایتی از ابی یوسف رحم قطع نکنند
 مسئله اگر گوسفیدی در وید و ذبح کرد بعد بیرون آورد و قطع کنند مسئله اگر زرد یا
 نقره دزدید و در احم و دنانیر ساخت قطع کنند و در احم و دنانیر مالک دهند و بقول ابیوسف
 و محمد رحم قطع نکنند مسئله اگر جامه دزدید و رنگ سرخ کرد و قطع کردند و کنند و ضمانت
 نشود و بقول محمد رحم جامه مالک رد کنند و از مالک قیمت آنچه در رنگ زیاده شده است
 ستانند و اگر رنگ سیاه کرد مالک رد کند و نزد یک ابی یوسف رحم قول اول و دوم
 برابر است نه تاوان ستانند و نه نقصان طلبد **باب الطرق** اگر جامعی قصد قطع
 کردند پیش از قطع طریق گرفتار شدند عین کنند تا ثوب بکنند و اگر مالی معصوم استند
 دست راست و پای چپ بزنند و اگر کسی را کشتند و مال نه بستند حکم بستند
 باگر چه اولیا مقتول عفو کنند و بقول شافعی رحم حکم قصاص

قطع مسئله اگر گالای دزدید و پیش از ثبوت ملک رد کرد و یا بعد از حکم قطع دزد مالک شود
 دزد دعوی ملکیت کرد و بعد از ثبوت سرقة و یا قیمت مسروق کم از نصاب درین سائل قطع نکنند
 و بقول ابیوسف در صورت رد مالک پیش از حکم قطع کند و بقول زفر و شافعی رحم و بر و انتی از ابیوسف
 رحم در صورت مالک شدن سارق قطع کند و در مسئله نقصان قیمت از نصاب بقول زفر و شافعی رحم
 و بر و انتی از محمد رحم قطع کنند مسئله اگر دو مرد بزرگدی اتوار کردند و یکی گفت که این مسروق بل
 نیست هر دو را قطع نکنند مسئله اگر دو کس سرقة کردند و یکی خایب شد و بر حاضر بنیة اقامت کرد
 بر حاضر قطع و بی مسئله اگر بنده همجور یا مذون اتوار کرد و بزرگی ده درم معین قطع کنند و آن ده درم
 مالک مال دهند و بقول ابی یوسف رحم اگر مالک تکذیب کرد و درم بالکف ده دهند و قطع کنند و بقول
 محمد رحم قطع نکنند و ده درم مالک غلام دهند مسئله اگر دزد مال را با یک کرد و قطع کرد و ضمان لازم نیاید
 و بقول شافعی رحم لازم شود مسئله اگر قطع کردند و کالا مسروق بر و موجود است مالک رد کنند
 مسئله اگر از جامعی در دید یا بار بار سرقة کرد و برای بعض قطع کردند از همه دزدیها قطع واقع شود و
 برای بجا پس ضامن نشود و بقول ابیوسف و محمد رحم برای همه ضامن شود مگر برای سرقة که بدعوی
 ان قطع کردند مسئله اگر دزدی در سرای در آمد و حامه دزدید و دو پاره کرد و بعد از ان بیرون آمد
 بیرون آورد و قیمت آن ده درم نقره است قطع کنند و بروایتی از ابی یوسف رحم قطع نکنند
 مسئله اگر گوسفیدی در وید و ذبح کرد بعد بیرون آورد و قطع کنند مسئله اگر زرد یا
 نقره دزدید و در احم و دنانیر ساخت قطع کنند و در احم و دنانیر مالک دهند و بقول ابیوسف
 و محمد رحم قطع نکنند مسئله اگر جامه دزدید و رنگ سرخ کرد و قطع کردند و کنند و ضمانت
 نشود و بقول محمد رحم جامه مالک رد کنند و از مالک قیمت آنچه در رنگ زیاده شده است
 ستانند و اگر رنگ سیاه کرد مالک رد کند و نزد یک ابی یوسف رحم قول اول و دوم
 برابر است نه تاوان ستانند و نه نقصان طلبد **باب الطرق** اگر جامعی قصد قطع
 کردند پیش از قطع طریق گرفتار شدند عین کنند تا ثوب بکنند و اگر مالی معصوم استند
 دست راست و پای چپ بزنند و اگر کسی را کشتند و مال نه بستند حکم بستند
 باگر چه اولیا مقتول عفو کنند و بقول شافعی رحم حکم قصاص

و لیکن در تیر فرستادن قصه کفار کنند مسئله جنگ اگر خوف نسبت بود صحت وزن را بر نند
 مسئله مسلمانان در غنیمت خیاست کنند و عهد شکنند و سئل است که بعضی اعضاء بر نزد و روی سپاه
 کنند مسئله از کفار زن و کودک و دیوانه و شیخ فانی و نابینا و جائی ننده را بکشند که کسیکه صاحب پای بود در
 جنگ یادرد و بود یا بلکه باشد و بقول شافعی رحم شیخ فانی و جائی ننده و نابینا را کشتن جایز است مسئله اگر
 مسلمانان باید پیشک در جنگ مثل شد از کشتن بدین شناع آورد تا دیگری او را بکش مسئله اگر امام صلح
 مصلحت بند رو بود که با کفار صلح کند بال و غیر آن و اگر در شکستن صلح منفعت جنبه شکستن صلح
 خیر است و صلح شکنند و اگر ملک کفار بعد از صلح اتفاق ایشان خیاست بر عقاب کند با ایشان بی صلح انداز مسئله
 امام با بر تیران صلح کردی مل و رو بود اگر مال بید و نکه مسئله شاید مسلمانا که سلاح بدست کافر و نند مسئله اگر کسی
 از مسلمانان کفر یا او جاعتی از کفار و یا اهل حصار را مان و دست بود و کشتن ایشان جایز نبود اما اگر درین امان نداد
 بود امام بر اندازد و ایشان را خبر کند مسئله انان دن و آسیری مسلمان که نزد کفارت و تا جری کند و از حرب است
 و بنده که مجبور بود از اقبال باطل بود و بقول مجبور و شامی هر دو آتی از آبی یوسف در امان بنده مجبور دست است
 باب العتاق و قسمتها چون امام شهر ری القهر و غلبه فتح کرد و مخیر بود با قسمت کند میان مسلمانان و اهل شهر را مقدر
 و بر ایشان بزرگیها ایشان جزیه و خراج وضع کند فاما بقول بر ایشان و نکه و بقول شافعی هر دو مختار جایز بود مسئله
 و کفار که اسیر شده اند نیز امام مختار است که بکش یا برده کند و یا بگذارد تا آزاد شود و برای مسلمانان باشد اما مستحق نداد و در کون
 و اسیران کفار در حرب جایز نبود و غیرت نهادن بر اسیران کفار و نکه کشتن ایشان بغير گرفتنند جایز نبود و بقول ابی یوسف
 و محمد و شافعی رحم اگر اسیران مسلمان را فدا می ستانند بیدل اسیران کفار رو بود مسئله چون امام از و از حرب بار
 و با او شوی است و نقل آن بر اسلام مکن شریک کند و بسور دست با ایشان نیز و نکه دارد و بقول شافعی هر کجا بود
 مالک هر دست و با ایشان بر دو بگذارد مسئله قیمت غنیمت در و از حرب جایز بود که برای نکه دشمن آوردن
 بدر اسلام و بقول شافعی رحم جایز بود که در و از حرب غنیمت کند مسلح غنیمت بیش از قیمت جایز نبود و بقول
 شافعی رحم جایز بود مسئله یاری ده شریک است در غنیمت با جنگ کننده به برابر است مسئله اگر پیش از بیرون
 آوردن غنیمت از و از حرب مد رسید در غنیمت شریک شوند و بقول شافعی رحم اگر بعد از جنگ مد و در شریک
 نشود مسئله بازاریان در غنیمت شریک نشوند که مقتله کنند و بیک قول شافعی هر شریک شوند مسئله اگر از فغانا
 کسی از حرب در غنیمت نصیب نبرد و اگر بعد از بیرون آوردن از غنیمت از و از حرب مرد نصیب او برشته او در دست

در بیان مسئله جنگ اگر خوف نسبت بود صحت وزن را بر نند
 مسئله مسلمانان در غنیمت خیاست کنند و عهد شکنند و سئل است که بعضی اعضاء بر نزد و روی سپاه
 کنند مسئله از کفار زن و کودک و دیوانه و شیخ فانی و نابینا و جائی ننده را بکشند که کسیکه صاحب پای بود در
 جنگ یادرد و بود یا بلکه باشد و بقول شافعی رحم شیخ فانی و جائی ننده و نابینا را کشتن جایز است مسئله اگر
 مسلمانان باید پیشک در جنگ مثل شد از کشتن بدین شناع آورد تا دیگری او را بکش مسئله اگر امام صلح
 مصلحت بند رو بود که با کفار صلح کند بال و غیر آن و اگر در شکستن صلح منفعت جنبه شکستن صلح
 خیر است و صلح شکنند و اگر ملک کفار بعد از صلح اتفاق ایشان خیاست بر عقاب کند با ایشان بی صلح انداز مسئله
 امام با بر تیران صلح کردی مل و رو بود اگر مال بید و نکه مسئله شاید مسلمانا که سلاح بدست کافر و نند مسئله اگر کسی
 از مسلمانان کفر یا او جاعتی از کفار و یا اهل حصار را مان و دست بود و کشتن ایشان جایز نبود اما اگر درین امان نداد
 بود امام بر اندازد و ایشان را خبر کند مسئله انان دن و آسیری مسلمان که نزد کفارت و تا جری کند و از حرب است
 و بنده که مجبور بود از اقبال باطل بود و بقول مجبور و شامی هر دو آتی از آبی یوسف در امان بنده مجبور دست است
 باب العتاق و قسمتها چون امام شهر ری القهر و غلبه فتح کرد و مخیر بود با قسمت کند میان مسلمانان و اهل شهر را مقدر
 و بر ایشان بزرگیها ایشان جزیه و خراج وضع کند فاما بقول بر ایشان و نکه و بقول شافعی هر دو مختار جایز بود مسئله
 و کفار که اسیر شده اند نیز امام مختار است که بکش یا برده کند و یا بگذارد تا آزاد شود و برای مسلمانان باشد اما مستحق نداد و در کون
 و اسیران کفار در حرب جایز نبود و غیرت نهادن بر اسیران کفار و نکه کشتن ایشان بغير گرفتنند جایز نبود و بقول ابی یوسف
 و محمد و شافعی رحم اگر اسیران مسلمان را فدا می ستانند بیدل اسیران کفار رو بود مسئله چون امام از و از حرب بار
 و با او شوی است و نقل آن بر اسلام مکن شریک کند و بسور دست با ایشان نیز و نکه دارد و بقول شافعی هر کجا بود
 مالک هر دست و با ایشان بر دو بگذارد مسئله قیمت غنیمت در و از حرب جایز بود که برای نکه دشمن آوردن
 بدر اسلام و بقول شافعی رحم جایز بود که در و از حرب غنیمت کند مسلح غنیمت بیش از قیمت جایز نبود و بقول
 شافعی رحم جایز بود مسئله یاری ده شریک است در غنیمت با جنگ کننده به برابر است مسئله اگر پیش از بیرون
 آوردن غنیمت از و از حرب مد رسید در غنیمت شریک شوند و بقول شافعی رحم اگر بعد از جنگ مد و در شریک
 نشود مسئله بازاریان در غنیمت شریک نشوند که مقتله کنند و بیک قول شافعی هر شریک شوند مسئله اگر از فغانا
 کسی از حرب در غنیمت نصیب نبرد و اگر بعد از بیرون آوردن از غنیمت از و از حرب مرد نصیب او برشته او در دست

در بیان مسئله جنگ اگر خوف نسبت بود صحت وزن را بر نند
 مسئله مسلمانان در غنیمت خیاست کنند و عهد شکنند و سئل است که بعضی اعضاء بر نزد و روی سپاه
 کنند مسئله از کفار زن و کودک و دیوانه و شیخ فانی و نابینا و جائی ننده را بکشند که کسیکه صاحب پای بود در
 جنگ یادرد و بود یا بلکه باشد و بقول شافعی رحم شیخ فانی و جائی ننده و نابینا را کشتن جایز است مسئله اگر
 مسلمانان باید پیشک در جنگ مثل شد از کشتن بدین شناع آورد تا دیگری او را بکش مسئله اگر امام صلح
 مصلحت بند رو بود که با کفار صلح کند بال و غیر آن و اگر در شکستن صلح منفعت جنبه شکستن صلح
 خیر است و صلح شکنند و اگر ملک کفار بعد از صلح اتفاق ایشان خیاست بر عقاب کند با ایشان بی صلح انداز مسئله
 امام با بر تیران صلح کردی مل و رو بود اگر مال بید و نکه مسئله شاید مسلمانا که سلاح بدست کافر و نند مسئله اگر کسی
 از مسلمانان کفر یا او جاعتی از کفار و یا اهل حصار را مان و دست بود و کشتن ایشان جایز نبود اما اگر درین امان نداد
 بود امام بر اندازد و ایشان را خبر کند مسئله انان دن و آسیری مسلمان که نزد کفارت و تا جری کند و از حرب است
 و بنده که مجبور بود از اقبال باطل بود و بقول مجبور و شامی هر دو آتی از آبی یوسف در امان بنده مجبور دست است
 باب العتاق و قسمتها چون امام شهر ری القهر و غلبه فتح کرد و مخیر بود با قسمت کند میان مسلمانان و اهل شهر را مقدر
 و بر ایشان بزرگیها ایشان جزیه و خراج وضع کند فاما بقول بر ایشان و نکه و بقول شافعی هر دو مختار جایز بود مسئله
 و کفار که اسیر شده اند نیز امام مختار است که بکش یا برده کند و یا بگذارد تا آزاد شود و برای مسلمانان باشد اما مستحق نداد و در کون
 و اسیران کفار در حرب جایز نبود و غیرت نهادن بر اسیران کفار و نکه کشتن ایشان بغير گرفتنند جایز نبود و بقول ابی یوسف
 و محمد و شافعی رحم اگر اسیران مسلمان را فدا می ستانند بیدل اسیران کفار رو بود مسئله چون امام از و از حرب بار
 و با او شوی است و نقل آن بر اسلام مکن شریک کند و بسور دست با ایشان نیز و نکه دارد و بقول شافعی هر کجا بود
 مالک هر دست و با ایشان بر دو بگذارد مسئله قیمت غنیمت در و از حرب جایز بود که برای نکه دشمن آوردن
 بدر اسلام و بقول شافعی رحم جایز بود که در و از حرب غنیمت کند مسلح غنیمت بیش از قیمت جایز نبود و بقول
 شافعی رحم جایز بود مسئله یاری ده شریک است در غنیمت با جنگ کننده به برابر است مسئله اگر پیش از بیرون
 آوردن غنیمت از و از حرب مد رسید در غنیمت شریک شوند و بقول شافعی رحم اگر بعد از جنگ مد و در شریک
 نشود مسئله بازاریان در غنیمت شریک نشوند که مقتله کنند و بیک قول شافعی هر شریک شوند مسئله اگر از فغانا
 کسی از حرب در غنیمت نصیب نبرد و اگر بعد از بیرون آوردن از غنیمت از و از حرب مرد نصیب او برشته او در دست

و بقول شافعی رحم هر که بعد از استقرار نیت مرد نصیب او میراث شود مسئله جایز است که

انتفاع گردد در درجرت از غنیمت بعلت مرکب بخوردن طعام لبو فتن نیرم و بکار بستن سلاح و حرب
کردن بر دشمن بی نیت فلان وقتن هیچ چیز از غنیمت جایز نبود پیش از نیت و بعد از بیرون آوردن
غنیمت از درجرت انتفاع جایز بود و آنچه از غنیمت بعد از انتفاع فاضل ماند در کتف غنیمت مسئله اگر
حربی در درجرت سلمان شد او را و فرزند او خورد او را نکند و برده نکند و اینکه در قضی او او با مرد
او نزد یک سلمان و یا ذمی بود غنیمت نکند فلان فرزند کبار و زن و طفل از آن عقار او و نیده
که جنگ کتف غنیمت شود و بقول محمد شافعی رحم عقار سلمان در درجرت نیر غنیمت نشود و بقول شافعی
رحم حمل آن او غنیمت نشود **فصل فی الغنیمه پیاده** را یک سهم دهند و سوار را دو سهم دهند اگر چه
دو اسب دارد و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم سوار را سه سهم است مسئله سوار انصاف است
دهند اگر چه اسبان بسیار دارد و بقول ابی یوسف و محمد نصیب دو اسب است مسئله اسبی و غنیمی در
برابری است و شتر و استر را هم ندهند مسئله اگر سوار در درجرت آمد بجهه اسب چه سهم سوار بود و اگر پیاده در
درجرت در آمد بجهه اسب خرید هم یا بقول شافعی رحم اگر بعد از مردن اسب کارزار پیاده کرده هم پیاده بود
مسئله اگر زن یا کودک یا بنده یا ذمی جنگ کردند سهم نام ندهند فلان اندکی که امام صلوات کند
ایشان را بجهه مسئله چون امام خمس از غنیمت جدا کرد سهم کند یک سهم نماید از آن یک سهم مساکین
و یک سهم این قبل یا بعد درین سه سهم در و ایشان و خویشاوندان پیغمبر صلوات علیهم اجمعین باشد مسئله
و غیر آن داخل اند و در ایشان خویشاوندان پیغمبر صلوات بر نبیان و مساکین و این قبل مقدم دارد و توان
خویشاوندان پیغمبر صلوات را در غنیمت حق نیست و بقول شافعی رحم از ایشان پیغمبر صلوات را حصه از غنیمت
دهند و توانگر و درویش ایشان برابری است و زرا کجسه دهند و مرد و او حصه و جزئی باشد و نبی عبدالمطلب
خویشاوندان دیگر مانند مسئله ذکر خدا تعالی در قران برای برکت است و هم پیغمبر صلوات نقل و سه ساقط
چنانچه صفتی نقل اوستا قط شده است و صفتی چیزی بود که پیغمبر صلوات در غنیمت برای خود از غنیمت برگزید
چون ذره یا شیخ و یا جاریه و بقول شافعی رحم سهم پیغمبر صلوات ندهند مسئله اگر جاسی غنیمت
و سوکت بی اذن امام در درجرت در آمدند و چیزی آوردند و حسن نماند و اگر یکی و یا دو مرد در درجرت
امام در آمدند و چیزی نماند و نماند مسئله جایز است که امام در حالت قتال لشکر را تخصیص

مسئله اگر چه اسب بسیار دارد و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم سوار را سه سهم است مسئله سوار انصاف است دهند اگر چه اسبان بسیار دارد و بقول ابی یوسف و محمد نصیب دو اسب است مسئله اسبی و غنیمی در برابری است و شتر و استر را هم ندهند مسئله اگر سوار در درجرت آمد بجهه اسب چه سهم سوار بود و اگر پیاده در درجرت در آمد بجهه اسب خرید هم یا بقول شافعی رحم اگر بعد از مردن اسب کارزار پیاده کرده هم پیاده بود مسئله اگر زن یا کودک یا بنده یا ذمی جنگ کردند سهم نام ندهند فلان اندکی که امام صلوات کند ایشان را بجهه مسئله چون امام خمس از غنیمت جدا کرد سهم کند یک سهم نماید از آن یک سهم مساکین و یک سهم این قبل یا بعد درین سه سهم در و ایشان و خویشاوندان پیغمبر صلوات علیهم اجمعین باشد مسئله و غیر آن داخل اند و در ایشان خویشاوندان پیغمبر صلوات بر نبیان و مساکین و این قبل مقدم دارد و توان خویشاوندان پیغمبر صلوات را در غنیمت حق نیست و بقول شافعی رحم از ایشان پیغمبر صلوات را حصه از غنیمت دهند و توانگر و درویش ایشان برابری است و زرا کجسه دهند و مرد و او حصه و جزئی باشد و نبی عبدالمطلب خویشاوندان دیگر مانند مسئله ذکر خدا تعالی در قران برای برکت است و هم پیغمبر صلوات نقل و سه ساقط چنانچه صفتی نقل اوستا قط شده است و صفتی چیزی بود که پیغمبر صلوات در غنیمت برای خود از غنیمت برگزید چون ذره یا شیخ و یا جاریه و بقول شافعی رحم سهم پیغمبر صلوات ندهند مسئله اگر جاسی غنیمت و سوکت بی اذن امام در درجرت در آمدند و چیزی آوردند و حسن نماند و اگر یکی و یا دو مرد در درجرت امام در آمدند و چیزی نماند و نماند مسئله جایز است که امام در حالت قتال لشکر را تخصیص

و بقول شافعی رحم هر که بعد از استقرار نیت مرد نصیب او میراث شود مسئله جایز است که انتفاع گردد در درجرت از غنیمت بعلت مرکب بخوردن طعام لبو فتن نیرم و بکار بستن سلاح و حرب کردن بر دشمن بی نیت فلان وقتن هیچ چیز از غنیمت جایز نبود پیش از نیت و بعد از بیرون آوردن غنیمت از درجرت انتفاع جایز بود و آنچه از غنیمت بعد از انتفاع فاضل ماند در کتف غنیمت مسئله اگر حربی در درجرت سلمان شد او را و فرزند او خورد او را نکند و برده نکند و اینکه در قضی او او با مرد او نزد یک سلمان و یا ذمی بود غنیمت نکند فلان فرزند کبار و زن و طفل از آن عقار او و نیده که جنگ کتف غنیمت شود و بقول محمد شافعی رحم عقار سلمان در درجرت نیر غنیمت نشود و بقول شافعی رحم حمل آن او غنیمت نشود **فصل فی الغنیمه پیاده** را یک سهم دهند و سوار را دو سهم دهند اگر چه دو اسب دارد و بقول ابی یوسف و محمد و شافعی رحم سوار را سه سهم است مسئله سوار انصاف است دهند اگر چه اسبان بسیار دارد و بقول ابی یوسف و محمد نصیب دو اسب است مسئله اسبی و غنیمی در برابری است و شتر و استر را هم ندهند مسئله اگر سوار در درجرت آمد بجهه اسب چه سهم سوار بود و اگر پیاده در درجرت در آمد بجهه اسب خرید هم یا بقول شافعی رحم اگر بعد از مردن اسب کارزار پیاده کرده هم پیاده بود مسئله اگر زن یا کودک یا بنده یا ذمی جنگ کردند سهم نام ندهند فلان اندکی که امام صلوات کند ایشان را بجهه مسئله چون امام خمس از غنیمت جدا کرد سهم کند یک سهم نماید از آن یک سهم مساکین و یک سهم این قبل یا بعد درین سه سهم در و ایشان و خویشاوندان پیغمبر صلوات علیهم اجمعین باشد مسئله و غیر آن داخل اند و در ایشان خویشاوندان پیغمبر صلوات بر نبیان و مساکین و این قبل مقدم دارد و توان خویشاوندان پیغمبر صلوات را در غنیمت حق نیست و بقول شافعی رحم از ایشان پیغمبر صلوات را حصه از غنیمت دهند و توانگر و درویش ایشان برابری است و زرا کجسه دهند و مرد و او حصه و جزئی باشد و نبی عبدالمطلب خویشاوندان دیگر مانند مسئله ذکر خدا تعالی در قران برای برکت است و هم پیغمبر صلوات نقل و سه ساقط چنانچه صفتی نقل اوستا قط شده است و صفتی چیزی بود که پیغمبر صلوات در غنیمت برای خود از غنیمت برگزید چون ذره یا شیخ و یا جاریه و بقول شافعی رحم سهم پیغمبر صلوات ندهند مسئله اگر جاسی غنیمت و سوکت بی اذن امام در درجرت در آمدند و چیزی آوردند و حسن نماند و اگر یکی و یا دو مرد در درجرت امام در آمدند و چیزی نماند و نماند مسئله جایز است که امام در حالت قتال لشکر را تخصیص

باب بیستم در بیان احوال و عیال و اسباب فقر و غنا

معیل بر قتل است و گوید هر که حربی بر او کشد جاسه و سلاح و نیزه و مرکب او و مال او که بر وی باشد و یا داب او
 باشد قاتل را بود و بزرگ را گوید که رومی از غنیمت بعد از خمس شمار تعیین کردیم مسئله بعد از احراز غنیمت
 بدار اسلام تغلیل روان بود مگر از خمس اگر امام تغلیل جاسه و سلاح مقبول نکرد مال او نخست بود و بقول شاعر
 رجب قاتل را بود بآب استیلار الکفار اگر ترک بر روم غالب و روم را برده کردند و مال ایشان
 ستند مالک شوند و اگر مسلمان بر ترک غالب شوند و از ایشان اموال بدست مسلمانان افتاد
 مسلمانان نیز مالک شوند و اگر ترک بر مسلمانان غالب شدند و اموال مسلمانان در داری خود بردند مالک شوند
 و بقول شاعر مگر مالک نشوند و باز چون مسلمانان بر ترک غالب شوند هر مسلمانانی که ملک خود باید پیش از غنیمت
 بی عوض ستاند و اگر بعد از غنیمت یا بعد از غنیمت ستاند و اگر بازگانی در داری حرب رفت و کالا مسلمانانی که کفار را در
 برده اند بخرد و در اسلام آورد مالک قسیم محیرت به بیایند که بازگان خریده ستانند و یا ترک گیرند و اگر
 از دار اسلام بکفار شد و بازگان مسلمانان در حرب خرید و بدار اسلام آورد شخصی چشم بند کتید و بوارش
 مالک قسیم محیرت تمام به استانند و یا ترک آورد و نتواند که از من نقصان کند مسئله اگر بنده مسلمان بکفار شد و با
 مسلمان از دار حرب بزار درم خرید و در دار اسلام آورد و این بنده بار دوم بکفار شد تا جرید دیگر از دار حرب
 درم خرید و در دار اسلام آورد و مالک قسیم تواند که از عشر دوم بدان بپا که خرید به استانند و شتری دوم
 اول تواند که از شتری دوم بدان که خرید به استانند بعد مالک قسیم اگر خواهد بدو هزار درم ستانند مسئله اگر
 کفار از دار اسلام آزاد را ببرد و یا کاتب یا ام ولد را در حرب بردند مالک نشوند و اگر مسلمانان از دار حرب آزاد
 حربی را و ببرد و یا کاتب و یا ام ولد خود را در دار اسلام بردند مالکند مسئله اگر شتری از دار اسلام در دار حرب
 رفت و اهل حرب گرفتند مالک شد و اگر بنده مسلمانان از دار حرب بچند در دار حرب رفت و حریان گرفتند
 نشوند و بقول ابو یوسف و محمد هر مالک شد مسئله اگر بنده مسلمانان با اسب متلع گنجینه در دار حرب رفت
 و گرفتار حریان شد و مردی بنده را با اسب متلع خرید و بدار اسلام آورد و مالک قسیم بنده را مجانبی و حریان
 و اسب متلع را به بها که خرید به استانند و بقول ابی یوسف و محمد هر بنده را نیز به بها ستانند مسئله اگر حری
 در دار اسلام با آن آمده بنده مسلمان خرید و در دار حرب آزاد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر از آن
 مسلمان اگر بنده خود را در حرب مسلمان شد و بدار اسلام آمد مسلمانان در حرب مالک شد و در هر دو صورت آزاد است
 باب بیست و من اگر مسلمانان بیجارت در دار حرب با مان رفت روان بود که با اموال و دمار اهل حرب

معیل بر قتل است و گوید هر که حربی بر او کشد جاسه و سلاح و نیزه و مرکب او و مال او که بر وی باشد و یا داب او
 باشد قاتل را بود و بزرگ را گوید که رومی از غنیمت بعد از خمس شمار تعیین کردیم مسئله بعد از احراز غنیمت
 بدار اسلام تغلیل روان بود مگر از خمس اگر امام تغلیل جاسه و سلاح مقبول نکرد مال او نخست بود و بقول شاعر
 رجب قاتل را بود بآب استیلار الکفار اگر ترک بر روم غالب و روم را برده کردند و مال ایشان
 ستند مالک شوند و اگر مسلمان بر ترک غالب شوند و از ایشان اموال بدست مسلمانان افتاد
 مسلمانان نیز مالک شوند و اگر ترک بر مسلمانان غالب شدند و اموال مسلمانان در داری خود بردند مالک شوند
 و بقول شاعر مگر مالک نشوند و باز چون مسلمانان بر ترک غالب شوند هر مسلمانانی که ملک خود باید پیش از غنیمت
 بی عوض ستاند و اگر بعد از غنیمت یا بعد از غنیمت ستاند و اگر بازگانی در داری حرب رفت و کالا مسلمانانی که کفار را در
 برده اند بخرد و در اسلام آورد مالک قسیم محیرت به بیایند که بازگان خریده ستانند و یا ترک گیرند و اگر
 از دار اسلام بکفار شد و بازگان مسلمانان در حرب خرید و بدار اسلام آورد شخصی چشم بند کتید و بوارش
 مالک قسیم محیرت تمام به استانند و یا ترک آورد و نتواند که از من نقصان کند مسئله اگر بنده مسلمان بکفار شد و با
 مسلمان از دار حرب بزار درم خرید و در دار اسلام آورد و این بنده بار دوم بکفار شد تا جرید دیگر از دار حرب
 درم خرید و در دار اسلام آورد و مالک قسیم تواند که از عشر دوم بدان بپا که خرید به استانند و شتری دوم
 اول تواند که از شتری دوم بدان که خرید به استانند بعد مالک قسیم اگر خواهد بدو هزار درم ستانند مسئله اگر
 کفار از دار اسلام آزاد را ببرد و یا کاتب یا ام ولد را در حرب بردند مالک نشوند و اگر مسلمانان از دار حرب آزاد
 حربی را و ببرد و یا کاتب و یا ام ولد خود را در دار اسلام بردند مالکند مسئله اگر شتری از دار اسلام در دار حرب
 رفت و اهل حرب گرفتند مالک شد و اگر بنده مسلمانان از دار حرب بچند در دار حرب رفت و حریان گرفتند
 نشوند و بقول ابو یوسف و محمد هر مالک شد مسئله اگر بنده مسلمانان با اسب متلع گنجینه در دار حرب رفت
 و گرفتار حریان شد و مردی بنده را با اسب متلع خرید و بدار اسلام آورد و مالک قسیم بنده را مجانبی و حریان
 و اسب متلع را به بها که خرید به استانند و بقول ابی یوسف و محمد هر بنده را نیز به بها ستانند مسئله اگر حری
 در دار اسلام با آن آمده بنده مسلمان خرید و در دار حرب آزاد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر از آن
 مسلمان اگر بنده خود را در حرب مسلمان شد و بدار اسلام آمد مسلمانان در حرب مالک شد و در هر دو صورت آزاد است
 باب بیست و من اگر مسلمانان بیجارت در دار حرب با مان رفت روان بود که با اموال و دمار اهل حرب

این در حدیث است که هر که در دار حرب برده شد و در دار اسلام آورد و این بنده بار دوم بکفار شد تا جرید دیگر از دار حرب درم خرید و در دار اسلام آورد و مالک قسیم تواند که از عشر دوم بدان بپا که خرید به استانند و شتری دوم اول تواند که از شتری دوم بدان که خرید به استانند بعد مالک قسیم اگر خواهد بدو هزار درم ستانند مسئله اگر کفار از دار اسلام آزاد را ببرد و یا کاتب یا ام ولد را در حرب بردند مالک نشوند و اگر مسلمانان از دار حرب آزاد حربی را و ببرد و یا کاتب و یا ام ولد خود را در دار اسلام بردند مالکند مسئله اگر شتری از دار اسلام در دار حرب رفت و اهل حرب گرفتند مالک شد و اگر بنده مسلمانان از دار حرب بچند در دار حرب رفت و حریان گرفتند نشوند و بقول ابو یوسف و محمد هر مالک شد مسئله اگر بنده مسلمانان با اسب متلع گنجینه در دار حرب رفت و گرفتار حریان شد و مردی بنده را با اسب متلع خرید و بدار اسلام آورد و مالک قسیم بنده را مجانبی و حریان و اسب متلع را به بها که خرید به استانند و بقول ابی یوسف و محمد هر بنده را نیز به بها ستانند مسئله اگر حری در دار اسلام با آن آمده بنده مسلمان خرید و در دار حرب آزاد شود و بقول ابی یوسف و محمد هر از آن مسلمان اگر بنده خود را در حرب مسلمان شد و بدار اسلام آمد مسلمانان در حرب مالک شد و در هر دو صورت آزاد است

طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد
 طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد
 طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد

تعرض سازد و اگر چیزی از آن حربی بیرون آورد و در اسلام آورد و مالک شود ملک باید پس تصدق کند
 مسئله اگر بازگانی بامان در در حرب در آمد و بدست حربی بوام چیزی فروخت و یا حربی بدست او بوام
 چیزی فروخت و یا حربی غصب کرد و یا حربی از غصب کرد و در در اسلام درآمد میان ایشان
 برین تعاملات حکم کنند و همچنین اگر در حربی میان خود این عملات کرده باشند بعد بامان در در اسلام درآمد
 بود دعوی کردند میان ایشان نیز حکم کنند و اگر در حربی مسلمان شدند و بعد اسلام آمدند بوام حکم کنند و غصب
 حکم کنند مسئله اگر در مسلمان در در حرب بامان درآمد و یکی مرد را کشت بخواهد یا بخواهد کشته شود و یا
 ای در مال او در خطا کفارت بر او واجب شود و اگر در مسلمان بامیر کفار شدند و یکی مرد دیگر را کشت بر قاتل
 واجب نماید بیک کفارت در خطا و بقول ابی یوسف و محمد رحم و خطا و محمد ابر قاتل دیت واجب شود و اگر
 مسلمان در در حرب مسلمان را کشت که در در حرب مسلمان شده است بر قاتل هیچ واجب نشود مگر کفارت
 در خطا و بقول ابی یوسف و محمد رحم و خطا و محمد ابر قاتل دیت واجب شود مسئله اگر حربی در در اسلام
 بامان درآمد که از آن سال سال شود و بگوید تا یکسال در در اقامت کردی جزیره بر تو وضع شود و اگر یکسال
 ساکن شدی مسود و نکند از مذکر در در حرب بزر و همچنین اگر حربی در در اسلام بامان درآمد و زمین حرا
 خرید و خراج بر وی وضع شد می شود و همچنین اگر زنی خرید در در اسلام بامان درآمد می او را نکاح کردن
 خرید نیز می شود و اگر حربی در در اسلام بامان درآمد و زمین نکاح کرد می نشود مسئله اگر حربی در در اسلام
 بامان درآمد و بامان می یازمی امانت نهاد و یا مسلمان می یازمی بر او داد و باز در در حرب فیت خون
 مسلح شود و اگر حربی اسیر شد بدست مسلمان و یا مسلمانان بر در حرب غالب شد او کشته شد بدین شرط
 و امانت فیتت شود و اگر او کشته شد و مسلمانان بر در حرب غالب نشدند و یا مردان او بودند مسئله اگر حربی
 در در اسلام بامان درآمد و او را در در حرب بدست و فرزندان خورد و بزرگ و یا اگر بدست
 نهادند بدست مسلمان می یازمی و یا حربی و مسلمانان بر در حرب غالب نشدند فرزندان زن مال او هم
 شوند و اگر در در حرب مسلمان شدند بعد بامان اسلام آمد و مسلمانان بر در حرب غالب شده اند پس فرزندان
 خود او از او مسلمان باشند و امانتی که بدست مسلمان و یا بدست ذمه نهادند است ملک او بود و یا
 که بدست حربی امانت نهادند است غنیمت نشود و نیز فرزندان که از غنیمت نشود مسئله اگر مسلمان
 که در یسین مدارد و یا حربی که در در اسلام بامان درآمد و مسلمان شد مرد کشته شد نه خطا و

طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد
 طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد
 طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد

طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد
 طغیانی وقت
 ایلانیه و اولاد
 فلان القضاة
 ایشان اهل اولاد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 من بعد الانبياء والمرسلين
 أما بعد فإني قد نظرت في
 بعض المسائل التي قد اختلفت
 فيها أقوال الفقهاء
 فإني قد رأيت في بعضها
 ما قد اختلفت فيه
 أقوالهم
 فإني قد رأيت في بعضها
 ما قد اختلفت فيه
 أقوالهم
 فإني قد رأيت في بعضها
 ما قد اختلفت فيه
 أقوالهم

ایشان بر عاقله کشنده بود برای امام و اگر بعد از آن کشنده شدند امام قائل را بکشند و یاد تیرستانند و
 نتواند که محفوکند **باب العشر** و اخراج مسئله زمین عرب تمام عشری است و
 زمینی که اهل با خود اسلام آوردند و یا زمینیه که بقهر و غلبه فتح شد و میان فغانان قسمت
 است این سر دوزمین عشری بود و اگر میان فغانان قسمت نکرد بلکه هم برای آن مقرر کرد خراجی بود
 مسئله سواد عراق و زمین که بقهر و غلبه فتح شود و اهل ویراید آن مقرر دارند و یا با اهل آن زمین صلح
 کنند بر سر زمین خراجی بود مسئله اگر زمین موات را اجبار کرد اگر نزدیک زمین عشری
 است عشری بود و اگر نزدیک زمین خراجی بود زمین بصره عشری است و بقهر
 محمد رحمة الله علیه اگر زمین موات را با آب چاه که خود حفر کرده است و یا با آب چشمه که بیرون
 است و یا با آب و حله و فوات و جوی بزرگ که ملک کسی نیست ترکد عشری بود و اگر با آب
 آسمان ترکد و یا با آب جوی که عجمان حفره کرده اند چون جوی ملک و جوی بزرگ
 ترکد خراجی بود مسئله اخراج موقوف از هر چیزی که صلاح زراعت بود یک ضاع و
 یک درم است و از جریب ترنج درم است و در جریب انگور و درختان خرامتصل یک درم
 ده درم و اگر آنچه موقوف است ادا نشود در اخراج جایز بود که امام نقصان کند و اگر زیاده از
 موضوع است زیاده کند و بقول محمد رحمة الله علیه زیاده نیز جایز بود مسئله اگر بر زمین خراج
 آب غلبه کرد و یا منقطع شد و یا بافت سداوی زراعت هلاک شد خراج ساقط شود و اگر
 صاحب زمین زمین را معطل کرد از زراعت و یا مسلمان شد یا مسلمان زمین خراجی خرید کرد
 خراج واجب شود مسئله در خراج زمین خراجی عشر واجب نیاید و بقول شافعی رحمه
 علیه واجب آید فصل فی البحر تیه اگر بجزیه بترانمی وضع شد حدول کنند و زیاده
 از آن جایز نبود مسئله اگر امام شهر را بقهر و غلبه فتح کرد و بر اهل او جزیه وضع کرد بر فقیر و دوازده
 درم در سال معین کند و بر وسط الحال بیت و چهار درم و بر توانگر چهل و نه درم
 و بقول امام شافعی رحمه الله علیه از هر دو با نسی یک دینار و یا کالای بعتیت یک
 دینار است مانند و درین حکم توانگر با فقیر برابر است مسئله جزیه برای کتاب و مجوس
 و بت پرستان وضع کنند و بقول شافعی رحمه الله علیه از بت پرست مجبی جزیه است مانند بلکه

در بیان تعداد و مکان
 این حد سواد عراق
 است و باطل است از جهت
 که نام آن است
 و در بعضی اوقات
 نیز به جوی بزرگ
 علی بن ابی طالب
 فی سنین بنی
 انبیا و در بعضی
 نقصان از این ملک
 شافعی رحمه الله علیه
 که در ایام شافعی بود
 حد که ملک با خود
 صفت بر زراعت
 کردن که زیاده

از مال بت پرستان
 صلح و یا با نسی
 از مال بت پرستان
 و الا امام آن زمین
 و الا امام آن زمین

مسئله کودک زین منده و کتاب و جای مانده و بت پرست عربی و مرتد و ما بنیا و در ویتی که است

برای کسی که با مردمان اعتدال کند جزیه وضع نکنند و بقول شافعی از فقیر کسی که جزیه ستانند و بقول
 و شافعی هم در روایت محمد از ابی حنیفه رح اگر اسیب قادر است کسی جزیه بر او وضع کند مسئله اگر کسی
 دو سال جزیه جمع شد داخل کند و یک سال ستانند و قول ابی یوسف محمد در داخل کند و دو سال ستانند مسئله
 اگر زنی در آخر سال مسلمان شد و یا مرد جزیه ساقط شود مسئله جایز نیست تو بر آوردن کفیه و با کشت در
 و اگر کفیه قدیم خراب شد بنا کنند جایز بود مسئله اهل ذمی را بفرمانند تا نیکتر کنند از مسلمانان
 در لباس و مرکب و زینت پس نمی برآید سوار شود و سلاح بکار نبرد و در زمان جنگ را بجا
 کنند و چون سوار شود زین را مثل پالان نب مسئله اگر ذمی از او جزیه اقتلاع آورد و یا با ذمی مسئله
 کرد با مسلمانان را کشت و یا پیغمبر علیه اسلام را دشنام زد عهد او شکستند و بقول شافعی رح بدشنام
 پیغمبر علیه اسلام عهد شکستند مسئله عهد ذمی شکستند مگر بر میدان در و در حرب و یا اینکه زمین
 موضوعی که غالب شوند برای جنگ بدین سبب بنزد مرتد شوند مسئله از مرد تغلیبی از زن تغلیبه که با
 باشند دو چند زکوة است مانند جایز باشد و بقول شافعی رح و ز فورم از تغلیبه جزیه ستانند مسئله
 تغلیبی همچو معمولی زنی است یعنی بر مولی تغلیبه جزیه و خراج زمین و منع کنند و بقول ز فورم از
 مولی تغلیبه دو چند زکوة است مانند مسئله آنچه امام جمع کند از خراج و جزیه و مال تغلیبی و بدیه اهل
 حرب و آنچه از اهل حرب جنگ حاصل شد در مصالح مسلمانان صرف کنند چنانچه بهترین بر حد و بر
 آوردن بل و کفایت قضاة و نفقه عمال و کفایت علماء و خزانة و فرزندان ایشان هر که در نیمه سال از ایشان
 فوت شد از زمین عطا محروم شود با کسب زمین بر مرتد عرض اسلام و کشف شبهه او کنند و سه روز حبس کنند
 و اگر اسلام آورد بهتر و اگر نیاورد بکشند و اسلام مرتد است که از جمله دنیا باطل نیز آرد و بدین اسلام ایما
 آورد و یا بدینی که رفته است از آن زمین نیز آرد مسئله کشتن مرتد پیش از عرض اسلام کرده بود و اگر کسی
 پیش از عرض اسلام مرتد را کشت بر قاتل ضمان لازم شود مسئله زن مرتد را کشت ملک طیب است مانند اسلام
 آرد مسئله ملک مرتد از اموال او زایل شود جزو اموال موقوف تا اگر اسلام آرد و ملک او بدو باز گردد
 اگر در روزه بود و یا کشته شد مالیک در حالت اسلام حاصل کرده است و ارث مسلمان بر او سب
 از او آرد چون اسلام و مالیک در حالت ارتداد کسب کرده است غنیمت بود در بیت المال اند از حد

مسئله اگر کسی که با مردمان اعتدال کند جزیه وضع نکنند و بقول شافعی از فقیر کسی که جزیه ستانند و بقول
 و شافعی هم در روایت محمد از ابی حنیفه رح اگر اسیب قادر است کسی جزیه بر او وضع کند مسئله اگر کسی
 دو سال جزیه جمع شد داخل کند و یک سال ستانند و قول ابی یوسف محمد در داخل کند و دو سال ستانند مسئله
 اگر زنی در آخر سال مسلمان شد و یا مرد جزیه ساقط شود مسئله جایز نیست تو بر آوردن کفیه و با کشت در
 و اگر کفیه قدیم خراب شد بنا کنند جایز بود مسئله اهل ذمی را بفرمانند تا نیکتر کنند از مسلمانان
 در لباس و مرکب و زینت پس نمی برآید سوار شود و سلاح بکار نبرد و در زمان جنگ را بجا
 کنند و چون سوار شود زین را مثل پالان نب مسئله اگر ذمی از او جزیه اقتلاع آورد و یا با ذمی مسئله
 کرد با مسلمانان را کشت و یا پیغمبر علیه اسلام را دشنام زد عهد او شکستند و بقول شافعی رح بدشنام
 پیغمبر علیه اسلام عهد شکستند مسئله عهد ذمی شکستند مگر بر میدان در و در حرب و یا اینکه زمین
 موضوعی که غالب شوند برای جنگ بدین سبب بنزد مرتد شوند مسئله از مرد تغلیبی از زن تغلیبه که با
 باشند دو چند زکوة است مانند جایز باشد و بقول شافعی رح و ز فورم از تغلیبه جزیه ستانند مسئله
 تغلیبی همچو معمولی زنی است یعنی بر مولی تغلیبه جزیه و خراج زمین و منع کنند و بقول ز فورم از
 مولی تغلیبه دو چند زکوة است مانند مسئله آنچه امام جمع کند از خراج و جزیه و مال تغلیبی و بدیه اهل
 حرب و آنچه از اهل حرب جنگ حاصل شد در مصالح مسلمانان صرف کنند چنانچه بهترین بر حد و بر
 آوردن بل و کفایت قضاة و نفقه عمال و کفایت علماء و خزانة و فرزندان ایشان هر که در نیمه سال از ایشان
 فوت شد از زمین عطا محروم شود با کسب زمین بر مرتد عرض اسلام و کشف شبهه او کنند و سه روز حبس کنند
 و اگر اسلام آورد بهتر و اگر نیاورد بکشند و اسلام مرتد است که از جمله دنیا باطل نیز آرد و بدین اسلام ایما
 آورد و یا بدینی که رفته است از آن زمین نیز آرد مسئله کشتن مرتد پیش از عرض اسلام کرده بود و اگر کسی
 پیش از عرض اسلام مرتد را کشت بر قاتل ضمان لازم شود مسئله زن مرتد را کشت ملک طیب است مانند اسلام
 آرد مسئله ملک مرتد از اموال او زایل شود جزو اموال موقوف تا اگر اسلام آرد و ملک او بدو باز گردد
 اگر در روزه بود و یا کشته شد مالیک در حالت اسلام حاصل کرده است و ارث مسلمان بر او سب
 از او آرد چون اسلام و مالیک در حالت ارتداد کسب کرده است غنیمت بود در بیت المال اند از حد

مسئله اگر کسی که با مردمان اعتدال کند جزیه وضع نکنند و بقول شافعی از فقیر کسی که جزیه ستانند و بقول
 و شافعی هم در روایت محمد از ابی حنیفه رح اگر اسیب قادر است کسی جزیه بر او وضع کند مسئله اگر کسی
 دو سال جزیه جمع شد داخل کند و یک سال ستانند و قول ابی یوسف محمد در داخل کند و دو سال ستانند مسئله
 اگر زنی در آخر سال مسلمان شد و یا مرد جزیه ساقط شود مسئله جایز نیست تو بر آوردن کفیه و با کشت در
 و اگر کفیه قدیم خراب شد بنا کنند جایز بود مسئله اهل ذمی را بفرمانند تا نیکتر کنند از مسلمانان
 در لباس و مرکب و زینت پس نمی برآید سوار شود و سلاح بکار نبرد و در زمان جنگ را بجا
 کنند و چون سوار شود زین را مثل پالان نب مسئله اگر ذمی از او جزیه اقتلاع آورد و یا با ذمی مسئله
 کرد با مسلمانان را کشت و یا پیغمبر علیه اسلام را دشنام زد عهد او شکستند و بقول شافعی رح بدشنام
 پیغمبر علیه اسلام عهد شکستند مسئله عهد ذمی شکستند مگر بر میدان در و در حرب و یا اینکه زمین
 موضوعی که غالب شوند برای جنگ بدین سبب بنزد مرتد شوند مسئله از مرد تغلیبی از زن تغلیبه که با
 باشند دو چند زکوة است مانند جایز باشد و بقول شافعی رح و ز فورم از تغلیبه جزیه ستانند مسئله
 تغلیبی همچو معمولی زنی است یعنی بر مولی تغلیبه جزیه و خراج زمین و منع کنند و بقول ز فورم از
 مولی تغلیبه دو چند زکوة است مانند مسئله آنچه امام جمع کند از خراج و جزیه و مال تغلیبی و بدیه اهل
 حرب و آنچه از اهل حرب جنگ حاصل شد در مصالح مسلمانان صرف کنند چنانچه بهترین بر حد و بر
 آوردن بل و کفایت قضاة و نفقه عمال و کفایت علماء و خزانة و فرزندان ایشان هر که در نیمه سال از ایشان
 فوت شد از زمین عطا محروم شود با کسب زمین بر مرتد عرض اسلام و کشف شبهه او کنند و سه روز حبس کنند
 و اگر اسلام آورد بهتر و اگر نیاورد بکشند و اسلام مرتد است که از جمله دنیا باطل نیز آرد و بدین اسلام ایما
 آورد و یا بدینی که رفته است از آن زمین نیز آرد مسئله کشتن مرتد پیش از عرض اسلام کرده بود و اگر کسی
 پیش از عرض اسلام مرتد را کشت بر قاتل ضمان لازم شود مسئله زن مرتد را کشت ملک طیب است مانند اسلام
 آرد مسئله ملک مرتد از اموال او زایل شود جزو اموال موقوف تا اگر اسلام آرد و ملک او بدو باز گردد
 اگر در روزه بود و یا کشته شد مالیک در حالت اسلام حاصل کرده است و ارث مسلمان بر او سب
 از او آرد چون اسلام و مالیک در حالت ارتداد کسب کرده است غنیمت بود در بیت المال اند از حد

ما لست بآفتند لقطه بود مسئله جازیت که ملحق لقیط را از سر و سر حج کت رویا
 در مال او تصرف کنند لقطه لقیط را با موضوعی تصرف کنند مسئله ملحق را جازیت
 که مال لقیط را بفروشند و یا اجاره دهد مسئله اگر کیس لقیط را چینی خرید
 ملحق منتقض کرد باب اللقطة اگر لاقطه یافته برگرفتن گواه گرفت که
 این مالک بر آن مالک بر سره گیرم تا بدور کنم درین صورت لقطه امانت
 بود و لقطه از بین حرم و غیر آن بر است و در لقطه اشتها در غشای لقیط انشای کنند
 تا آنجا که بدانند مالک او طلب نخواهد کرد بعد تصدیق کنند اگر بعد از صدقه
 دادن مالک لقطه آمد مالک فخر بود یا تنفیذ صدقه کند یا ملحق را تضمین مسئله
 ائمت اطهر در چهار پایه جازیت و بقول مالک و شافعی رحمة الله علیهما اگر چه از
 زا در صحی ا یافت گذشتن از برداشتن فاضله است مسئله اگر لقطه بر چهار پایه
 اذن قاضی اتفاق کرد تبرع بود و همچنین اگر بر لقیط بے اذن قاضی اتفاق گرفتند
 و اگر باین قاضی اتفاق کرد در مالک لقطه اگر پس قاضی برای لقطه ماضی کرد نظر کند اگر چه پایه
 منفعت است اجاره دهد و از اجرت وی بروی نفقه کند و اگر منفعت نباشد بفرماید تا
 بفروشد به آن نیک دارد و اگر مالک حاضر شد و باذن قاضی بر لقطه نفقه کرده است
 تواند که مالک را ندید که تا نفقه نستاند مسئله اگر شخص دعوی لقطه کرد و ملحق لقطه بدو
 ندید تا بسینه اقامت نکنند و اگر مدعی علامت در لقطه گفت و آن علامت موجود
 است روا بود که لقیط بدو بدو فاجبر نکنند و بقول شافعی و مالک رحمة الله علیهما
 چنانچه مسئله اگر لقطه در ویش است با کسی نبود که ملحق اتفاق کسیه و اگر توان
 است روان است بلکه صدقه کند بر در ویش بجان و بر مادر و پدر و زن و فرزند
 نیز اگر در ویش باشد روا بود و بقول شافعی هر چه جایز بود که ملحق منفعت گیرد اگر چه توکل بود
 کتاب الاوق مسئله گرفتن برده گزیده بهترین است اگر قادر بر گرفتن باشد
 مسئله اگر شخصی برده گزیده را در سه شبان روز از راه آورد و چهل درم نقره
 بر مالک برده واجب شود بر آسے آرنده اگر چه قیمت وی کم از چهل درم باشد

حاشیه بالایی در حاشیه بالایی در حاشیه بالایی در حاشیه بالایی در حاشیه بالایی

حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ
 ۱۱۱
 حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ
 حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ در حاشیه چپ

حاشیه پایینی در حاشیه پایینی در حاشیه پایینی در حاشیه پایینی در حاشیه پایینی

این کتاب در بیان احکام و فرائض و حقوق و تکالیف و سایر امور شرعی است که در کتابهای دیگر نمانده است

و بقول امام محمد اگر میت برده گم از جلد رم باشد قیمت برود و هر که بکیرم و بقول شافعی روح
 چهل درم واجب نماید اگر کشته طریقی مسئله اگر دره را که از سه شبان روز راه آورده جلد رم
 حجاب آن کس کند تا اگر در یک شبان روز راه آورده در سوم حصه درم و در
 مسئله اگر ام ولد را و یا پدر بر گنخت بر از سه شبان روز راه آورده در حیوت مالک است
 بر هر مسئله بعد از اگر نه بعد از گرفتن گنخت و در وقت گرفتن گواه گرفت است که
 این را میگیرم تا مالک رد کند گیرنده ضمانت نشود مسئله حبل اذن بنده مرهون بر مرن
 بود مسئله باید که در وقت گرفتن برده گواه گیرد که این بنده را میگیرم تا مالک رد کند مسئله
 حکم و نفقه بنده گنخت چون حکم نفقه لغت کتاب المنفق و مسئله منفق و غلغله
 است که حیوت و موت او معلوم نبود مسئله قاضی نصب کسی را کند تا مال منفق
 حکم دارد و حقوق او استیفا کند و برای او قیام نماید و بر زن منفق و و کسی که با منفق
 قرابتی و لا و دارد از مال او نفقه کند مسئله میان زن منفق و میان منفق و تفریق میکنند
 تا نو دسال بگذرد و بقول مالک هر بعد از گذشتن چهل سال قاضی تفریق کند اگر طلب کند
 آن زن پس عدت و فاهت نکند او پس هر که او را شوهر کند مسئله بعد از گذشتن
 نو دسال قاضی حکم موت او کند و زن عدت و فاهت دارد و مال او میان در شد او که در
 وقت موجودند گنخت کنند و هر که پیش از حکم موت او مرد میراث زن منفق و نیز
 از وی میراث زن منفق مسئله اگر او را تفریق با وجود منفق و میراث کسی برد او را میراث زن منفق
 و اگر با وجود منفق و نصب او کم میشود آنچه با وجود منفق و بر همان مقدار دینند و باقی آنچه از
 او اگر مردی برود و دختر گذاشت و یک پسر منفق و دو پسر و دختر پسر و تر که او
 بدست است از خجسته و دختران میراث مطالب نصف مال بدختران دینند و نصف
 دیگر سو تنی دارند و بفرزندان پسر دینند و اگر میت زن حامله گذشت هر وارثی که با حمل بر او
 سه بر او نصب او نقصان نمیشود نصب او بدیند و اگر با حمل احتمال دارد که میراث
 نبرد و توقف دارند تا ولادت شود و اگر احتمال نقصان بود آنچه کمتر است همان دینند
 باب شکر که شرکت در مال بر دو نوع است شرکت در مالک و شرکت در

در این کتاب در بیان احکام و فرائض و حقوق و تکالیف و سایر امور شرعی است که در کتابهای دیگر نمانده است

کتاب منفق و غلغله

شرکت اطلاق است که دو کس کالای را سبب شود و هر یک از این شرکایان
 در نصیب شریک دیگری بمنزله اجنبی است پس روان باشد هر یکی را از اینها که در نصیب دیگر تصرف کند
 مگر باذن شریک خود مسئله شرک عتق است که دو کس شریک شوند و یکی دیگر را کوبند که من شریک
 شدم با تو بچندین درم و شریک دوم قبول کرد و شرکت عتق بر انواع است یکی مفاد است و درین
 شرکت هر دو شریک برابرند در مال و تصرف و درین تا اگر خود بنده و یا کودک و یا بالغ و یا مسلمان و کافر
 شرک مفاد است دست نبود و آن تضمن و کالت و کفالت و هر چه شریک بخرد و شریک دوم شریک بود مگر
 طعام و جامه که برای اهل خود بخرد و هر وام که بر یک مفاد است لازم شود بسبب تجارت و غضب و کفالت
 شریک دوم نیز لازم شود و اگر از یک شریک از جنس مال شرکت بخشیده یافت و یا میراث رسید
 شرکت مفاد است باطل شود و شرک عنان گردد و اگر عوض بخشیده یافت و یا میراث رسید باطل نشود
 مسئله شرک مفاد و عنان جایز نیست مگر بدراهم و دنانیر و فلس و نافذ و زبر و نقره ساخته
 که مردمان بدان معاملت کنند مسئله اگر خواهند که بعرض شرکت مفاد و عنان بنده هر یک نصف
 عوض خود نصیب عوض شریک دوم بخردند بعد عقد شرکت بنده تا شرکت مفاد صحیح شود مسئله
 نوع دوم شرکت عنان است و درین شریک هر یک وکیل دیگری باشد تا هر یک میبایست یکدیگر
 نپوشند و شرکت عنان جایز بود اگر چه مال تساوی بود و یا متفاضل و یا مال تساوی است و رنج متفاضل
 و یا مال متفاضل بود و رنج متساوی و یا بکل مال شرکت و یا بعض مال و بقول زفر و شافعی صحیح
 اگر مال تساوی بود و رنج متفاضل شرکت جایز بود مسئله اگر شرکت عنان بستند از جهت یکی در اهرام
 است و از دیگری دنانیر جایز بود و بقول زفر و شافعی صحیح جایز بود مسئله در شرکت عنان خط مال
 شرط نیست و بقول زفر و شافعی صحیح خط مال شرط است مسئله اگر یکی کالای بر شرکت خسرید از
 شریک دوم بیا طلب کند و اگر شریک به از مال خود داد بر شریک بجهت او رجوع کند از ثمن مسئله اگر
 پیش از آنکه کالای بخزند مال هر دو شریک هلاک شد و یا مال یک شریک هلاک شد شرکت باطل شود
 مسئله اگر یک شریک مال خود کالای برای شرکت خرید مال شریک دوم هلاک شد کالای میان
 هر دو شریک مشترک بود و شریک بجهت او از ثمن رجوع کند مسئله اگر برای یک شریک چند هم چنین از
 رنج شرک کند شرکت فاسد شود مسئله هر یکی از شرکایان در مفاد و عنان تواند که مال شریک

در نصیب شریک دیگری بمنزله اجنبی است پس روان باشد هر یکی را از اینها که در نصیب دیگر تصرف کند
 مگر باذن شریک خود مسئله شرک عتق است که دو کس شریک شوند و یکی دیگر را کوبند که من شریک
 شدم با تو بچندین درم و شریک دوم قبول کرد و شرکت عتق بر انواع است یکی مفاد است و درین
 شرکت هر دو شریک برابرند در مال و تصرف و درین تا اگر خود بنده و یا کودک و یا بالغ و یا مسلمان و کافر
 شرک مفاد است دست نبود و آن تضمن و کالت و کفالت و هر چه شریک بخرد و شریک دوم شریک بود مگر
 طعام و جامه که برای اهل خود بخرد و هر وام که بر یک مفاد است لازم شود بسبب تجارت و غضب و کفالت
 شریک دوم نیز لازم شود و اگر از یک شریک از جنس مال شرکت بخشیده یافت و یا میراث رسید
 شرکت مفاد است باطل شود و شرک عنان گردد و اگر عوض بخشیده یافت و یا میراث رسید باطل نشود
 مسئله شرک مفاد و عنان جایز نیست مگر بدراهم و دنانیر و فلس و نافذ و زبر و نقره ساخته
 که مردمان بدان معاملت کنند مسئله اگر خواهند که بعرض شرکت مفاد و عنان بنده هر یک نصف
 عوض خود نصیب عوض شریک دوم بخردند بعد عقد شرکت بنده تا شرکت مفاد صحیح شود مسئله
 نوع دوم شرکت عنان است و درین شریک هر یک وکیل دیگری باشد تا هر یک میبایست یکدیگر
 نپوشند و شرکت عنان جایز بود اگر چه مال تساوی بود و یا متفاضل و یا مال تساوی است و رنج متفاضل
 و یا مال متفاضل بود و رنج متساوی و یا بکل مال شرکت و یا بعض مال و بقول زفر و شافعی صحیح
 اگر مال تساوی بود و رنج متفاضل شرکت جایز بود مسئله اگر شرکت عنان بستند از جهت یکی در اهرام
 است و از دیگری دنانیر جایز بود و بقول زفر و شافعی صحیح جایز بود مسئله در شرکت عنان خط مال
 شرط نیست و بقول زفر و شافعی صحیح خط مال شرط است مسئله اگر یکی کالای بر شرکت خسرید از
 شریک دوم بیا طلب کند و اگر شریک به از مال خود داد بر شریک بجهت او رجوع کند از ثمن مسئله اگر
 پیش از آنکه کالای بخزند مال هر دو شریک هلاک شد و یا مال یک شریک هلاک شد شرکت باطل شود
 مسئله اگر یک شریک مال خود کالای برای شرکت خرید مال شریک دوم هلاک شد کالای میان
 هر دو شریک مشترک بود و شریک بجهت او از ثمن رجوع کند مسئله اگر برای یک شریک چند هم چنین از
 رنج شرک کند شرکت فاسد شود مسئله هر یکی از شرکایان در مفاد و عنان تواند که مال شریک

از اعضا آن را در هر دو طرف بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی

بصاعت و در و یا اجیر گریه برای عمل و یا ودیعت بند و یا دیگری را مضارب گیرد یا وکیل کند برای تصرف
 در مال شرکت مسئله مال شرکت بست شریک امانت بست مسئله نوع سوم شرکت تقبل است
 و مسئله تقبل آنست که دو درزیه و یک درزی و یا یک زرگزین شریک شود بر آنکه از خلق عمل
 قبول کند و آنچه از کسب حاصل شود میان ایشان باشد جایز بود و بقول زرمنسرحم اگر درزیه و زرگزین
 شریک شوند جایز نبود پس هر که عمل قبول کرد از ایشان بر هر دو لازم شود اگر کسی کسب کرد و دیگری نکرد
 در میان بر دو باشد مسئله نوع چهارم شرکت وجه است و شرکت وجه است که دو مرد به مال شریک شوند
 بدانکه بخسرنند و فروشدند بوجاهت یکدیگر جایز بود و هر یک که کسب و کسب دیگری باشد در خریدن
 و فروختن و اگر شرط کردند آنچه بخسرنند میان ایشان مناصفه و یا ثلاثه باشد و بیع نیز همچنان بود
 و اگر کسی را در بیع زیادت شرط کردند شرط باطل باشد و بقول شافعی روح شرکت مفاوضه
 و شرکت وجه و تقبل جایز نبود **فصل** شرکت در سهم چیدن و حصید کردن و
 آب دادن جایز نبود و آنچه از کسب حاصل شود کاسب را بود براسی دیگر که شریک باشد لازم
 شود مسئله در شرکت فاسد بیع بقدر مال قسمت کنند اگر چه بیع زیاده شرط کرده اند مسئله
 اگر یک شریک بر دو یا مرتد شود و بدو حرج رفت شرکت باطل شود مسئله شریک تواند که زکوة مال شریک دیگر
 دهد مگر باذن او مسئله اگر بر دو شریک یکدیگر را اذن کردند بر دادن زکوة و هر یک کوة
 مال خود متعاقب دادند ثانی زکوة دیگر یا ضمانت شود اگر چه بدست او نیست بود که شریک زکوة
 خود داده است و بقول ابی یوسف و محمد رحم اگر نفی است که شریک زکوة مال خود داده است ضمانت نشود
 و اگر بر دو شریک برابر زکوة دادند هر یک برای شریک دوم ضمانت شود بجهت صاحب مسئله اگر
 یک شریک مفاوضه باذن شریک دوم کتیزه برای موی خرید و بهاران از مال شرکت داد مالک
 شریک شود و برای شریک ضمانت نشود و بقول ابی یوسف و محمد روح حصه شریک ضمانت شود نصف
کتاب الوقف وقف عبارت از حبس عین است بر ملک واقف و تصدق بمرغبت و
 بقول ابی یوسف و محمد روح وقف حبس عین است بر حکم ملک خدا تعالی مسئله در وقف مالک
 شود و حکم قاصی و در ملک کسی در نیاید و پیش از حکم حاکم در وقف ملک مالک مال شود مگر که تسلیم بیست
 کند گوید چون میرم پس بسرا خود وقف کردم و بقول ابی یوسف و شافعی روح بجزر و قول مالک نایل

در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی
 در آن یکبار را بوی فانی

بعضی است از بوی فانی
 بعضی است از بوی فانی
 بعضی است از بوی فانی

در وقت دفن کنند نگاه ملک زایل شود مسئله اگر چیزی از راه داخل مسجد کنند و یا چیزی از مسجد خارج در آنند جایز بود کتاب البیوع مسئله بیع عجات از سبب دل مال مال تبرخی یکدیگر

بایع و مشتری است و با بیع و قبول که بلفظ ماضی بودند و بیع لازم شود و هر کدام که از مجلس پیش از قبول برخواست ایجاب باطل شود مسئله بیع بدرایم غیر مشاره که قدر و وصف او بیان کرده باشند لازم شوند مسئله اگر بدرایم معین مشاره بیع کرد جایز بود اگر چه قدر و وصف او بیان نماند مسئله بیع ثمن حال و موجد باطل معلوم جایز بود مسئله اگر بدرایم مطلق فروخت بدرایم واقع شود که غالب در شهر نقد میکند و اگر نقد در مالیت مختلف بود و در رواج مختلف بود و بیع کدام غالب نبود بیع فاسد بود مگر که یک جنس از درایم بیان کرد مسئله جایز است بیع طعام و خوب بشرط کیل و مجازفت و بوزن سنگه معین که قدر آن معلوم نبود مسئله اگر اس گندم فروخت مثلاً هر چنان بدرایم در یک صاع بیع جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم در کل جایز بود مسئله و اگر ربه گو سپندان فروخت هر گو سپندی بدرایم و یا جامه فروخت هرگز بدرایم در هم فاسد بود و اگر مقدار همه گو سپندان و مقدار تمام جامه در مجلس بیع ذکر کرد در تمام ربه و جامه درست بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم اگر چه کل ربه و کل جامه بیان نکرد جایز بود مسئله اگر توده گندم خرید بشرط یک صد پیمان است بصد درم مگر از آن یافت بجهت آن از آن بستاند و بیع فسخ کند و اگر زیاده یافت زیادت با بیع را ببرد و اگر جامه خرید و بازمی خسرید بدانکه صد گز است بصد درم و کم از آن یافت تمام بیستاند و یا بگزارد مسئله اگر گز سرای ده گزنده درم فروخت بیع فاسد بود و اگر ده سهم بده درم فروخت جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم بده گزنده درم نیز جایز بود مسئله اگر با بجا خرید در روده جامه است و نه جامه و یا یازده جامه یافت بیع فاسد بود و اگر بهاء هر جامه معین کرد در نقصان یافت بقدر آن درست بود و مشتری غیر بود هر جامه که به بهاء معین کرده است بستاند و بیع فسخ کند و در بر آمدن زیاده بیع فاسد شود مسئله اگر جامه خرید بدانکه ده گز است هر گز بی بدرایم و ده نیم گز یافت بده درم بستاند بی چهار و اگر نیم گز یافت بده درم بستاند و بی فسخ کند و قبول ابی یوسف درم در فصل اول اگر خواهد بیازده درم بستاند و در فصل دوم اگر خواهد بده درم بستاند و قبول صحیح در فصل زیاده اگر خواهد بده و نیم درم بستاند و در فصل نقصان اگر خواهد بده و نیم درم بستاند

در وقت دفن کنند نگاه ملک زایل شود مسئله اگر چیزی از راه داخل مسجد کنند و یا چیزی از مسجد خارج در آنند جایز بود کتاب البیوع مسئله بیع عجات از سبب دل مال مال تبرخی یکدیگر بایع و مشتری است و با بیع و قبول که بلفظ ماضی بودند و بیع لازم شود و هر کدام که از مجلس پیش از قبول برخواست ایجاب باطل شود مسئله بیع بدرایم غیر مشاره که قدر و وصف او بیان کرده باشند لازم شوند مسئله اگر بدرایم معین مشاره بیع کرد جایز بود اگر چه قدر و وصف او بیان نماند مسئله بیع ثمن حال و موجد باطل معلوم جایز بود مسئله اگر بدرایم مطلق فروخت بدرایم واقع شود که غالب در شهر نقد میکند و اگر نقد در مالیت مختلف بود و در رواج مختلف بود و بیع کدام غالب نبود بیع فاسد بود مگر که یک جنس از درایم بیان کرد مسئله جایز است بیع طعام و خوب بشرط کیل و مجازفت و بوزن سنگه معین که قدر آن معلوم نبود مسئله اگر اس گندم فروخت مثلاً هر چنان بدرایم در یک صاع بیع جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم در کل جایز بود مسئله و اگر ربه گو سپندان فروخت هر گو سپندی بدرایم و یا جامه فروخت هرگز بدرایم در هم فاسد بود و اگر مقدار همه گو سپندان و مقدار تمام جامه در مجلس بیع ذکر کرد در تمام ربه و جامه درست بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم اگر چه کل ربه و کل جامه بیان نکرد جایز بود مسئله اگر توده گندم خرید بشرط یک صد پیمان است بصد درم مگر از آن یافت بجهت آن از آن بستاند و بیع فسخ کند و اگر زیاده یافت زیادت با بیع را ببرد و اگر جامه خرید و بازمی خسرید بدانکه صد گز است بصد درم و کم از آن یافت تمام بیستاند و یا بگزارد مسئله اگر گز سرای ده گزنده درم فروخت بیع فاسد بود و اگر ده سهم بده درم فروخت جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد رحم بده گزنده درم نیز جایز بود مسئله اگر با بجا خرید در روده جامه است و نه جامه و یا یازده جامه یافت بیع فاسد بود و اگر بهاء هر جامه معین کرد در نقصان یافت بقدر آن درست بود و مشتری غیر بود هر جامه که به بهاء معین کرده است بستاند و بیع فسخ کند و در بر آمدن زیاده بیع فاسد شود مسئله اگر جامه خرید بدانکه ده گز است هر گز بی بدرایم و ده نیم گز یافت بده درم بستاند بی چهار و اگر نیم گز یافت بده درم بستاند و بی فسخ کند و قبول ابی یوسف درم در فصل اول اگر خواهد بیازده درم بستاند و در فصل دوم اگر خواهد بده درم بستاند و قبول صحیح در فصل زیاده اگر خواهد بده و نیم درم بستاند و در فصل نقصان اگر خواهد بده و نیم درم بستاند

در وقت دفن کنند نگاه ملک زایل شود مسئله اگر چیزی از راه داخل مسجد کنند و یا چیزی از مسجد خارج در آنند جایز بود کتاب البیوع مسئله بیع عجات از سبب دل مال مال تبرخی یکدیگر

فصل در بیع سه ایضا و مفاع اغلاق در ایده و در بیع زمین درخت بی ذکر در ایده با بیع زمین زراعت داخل نبود مگر که در بیع ذکر کنند **مسئله** اگر درخت میوه دار فروخت میوه با بیع را بود مگر آنکه در بیع ذکر کند و با بیع را گویند که میوه را ببرد درخت بیشتر بی تسلیم کن و قبول شافعی ح بگذارد تا میوه برسد بحد بیع **مسئله** اگر میوه بر سر درخت فروخت جایز بود اگر چه صلاح و ظاهر بود و بیع مشتری در حال میوه ببرد اگر شرط کرد که میوه بر درخت بگذارد بیع فاسد شود **مسئله** اگر درخت میوه فروخت و چند ظل معلوم استثناء کرد جایز نبود **مسئله** اگر کندم در خوشه و یا با قلی در پوست نسر و خست جایز بود و قبول شافعی بیع با قلی سبز جایز نبود **مسئله** اجرت کیمان بر با بیع است و اجرت سسه کردن وزن کرد بهار مشتری است **مسئله** اگر کالای بکالای فروخت هر دو برابر تسلیم کنند و اگر کالای ثمن فروخت اول تسلیم ثمن کنند بحد تسلیم بیع کنند **باب** خیار الشراط **مسئله** شرط خیار جایز است با بیع و مشتری را **مسئله** اگر کسی از با بیع مشتری و یا ببرد و خیار شرط کرد دستم روز یا کمتر از آن درست بود و بیشتر از سه روز درست نبود و قبول ابی یوسف و محمد بیع زیادت از سه روز بیشتر جایز بود اگر قیمت معلوم بود **مسئله** اگر زیاد از سه روز خیار شرط کرد و در سه روز بیع اجازت کرد جایز بود و قبول شافعی رحم و زفر رحم جایز نبود **مسئله** اگر کالای فروخت بیشتر طیکه اگر در مدت سه روز ثمن نقد نماند میان ایشان بیع نباشد جایز بود و زیاد از سه روز جایز نبود و قبول محمد جایز بود و قبول زفر رحم شرط سه روز نیز جایز نبود و اگر در سه روز ثمن نقد کرد با اتفاق بیع جایز بود **مسئله** اگر خیار با بیع را بود بیع از ملک بیرون نیاید اگر مشتری قبض کرد و هلاک شد بدست وی قیمت واجب آید **مسئله** اگر خیار مشتری را بود بیع از ملک با بیع بیرون آید و مشتری ملک نشود و اگر مشتری قبض کرد و بیع از دست وی هلاک شد در مدت خیار ثمن واجب آید و قبول شافعی رحم قیمت نیز واجب است و قبول ابی یوسف و محمد رحم بخیار مشتری بیع از ملک با بیع بیرون آید و ملک مشتری شود **مسئله** اگر خیار مشتری است و بیع در قبض وی میوه باشد ثمن واجب آید **مسئله** اگر زن خود را بشتر خیار خرید نکاح باقی بود و بعد از وظی تواند که رد کند و قبول ابی یوسف و محمد رحم نکاح فاسد شود و بعد از وظی تواند که رد کند **مسئله** اگر صاحب خیار در غیبت متعاقد دو بیع اجازة کرد جایز بود و نسخ جایز نبود مگر بحضور او و قبول ابی یوسف و شافعی رحم نسخ نیز در غیبت جایز بود **مسئله**

فصل در بیع سه ایضا و مفاع اغلاق در ایده و در بیع زمین درخت بی ذکر در ایده با بیع زمین زراعت داخل نبود مگر که در بیع ذکر کنند
مسئله اگر درخت میوه دار فروخت میوه با بیع را بود مگر آنکه در بیع ذکر کند و با بیع را گویند که میوه را ببرد درخت بیشتر بی تسلیم کن و قبول شافعی ح بگذارد تا میوه برسد بحد بیع
مسئله اگر میوه بر سر درخت فروخت جایز بود اگر چه صلاح و ظاهر بود و بیع مشتری در حال میوه ببرد اگر شرط کرد که میوه بر درخت بگذارد بیع فاسد شود
مسئله اگر کندم در خوشه و یا با قلی در پوست نسر و خست جایز بود و قبول شافعی بیع با قلی سبز جایز نبود
مسئله اجرت کیمان بر با بیع است و اجرت سسه کردن وزن کرد بهار مشتری است
مسئله اگر کالای بکالای فروخت هر دو برابر تسلیم کنند و اگر کالای ثمن فروخت اول تسلیم ثمن کنند بحد تسلیم بیع کنند
باب خیار الشراط
مسئله شرط خیار جایز است با بیع و مشتری را
مسئله اگر کسی از با بیع مشتری و یا ببرد و خیار شرط کرد دستم روز یا کمتر از آن درست بود و بیشتر از سه روز درست نبود و قبول ابی یوسف و محمد بیع زیادت از سه روز بیشتر جایز بود اگر قیمت معلوم بود
مسئله اگر زیاد از سه روز خیار شرط کرد و در سه روز بیع اجازت کرد جایز بود و قبول شافعی رحم و زفر رحم جایز نبود
مسئله اگر کالای فروخت بیشتر طیکه اگر در مدت سه روز ثمن نقد نماند میان ایشان بیع نباشد جایز بود و زیاد از سه روز جایز نبود و قبول محمد جایز بود و قبول زفر رحم شرط سه روز نیز جایز نبود و اگر در سه روز ثمن نقد کرد با اتفاق بیع جایز بود
مسئله اگر خیار با بیع را بود بیع از ملک بیرون نیاید اگر مشتری قبض کرد و هلاک شد بدست وی قیمت واجب آید
مسئله اگر خیار مشتری را بود بیع از ملک با بیع بیرون آید و مشتری ملک نشود و اگر مشتری قبض کرد و بیع از دست وی هلاک شد در مدت خیار ثمن واجب آید و قبول شافعی رحم قیمت نیز واجب است و قبول ابی یوسف و محمد رحم بخیار مشتری بیع از ملک با بیع بیرون آید و ملک مشتری شود
مسئله اگر خیار مشتری است و بیع در قبض وی میوه باشد ثمن واجب آید
مسئله اگر زن خود را بشتر خیار خرید نکاح باقی بود و بعد از وظی تواند که رد کند و قبول ابی یوسف و محمد رحم نکاح فاسد شود و بعد از وظی تواند که رد کند
مسئله اگر صاحب خیار در غیبت متعاقد دو بیع اجازة کرد جایز بود و نسخ جایز نبود مگر بحضور او و قبول ابی یوسف و شافعی رحم نسخ نیز در غیبت جایز بود
مسئله

در صورتیکه در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط

بگذشتن مدت خيار و بموت صاحب خيار و به ازاد کردن و مدبر و مکاتب گردانیدن مشتری در وقت
 خيار بيع تمام شود و بقبول شافعی روح در موت خيار بوجه منتقل شود و بقبول مالک روح بگذشتن مدت
 بی اجازت و موت صاحب خيار بيع باطل شود **مسئله** اگر صاحب خيار شتر بیه بود و او بکرم
 شفعه چهار خانه بستد بيع تمام شود **مسئله** اگر مشتری خيار دیگری شرط کرد جایز بود هر کلام
 که اجازت و بیع کند جایز بود و بقبول زعفران بيع فاسد شود **مسئله** اگر خيار مرابح مشتری
 راست و یکی اجازت کرد و دوم فسخ کرد سابق اولی بود و اگر هر دو برابرانند فسخ اولی بود **مسئله**
 اگر دو بنده فروخت هزار درم بداند که در یکی خيار بود و اگر بیار هر بنده جدا گانه معین کرد جایز بود
 و اگر خيار و بیار هر بنده معین نکرد جایز نبود **مسئله** اگر دو بیاسنه جامه خرید بر آنکه مشتری را
 خيار باشد و بیار هر جامه معین کرد جایز بود **مسئله** اگر دو بیاسنه جامه خرید بداند که مشتری را
 خيار باشد هر کدام که خواهد بود در اختیار کند بیع جایز بود و در چهار جایز بود بقبول زعفران و
 شامه روح در هر دو **مسئله** بیع فاسد شود **مسئله** اگر دو کس کالا را بخریدند بشرط
 خيار و یکی اجازت کرد و دوم نتواند که فسخ کند و بقبول اسب یوسف و محمد روح تواند **مسئله**
 اگر بنده خرید بشرط آنکه نان پزد و یا نویسنده است و بخلاف آن بود مشتری بخیر بود تمام بیاستانند
 و بیع فسخ کند **باب خيار الروثیه** خریدن کالای که ندیده است جایز بود و چون بپند
 تواند که روک اگر پیش از دیدن رضا داده باشد و بقبول شافعی روح بیع پیش از دیدن
 جایز نیست **مسئله** اگر کالا را فروخت که ندیده است بیع یا خيار نیست **مسئله**
 خيار رویت باطل شود بدین جهت **مسئله** اگر در نظر هر توده غله و بار و غیره
 و کثیرتک و یاروسه و کسرین دانه و غیره جامه چیده و یا درون کسریس و غیره
 روک و خيار رویت ناقط شود و در آن صورت نسیه در آن درون کسری و بار کردن به شرط است
 براسی سقوط خيار رویت **مسئله** اگر نسیه در آن صورت نسیه در آن درون کسری و بار کردن به شرط است
 رسول مشتری خيار او باطل نشود بقبول ابی یوسف و محمد روح بشرط که مشتری بقبول خيار رویت
 ساقط نشود **مسئله** اگر تا بنیای چیزی نرسد جایز بود و خيار او ساقط شود بکالیدن اگر بکالیدن معلوم شود و آنچه
 به بوی معلوم شود و خيار تا بنیای بوی ساقط شود و آنچه چشم نیست خيار تا بنیای چشمیدن ساقط شود

در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط

خيار و بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط

در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط در وقت عقد بیع شرط

فردان ... انکار ... نقض ...

رو کند و رجوع بقصان کند و اگر منعت نتوان گرفت رد کند و بکل من رجوع کند و بقول شافعی سرح
 اگر برای آن شکست تا عیب روشن کند در سکه اول نیز تواند کرد و کند **مسئله** اگر مشتری بیسعی را
 فروخت و بروی او کرده شد بسبب عیب اگر بکلم قاضی رد شد مشتری تواند که بر بائع خود رد کند و اگر بر رضاء
 وی رد شد بی حکم قاضی تواند که بر بائع اول رد کند **مسئله** اگر بنده را خرید و قبض کرد بعد دعوی
 عیب کرد مشتری را جبر نتواند کرد برای دفع ثمن تا آنگاه که مشتری بینه اقامت کند و با بائع سوگند
 خورد و اگر مشتری بیگوید که گواهان من شمام اند بایم که گنوه نهند پس **مسئله** اگر مشتری دعوی میکند
 که این بنده کز پاپاست بائع را سوگند نهند مگر مشتری بینه اقامت کند که بنده نزدیک و بیسعی
 گزینته بود بعد بائع را سوگند دهند که هرگز نزدیک تو نگزینته است **مسئله** کنیز کی خرید و قبض کرد و
 تسلیم کرد بعد مشتری در کنیز عیب یافت و بائع میگوید که کنیز کز من بود و مشتری ام مشتری بی
 میگوید که همین کنیزک تنها فروخته قول مشتری معتبر بود **مسئله** اگر دو بنده را بیک صفت خرید
 و یکی را قبض کرد و در دوم عیب یافت مشتری مخیر بود یا هر دو قبول کند و یا هر دو رد کند
مسئله اگر مشتری بعضی کلیل را و یا موزون را عیب یافت تمام رد کند و یا تمام قبول کند و اگر
 بعضی کلیل را و یا موزون را مستحق با مستحق بر مشتری تواند که باقی رد کند و اگر بعضی جامه را
 مستحق با مستحق بر مشتری مخیر بود که جامه باقی رد کند بر بائع و تمام بپارد رجوع کند و یا با بسته
 جامه نگه دارد بجا آن از ثمن رجوع کند **مسئله** اگر مشتری جاریه معیب را مرادات کرد و یا جامه
 معیب را پوشید و یا برد یا به معیب سوار شد و حاجت خود رفت نتواند که رد کند و این فعل رضای او
 بیب و اگر سوار شد تا داب را آب دهد و یا برای او علف بخرد و یا بائع رد کند رضای او و تواند که رد کند
مسئله اگر بنده را در قبض مشتری دست برید بسبب دزدی که پیش از بیع کرده بود مشتری را
 معلوم نبود تواند که بند را بائع رد کند و تمام بپاستاند و بقول ابی یوسف و محمد سرح بنده را
 بے عیب دزدی و با عیب دزدی قیمت کنند آنچه نقصان شود بجا آن از ثمن رجوع کند
مسئله اگر بائع شرط برات جمله عیوب کرد جایز بود مشتری نتواند که بسبب رد کند اگر چه جمله
 عیوب بشود و بقول شافعی سرح این شرط برات درست نباشد **باب البیع الفاسد**
 فروختن مردار و خون و نوک دمی و ازاد و ام ولد و مرد و مکاتب روان باشد و قبول شافعی سرح

فردان ... انکار ... نقض ...
 ۱۲۰

فردان ... انکار ... نقض ...

فردان ... انکار ... نقض ...

بیع بر مطلق روانی باشد و اگر این اشیا بر دست مشتری پلاک شدند ضامن نشود و بقول ابی یوسف
 و محمد سح در بر و ام ولد بر مشتری ضمان واجب شود **مسئله** روانی باشد نه وقتن باهی پیش از وقتن
 و پرتنه در هوا و سنه وقتن حمل کنیزک و گوسپند و غیر آن و سنه وقتن آنچه بخوابد نزد پیش از آنکه
 وضع محل شود و سنه وقتن شیر در پستان و مر و ارید در صدف و صوف بر پشت گوسپند و بر دای از
 از ابی یوسف رح اگر گفت این که بر پشت این گوسپند است فرو ختم روا باشد **مسئله** روانی باشد
 فرو وقتن تیرگی که بر سقف است و فرو وقتن یک گز از جامه مگر پارچه کرده **مسئله** اگر صیاد گفت آنچه
 این بار از دام صید حاصل شود فرو ختم و مشتری خرید روا نبود **مسئله** اگر حسد مالک بر دوست
 است بقا بد حسد مالک بریده اند فروخت بگمان آنکه هر دو خراب را بر اندر روانی باشد و این بیع را فراتر
 گویند و بقول شافعی رح روا باشد **مسئله** اگر دو کس در کالای رضی شدند بدانکه چون با بیع دست
 بدان کالای هند و یا سنگیزه بر آن هندی میان ایشان بیع بود در هر دو صورت بیع درست نباشد
 اول ترابع ملائمه گویند و دوم رابع بالحقا حبه گویند **مسئله** فرو وقتن یک جامه از دو جامه و سنه وقتن
 کا و چسرا گاه و یا اجازت دادن جایز نبود **مسئله** فرو وقتن زنبوران گنبدن جایز نبود و بقول محمد
 و شافعی رح اگر جمع کرده باشند جایز بود **مسئله** فرو وقتن گرم قرین و سفید او جایز بود و فتوی برین است
 و بقول ابی حنیفه رح جایز نبود و بقول ابی یوسف رح اگر قرین در ظاهر شده است جایز بود **مسئله**
 فرو وقتن بنده گریخته روانی بود مگر که بنده بدست مشتری بود **مسئله** فرو وقتن شیر زنی در تپان یا در قلع جایز
 نبود و بقول شافعی رح جایز بود و بقول ابی یوسف رح اگر شیر کنیزک بود روا باشد **مسئله** فرو وقتن سبک
 شوک جایز نبود فلما انتفاع گرفتن بوی شوک در دو وقتن موزه و غیر آن جایز بود **مسئله** سنه وقتن سوز
 آدمی و صنعت گرفتن بر دو فرو وقتن پوست مرغان پیش از دباخت جایز نبود **مسئله** باک نیست سنه وقتن
 استخوان مردار و شیم و سرون ان و انتفاع گرفتن باین اشیا **مسئله** اگر خانه زید بالا است و
 عمر و انسه و بالا خراب شد زید بعد از افتادن و شراب کردن بالا را بیفروشد جایز نبود **مسئله** اگر
 کنیزک را فروخت و او غلام بود یا بر عکس بیع منعقد نباشد و بقول زینب رح بیع منعقد شود **مسئله**
 اگر جاریه هزار درم حسد بید و سهض کرد و پیش از تسلیم ثمن آن جاریه را بدست با بیع کنیزک را
 پانصد درم سنه وقتن جایز نبود و بقول شافعی رح جایز بود **مسئله** اگر جاریه را پانصد درم

بیع بر مطلق روانی باشد
 فرو وقتن تیرگی که بر سقف است
 فرو وقتن یک گز از جامه مگر پارچه کرده
 فرو وقتن بنده گریخته روانی بود مگر که بنده بدست مشتری بود
 فرو وقتن شیر زنی در تپان یا در قلع جایز نبود
 فرو وقتن سبک شوک جایز نبود
 فرو وقتن سوز آدمی و صنعت گرفتن بر دو فرو وقتن پوست مرغان پیش از دباخت جایز نبود
 فرو وقتن استخوان مردار و شیم و سرون ان و انتفاع گرفتن باین اشیا
 فرو وقتن عمر و انسه و بالا خراب شد زید بعد از افتادن و شراب کردن بالا را بیفروشد جایز نبود
 فرو وقتن کنیزک را فروخت و او غلام بود یا بر عکس بیع منعقد نباشد و بقول زینب رح بیع منعقد شود
 فرو وقتن اگر جاریه هزار درم حسد بید و سهض کرد و پیش از تسلیم ثمن آن جاریه را بدست با بیع کنیزک را
 فرو وقتن پانصد درم سنه وقتن جایز نبود و بقول شافعی رح جایز بود
 فرو وقتن اگر جاریه را پانصد درم

در بیع در صورتی که مال بیع در وقت انعقاد بیع در ملک و یا ملک وقت را بیع کند و در وقت بیع در بند
 خود و ملک جایز بود بجهت ثمن و در هر دو بند دیگر در وقت بیع جایز بود و بقول زفرج
 در بیع فاسد بود **فصل فی احکام البیع الفاسد** **مسئله** اگر مشتری بیع فاسد بیع را قبض کرد
 یا ذوق بیع و هر دو عوض مال بود مشتری مالک شود و اگر ملک شود قیمت واجب آید و هر یکی را ولایت
 فسخ بیع بود مگر که بیع از ملک مشتری برون آید بهیچ وجه و یا از او کند و یا سب کند و
 بقول مشافعی رح اگر چه قبض کند ملک نشود و بقول ابی یوسف و محمد رح بنا را خراب کند
 و سرای بر بیع رد کند و در فسخ بیع با بیع تواند که پیش از تسلیم ثمن بیع از مشتری بستاند
مسئله اگر جاریه را بشراء فاسد خرید و بذر برود بدل تقابلش شد و مشتری ب
 این جاریه را بدست دیگری بیع کند و وقت بیع را صدقه کند و اگر بیع در ثمن بیع کرد
 بیع را سال بود **مسئله** اگر بر شخصی مایه دعوی کرد و آن شخص مایه داد
 مدعی ازین مال بیع حاصل کرده بعد هر دو اتفاق کردند که بیع مایه ثابت بود و مدعی علیه
 را دادند مدعی را سود حلال بود **مسئله** بیع بخش مکره است و بخش آن بود که
 در ثمن مقصود زیادت کند و خریدن ندارد و نیز مکره است خریداری کردن بر خریدن دیگری
 زیادت کردن ثمن و نیز مکره است تلقی جلب یعنی شخصی از شهر بیرون رود بر کار و سینه
 که طعام و گوشت و جز آن سوی شهر آورده اند از ایشان بخرد و اگر اهل شهر از بیان ندارد مگر
 نبود مگر که نرخ بر اهل شهر پوشیده بود و نیز مکره است فروختن شهریه بدست بیابانی
 گرا اهل شهر محتاج باشند و نیز مکره است منروختن بوقت بانگ نماز جمعه **مسئله** باکی نیست
 در بیع من زید یعنی هر که زیادت کند بخرد اگر پیش از بیع دیگر میکند و اگر بعد خریدن دیگری
 خواهد کرد مکره است **مسئله** در میان دو مملوک خوردن ذی رحم محرم تفریق نکنند و همچنین اگر
 یکی خورد باشد نیز تفریق نکنند و اگر تفریق کرد مکره بود و اگر هر دو بزرگ اند تفریق مکره نبود
 بقول ابی یوسف رح بیع جایز نبود در سرابت و لا دینغی میمان والد و ولد و تفریق
 میان زن و شوهر مکره نبود **باب الاقاله** **مسئله** اقاله فسخ است در حق بیع و سر
 بیع جدید است در حق ثالث و اقاله درست باشد مثل ثمن اول و اگر زیادت از ثمن اول و یا کم از آن

در بیع در صورتی که مال بیع در وقت انعقاد بیع در ملک و یا ملک وقت را بیع کند و در وقت بیع در بند
 خود و ملک جایز بود بجهت ثمن و در هر دو بند دیگر در وقت بیع جایز بود و بقول زفرج
 در بیع فاسد بود **فصل فی احکام البیع الفاسد** **مسئله** اگر مشتری بیع فاسد بیع را قبض کرد
 یا ذوق بیع و هر دو عوض مال بود مشتری مالک شود و اگر ملک شود قیمت واجب آید و هر یکی را ولایت
 فسخ بیع بود مگر که بیع از ملک مشتری برون آید بهیچ وجه و یا از او کند و یا سب کند و
 بقول مشافعی رح اگر چه قبض کند ملک نشود و بقول ابی یوسف و محمد رح بنا را خراب کند
 و سرای بر بیع رد کند و در فسخ بیع با بیع تواند که پیش از تسلیم ثمن بیع از مشتری بستاند
مسئله اگر جاریه را بشراء فاسد خرید و بذر برود بدل تقابلش شد و مشتری ب
 این جاریه را بدست دیگری بیع کند و وقت بیع را صدقه کند و اگر بیع در ثمن بیع کرد
 بیع را سال بود **مسئله** اگر بر شخصی مایه دعوی کرد و آن شخص مایه داد
 مدعی ازین مال بیع حاصل کرده بعد هر دو اتفاق کردند که بیع مایه ثابت بود و مدعی علیه
 را دادند مدعی را سود حلال بود **مسئله** بیع بخش مکره است و بخش آن بود که
 در ثمن مقصود زیادت کند و خریدن ندارد و نیز مکره است خریداری کردن بر خریدن دیگری
 زیادت کردن ثمن و نیز مکره است تلقی جلب یعنی شخصی از شهر بیرون رود بر کار و سینه
 که طعام و گوشت و جز آن سوی شهر آورده اند از ایشان بخرد و اگر اهل شهر از بیان ندارد مگر
 نبود مگر که نرخ بر اهل شهر پوشیده بود و نیز مکره است فروختن شهریه بدست بیابانی
 گرا اهل شهر محتاج باشند و نیز مکره است منروختن بوقت بانگ نماز جمعه **مسئله** باکی نیست
 در بیع من زید یعنی هر که زیادت کند بخرد اگر پیش از بیع دیگر میکند و اگر بعد خریدن دیگری
 خواهد کرد مکره است **مسئله** در میان دو مملوک خوردن ذی رحم محرم تفریق نکنند و همچنین اگر
 یکی خورد باشد نیز تفریق نکنند و اگر تفریق کرد مکره بود و اگر هر دو بزرگ اند تفریق مکره نبود
 بقول ابی یوسف رح بیع جایز نبود در سرابت و لا دینغی میمان والد و ولد و تفریق
 میان زن و شوهر مکره نبود **باب الاقاله** **مسئله** اقاله فسخ است در حق بیع و سر
 بیع جدید است در حق ثالث و اقاله درست باشد مثل ثمن اول و اگر زیادت از ثمن اول و یا کم از آن

۱۲۳۳

مسئله اول در صورتی که در بیع شرط باطل شود و بقول ابی یوسف صحیح است هر که بیع در مشتق

ممکن نبود از گاه فسخ بود و بقول محمد صحیح است هر که فسخ نتوان داشت از گاه بیع بود اگر
 بیع نیز نتواند داشت اقاله باطل شود مسئله اگر بیع بعد حدوث عیب بکتر از ثمن اول میکند جایز بود
 مسئله اگر اقاله بغیر ثمن اول کرد فسخ بود ثمن اول لازم شود و بقول ابی یوسف صحیح بود
 مسئله باک ثمن اول مانع اقاله نبود و باک بیع مانع اقاله است و اگر بعضی از بیع باک باشد
 در باقی اقاله جایز بود **باب التولیت والمراجعت** تولیته عبارت از سیم
 است ثمن اول بغیر زیاده و مارجع عبارت از بیع است بمقدار ثمن اول با زیادت ربح و شرط مارجع
 تولیت است که ثمن اول مثلی بود مسئله جایز بود که با بیع مزدگاز و رنگرزی و علم شن و مزد فتن
 ریمان و برداشتن طعام و مزد راندن کوسپندان براس مال ضم کند و بگوید که این کالا بیع مرا
 بدین مقدار شده است و بگوید که بدین مقدار خریدم ام فاما مرد شبان و تعلیم و اجسرت خانه که بیع
 در آن نگه داشته است براس مال ضم کند مسئله اگر با بیع در مارجع خیانت کرد مشتری بخیر است
 تمام بیبستاند و بپارد کند مسئله اگر با بیع در تولیت خیانت کرد مشتری مقدار خیانت کم کند و
 بقول ابی یوسف در مارجع و تولیت کم کند و بقول محمد صحیح هر دو صورت بخیر است مسئله اگر مشتری جا که
 بره درم خریده است بعد از قبض بیانزده من فروخت و تقاض شد باز از او درم خرید اگر مارجع فروشد و
 بگوید که این کالا است مرا بخریدم افتاده است و بگوید که بخریدم خریدم ام اگر جامه را بده درم
 خرید باز به بیست درم فروخت بعد از قبض باز بده درم خرید مارجع مخرجین جایز نبود و بقول ابی یوسف
 و محمد صحیح هر دو صورت مارجع بده درم جایز بود مسئله اگر بنده ماذون مدیون جامه را بده درم
 خرید و بعد از قبض بدست مولی بیانزده درم فروخت موسی بده درم مارجع فروشد و همچنین اگر
 موسی جامه را بده درم خرید و بعد از قبض بدست بنده ماذون مدیون خود بیانزده درم فروخت
 بنده ماذون بده درم مارجع فروشد مسئله اگر بدست مضارب ده درم است نصف
 ح و بدین ده درم جامه را خرید و بدست رب مال بیانزده درم فروخت رب مال اگر
 مارجع فروشد بده درم خرید و بشود و بقول منسرح بیع مضارب بدست رب مال بیع رب مال
 بدست مضارب جایز بود مسئله اگر جاریه کامله را خرید و کور شد و یا موسی وسطی کرد جایز بود

مسئله اول در صورتی که در بیع شرط باطل شود و بقول ابی یوسف صحیح است هر که بیع در مشتق
 ممکن نبود از گاه فسخ بود و بقول محمد صحیح است هر که فسخ نتوان داشت از گاه بیع بود اگر
 بیع نیز نتواند داشت اقاله باطل شود مسئله اگر بیع بعد حدوث عیب بکتر از ثمن اول میکند جایز بود
 مسئله اگر اقاله بغیر ثمن اول کرد فسخ بود ثمن اول لازم شود و بقول ابی یوسف صحیح بود
 مسئله باک ثمن اول مانع اقاله نبود و باک بیع مانع اقاله است و اگر بعضی از بیع باک باشد
 در باقی اقاله جایز بود **باب التولیت والمراجعت** تولیته عبارت از سیم
 است ثمن اول بغیر زیاده و مارجع عبارت از بیع است بمقدار ثمن اول با زیادت ربح و شرط مارجع
 تولیت است که ثمن اول مثلی بود مسئله جایز بود که با بیع مزدگاز و رنگرزی و علم شن و مزد فتن
 ریمان و برداشتن طعام و مزد راندن کوسپندان براس مال ضم کند و بگوید که این کالا بیع مرا
 بدین مقدار شده است و بگوید که بدین مقدار خریدم ام فاما مرد شبان و تعلیم و اجسرت خانه که بیع
 در آن نگه داشته است براس مال ضم کند مسئله اگر با بیع در مارجع خیانت کرد مشتری بخیر است
 تمام بیبستاند و بپارد کند مسئله اگر با بیع در تولیت خیانت کرد مشتری مقدار خیانت کم کند و
 بقول ابی یوسف در مارجع و تولیت کم کند و بقول محمد صحیح هر دو صورت بخیر است مسئله اگر مشتری جا که
 بره درم خریده است بعد از قبض بیانزده من فروخت و تقاض شد باز از او درم خرید اگر مارجع فروشد و
 بگوید که این کالا است مرا بخریدم افتاده است و بگوید که بخریدم خریدم ام اگر جامه را بده درم
 خرید باز به بیست درم فروخت بعد از قبض باز بده درم خرید مارجع مخرجین جایز نبود و بقول ابی یوسف
 و محمد صحیح هر دو صورت مارجع بده درم جایز بود مسئله اگر بنده ماذون مدیون جامه را بده درم
 خرید و بعد از قبض بدست مولی بیانزده درم فروخت موسی بده درم مارجع فروشد و همچنین اگر
 موسی جامه را بده درم خرید و بعد از قبض بدست بنده ماذون مدیون خود بیانزده درم فروخت
 بنده ماذون بده درم مارجع فروشد مسئله اگر بدست مضارب ده درم است نصف
 ح و بدین ده درم جامه را خرید و بدست رب مال بیانزده درم فروخت رب مال اگر
 مارجع فروشد بده درم خرید و بشود و بقول منسرح بیع مضارب بدست رب مال بیع رب مال
 بدست مضارب جایز بود مسئله اگر جاریه کامله را خرید و کور شد و یا موسی وسطی کرد جایز بود

مسئله اول در صورتی که در بیع شرط باطل شود و بقول ابی یوسف صحیح است هر که بیع در مشتق

بی بیان مزاجه فروشد و اگر نوسنه جاریه کا طر را کور کرد و یا بے گانه چشم جاریه را کشد و مولی تاوان کند
 و یا جاریه بکرا مشتری و طی کرد و در صورت بی بیان مزاجه فروشد و قبول اسے یوسف و شافعی رح
 در مسئلہ اول جایز نبود کہ بے بیان مزاجه فروشد مسئلہ اگر غلامی را ہزار درم موصل خسری و بیع صد
 درم فروخت و بیان نکرد بعد مشتری را معلوم شد مشتری خیر بود تمام ثمن قبول کند و یا رد کند
 و اگر مشتری غلام را ہلاک کرد بعد دانست ہزار و صد درم لازم شود و اگر قبولت مند و سخت
 و بیان نکرد کہ بہلت حسریہ بہت بعد مشتری را معلوم شد مشتری خیر بود تمام ثمن قبول کند و یا رد کند
 اگر تکف کرد بعد معلوم شد مشتری ہزار درم حال واجب شود و قبول اسے یوسف رح مشتری
 قیمت کالا رد کند و تمام ثمن در بائع بتام مسئلہ اگر کالا سے بدست مردی قبولت مند و سخت
 بدخپہ اورا حاصل شدہ بہت و مشتری را معلوم نیست کہ بیع را بچند حاصل شدہ بہت بیع فاسد
 شود و اگر مشتری را در محل معلوم شد خیر بود فصل بیع العقاری غیر منقول پیش از قبض جاہت
 و قبول محمد جایز نہ مسئلہ بیع منقول پیش از قبض جایز نیست مسئلہ اگر کیل را بشرط کیل و یا
 موزون را بشرط وزن و یا معدود را بشرط عدد خرید پیش از بیع و ن سنبید و شمردن مند و سخت
 خوردن جایز بود و اگر جاہت خسری بشرط ذرا ح جایز بود کہ پیش از خوردن بفروشد و قبول ابی یوسف
 و محمد رح فروختن معدود پیش از شمردن جایز بود مسئلہ تصرف در ثمن از قبض جایز بود
 مسئلہ جایز است کہ مشتری در ثمن زیادت کند و یا بائع در بیع زیادت کند و یا در ثمن نقصان
 کند و استحقاق در جمیع متعلق بہت و قبول شافعی رح زیادت در بیع و ثمن جایز نیست مسئلہ
 دین حال کہ موصل کنند موصل شود اگر قرض باب الرہو بوجہ عبارت بہت از فسنونی مال کہ
 بیعوض بود در میان مبادلہ مال بمال و علت رہا قدر جنس بہت یعنی ہر اذقہ کیل در کیل
 دوزن در موزونات بہت و قبول شافعی رح علت رہا طعم در مطعومات و نسبت در اثمان شرط بہت
 و قبول مالک علت رہا اقیات دادخاست مسئلہ بیع کیل جنس خود بیع موزون جنس خود برابر
 دست بہت جایز بود و با فزونی و بہت جایز نبود مسلمہ و بیع کیل کیل غیر جنس بیع موزون بہت غیر
 جنس با فسنونی دست بہت جایز بود و بہت جایز نبود مسئلہ بیع کیل چون گندم وجود
 خسرا و نمک موزون چون زر و نقرہ و آنچه شوب بہت برطل بیع او جنس خود برابر جایز بود

بی بیان مزاجه فروشد و اگر نوسنه جاریه کا طر را کور کرد و یا بے گانه چشم جاریه را کشد و مولی تاوان کند
 و یا جاریه بکرا مشتری و طی کرد و در صورت بی بیان مزاجه فروشد و قبول اسے یوسف و شافعی رح
 در مسئلہ اول جایز نبود کہ بے بیان مزاجه فروشد مسئلہ اگر غلامی را ہزار درم موصل خسری و بیع صد
 درم فروخت و بیان نکرد بعد مشتری را معلوم شد مشتری خیر بود تمام ثمن قبول کند و یا رد کند
 و اگر مشتری غلام را ہلاک کرد بعد دانست ہزار و صد درم لازم شود و اگر قبولت مند و سخت
 و بیان نکرد کہ بہلت حسریہ بہت بعد مشتری را معلوم شد مشتری خیر بود تمام ثمن قبول کند و یا رد کند
 اگر تکف کرد بعد معلوم شد مشتری ہزار درم حال واجب شود و قبول اسے یوسف رح مشتری
 قیمت کالا رد کند و تمام ثمن در بائع بتام مسئلہ اگر کالا سے بدست مردی قبولت مند و سخت
 بدخپہ اورا حاصل شدہ بہت و مشتری را معلوم نیست کہ بیع را بچند حاصل شدہ بہت بیع فاسد
 شود و اگر مشتری را در محل معلوم شد خیر بود فصل بیع العقاری غیر منقول پیش از قبض جاہت
 و قبول محمد جایز نہ مسئلہ بیع منقول پیش از قبض جایز نیست مسئلہ اگر کیل را بشرط کیل و یا
 موزون را بشرط وزن و یا معدود را بشرط عدد خرید پیش از بیع و ن سنبید و شمردن مند و سخت
 خوردن جایز بود و اگر جاہت خسری بشرط ذرا ح جایز بود کہ پیش از خوردن بفروشد و قبول ابی یوسف
 و محمد رح فروختن معدود پیش از شمردن جایز بود مسئلہ تصرف در ثمن از قبض جایز بود
 مسئلہ جایز است کہ مشتری در ثمن زیادت کند و یا بائع در بیع زیادت کند و یا در ثمن نقصان
 کند و استحقاق در جمیع متعلق بہت و قبول شافعی رح زیادت در بیع و ثمن جایز نیست مسئلہ
 دین حال کہ موصل کنند موصل شود اگر قرض باب الرہو بوجہ عبارت بہت از فسنونی مال کہ
 بیعوض بود در میان مبادلہ مال بمال و علت رہا قدر جنس بہت یعنی ہر اذقہ کیل در کیل
 دوزن در موزونات بہت و قبول شافعی رح علت رہا طعم در مطعومات و نسبت در اثمان شرط بہت
 و قبول مالک علت رہا اقیات دادخاست مسئلہ بیع کیل جنس خود بیع موزون جنس خود برابر
 دست بہت جایز بود و با فزونی و بہت جایز نبود مسلمہ و بیع کیل کیل غیر جنس بیع موزون بہت غیر
 جنس با فسنونی دست بہت جایز بود و بہت جایز نبود مسئلہ بیع کیل چون گندم وجود
 خسرا و نمک موزون چون زر و نقرہ و آنچه شوب بہت برطل بیع او جنس خود برابر جایز بود

۱۲۵

بنده زید را غضب کرد و شروخت و مشتری ازاد کرد بعد غاصب را زید در بیع اجازت کرد عشق
 درست باشد و قبول محمد و شرح درست نباشد و اگر مشتری از غاصب قبض کرد در بیعت دیگر
 شروخت و مالک بیع اول را اجازة کرد بیع دوم جایز نبود و اگر دست بنده منضوب نزدیک مشتری
 بریدند و مشتری از بیع بنده و مولی بیع غاصب را اجازة کرد از بیع مشتری را بود و آنچه از از بیع بنده
 بر نصف شن بود صدقه بد به مسئله اگر بنده غیر را فروخت بی اذن او و مشتری بینه اقامت کرد اقرار
 با بیع که مولی بنده او را بیع بنده اذن نگرفته است و یا بر اقرار مولی بنده که مولی بیع او نفرمود است و بیع با
 بیع دارد کند بینه مشتری نشوند و اگر با بیع پیش قاضی اقرار کرد که بی اذن مولی فروخته مشتری طلبش کرد بیع
 باطل شود مسئله اگر مرده برای غیر را فروخت و مشتری سر را در بنا بر خود داخل کرد با بیع ضامن
 شود و قبول محمد و قول اول از ابی یوسف بیع ضامن شود **باب بیع بر چرخ**
 که ضبط صفت او ممکن شود و مقدار او معلوم بود در جایز بود و بیع ضبط صفت او معرفت صفت او را
 ممکن نبود سلم در جایز نبود پس سلم در کبیل و موزون جز در نیم و دنانیر در عددی متقارب چون وزن
 و بیضه و فلس و نشت خام و پخته بجا باید معلوم و در مذروع چون جامه بشرط بیان مقدار گز و صفت
 صنعت جایز بود و سلم در دراهم و دنانیر و حیوان و در اطراف او در پوستینها معدود و پستاره یا
 همیزم و در کشتناره و در جامه و زهره جایز نبود مسئله سلم جایز است در چیزی که از وقت عقد سلم
 تا وقت حلول اجل موجود بود تا اگر سلم فیه بوقت سلم موجود بود و بوقت تمام شدن مهلت موجود نبود و
 یا در وقت عقد سلم منقطع شود و در آخر مهلت موجود بود سلم جایز نبود و قبول شافعی بیع اگر در وقت
 حلول اجل موجود شود جایز بود مسئله سلم در ماهی تازه در غیر وقت جایز نبود و در ماهی تازه در وقت
 و سب بوزن معلوم جایز بود مسئله در ماهی شور بوزن معلوم جایز بود مسئله سلم در گوشت
 جایز نبود و قبول ابی یوسف و محمد رم اگر جنس گوشت و نوع او در بین حیوان و صفت او و
 موضع بریدن گوشت و مقدار او بیان کند جایز بود مسئله اگر سلم است بر پانه معین که مقدار
 او معلوم نبود و یا گنجه معین که مقدار معلوم نبود یا سلم است در گندم و سیب معین و یا در
 حنجره درختی معین جایز نبود مسئله در سلم شرط است بیان جنس و نوع و صفت و اندازه و مهلت
 و اصل او یکماه است و مقدار سرمایه اگر سرمایه از جنس کبیل و موزون و یا معدود بود

بنده زید را غضب کرد و شروخت و مشتری ازاد کرد بعد غاصب را زید در بیع اجازت کرد عشق
 درست باشد و قبول محمد و شرح درست نباشد و اگر مشتری از غاصب قبض کرد در بیعت دیگر
 شروخت و مالک بیع اول را اجازة کرد بیع دوم جایز نبود و اگر دست بنده منضوب نزدیک مشتری
 بریدند و مشتری از بیع بنده و مولی بیع غاصب را اجازة کرد از بیع مشتری را بود و آنچه از از بیع بنده
 بر نصف شن بود صدقه بد به مسئله اگر بنده غیر را فروخت بی اذن او و مشتری بینه اقامت کرد اقرار
 با بیع که مولی بنده او را بیع بنده اذن نگرفته است و یا بر اقرار مولی بنده که مولی بیع او نفرمود است و بیع با
 بیع دارد کند بینه مشتری نشوند و اگر با بیع پیش قاضی اقرار کرد که بی اذن مولی فروخته مشتری طلبش کرد بیع
 باطل شود مسئله اگر مرده برای غیر را فروخت و مشتری سر را در بنا بر خود داخل کرد با بیع ضامن
 شود و قبول محمد و قول اول از ابی یوسف بیع ضامن شود **باب بیع بر چرخ**
 که ضبط صفت او ممکن شود و مقدار او معلوم بود در جایز بود و بیع ضبط صفت او معرفت صفت او را
 ممکن نبود سلم در جایز نبود پس سلم در کبیل و موزون جز در نیم و دنانیر در عددی متقارب چون وزن
 و بیضه و فلس و نشت خام و پخته بجا باید معلوم و در مذروع چون جامه بشرط بیان مقدار گز و صفت
 صنعت جایز بود و سلم در دراهم و دنانیر و حیوان و در اطراف او در پوستینها معدود و پستاره یا
 همیزم و در کشتناره و در جامه و زهره جایز نبود مسئله سلم جایز است در چیزی که از وقت عقد سلم
 تا وقت حلول اجل موجود بود تا اگر سلم فیه بوقت سلم موجود بود و بوقت تمام شدن مهلت موجود نبود و
 یا در وقت عقد سلم منقطع شود و در آخر مهلت موجود بود سلم جایز نبود و قبول شافعی بیع اگر در وقت
 حلول اجل موجود شود جایز بود مسئله سلم در ماهی تازه در غیر وقت جایز نبود و در ماهی تازه در وقت
 و سب بوزن معلوم جایز بود مسئله در ماهی شور بوزن معلوم جایز بود مسئله سلم در گوشت
 جایز نبود و قبول ابی یوسف و محمد رم اگر جنس گوشت و نوع او در بین حیوان و صفت او و
 موضع بریدن گوشت و مقدار او بیان کند جایز بود مسئله اگر سلم است بر پانه معین که مقدار
 او معلوم نبود و یا گنجه معین که مقدار معلوم نبود یا سلم است در گندم و سیب معین و یا در
 حنجره درختی معین جایز نبود مسئله در سلم شرط است بیان جنس و نوع و صفت و اندازه و مهلت
 و اصل او یکماه است و مقدار سرمایه اگر سرمایه از جنس کبیل و موزون و یا معدود بود

بنده زید را غضب کرد و شروخت و مشتری ازاد کرد بعد غاصب را زید در بیع اجازت کرد عشق
 درست باشد و قبول محمد و شرح درست نباشد و اگر مشتری از غاصب قبض کرد در بیعت دیگر
 شروخت و مالک بیع اول را اجازة کرد بیع دوم جایز نبود و اگر دست بنده منضوب نزدیک مشتری
 بریدند و مشتری از بیع بنده و مولی بیع غاصب را اجازة کرد از بیع مشتری را بود و آنچه از از بیع بنده
 بر نصف شن بود صدقه بد به مسئله اگر بنده غیر را فروخت بی اذن او و مشتری بینه اقامت کرد اقرار
 با بیع که مولی بنده او را بیع بنده اذن نگرفته است و یا بر اقرار مولی بنده که مولی بیع او نفرمود است و بیع با
 بیع دارد کند بینه مشتری نشوند و اگر با بیع پیش قاضی اقرار کرد که بی اذن مولی فروخته مشتری طلبش کرد بیع
 باطل شود مسئله اگر مرده برای غیر را فروخت و مشتری سر را در بنا بر خود داخل کرد با بیع ضامن
 شود و قبول محمد و قول اول از ابی یوسف بیع ضامن شود **باب بیع بر چرخ**
 که ضبط صفت او ممکن شود و مقدار او معلوم بود در جایز بود و بیع ضبط صفت او معرفت صفت او را
 ممکن نبود سلم در جایز نبود پس سلم در کبیل و موزون جز در نیم و دنانیر در عددی متقارب چون وزن
 و بیضه و فلس و نشت خام و پخته بجا باید معلوم و در مذروع چون جامه بشرط بیان مقدار گز و صفت
 صنعت جایز بود و سلم در دراهم و دنانیر و حیوان و در اطراف او در پوستینها معدود و پستاره یا
 همیزم و در کشتناره و در جامه و زهره جایز نبود مسئله سلم جایز است در چیزی که از وقت عقد سلم
 تا وقت حلول اجل موجود بود تا اگر سلم فیه بوقت سلم موجود بود و بوقت تمام شدن مهلت موجود نبود و
 یا در وقت عقد سلم منقطع شود و در آخر مهلت موجود بود سلم جایز نبود و قبول شافعی بیع اگر در وقت
 حلول اجل موجود شود جایز بود مسئله سلم در ماهی تازه در غیر وقت جایز نبود و در ماهی تازه در وقت
 و سب بوزن معلوم جایز بود مسئله در ماهی شور بوزن معلوم جایز بود مسئله سلم در گوشت
 جایز نبود و قبول ابی یوسف و محمد رم اگر جنس گوشت و نوع او در بین حیوان و صفت او و
 موضع بریدن گوشت و مقدار او بیان کند جایز بود مسئله اگر سلم است بر پانه معین که مقدار
 او معلوم نبود و یا گنجه معین که مقدار معلوم نبود یا سلم است در گندم و سیب معین و یا در
 حنجره درختی معین جایز نبود مسئله در سلم شرط است بیان جنس و نوع و صفت و اندازه و مهلت
 و اصل او یکماه است و مقدار سرمایه اگر سرمایه از جنس کبیل و موزون و یا معدود بود

در جای تسلیم مسلم فیه عمل و موت بود و اگر در مسلم فیه عمل و موت نیست در مکان بیع عقد

تسلیم کند و قبض سرمایه پیش از آنکه هر دو عاقد جدا شوند شرط است و بقول اسبغ یوسف و محمد در بیع
چون سرمایه معین بود بیان او و بیان مکان تسلیم شرط نیست در مسلم و مسلم فیه را در موضع عقد مسلم تسلیم کند
مسئله اگر در بیست درم یک خردار گندم سلم بست صد درم و ام بوده است بر مسلم الیه و صد درم نقد
قاد مسلم در حصه صد درم دین باطل شود و در صد درم نقد دست بود مسئله تصرف در سرمایه و در مسلم فیه پیش از
قبض جایز نبود تا اگر دیگری در مسلم فیه شریک میکند و یا مسلم فیه بتوئیت میفروشد جایز بود مسئله اگر در مسلم
اقالت کرد در بئ سلم تواند که بیدل سرمایه از سلم الیه چیزی که بشنازد مسئله اگر مسلم الیه یک خردار گندم خرید
رب سلم را فرمود تا از بدل سلم فیه قبض کند جایز نبود و اگر مسلم الیه رب سلم را فرمود که اول بار جدا قبض کند
بعده بر خود قبض کند و او همچنان کند یعنی یکبار بر او پیمان کرد و بار دوم برای خود پیمان کرد جایز بود اگر یک
خردار گندم خرید و زید را فرمود که بدل قرض خود قبض کند جایز بود مسئله اگر در خردار گندم سلم بست و رب سلم
مسلم الیه را فرمود تا سطرف رب سلم بیل کند و مسلم الیه بقیه رب سلم سطرف او بیل کرد قبض نمود و اگر طعام
معین بخرد و بایع فرمود تا سطرف مشتری بیل کند و بایع در غیبت مشتری با و نذرا بیل کرد قبض بود مسئله
اگر جاریه در خردار خطه سلم بست و سلم الیه جاریه را قبض کرد بعده اقات کرد پس جاریه سلم الیه مرد و پیش
از اقات جاریه مرد اقات باقی بود در مسلم اول درست باشد و در مسلم دوم قیمت جاریه واجب آید بر مسلم الیه
و اگر مردی جایه خسرید بعد درم پسر اقات کرد نذوان جاریه بدست مشتری بمرد اقات باطل شود و اگر بعد از اقات
جاریه اقات کرد نذ نیز اقات باطل بود مسئله اگر مسلم الیه میگوید که ردی شرط کرده ام و رب سلم میگوید
که هیچ شرط نکرده ام قول سلم الیه معتبر نبود و اگر رب سلم دعوی شرط ردی میکند و سلم الیه
منکر است قول رب سلم بود و بقول اسبغ یوسف و محمد درم قول سلم الیه متبیه بود مسئله اگر
رب سلم دعوی اجل میکند و سلم الیه منکر است قول رب سلم معتبر بود با اتفاق و اگر مسلم الیه دعوی
اجل میکند و رب سلم منکر است قول سلم الیه معتبر بود و بقول اسبغ یوسف و محمد درم قول رب سلم
معتبر بود و همچنین قول مدعی در صفت معتبر است نه قول منکر مسئله جایز است سلم و استضام
در موزه و طشت و انستاب و چون نسر مانده بیند خیر بود و پیش از آنکه خسر نده بیند
صلح تواند که بدست دیگری فروشد و صورت استضام نیست که مردی موزه فروز را گوید که موزه را علی

در بیع عقد مسلم فیه عمل و موت بود و اگر در مسلم فیه عمل و موت نیست در مکان بیع عقد
تسلیم کند و قبض سرمایه پیش از آنکه هر دو عاقد جدا شوند شرط است و بقول اسبغ یوسف و محمد در بیع
چون سرمایه معین بود بیان او و بیان مکان تسلیم شرط نیست در مسلم و مسلم فیه را در موضع عقد مسلم تسلیم کند
مسئله اگر در بیست درم یک خردار گندم سلم بست صد درم و ام بوده است بر مسلم الیه و صد درم نقد
قاد مسلم در حصه صد درم دین باطل شود و در صد درم نقد دست بود مسئله تصرف در سرمایه و در مسلم فیه پیش از
قبض جایز نبود تا اگر دیگری در مسلم فیه شریک میکند و یا مسلم فیه بتوئیت میفروشد جایز بود مسئله اگر در مسلم
اقالت کرد در بئ سلم تواند که بیدل سرمایه از سلم الیه چیزی که بشنازد مسئله اگر مسلم الیه یک خردار گندم خرید
رب سلم را فرمود تا از بدل سلم فیه قبض کند جایز نبود و اگر مسلم الیه رب سلم را فرمود که اول بار جدا قبض کند
بعده بر خود قبض کند و او همچنان کند یعنی یکبار بر او پیمان کرد و بار دوم برای خود پیمان کرد جایز بود اگر یک
خردار گندم خرید و زید را فرمود که بدل قرض خود قبض کند جایز بود مسئله اگر در خردار گندم سلم بست و رب سلم
مسلم الیه را فرمود تا سطرف رب سلم بیل کند و مسلم الیه بقیه رب سلم سطرف او بیل کرد قبض نمود و اگر طعام
معین بخرد و بایع فرمود تا سطرف مشتری بیل کند و بایع در غیبت مشتری با و نذرا بیل کرد قبض بود مسئله
اگر جاریه در خردار خطه سلم بست و سلم الیه جاریه را قبض کرد بعده اقات کرد پس جاریه سلم الیه مرد و پیش
از اقات جاریه مرد اقات باقی بود در مسلم اول درست باشد و در مسلم دوم قیمت جاریه واجب آید بر مسلم الیه
و اگر مردی جایه خسرید بعد درم پسر اقات کرد نذوان جاریه بدست مشتری بمرد اقات باطل شود و اگر بعد از اقات
جاریه اقات کرد نذ نیز اقات باطل بود مسئله اگر مسلم الیه میگوید که ردی شرط کرده ام و رب سلم میگوید
که هیچ شرط نکرده ام قول سلم الیه معتبر نبود و اگر رب سلم دعوی شرط ردی میکند و سلم الیه
منکر است قول رب سلم بود و بقول اسبغ یوسف و محمد درم قول سلم الیه متبیه بود مسئله اگر
رب سلم دعوی اجل میکند و سلم الیه منکر است قول رب سلم معتبر بود با اتفاق و اگر مسلم الیه دعوی
اجل میکند و رب سلم منکر است قول سلم الیه معتبر بود و بقول اسبغ یوسف و محمد درم قول رب سلم
معتبر بود و همچنین قول مدعی در صفت معتبر است نه قول منکر مسئله جایز است سلم و استضام
در موزه و طشت و انستاب و چون نسر مانده بیند خیر بود و پیش از آنکه خسر نده بیند
صلح تواند که بدست دیگری فروشد و صورت استضام نیست که مردی موزه فروز را گوید که موزه را علی

۱۱۹

بنا ۱۱۹ ۱۱۹ ۱۱۹

درم خود بر اندازه پانچمین هفت چندين درم و پاي بنمايد و يا زر گر اكويد كه اكثر شري از نقره خود براي من بساز
 چندين هفت و چندين درم و در استصاع موبل را حكم سلم بود و قبول ابي يوسف و محمد حكم سلم ندارد
باب المتفرقات مسكليه يك يوز درندگان و پرندگان جايز است و قبول شافعي رحمه الله عليه
 بيع مسك جايز است و بروايي از ابى يوسف در فروختن مسك گزنده جايز است مسك همي در بيع خمر و خوك چون
 حكم مسك است در بيع شير و گو سبند مسك اگر ديگر را گفت بنده خود بدست زير هزار درم بفروش بدانكه من يمان
 م براي تو بصد درم خيز هزار درم و او فروختن بيع جايز بود بر ميانجي بيع واجب نيايد و اگر گفت بنده خود بدست
 زير هزار درم بفروش بدانكه من ميانجي ام براي تو بصد درم از بهاي آن بنده خيز هزار درم و او بفروخت
 هزار درم بر شري واجب آيد و صد درم بر ميانجي لازم مسك اگر كنيزي كه را خريد و پيش از قبض كردن
 تزويج كرد و شوهر او را وطى كرد و طى شوهر بيزه قبض شري بود و كاخ حكم قبض ندارد مسك اگر بنده را
 بخريد و شري پيش از قبض تسليم من غائب شد و بايع بينه اقامت كرد بشرا و غيبت شري تسليم
 من و از قاضى طلب بيع بنده كرد براي من اگر غيبت شري معروف است بيع بنده جايز بود و اگر مكان غيبت
 معلوم نبود بيع بنده براي دفع من جايز بود مسك اگر دو كس سريدي و يكى پيش از قبض بيع تسليم من
 غائب شد شري حاضر تواند كه تمام من بايع دهد و تمام بيع قبض كند و چون شريك غائب حاضر
 آيد نتواند كه نصيب خود را از بيع قبض كند پيش از دفع نصيب خود از من و قبول اسب يوست
 ح اگر حاضر تمام من ادا كرد نتواند كه نصيب غائب قبض كند و در نصيب غائب از من شرح
 بود بر شريك رجوع نكند مسك اگر كنيزي كه را فروخت هزار مثقال نقره و زر هزار مثقال
 پانصد مثقال زر و پانصد مثقال نقره واجب آيد مسك اگر زهم جيا د و ادسه داشت
 و زيوت و ادوين را معلوم نبود تا تلف كرد دين استيفاشده باشد و بر ديون كسح و با
 نيايد و قبول اسب يوسف رح اين تواند كه مثل زيوت پديون رد كند و در ا هم جيا د
 بستان مسك اگر مريغى در زمين غيب رييه چوزه يا بضيض نهاد و با آه و درين
 يك پنهان شد هر كه بگيرد ملك او شود و اين حكم جايز است كه صاحب زمين
 زمين خود را براي صيد ميب نكرده باشد و اگر زمين از براي صيد ميب
 كرده باشد اين هم صاحب زمين را بود مسك آنچه بشرط باطل شود و تسليم آن بشرط

و عليه السلام
 واجب نيايد
 من اسب يوست
 و در نكند
 من از دن
 ۱۲۰
 صلح نيايد
 ايشان
 فخر شده باي
 فلكا ز غائب
 حقه
 ميب نكند
 شري از
 مسك معلوم
 من اسب يوسف
 فاسي
 نكند
 نكند
 مافرد ادى تمام
 با فضل بود

با فضل بود و در تمام مافرد ادى تمام با فضل بود و در تمام مافرد ادى تمام با فضل بود

جایز نباشد اینست بیع و شتمت و اجازت و مراجعت صلح ازاله با بلا در این و عزل
 و کیل و احکامات و مزاحمت و معامله در اشهار و اقرار و وقف و حکیم مسئله آنچه بشرط فاسد
 باطل نشود اینست قرض و هبه و صدقه و نکاح و طلاق و صلح و عقیق و در این و ایضا در
 وصیت شرکت و مضاربه و قضا و امارت و کفالت و حواله و وکالت و امانت و کتابت
 و اذن بنده تجارت و دعوی نسبت فرزند و صلح از دم عمدا و صلح از جراحت و عقده ذمه و تسلیق
 روعیب و یا بخیار شرط و عزل قاضی **کتاب الصرف** صرف عبارت از بیع زر زبر و نقره نقره
 و یا نقره زبر یا زر نقره است **مسئله** اگر زر زبر و یا نقره نقره میفروشد قبض هر دو عوض
 در مجلس صرف شرط است اگر چه یکی چند و دوم ردی بود و یکی ساخته و دوم ناساخته بود
مسئله اگر زر نقره میفروشد قبض هر دو عوض در مجلس شرط است و تفاضل جایز بود و اگر زر
 نقره بکذا میفروشد بی آنکه وزن کنند جایز است بشرطیکه هر دو عوض در مجلس قبض کند **مسئله**
 تصرف در ثمن پیش از قبض جایز نبود پس اگر فروخت دنیا را بر ارم و قبض نکرد در ارم و
 زبر بدان و ارم جامد رایج فاسد باشد آن و بقول فسر بیع جایز است مسئله اگر کنیز کی را با طوق نقره
 فروخت بدو هزار و قیمت جاریه هزار درم نقره است قیمت طوق نیز هزار درم
 نقره است و مشتری در مجلس هزار درم بیایع داد و از مجلس متصرف شد نه هزار درم
 مقبوض بیس طوق بود همچنین اگر جاریه را با طوق نقره بدو هزار درم خرید هزار درم
 و هزار بابت بیع جایز بود و هزار درم حال بیس طوق بود مسئله اگر تنگی با جمله فروخت
 بصد درم و حلیه پنجاه درم نقره است و از چهار پنجاه درم بیایع داد بیع درست باشد و پنجاه
 درم مقبوض حصه حلیه بود اگر بیایع نکند که این پنجاه درم حصه حلیه است و همچنین اگر گفت
 این پنجاه درم از بیس که هر دو پسند است پنجاه درم حصه حلیه بود و بیع جایز بود اگر
 هر دو عاقبت متصرف شدند بیع قبض نشد بیع در سبب درست بود و نقره فاسد شد
 اگر نقره از بیع جدا شود بی ضرر اگر بی ضرر جدا نمیشود در هر دو باطل شود مسئله اگر او نقره فروخت
 و پس از آن قبض کرد و از مجلس متصرف شد بمقدار که ثمن قبض نشده است بیع باطل شود
 و در مقدار که ثمن قبض شده است بیع جایز بود و آن در میان هر دو مشترک بود اگر بعضی از آنند مستحق

در هر دو از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع
 بیع از نقره و زر بیع

۱۳۱

این میس کند جایز نبود و اگر در خط سبک گواهی نبشت و مهر کرد و میبایخی نشد تسلیم نبود و تواند که دعوی ملکیت کند مسئله اگر از مردی میبایخی خسراج شد و یابدان رهن داد و یا میبایخی نوابت قسمت شد و تجا نبود مسئله اگر از مردی را گفت که برای تو میبایخی شده ام از فلان بعد درم مبلت یکماه و طالب و مقوله گفت که صد درم حال است قول ضامن معتبر بود مسئله اگر گزینی را خرید و مردی ضمان درک شد و این گزینی را مردی باستحقاق برده تواند که مشتری قبض را بگیرد تا حکم بر بایع ثمن برای مشتری نشود باب گفتات

الر حلیین مسئله اگر دو مرد دین دادند و دارند و هر دو میبایخی یکدیگر اند و یکی مقداری از دین ادا نتواند کرد که بر دیون دوم رجوع کند تا زیادت از نصف ادا کند اگر زیادت از نصف ادا کرد زیادت بر شریک رجوع کند مسئله اگر دو مرد از شخصی میبایخی شدند و هر دو میبایخی یکدیگر شدند هر چه یکی از ایشان ادا کند نصف آن بر شریک رجوع کند و اگر خواهد تمام بر صیقل رجوع کند مسئله اگر طالب یک میبایخی را بری کرد ایند تواند که دوم را تمام دین مطالبه کند مسئله اگر دو شریک مفادش از شرکت جدا شدند و او دانی دارند عنبرم تواند که از هر که خواهد تمام دین بستاند و هر یکی از ایشان بر شریک رجوع نکند گزیند از نصف ادا کند مسئله اگر دو بنده را یک عقد کتابت مکاتبه گردانند و هر دو مکاتب یکدیگر میبایخی شدند هر که از ایشان از مال کتابت چیزی ادا کند نصف آن بر شریک رجوع کند و اگر مولی پیش از ادا سیکه از ایشان از ادا کرد موسی تواند که حصه مکاتب دوم از هر که خواهد بستاند و اگر موسی حصه مکاتب دوم از ادا بستاند از او رجوع کند بر مکاتب اگر از مکاتب بستاند مکاتب تواند که بر ازا در رجوع کند مسئله اگر مولی از بنده خود میبایخی با یکدیگر بروی لازم نیست که بعد از عقد حال و غیر حال نگفت حال لازم شود مسئله اگر زید بر بکر دعوی رقبه بنده کرد در قبض بکرت و مردی نفس بنده میبایخی شد و بنده مرد مدعی بر ملکیت بنده نییافت است کرد میبایخی قیمت بنده ضامن شود مسئله اگر بنده دعوی مال کرد و مرد و نفس بنده میبایخی شد و بنده بر میبایخی بری شود مسئله اگر بنده از موسی باذن او میبایخی شد یا موسی از بنده میبایخی شد و بعد از حقوق او مال ادا کرد و بکس برود یکسے رجوع نکند **کتاب الحوالت** حوالت عبارت از نقل دین است از دمس بر دمس دیگر مسئله حواله در همین جایز است بر ضامن محتمل یعنی داین و بر ضامن محتمل علیه یعنی کسیکه قبول کرده چون حواله قبول کرد و حواله تمام شد محیل یعنی حواله کننده از دین بر سبب شود

این میس کند جایز نبود و اگر در خط سبک گواهی نبشت و مهر کرد و میبایخی نشد تسلیم نبود و تواند که دعوی ملکیت کند مسئله اگر از مردی میبایخی خسراج شد و یابدان رهن داد و یا میبایخی نوابت قسمت شد و تجا نبود مسئله اگر از مردی را گفت که برای تو میبایخی شده ام از فلان بعد درم مبلت یکماه و طالب و مقوله گفت که صد درم حال است قول ضامن معتبر بود مسئله اگر گزینی را خرید و مردی ضمان درک شد و این گزینی را مردی باستحقاق برده تواند که مشتری قبض را بگیرد تا حکم بر بایع ثمن برای مشتری نشود باب گفتات

مسئله اول در خصوص قاضی و محکم و شرطیست و لیکن

قبول اسب یوست رحمه الله علیه خواندن نامه و محکم کردن پیش گواهان شرطیست و لیکن
 این مفاد شرطیست که پیش گواهان گوید این نامه و محکم نیست و چون نامه قاضی
 بقاضی دیگر رسد باید که قاضی در مهربانانه نظر کند و نامه در غیبت خصم و مشهود قبول
 کند مسئله اگر گواهان گوید دادند که این فلان قاضیست در مجلس حکم با تسلیم کرده است پیش
 ما خوانده است و مهربانانه قاضی نامه را یکشاید پیش خصم بخاند و آنچه در نامه مسطور است بر خصم لازم
 کند و نامه قاضی بموت قاضی کاتب و اجزل او و موت و عزل قاضی مکتوب ایبه باطل شود مگر که قاضی
 در مکتوب نوشته باشد که این نامه بجانب فلان قاضی است و بجانب هر قاضی از قضاة مسلمانان که این نامه بدو رسد
 اگر درین صورت قاضی مکتوب ایبه بر نامه باطل نشود و بموت خصم نامه قاضی باطل نشود مسئله حکم زن در همه چیز باید جاریست
 مگر در حد و قصاص مسئله قاضی خلیفه بگیر مگر که والی بدو تفویض کرده باشد فاما موربا قاضیست بمعه را جایز که خلیفه بگیرد این
 عام مسئله اگر پیش قاضی سابق رفع کردند اگر مخالف قرآن و حدیث مشهور و اجماع نبود مضافاً که مسئله حکم قاضی
 بگواهان در روع در حقوق و فسخ نافذ بود و ظاهر او باطناً فاما اطلاق مسئله یعنی در ملک مطلق قاضی بگواهان در روع
 ظاهر نافذ نشود و باطن نشود و قبول ابی یوسف و محمد در حکم قاضی بگواهی در روع در حقوق و فسخ در ظاهر نافذ بود
 در باطن نافذ بود مسئله حکم قاضی بر غایب جایز بود مگر بحضور وکیل و یا وصی غایب یا دعوی بر غایب که بسبب دعوی او حاضر
 بود پس حاضر جای غایب خصم شود چنانکه زید دعوی متاع کرد که در قبض عمر و است سبب شرار از بکر غایب عمر و نکند و غیبه
 شرار ملکیت اقامت کرد بکر بعد از حکم حاضر شد و از شرار نکند انکار او معتبر بود مسئله سبب است که قاضی مال صغیر را
 وام دهد و صدق ترض نویسد اما پدر و وصی نتواند که مال صغیر را وام دهد و الله اعلم باب
 ائمتنا مسئله اگر دو کس مردی را حکم گرفتند تا میان هر دو حکم کنند پس حکم به بنیبه و یا با استراریا
 بنکول از سوگند حکم کرد جایز بود مسئله حکم گرفتن در حد و در قصاص جایز نبود مسئله اگر قاتل
 خطا حکم گرفتند و او بدیت بر عاقله حکم کرد جایز نبود مسئله در حکم اهل بیت قضا شرطیست تا اگر کافر و یا بنده
 و یا صبی و یا ذمی و یا محدود و ذممت را حکم گرفتند جایز نبود مسئله هر یک از خصمان توانستند که پیش از
 حکم حاکم رجوع کنند و حکم حکم کرد لازم شود بر هر دو خصم مسئله اگر حکم حاکم پیش قاضی رفع کردند مضافاً
 کند اگر موافقت نداشت بود و اگر مخالف بود ابطال کند مسئله باطل حکم حاکم بر ائمه پدر و مادر
 و منسزند و زن چنانکه حکم قاضی بر ایشان باطل است و حکم حاکم بر پدر و مادر و منسزند و زن

در باب شرطیست و لیکن
 این مفاد شرطیست که پیش گواهان گوید این نامه و محکم نیست و چون نامه قاضی
 بقاضی دیگر رسد باید که قاضی در مهربانانه نظر کند و نامه در غیبت خصم و مشهود قبول
 کند مسئله اگر گواهان گوید دادند که این فلان قاضیست در مجلس حکم با تسلیم کرده است پیش
 ما خوانده است و مهربانانه قاضی نامه را یکشاید پیش خصم بخاند و آنچه در نامه مسطور است بر خصم لازم
 کند و نامه قاضی بموت قاضی کاتب و اجزل او و موت و عزل قاضی مکتوب ایبه باطل شود مگر که قاضی
 در مکتوب نوشته باشد که این نامه بجانب فلان قاضی است و بجانب هر قاضی از قضاة مسلمانان که این نامه بدو رسد
 اگر درین صورت قاضی مکتوب ایبه بر نامه باطل نشود و بموت خصم نامه قاضی باطل نشود مسئله حکم زن در همه چیز باید جاریست
 مگر در حد و قصاص مسئله قاضی خلیفه بگیر مگر که والی بدو تفویض کرده باشد فاما موربا قاضیست بمعه را جایز که خلیفه بگیرد این
 عام مسئله اگر پیش قاضی سابق رفع کردند اگر مخالف قرآن و حدیث مشهور و اجماع نبود مضافاً که مسئله حکم قاضی
 بگواهان در روع در حقوق و فسخ نافذ بود و ظاهر او باطناً فاما اطلاق مسئله یعنی در ملک مطلق قاضی بگواهان در روع
 ظاهر نافذ نشود و باطن نشود و قبول ابی یوسف و محمد در حکم قاضی بگواهی در روع در حقوق و فسخ در ظاهر نافذ بود
 در باطن نافذ بود مسئله حکم قاضی بر غایب جایز بود مگر بحضور وکیل و یا وصی غایب یا دعوی بر غایب که بسبب دعوی او حاضر
 بود پس حاضر جای غایب خصم شود چنانکه زید دعوی متاع کرد که در قبض عمر و است سبب شرار از بکر غایب عمر و نکند و غیبه
 شرار ملکیت اقامت کرد بکر بعد از حکم حاضر شد و از شرار نکند انکار او معتبر بود مسئله سبب است که قاضی مال صغیر را
 وام دهد و صدق ترض نویسد اما پدر و وصی نتواند که مال صغیر را وام دهد و الله اعلم باب
 ائمتنا مسئله اگر دو کس مردی را حکم گرفتند تا میان هر دو حکم کنند پس حکم به بنیبه و یا با استراریا
 بنکول از سوگند حکم کرد جایز بود مسئله حکم گرفتن در حد و در قصاص جایز نبود مسئله اگر قاتل
 خطا حکم گرفتند و او بدیت بر عاقله حکم کرد جایز نبود مسئله در حکم اهل بیت قضا شرطیست تا اگر کافر و یا بنده
 و یا صبی و یا ذمی و یا محدود و ذممت را حکم گرفتند جایز نبود مسئله هر یک از خصمان توانستند که پیش از
 حکم حاکم رجوع کنند و حکم حکم کرد لازم شود بر هر دو خصم مسئله اگر حکم حاکم پیش قاضی رفع کردند مضافاً
 کند اگر موافقت نداشت بود و اگر مخالف بود ابطال کند مسئله باطل حکم حاکم بر ائمه پدر و مادر
 و منسزند و زن چنانکه حکم قاضی بر ایشان باطل است و حکم حاکم بر پدر و مادر و منسزند و زن

مسئله اگر از خانه یکی علودار و دیگری سفل صاحب سفل تواند که

جایز بود **مسئله** اگر از خانه یکی علودار و دیگری سفل صاحب سفل تواند که
 در دیوار منج زند و پارو زنی سوراخ کند بی رضاء صاحب علودار و قبول ایسے یوسف و محمد حم
 اگر علودار زیان ندارد و تواند که بکند **مسئله** اگر کوچه نسبت دراز و ازان کوچه کوچه سر بست برین
 آمدہ است اہل کوچه دراز تواند کہ درین کوچه سر بست دے کشاید فاما اگر کوچه مدور است کہ ہر دو
 طرف او بکوچه دراز متصل است ہر یک تواند کہ درین کوچه مدور دے کشاید
مسئله اگر زید بر عمر و دعوی سے بہ برائی کرد کہ در دست عمر و است و گفت کہ عمر و این سہ ایرا
 در فلان وقت بمن بخشیدہ بود قاسم بنیہ طلب کرد بعد ازان گفت کہ عمر و از منہ منکر شدہ بود ازو
 بخیریدہ ام و بنیہ بر شہار اقامت کرد تا بیخ سابق از منہ مقبول نبود و اگر تا بیخ شہار موخر بود از منہ
 مقبول بود **مسئله** اگر مردے دعوی سے کرد کہ این جاریہ از من خسریدہ داد اگر بائع ترک خصیت
 گرفت بائع تواند کہ این جاریہ را وطنی کند **مسئله** اگر اقرار کرد کہ از فلان دہ درم قبض کردہ ام بعدہ
 میگوئیکہ دہ درم زیوف بود تصدیق کنند **مسئله** اگر گفت ترا بر من ہزار درم است و اورد کرد
 بعدہ تصدیق کرد بیچ واجب نیاید **مسئله** اگر بزید دعوی مالی کرد و زید گفت ترا بر من بیچ وقت چیز
 نبود و مدعی بنیہ ہزار درم آورد و زید بنیہ بر او آورد و یا ببار آورد و مقبول بود و قبول نہ شرح مقبول
 نبود و اگر زید انکار کرد در جواب دعوی سے و گفت ترا بر من ہرگز چیز سے نبودہ است و ترا منی شناسم و مدعی
 بنیہ ہزار درم آورد و زید بنیہ بر او آورد و یا ببار آورد و **مسئله** اگر مردی بزید دعوی کرد کہ کنیزک بدست
 من فروختہ زید گفت کہ کنیزک بدست تو فروختہ ام و مدعی بنیہ بشر آورد بعدہ مدعی در کنیزک عیبی یافت
 و دعوی رو کرد و زید بنیہ می آورد کہ مدعی از جملہ عیوب ابرا کردہ است بنیہ زید نشنوند **مسئله** اگر مردی صباک اقرار
 بیرون بنشت و در آخر ذکر کرد کہ ہر کہ این صباک بیرون ارد و طلب کند انچسہ در ویست از
 حق اورا رسد و وکیل بود و متصل بنشت انشاء اللہ تعالیٰ و یا در آخر صباک شہار بنشت کہ اگر بر فلان
 دعوی استحقاق کند خلاص تسلیم آن بر من بود انشاء اللہ تعالیٰ تمام صباک باطل شود و قبول ایسے
 یوسف و محمد رح اشترار آخر کہ متصل است بانشاء اللہ تعالیٰ باطل شود و در اقرار مقدم باطل نشود
مسئله اگر زن ذمی بعد از موت شوہر بیگوار کہ بعد از موت او اسلام آوردہ ام و ورثہ ذمی میگویند
 کہ پیش از موت او اسلام آوردہ است قول مدعی مقبول بود و قبول رفسح قول زن مقبول بود **مسئله** اگر

مسئله اگر از خانه یکی علودار و دیگری سفل صاحب سفل تواند کہ
 در دیوار منج زند و پارو زنی سوراخ کند بی رضاء صاحب علودار و قبول ایسے یوسف و محمد حم
 اگر علودار زیان ندارد و تواند کہ بکند
 آمدہ است اہل کوچه دراز تواند کہ درین کوچه سر بست دے کشاید فاما اگر کوچه مدور است کہ ہر دو
 طرف او بکوچه دراز متصل است ہر یک تواند کہ درین کوچه مدور دے کشاید
 اگر زید بر عمر و دعوی سے بہ برائی کرد کہ در دست عمر و است و گفت کہ عمر و این سہ ایرا
 در فلان وقت بمن بخشیدہ بود قاسم بنیہ طلب کرد بعد ازان گفت کہ عمر و از منہ منکر شدہ بود ازو
 بخیریدہ ام و بنیہ بر شہار اقامت کرد تا بیخ سابق از منہ مقبول نبود و اگر تا بیخ شہار موخر بود از منہ
 مقبول بود
 اگر مردے دعوی سے کرد کہ این جاریہ از من خسریدہ داد اگر بائع ترک خصیت
 گرفت بائع تواند کہ این جاریہ را وطنی کند
 اگر اقرار کرد کہ از فلان دہ درم قبض کردہ ام بعدہ
 میگوئیکہ دہ درم زیوف بود تصدیق کنند
 اگر گفت ترا بر من ہزار درم است و اورد کرد
 بعدہ تصدیق کرد بیچ واجب نیاید
 اگر بزید دعوی مالی کرد و زید گفت ترا بر من بیچ وقت چیز
 نبود و مدعی بنیہ ہزار درم آورد و زید بنیہ بر او آورد و یا ببار آورد و مقبول بود و قبول نہ شرح مقبول
 نبود و اگر زید انکار کرد در جواب دعوی سے و گفت ترا بر من ہرگز چیز سے نبودہ است و ترا منی شناسم و مدعی
 بنیہ ہزار درم آورد و زید بنیہ بر او آورد و یا ببار آورد و
 اگر مردی بزید دعوی کرد کہ کنیزک بدست
 من فروختہ زید گفت کہ کنیزک بدست تو فروختہ ام و مدعی بنیہ بشر آورد بعدہ مدعی در کنیزک عیبی یافت
 و دعوی رو کرد و زید بنیہ می آورد کہ مدعی از جملہ عیوب ابرا کردہ است بنیہ زید نشنوند
 اگر مردی صباک اقرار
 بیرون بنشت و در آخر ذکر کرد کہ ہر کہ این صباک بیرون ارد و طلب کند انچسہ در ویست از
 حق اورا رسد و وکیل بود و متصل بنشت انشاء اللہ تعالیٰ و یا در آخر صباک شہار بنشت کہ اگر بر فلان
 دعوی استحقاق کند خلاص تسلیم آن بر من بود انشاء اللہ تعالیٰ تمام صباک باطل شود و قبول ایسے
 یوسف و محمد رح اشترار آخر کہ متصل است بانشاء اللہ تعالیٰ باطل شود و در اقرار مقدم باطل نشود
 اگر زن ذمی بعد از موت شوہر بیگوار کہ بعد از موت او اسلام آوردہ ام و ورثہ ذمی میگویند
 کہ پیش از موت او اسلام آوردہ است قول مدعی مقبول بود و قبول رفسح قول زن مقبول بود
 اگر

که برین شخص سبک کردن حکم کرده ام و یا قطع حکم کرده ام و یا گفت بضر حکم کرده ام کردن انکار جایز بود
 و دیگر را میگوید که در ذات جانی با قامت رسان کردن انکار جایز بود و قبول محرم کردن انکار جایز نبود تا گواه
 معاینه نکند و قنوس بر اینست مسئله اگر قاضی معزول گفت زید را بجز نزار درم بر تو حکم کرده ام
 و از تو سده بجز داده ام و زیدی گوید بطلم سده قول ماضی معتبر بود اگر زید مقرب است که در حال
 قضا سده و همچنین اگر قاضی معزول گفت زید را که بریدن دست تو در حق حکم کرده ام و زید
 گفت که ظلم کرده و زید مقرب است که در حال قضا بوده است قول قاضی معزول معتبر بود کتاب
 اشهادت مسئله شهادت اجبار است از چیزی که معاینه و مشا به کرده است نه آنکه بگن
 گوید مسئله ادای شهادت بر گواه منرض است لطلب مدعی و در حد و دست
 افضل است و در سر قه گواهی دهد که مال سده است و گوید که دزدی کرده است مسئله
 در زنا گواهی چهار مرد شرط است و در حد و دیگر در قصاص گواهی دو مرد شرط است و در ولادت
 بکارت و عیب با زنان که مرد را درین اطلاع نبود گواهی یک زن مقبول است و قبول شافعی رحمة
 علیه گواهی چهار زن شرط است مسئله در حقوق دیگر گواهی دو مرد و یا یک مرد و دو زن
 مقبول است و قبول شافعی رحمة الله علیه گواهی زن با مردان مقبول نیست مگر در اموال و توالع
 آن چون اهل و شرط خیار مسئله در جمیع مسائل نطق شهادت و عدالت گواهان شرط است تا اگر گواه
 گفت میدانم و یا گفت یقین دارم که این کار چنین است گوید او نشنود تا گوید که گواهی میدهم
 و قبول ابی یوسف رحمة الله علیه گواهی معروف با مروت اگر چه فاسق است بشنود مسئله
 از حال شهود در سایر حقوق نهان و اشکار تفحص کند و قبول ابی یوسف حاکم بر خطا هر
 عدالت سلسله اختصار کند مسئله تعدیل خصم جایز نبود تا اگر مدعی علی میگویی که گواهی
 مدعی عدل اند نشنود بلکه قاضی از حال گواهان تفحص کند مسئله در تنزیه شهود و ترجمه
 شهادت و در رساله از جهت حاکم بزرگ یک مرد بسنده است مسئله در سب و قسار و علم
 حاکم و غصب قتل اگر خود شنیده و یا دیده باشد جایز است که گواهی دهد اگر چه شهادت کرده اند
 مسئله گواهی فرج بے شهادت جایز نبود مسئله اگر گواه و قاضی و یا دوسه حادثه بود
 نداشتن خط خود عمل نکند ولی معاینه کردن تبامع شهادت جایز نبود مگر در

قنوس بر اینست مسئله
 قول قاضی معزول
 معتبر است
 اگر زید مقرب است
 که در حال قضا
 بوده است
 قول قاضی معزول
 معتبر است
 اگر زید مقرب است
 که در حال قضا
 بوده است
 مسئله ادای شهادت
 بر گواه منرض
 است لطلب مدعی
 و در حد و دست
 افضل است
 مسئله در زنا
 گواهی چهار مرد
 شرط است
 مسئله در حقوق
 دیگر گواهی
 دو مرد و یا یک
 مرد و دو زن
 مقبول است
 مسئله در تنزیه
 شهود و ترجمه
 شهادت
 مسئله در سب و
 قسار و علم
 حاکم و غصب
 قتل
 مسئله گواهی
 فرج بے شهادت
 مسئله اگر گواه
 و قاضی و یا دوسه
 حادثه بود
 نداشتن خط خود
 عمل نکند ولی
 معاینه کردن
 تبامع شهادت
 جایز نبود مگر
 در

نسبت و محنت و بخل و دخول و ولایت قاضی و مسل وقت پس درین مسایل اگر گواه از کسی
 شنید که بر او اعتماد دارد جایز بود که گواهی دهد **مسئله** اگر چیزی بدست یکی دید جایز بود که گواهی
 دهد که آن چیز از آن اوست مگر در بنده و کنیز و قوسه از ابی یوسف رحمه الله علیه شرط
 است که غالب بود بر ظن گواه که این کالا از آن دو الیه است اگر درین مسایل گواهان پیش
 قاضی بیان کردند که تسامع و یا بسبب معاینه قبض گواهی میدهم قبول نکند
مسئله اگر گواه میگوید که من در دفن فلان حاضر بوده ام و یا میگویم نماز جنازه
 فلان گذارده ام این گواه معاینه بود تا اگر پیش قاضی بیان کرد مقبول بود یا
من یقبل شهادته و من لا یقبل شهادته گواهی نابینا و مملوک و صبی نشوند
 و اگر کودک در حال صغر تحمل شهادت و بنده در حال زینت تحمل شهادت کرد و بعد از بلوغ و حریت گواهی می دهند
 بشنوند و قبول ز فرج گواهی نابینا در آنچه تسامع قبول است بشنوند و قبول ابی یوسف و شافعی رحم اگر نابینا در وقت
 تحمل شهادت بینا بوده است بشنوند **مسئله** گواهی محرم و ذوق نشوند اگر چه توبه کرده باشد و قبول شافعی برح بعد از
 توبه بشنوند **مسئله** اگر کافر محرم و ذوق اسلام آورد گواهی بشنوند **مسئله** گواهی فرزند برای مادر و پدر و گواهی نسبه
 گواهی اجداد برای نسبه گواهی زن برای شوهر و گواهی شوهر برای زن و گواهی مالک بر بنده و برای مکاتب
 گواهی شریک بر شریک در متاع مشترک و گواهی خنثی و نوجو و سرودگوشنوند و قبول شافعی برح
 گواهی شوهر بر براسه زن و گواهی زن برای شوهر بشنوند **مسئله** گواهی دشمن اگر
 عداوت دنیا و دین دارد و گواهی مدمن شراب بر لهو و گواهی بکو تر باز و کسیکه براسه مردمان
 سرود گوید و کسی که گناه موجب حد کند و کسیکه در حمام بماند و رود و گواهی بر باخوار
 و مقام بر بند و شطرنج باز نشنوند **مسئله** گواهی کسیکه در راه بول کند و یا در راه نان خورد
 و کسیکه دشنام سلف اظهار کند گواهی او نشنوند **مسئله** گواهی کسیکه باشتغال
 شطرنج نماز فوت کند نشنوند **مسئله** گواهی برادر و عمه و پدر و مادر رضا سے و خوشه
 و دختر رود امداد و زن پسر نایند و اهل شوامی شنوند و قبول شافعی برح گواهی اهل هوی نشنوند
مسئله گواهی خطابیه نشنوند و ایشان قومی اند که بسو کند مدعی اعتماد کنند و برای او گواهی دهند
مسئله گواهی ذمی بر ذمی و گواهی حربی بر حربی نشنوند و گواهی حربی بر ذمی نشنوند

بشهادت قبول
 "مسئله"
 گواهی فرزند برای مادر
 ایشان بسبب ملاقات
 فرزند گواهی براسه
 زن و شوهر
 و صاحب مکاتب
 و نوجو
 و سرودگوشنوند
 توبه نشنوند
 ۱۴
 گواهی اجداد برای نسبه
 گواهی زن برای شوهر
 گواهی شوهر برای زن
 گواهی مالک بر بنده
 برای مکاتب
 گواهی شریک بر شریک
 در متاع مشترک
 گواهی خنثی
 و نوجو
 و سرودگوشنوند
 و قبول شافعی برح
 گواهی دشمن اگر
 عداوت دنیا و دین دارد
 و گواهی مدمن شراب
 بر لهو
 و گواهی بکو تر باز
 و کسیکه براسه مردمان
 سرود گوید
 و کسی که گناه موجب حد کند
 و کسیکه در حمام بماند
 و رود
 و گواهی بر باخوار
 و مقام بر بند
 و شطرنج باز
 نشنوند
مسئله
 گواهی کسیکه در راه بول کند
 و یا در راه نان خورد
 و کسیکه دشنام سلف
 اظهار کند
 گواهی او نشنوند
مسئله
 گواهی کسیکه باشتغال
 شطرنج نماز فوت کند
 نشنوند
مسئله
 گواهی برادر و عمه و پدر و مادر
 رضا سے و خوشه
 و دختر رود امداد و زن
 پسر نایند و اهل شوامی
 شنوند و قبول شافعی برح
 گواهی اهل هوی نشنوند
مسئله
 گواهی خطابیه نشنوند
 و ایشان قومی اند که
 بسو کند مدعی اعتماد
 کنند و برای او گواهی
 دهند
مسئله
 گواهی ذمی بر ذمی و
 گواهی حربی بر حربی
 نشنوند و گواهی حربی
 بر ذمی نشنوند

و بقول مالک شایع است که گواهی ذمی بر ذمی نشود مسئله اگر شخصی گناه صغیره میکند و از کبایره
 محترز است و حسنات او بیشتر از سیئات است گواهی او نشود مسئله گواهی نهنه ناکرده و حرام زاده
 نشود و بقول مالک سرچ گواهی حرام زاده نشود مسئله گواهی نهنه و عاملان سلطان و گواهی ازاد کرده
 برای ازاد کننده نشود مسئله اگر مرد گواهی میدهد که پدر ایشان زید را وصی کرده است و زید دعوی
 میکند نشود اگر زید از وصایت منکر است نشود مسئله اگر مرد گواهی میدهد که پدر غایب ایشان زید را
 بقبض کردن دام وکیل کرده است وکیل دعوی وکالت میکند و پانصد است نشود مسئله
 گواهی بر جرح نشود مسئله اگر گواه بعد از ادای شهادت در حال گفت در بعضی گواهی غلط
 کرده ام نشود اگر عدل بود باب الاختلاف فی اشهادة مسئله اگر گواهی موافق دعوی بود
 نشود و اگر مخالف بود نشود مسئله اگر دعوی سرای کرد سبب میراث و یا خریدگی و گواهان مطلق ملک گواهی
 دادند نشود و اگر دعوی ملک مطلق کرد و گواهان ملک سبب ارث و یا خریدگی گواهی دادند نشود مسئله اتفاق
 گواهان در لفظ و معنی شرط است تا اگر یکی هزار درم گواهی داد و دوم بدو هزار نشود و بقول ابی یوسف و محمد
 اگر سرعی دو هزار دعوی میکند گواهی هزار نشود مسئله اگر یکی هزار گواهی داد و دوم هزار و پانصد و بدو هزار و پانصد
 دعوی کرد گواهی هزار نشود مسئله اگر هزار گواهی دادند و یک گواه گفت که بیون پانصد
 او کرده است گواهی هزار نشود و گواهی یک گواه با دوی نشود مگر که دیگر نیز با دوی گواهی دهد و بر دوی
 از ابی یوسف رجحان نصده حکم کند و درین مسئله گواه را باید که گواهی ندهد تا سه سعه بقبض اقرار نکند
 مسئله اگر هزار درم قرض گواهی دادند و یکی از ایشان گفت که کزاده است گواهی هزار نشود
 و بقول زفریح نشود مسئله اگر گواهی دادند که عمر زید را روزی خورد که کشته است و دو گواه دیگر گواهی
 دادند که زید را همان روز مرد مکر کشته است گواهی مینه نشود اگر یک مینه حکم شد بعد مینه دیگر
 حاضر شد مینه دوم باطل شود مسئله اگر بر مردی گواهی دادند که گاوسے دزدیده است و در
 لون او اختلاف کردند قطع کنند و بقول ابی یوسف و محمد سرح قطع نکنند و اگر یک گواه گفت که آن
 زید بوده است و گواه دیگر گفت که او بوده است قطع نکنند و اگر بغصب گاو گواهی دادند و در لون او
 اختلاف کردند با اتفاق گواهی نشود مسئله اگر یک گواهی داد که زید بنده و عمر و راست هزار درم خریده
 گواه دوم هزار و پانصد گواهی داد نشود اگر بنده را تسلیم کرده است و اگر تسلیم کرده است نشود و بهر حال

ندون ایشان
 تمام شد است و بعد از این
 گواهی یک نفر است
 نیست الا یعنی
 نشود زید را سیکه
 در دو طایفه یعنی کلاب
 است و نیست سیکه
 از هر دو طایفه اوست
 برای قبول از دیگر
 سیکه
 گواه دوم باطل نشود
 زیرا که طایفه او است
 سیکه
 بقضا و حکم باقی ماند
 در این
 در یک وقت
 آن گاو در وقت
 باشد سیکه

مسئله اگر گواهان در بدل کتابت و در بدل قطع اختلاف کردند نشوند و اگر در مقدار مهر اختلاف کردند چنانچه یک گواه گفت هزار نخاج کرده است و گواهی دیگر هزار و پانصد گفت گویا در هزار نشوند و نخاج هزار درم ثابت شود و قبول ابی یوسف و محمد بن شاذان مسئله سراسر است در محض زید و عمرو دعوی کرد که این سرای ملک بکر پدر عمرو بوده است دیگر عاریت و یا اجاره زید داده بود دیگر وفات یافت عمرو سرای از زید بگیرد و کلیت نکند تا نسیه کرد بدانکه بکر مرد سرای را میراث گذاشت فاما اگر دعوی کرد که سرای ملک پدر او بوده و نسیه آورد و دعوی عاریت و اجاره نکرد و گواهان میگویند که سرای ملک پدر مدعی بوده است و پدر او مرد و این سرای را برای مدعی میراث گذاشت برای مدعی حکم کنند و قبول ابی یوسف شرح شرط نیست که گواهان گویند که پدر او مرد و این سرای میراث گذاشت مسئله اگر گواهان گواهی دهند درین مسئله که سرای ملک پدر عمرو بوده است تا روز وفات و یا گواهی دهند این سرای در دست مستیر بوده است تا روز وفات درین صورت برای وارث حکم کنند مسئله اگر گواهان گواهی دادند که این سرای بدست زید یک ماه بوده است و زید زنده گواهی نشوند و بروایتی از ابی یوسف شرح نشوند مسئله اگر مدعی علیه اقرار کرد که این سرای بدست مدعی بوده است و یا گواهان گواهی دادند که مدعی علیه اقرار کرده است که سرای بدست مدعی بوده است در هر دو صورت سرای بدست مدعی است **باب الشهادات علی الشهادت مسئله** گواهی گواهان فرج در آنچه بشبه ساقط نشود مقبول بود و در چیزیکه شبه ساقط نشود چنانچه حدود و قصاص گواهی گواهان فرج گواه فرج بر گواهی دو گواه اصل گواهی دهند مقبول بود قبول صحیح اگر چند گواه فرج از دو گواه اصل گواهی دهند از هر اصل دو فرج مقبول مسئله اگر یک گواه فرج از یک گواه اصل گواهی دهند نشوند و قبول مالک بن شاذان مسئله صفت اشتهاد است که گواه اصل گواه فرج را گوید که گواهی ده بر گواهی من که من گواهی میدهم که فلان نزدیک من بخدین درم برای فلان اقرار کرده است مسئله صفت ادا بر گواهی فرج است که گواه فرج گوید گواهی میدهم که فلان مرا گواه کرده است بر گواهی خود که زید نزدیک بخدین درم برای عمرو اقرار کرده است و فلان گفته است مرا که گواهی ده بر گواهی من با قرار زید مسئله گواهی گواهان فرج نشوند مگر که گواهان اصل مرده و یا بیمار باشند یا بیمار که در مجلس قاضی نتواند آمد و یا در سفر باشد مسافت سه روزه یا بیشتر و قبولی از ابی یوسف صحیح اگر شهود اصل غایب اند از شهر مسافتی که اگر با ادا برای ادا شهادت در مجلس قاضی آیند شب در خانه

مسئله اگر گواهان در بدل کتابت و در بدل قطع اختلاف کردند چنانچه یک گواه گفت هزار نخاج کرده است و گواهی دیگر هزار و پانصد گفت گویا در هزار نشوند و نخاج هزار درم ثابت شود و قبول ابی یوسف و محمد بن شاذان مسئله سراسر است در محض زید و عمرو دعوی کرد که این سرای ملک بکر پدر عمرو بوده است دیگر عاریت و یا اجاره زید داده بود دیگر وفات یافت عمرو سرای از زید بگیرد و کلیت نکند تا نسیه کرد بدانکه بکر مرد سرای را میراث گذاشت فاما اگر دعوی کرد که سرای ملک پدر او بوده و نسیه آورد و دعوی عاریت و اجاره نکرد و گواهان میگویند که سرای ملک پدر مدعی بوده است و پدر او مرد و این سرای را برای مدعی میراث گذاشت برای مدعی حکم کنند و قبول ابی یوسف شرح شرط نیست که گواهان گویند که پدر او مرد و این سرای میراث گذاشت مسئله اگر گواهان گواهی دهند درین مسئله که سرای ملک پدر عمرو بوده است تا روز وفات و یا گواهی دهند این سرای در دست مستیر بوده است تا روز وفات درین صورت برای وارث حکم کنند مسئله اگر گواهان گواهی دادند که این سرای بدست زید یک ماه بوده است و زید زنده گواهی نشوند و بروایتی از ابی یوسف شرح نشوند مسئله اگر مدعی علیه اقرار کرد که این سرای بدست مدعی بوده است و یا گواهان گواهی دادند که مدعی علیه اقرار کرده است که سرای بدست مدعی بوده است در هر دو صورت سرای بدست مدعی است **باب الشهادات علی الشهادت مسئله** گواهی گواهان فرج در آنچه بشبه ساقط نشود مقبول بود و در چیزیکه شبه ساقط نشود چنانچه حدود و قصاص گواهی گواهان فرج گواه فرج بر گواهی دو گواه اصل گواهی دهند مقبول بود قبول صحیح اگر چند گواه فرج از دو گواه اصل گواهی دهند از هر اصل دو فرج مقبول مسئله اگر یک گواه فرج از یک گواه اصل گواهی دهند نشوند و قبول مالک بن شاذان مسئله صفت اشتهاد است که گواه اصل گواه فرج را گوید که گواهی ده بر گواهی من که من گواهی میدهم که فلان نزدیک من بخدین درم برای فلان اقرار کرده است مسئله صفت ادا بر گواهی فرج است که گواه فرج گوید گواهی میدهم که فلان مرا گواه کرده است بر گواهی خود که زید نزدیک بخدین درم برای عمرو اقرار کرده است و فلان گفته است مرا که گواهی ده بر گواهی من با قرار زید مسئله گواهی گواهان فرج نشوند مگر که گواهان اصل مرده و یا بیمار باشند یا بیمار که در مجلس قاضی نتواند آمد و یا در سفر باشد مسافت سه روزه یا بیشتر و قبولی از ابی یوسف صحیح اگر شهود اصل غایب اند از شهر مسافتی که اگر با ادا برای ادا شهادت در مجلس قاضی آیند شب در خانه

۱۲۵

عاقبت از آن زن که با او در آن وقت زنی را که در آن وقت...

ز سزاگواهی که او با آن فرج نشوند مسئله اگر شود فرج مشهور اصل را تعدیل کرد و با نیز بود و اگر تعدیل
 مشهور اصل شود فرج ساکت ای قاضی از مشهور فرج حال اصل تخصیص کند و قبول محرم اگر مشهور فرج مشهور
 اصل را تعدیل کند گواهی فرج نشوند مسئله اگر مشهور اصل از گواهی منکر شد گواهی فرج نشوند
 مسئله اگر مشهور فرج بر شهادت دو گواه اصل با تفرار فلان نسبت فلان برای فلان بن فلان بپردازم گواهی
 دادند و گفتند که مشهور اصل ما را اخبار کردند که فلان مذکور را می شناسیم و مدعی زنی پیش آورد و گواهی آن
 فرج گفته ما نمیدانیم که این زن فلان مذکور است یا فی قاضی از مدعی دو گواه دیگر بر است تفریغ مذکور
 طلب کند همچنین اگر نامه قاضی بقاضی دیگر رسید و در آن مذکور است که پیش من فلان بن فلان
 گواهی داد که فلان بن فلان را بر زید بن فلان چندین مالست و زید منکر شد که من زید بن
 فلان نیستم پس نامه بروی حجت نشود تا دو گواه دیگر گواهی ندهند که این زید فلان بن فلان است
 مسئله اگر گواهی فرج گویند و یا در نامه قاضی بسوی قاضی دیگر نوسید که فلان نسبت فلان نمیدانم
 روان باشد نسبت بقبیله خاصه کند مسئله اگر گواه اقرار کرد که گواهی دروغ داده است شهادت
 تفریر کند و قبول ابله یوسف و محمد و شامعی رح عزب پس کنند کتاب الرجوع عن شهادت
 مسئله بازگشتن از گواهی جایز نبود مگر حضور قاضی مسئله اگر گواهی پیش از حکم رجوع کردند قاضی
 قضا کند و اگر بعد از حکم رجوع کردند قضای فرج نشود و آنچه بدان گواهی داده اند برای مشهور علیه و آن بر
 مشهور واجب آید اگر رسد مال قبض کرده باشد عین و یا دین بود مسئله اگر یک گواه رجوع کرد و بعد از
 حکم و قبض مدعی نصف مال ضامن شود مسئله در رجوع بقیه مشهور مستبر است نه رجوع ارجح تا اگر گواه گواهی داد
 و یکی رجوع کرد هیچ ضامن نشود و اگر دوم نیز رجوع کرد بر هر دو نصف تاوان واجب شود و اگر یک مرد و دوزن
 گواهی دادند یک زن رجوع کرد ربع مال تاوان دهد و اگر دوم زن نیز رجوع کرد بر هر دو نصف تاوان واجب شود و اگر
 یک مرد و دوزن گواهی دادند و هشت زن رجوع کردند هیچ واجب نشود و اگر نهم زن نیز رجوع کرد بر هر زن ربع مال تاوان
 واجب شود و اگر ده زن و مرد همه رجوع کردند تاوان مال شش سهم شود یکس بر مرد واجب شود و پنج سدس
 بر ده زن واجب شود و قبول ابله یوسف و محمد رح نصف مال بر مرد واجب شود و نصف بر
 ده زن واجب شود مسئله اگر دو مرد بر زنی و یا بر مردی نکاح گواهی دادند مقدار مهر مشتمل بر
 مرد و گواه رجوع کردند تاوان واجب نشود و اگر زیادت از مهر مثل گواهی دادند زیادت را ضامن

عاقبت از آن زن که با او در آن وقت زنی را که در آن وقت...
 مسئله اگر گواهی فرج گویند و یا در نامه قاضی بسوی قاضی دیگر نوسید که فلان نسبت فلان نمیدانم
 روان باشد نسبت بقبیله خاصه کند مسئله اگر گواه اقرار کرد که گواهی دروغ داده است شهادت
 تفریر کند و قبول ابله یوسف و محمد و شامعی رح عزب پس کنند کتاب الرجوع عن شهادت
 مسئله بازگشتن از گواهی جایز نبود مگر حضور قاضی مسئله اگر گواهی پیش از حکم رجوع کردند قاضی
 قضا کند و اگر بعد از حکم رجوع کردند قضای فرج نشود و آنچه بدان گواهی داده اند برای مشهور علیه و آن بر
 مشهور واجب آید اگر رسد مال قبض کرده باشد عین و یا دین بود مسئله اگر یک گواه رجوع کرد و بعد از
 حکم و قبض مدعی نصف مال ضامن شود مسئله در رجوع بقیه مشهور مستبر است نه رجوع ارجح تا اگر گواه گواهی داد
 و یکی رجوع کرد هیچ ضامن نشود و اگر دوم نیز رجوع کرد بر هر دو نصف تاوان واجب شود و اگر یک مرد و دوزن
 گواهی دادند یک زن رجوع کرد ربع مال تاوان دهد و اگر دوم زن نیز رجوع کرد بر هر دو نصف تاوان واجب شود و اگر
 یک مرد و دوزن گواهی دادند و هشت زن رجوع کردند هیچ واجب نشود و اگر نهم زن نیز رجوع کرد بر هر زن ربع مال تاوان
 واجب شود و اگر ده زن و مرد همه رجوع کردند تاوان مال شش سهم شود یکس بر مرد واجب شود و پنج سدس
 بر ده زن واجب شود و قبول ابله یوسف و محمد رح نصف مال بر مرد واجب شود و نصف بر
 ده زن واجب شود مسئله اگر دو مرد بر زنی و یا بر مردی نکاح گواهی دادند مقدار مهر مشتمل بر
 مرد و گواه رجوع کردند تاوان واجب نشود و اگر زیادت از مهر مثل گواهی دادند زیادت را ضامن

عاقبت از آن زن که با او در آن وقت زنی را که در آن وقت...

بکند از آنجا که اولیای آنرا می دانند و باقی را از آنجا که اولیای آنرا می دانند

شما قسمی بر مومل متعلق شود مسئله ملک میس با تدار مومل را ثابت شود تا اگر وکیل متصرف خود را خرید برای مومل بزند نشود مسئله عقودیکه بسوی مومل اضافه کند چون نکاح صلح ازدوم عمد و خلع و صلح از انکار حقوق این عقود مومل متعلق شود پس مطالبه مهر و تسلیم زوج بر وکیل نبود مسئله اگر مومل از شتر به با طلب کرد تواند که نهد و اگر داد جایز بود و وکیل با ردوم مطالبه شتر نکند باب الوکالت بالبیع و اشرار مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن بنده و یا برای اگر تعیین شتر کرد جایز بود و اگر تعیین شتر نکرد جایز نبود مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن طعام برگندم و آرد کندم و آتشود مسئله اگر صلح شد و وکیل بود تواند که رد کند سبب عیب و اگر مومل تسلیم کرد نتواند که رد کند مگر بفرمان مومل مسئله اگر وکیل به از مال خود داد تواند که بکشد بی صلح عیب نکند به ای شتر اگر درین مسئله صلح پیش از مجلس بدست وکیل هلاک شد از مال مومل هلاک شود و مومل از ذمه مومل ساقط نشود و اگر صلح بعد از مجلس وکیل هلاک شد حکم او حکم صلح که بدست با بی بود پس مومل از ذمه مومل ساقط شود و بقول ابی یوسف صح حکم او حکم مومل بدست مومل بود تا اگر مومل بیشتر از قیمت صلح بود ضمان قیمت بر وکیل لازم آید و بر زیادت بر مومل رجوع کند و بقول زفر رحم وکیل نتواند که براسه استیفاء مومل صلح با مجلس کند و اگر مجلس کرد غاصب شود بعد از هلاک ضمان عصب بر وکیل لازم شود یعنی تمام قیمت بر وکیل لازم شود مسئله اگر براسه عقد صرف و یا براسه عقد سلم وکیل گرفت و وکیل دو کما عقد صرف کرد و مومل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و وکیل در مجلس صرف قبض و تسلیم کرد صرف باطل نشود و اگر وکیل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و مومل حاضرست صرف باطل نشود و همچنین در عقد سلم مفارقت وکیل مفید عقدست نه مفارقت مومل مسئله اگر وکیل کرد براسه خریدن ده رطل گوشت یک درم و وکیل یک درم بیست رطل خرید از گوشتیکه ده رطل ازان یک درم فسروخته میشود ده رطل ازان به نیم درم مومل با لازم آید و بقول ابی یوسف و محمد رحم هر بیست رطل بر مومل یک درم لازم شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین کالاسه معین وکیل نتواند که کالاسه معین را بخرد بخیر و اگر بهار معین بود وکیل بخلاف جنس آن بخسرد و یا بهار معین نبود و وکیل بتقابله متاعی خرید این شتر برای وکیل واقع شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین بنده غیر معین و وکیل بنده شتر را براسه وکیل

وکیل متصرف خود را خرید برای مومل بزند نشود مسئله عقودیکه بسوی مومل اضافه کند چون نکاح صلح ازدوم عمد و خلع و صلح از انکار حقوق این عقود مومل متعلق شود پس مطالبه مهر و تسلیم زوج بر وکیل نبود مسئله اگر مومل از شتر به با طلب کرد تواند که نهد و اگر داد جایز بود و وکیل با ردوم مطالبه شتر نکند باب الوکالت بالبیع و اشرار مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن بنده و یا برای اگر تعیین شتر کرد جایز بود و اگر تعیین شتر نکرد جایز نبود مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن طعام برگندم و آرد کندم و آتشود مسئله اگر صلح شد و وکیل بود تواند که رد کند سبب عیب و اگر مومل تسلیم کرد نتواند که رد کند مگر بفرمان مومل مسئله اگر وکیل به از مال خود داد تواند که بکشد بی صلح عیب نکند به ای شتر اگر درین مسئله صلح پیش از مجلس بدست وکیل هلاک شد از مال مومل هلاک شود و مومل از ذمه مومل ساقط نشود و اگر صلح بعد از مجلس وکیل هلاک شد حکم او حکم صلح که بدست با بی بود پس مومل از ذمه مومل ساقط شود و بقول ابی یوسف صح حکم او حکم مومل بدست مومل بود تا اگر مومل بیشتر از قیمت صلح بود ضمان قیمت بر وکیل لازم آید و بر زیادت بر مومل رجوع کند و بقول زفر رحم وکیل نتواند که براسه استیفاء مومل صلح با مجلس کند و اگر مجلس کرد غاصب شود بعد از هلاک ضمان عصب بر وکیل لازم شود یعنی تمام قیمت بر وکیل لازم شود مسئله اگر براسه عقد صرف و یا براسه عقد سلم وکیل گرفت و وکیل دو کما عقد صرف کرد و مومل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و وکیل در مجلس صرف قبض و تسلیم کرد صرف باطل نشود و اگر وکیل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و مومل حاضرست صرف باطل نشود و همچنین در عقد سلم مفارقت وکیل مفید عقدست نه مفارقت مومل مسئله اگر وکیل کرد براسه خریدن ده رطل گوشت یک درم و وکیل یک درم بیست رطل خرید از گوشتیکه ده رطل ازان یک درم فسروخته میشود ده رطل ازان به نیم درم مومل با لازم آید و بقول ابی یوسف و محمد رحم هر بیست رطل بر مومل یک درم لازم شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین کالاسه معین وکیل نتواند که کالاسه معین را بخرد بخیر و اگر بهار معین بود وکیل بخلاف جنس آن بخسرد و یا بهار معین نبود و وکیل بتقابله متاعی خرید این شتر برای وکیل واقع شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین بنده غیر معین و وکیل بنده شتر را براسه وکیل

وکیل متصرف خود را خرید برای مومل بزند نشود مسئله عقودیکه بسوی مومل اضافه کند چون نکاح صلح ازدوم عمد و خلع و صلح از انکار حقوق این عقود مومل متعلق شود پس مطالبه مهر و تسلیم زوج بر وکیل نبود مسئله اگر مومل از شتر به با طلب کرد تواند که نهد و اگر داد جایز بود و وکیل با ردوم مطالبه شتر نکند باب الوکالت بالبیع و اشرار مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن بنده و یا برای اگر تعیین شتر کرد جایز بود و اگر تعیین شتر نکرد جایز نبود مسئله اگر وکیل گرفت برای خریدن طعام برگندم و آرد کندم و آتشود مسئله اگر صلح شد و وکیل بود تواند که رد کند سبب عیب و اگر مومل تسلیم کرد نتواند که رد کند مگر بفرمان مومل مسئله اگر وکیل به از مال خود داد تواند که بکشد بی صلح عیب نکند به ای شتر اگر درین مسئله صلح پیش از مجلس بدست وکیل هلاک شد از مال مومل هلاک شود و مومل از ذمه مومل ساقط نشود و اگر صلح بعد از مجلس وکیل هلاک شد حکم او حکم صلح که بدست با بی بود پس مومل از ذمه مومل ساقط شود و بقول ابی یوسف صح حکم او حکم مومل بدست مومل بود تا اگر مومل بیشتر از قیمت صلح بود ضمان قیمت بر وکیل لازم آید و بر زیادت بر مومل رجوع کند و بقول زفر رحم وکیل نتواند که براسه استیفاء مومل صلح با مجلس کند و اگر مجلس کرد غاصب شود بعد از هلاک ضمان عصب بر وکیل لازم شود یعنی تمام قیمت بر وکیل لازم شود مسئله اگر براسه عقد صرف و یا براسه عقد سلم وکیل گرفت و وکیل دو کما عقد صرف کرد و مومل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و وکیل در مجلس صرف قبض و تسلیم کرد صرف باطل نشود و اگر وکیل پیش از قبض عوضین از مجلس رفت و مومل حاضرست صرف باطل نشود و همچنین در عقد سلم مفارقت وکیل مفید عقدست نه مفارقت مومل مسئله اگر وکیل کرد براسه خریدن ده رطل گوشت یک درم و وکیل یک درم بیست رطل خرید از گوشتیکه ده رطل ازان یک درم فسروخته میشود ده رطل ازان به نیم درم مومل با لازم آید و بقول ابی یوسف و محمد رحم هر بیست رطل بر مومل یک درم لازم شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین کالاسه معین وکیل نتواند که کالاسه معین را بخرد بخیر و اگر بهار معین بود وکیل بخلاف جنس آن بخسرد و یا بهار معین نبود و وکیل بتقابله متاعی خرید این شتر برای وکیل واقع شود مسئله اگر وکیل گرفت بخیرین بنده غیر معین و وکیل بنده شتر را براسه وکیل

والمشور مگر که وکیل گوید در وقت خریدن نیت برای موکل کرده ام و یا بال موکل خریدیده باشد
یعنی اصناف عقد براسم موکل کرده باشد نگاه شرابرای موکل و قشود مسئله اگر وکیل گرفت
بخسیریدن بنده بهساز معین وکیل گفت این بنده برای تو خریدیده ام موکل میگوید که براس
خود خریدیده قول موکل مقبر بود اگر بپا نداده است و اگر بپا داده است قول وکیل مقبر بود و قبول
اسے یوسف و محمد ح اگر بپا بویکیل داده است یا نداده است قول وکیل مقبر بود مسئله اگر زیر
عمر و اگفت که این بنده برای بکر بفروش و عمر و فروخت و زعیاز و کالت منکر شد بکر تواند که بنده
از زیر پستاند مگر که بکر از تو کیل منکر شود و اگر بعد از انکار بکر زیر بنده به بکر تسلیم کرد این تسلیم غیر
بیح دوم بود مسئله اگر وکیل گرفت بخسیریدن دو بنده معین بی تعیین ثمن وکیل یکی ازین دو بنده خرید
برای موکل در سیت باشد مسئله اگر وکیل گرفت بخسیریدن دو بنده هزار درم و قیمت هر دو بنده برابر است
و یکی از دو بنده خرید یا نصف درم و پاکتر از آن چیز بود و اگر زیادت از یا نصف درم خرید جایز بود
مگر که بنده دوم را پیش از خصوصت باقی از هزار درم بخسیرد بیع هر دو بنده براسے موکل واقع شود و قبول
اسے یوسف و محمد ح اگر زیادت از یا نصف ثمن سیر بود و بقیه ثمن بنده دوم حاصل شود جایز بود
مسئله اگر زیر بر یکی هزار درم یافت داشت وکیل گرفت مدیون را تا بدان هزار درم بنده معین
برای موکل بخرد و وکیل خرید جایز بود و اگر بنده معین نکرد وکیل بنده خرید براسی وکیل نافذ شود تا اگر
از قبض موکل بنده مرد از مال مشترکے هلاک شود درین در ذر او باقی بود و قبول ابی یوسف
و محمد ح در هر دو وجه شرابرای موکل واقع شود مسئله اگر هزار درم بویکیل داد و گفت بل هزار درم
جاریه های من بخرد وکیل بخسیرد موکل میگوید که یا نصف خرید وکیل میگوید که هزار خریده ام و با بیع تصدیق
کرد قول وکیل مقبر بود و اگر هزار درم نداده است قول موکل مقبر بود مسئله اگر وکیل گرفت بخسیریدن بنده معین
با تعیین ثمن وکیل خرید و گفت هزار درم خریده ام و با بیع تصدیق کرد و موکل میگوید که یا نصف خرید
هر دو سوگند خورد و قبول ابی یوسف و محمد ح سوگند نهند و قول قول وکیل باشد با سوگند مسئله
اگر بنده مزید را گفت که نفس من از مواسے برای من بخرد هزار درم و بنده هزار درم داد و زیر گفت
بنده برابر اسے او خریدیده ام و با بیع هم برین شرط فروخت بنده آزاد شود و دلاره او مواسے را بود
و اگر زیر گفت این بنده را خریدیده ام و برین زیادت نکرد بنده ملک مشترکے بود و هزار درم

و اگر خردار است
یعنی از او بپا نداد
پس باقی قول وکیل
تسلیت بخسیریدن
قول وکیل مقبر بود
سویک از او بپا نداد
بنده معین و در تمام بود
دان حاصل شد بیع
تا باقی مابقی
قول وکیل مقبر بود
تا پذیرد بیع
مقتضی بین بود
۱۲۹
یعنی از او بپا نداد
پس باقی قول وکیل
تسلیت بخسیریدن
قول وکیل مقبر بود
سویک از او بپا نداد
بنده معین و در تمام بود
دان حاصل شد بیع
تا باقی مابقی
قول وکیل مقبر بود
تا پذیرد بیع
مقتضی بین بود

و اگر بنده مزید را گفت که نفس من از مواسے برای من بخرد هزار درم و بنده هزار درم داد و زیر گفت بنده برابر اسے او خریدیده ام و با بیع هم برین شرط فروخت بنده آزاد شود و دلاره او مواسے را بود و اگر زیر گفت این بنده را خریدیده ام و برین زیادت نکرد بنده ملک مشترکے بود و هزار درم

بندگی آنرا از بندگی خودی ندارد **مسئله** بی ...

که بنده دادوستد با بیع را برود و مشتری هر از دردم دیگر لازم شود **مسئله** اگر بنده را گفت نفس خود را
من بخرو بنده موی را گفت که نفس مرا برای فلان بنزد دردم بفروش و موسی فروخت بیع برای امر واقع
شود و آن بنده مرا و را باشد و اگر بنده موسی را گفت که مرا بفروش و نه گفت برای فلان در نیصورت
بنده آزاد شود **فصل** در کیس بیع و شراکت آنکه با کسی بیع و شراکت که گواهی او برای وکیل
رد شود چنانچه پدر و جد و غیران و بقول اسیب یوسف و محمد ریح جایز که بدست ایشان
بفروشند اگر بدست بنده خود و مکاتب خود **مسئله** وکیل بیع تواند که بانکه بسیار و تعمیر نقود و بیعت بفروشد
و بقول اسیب یوسف و محمد رحمة الله علیها بغیر نقود تعیین فاحش جایز نبود **مسئله** وکیل بشر اگر
مثل قیمت و یا بغیر سیر بخر جایز بود و اگر بغیر فاحش خرید جایز بود و تعیین سیر است که
در قیمت مقومان در آید و بغیر فاحش آنکه در قیمت مقومان در نیاید **مسئله** اگر وکیل کرد و فروختن
بنده و وکیل نمیدانید فروختن جایز بود و بقول اسیب یوسف و محمد رحمة الله علیها جایز نبود **مسئله**
اگر وکیل گرفته بخریدن بنده وکیل نصف بنده خرید موقوف بود تا خریدن نصف دیگر **مسئله**
اگر مشتری بیع را بر وکیل بیع بسبب عیبت بنده و یا بکول سوگند رد کند وکیل نیز بر موکل
رد کند و همچنین اگر وکیل اشتراک در بیع مقدم چون انگشت و دندان زاید وکیل بر موکل
رد کند **مسئله** اگر وکیل خرید فروخت و موکل میگوید که بندقه من بوده ام و وکیل گوید
که مطلق ثمن فروختن من بوده قول موکل معتبر بود و اگر مال میگوید که
بندقه من بوده ام در مضارب میگوید که مال بضم رسته دادیه و
بیع بگفته قول مضارب معتبر بود **مسئله** اگر وکیل ثمن رسن بستد و بدست او پلاک شد همان
نشود و همچنین اگر میانجی شد مال بر فیل پلاک شد یعنی اگر پیش قاضی دعوی کرد و قاضی بر راست
حکم کرد و بعد و کفالت چنانچه پلاک است و پس فیل مغرور وکیل ضمان نشود **مسئله** اگر وکیل گرفت یک وکیل غیبت
دوم تصرف نکند مگر در خصوصیت و طلاق بیوض و حناق بخیر بدل و رد و بیعت و رد فرض و بقول زفر
یکی در غیبت وکیل دوم خصوصیت نکند **مسئله** وکیل تواند که دیگر را وکیل گیرد و دیگر باذن موکل و یا بگفت وکیل
موکل اصل بر آنک بود اگر وکیل اول دیگر را بی اذن موکل وکیل گرفت و وکیل دوم بجز وکیل اول تصرف
کرد جایز بود و بقول زفر رحمة الله علیه جایز نبود **مسئله** اگر اسیب و یا وکیل دوم در

نفس خود را بیع را برود و مشتری هر از دردم دیگر لازم شود
مسئله اگر بنده را گفت نفس خود را من بخرو بنده موی را گفت که نفس مرا برای فلان بنزد دردم بفروش و موسی فروخت بیع برای امر واقع
شود و آن بنده مرا و را باشد و اگر بنده موسی را گفت که مرا بفروش و نه گفت برای فلان در نیصورت
بنده آزاد شود
فصل در کیس بیع و شراکت آنکه با کسی بیع و شراکت که گواهی او برای وکیل رد شود چنانچه پدر و جد و غیران و بقول اسیب یوسف و محمد ریح جایز که بدست ایشان
بفروشند اگر بدست بنده خود و مکاتب خود مسئله وکیل بیع تواند که بانکه بسیار و تعمیر نقود و بیعت بفروشد
و بقول اسیب یوسف و محمد رحمة الله علیها بغیر نقود تعیین فاحش جایز نبود مسئله وکیل بشر اگر
مثل قیمت و یا بغیر سیر بخر جایز بود و اگر بغیر فاحش خرید جایز بود و تعیین سیر است که در قیمت مقومان در آید و بغیر فاحش آنکه در قیمت مقومان در نیاید
مسئله اگر وکیل کرد و فروختن بنده و وکیل نمیدانید فروختن جایز بود و بقول اسیب یوسف و محمد رحمة الله علیها جایز نبود
مسئله اگر وکیل گرفته بخریدن بنده وکیل نصف بنده خرید موقوف بود تا خریدن نصف دیگر
مسئله اگر مشتری بیع را بر وکیل بیع بسبب عیبت بنده و یا بکول سوگند رد کند وکیل نیز بر موکل رد کند و همچنین اگر وکیل اشتراک در بیع مقدم چون انگشت و دندان زاید وکیل بر موکل رد کند
مسئله اگر وکیل خرید فروخت و موکل میگوید که بندقه من بوده ام و وکیل گوید که مطلق ثمن فروختن من بوده قول موکل معتبر بود و اگر مال میگوید که بندقه من بوده ام در مضارب میگوید که مال بضم رسته دادیه و بیع بگفته قول مضارب معتبر بود
مسئله اگر وکیل ثمن رسن بستد و بدست او پلاک شد همان نشود و همچنین اگر میانجی شد مال بر فیل پلاک شد یعنی اگر پیش قاضی دعوی کرد و قاضی بر راست حکم کرد و بعد و کفالت چنانچه پلاک است و پس فیل مغرور وکیل ضمان نشود
مسئله اگر وکیل گرفت یک وکیل غیبت دوم تصرف نکند مگر در خصوصیت و طلاق بیوض و حناق بخیر بدل و رد و بیعت و رد فرض و بقول زفر یکی در غیبت وکیل دوم خصوصیت نکند
مسئله وکیل تواند که دیگر را وکیل گیرد و دیگر باذن موکل و یا بگفت وکیل موکل اصل بر آنک بود اگر وکیل اول دیگر را بی اذن موکل وکیل گرفت و وکیل دوم بجز وکیل اول تصرف کرد جایز بود و بقول زفر رحمة الله علیه جایز نبود
مسئله اگر اسیب و یا وکیل دوم در

در غیبت اول تصرف کرده و کیل اجازت کرده جایز بود مسئله اگر بنده یا مکاتب یا ذمی دختر خود صغیر
 حقه مسلما از تزویج کرده و یا برای این دختر زمال او خریدند و یا فروختند جایز نبود باب الوکاله با خصوص
 و القبیض مسئله اگر وکیل گرفت بخصومت یا تقاضا کردن وکیل تواند که قبض کند و این قول
 ز فرج است و همین است قوی و قبول علامه ثلثه تواند که قبض کند مسئله وکیل قبض دین وکیل است بخصومت
 تا اگر مدعا علیه بحضور وکیل بقیه اقامت کرد با استیفاء موکل و یا برای وی بشنوند و قبول ابی یوسف و محمد
 وکیل قبض دین وکیل نیست بخصومت و اقامت و بقیه مدعا علیه بر وکیل نشنوند مسئله وکیل قبض
 عین وکیل نیست بخصومت تا اگر ذوالیه بقیه اقامت کرد بر روی وکیل که موکل تو بدست من خرس
 من درخته است بقیه شر او سموع بود و بر ادفع خصومت سموع بود پس توقع کند تا موکل حاضر شود و چنین
 اگر زن و یا بنده بر وکیل که ایش از از شهره بشهره دیگر بر بنیه لطلان و یا با عتاق اقامت کرد در بنیه اثبات
 طلاق و عتق مقبول بود قاطعا برای آنکه تا دست وکیل از ایشان کوتاه شود سموع بود مسئله اگر وکیل سموع
 یا وکیل مدعا علیه پیش قاضی اقرار کرد بر موکل جایز بود و اگر در غیر مجلس قاضی اقرار کرد جایز نبود و قبول
 شامی روح و قول ز فرج و قول اول از ابی یوسف روح در هر دو وجه جایز نبود و قبول آخر از ابی یوسف روح
 در هر دو وجه جایز بود مسئله اگر میبختی رب ثل را وکیل کرد برای قبض دین از مدیون جایز بود مسئله
 اگر مردی دعوی کرد بر زید که من و کیسم از فلان غایب برای قبض دین که در زمره است و زید تصدیق کرد بقرضا
 تا زید دین بکیل سلیم کند پس اگر غایب حاضر شد و بوکالت تصدیق کرد زید از دین بری شود و اگر غایب از
 وکالت منکر شد زید بار دوم دین را بطلب دهد و بر وکیل رجوع کند باینجه اول بار داده است اگر دین بدست
 وکیل موجود و اگر دین هلاک شده است زید نتواند که بر وکیل رجوع کند مگر وکیل میبختی شده باشد و قبیله
 زید دین بدو داده است و اگر مدیون وکالت تصدیق نکند سبب دعوی دین بدو داد و موکل
 از وکالت منکر شد و دین از مدیون بستد درین صورت مدیون بر وکیل رجوع کند
 مسئله اگر شخصی دعوی دین وکالت قبض و ودیعت کرد و مدعی تصدیق
 وکالت و ودیعت کرد و بکیل نپذیرد همچنان اگر وکیل مدعی دعوی خسردین و ودیعت کرد
 از مالک مدعی تصدیق کرد نیز ودیعت بیدعی دهد و اگر مدعی مدعی کرد که مدعی مرد و ودیعت بر
 مدعی میراث گذاشت مدعی تصدیق کرد و ودیعت بیدعی بدهد مسئله اگر وکیل قبض از غیر مطابقه مال کرد

۱۵۱
 دین است
 قوی از مدعی
 مدعی و منکر
 جایز بود زید
 چون وکیل سموع
 شد پس در وکیل
 مدعی بود
 اگر مدعی را
 در آن وقت
 بود از او
 و عتاق او
 شد و بکیل
 مدعی بر او

فقه الحنفی در الوکاله

فوق السوادین و...
مردی با باری و برادر
در مشتری مطوع شد
در جلدی و در کمال اذن
مشتری مردی در احوال
کردن باین و فایده
مشتری مطوع شد
باین که مشتری
شده است خبر
پس قاضی حکم
برین نام مشتری حاضر
شده سوگند خورد

۱۵۲

عقود تالیف
این نزدیک امام
سید است ج
اغیب اول و زوال امام
سید است ج
بیکواریه سکا و تمام
و بیکواریه سکا و تمام
است شرح قضای
عقود تالیف
و جلدی مطوع شد
است در صورت اول
عقود تالیف

و در سریم گفت که رب مال استیفا کرده است غویم مال بویکیل دهد و غویم تبعیه کند و رب مال را سوگند دهد
مسئله اگر وکیل مشتری بر بایع دعوی صیبه جاری بکند و بایع گفت مشتری بعیب رضا داده است جایز
بر بایع رد نکند تا مشتری سوگند نخورد مسئله اگر در دم بردی داد تا برای من اورا اتفاق کند و ما مورده دم
از مال خود برای موکل اتفاق کرد این ده درم بمقابل آن ده درم شود **باب فی عمل الوکیل مسئله** اگر
وکیل را عزل موکل معلوم شد و کالت باطل شود و قبول شافعی ح وکیل بجزل معزول شود اگر چه خبر عزل بدو نشد
مسئله اگر وکیل یا موکل ببرد و یا دیوانه شد بویکلی مطابق یعنی تا بسال ماند و یا مرتد شد و بدار حرب مطح
شد و کالت باطل شود و قبول محسوس اگر وکیل یا موکل بعد از ارتداد و حقوق بدار حرب مسلمان شده
باز آمد و کالت باز آید مسئله بجا شدن شرکات و کالت باطل شود مسئله اگر مکاتب بعد از
توکیل عاجز شد و یا بنده ماذون بعد از توکیل مجبور شد و کالت باطل شود **کتاب الدعوی مسئله**
دعوی عبارت از اضافت چیزیست بنفس خود در حال خصومت و مدعی کسی است که اگر ترک خصومت گیرد
بر وجهی نکند و مدعی علیه کسی است که اگر ترک خصومت گیرد برای جواب دعوی جبر کنند مسئله دعوی جایز
نمود تا چیزی ذکر کند که جنس و مقدار معلوم بود مسئله اگر دعوی کالای کرد که در دست مدعی علیه است
مدعی علیه را حجب کنند تا کالا را حاضر آورد تا در جات دعوی و گواهی و ادون گواهان و سوگند ادون
مدعی علیه بجای انشارت کنند و اگر دعوی در چیزیست که احتضار آن متعذر است قیمت آن ذکر کند و در دعوی
عقار خود و ذکر کند و اگر سه گفت بسنده بود و بقول ز فرح دعوی جایز نبود تا ذکر چهار حد کند و در دیگر
حد نام صاحب و نام پدر و جد او گوید اگر صاحب مشهور است نام او بسنده کند و در دعوی ذکر کند که عقار و غیر آن
بدست مدعی علیه است و اگر مدعی علیه مترار کرد که عقار در قبض اوست مدعی
تصدیق کرد ثابت نشود تا مدعی بنیه اقامت نکند که عقار بدست مدعی علیه است و یا تا مدعی
را قبض مدعی معلوم بود و قبض منقول تصدق ثابت میشود و نیز در دعوی ذکر کند
که مدعی از مدعی علیه کالا طلب میکند و اگر دعوی دین بود باید که صفت دین بگوید
نیز ذکر کند که مدعی دین طلب میکند و چون دعوی در دست مدعی علیه است تا مدعی علیه
بپرسد از حال دعوی اگر مدعی علیه مترار کرد و یا منکر شد و مدعی بنیه اقامت کرد حکم کند
بر مدعی علیه و اگر مدعی از اقامت بنیه عاجز آمد و سوگند مدعی علیه طلب کرد مدعی علیه سوگند دهد و اگر بر مدعی

عقود تالیف

فصل فی بیان سوگند و حسم او را گویند که میسبب نفس تاسه روز بد و اگر سبب کج مذکور است لازم است آنند

یعنی هر کجا که مدعی رود مدعی علیه با او رود و اگر مدعی علیه غریب باشد مقدار مجلس قاضی ملازم است
 سوگند مسئله سوگند بکلیه با مدعی و بطلاق و عتاق سوگند مذکور که مدعی مع اطلاق کند و سوگند
 مطلق سوگند بکلیه اوصاف خداست تعالی و سوگند در زمان و مکان مخصوص کند و قبول است
 اگر دعوی مقدار است مثقال بود اگر در کتب سوگند و در میان آن رکن و مقام دارد و سوگند
 نزدیک قبر پیامبر علیه السلام سوگند دهد در شهرهای دیگر سوگند در سوگند و سوگند
 و اگر در مسجد جامع بود در مسجد حنبله سوگند دهد بعد از نماز دیگر سوگند دهند مسئله سوگند
 سوگند دهند بخدای که تورات بر موسی علیه السلام فرستاد و ترسار سوگند دهند بخدای که انجیل بر عیسی
 علیه السلام فرستاد و روح را سوگند دهند بخدای که تشریف فرستاد و بت پرست را سوگند دهند بخدای که
 بت را بیافرید و ایشان از در خانه عبادت ایشان سوگند دهند مسئله سوگند بر جاهل دهند یعنی
 در دعوی سوگند دهند بخدای که در میان شما سوگند است این زمان و در دعوی نکاح سوگند
 دهند بخدای که میان شما نکاح قائم نیست این زمان و در دعوی غصب سوگند دهند بخدای که بر تو روان
 کالا واجب نیست این زمان و در دعوی طلاق سوگند دهند بخدای که این زن از تو بماند نیست این زمان
 مسئله اگر دعوی شفعه بود سبب جواریان مطلقه بطلاق باین دعوی نفقه عدت کند و مدعی علیه
 شافع رحمته المدعی ذنب است که شفعه جواری و نفقه متبوعه بر خود لازم نمی بیند درین دو مسئله سوگند بر سوگند یعنی
 بخدای که خریدی سر او را و میسبب می دهم و بان خدا بطلاق مذادی زنا مسئله در میراث سوگند بر علم دهند یعنی اگر
 شفعه را بنده میراث رسید و دیگری دعوی ملکیت بنده میکند و مدعی بنده نثار و طلب سوگند و نثار
 را سوگند دهند بخدای که نمیداند که این بنده اوست مسئله اگر مردی بنده را خسرید و یا بخشید
 یافت و قبض کرد و دیگری دعوی ملکیت این بنده کرد و بنده نثار و
 سوگند طلب کرد سوگند بر قطع و نبات دهند یعنی بگویند بخدای
 که بنده او نیست مسئله اگر دعوی مالے کرد و بنده نثار و سوگند
 طلب کرد و مدعی علیه سوگند را مالے باز نخورد و یا از سوگند صلح میکند بر چیزی
 جایز بود و در نثار که بعد از صلح و فدا سوگند دهد باب التحالف مسئله اگر با کسی مشتري را

فصل فی بیان سوگند و حسم او را گویند که میسبب نفس تاسه روز بد و اگر سبب کج مذکور است لازم است آنند
 سوگند مسئله سوگند بکلیه با مدعی و بطلاق و عتاق سوگند مذکور که مدعی مع اطلاق کند و سوگند
 مطلق سوگند بکلیه اوصاف خداست تعالی و سوگند در زمان و مکان مخصوص کند و قبول است
 اگر دعوی مقدار است مثقال بود اگر در کتب سوگند و در میان آن رکن و مقام دارد و سوگند
 نزدیک قبر پیامبر علیه السلام سوگند دهد در شهرهای دیگر سوگند در سوگند و سوگند
 و اگر در مسجد جامع بود در مسجد حنبله سوگند دهد بعد از نماز دیگر سوگند دهند مسئله سوگند
 سوگند دهند بخدای که تورات بر موسی علیه السلام فرستاد و ترسار سوگند دهند بخدای که انجیل بر عیسی
 علیه السلام فرستاد و روح را سوگند دهند بخدای که تشریف فرستاد و بت پرست را سوگند دهند بخدای که
 بت را بیافرید و ایشان از در خانه عبادت ایشان سوگند دهند مسئله سوگند بر جاهل دهند یعنی
 در دعوی سوگند دهند بخدای که در میان شما سوگند است این زمان و در دعوی نکاح سوگند
 دهند بخدای که میان شما نکاح قائم نیست این زمان و در دعوی غصب سوگند دهند بخدای که بر تو روان
 کالا واجب نیست این زمان و در دعوی طلاق سوگند دهند بخدای که این زن از تو بماند نیست این زمان
 مسئله اگر دعوی شفعه بود سبب جواریان مطلقه بطلاق باین دعوی نفقه عدت کند و مدعی علیه
 شافع رحمته المدعی ذنب است که شفعه جواری و نفقه متبوعه بر خود لازم نمی بیند درین دو مسئله سوگند بر سوگند یعنی
 بخدای که خریدی سر او را و میسبب می دهم و بان خدا بطلاق مذادی زنا مسئله در میراث سوگند بر علم دهند یعنی اگر
 شفعه را بنده میراث رسید و دیگری دعوی ملکیت بنده میکند و مدعی بنده نثار و طلب سوگند و نثار
 را سوگند دهند بخدای که نمیداند که این بنده اوست مسئله اگر مردی بنده را خسرید و یا بخشید
 یافت و قبض کرد و دیگری دعوی ملکیت این بنده کرد و بنده نثار و
 سوگند طلب کرد سوگند بر قطع و نبات دهند یعنی بگویند بخدای
 که بنده او نیست مسئله اگر دعوی مالے کرد و بنده نثار و سوگند
 طلب کرد و مدعی علیه سوگند را مالے باز نخورد و یا از سوگند صلح میکند بر چیزی
 جایز بود و در نثار که بعد از صلح و فدا سوگند دهد باب التحالف مسئله اگر با کسی مشتري را

فصل فی بیان سوگند و حسم او را گویند که میسبب نفس تاسه روز بد و اگر سبب کج مذکور است لازم است آنند

در مطالع خانہ پنچہ صالح مرادست چون دستار و قبا و کلاه و طبلستان و سلج و کمر بند و کتیب قبول مرد معتبر بود
 و پنچہ صالح زبان است چون چادر و آئینہ و پیراہن و وامنی قبول زن معتبر بود و پنچہ مرد و راضی صالح است چون
 اوانے و اسپت برده و زمین و ستراش و نفوس شوہر را بود و اگر کسی از زن و شوہر مرد و ورثہ او باز نہ
 اختلاف کردند در مطالع خانہ پنچہ صالح مرد است مرد را بود و پنچہ صالح زبان است زن را بود و پنچہ مرد و راضی
 صالح است مگر کسی راست کہ زندہ بود و قبول محرم پنچہ صالح مرد است مرد را بود و پنچہ صالح زبان است
 زن را بود و پنچہ صالح ہر دو راست مرد را بود اگر زندہ است و اگر نہ براسے ورثہ مرد بود و قبول اسبے
 یوسف ریح پنچہ مثل ہما زن بود و وارث زن را دہند و باقی شوہر را بود با سو گند مسنا اگر کسی از زن
 و شوہی ملوک بود و در مطالع خانہ اختلاف کردند تمام مطالع از او را بود اگر مرد و زن نہ اند و اگر کسی از ایشان
 مرد و ورثہ او را باز نہ در مطالع اختلاف شد مطالع زندہ را بود و قبول اسبے یوسف و محمد ریح بندہ
 ما ذون و مکاتب بنزلہ آزاد است مسئلہ اگر مدعا علیہ میگوید کہ این کالا را فلان غایب من و دلیت
 دادہ است و یا گفت اجارت و یا عاریت دادہ است و یا فلان غایب بدست من رہن کردہ است و یا از
 فلان غایب غصب کردہ ام بدین سخنان بنیہ اقامت کرد و دفع کردہ شود خصوصت مدعی از وی مسئلہ اگر
 مدعا علیہ گفت از فلان غایب خریدہ ام در خصوصت خصوصت دفع نشود و یا مدعی گفت کہ زمین این
 کالای دزدیدہ برده است و یا گفت دزدیدہ شدہ است با گفت غصب کردہ است و ذولید میگوید کہ
 فلان غایب من و دلیت نہادہ ان غایب است و برین سخن ذولید بنیہ اقامت کرد و دعوی دفع نشود
 و قبول محرم دفع شود مسئلہ اگر مدعی میگوید کہ من از فلان غایب خریدہ ام و ذولید میگوید چون بدست
 من و دلیت نہادہ است دعوی ساقط شود باب ما بدعیمہ الرجال مسئلہ اگر کالا سے بدست
 زید است و دو کس دعوی کردند ہر یک بنیہ آوردند کہ تمام ملک است برای ہر دو بنا شدہ حکم شود مسئلہ اگر دو
 بر زنی دعوی نکاح کردند ہر یک بنیہ اقامت کردند ہر دو بنیہ باطل شود و ہر کار از تصدیق کند و یا تاریخ او
 سابق بود نکاح او ثابت شود مسئلہ اگر دو کس دعوی کردند ہر دو بنیہ آوردند کہ این کالا از ذولید خریدہ ام
 ہر یکی بخیر و نصف کالا نصف من بتانند و یا ترک گیرند و اگر یکی از ایشان بعد از حکم از نصف اتمام آورد
 مدعی دوم تواند کہ تمام کالا گیرد و اگر ہر دو تاریخ بیان کردند سابق اولی بود و اگر تاریخ بیان نکردند و یکی طالب است
 فالض اولی بود مسئلہ اگر یکی دعوی شرا کرد از ذولید و دوم دعوی پہنہ قبضہ کرد از ذولید و پہنہ

قدیم مرد و ذولید باقی
 زن و پنچہ مرد و زن
 زن باشد مرد
 نسیج است و قول
 در دعوی کاہت
 صاحب بدست
 مدعی است
 قدیم مرد و ذولید باقی
 زید کہ قضا است
 اگر دو نفر است
 بخت عدم است
 در نکاح است
 مسئلہ
 زید کہ رسا او
 ۱۵۴
 بدست تصدق
 مدعی بود و خود
 مدعی است
 در خصوصت
 در خصوصت
 در خصوصت
 در خصوصت

اقامت کردن بی تاریخ بنیه شر او پیش بود مسئله اگر مردی دعوی شر از ووالید کرد و زنی دعوای
کرد که ذوالید را بدین کالا زنی خواسته است میان هر دو بنا صفت حکم شود و قبول محرم صاحب شر
اولی بود و بر شوهر قیمت کالا واجب شود برای زن مسئله اگر یکی دعوای بن و تسبیح کرد و دوم
دعوی بن و تسبیح کرد و بنیه اقامت کردند بنیه بن اولی بود مسئله اگر دو خارج بر ملک دعوی کردند
و بر تاریخ بنیه اقامت کردند سابق اولی بود مسئله اگر کسی دعوی شر از زید کرد و مرد و مرد و بر ذوالید
و بر تاریخ بنیه اقامت کردند سابق اولی بود اگر کسی دعوی شر از زید کرد و دوم از عمر و هر دو تاریخ بیان
کردند هر دو برابر باشند و اگر خارج بنیه بر ملک با تاریخ اقامت کردند بر ملک تاریخ
ذوالید سابق است ذوالید اولی بود و بر او ای از محرم بنیه ذوالید مقبول نبود مسئله اگر خارج و
ذوالید هر یک بنیه اقامت کردند که خانه زاد مسنت ذوالید اولی بود و همچنین اگر خارج و ذوالید
هر یک دعوای سبی کردند و آن سبب در ملک مکر نشود چنانکه بافتن جامه و رسیدن بنیه و دو شیدین
هر یک بنیه اقامت کردند و ذوالید اولی بود مسئله اگر خارج بنیه ملک اقامت کرد و ذوالید بنیه
شر ازین خارج اقامت کرد و ذوالید اولی بود مسئله اگر خارج دعوی شر اسرای از ذوالید کرد و بنیه
آورد بی تاریخ اقامت کرد و ذوالید دعوی شر ازین خارج و بنیه اقامت کرد بی تاریخ هر دو بنیه ساقط
شود و اسرای بدست ذوالید بگذارند بی حکم و قبول محرم اگر مرد و اثبات قبض کردند ذوالید ملک
بود و اگر مرد و از قبض ساقط اند خارج مالک بود مسئله اگر یکی دعوی دو گواه آورد و مدعی دوم چهار گواه
آورد هر دو برابر باشند مدعی دوم چهار گواه راجع نشود مسئله اگر اسرای بدست شخصی است یکی دعوای
تمام کرد و دیگری نصف اسرای دعوای کرد و هر یک بر وفق دعوی خود بنیه اقامت کردند برابر
بر چهار قسم قسمت کنند ربع آن بدست نصف دهند و سه ربع بدعی کل دهند و قبول اربعه یوسف
و محمد ربع سه سهم قسمت کنند دو حصه بدست کل دهند و یک حصه بدعی نصف بدست
اگر اسرای هم بدست ایشان است نصف بدست یکی و نصف بدست دیگری تمام اسرای بدعی کل دهند
نصف حکم قاضی و نصف غیر حکم قاضی مسئله اگر دو کس در دایره دعوی کردند هر یک بنیه
اقامت کرد که در خانه او زاده است و هر یک تاریخ بیان کردند کسیکه سن دایره موافق تاریخ او است
پراستی او حکم کنند و اگر سن دایره شکل شد برای هر دو بنا صفت حکم شود مسئله اگر

قوله شر او پیش بود مسئله اگر مردی دعوی شر از ووالید کرد و زنی دعوای کرد که ذوالید را بدین کالا زنی خواسته است میان هر دو بنا صفت حکم شود و قبول محرم صاحب شر اولی بود و بر شوهر قیمت کالا واجب شود برای زن مسئله اگر یکی دعوای بن و تسبیح کرد و دوم دعوی بن و تسبیح کرد و بنیه اقامت کردند بنیه بن اولی بود مسئله اگر دو خارج بر ملک دعوی کردند و بر تاریخ بنیه اقامت کردند سابق اولی بود مسئله اگر کسی دعوی شر از زید کرد و مرد و مرد و بر ذوالید و بر تاریخ بنیه اقامت کردند سابق اولی بود اگر کسی دعوی شر از زید کرد و دوم از عمر و هر دو تاریخ بیان کردند هر دو برابر باشند و اگر خارج بنیه بر ملک با تاریخ اقامت کردند بر ملک تاریخ ذوالید سابق است ذوالید اولی بود و بر او ای از محرم بنیه ذوالید مقبول نبود مسئله اگر خارج و ذوالید هر یک بنیه اقامت کردند که خانه زاد مسنت ذوالید اولی بود و همچنین اگر خارج و ذوالید هر یک دعوای سبی کردند و آن سبب در ملک مکر نشود چنانکه بافتن جامه و رسیدن بنیه و دو شیدین هر یک بنیه اقامت کردند و ذوالید اولی بود مسئله اگر خارج بنیه ملک اقامت کرد و ذوالید بنیه شر ازین خارج اقامت کرد و ذوالید اولی بود مسئله اگر خارج دعوی شر اسرای از ذوالید کرد و بنیه آورد بی تاریخ اقامت کرد و ذوالید دعوی شر ازین خارج و بنیه اقامت کرد بی تاریخ هر دو بنیه ساقط شود و اسرای بدست ذوالید بگذارند بی حکم و قبول محرم اگر مرد و اثبات قبض کردند ذوالید ملک بود و اگر مرد و از قبض ساقط اند خارج مالک بود مسئله اگر یکی دعوی دو گواه آورد و مدعی دوم چهار گواه آورد هر دو برابر باشند مدعی دوم چهار گواه راجع نشود مسئله اگر اسرای بدست شخصی است یکی دعوای تمام کرد و دیگری نصف اسرای دعوای کرد و هر یک بر وفق دعوی خود بنیه اقامت کردند برابر بر چهار قسم قسمت کنند ربع آن بدست نصف دهند و سه ربع بدعی کل دهند و قبول اربعه یوسف و محمد ربع سه سهم قسمت کنند دو حصه بدست کل دهند و یک حصه بدعی نصف بدست اگر اسرای هم بدست ایشان است نصف بدست یکی و نصف بدست دیگری تمام اسرای بدعی کل دهند نصف حکم قاضی و نصف غیر حکم قاضی مسئله اگر دو کس در دایره دعوی کردند هر یک بنیه اقامت کرد که در خانه او زاده است و هر یک تاریخ بیان کردند کسیکه سن دایره موافق تاریخ او است پراستی او حکم کنند و اگر سن دایره شکل شد برای هر دو بنا صفت حکم شود مسئله اگر

آورده برابر حکم شود مسئله اگر دو کس در اسپه دعوی کردند یکی سوار است و دیگری
 لگام گرفته است سوار او را بود و اگر دو کس در پیر این دعوی کردند یکی پوشیده و دوم استین گرفته
 پوشنده اولی بود و اگر دو کس در دایه خصومت کردند یکی با سه بر دایه بناد است و دوم کوزه
 ریخته است صاحب بار او را بود مسئله اگر دو کس در دیواری خصومت کردند تیر یکی بر آن
 دیوار است و دیواری متصل بنا را او است و دیگری دست نه بر آن دیوار است صاحب اتصال
 و صاحب تیر اولی بود مسئله اگر دو کس در جامه خصومت کردند جامه بدست یکیت و دیگری به
 گوشه جامه گرفته است میان هر دو منصف بود مسئله اگر کودک بدست مردی است و کودک
 محافل است چنان که تعبیر نفس خود میکند گفت من از آدم قول او معتبر بود مگر آنکه ذوالسند بنده
 اقامت کند که این کودک بنده من است بر اسی ذوالسند حکم کند و اگر گفت من بنده فلانم بنده او
 بود و اگر کودک محرد است نفس خود تعبیر نمی تواند کرد بنده ذوالسند بود مسئله اگر کسی است که در خانه
 از آن سر کجاست زیر است و یک خانه بدست عمرو است در ضمن حسن است و در ضمن حسن است
 می کنند ضمن میان ایشان مناصف بود مسئله اگر دو کس زمین در قبض او بود و زمین در قبض او بود
 زمین خشت بسته است و یا بزرگ ده است و یا جایی کاغذ زمین در قبض او بود و زمین در قبض او بود
 که زمین در قبض او است نسبت ثابت شود **باب دعوی نسبت** نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است
 و جاریه بدست مشتری سرزند آورد و با بیع دعوی نسبه کرد اگر در روز بیع نسبه نسبه نسبه
 سرزند آورد است از بیع ثابت شود و کنیزک ام ولد با بیع بود و بیع نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه
 زن کند و نقول ز نسبه و شافعی رح دعوی باطل بود و اگر مشتری نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه
 با بیع و یا با دعوی نسبه کرد دعوی با بیع اولی بود و اگر بعد از مردن کنیزک با بیع دعوی نسبه
 نسبه کرد و کم از شش ماه ولادت نبود نسبه ثابت نشود و جاریه ام ولد نشود مسئله اگر جاریه
 حامله را نسبه و در خانه مشتری جاریه فرزند آورد کم از شش ماه از گاه شرا و مشتری جاریه را
 ازاد کرد بعد از بیع دعوی نسبه کرد نسبه از بیع ثابت شود حصه سرزند از ثمن مشتری رد کند
 و اگر مشتری فرزند ازاد کرد بعد از بیع دعوی نسبه کرد و ولادت کم از شش ماه بود نسبه از بیع ثابت

بنده بدست مردیت یکی دعوی عصب کرد و بنده آورد و دوم دعوی و وصیت کرد و بنده
 آورده برابر حکم شود مسئله اگر دو کس در اسپه دعوی کردند یکی سوار است و دیگری
 لگام گرفته است سوار او را بود و اگر دو کس در پیر این دعوی کردند یکی پوشیده و دوم استین گرفته
 پوشنده اولی بود و اگر دو کس در دایه خصومت کردند یکی با سه بر دایه بناد است و دوم کوزه
 ریخته است صاحب بار او را بود مسئله اگر دو کس در دیواری خصومت کردند تیر یکی بر آن
 دیوار است و دیواری متصل بنا را او است و دیگری دست نه بر آن دیوار است صاحب اتصال
 و صاحب تیر اولی بود مسئله اگر دو کس در جامه خصومت کردند جامه بدست یکیت و دیگری به
 گوشه جامه گرفته است میان هر دو منصف بود مسئله اگر کودک بدست مردی است و کودک
 محافل است چنان که تعبیر نفس خود میکند گفت من از آدم قول او معتبر بود مگر آنکه ذوالسند بنده
 اقامت کند که این کودک بنده من است بر اسی ذوالسند حکم کند و اگر گفت من بنده فلانم بنده او
 بود و اگر کودک محرد است نفس خود تعبیر نمی تواند کرد بنده ذوالسند بود مسئله اگر کسی است که در خانه
 از آن سر کجاست زیر است و یک خانه بدست عمرو است در ضمن حسن است و در ضمن حسن است
 می کنند ضمن میان ایشان مناصف بود مسئله اگر دو کس زمین در قبض او بود و زمین در قبض او بود
 زمین خشت بسته است و یا بزرگ ده است و یا جایی کاغذ زمین در قبض او بود و زمین در قبض او بود
 که زمین در قبض او است نسبت ثابت شود **باب دعوی نسبت** نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است
 و جاریه بدست مشتری سرزند آورد و با بیع دعوی نسبه کرد اگر در روز بیع نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه
 سرزند آورد است از بیع ثابت شود و کنیزک ام ولد با بیع بود و بیع نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه
 زن کند و نقول ز نسبه و شافعی رح دعوی باطل بود و اگر مشتری نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه نسبه
 با بیع و یا با دعوی نسبه کرد دعوی با بیع اولی بود و اگر بعد از مردن کنیزک با بیع دعوی نسبه
 نسبه کرد و کم از شش ماه ولادت نبود نسبه ثابت نشود و جاریه ام ولد نشود مسئله اگر جاریه
 حامله را نسبه و در خانه مشتری جاریه فرزند آورد کم از شش ماه از گاه شرا و مشتری جاریه را
 ازاد کرد بعد از بیع دعوی نسبه کرد نسبه از بیع ثابت شود حصه سرزند از ثمن مشتری رد کند
 و اگر مشتری فرزند ازاد کرد بعد از بیع دعوی نسبه کرد و ولادت کم از شش ماه بود نسبه از بیع ثابت

نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است نسبه است

فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت

فلان علی که گذارم یا یعنی فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت
فلان علی که گذارم یا یعنی فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت
بست و یک درم واجب آید و اگر چهارصد و بست و یک درم واجب است
مسئله اگر گفت فلان علی یا گفت فلان علی که استر با برین بود و اگر گفت فلان علی
و یا گفت فلان مع یا گفت نمی یا گفت فلان فی صد و نمی یا گفت فلان فی کیسه
درین الفاظ استر با بمانت بود مسئله اگر گفت مراد بر تو هزار درم است و او جواب گفت آن هزاره اتقه
او جملی بها او قضیک به او احتکک بیسه وزن کنی از او یا گفت سره کن از او یا گفت مهلت ده
بدان یا گفت گذارده ام بر تو از او یا گفت حواله کردم بر تو بدان او را بود اگر کنایت نکفت و گفت
ایشن و انتقد یعنی وزن کن یا شکر کن استر از خود مسئله اگر استر برین موصل کرده و مقدر
و عوی به بدن حال کرد در حال لازم شود و مقدر را سوگند دهند بر مهلت مسئله اگر گفت علی مائیه دریم
یعنی بر من صد است و یک درم یکصد و یک درم واجب آید مسئله اگر گفت علی مائیه و ثوب یک جامه واجب آید
و در قول مائیه بیان واجب و قبول شافی رخ در مائیه و در هم نیز بیان واجب آید بحسب مسئله اگر
گفت علی مائیه و ثوب او جامه واجب آید و در مائیه بیان واجب شود مسئله اگر گفت علی مائیه و ثوب او
اثر اب سد و سه جامه واجب آید مسئله اگر گفت من خرد فلان در قوسه غصب کرده ام خرد او قوسه
واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بپایه در مطبل و با به واجب آید به بطل و تقیاس قول معراج و با به بطل
واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بانگ شریه حلقه و گینه واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بیع و تن
و دالی او واجب آید مسئله اگر استر کرد بغصب جامه در مندیل یا بغصب جامه در جامه هر
چیز واجب شود مسئله اگر گفت فلان را بر من جامه است در ده جامه یک جامه واجب و قبول معراج یا
جامه واجب شود مسئله اگر گفت فلان را بر من پنج درم پنج است و مراد ضرب و حساب دارد
بیت پنج واجب شود و اگر مرا پنج بل پنج دارد درم واجب شود مسئله اگر گفت فلا ترا بر من از
دری ماده است یا گفت نه علی ما من درم الی عشرة یعنی آنچه میان درمی ماده درم است نه درم
واجب شود و قبول اسب بوسف و معراج ده درم واجب شود و قبول ز فرج هشت واجب
شود مسئله اگر گفت فلا ترا است از سلی من آنچه میان این دیوار است تا آن دیوار زمین

فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت
فلان علی که گذارم یا یعنی فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت
بست و یک درم واجب آید و اگر چهارصد و بست و یک درم واجب است
مسئله اگر گفت فلان علی یا گفت فلان علی که استر با برین بود و اگر گفت فلان علی
و یا گفت فلان مع یا گفت نمی یا گفت فلان فی صد و نمی یا گفت فلان فی کیسه
درین الفاظ استر با بمانت بود مسئله اگر گفت مراد بر تو هزار درم است و او جواب گفت آن هزاره اتقه
او جملی بها او قضیک به او احتکک بیسه وزن کنی از او یا گفت سره کن از او یا گفت مهلت ده
بدان یا گفت گذارده ام بر تو از او یا گفت حواله کردم بر تو بدان او را بود اگر کنایت نکفت و گفت
ایشن و انتقد یعنی وزن کن یا شکر کن استر از خود مسئله اگر استر برین موصل کرده و مقدر
و عوی به بدن حال کرد در حال لازم شود و مقدر را سوگند دهند بر مهلت مسئله اگر گفت علی مائیه دریم
یعنی بر من صد است و یک درم یکصد و یک درم واجب آید مسئله اگر گفت علی مائیه و ثوب یک جامه واجب آید
و در قول مائیه بیان واجب و قبول شافی رخ در مائیه و در هم نیز بیان واجب آید بحسب مسئله اگر
گفت علی مائیه و ثوب او جامه واجب آید و در مائیه بیان واجب شود مسئله اگر گفت علی مائیه و ثوب او
اثر اب سد و سه جامه واجب آید مسئله اگر گفت من خرد فلان در قوسه غصب کرده ام خرد او قوسه
واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بپایه در مطبل و با به واجب آید به بطل و تقیاس قول معراج و با به بطل
واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بانگ شریه حلقه و گینه واجب آید مسئله اگر اقرار کرد بیع و تن
و دالی او واجب آید مسئله اگر استر کرد بغصب جامه در مندیل یا بغصب جامه در جامه هر
چیز واجب شود مسئله اگر گفت فلان را بر من جامه است در ده جامه یک جامه واجب و قبول معراج یا
جامه واجب شود مسئله اگر گفت فلان را بر من پنج درم پنج است و مراد ضرب و حساب دارد
بیت پنج واجب شود و اگر مرا پنج بل پنج دارد درم واجب شود مسئله اگر گفت فلا ترا بر من از
دری ماده است یا گفت نه علی ما من درم الی عشرة یعنی آنچه میان درمی ماده درم است نه درم
واجب شود و قبول اسب بوسف و معراج ده درم واجب شود و قبول ز فرج هشت واجب
شود مسئله اگر گفت فلا ترا است از سلی من آنچه میان این دیوار است تا آن دیوار زمین

فلا ترا بر من چندین چندین درم است یا زده درم واجب آید و اگر گفت

که میان هر دو دپواز بود واجب بود بر آن اقرار فاما از هر دو دلیوار پیچ واجب نشود مسئله اگر محل جاریه یا
 بجل کوسپند برای شخصی استمرار کرد درست بود و اگر براسه خل عوسنه بخیریه اقرار کرد اگر سبب صالح
 بیان کرد چنانچه گوید فلان براسه حل وصیت کرده است و یا گوید پدر او مرده است و این مال حل است
 رسیده است استمرار درست باشد و اگر سبب صالح بیان نکرده اقرار جایز نباشد و بقول محمد ج
 بود مسئله اگر مال اقرار کرده باشد شرط خیار مال لازم شود و شرط باطل بود باب الاستثنا و مافی
 مسئله اگر اقرار کرد و بعضی ازان متصل استثناء کرد درست بود و باقی لازم شود و اگر تمام استثناء کرد
 درست نبود و تمام واجب شود مسئله استثناء کرد بکلیل و موزون از دراهم درست بود چنانچه گوید فلان از
 بر من صد درم است مگر یک دینار و یا گفت مگر یک دینار و یا گفت مگر یک پیمانہ خطه صد درم کم از قیمت
 یک دینار و یا کم از قیمت یک پیمانہ خطه واجب شود و بقول محمد ج استثناء دینار و پیمانہ از دراهم جایز بود
 مسئله اگر گفت فلان از من صد درم است مگر یک جامه و یا یک کوسپند و یا غیر آن صد درم کم شود
 و استثناء جایز نبود مسئله اگر بچیره اقرار کرد و متصل ان انشاء الله گفت اقرار باطل شود مسئله
 اگر بچیره استمرار کرد و بنا بر سبب استثناء کرد سراسی و بنا بر آن هر دو واجب آید مسئله اگر گفت
 بنا بر این سکه مرا و عرصه فلان بنا بر سبب مقرر بود و عرصه سبب مقرر را مسئله اگر گفت فلان از
 بر من هزار درم است از بهار بنده که از وسه حسریه ام و قبض نکرده ام اگر بنده معین گفت مقرر را
 میگویند که بنده تسلیم کن و هزار درم بستان و اگر نه ترا بی زسد و اگر از بهار بنده غیر معین گفت هزار
 درم واجب شود و بدین سخن که در قبض نکرده ام تصدیق نکنند اگر چه متصل گفته است و بقول ابی
 یوسف و محمد ج اگر متصل گفته است تصدیق کنند و هیچ واجب نشود و اگر متصل نگفته است تصدیق
 نکنند و هزار درم واجب شود و هم برین خلاف است اگر گفت فلان از من هزار درم است از بهار جمر و یا
 از بهار خوک هزار درم لازم شود و تفسیر و قبول نکنند اگر چه متصل گفت و بقول
 ابی یوسف و محمد ج اگر متصل گفت هیچ واجب نشود و هم برین
 خلاف است اگر گفت فلان از من هزار درم است از بهار
 متاع یا از وجه قرض و ان دراهم زیون و یا نهر حب است و مقرر میگوید
 که هزار درم جیاد است هزار درم جیاد لازم شود و بقول ابی یوسف و محمد ج

در
 مسئله اگر اقرار کرد و بعضی ازان متصل استثناء کرد درست بود و باقی لازم شود و اگر تمام استثناء کرد
 درست نبود و تمام واجب شود مسئله استثناء کرد بکلیل و موزون از دراهم درست بود چنانچه گوید فلان از
 بر من صد درم است مگر یک دینار و یا گفت مگر یک دینار و یا گفت مگر یک پیمانہ خطه صد درم کم از قیمت
 یک دینار و یا کم از قیمت یک پیمانہ خطه واجب شود و بقول محمد ج استثناء دینار و پیمانہ از دراهم جایز بود
 مسئله اگر گفت فلان از من صد درم است مگر یک جامه و یا یک کوسپند و یا غیر آن صد درم کم شود
 و استثناء جایز نبود مسئله اگر بچیره اقرار کرد و متصل ان انشاء الله گفت اقرار باطل شود مسئله
 اگر بچیره استمرار کرد و بنا بر سبب استثناء کرد سراسی و بنا بر آن هر دو واجب آید مسئله اگر گفت
 بنا بر این سکه مرا و عرصه فلان بنا بر سبب مقرر بود و عرصه سبب مقرر را مسئله اگر گفت فلان از
 بر من هزار درم است از بهار بنده که از وسه حسریه ام و قبض نکرده ام اگر بنده معین گفت مقرر را
 میگویند که بنده تسلیم کن و هزار درم بستان و اگر نه ترا بی زسد و اگر از بهار بنده غیر معین گفت هزار
 درم واجب شود و بدین سخن که در قبض نکرده ام تصدیق نکنند اگر چه متصل گفته است و بقول ابی
 یوسف و محمد ج اگر متصل گفته است تصدیق کنند و هیچ واجب نشود و اگر متصل نگفته است تصدیق
 نکنند و هزار درم واجب شود و هم برین خلاف است اگر گفت فلان از من هزار درم است از بهار جمر و یا
 از بهار خوک هزار درم لازم شود و تفسیر و قبول نکنند اگر چه متصل گفت و بقول
 ابی یوسف و محمد ج اگر متصل گفت هیچ واجب نشود و هم برین
 خلاف است اگر گفت فلان از من هزار درم است از بهار
 متاع یا از وجه قرض و ان دراهم زیون و یا نهر حب است و مقرر میگوید
 که هزار درم جیاد است هزار درم جیاد لازم شود و بقول ابی یوسف و محمد ج

در انکار و سکوت صلح بر سر کس شد و متنازع قیمه مستحق شد بجهت ان روکن و بدان مقدار

در انکار و سکوت صلح بر سر کس شد و متنازع قیمه مستحق شد بجهت ان روکن و بدان مقدار
 بخصوص رجوع کند و اگر بعضی از بدل صلح و یا کل بدل صلح مستحق شد بر مدعا علیه بدعوای
 بعضی در استحقاق یا بدعوای در استحقاق کل رجوع کند و اگر بدل صلح هلاک شد پیش از تسلیم
 حکم نه حکم استحقاق بود در نزد فصل اقرار و انکار فصل صلح جایز است از دعوی مال و منفعت یعنی
 اگر دعوی که در کسی رسد یک سال که صاحب حسرت و وصیت کرده است و ارث منکر شد و یا اقرار
 کرد و چنانچه صلح شد جایز بود مسئله صلح از دعوی حیات نیز جایز بود و اگر چه جنایت عمدی بود و یا
 خطا و یا حیات و نفس بود یا در اطراف مسئله صلح از دعوی حد جایز نیست تا اگر زانیه باشد
 بشارت غیر با قاف را گفت و صلح کرد بامان تا سلطان ترسانند و دعوی قذف نکند صلح باطل
 بود و آنچه بسته است روکن مسئله صلح از دعوی نکاح جایز بود تا اگر مردی بر زن دعوی نکاح
 کرد و زن منکر شد و صلح کرد بر مانع تازک دعوی کرد و یا زن بر مرد دعوی نکاح کرد و مرد
 با زن صلح کرد بر مانع این هر دو صلح جایز بود و این صلح در حق مدعا علیه بدل است بر دفع خصومت
 و صلح است در حق مدعی مسئله صلح از دعوی رقیبت نیز جایز است تا اگر بر قبول نسبه دعوی کرد
 که او بنده منت و مدعا علیه یا مدعی باشد صلح کرد جایز بود و این صلح در حق مدعا علیه بدل مال است
 بر دایه دفع خصومت و در حق مدعی اعتناق بر مال بود مسئله اگر بنده مازون مرد یا عده اکتشت صلح
 کرد از نفس خود جایز بود تا اگر مولای جهت بنده خود باشد صلح کرد جایز بود مسئله اگر جامه و یا بنده
 عصب کرد و قیمت بنده یا جامه ده درم است و آنرا استهلاک کرد بعد صلح کرد بر شتر ده درم جایز بود
 و قبول اسب یوسف و محمد رح آنچه زیادت از قیمت است باطل شود مگر که فین کسب مسئله اگر صلح کرد
 از مغضوب بر کالای که قیمت او زیاده است از قیمت مغضوب با اتفاق جایز بود مسئله بنده مشترک
 است میان دو شریک یکی که زاد کرد و او تو انگر است و با شریک دوم زیادت از قیمت نصیب
 او صلح کرد باطل بود با اتفاق مسئله اگر مردی را وکیل کرد تا از صلح کند و وکیل صلح کرد جایز بود و بدل
 صلح بر وکیل لازم شود و بر وکیل لازم نشود مگر که میانجی شود مسئله اگر مردی بی اذن او صلح کرد با شخصی اگر مال را
 ضامن شود و یا اصناف صلح با او خود کند یعنی گفت که برین هزار درم صلح کرده ام و یا بر هزار درم
 صلح کرد هزار درم تسلیم کرد و در هر صورت صلح جایز بود و اگر بر هزار درم

در انکار و سکوت صلح بر سر کس شد و متنازع قیمه مستحق شد بجهت ان روکن و بدان مقدار
 بخصوص رجوع کند و اگر بعضی از بدل صلح و یا کل بدل صلح مستحق شد بر مدعا علیه بدعوای
 بعضی در استحقاق یا بدعوای در استحقاق کل رجوع کند و اگر بدل صلح هلاک شد پیش از تسلیم
 حکم نه حکم استحقاق بود در نزد فصل اقرار و انکار فصل صلح جایز است از دعوی مال و منفعت یعنی
 اگر دعوی که در کسی رسد یک سال که صاحب حسرت و وصیت کرده است و ارث منکر شد و یا اقرار
 کرد و چنانچه صلح شد جایز بود مسئله صلح از دعوی حیات نیز جایز بود و اگر چه جنایت عمدی بود و یا
 خطا و یا حیات و نفس بود یا در اطراف مسئله صلح از دعوی حد جایز نیست تا اگر زانیه باشد
 بشارت غیر با قاف را گفت و صلح کرد بامان تا سلطان ترسانند و دعوی قذف نکند صلح باطل
 بود و آنچه بسته است روکن مسئله صلح از دعوی نکاح جایز بود تا اگر مردی بر زن دعوی نکاح
 کرد و زن منکر شد و صلح کرد بر مانع تازک دعوی کرد و یا زن بر مرد دعوی نکاح کرد و مرد
 با زن صلح کرد بر مانع این هر دو صلح جایز بود و این صلح در حق مدعا علیه بدل است بر دفع خصومت
 و صلح است در حق مدعی مسئله صلح از دعوی رقیبت نیز جایز است تا اگر بر قبول نسبه دعوی کرد
 که او بنده منت و مدعا علیه یا مدعی باشد صلح کرد جایز بود و این صلح در حق مدعا علیه بدل مال است
 بر دایه دفع خصومت و در حق مدعی اعتناق بر مال بود مسئله اگر بنده مازون مرد یا عده اکتشت صلح
 کرد از نفس خود جایز بود تا اگر مولای جهت بنده خود باشد صلح کرد جایز بود مسئله اگر جامه و یا بنده
 عصب کرد و قیمت بنده یا جامه ده درم است و آنرا استهلاک کرد بعد صلح کرد بر شتر ده درم جایز بود
 و قبول اسب یوسف و محمد رح آنچه زیادت از قیمت است باطل شود مگر که فین کسب مسئله اگر صلح کرد
 از مغضوب بر کالای که قیمت او زیاده است از قیمت مغضوب با اتفاق جایز بود مسئله بنده مشترک
 است میان دو شریک یکی که زاد کرد و او تو انگر است و با شریک دوم زیادت از قیمت نصیب
 او صلح کرد باطل بود با اتفاق مسئله اگر مردی را وکیل کرد تا از صلح کند و وکیل صلح کرد جایز بود و بدل
 صلح بر وکیل لازم شود و بر وکیل لازم نشود مگر که میانجی شود مسئله اگر مردی بی اذن او صلح کرد با شخصی اگر مال را
 ضامن شود و یا اصناف صلح با او خود کند یعنی گفت که برین هزار درم صلح کرده ام و یا بر هزار درم
 صلح کرد هزار درم تسلیم کرد و در هر صورت صلح جایز بود و اگر بر هزار درم

در انکار و سکوت صلح بر سر کس شد و متنازع قیمه مستحق شد بجهت ان روکن و بدان مقدار

صلح کرد و تسلیم نمود موقوف بود اگر مدعا علیه اجازت کرد و بود والا باطل شود باب الصلح
فجی الدین مسئله اگر صلح بر چیزی واقع شود که آن بعد برائت واجب بود حکم بر معاوضه
نکند بآن بر آن عمل کند که بعضی حق خود استیفاء کرده و بعضی را اسقاط کرد تا اگر صلح کرد از هزار درم
پانصد درم و یا از هزار درم حال بر هزار درم موجب صلح کرد جایز بود و مگر صلح کرد از هزار درم حال صد هزار
موجب جایز بود همچنین اگر صلح کرد از هزار درم موجب بر پانصد درم حال و یا صلح کرد از هزار درم موجب سیاه
بر پانصد درم سبب جایز بود **مسئله** اگر شخصی بر یکی هزار درم حال دارد گفت فردا پانصد درم من او را کن
بدان شرط که از من هزار باقی داد پانصد درم من من من او داد کند از پانصد درم دیگر نیز هزار شود و اگر
پانصد درم من من او داد انکر بر من شود و همچنین از هزار درم در ذمه او بود و بقول ابی یوسف
و محمد ج همان پانصد درم در ذمه او بود اگر چه پانصد او انکر **مسئله** اگر مردی میگوید قرار کنم
با نانو تا از من ما خبر نکنی و او تا خبر نکند که او را خبر نکند و این جایز بود که نهان گفته باشد تا اگر اگر اشکال
گوید بر من این اقرار بگیر **فصل** اگر دینی است مشترک میان دو کس یکی از ایشان از نصیب خود
صلح کرد بر جابله شریک می مجیر بود یا نصف دین از دین بستاند و یا نصف جامه از شریک بستاند
اگر شریک ربع دین بدو نهد **مسئله** اگر یک شریک نصیب خود از دین بستاند شریک دوم کم تواند
که در قبوض شریک شود و باقی هر دو بر دین رجوع کنند و اگر یک شریک نصیب خود خیر
از دین خرید شریک دوم تواند که بر ربع دین شریک را تضمین کند **مسئله** اگر مرد عقد مسلم
ببندد و یکی از نصیب خود بر اس مال صلح کرد جایز بود و بقول ابی یوسف رجح جایز بود **مسئله**
اگر یک وارث باور شد دیگر صلح میکند بحالی و ترکه عروض و عقار است جایز بود بانکه و بسیار اگر
ترکه تر است و بقره صلح کردند و یا ترک نفره است بر صلح شد نیز جایز بود و اگر در ترک زره
نقده و عروض و عقار است و بقره و یا بر صلح شد باید که بدل صلح پیشتر از نصیب بود از زره و نفره تا آن
نصیب اوست از زره و نفره عن نصیب قبض کرده باشد و زیادت بجز نصیب بود و عروض و عقار و اگر در ترکه او است
از خود یافت از زره و یکی وارث باور شد دیگر از دین صلح میکند از زره خود تا حصه او در ترکه را بود جایز
و اگر شرط کرد که غنا از نصیب این وارث بر باشد جایز بود **مسئله** اگر زره صد درم است و میت بر از بیصد درم و صلح است
در ترک جایز بود **کتاب المضار** **مسئله** صاحب هجرت از عقد شرکت است مال از یک

در صورتی که صلح بر چیزی واقع شود که آن بعد برائت واجب بود حکم بر معاوضه نکند بآن بر آن عمل کند که بعضی حق خود استیفاء کرده و بعضی را اسقاط کرد تا اگر صلح کرد از هزار درم

پانصد درم و یا از هزار درم حال بر هزار درم موجب صلح کرد جایز بود و مگر صلح کرد از هزار درم حال صد هزار موجب جایز بود همچنین اگر صلح کرد از هزار درم موجب بر پانصد درم حال و یا صلح کرد از هزار درم موجب سیاه بر پانصد درم سبب جایز بود

مسئله اگر شخصی بر یکی هزار درم حال دارد گفت فردا پانصد درم من او را کن بدان شرط که از من هزار باقی داد پانصد درم من من من او داد کند از پانصد درم دیگر نیز هزار شود و اگر پانصد درم من من او داد انکر بر من شود و همچنین از هزار درم در ذمه او بود و بقول ابی یوسف و محمد ج همان پانصد درم در ذمه او بود اگر چه پانصد او انکر

مسئله اگر مردی میگوید قرار کنم با نانو تا از من ما خبر نکنی و او تا خبر نکند که او را خبر نکند و این جایز بود که نهان گفته باشد تا اگر اگر اشکال گوید بر من این اقرار بگیر

فصل اگر دینی است مشترک میان دو کس یکی از ایشان از نصیب خود صلح کرد بر جابله شریک می مجیر بود یا نصف دین از دین بستاند و یا نصف جامه از شریک بستاند اگر شریک ربع دین بدو نهد

مسئله اگر یک شریک نصیب خود از دین بستاند شریک دوم کم تواند که در قبوض شریک شود و باقی هر دو بر دین رجوع کنند و اگر یک شریک نصیب خود خیر از دین خرید شریک دوم تواند که بر ربع دین شریک را تضمین کند

مسئله اگر مرد عقد مسلم ببندد و یکی از نصیب خود بر اس مال صلح کرد جایز بود و بقول ابی یوسف رجح جایز بود

مسئله اگر یک وارث باور شد دیگر صلح میکند بحالی و ترکه عروض و عقار است جایز بود بانکه و بسیار اگر ترکه تر است و بقره صلح کردند و یا ترک نفره است بر صلح شد نیز جایز بود و اگر در ترک زره نقده و عروض و عقار است و بقره و یا بر صلح شد باید که بدل صلح پیشتر از نصیب بود از زره و نفره تا آن نصیب اوست از زره و نفره عن نصیب قبض کرده باشد و زیادت بجز نصیب بود و عروض و عقار و اگر در ترکه او است از خود یافت از زره و یکی وارث باور شد دیگر از دین صلح میکند از زره خود تا حصه او در ترکه را بود جایز و اگر شرط کرد که غنا از نصیب این وارث بر باشد جایز بود

مسئله اگر زره صد درم است و میت بر از بیصد درم و صلح است در ترک جایز بود

کتاب المضار

مسئله صاحب هجرت از عقد شرکت است مال از یک

مسئله اگر صلح بر چیزی واقع شود که آن بعد برائت واجب بود حکم بر معاوضه نکند بآن بر آن عمل کند که بعضی حق خود استیفاء کرده و بعضی را اسقاط کرد تا اگر صلح کرد از هزار درم پانصد درم و یا از هزار درم حال بر هزار درم موجب صلح کرد جایز بود و مگر صلح کرد از هزار درم حال صد هزار موجب جایز بود همچنین اگر صلح کرد از هزار درم موجب بر پانصد درم حال و یا صلح کرد از هزار درم موجب سیاه بر پانصد درم سبب جایز بود

مسئله اگر صلح کرد از هزار درم موجب بر پانصد درم حال و یا صلح کرد از هزار درم موجب سیاه بر پانصد درم سبب جایز بود

مسئله مضارب

جانب و عمل از جانب دیگر مسئله مضارب این است و تصرف وکیل است و در همه شرکت و در مضاربت فارغ مضارب اجرا بود و در مخالفت غاصب بود و اگر کل ربح بر اسه مضارب شرط کرد و مضارب تقترض بود و اگر کل ربح برای رب مال شرط کرد و مضارب تقترض بود مسئله مضاربت جایز بود یا نه شرکت جایز است یعنی شرط مضاربت است که اس مال در اجم یا دائر یا خلوس نافقه بود و شرط دیگر آنکه ربح میان ایشان مشاع بود تا اگر رب مال و یا مضارب زیاد از نصیب ربح ده درم شرط کردند جایز و مضارب را اجرت مثل بود زیاد از شرط و کمند و ربح رب مال بود مسئله شرطیکه موجب جهالت ربح است منفی مضاربت است و اگر شرط موجب جهالت ربح نبود مضاربت درست بود و شرط باطل بود تا اگر شرط کردند که زیان بر مضارب بود شرط باطل بود و مضاربت درست باشد مسئله تسلیم مال مضارب از شرایط مضاربت است و چون مضاربت درست افتاد جایز بود مضارب بقدر نسبت بفروشد و بخرد و وکیل گیرد و در سفر رود و برواتی از اسب یوسف ربح تواند که مال بفرزد مسئله جایز است که مضارب بضاعه و یا ودیعت دهد و جایز بود که مضارب بنده و یا کنیز که تنزیح کند و برواتی از ابی یوسف ربح تنزیح کنیز جایز بود مسئله مضارب تواند که دیگر یا مضارب گیرد و مگر باذن ارب مال گفته بود که برای خود کار کند مسئله اگر رب مال تصرف در شهری معین مخصوص کرد جایز نبود که مضارب از آن شهر بگذرد و همچنین اگر رب مال تصرف در کالای معین مخصوص کرد مضارب تواند که از آن تجاوز کند و همچنین اگر رب مال بر مضارب مدتی تعیین کرد و همین مدت مقید شود بگذشتن آن مدت مضاربت باطل شود و همچنین اگر گفت با فلان بیع و شراکت هم بدو مقید شود تواند که با دیگری بیع و شراکت چنانچه در شرکت نیز تجاوز ازین شرط جایز نیست مسئله مضارب بخشه کسی را که بر رب مال و یا بر مضارب ازا شود اگر در مال ربح بود و اگر خسری بر اسی خود خرید باشد وضمان بروی لازم شود اگر شری از مال مضارب در هر جا که ربح بود جایز بود که قریب خود را بخرد و اگر لعبه شراکت در قریب شد زیادت قیمت وی نصیب مضارب ازا شود برای رب مال ربح ضامن نشود و این محقق در قیمت نصیب مال سوا است که مسئله اگر بر مضارب هزار درم است بشرط مناصد ربح و مضارب بدین هزار درم کنیز کسی خرید قیمت کنیز هزار درم است و مضاربت کنیز را و طی کرد و کنیز فرزندان داد که قیمت او هزار درم است و مضارب نسبت کرد و مضارب تو کمر است بعهده قیمت فرزند نبود و یا نصیب درم شد و کتوب بدست باشد و این فرزند

بگوید زیاد از ربح
پیش از مضارب
تفاوت نیست
می باشد
تفاوت نیست
کردن در غیر
نحوه بر
رب مال مضارب
ضامن نشود
نقد کسی را
نقد که در
کسی که ارب مال
بگوید
بگوید
نقص است
که مضارب
از او شود
ضارب
بصرف از او
خطا نیست
رب مال
شود
است
رب مال
باشد

بگوید و اگر در هر یک از اینها...

درم دیگر و همچنین هر یک که هلاک میشود پیش از تسلیم هر یک بر رب مال واجب آید و جمیع آنچه بر مال و اوست
 در مال بود مسئله اگر مضاربت هزار درم است میگوید که رب مال هزار درم داده بود هزار درم دیگر هیچ حاصل شده
 و رب مال میگوید که این هر دو هزار من بوده ام قول مضارب مقبول بود و قبول نه فرسخ قول بر مال بود
 مسئله اگر مضارب هزار درم است و میگوید که این هزار درم مضاربت است از فلان شتر و نصیف بیج و این
 هزار درم دیگر بیج حاصل شده است و رب مال میگوید که بضاعت نیست بر تو پس قول بر مال را بسوگند متبر
 کتاب الو دلیقه مسئله ابراج عبارت از نماشتن غیره بر حفظ مال خود مسئله ودیعت است که نزدیک
 این گذارند مسئله ودیعت امانت است اگر مالک شود این ضامن نشود خواه مالی دیگر از آن موضوع بان و ودیعت
 هلاک شود خواه نزدیک ایام مالک صح اگر زود دیده و ودیعت و زود دیده نشود مالی دیگر از آن موضوع و خصوصیت
 تاوان نکند مسئله این تواند که امانت را خود نگهدارد و یا کسی که در عیال اوست نگاه داشتن بر هر دو اگر کار
 را داد ضامن شود مگر که از خوف سوختن خانه و یا غرق شدن کشتی در آب اگر در خصوصیت امانت همسایه
 زود و یا در کشتی دیدار دهد ضامن نشود مسئله اگر مالک امانت از این طلب گردد او نداد و قدرت بر تسلیم
 داشت بعد هلاک شد این ضامن شود مسئله اگر این امانت را در مال خود منجیحه و تمیز ممکن ضامن و
 ابی یوسف و محمد و مالک صح تواند که در آن آنچه شرک شود مسئله اگر مالک امانت در مال امن بیختر
 بی عمل او هر دو شرک یک شود با اتفاق مسئله اگر این بعضی از امانت خرج کرد و مثل آن آورد و در
 باقی امانت بیختر اگر هلاک شود تمام امانت را ضامن شود اگر باقی و ودیعت پیش از خلط هلاک شد
 ضامن نشود باقی را مسئله اگر این در امانت تعدی کرد یعنی بردایه امانت سوار شد و جامه امانت
 پوشیده یا بنده امانت را خدمت فرمود بعد تعدی از زایل کرد و ضمان نیز زایل کرد و قبول شافعی بیج
 زایل نشود اما اگر استعیر و یا مستاجر بود کالا که بجا ریت و یا با اجازت متده اند تعدی کرد بعد تعدی زایل کرد
 ضمان زایل نشود و قبول زفر زایل شود و همچنین اگر بعد از انکار او دن آوار کرد نیز ضمان زایل نشود مسئله
 این تواند که امانت را در سفر برده اگر مالک امانت منع کرده باشد و نیز خوف راه نبود و قبول شافعی
 بیج تواند مسئله اگر در کس کالا سه بر شخصه امانت نهادند و یکی از ایشان حبیب خود
 طلب میکند بچکس راه نهد تا دوم نیز حاضر نشود و قبول ابی یوسف و محمد صح حبیب
 بر مسئله اگر کسی بر دو کس کالا سه که قابل قسمت است امانت نهاد جایز

درم دیگر و همچنین هر یک که هلاک میشود پیش از تسلیم هر یک بر رب مال واجب آید و جمیع آنچه بر مال و اوست
 در مال بود مسئله اگر مضاربت هزار درم است میگوید که رب مال هزار درم داده بود هزار درم دیگر هیچ حاصل شده
 و رب مال میگوید که این هر دو هزار من بوده ام قول مضارب مقبول بود و قبول نه فرسخ قول بر مال بود
 مسئله اگر مضارب هزار درم است و میگوید که این هزار درم مضاربت است از فلان شتر و نصیف بیج و این
 هزار درم دیگر بیج حاصل شده است و رب مال میگوید که بضاعت نیست بر تو پس قول بر مال را بسوگند متبر
 کتاب الو دلیقه مسئله ابراج عبارت از نماشتن غیره بر حفظ مال خود مسئله ودیعت است که نزدیک
 این گذارند مسئله ودیعت امانت است اگر مالک شود این ضامن نشود خواه مالی دیگر از آن موضوع بان و ودیعت
 هلاک شود خواه نزدیک ایام مالک صح اگر زود دیده و ودیعت و زود دیده نشود مالی دیگر از آن موضوع و خصوصیت
 تاوان نکند مسئله این تواند که امانت را خود نگهدارد و یا کسی که در عیال اوست نگاه داشتن بر هر دو اگر کار
 را داد ضامن شود مگر که از خوف سوختن خانه و یا غرق شدن کشتی در آب اگر در خصوصیت امانت همسایه
 زود و یا در کشتی دیدار دهد ضامن نشود مسئله اگر مالک امانت از این طلب گردد او نداد و قدرت بر تسلیم
 داشت بعد هلاک شد این ضامن شود مسئله اگر این امانت را در مال خود منجیحه و تمیز ممکن ضامن و
 ابی یوسف و محمد و مالک صح تواند که در آن آنچه شرک شود مسئله اگر مالک امانت در مال امن بیختر
 بی عمل او هر دو شرک یک شود با اتفاق مسئله اگر این بعضی از امانت خرج کرد و مثل آن آورد و در
 باقی امانت بیختر اگر هلاک شود تمام امانت را ضامن شود اگر باقی و ودیعت پیش از خلط هلاک شد
 ضامن نشود باقی را مسئله اگر این در امانت تعدی کرد یعنی بردایه امانت سوار شد و جامه امانت
 پوشیده یا بنده امانت را خدمت فرمود بعد تعدی از زایل کرد و ضمان نیز زایل کرد و قبول شافعی بیج
 زایل نشود اما اگر استعیر و یا مستاجر بود کالا که بجا ریت و یا با اجازت متده اند تعدی کرد بعد تعدی زایل کرد
 ضمان زایل نشود و قبول زفر زایل شود و همچنین اگر بعد از انکار او دن آوار کرد نیز ضمان زایل نشود مسئله
 این تواند که امانت را در سفر برده اگر مالک امانت منع کرده باشد و نیز خوف راه نبود و قبول شافعی
 بیج تواند مسئله اگر در کس کالا سه بر شخصه امانت نهادند و یکی از ایشان حبیب خود
 طلب میکند بچکس راه نهد تا دوم نیز حاضر نشود و قبول ابی یوسف و محمد صح حبیب
 بر مسئله اگر کسی بر دو کس کالا سه که قابل قسمت است امانت نهاد جایز

بلا...
 ...
 ...

مسئله اگر زمین را عاریت داد تا زراعت کند مستعیر زراعت کرد مالک نتواند که در عاریت

رجوع کند اگر پیش از وقت رجوع کرد و آنچه بسبب صلح در بنا و نهال نقصان شود مالک زمین ضامن شود
مسئله اگر زمین را عاریت داد تا زراعت کند مستعیر زراعت کرد مالک نتواند که در عاریت
از زمان که در روده شود و اگر چه مقید نکرده باشد بوقت مسئله مؤنه رد کردن مستعار بر مستعیر واجب است و مؤنه
رد کردن و ودیعت بر مالک بود و مؤنه رد کردن کالای که با عاریت بسته است بر مالک است و مؤنه رد
کردن منضوب بر فاعل است و مؤنه رد کردن مرمون بر مرتبه است مسئله اگر در استعاره را در پایگاه
مالک رسانید و هلاک شد و یا بنده مستعار را در سر مالک رد کرد و هلاک شد در هر دو صورت ضامن نشود مسئله
اگر منضوب و یا ودیعت را در سر مالک رد کرد و با مالک تسلیم نکرد و هلاک شد ضامن شود مسئله
دایه یا باند خود و یا بامرد و یک ماه و یا باند مالک یا مزدور مالک رد کرد و هلاک شد در هر دو صورت
ضامن نشود و اگر با یکسان رد کرد و هلاک شد ضامن شود مسئله اگر زمین را برای زراعت عاریت بست
در صلح عاریت نویسد طبعی رضک و بقول ابا یوسف و محمد بن نافع اعراضی نویسد کتاب التمسک
مسئله به عبارت از تملیک عین است بی عوض مسئله الفاعل یکدیگر بدان بخشیده شود انیت و بیت
خلعت و طبعک هذا الطعام جعلت هذا الشيء لك اعمرتك هذا الشيء و مملکت علی هذا الدابة و درین لفظ
نیت همیشه است و اگر گفت کسوتک هذا الثوب و دارتک مکت سکنایه منعقد شود و اگر گفت دارت
بیت کسوتی و یا گفت دارتک سکتی بنیت برین الفاظ سه منعقد نشود مسئله سه منعقد شود با بیجا قبول و قبض
در مجلس اگر چه بی اذن و اهب بود و بعد از اقرار مجلس قبض جایز نبود مگر باذن و اهب مسئله بخشیدن
بیزی که قابل قسمت است جایز نبود مگر که مخور و مقسوم بود و مراد از مخور است که از ملک و اهب فایز
در سه مشاع در قابل قسمت جایز نبود و اگر قسمت کرد و جایز بود مسئله چیزی که قابل قسمت نیست چنانکه
یک بنه و یک دایه سه مشاع در جایز بود مسئله اگر اردیکه در گندم است بخشید جایز نبود اگر چه اس کرد
تسلیم میکرد و همین اگر روغنی که در کنجد است بخشید جایز نبود اگر چه روغن از کنجد کشید و تسلیم کرد و همین اگر
روغن که در شیر است بخشید جایز نبود اگر چه روغن کشید و تسلیم کرد مسئله اگر کالای موهوب بدست موهوب نه است
بمانت یا بشارت یا بخر بخشیدن قبول کردن مالک شود بی قبض جدید مسئله اگر پدر زنی در چیزی بخشید و عقد تمام شود
مسئله اگر یکانه صغیره را چیزی بخشید قبض ولی او سه تمام شود قبض مادر و جنمی نیز سه تمام شود و اگر صغیره
در کناره ایشان بود مسئله اگر کسی بر بنفشه خود قبض کرد و اگر قابل است جایز بود مسئله اگر دو کس

مسئله اگر زمین را عاریت داد تا زراعت کند مستعیر زراعت کرد مالک نتواند که در عاریت
از زمان که در روده شود و اگر چه مقید نکرده باشد بوقت مسئله مؤنه رد کردن مستعار بر مستعیر واجب است و مؤنه
رد کردن و ودیعت بر مالک بود و مؤنه رد کردن کالای که با عاریت بسته است بر مالک است و مؤنه رد
کردن منضوب بر فاعل است و مؤنه رد کردن مرمون بر مرتبه است مسئله اگر در استعاره را در پایگاه
مالک رسانید و هلاک شد و یا بنده مستعار را در سر مالک رد کرد و هلاک شد در هر دو صورت ضامن نشود مسئله
اگر منضوب و یا ودیعت را در سر مالک رد کرد و با مالک تسلیم نکرد و هلاک شد ضامن شود مسئله
دایه یا باند خود و یا بامرد و یک ماه و یا باند مالک یا مزدور مالک رد کرد و هلاک شد در هر دو صورت
ضامن نشود و اگر با یکسان رد کرد و هلاک شد ضامن شود مسئله اگر زمین را برای زراعت عاریت بست
در صلح عاریت نویسد طبعی رضک و بقول ابا یوسف و محمد بن نافع اعراضی نویسد کتاب التمسک
مسئله به عبارت از تملیک عین است بی عوض مسئله الفاعل یکدیگر بدان بخشیده شود انیت و بیت
خلعت و طبعک هذا الطعام جعلت هذا الشيء لك اعمرتك هذا الشيء و مملکت علی هذا الدابة و درین لفظ
نیت همیشه است و اگر گفت کسوتک هذا الثوب و دارتک مکت سکنایه منعقد شود و اگر گفت دارت
بیت کسوتی و یا گفت دارتک سکتی بنیت برین الفاظ سه منعقد نشود مسئله سه منعقد شود با بیجا قبول و قبض
در مجلس اگر چه بی اذن و اهب بود و بعد از اقرار مجلس قبض جایز نبود مگر باذن و اهب مسئله بخشیدن
بیزی که قابل قسمت است جایز نبود مگر که مخور و مقسوم بود و مراد از مخور است که از ملک و اهب فایز
در سه مشاع در قابل قسمت جایز نبود و اگر قسمت کرد و جایز بود مسئله چیزی که قابل قسمت نیست چنانکه
یک بنه و یک دایه سه مشاع در جایز بود مسئله اگر اردیکه در گندم است بخشید جایز نبود اگر چه اس کرد
تسلیم میکرد و همین اگر روغنی که در کنجد است بخشید جایز نبود اگر چه روغن از کنجد کشید و تسلیم کرد و همین اگر
روغن که در شیر است بخشید جایز نبود اگر چه روغن کشید و تسلیم کرد مسئله اگر کالای موهوب بدست موهوب نه است
بمانت یا بشارت یا بخر بخشیدن قبول کردن مالک شود بی قبض جدید مسئله اگر پدر زنی در چیزی بخشید و عقد تمام شود
مسئله اگر یکانه صغیره را چیزی بخشید قبض ولی او سه تمام شود قبض مادر و جنمی نیز سه تمام شود و اگر صغیره
در کناره ایشان بود مسئله اگر کسی بر بنفشه خود قبض کرد و اگر قابل است جایز بود مسئله اگر دو کس

مسئله اگر زمین را عاریت داد تا زراعت کند مستعیر زراعت کرد مالک نتواند که در عاریت

اصول فقهیه در حدیث و روایات
در فقه امامیه و فقه حنفیه
در فقه مالکی و فقه شافعی
در فقه زندقه و فقه یهودی
در فقه مجوسی و فقه رومی
در فقه عثمانی و فقه ناپلی
در فقه استعماری و فقه معاصر
در فقه ایران و فقه عراق
در فقه هند و فقه پاکستان
در فقه مصر و فقه تونس
در فقه الجزایر و فقه الجزائر
در فقه مراکش و فقه المغرب
در فقه اندونزی و فقه مالزی
در فقه فیلیپین و فقه تایوان
در فقه چین و فقه ژاپن
در فقه کره و فقه آمریکا
در فقه روسیه و فقه اتحاد جماهیر شوروی
در فقه اتحاد جماهیر شوروی سابق
در فقه اتحاد جماهیر شوروی

در تجارت گزشت و در زمین زراعت است زراعت را ترک گیرند باجر مثل تا وقت ادراک
فصل اگر دایه را استیجار کرد برای سوار شدن و یا برای بار کردن و یا جامه را استیجار کرد و بر او پیشین
اگر سوار شدن و بار کردن و پوشیدن مطلق گفته است روا بود که دیگر را سوار کند و یا دیگر را پوشاند و اگر در
شرط استیجار گرفت که فلان سوار شود و یا فلان پوشد اگر دیگر را سوار کرد و یا پوشاند دایه و جامه لاک
شد ضامن شود مسئله هر چه با تفاوت مستعمل شود همین حکم دارد تا اگر مطلق گفته است تواند که دیگر
استعمال کند و اگر مقید گفته باشد دیگری تواند که استعمال کند و اگر استعمال مستعمل نشود شرط تقید باطل بود
چنانکه اگر شرط کرد که فلان ساکن شود تواند که دیگر را ساکن کند مسئله اگر دایه را استیجار کرد تا مقدار سه معین
از گندم بار کند تواند که خیره و دیگر مثل کندم در ضرر و یا سبکت از آن بار کند چون جو و کتد فاما آنکه از گندم ضرر
پیشتر است چون نمک آهن تواند که بار کند مسئله اگر ستور را اجاره گرفت برای آنکه تا سوار شود و خود
سوار شود و دیگر را نیز پس خود بنشاند و ستور هلاک شد نصف قیمت ستور ضامن شود اگر چه ان دیگری گران تر
بود و یا سبکت مسئله اگر ستور را کرای کرد تا مقدار معین از گندم بار کند و زیادت از آن بار کرد و ستور هلاک شد
مقدار زیادت ضامن شود مسئله اگر گنم ستور کشید و یا ستورا بزود دایه هلاک شد ضامن شود بقول ابی
یوسف و محمد رح اگر چنانچه معارضت گنم کشید و یا بزود ضامن نشود مسئله اگر در زگوش را کرای گرفت باین
بهم و آن زمین دور کرد و زمین دیگر نهاد و اگر این زمین مثل ان زمین است ضامن نشود و اگر این زمین چنانست
که این در زگوش را بدین چنین زمین نکند ضامن شود و پالان همین حکم دارد تا اگر ستور را پالان کرای کرد و آن
پالان فرود آورد و پالان دیگر نهاد اگر این پالان مثل ان پالان است ضامن نشود و اگر برین ستور مثل این پالان
نهست ضامن شود مسئله اگر جمالی را اجیر گرفت تا طعام او بر گیرد و در فلان راه رود و حمل در راه دیگر رفت
که مردمان در آن راه میروند و طعام می برند هلاک ضمان واجب نیاید و اگر میان این دو راه تفاوت است ضامن
شود و اگر طعام را در کشتی دریا بار کرد ضامن شود و اگر طعام رسانید اجزا واجب آید مسئله اگر زینی در تجارت
گرفت تا گندم زراعت کند و تره کاشت آنچه در زمین نقصان شود ضامن بود و اجزا واجب نیاید مسئله اگر در زری را اجار
داد تا پلین دوز داو قباد و وقت مالک طبعه غیر بود قیمت جاقعین کند و یا تبار قبول کند و اجز مثل آید باب الاجارة
القاسم مسئله شرط منفذ اجارت است و چون اجاره فاسد شود اجز مثل واجب برای اجیر رسمی زیادت کند و قبول از
و شافی رح اگر اجز مثل زیادت از رسمی است زیادت کند تا اجز مثل تمام شود مسئله اگر برای را اجرت داد بر کما بر

در فقه امامیه و فقه حنفیه
در فقه مالکی و فقه شافعی
در فقه زندقه و فقه یهودی
در فقه مجوسی و فقه رومی
در فقه عثمانی و فقه ناپلی
در فقه استعماری و فقه معاصر
در فقه ایران و فقه عراق
در فقه هند و فقه پاکستان
در فقه مصر و فقه تونس
در فقه الجزایر و فقه الجزائر
در فقه مراکش و فقه المغرب
در فقه اندونزی و فقه مالزی
در فقه فیلیپین و فقه تایوان
در فقه چین و فقه ژاپن
در فقه کره و فقه آمریکا
در فقه روسیه و فقه اتحاد جماهیر شوروی
در فقه اتحاد جماهیر شوروی سابق
در فقه اتحاد جماهیر شوروی

در یک ماه درست باشد و در سایر ماهها جزو جزیی است که عمل باها را ذکر کند و اگر ساعتی از ماه دوم ساکن شد ماه دوم نیز

در یک ماه درست باشد و در سایر ماهها جزو جزیی است که عمل باها را ذکر کند و اگر ساعتی از ماه دوم ساکن شد ماه دوم نیز
 عقد درست باشد مسئله اگر سه در دست یکسال است یا اگر در هر ماهی تعیین کرده باشند مسئله
 و چند مرتبه در وقت عقد اجاره بود پس اگر در وقت ماه نویدین عقد بتجداجاره شمارسال باها بود و اگر در میان
 ما عقد بتجداجاره سال بر روزها بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح اول ماه بروز تا شمار کنند و بازده ما دیگر باها باشد مسئله
 جایز است که حجام و صاحب گنبد با اجرت کنند مسئله اگر گشتن اجاره گرفت تا برادریان بر نشاندن و انباشت
 مسئله اگر براسه با گنبد گنبدن و یا برای حج و یا برای امامت و یا برای تعلیم قران و یا فقه اجاره گرفت
 جایز نبود و امروز قوی بر آنست که برای تعلیم قران اجیر گرفتن جایز بود مسئله اجیر گرفتن برای سرودن نوحه و یا
 جایز نبود مسئله اجرت مشاع فاسد است مگر با شریک صورت او آنست که نصب خود را از سه شریک
 بدست کسی که شریک نیست اجاره دهد و یا از سه شریک خود سهمی اجرت دهد و یا اجاره دهد نصب یا
 و یا در سه شریک و قبول ابی یوسف و محمد صرح اجاره مشاع جایز است مسئله اجاره گرفتن دایره با اجرت
 مسئله مویانان و جامه جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح اجاره گرفتن دایره بنان و جامه جایز نبود مسئله
 مشاع جزو آنست که شوهر و یا بر از وسطی منع کند و اگر عمل گرفت و یا بیمار شد تواند که اجاره شمع کند مسئله و اگر در
 است که طعام برای کودک اصلاح کند مسئله اگر دایره کودک را شریک سفند و او در دست اجاره مزد واجب نیاید
 مسئله اگر در میان بچه باشد و او بر سر گرفتن جامه بمقابل نصف جامه جایز نبود و تمام مالک بود بر اجاره اجرت مثل
 واجب آید و همچنین اگر اجیر گرفت بر سر گرفتن طعام با اجرت یکسانه از آن طعام اجرت فاسد بود و عمال اجرت مثل
 واجب آید مسئله اگر اجیر گرفت تا او مزد برای او چندین من نان بزد یکدم اما اجاره فاسد بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح جایز بود
 مسئله اگر زمینی را استیجار کرد ماداران زمین حجت را نداد و گشت کند و یا آب دهد و گشت کند جایز بود و اگر شرط کرد
 ماد و بار حجت ماند و یا جو به او بجا و نذر و مدان زمین سر کهن اندازد و اجاره فاسد شود مسئله اگر زمینی را اجاره داد بر
 زراعت و با اجرت آن زمین زمین دیگر از ستا بر شد تا موزراعت کند جایز نبود همچنین اگر سه اجاره داد بر
 ساکن شدن بر آن شرط کرد تا بری نیز سر خود بجا آورد تا موزاکن شود و اجرت آن سر کسبی این سر بود جایز بود
 بقول فسخ جایز بود مسئله اگر طعام میان دو شریک شد یک شریک دوم را اجیر گرفت بر سر گرفتن شریک طعام
 بر گرفتن سب واجب نیاید و بقول شافعی روح اجیر می بود مسئله اگر این مرسوم را از زمین استیجار کرد
 اجاره جایز نبود و اجیر واجب نیاید مسئله اگر زمینی استیجار کرد و ذکر زراعت نکرد و یا

در یک ماه درست باشد و در سایر ماهها جزو جزیی است که عمل باها را ذکر کند و اگر ساعتی از ماه دوم ساکن شد ماه دوم نیز
 عقد درست باشد مسئله اگر سه در دست یکسال است یا اگر در هر ماهی تعیین کرده باشند مسئله
 و چند مرتبه در وقت عقد اجاره بود پس اگر در وقت ماه نویدین عقد بتجداجاره شمارسال باها بود و اگر در میان
 ما عقد بتجداجاره سال بر روزها بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح اول ماه بروز تا شمار کنند و بازده ما دیگر باها باشد مسئله
 جایز است که حجام و صاحب گنبد با اجرت کنند مسئله اگر گشتن اجاره گرفت تا برادریان بر نشاندن و انباشت
 مسئله اگر براسه با گنبد گنبدن و یا برای حج و یا برای امامت و یا برای تعلیم قران و یا فقه اجاره گرفت
 جایز نبود و امروز قوی بر آنست که برای تعلیم قران اجیر گرفتن جایز بود مسئله اجیر گرفتن برای سرودن نوحه و یا
 جایز نبود مسئله اجرت مشاع فاسد است مگر با شریک صورت او آنست که نصب خود را از سه شریک
 بدست کسی که شریک نیست اجاره دهد و یا از سه شریک خود سهمی اجرت دهد و یا اجاره دهد نصب یا
 و یا در سه شریک و قبول ابی یوسف و محمد صرح اجاره مشاع جایز است مسئله اجاره گرفتن دایره با اجرت
 مسئله مویانان و جامه جایز بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح اجاره گرفتن دایره بنان و جامه جایز نبود مسئله
 مشاع جزو آنست که شوهر و یا بر از وسطی منع کند و اگر عمل گرفت و یا بیمار شد تواند که اجاره شمع کند مسئله و اگر در
 است که طعام برای کودک اصلاح کند مسئله اگر دایره کودک را شریک سفند و او در دست اجاره مزد واجب نیاید
 مسئله اگر در میان بچه باشد و او بر سر گرفتن جامه بمقابل نصف جامه جایز نبود و تمام مالک بود بر اجاره اجرت مثل
 واجب آید و همچنین اگر اجیر گرفت بر سر گرفتن طعام با اجرت یکسانه از آن طعام اجرت فاسد بود و عمال اجرت مثل
 واجب آید مسئله اگر اجیر گرفت تا او مزد برای او چندین من نان بزد یکدم اما اجاره فاسد بود و قبول ابی یوسف و محمد صرح جایز بود
 مسئله اگر زمینی را استیجار کرد ماداران زمین حجت را نداد و گشت کند و یا آب دهد و گشت کند جایز بود و اگر شرط کرد
 ماد و بار حجت ماند و یا جو به او بجا و نذر و مدان زمین سر کهن اندازد و اجاره فاسد شود مسئله اگر زمینی را اجاره داد بر
 زراعت و با اجرت آن زمین زمین دیگر از ستا بر شد تا موزراعت کند جایز نبود همچنین اگر سه اجاره داد بر
 ساکن شدن بر آن شرط کرد تا بری نیز سر خود بجا آورد تا موزاکن شود و اجرت آن سر کسبی این سر بود جایز بود
 بقول فسخ جایز بود مسئله اگر طعام میان دو شریک شد یک شریک دوم را اجیر گرفت بر سر گرفتن شریک طعام
 بر گرفتن سب واجب نیاید و بقول شافعی روح اجیر می بود مسئله اگر این مرسوم را از زمین استیجار کرد
 اجاره جایز نبود و اجیر واجب نیاید مسئله اگر زمینی استیجار کرد و ذکر زراعت نکرد و یا

زراعت مستحق کرد اجارت فاسد بود و بقول مخور اجارت فاسد بود پس اگر در صورت زراعت کرد
 و هبت گذشت اجرتی واجب آید مسئله اگر در از گوشه را اجارت گرفت تا آنکه بیات دم و بازترین
 کرد اجارت جایز بود پس اگر بار کرد آنچه مردم بگردد و در از گوشه هلاک شد سانس نشود و اگر در که
 پس مرا و راست اجرتی و اگر خصومت کردند پیش از آنکه زراعت کند در سلا اول و با پیش از آنکه
 کنند در مسئله دوم عقدا اجارت بشکند با **باب** الاجیر اجیر بر دو نوع است اجیر مشترک است
 اجیر خاص اجیر مشترک است که برای شخصی معین عمل کند بلکه برای بسیار عمل کند و اجرت در آن
 مگر عمل چون زگر زبرد کوب و گادزو کالا بدست اجیر مشترک است بود و اگر هلاک شود ضمانت اجیر
 بقول ابی یوسف و محمد بن عثمان واجب آید اگر آتش غلبه بسوزد و یادشسته مکاره که دفعه آن
 بود غارت کند مسئله اگر جابه سبب کوفتن باره شود یا حال بلغزید و کالا هلاک شد و یا سینه کدر
 مکاری باز بسته بود بریده شد و یا شسته را سیکه گشتی غرق گشت و کالا هلاک شد در هر چهار ضایع
 بر اجیر واجب شود و بقول زفر و شافعی رحم واجب نشود مسئله اگر در شسته آدیسان او در غرق
 شدند بر اجیر ضمان آدیسان واجب نیاید مسئله اگر شخصی را اجیر گرفت تا جب آب از فرات گذرد
 پس برگرفت و در اثار راه بیفاد جب نکت مالک جب مخیر بود یا قیمت جب در جای که
 برداشته است تضمین کند و مرز ند بر یا قیمت جب در جاسه که شکسته است تضمین کند و مرد
 بحساب آن بدید مسئله اگر فساد فصد کرد و یا حجام و یا بنسج حیوان را شتر زد و از مواضع عقاد
 نکردند اگر هلاک شود ضمانت مسئله اجیر خاص است که چون نفس خود را تسلیم کرد در مدت اجارت اجرت
 واجب آید اگر چه عمل نکرد چنانکه اگر شخصی را اجیر گرفت بر خدمت و یا بر چرانیدن گوسفندان مسئله اجیر خاص
 ضمانت نشود آنچه در دست او یا سبب عمل او هلاک شود مسئله اگر در زیر اجیر گرفت و گفت اگر این جابه بار
 دوختی یکدم دهم و اگر رومی دو دو دهم جایز بود و اگر پارسی دوخت یکدم واجب آید و اگر رومی دو
 دو دهم واجب آید مسئله اگر گفت اگر امروز دوختی یکدم و اگر فردا دوختی نیم دهم اگر امروز دوخت یکدم دهم
 و اگر فردا دوخت اجرت مثل آید و بقول یوسف و محمد هر دو شرط جایز بود اگر امروز دوخت یکدم دهم
 و اگر فردا دوخت نیم دهم و بقول زفر هر دو شرط فاسد بود مسئله اگر دو کاه یا خاند را با اجارت داد
 اگر عطار را سکن کسی در آن یکدم دهم و اگر آشکارا سکن کند ده دهم جایز بود و اگر آشکارا سکن کرد و دو دهم

اینست که در صورت زراعت
 برای اجارت
 منفعت اجاره
 فاسد شد
 پس در از گوشه
 هلاک شد
 ضمانت اجیر
 در هر چهار ضایع
 مسئله اگر فساد فصد کرد
 و یا حجام و یا بنسج
 حیوان را شتر زد
 و از مواضع عقاد
 نکردند اگر هلاک
 شود ضمانت مسئله
 اجیر خاص است
 که چون نفس خود
 را تسلیم کرد
 در مدت اجارت
 اجرت واجب آید
 اگر چه عمل نکرد
 چنانکه اگر شخصی
 را اجیر گرفت
 بر خدمت و یا
 بر چرانیدن
 گوسفندان
 مسئله اجیر خاص
 ضمانت نشود
 آنچه در دست او
 یا سبب عمل او
 هلاک شود
 مسئله اگر در زیر
 اجیر گرفت و گفت
 اگر این جابه بار
 دوختی یکدم دهم
 و اگر رومی دو دو
 دهم جایز بود
 و اگر پارسی دوخت
 یکدم واجب آید
 و اگر رومی دو
 دو دهم واجب آید
 مسئله اگر گفت
 اگر امروز دوختی
 یکدم و اگر فردا
 دوختی نیم دهم
 اگر امروز دوخت
 یکدم دهم و اگر
 فردا دوخت اجرت
 مثل آید و بقول
 یوسف و محمد هر
 دو شرط جایز
 بود اگر امروز
 دوخت یکدم دهم
 و اگر فردا دوخت
 نیم دهم و بقول
 زفر هر دو شرط
 فاسد بود
 مسئله اگر دو کاه
 یا خاند را با
 اجارت داد اگر
 عطار را سکن
 کسی در آن یکدم
 دهم و اگر آشکارا
 سکن کند ده دهم
 جایز بود و اگر
 آشکارا سکن کرد
 و دو دهم

بسیار است و با حیرت تباری همان عروسی طعام پذیرد وزن ظلم کرد و یاد و کانی را استیجار کرد و برای تجارت مال او هلاک شد و یا مالک دو کانی مفلس شد و پرواها بر آمد معاینه و بیان و یا با قرار و بجز این دو کان مال دیگر ندارد و در هیچ مسایل قاضی اجارت فسخ کند و چنین اگر او را به استیجار کرد برای سفر و از سفر باز نماند چنانچه برای طلب غنیمی رفت و غنیم حاضر شد و با برای او اجماع میرفت و وقت چه گذشت این ضرر بود و تواند که اجارت فسخ کند مسکن سکاری تواند که نسبت اجارت فسخ کند و بقول شافعی رحم اجارت را فسخ نکند مگر بیع باب المتفرقات

مسئله اگر زمینی را استیجار کرد و یا عاریت خواست و پروردگار زمین آتش زد و چیز از زمین دیگر نماند و خسار من شود مسئله اگر در زمینی و یا زنگری کسی در دوکان خود نشاند تا کار کند و با نصف اجرت مشروط کرد جایز بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد و تا بر او حمل نهند و دو کس سوار شوند تا گاه جایز بود و تواند که محل متناهی نهند و اگر صاحب شتر محل را بینه بهتر بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد تا مقداری از توشه بار کند و آن مقدار در راه بخورد و اگر عوض آن که خورده است در توشه زیادت کند جایز بود مسئله عقد بار که ضمانت بوقت در سیر و بهت اجارت و فسخ اجارت و فرار همه و معامله و مضاربت دو کانه و شخصی گردانیدن و وصیت کردن و مضار دادن و امیر گردانیدن و طلاق گفتن و آزاد کردن و بقول شافعی رحم اضافت اجارت بوقت جایز بود مسئله عقدای که مضار بوقت جایز نبوده است بیع و اجازت بیع و فسخ بیع و همت و شرکت و شریک و نکاح و رهنه و صلح از مال و اراد از مال **کتاب المکاتب** مسئله کتابت عجارت آزاد کردن ملوک است یا در حال در قبه و مستقبل مسئله اگر بنده و یا کنیزک مکانی گردانید بر مالی و او قبول کرد و بیگانه شود مسئله اگر بنده سفیر ماقبل المکاتب گردانید بر مالی و او قبول کرد جایز بود مسئله کتابت مال موبل و بیخوم جایز بود تا اگر مکانی گردانید شریکیه مال کتابت در حال ادا کند و یا بچندن مهلت و یا در سفر چنانچه درم ادا کند جایز بود و بقول شافعی رحم کتابت مال موبل جایز نبود مسئله اگر مولی بنده را گفت بر تو زار درم کرد که بخوم ادا کنی تخم اول چندین درم چون هزار درم ادا کنی از او باستی و اگر عاجز شوی بنده باشی و بنده گرد مکانی شود و از دست مولی بیرون آید فاما از ملک مولی بیرون نیاید تا از آن که مال ادا کند مسئله اگر مولی کنیزک مکانی را و طلی کرد و یا بر او یا بر فرزند او خیانت کرد و یا مال تلف کرد مولی ضامن شود مسئله اگر مسلمانی بنده خود را بر قیمت او و یا بر غیر او یا بر خوک مکانی گردانید کتابت فاسد شود و اگر بنده خردا کرد و دانه شود و لازم شود بر دهنه که در قیمت خود بر آید مولی سعایت کند و اگر

بسیار است و با حیرت تباری همان عروسی طعام پذیرد وزن ظلم کرد و یاد و کانی را استیجار کرد و برای تجارت مال او هلاک شد و یا مالک دو کانی مفلس شد و پرواها بر آمد معاینه و بیان و یا با قرار و بجز این دو کان مال دیگر ندارد و در هیچ مسایل قاضی اجارت فسخ کند و چنین اگر او را به استیجار کرد برای سفر و از سفر باز نماند چنانچه برای طلب غنیمی رفت و غنیم حاضر شد و با برای او اجماع میرفت و وقت چه گذشت این ضرر بود و تواند که اجارت فسخ کند مسکن سکاری تواند که نسبت اجارت فسخ کند و بقول شافعی رحم اجارت را فسخ نکند مگر بیع باب المتفرقات

مسئله اگر زمینی را استیجار کرد و یا عاریت خواست و پروردگار زمین آتش زد و چیز از زمین دیگر نماند و خسار من شود مسئله اگر در زمینی و یا زنگری کسی در دوکان خود نشاند تا کار کند و با نصف اجرت مشروط کرد جایز بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد و تا بر او حمل نهند و دو کس سوار شوند تا گاه جایز بود و تواند که محل متناهی نهند و اگر صاحب شتر محل را بینه بهتر بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد تا مقداری از توشه بار کند و آن مقدار در راه بخورد و اگر عوض آن که خورده است در توشه زیادت کند جایز بود مسئله عقد بار که ضمانت بوقت در سیر و بهت اجارت و فسخ اجارت و فرار همه و معامله و مضاربت دو کانه و شخصی گردانیدن و وصیت کردن و مضار دادن و امیر گردانیدن و طلاق گفتن و آزاد کردن و بقول شافعی رحم اضافت اجارت بوقت جایز بود مسئله عقدای که مضار بوقت جایز نبوده است بیع و اجازت بیع و فسخ بیع و همت و شرکت و شریک و نکاح و رهنه و صلح از مال و اراد از مال **کتاب المکاتب** مسئله کتابت عجارت آزاد کردن ملوک است یا در حال در قبه و مستقبل مسئله اگر بنده و یا کنیزک مکانی گردانید بر مالی و او قبول کرد و بیگانه شود مسئله اگر بنده سفیر ماقبل المکاتب گردانید بر مالی و او قبول کرد جایز بود مسئله کتابت مال موبل و بیخوم جایز بود تا اگر مکانی گردانید شریکیه مال کتابت در حال ادا کند و یا بچندن مهلت و یا در سفر چنانچه درم ادا کند جایز بود و بقول شافعی رحم کتابت مال موبل جایز نبود مسئله اگر مولی بنده را گفت بر تو زار درم کرد که بخوم ادا کنی تخم اول چندین درم چون هزار درم ادا کنی از او باستی و اگر عاجز شوی بنده باشی و بنده گرد مکانی شود و از دست مولی بیرون آید فاما از ملک مولی بیرون نیاید تا از آن که مال ادا کند مسئله اگر مولی کنیزک مکانی را و طلی کرد و یا بر او یا بر فرزند او خیانت کرد و یا مال تلف کرد مولی ضامن شود مسئله اگر مسلمانی بنده خود را بر قیمت او و یا بر غیر او یا بر خوک مکانی گردانید کتابت فاسد شود و اگر بنده خردا کرد و دانه شود و لازم شود بر دهنه که در قیمت خود بر آید مولی سعایت کند و اگر

مسئله اگر زمینی را استیجار کرد و یا عاریت خواست و پروردگار زمین آتش زد و چیز از زمین دیگر نماند و خسار من شود مسئله اگر در زمینی و یا زنگری کسی در دوکان خود نشاند تا کار کند و با نصف اجرت مشروط کرد جایز بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد و تا بر او حمل نهند و دو کس سوار شوند تا گاه جایز بود و تواند که محل متناهی نهند و اگر صاحب شتر محل را بینه بهتر بود مسئله اگر مشتری را استیجار کرد تا مقداری از توشه بار کند و آن مقدار در راه بخورد و اگر عوض آن که خورده است در توشه زیادت کند جایز بود مسئله عقد بار که ضمانت بوقت در سیر و بهت اجارت و فسخ اجارت و فرار همه و معامله و مضاربت دو کانه و شخصی گردانیدن و وصیت کردن و مضار دادن و امیر گردانیدن و طلاق گفتن و آزاد کردن و بقول شافعی رحم اضافت اجارت بوقت جایز بود مسئله عقدای که مضار بوقت جایز نبوده است بیع و اجازت بیع و فسخ بیع و همت و شرکت و شریک و نکاح و رهنه و صلح از مال و اراد از مال **کتاب المکاتب** مسئله کتابت عجارت آزاد کردن ملوک است یا در حال در قبه و مستقبل مسئله اگر بنده و یا کنیزک مکانی گردانید بر مالی و او قبول کرد و بیگانه شود مسئله اگر بنده سفیر ماقبل المکاتب گردانید بر مالی و او قبول کرد جایز بود مسئله کتابت مال موبل و بیخوم جایز بود تا اگر مکانی گردانید شریکیه مال کتابت در حال ادا کند و یا بچندن مهلت و یا در سفر چنانچه درم ادا کند جایز بود و بقول شافعی رحم کتابت مال موبل جایز نبود مسئله اگر مولی بنده را گفت بر تو زار درم کرد که بخوم ادا کنی تخم اول چندین درم چون هزار درم ادا کنی از او باستی و اگر عاجز شوی بنده باشی و بنده گرد مکانی شود و از دست مولی بیرون آید فاما از ملک مولی بیرون نیاید تا از آن که مال ادا کند مسئله اگر مولی کنیزک مکانی را و طلی کرد و یا بر او یا بر فرزند او خیانت کرد و یا مال تلف کرد مولی ضامن شود مسئله اگر مسلمانی بنده خود را بر قیمت او و یا بر غیر او یا بر خوک مکانی گردانید کتابت فاسد شود و اگر بنده خردا کرد و دانه شود و لازم شود بر دهنه که در قیمت خود بر آید مولی سعایت کند و اگر

بسیار است و با حیرت تباری همان عروسی طعام پذیرد وزن ظلم کرد و یاد و کانی را استیجار کرد و برای تجارت مال او هلاک شد و یا مالک دو کانی مفلس شد و پرواها بر آمد معاینه و بیان و یا با قرار و بجز این دو کان مال دیگر ندارد و در هیچ مسایل قاضی اجارت فسخ کند و چنین اگر او را به استیجار کرد برای سفر و از سفر باز نماند چنانچه برای طلب غنیمی رفت و غنیم حاضر شد و با برای او اجماع میرفت و وقت چه گذشت این ضرر بود و تواند که اجارت فسخ کند مسکن سکاری تواند که نسبت اجارت فسخ کند و بقول شافعی رحم اجارت را فسخ نکند مگر بیع باب المتفرقات

مسئله اگر کتابی را از پدر یا مادر یا از غیر آن خرید و بعد از او مریض شد و بعد از آن مردی باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود

انکه این مرد است بعد از آن زنی باسحق برود و فرزند آن زن بنده باشد و بقول محمد
 زاده بقیه است مسئله اگر کتابی را از پدر یا مادر یا از غیر آن خرید و بعد از او مریض شد و بعد از آن مردی باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود
 خرید بعد از او مریض باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود
 مسئله اگر کتابی از آن مریض کنیز که انکاح کرده و او مریض شد و بعد از آن مریض فصل اگر کتابی
 از مریض خود فرزند او را در این کتاب را بخیر بود و یا بر کتاب ثابت باشد و یا نفس خود را حاضر کند از
 بدل کتاب و ام ولد شود مسئله اگر مریض ام ولد و یا پدر خود را کتاب کرد و جایز است و بیت مریض ام
 ولد بی عوض بی سعایت از او شود و فادار بصورت حکم در آن بود اگر مریض را بخیر این مریض دیگر نیست
 تخیر بود یا در ثلثان قیمت سعایت کند و یا در جمیع مال کتب سعایت کند و بقول بیوسف رحم در اقل سعایت
 کند و بقول محمد رحم در اقل از ثلثان قیمت و از ثلثان بدل کتاب سعایت کند مسئله اگر مریض کتابی خود
 دیگر را بنده جایز بود و این کتاب را بخیر بود و یا بر کتاب ثابت باشد و یا نفس خود را از بدل کتاب حاضر کند
 و اگر کتاب ثابت باشد مریض برود و بخیر او مال دیگر ندارد و این بر غیر بود یا در ثلثان قیمت سعایت کند و یا در ثلثان
 مال کتب و بقول بیوسف و محمد رحم آنچه کمتر است در آن سعایت کند مسئله اگر مریض کتاب خود را بر هزار درم
 از او کرد و مال کتاب از وی قطع شود مسئله اگر کتابی را بنده بر هزار درم تا یکسال بر پانصد درم حال صلح کرد
 جایز بود مسئله اگر بیماری بنده خود را کتابی را بنده بر هزار درم تا یکسال قیمت این بنده هزار درم است و چون
 برود و بخیر این کتاب مال دیگر نگذاشت و در شراعت نکند و این کتاب ثلثان دو هزار در حال ادا کند و باقی قیمت
 دهد و یا نفس خود را حاضر کند و باز بنده شود و بقول محمد رحم ثلثان یک هزار در حال ادا کند و باقی قیمت دهد و یا نفس
 را حاضر کند و باز بنده شود مسئله اگر بیماری بنده را کتابی را بنده بر هزار درم به قیمت یکساله و قیمت او دو هزار درم
 در ورثه اجارت نکند و بخیر او مال دیگر نیست ثلثان قیمت در حال ادا کند و یا بنده شود و باسحق مسئله
 اگر آزادی خود را گفت که بنده خود را کتابی کن بر هزار درم بدانکه اگر مریض درم تبوا و کنه او آزاد شود مریض
 شرط کتاب کرد و او هزار درم ادا کند بنده از او شود و اگر پیش از آزاد کردن این جزیه بنده رسید و بنده قبول
 کرد کتاب مسئله اگر مریض بنده حاضر و غایب در کتابی را بنده حاضر قبول کرد جایز بود و هر که نام کرد او
 بر او آزاد شود و هر که از ایشان ادا کرد در دو مریض و مریضی تواند که غایب را بر کتاب بدل کتاب بگیرد و اگر
 بنده غایب کتاب را قبول کرد و بنده مسئله کنیز را کتابی را بنده بر هزار درم از نفس خود و از دایه خود و او جایز بود

مسئله اگر کتابی را از پدر یا مادر یا از غیر آن خرید و بعد از او مریض شد و بعد از آن مردی باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود
 خرید بعد از او مریض باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود
 مسئله اگر کتابی از آن مریض کنیز که انکاح کرده و او مریض شد و بعد از آن مریض فصل اگر کتابی
 از مریض خود فرزند او را در این کتاب را بخیر بود و یا بر کتاب ثابت باشد و یا نفس خود را حاضر کند از
 بدل کتاب و ام ولد شود مسئله اگر مریض ام ولد و یا پدر خود را کتاب کرد و جایز است و بیت مریض ام
 ولد بی عوض بی سعایت از او شود و فادار بصورت حکم در آن بود اگر مریض را بخیر این مریض دیگر نیست
 تخیر بود یا در ثلثان قیمت سعایت کند و یا در جمیع مال کتب سعایت کند و بقول بیوسف رحم در اقل سعایت
 کند و بقول محمد رحم در اقل از ثلثان قیمت و از ثلثان بدل کتاب سعایت کند مسئله اگر مریض کتابی خود
 دیگر را بنده جایز بود و این کتاب را بخیر بود و یا بر کتاب ثابت باشد و یا نفس خود را از بدل کتاب حاضر کند
 و اگر کتاب ثابت باشد مریض برود و بخیر او مال دیگر ندارد و این بر غیر بود یا در ثلثان قیمت سعایت کند و یا در ثلثان
 مال کتب و بقول بیوسف و محمد رحم آنچه کمتر است در آن سعایت کند مسئله اگر مریض کتاب خود را بر هزار درم
 از او کرد و مال کتاب از وی قطع شود مسئله اگر کتابی را بنده بر هزار درم تا یکسال بر پانصد درم حال صلح کرد
 جایز بود مسئله اگر بیماری بنده خود را کتابی را بنده بر هزار درم تا یکسال قیمت این بنده هزار درم است و چون
 برود و بخیر این کتاب مال دیگر نگذاشت و در شراعت نکند و این کتاب ثلثان دو هزار در حال ادا کند و باقی قیمت
 دهد و یا نفس خود را حاضر کند و باز بنده شود و بقول محمد رحم ثلثان یک هزار در حال ادا کند و باقی قیمت دهد و یا نفس
 را حاضر کند و باز بنده شود مسئله اگر بیماری بنده را کتابی را بنده بر هزار درم به قیمت یکساله و قیمت او دو هزار درم
 در ورثه اجارت نکند و بخیر او مال دیگر نیست ثلثان قیمت در حال ادا کند و یا بنده شود و باسحق مسئله
 اگر آزادی خود را گفت که بنده خود را کتابی کن بر هزار درم بدانکه اگر مریض درم تبوا و کنه او آزاد شود مریض
 شرط کتاب کرد و او هزار درم ادا کند بنده از او شود و اگر پیش از آزاد کردن این جزیه بنده رسید و بنده قبول
 کرد کتاب مسئله اگر مریض بنده حاضر و غایب در کتابی را بنده حاضر قبول کرد جایز بود و هر که نام کرد او
 بر او آزاد شود و هر که از ایشان ادا کرد در دو مریض و مریضی تواند که غایب را بر کتاب بدل کتاب بگیرد و اگر
 بنده غایب کتاب را قبول کرد و بنده مسئله کنیز را کتابی را بنده بر هزار درم از نفس خود و از دایه خود و او جایز بود

مسئله اگر کتابی را از پدر یا مادر یا از غیر آن خرید و بعد از او مریض شد و بعد از آن مردی باسحق برود و در صورتی که در کتاب در حال واجب بود

بسیار از این کتاب در دسترس است و در کتابخانه های مختلف موجود است.

در اثبات ادوات بر وجه کتاب است العبد المشرک مسکنه است شرک میان

دو کس یک شریک در شرک دوم را اذن کرد تا نصیب خود را به هزار درم مکاتب کند و بدل کتابت قضا کند بعد بنده از ادوات بدل کتابت عاجز شد باقی مقبوض تقاضی بود و بقول ابیوسف و محمد رحم هر دو شریک را بود مسئله کنیزکی است مشترک میان دو کس هر دو شریک این کنیز را مکاتبه کردند یکی از این شرکایان وطنی کرد و این کنیز فرزند آورد و وطنی دعوی نسب کرد بعد شریک دوم نیز این کنیز را وطنی کرد کنیز فرزند آورد و وطنی دعوی نسب کرد بعد کنیز از ادوات بدل کتابت عاجز شد کنیز ام ولد و اول اول بود و مدعی اول برای شریک دوم غنیمت کنیز و نیمه هر کنیز ضامن شو و شریک دوم برای شریک اول تمام هر کنیز و قیمت فرزند ضامن شو و نسب فرزند از شریک دوم ثابت شود هر کدام که هر کنیز دیگر جایز بود و بقول ابیوسف هر شریک اول برای شریک دوم نصف قیمت مکاتبه ضامن شود و بقول محمد رحم آنچه کمتر بود از نصف قیمت کنیز و از نصف باقی از بدل کتابت شریک اول برای شریک دوم ضامن شود و اگر شریک دوم کنیز را وطنی نکرد و لیکن برادر داند بعد کنیز از ادوات بدل کتابت عاجز شد برادر شود و کنیز کام ولد شریک اول بود و برای شریک دوم نصف قیمت کنیز و نصف عقر او ضامن شود و شریک اول بود مسئله اگر دو شریک کنیز مشترک را مکاتبه کردند بعد یک آزاد کرد و او توانگر است بعد کنیز از ادوات بدل کتابت عاجز شد از ادوات بدل کتابت عاجز شد و بعد از آن مجموع کند بر کنیز و بقول ابیوسف و محمد رحم رجوع نکند مسئله است مشترک میان دو کس یک شریک این بنده را بعد از آن که بعد شریک دوم آزاد کرد و او توانگر است شریک اول مخیر بود یا شریک دوم غنیمت مدبر تصنیف کند و یا برادر نصیب خود سعایت فرماید و یا آزاد کند و اگر شریک اول آزاد کرد بعد شریک دوم مدبر کرد شریک دوم تواند که شریک اول تصنیف کند و بقول ابیوسف و محمد رحم مسئله اول احتیاق شریک دوم باطل بود و شریک برای شریک دوم نصف قیمت بنده ضامن شود و اگر چه در رویش بود در مسئله دوم تدبیر شریک دوم باطل بود و شریک اول برای شریک دوم نصف قیمت بنده ضامن شود اگر تو اگر بود و اگر در رویش است بنده در نصف قیمت خود بر شریک دوم سعایت کند یا سعایت ملکات عجز و موت المولی مسئله اگر کتابت عاجز شد از ادوات یک نجوم او را مالیت در سفر که نجوم بر میداد می یافت دار و بر دیگر حاکم تعجب نکند در تعجز او تا سه روز منتظر باشد اگر سه روز گذشت و مال حاصل نشد و مولی طلب تعجز بنده میکند حکم تعجز کند و کتابت فسخ شود

این کتاب در دسترس است و در کتابخانه های مختلف موجود است.

بسیار از این کتاب در دسترس است و در کتابخانه های مختلف موجود است.

و قبول ایسویف زح تا از دو بجم عاجز شد فسخ کتابت جایز بود مسئله اگر کتابت از بجم عاجز شد و بجم
 بر ضد کتابت کتابت فسخ کند جایز بود مسئله چون کتابت فسخ کردند احکام رقیب باز آید و هر چه از کتاب
 حاصل کرده است مولی را بود مسئله اگر کتابت بر مولی گذاشت کتابت را فسخ نکنند و بدل کتابت
 او دهند و در آخر جز از اجزاء حیوت او حکم بقیق او کنند و آنچه از او بدل کتابت باقی ماند بورش
 سگات دهند و بقول شافعی رح کتابت باطل شود و او بنده مرده باشد و آنچه گذاشته است سگات بود
 مسئله اگر کتابت برده ما گذاشت و فرزندی گذاشته که در حالت کتابت زاده است فرزند در بدل
 کتابت سعایت کند بجم پدر و چون ادا کرد حکم کند که او و پدر او پیش از موت از او شده است مسئله
 اگر کتابت بر موی فرزند گذاشت که در حالت کتابت بخبریده است اگر فرزند بدل کتابت پدر در حال
 ادا کند آزاد شود و اگر در حال ادا نکرده باشد و بقول ایسویف و محمد رح بدل کتابت پدر بجم پدر
 کند مسئله اگر کتابت بر خود را خرید و بر موی بدل کتابت گذاشت پس از ویرایش برود و همچنین اگر کتابت
 و پس او هر دو یک عقد کتابت مکاتب شده اند در صورت نیز پس ویرایش بر مسئله اگر کتابت بر موی
 فرزندی از زنی حرة گذاشت و دامی یافت دارد در دیگری که بدل کتابت بدان ادا شود و فرزند
 کرد و بارش جنابت بر عاقله یا در حکم شد این حکم پنجاب بر عاقله یا در حکم پنجاب کتابت نبود و اگر فرزند مرد و
 مادر فرزند مولی پدر او در ولاد او خصوصت کردند و برای موالی مادر حکم شد این حکم بود پنجاب کتابت مسئله
 اگر کتابت از زکوة یافت و مولی او اکر بعد عاجز شد ادا مال کتابت متولی را حلال بود مسئله اگر
 جنابت کرد و پیش از آنکه مولی را جنابت او معلوم شود این بنده را کتابت گردانید بعد عاجز شد از ادا مال
 کتابت بر موی لازم شود که بنده مولی جنابت دفع کند و یا ارش جنابت دهد و بنده را باز خرید و همچنین اگر کتابت
 جنابت کرد و هنوز جنابت حکم نشده بود که بنده عاجز شد از ادا مال کتابت نیز بر مولی واجب است که بنده
 دفع کند و یا قدا دهد و بقول زورج ارش جنابت و ام بود بر کتابت و تواند که بنده را برای ارش جنابت
 بفروشد و اگر جنابت حکم شد بر کتابت بعد عاجز شد از ادا بدل کتابت ارش جنابت دین بود بر کتابت
 این ام بفروشد مسئله اگر مولی کتابت بر موی فسخ شود و مکاتب مال کتابت را بورش او بجز آن بجم او ادا کند
 مسئله اگر بنده ورثه سگات را از ادا کردند آزاد شود و مال کتابت او ساقط شود و اگر بعضی از ورثه از ادا کردند
 نافذ نبود و نزد یک امام شافعی رح محقق بود کتابت او لا مسئله اگر مولی ملوک خود را آزاد کرد و در

و قبول ایسویف زح تا از دو بجم عاجز شد فسخ کتابت جایز بود مسئله اگر کتابت از بجم عاجز شد و بجم
 بر ضد کتابت کتابت فسخ کند جایز بود مسئله چون کتابت فسخ کردند احکام رقیب باز آید و هر چه از کتاب
 حاصل کرده است مولی را بود مسئله اگر کتابت بر مولی گذاشت کتابت را فسخ نکنند و بدل کتابت
 او دهند و در آخر جز از اجزاء حیوت او حکم بقیق او کنند و آنچه از او بدل کتابت باقی ماند بورش
 سگات دهند و بقول شافعی رح کتابت باطل شود و او بنده مرده باشد و آنچه گذاشته است سگات بود
 مسئله اگر کتابت برده ما گذاشت و فرزندی گذاشته که در حالت کتابت زاده است فرزند در بدل
 کتابت سعایت کند بجم پدر و چون ادا کرد حکم کند که او و پدر او پیش از موت از او شده است مسئله
 اگر کتابت بر موی فرزند گذاشت که در حالت کتابت بخبریده است اگر فرزند بدل کتابت پدر در حال
 ادا کند آزاد شود و اگر در حال ادا نکرده باشد و بقول ایسویف و محمد رح بدل کتابت پدر بجم پدر
 کند مسئله اگر کتابت بر خود را خرید و بر موی بدل کتابت گذاشت پس از ویرایش برود و همچنین اگر کتابت
 و پس او هر دو یک عقد کتابت مکاتب شده اند در صورت نیز پس ویرایش بر مسئله اگر کتابت بر موی
 فرزندی از زنی حرة گذاشت و دامی یافت دارد در دیگری که بدل کتابت بدان ادا شود و فرزند
 کرد و بارش جنابت بر عاقله یا در حکم شد این حکم پنجاب بر عاقله یا در حکم پنجاب کتابت نبود و اگر فرزند مرد و
 مادر فرزند مولی پدر او در ولاد او خصوصت کردند و برای موالی مادر حکم شد این حکم بود پنجاب کتابت مسئله
 اگر کتابت از زکوة یافت و مولی او اکر بعد عاجز شد ادا مال کتابت متولی را حلال بود مسئله اگر
 جنابت کرد و پیش از آنکه مولی را جنابت او معلوم شود این بنده را کتابت گردانید بعد عاجز شد از ادا مال
 کتابت بر موی لازم شود که بنده مولی جنابت دفع کند و یا ارش جنابت دهد و بنده را باز خرید و همچنین اگر کتابت
 جنابت کرد و هنوز جنابت حکم نشده بود که بنده عاجز شد از ادا مال کتابت نیز بر مولی واجب است که بنده
 دفع کند و یا قدا دهد و بقول زورج ارش جنابت و ام بود بر کتابت و تواند که بنده را برای ارش جنابت
 بفروشد و اگر جنابت حکم شد بر کتابت بعد عاجز شد از ادا بدل کتابت ارش جنابت دین بود بر کتابت
 این ام بفروشد مسئله اگر مولی کتابت بر موی فسخ شود و مکاتب مال کتابت را بورش او بجز آن بجم او ادا کند
 مسئله اگر بنده ورثه سگات را از ادا کردند آزاد شود و مال کتابت او ساقط شود و اگر بعضی از ورثه از ادا کردند
 نافذ نبود و نزد یک امام شافعی رح محقق بود کتابت او لا مسئله اگر مولی ملوک خود را آزاد کرد و در

فانما سألني كذا قال لا بأس به

مسئله اول در صورتی که پدر یا مادر مالک باشد و فرزند را بدهد...

مسئله اول اگر شرط کرده که ولا باشد شرط باطل شود و ولایت را بر او مسئله اگر بنده زید کتبی عمر و انعام کرده و کتبی را آزاد کرده و او مال بود کتبی و عمل او آزاد شود و ولایت عمل سوگند را بر او بود و از سوگند در انتقال نشود اگر کتبی بعد از عتق فرزند آورد بیشتر از شش ماه و لا فرزند مولی مادر را بود و چون بنده آزاد شود و لا پس با بنجاب مولی خود بکشد و لا پس از مولی منتقل شود و سوگند بر او مسئله اگر عتق غیر بی نكاح کرده و این مسئله فرزند آورد و لا فرزند مولی مادر را بود و همچنین اگر بر باد گیری عقد و لا نسبت به نیز و لا فرزند مادر را بود و بقول ابویوسف در هر دو فصل عمل فرزند سوگند را بر او بود و سوگند فرزند مولی پدر او باشد مسئله از او گذشته مقدم است در میراث از او کرده شده از و ایتان بدو اگر جام و آزاد کننده موخر است از محبته نسبت مسئله اگر عتق بعد از مولی بر دیر است او پس آن سوگند را بر او بدو دختران او را مسئله زنا زنا دلازمت گر که ملوک خود را آزاد کرده با و یا کرده باشد و یا این نشان مکات کرده باشد و یا مکات ایشان دیگر یا مکات کرده با یا این نشان پدر کرده باشد یا پدر کرده ایشان دیگر یا مکات کند یا جز و لا کنند زنان از عتق خود یا عتق خود فصل مسئله اگر مرد بدست زید سلام آورد و یا او عقد مولا است بدانکه زید ازین سلمان ه میراث برد و خون بهار او دید و یا برد زید سلام آورد و یا عمر و عقد و لا است در هر دو صورت و لا جایز بود و میراث او سوگند مولا را بر او بدست او نیز مولی مولا ده و اگر او را دیگر باشد اگر چه دو الارحام بود چون عمه و خاله و غیر آن اثر از سوگند مولا و عقول شافعی رحم عقد مولات بیچ نیست مسئله تواند که و لا مولات را حضور مولی مولات انتقال کند مادامیکه از و دیت نداده است و یا دیگری عقد مولات بندد اما عتق نتواند که با دیگری عقد مولا بنده مسئله اگر زنی با مردی عقد و لا است بعد از فرزند آورد که پدر او معلوم نیست فرزند نیز در و لا را در آید کتبی الا اگر مسئله اگر اه عبارت از فعلیت که بر دم برد گیری کند پس رضایت آن را ایل شود و شرط اگر اه آنست که اگر اه کند در قدرت بود تحقیق آنچه بدان تقدیر میکند و می ترساند سلطان بود و یا در دو نیز رسیدن که شرط است از آنچه تقدیر میکند و می ترساند مسئله اگر اه کرد بر سر و شرط او قرار و اجازت بخت کشتن یا بزبون سخت و یا بچسبیدن دست دراز کرده مخیر بود که بعد از و یا اگر اه در اجازت و فسخ بی مسئله در بیع با که بعد از قبض بیع ملک است شود و بقول زفر خراسانی شود مسئله اگر باید من ظهور قبض کرده اجازت بود و همچنین اگر بطور تسلیم بیع کرد نیز اجازت بود مسئله اگر بیع بدست مشتری هلاک شد و مشتری کرده نیت و اگر اه بر ایام است مسئله

در صورتی که پدر یا مادر مالک باشد و فرزند را بدهد...

مسئله اول در صورتی که پدر یا مادر مالک باشد و فرزند را بدهد...

فیت یتیم بر بانی خضامن شود و مکره تواند که اگر آه کننده را تعیین کند مسئله اگر آه کرده در خوردن گوشت
و یا مردار یا خون یا بر آشامیدن خمر چسب که درین باز کردن یا بقید کردن حلال بود که بخورد و اگر کشیدن یا بترکان
و یا بی بریدن عضو ترسانند در صورت حلال بود که بخورد و روان نباشد که صبر کند و بکشاند و اگر صبر کرد و خورد
گشته شده باز کار بود مسئله اگر آه کرده تا مال مسلمانی تلف کند و یا کافرشود و حرام و یا غیر علیهم السلام را
در شام گوید و اگر کشیدن میباید برین عضو بود در حضرت بود که اظهار کند که نمی کند و یا مال مسلمان هلاک کند و اگر اظهار کرد
و دل او بایمان آرمیده بود و زیبار نبود و اگر کفر نکند یا مال مسلمان هلاک کرد و صبر کرد تا گشته شد شب با جور بود
و اگر آه کرده و یا هلاک مال مسلمان بحکم صریح قید بود و روا نباشد که کفر گوید و یا مال مسلمان هلاک کند و صاحب مال
بعد از روال اگر آه تواند که از آه کننده تا وان استان مسئله اگر آه کرده در کشیدن کشتن زکری بخوت کشتن برود
که کشد و صبر کند تا گشته شود و اگر کشت بر کار بود و قصاص بر آه کننده واجب شد و اگر بعد از آن که گشته و واجب نشود
و بیوسعت در سجده واجب نشود و بقول شافعی هر چه بر آه کند و بر کشنده مسئله اگر آه کرده در نماز را
گردد و یا بنده را از او کند و ز را طلاق گفت و بنده را از او کرد طلاق واقع شود و بنده از او شود و در طلاق پیش
از دخول طلاق گویند و آزا آه کننده بقیه بنده و نبی هر چه بر آه کند و بر کشنده مسئله اگر آه کرده بر کشنده
و او ردت اظهار کرد و دل او آرمیده بود بایمان زدن او تبیین شود کتاب حج جبر عبارت از نسیه کردن است
از تصرف افضل یعنی جبر در احوال بودند در افعال استیجاب صغیر و بزرگی و دیوانگیت مسئله تصرف کودک بنده
از آن می باز بود مسئله تصرف دیوانه بجهت عالی روا نبود و هر که از ایشان خرید و یا فروخت کند و او فروختن و خریدن
می اندولی مخیر بود در اجاره و فسخ مسئله اگر کسی بوجوهی بنده ملل کسی هلاک کرد خضامن شود مسئله اگر کودک
و یا محنون برای کسی اقرار کردند نافذ نبود و اقرار بنده در حق بنده نافذست در حق سویی نافذ نیست تا اگر برای کسی
اقرار کرد بعد از اشدن لازم شود و اگر بنده بجد و یا بقصاص اقرار کرد در حال بر و لازم شود مسئله اگر آزادی عاقل
و باهم سفیه است بروی حجر جایز نبود و بقول ابیوسف هر چه در حق بنده حج جایز بود مسئله اگر کودک یا بنده شد در
فیت حال او بد و تسلیم نکند و تا بیت و نجاله نشود و اگر پیش از مدت تصرف کرد در مال خود تصرف او
جایز بود و چون بیت نجاله شد و در هر دو شرط ظاهر نشد و منفعت مال او بد و تسلیم کنند و بقول ابیوسف
و محمد هر چه تا شد ظاهر نشود مال او بد و بنده مسئله بر جرم عاقل بسبب فسق و غفلت و دوام حجر جایز نبود
و بقول ابیوسف و محمد بجهت فسق و غفلت جایز بود که حجر کند و بقول شافعی رحم

مسئله اگر آه کرده در خوردن گوشت یا مردار یا خون یا بر آشامیدن خمر چسب که درین باز کردن یا بقید کردن حلال بود که بخورد و اگر کشیدن یا بترکان و یا بی بریدن عضو ترسانند در صورت حلال بود که بخورد و روان نباشد که صبر کند و بکشاند و اگر صبر کرد و خورد گشته شده باز کار بود مسئله اگر آه کرده تا مال مسلمانی تلف کند و یا کافرشود و حرام و یا غیر علیهم السلام را در شام گوید و اگر کشیدن میباید برین عضو بود در حضرت بود که اظهار کند که نمی کند و یا مال مسلمان هلاک کند و اگر اظهار کرد و دل او بایمان آرمیده بود و زیبار نبود و اگر کفر نکند یا مال مسلمان هلاک کرد و صبر کرد تا گشته شد شب با جور بود و اگر آه کرده و یا هلاک مال مسلمان بحکم صریح قید بود و روا نباشد که کفر گوید و یا مال مسلمان هلاک کند و صاحب مال بعد از روال اگر آه تواند که از آه کننده تا وان استان مسئله اگر آه کرده در کشیدن کشتن زکری بخوت کشتن برود که کشد و صبر کند تا گشته شود و اگر کشت بر کار بود و قصاص بر آه کننده واجب شد و اگر بعد از آن که گشته و واجب نشود و بیوسعت در سجده واجب نشود و بقول شافعی هر چه بر آه کند و بر کشنده مسئله اگر آه کرده در نماز را گردد و یا بنده را از او کند و ز را طلاق گفت و بنده را از او کرد طلاق واقع شود و بنده از او شود و در طلاق پیش از دخول طلاق گویند و آزا آه کننده بقیه بنده و نبی هر چه بر آه کند و بر کشنده مسئله اگر آه کرده بر کشنده و او ردت اظهار کرد و دل او آرمیده بود بایمان زدن او تبیین شود کتاب حج جبر عبارت از نسیه کردن است از تصرف افضل یعنی جبر در احوال بودند در افعال استیجاب صغیر و بزرگی و دیوانگیت مسئله تصرف کودک بنده از آن می باز بود مسئله تصرف دیوانه بجهت عالی روا نبود و هر که از ایشان خرید و یا فروخت کند و او فروختن و خریدن می اندولی مخیر بود در اجاره و فسخ مسئله اگر کسی بوجوهی بنده ملل کسی هلاک کرد خضامن شود مسئله اگر کودک و یا محنون برای کسی اقرار کردند نافذ نبود و اقرار بنده در حق بنده نافذست در حق سویی نافذ نیست تا اگر برای کسی اقرار کرد بعد از اشدن لازم شود و اگر بنده بجد و یا بقصاص اقرار کرد در حال بر و لازم شود مسئله اگر آزادی عاقل و باهم سفیه است بروی حجر جایز نبود و بقول ابیوسف هر چه در حق بنده حج جایز بود مسئله اگر کودک یا بنده شد در فیت حال او بد و تسلیم نکند و تا بیت و نجاله نشود و اگر پیش از مدت تصرف کرد در مال خود تصرف او جایز بود و چون بیت نجاله شد و در هر دو شرط ظاهر نشد و منفعت مال او بد و تسلیم کنند و بقول ابیوسف و محمد هر چه تا شد ظاهر نشود مال او بد و بنده مسئله بر جرم عاقل بسبب فسق و غفلت و دوام حجر جایز نبود و بقول ابیوسف و محمد بجهت فسق و غفلت جایز بود که حجر کند و بقول شافعی رحم

و یا بنده را از او کند و ز را طلاق گفت و بنده را از او کرد طلاق واقع شود و بنده از او شود و در طلاق پیش از دخول طلاق گویند و آزا آه کننده بقیه بنده و نبی هر چه بر آه کند و بر کشنده مسئله اگر آه کرده بر کشنده و او ردت اظهار کرد و دل او آرمیده بود بایمان زدن او تبیین شود کتاب حج جبر عبارت از نسیه کردن است از تصرف افضل یعنی جبر در احوال بودند در افعال استیجاب صغیر و بزرگی و دیوانگیت مسئله تصرف کودک بنده از آن می باز بود مسئله تصرف دیوانه بجهت عالی روا نبود و هر که از ایشان خرید و یا فروخت کند و او فروختن و خریدن می اندولی مخیر بود در اجاره و فسخ مسئله اگر کسی بوجوهی بنده ملل کسی هلاک کرد خضامن شود مسئله اگر کودک و یا محنون برای کسی اقرار کردند نافذ نبود و اقرار بنده در حق بنده نافذست در حق سویی نافذ نیست تا اگر برای کسی اقرار کرد بعد از اشدن لازم شود و اگر بنده بجد و یا بقصاص اقرار کرد در حال بر و لازم شود مسئله اگر آزادی عاقل و باهم سفیه است بروی حجر جایز نبود و بقول ابیوسف هر چه در حق بنده حج جایز بود مسئله اگر کودک یا بنده شد در فیت حال او بد و تسلیم نکند و تا بیت و نجاله نشود و اگر پیش از مدت تصرف کرد در مال خود تصرف او جایز بود و چون بیت نجاله شد و در هر دو شرط ظاهر نشد و منفعت مال او بد و تسلیم کنند و بقول ابیوسف و محمد هر چه تا شد ظاهر نشود مال او بد و بنده مسئله بر جرم عاقل بسبب فسق و غفلت و دوام حجر جایز نبود و بقول ابیوسف و محمد بجهت فسق و غفلت جایز بود که حجر کند و بقول شافعی رحم

باز بود که بجهت سبب محرمه مسئله اگر وام داران طلب مین یون کردند صحت نماند مال خود را بفرشند

و وام او اند مسئله اگران یون از جنس درایم است و وام نیز درایم است قاضی تواند که بی امر بیون مام
 و او کند و اگر درایم است و مال دنیا را بر عکس قاضی تواند که درایم و دنیا را بفرشند و وام او را کند و اگر
 مال عروجن یا عتق است قاضی تواند که بفرشند مسئله محرمه سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 اگر غرض طلب محرمه کند قاضی محرمه مسئله اگر مردی بفلسه و بدست او کالا است که از مرد همین
 است مانع کالا را با وام داران دیگر بر او قبول شافعی رحم قاضی بطلب باکم بیشتر محرمه کند و باکم را بخار
 فسخ بود فصل بلوغ الغلام مسئله بلوغ کودک با حلال و معامله کردن با نزال شخص بود و اگر این علامات موجود
 نشد و نوزده سال تمام بالغ بود و بلوغ جاریه محقق حلال و معامله شدن بود اگر این علامات موجود نشد با نوزده
 تا سنده سال تمام شود اما فتوی برین است که چون کودک و جاریه پانزده ساله شوند حکم کنند بلوغ و این قول
 و محرمه و شافعی رحم است مسئله اولی مدت بلوغ در حق کودک دوازده سال است و در حق جاریه نه سال
 اگر کودک و جاریه حرامی شدند و گفته که بانم شدم تصدیق کنند و احکام ایشان احکام بالغ باشد کتاب
المائین مسئله اذن عبات از کاشان محرمه و سقاط حق است پس اذن موقت بوقت مخصوص بود
 نشود تا اگر بنده را اذن کرد و روز یا یکماه پوسته با اذن شود و همچنین اگر اذن کرد بجمعی از انواع تجارت در
 ماذون شود مسئله اذن ثابت شود سکوت تا اگر مولی بنده دید که خرید و فروخت میکرد و مولی ساکت بود
 بنده ماذون شود و قبول از فرج و شافعی ماذون نشود مسئله اگر مولی بنده را اذن عام کرد و بخریدن کالا
 متعین کرد جایز بود که بنده بخرد و بفرشند و کبیل گرداند و بریم و شر او گرداند و اگر و شاند و بیجا کند و مضاربت
 و نفس خود را اجارت دهد و قبول بیوسعت هم جایز بود که نفس خود را اجارت دهد مسئله اذن ماذون بوام
 و در وقت جایز بود مسئله اگر بنده ماذون شد تا کس کند و یا ملوک خود را نیز بچم کند و یا سکت و بازار کند یا وام
 و یا بچند جایز بود و اگر طعام اندک دریه و یا جان دارد و یا بیسبب از بهایم کند جایز بود مسئله وام ماذون
 بر قبایه شود و برای وام ماذون را بفرشند که مولی باز خرید و قبول از فرج و شافعی رحم بنده ماذون را با
 وام بفرشند مسئله اگر بنده را برای وام داران بفرشند چهار او میان تمام داران بر اندازد هم هر یک قسمته
 کنند آنچه وام باقی ماند بعد از اشدن اذن طلب مسئله اگر مولی بنده ماذون را بفرشند و بفرشند بیشتر
 را معلوم نشود مسئله اگر دلی بر او با نرشد نغوز باشد و در حقیقت و یا دیوانه شد و یا بنده ماذون

این مسئله در فقه حنفی صحیح است و در فقه شافعی صحیح است و در فقه مالکی صحیح است و در فقه حنبلی صحیح است

باز بود که بجهت سبب محرمه مسئله اگر وام داران طلب مین یون کردند صحت نماند مال خود را بفرشند

مهم ترین مسائل فقهی در مورد مالکیت و تصرف

در بحث درین مسائل ازون مجوز و بقول شافعی هر دو بر ختمین مجوز نشود مسئله اگر کنیزک ازون از مولى فرزند
 او در اذن باطل شود و بقول فرج باطل نشود مسئله اگر مولى از کنیزک ماذون در مویته فرزند آورد باید سر
 مولى قیمت او را برامى وام دران ضمانت شود و در صورت تعدد اذون باقی بود مسئله اگر بنده ماذون بجا از
 اقرار با امانت و یا بیعت یا بوازم کرد بر شخص آنچه در دست است او است از اموال جايز بود و بقول ابو یوسف
 مجوز جايز بود مسئله اگر اذون میون است بر او که محبط رفقه و مال او است ممالک ممالک نبود باید آنچه
 او است ماذون است تا اگر مولى بنده ماذون را که اگر کس است آزاد کرد آزاد نشود و بقول ابو یوسف و مجاز
 آنچه در دست اذون است ممالک بود و بنده آزاد شود قیمت بنده بود واجب است مسئله اگر درین فزون
 است از قیمت ماذون از مال او اگر مولى بنده را که اگر کس ماذون است آزاد کند با اتفاق جايز بود مسئله
 اگر ماذون میون بر دست مولى کالای بفروشد مثل قیمت جايز بود و کس از قیمت جايز نبود و اگر مولى نه دست ماذون
 کالای فروخت مثل قیمت و یا نقصان قیمت جايز بود پس اگر مولى پیش از بیعتش مبیع را با ماذون تسلیم
 کرد پیش از مطلق شود و اگر مولى مبیع را پیش از بیعتش مبیع را با ماذون آزاد کرد در
 باشد و قیمت ماذون ملامی عونا ضمانت خود و آنچه در مبیع زیاد است از قیمت بود از ماذون بعد از حقی طلب کند مسئله
 اگر مولى بنده ماذون مدیون خود را فروخت و مشتری در وقت غایب گردانید و ام داران مخیرند اگر خواهند با اتم را
 مقدار قیمت تضمین کنند و یا قیمت از مشتری نزنند و یا بیع را اجازت کنند و مشتری نماند پس اگر کس را تضمین کردند
 بقیمت او بعد ماذون بسبب عیب بر بلیج رو شد مولى بقیمت بروام داران جوهر کند و حق و اتم داران در بنده
 باشد مسئله اگر مولى بنده مشتری را اعلام کرد که این بنده مدیون است با وجود این اعلام مشتری این بنده را خرید پس
 و ام داران توانند که بیع با بنده را باطل کنند و اگر باطل غایب شد مشتری خصم و ام داران خود و بقول ابو یوسف هر مشتری
 خصم بود مسئله اگر مردی در شهر درآمد و گفت من بنده ماذون زیدم خریدم و فروخت که هر چه از تجارت ابرو و لا
 شود که اگر او را بر او ام نفر و شد تا مولى او حاضر نشود و اگر مولى او حاضر شد و گفت این بنده ماذون من است
 جايز بود که برای و ام بفروشد و اگر گفت او مجوز است تواند که بفروشد مسئله اگر در سلب کودک
 و یا مستوی را که عاقل است در خرید و فروخت اذن کرد در بیع و بشر این کودک مستوی و غیر نه بنده
 ماذون بود کتاب **الغصب** عبادت از اذون است به محضت یا اثبات به
 سبطه مسئله اگر بنده غیر را خدیت فرمود و یا برد یا غیره از مالى او یا با او خاصه بود و اگر سلب

در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل
 در بیان این مسائل

کتاب الغصب عبادت از اذون است به محضت یا اثبات به

فصل در غصب و در بیان آنکه غصب در مال غیر است و در بیان آنکه غصب در مال غیر است

حیثی شست فاصب بود مسئله واجب بر فاصب که عدل مضموب در جا که غصب کرده است یا اگر
رودند و اگر هلاک شده است اگر مثلی است چنانکه کس موزون و عدد متعارف چون جوزه و بضیه و فلس و غیر
آن رودند و اگر مثلی منقطع شد و موجودیت قیمت مضموب روز خصومت واجب آید و بقول ابو یوسف
رح قیمت روز غصب واجب آید و بقول محمد رح قیمت روز انقطاع واجب آید و اگر مضموب مثلی قیمت چنانکه
جایب و ستور و غیر آن قیمت روز غصب واجب آید مسئله اگر فاصب در هلاک مضموب میکند قاضی حکم کند
تا معلوم شود که اگر این مضموب باقی بودی اغلب اگر در بعضی حکم کنند بیدل آن مسئله
غصب منقول تحقق شود مسئله اگر عتق را غصب کرد و بدست فاصب هلاک شد ضامن نشود و بقول محمد
غصب در حقارین ثابت شود و هلاک آن ضامن شود مسئله اگر در عتقاری بفعل فاصب ان شایسته که ساکن
شد و سبب آن چیزی خرابی و یا سبب راجعت در زمین نقصان شد تاوان نقصان واجب آید با اتفاق
چنانکه در فتاوی مسئله اگر بده مضموب را با تجارت داد و بدین سبب در بده نقصان شد نقصان بر فاصب
واجب شود و آنچه اجرت قبض کرده باشد صدقه کند و بقول ابو یوسف رح نکند و همچنین اگر فاصب مضموب
و یاد در بیعت تصرف کرد و در محصل شد بر چه فاصب حلال نمود و صدقه کند و بقول ابی یوسف
مسئله اگر کالای مضموب بفعل فاصب متغیر شد و هم او زائل شد ملک مالک از او زایل شود و فاصب مالک
شود و تاوان بر او واجب و در منفعت گرفتن بدان کار حلال نبود اگر بعد از او تاوان بقول محمد
او را تاوان انتقال حلال بود و بقول شافعی رح حق مالک منقطع نشود چنانکه گویندی بعد از غصب چه کرد
و بیان کرد و یاد یک سخت یا کند مضموب را آس کرد و یا زراعت کرد و یا آبن غصب کرد و تیغ ساخت
و یا مس روغن را غصب کرد و او آوندی ساخت و یا چوبی را غصب کرد و در راهم و در ناخیز ساخت و یا آوند
ساخت مالک مالک زائل نشود و پس مالک آن در راهم و در ناخیز ساخت و یا چوبی را غصب کرد و تیغ ساخت
و محمد رح فاصب مالک شود و مثل آن تاوان واجب آید مسئله اگر گویندی یکی را غصب کرد و دیگر مالک
خیر بود و یا گویندی مذکور فاصب بد قیمت آن تاوان ستاند و یا گویندی مذکور را نگاه دارد و نقصان
تاوان ستاند و همچنین اگر جامه کسی بسیار پاره کرد که بیشتر نافع او باطل شد مالک خیر بود تمام قیمت از فاصب
و جامه فاصب بود و یا جامه نگاه دارد و نقصان تاوان ستاند و اگر اندک پاره کرد و نقصان از فاصب شاید
مالک بود مسئله اگر زمینی را غصب کرد و در زمین مال کرد و یا بر کتد زمین مالک کند

بیشتر از این است که غصب در مال غیر است و در بیان آنکه غصب در مال غیر است و در بیان آنکه غصب در مال غیر است

و در بیان آنکه غصب در مال غیر است و در بیان آنکه غصب در مال غیر است و در بیان آنکه غصب در مال غیر است

فصل در بیان غصب و نحوه آن

و اگر در زمین سبب برکندن بنا و نهال نقصان شود مالک ضامن شود و بجا غاصب قیمت بنا و نهال که برکند
 آن واجب است و آن بنا و نهال مالک زمین بود مسئله اگر جامه را بعد از غصب بگسرد و بپوشد و بپوشد
 روغن تخت غاصب قیمت جامه سفید و مثل آن سوتی ضامن شود و جامه سوتی غصب را بود و اگر مالک
 خواهد که جامه و سوتی استیفاء قیمت رنگ و مثل روغن بجا صفت آن دهد و بقول شافعی مالک
 تواند که جامه ببرد و غاصب گوید تا رنگ خود بقدر امکان از جامه بگیرد فصل اگر مضموب یا
 غایب گردانید و ضمانت از غاصب مالک شد و بقول شافعی هر مالک نشود مسئله در قیمت مضموب
 قول غاصب معتبر بود با سوگند و اگر مالک گواه آورد که قیمت مضموب بیشتر از آنست که غاصب میگوید
 جنبه مالک سوگند بود و اگر مضموب پیدا شد و قیمت او بیشتر از آنست که غاصب میگوید است و تا آن
 بقول مالک است و یا گواه و یا تکوین غاصب سوگند مالک اختیار بود و کالای غاصب بود و اگر مالک
 بقول غاصب است مالک مخیر بود یا امضای ضمانت کند و یا مضموب با راستان و عوض رد کند مسئله
 بنده مضموب فروخت بعد مالک از قیمت بنده سببیم غاصب قیمت است و اگر غاصب بنده را از
 کرد بعد تاوان او جاری نبود مسئله زواید مضموب امانت است بدست غاصب چنانچه جاریه در دست
 در زواید تعدی کرد تاوان او و ایدر غاصب واجب است و همچنین اگر مالک ایدر اطلب کرد و غاصب او را
 صورت نیز تاوان از غاصب اجب است و بقول شافعی هر زواید مضموب مضمون است و بهیلاک او بر غاصب
 تاوان اجب است مسئله آنچه در جاریه مضموب سبب است نقصان شود غاصب ضامن شود و اگر در قیمت ولد
 چندان است که وفاز تاوان کرد تاوان از غاصب ساقط شود مسئله اگر جاریه مضموب از غاصب حاصل شد
 بر مالک کرد سبب است بدست مالک و غاصب قیمت آن جاریه زور علق ضامن شود و اگر حره
 مضموب از غاصب عمل گرفت و سبب است بر ضامن نشود و بقول ابو یوسف و محمد بن در کثیر
 نیز ضامن نشود مسئله غاصب ضامن مضموب را ضامن نشود و اگر در مضموب نقصان شود یا استمال
 پس نقصان را ضامن شود و بقول شافعی هر منافع مضموب ضامن است او اجر مثل در مسئله اگر مسلمان
 غیر یا خنصر زدی را بپاک کرد ضامن شد و اگر کسی غیر خنصر زدی را بپاک کرد ضامن نشود و بیهمندم و بقول
 هر برای نمی نیز ضامن نشود مسئله اگر غیر مسلمان را غصب کرد و سرکه ساخت و یا پوست مرد را غصب کرد
 و دباغت کرد مالک غیر تواند که سرکه بپوشد و یا پوست را بپوشد اما آنچه بر بپوشد و یا پوست را بپوشد

و اگر در زمین سبب برکندن بنا و نهال نقصان شود مالک ضامن شود و بجا غاصب قیمت بنا و نهال که برکند آن واجب است و آن بنا و نهال مالک زمین بود مسئله اگر جامه را بعد از غصب بگسرد و بپوشد و بپوشد روغن تخت غاصب قیمت جامه سفید و مثل آن سوتی ضامن شود و جامه سوتی غصب را بود و اگر مالک خواهد که جامه و سوتی استیفاء قیمت رنگ و مثل روغن بجا صفت آن دهد و بقول شافعی مالک تواند که جامه ببرد و غاصب گوید تا رنگ خود بقدر امکان از جامه بگیرد فصل اگر مضموب یا غایب گردانید و ضمانت از غاصب مالک شد و بقول شافعی هر مالک نشود مسئله در قیمت مضموب قول غاصب معتبر بود با سوگند و اگر مالک گواه آورد که قیمت مضموب بیشتر از آنست که غاصب میگوید جنبه مالک سوگند بود و اگر مضموب پیدا شد و قیمت او بیشتر از آنست که غاصب میگوید است و تا آن بقول مالک است و یا گواه و یا تکوین غاصب سوگند مالک اختیار بود و کالای غاصب بود و اگر مالک بقول غاصب است مالک مخیر بود یا امضای ضمانت کند و یا مضموب با راستان و عوض رد کند مسئله بنده مضموب فروخت بعد مالک از قیمت بنده سببیم غاصب قیمت است و اگر غاصب بنده را از کرد بعد تاوان او جاری نبود مسئله زواید مضموب امانت است بدست غاصب چنانچه جاریه در دست در زواید تعدی کرد تاوان او و ایدر غاصب واجب است و همچنین اگر مالک ایدر اطلب کرد و غاصب او را صورت نیز تاوان از غاصب اجب است و بقول شافعی هر زواید مضموب مضمون است و بهیلاک او بر غاصب تاوان اجب است مسئله آنچه در جاریه مضموب سبب است نقصان شود غاصب ضامن شود و اگر در قیمت ولد چندان است که وفاز تاوان کرد تاوان از غاصب ساقط شود مسئله اگر جاریه مضموب از غاصب حاصل شد بر مالک کرد سبب است بدست مالک و غاصب قیمت آن جاریه زور علق ضامن شود و اگر حره مضموب از غاصب عمل گرفت و سبب است بر ضامن نشود و بقول ابو یوسف و محمد بن در کثیر نیز ضامن نشود مسئله غاصب ضامن مضموب را ضامن نشود و اگر در مضموب نقصان شود یا استمال پس نقصان را ضامن شود و بقول شافعی هر منافع مضموب ضامن است او اجر مثل در مسئله اگر مسلمان غیر یا خنصر زدی را بپاک کرد ضامن شد و اگر کسی غیر خنصر زدی را بپاک کرد ضامن نشود و بیهمندم و بقول هر برای نمی نیز ضامن نشود مسئله اگر غیر مسلمان را غصب کرد و سرکه ساخت و یا پوست مرد را غصب کرد و دباغت کرد مالک غیر تواند که سرکه بپوشد و یا پوست را بپوشد اما آنچه بر بپوشد و یا پوست را بپوشد

و اگر در زمین سبب برکندن بنا و نهال نقصان شود مالک ضامن شود و بجا غاصب قیمت بنا و نهال که برکند آن واجب است و آن بنا و نهال مالک زمین بود مسئله اگر جامه را بعد از غصب بگسرد و بپوشد و بپوشد روغن تخت غاصب قیمت جامه سفید و مثل آن سوتی ضامن شود و جامه سوتی غصب را بود و اگر مالک خواهد که جامه و سوتی استیفاء قیمت رنگ و مثل روغن بجا صفت آن دهد و بقول شافعی مالک تواند که جامه ببرد و غاصب گوید تا رنگ خود بقدر امکان از جامه بگیرد فصل اگر مضموب یا غایب گردانید و ضمانت از غاصب مالک شد و بقول شافعی هر مالک نشود مسئله در قیمت مضموب قول غاصب معتبر بود با سوگند و اگر مالک گواه آورد که قیمت مضموب بیشتر از آنست که غاصب میگوید جنبه مالک سوگند بود و اگر مضموب پیدا شد و قیمت او بیشتر از آنست که غاصب میگوید است و تا آن بقول مالک است و یا گواه و یا تکوین غاصب سوگند مالک اختیار بود و کالای غاصب بود و اگر مالک بقول غاصب است مالک مخیر بود یا امضای ضمانت کند و یا مضموب با راستان و عوض رد کند مسئله بنده مضموب فروخت بعد مالک از قیمت بنده سببیم غاصب قیمت است و اگر غاصب بنده را از کرد بعد تاوان او جاری نبود مسئله زواید مضموب امانت است بدست غاصب چنانچه جاریه در دست در زواید تعدی کرد تاوان او و ایدر غاصب واجب است و همچنین اگر مالک ایدر اطلب کرد و غاصب او را صورت نیز تاوان از غاصب اجب است و بقول شافعی هر زواید مضموب مضمون است و بهیلاک او بر غاصب تاوان اجب است مسئله آنچه در جاریه مضموب سبب است نقصان شود غاصب ضامن شود و اگر در قیمت ولد چندان است که وفاز تاوان کرد تاوان از غاصب ساقط شود مسئله اگر جاریه مضموب از غاصب حاصل شد بر مالک کرد سبب است بدست مالک و غاصب قیمت آن جاریه زور علق ضامن شود و اگر حره مضموب از غاصب عمل گرفت و سبب است بر ضامن نشود و بقول ابو یوسف و محمد بن در کثیر نیز ضامن نشود مسئله غاصب ضامن مضموب را ضامن نشود و اگر در مضموب نقصان شود یا استمال پس نقصان را ضامن شود و بقول شافعی هر منافع مضموب ضامن است او اجر مثل در مسئله اگر مسلمان غیر یا خنصر زدی را بپاک کرد ضامن شد و اگر کسی غیر خنصر زدی را بپاک کرد ضامن نشود و بیهمندم و بقول هر برای نمی نیز ضامن نشود مسئله اگر غیر مسلمان را غصب کرد و سرکه ساخت و یا پوست مرد را غصب کرد و دباغت کرد مالک غیر تواند که سرکه بپوشد و یا پوست را بپوشد اما آنچه بر بپوشد و یا پوست را بپوشد

در صورتی که در وقت مباح را باک کرده که راضی شود دست راضی شود و قبول ایستاد و در وقت
 دست مباح راضی شود و آنچه باخت زیادت شده است مالک بناصب باز در مسئله اگر کسی
 بر طبل باطل و یا زمار و یا دوازده از آن مسلمانان بکشد و یا شراب سکر و یا نصف مسلمانان برخت غناز
 شود و بیعت با کسی که بایز بود و قبول ایستاد و محمد رحم جایز نبود مسئله اگر مدبر و ایام ولد کسی را خطب کرد
 و دست او برد در قیمت تدبیر اتفاق ضامن شد و قیمت ام ولد راضی نشود و قبول ایستاد
 ام ولد را نیز ضامن شود کتاب الشفعة مسئله عبادت از مالک شدن بقعه است بهایک شریک
 خرید است بطریق جبر بیشتر مسئله شفعه واجب است بر شریک در نفس مع بعد بر شریک اگر
 معیج چون شریک طریق قاضی باشد بعد برای همای متصل و قبول شافعی رحم شفعه زسدگر کسی یا که در بقعه
 شریک بود مسئله اگر یکی را بر دیوار تراست و یا در چوبی که بر دیوار است ثبوت دارد شریک نباشد
 برای بلکه همای باشد درین شفعه مسئله شفعه مرفعیان را بعد درون بودن بر اندازد نصب اگر شریک نکند
 دارد و دوم نصف دارد شفعه بر دو برابر اندو همچنین اگر یک همای بدو جانب اتصال آورد معیج و همای
 دوم یک جانب شفعه بر دو برابر اند و ناصفه بر مسئله شفعه معیج واجب شد دو گواه گرفتن مستقر کرد
 گرفتن برای تسلیم شتری و یا حکم قاضی لاک شود باب طلب الشفعة مسئله اگر شفعه را میزند
 معیج مدبران مجلس گوید و طلب شفعه بعد اگر معیج بدست با معیج است بر باکم گواه گیرد و اگر معیج بدست
 نزدیک شتری گواه گیرد و یا نزدیک شفقار گواه گیرد و طلب شفعه و بعد از اتمام اگر تاخیر کرد و برای طلب
 خصومت نکرد شفعه او باطل نشود و قبول ایستاد معیج اگر بعد از اتمام مجلس حکم گذشت و مختصی نکند
 با اختیار شفعه باطل شود و قبول محمود فرج اگر بعد از اتمام مجلس بی خبر تاخیر کرد شفعه باطل شود و قبول
 نیز برین قوس مسئله چون شفعه نزدیک قاضی طلب شفعه کرد از مدعا علیه برسد از ملکیت خانه که بدان
 می طلبد که آن خانه ملک شفعه است یا نه اگر اقرار کرد ملک شفعه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه
 اقامت کرد شفعه ثابت شود و باز قاضی از مدعا علیه برسد که آن خانه که در آن شفعه می طلبد مدعا علیه خریدار
 اگر مدعا علیه اقرار کرد شرف آن خانه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه بنده اقامت کرد حکم
 شفعه مسئله لازم است بر شفعه حاضر آوردن شرف در وقت دعوی بلکه بعد از حکم
 لازم شود مسئله اگر معیج بدست با معیج است شفعه بر باکم خصومت کند مسئله

در صورتی که در وقت مباح را باک کرده که راضی شود دست راضی شود و قبول ایستاد و در وقت
 دست مباح راضی شود و آنچه باخت زیادت شده است مالک بناصب باز در مسئله اگر کسی
 بر طبل باطل و یا زمار و یا دوازده از آن مسلمانان بکشد و یا شراب سکر و یا نصف مسلمانان برخت غناز
 شود و بیعت با کسی که بایز بود و قبول ایستاد و محمد رحم جایز نبود مسئله اگر مدبر و ایام ولد کسی را خطب کرد
 و دست او برد در قیمت تدبیر اتفاق ضامن شد و قیمت ام ولد راضی نشود و قبول ایستاد
 ام ولد را نیز ضامن شود کتاب الشفعة مسئله عبادت از مالک شدن بقعه است بهایک شریک
 خرید است بطریق جبر بیشتر مسئله شفعه واجب است بر شریک در نفس مع بعد بر شریک اگر
 معیج چون شریک طریق قاضی باشد بعد برای همای متصل و قبول شافعی رحم شفعه زسدگر کسی یا که در بقعه
 شریک بود مسئله اگر یکی را بر دیوار تراست و یا در چوبی که بر دیوار است ثبوت دارد شریک نباشد
 برای بلکه همای باشد درین شفعه مسئله شفعه مرفعیان را بعد درون بودن بر اندازد نصب اگر شریک نکند
 دارد و دوم نصف دارد شفعه بر دو برابر اند و همچنین اگر یک همای بدو جانب اتصال آورد معیج و همای
 دوم یک جانب شفعه بر دو برابر اند و ناصفه بر مسئله شفعه معیج واجب شد دو گواه گرفتن مستقر کرد
 گرفتن برای تسلیم شتری و یا حکم قاضی لاک شود باب طلب الشفعة مسئله اگر شفعه را میزند
 معیج مدبران مجلس گوید و طلب شفعه بعد اگر معیج بدست با معیج است بر باکم گواه گیرد و اگر معیج بدست
 نزدیک شتری گواه گیرد و یا نزدیک شفقار گواه گیرد و طلب شفعه و بعد از اتمام اگر تاخیر کرد و برای طلب
 خصومت نکرد شفعه او باطل نشود و قبول ایستاد معیج اگر بعد از اتمام مجلس حکم گذشت و مختصی نکند
 با اختیار شفعه باطل شود و قبول محمود فرج اگر بعد از اتمام مجلس بی خبر تاخیر کرد شفعه باطل شود و قبول
 نیز برین قوس مسئله چون شفعه نزدیک قاضی طلب شفعه کرد از مدعا علیه برسد از ملکیت خانه که بدان
 می طلبد که آن خانه ملک شفعه است یا نه اگر اقرار کرد ملک شفعه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه
 اقامت کرد شفعه ثابت شود و باز قاضی از مدعا علیه برسد که آن خانه که در آن شفعه می طلبد مدعا علیه خریدار
 اگر مدعا علیه اقرار کرد شرف آن خانه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه بنده اقامت کرد حکم
 شفعه مسئله لازم است بر شفعه حاضر آوردن شرف در وقت دعوی بلکه بعد از حکم
 لازم شود مسئله اگر معیج بدست با معیج است شفعه بر باکم خصومت کند مسئله

در صورتی که در وقت مباح را باک کرده که راضی شود دست راضی شود و قبول ایستاد و در وقت
 دست مباح راضی شود و آنچه باخت زیادت شده است مالک بناصب باز در مسئله اگر کسی
 بر طبل باطل و یا زمار و یا دوازده از آن مسلمانان بکشد و یا شراب سکر و یا نصف مسلمانان برخت غناز
 شود و بیعت با کسی که بایز بود و قبول ایستاد و محمد رحم جایز نبود مسئله اگر مدبر و ایام ولد کسی را خطب کرد
 و دست او برد در قیمت تدبیر اتفاق ضامن شد و قیمت ام ولد راضی نشود و قبول ایستاد
 ام ولد را نیز ضامن شود کتاب الشفعة مسئله عبادت از مالک شدن بقعه است بهایک شریک
 خرید است بطریق جبر بیشتر مسئله شفعه واجب است بر شریک در نفس مع بعد بر شریک اگر
 معیج چون شریک طریق قاضی باشد بعد برای همای متصل و قبول شافعی رحم شفعه زسدگر کسی یا که در بقعه
 شریک بود مسئله اگر یکی را بر دیوار تراست و یا در چوبی که بر دیوار است ثبوت دارد شریک نباشد
 برای بلکه همای باشد درین شفعه مسئله شفعه مرفعیان را بعد درون بودن بر اندازد نصب اگر شریک نکند
 دارد و دوم نصف دارد شفعه بر دو برابر اند و همچنین اگر یک همای بدو جانب اتصال آورد معیج و همای
 دوم یک جانب شفعه بر دو برابر اند و ناصفه بر مسئله شفعه معیج واجب شد دو گواه گرفتن مستقر کرد
 گرفتن برای تسلیم شتری و یا حکم قاضی لاک شود باب طلب الشفعة مسئله اگر شفعه را میزند
 معیج مدبران مجلس گوید و طلب شفعه بعد اگر معیج بدست با معیج است بر باکم گواه گیرد و اگر معیج بدست
 نزدیک شتری گواه گیرد و یا نزدیک شفقار گواه گیرد و طلب شفعه و بعد از اتمام اگر تاخیر کرد و برای طلب
 خصومت نکرد شفعه او باطل نشود و قبول ایستاد معیج اگر بعد از اتمام مجلس حکم گذشت و مختصی نکند
 با اختیار شفعه باطل شود و قبول محمود فرج اگر بعد از اتمام مجلس بی خبر تاخیر کرد شفعه باطل شود و قبول
 نیز برین قوس مسئله چون شفعه نزدیک قاضی طلب شفعه کرد از مدعا علیه برسد از ملکیت خانه که بدان
 می طلبد که آن خانه ملک شفعه است یا نه اگر اقرار کرد ملک شفعه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه
 اقامت کرد شفعه ثابت شود و باز قاضی از مدعا علیه برسد که آن خانه که در آن شفعه می طلبد مدعا علیه خریدار
 اگر مدعا علیه اقرار کرد شرف آن خانه و یا منکر شد و از سوگند نکول آورد و یا شفعه بنده اقامت کرد حکم
 شفعه مسئله لازم است بر شفعه حاضر آوردن شرف در وقت دعوی بلکه بعد از حکم
 لازم شود مسئله اگر معیج بدست با معیج است شفعه بر باکم خصومت کند مسئله

و اگر چه در رشتی شرط برات کرده باشد از عیب مسئله اگر بنا بر شرطی باشد اختلاف در کفایت و غیره
سزا را نقض کرده است و من تسلیم کرده است قول مشتری مقبول شود اگر شفعی و شریقی باشد اما است کرده است
شفیع صحیح بود و مقبول می بود و شافی رحم بنیه مشتری صحیح بود مسئله اگر مشتری به بیمار زیادت میگوید
بالمگر کم از آن میگوید و بالمگر من قرض کرده است شفیع صحیح است اگر بالمگر من قرض کرده است شفیع صحیح است
اگر مشتری گوید بماند مسئله اگر بالمگر از مشتری بقبول شفیع صحیح است اگر مشتری بقبول شفیع صحیح است
نشود و اگر بالمگر از مشتری تمام کرده است شفیع ساقط نشود و اگر مشتری زیادت کرد در ضمن شفیع زیادت لازم
مسئله اگر سزا را خرید مقابله کالای و یا مقابله عقاری دیگر شفیع بقیه آن کالای بقیه تمام است و اگر
را مقابله کیلی و یا موزون خرید شفیع مثل آن است بماند مسئله اگر سزا را خرید زمین موجد شفیع مخیر بود به حال
تبادل و یا صر کند تا مهلت بگذرد مسئله اگر زمی را خرید مخیر بود و شفیع نزدی است شفیع نیز مثل آن خرد
بقتیت آن خاک سرای را بماند و اگر شفیع مسالتت قیمت خرد و قیمت خاک دهد مسئله اگر مشتری
در سزا بنا کرد و یا نهال کرد و بعد بهای شفیع حکم است شفیع مخیر بود یا سزا را بماند
و قیمت نهال و بنا دهد یا من سزای بیشتر دهد و اگر اجرت نهال یا نهال خود بکند
برود و مقبول شافی رحم و مالک رحم و بر واسطه از بی یوسف دم شفیع مخیر بود یا قیمت
بنا و نهال و بعد سزای بیشتر دهد و سزا را بماند و یا بگذارد و بکند و بکند
مسئله اگر شفیع سزای را حکم شفعه است و در آن بنا و نهال کرد و بعد به آن سزا را که
باستحقاق بر د شفیع رجوع کند که بمن و بقیه نهال رجوع کند نه برابریم اگر از سزای
باشد نه بر مشتری بگاز و شنیده باشد و مقبول می بود رحم بقیه نهال غیر رجوع کند مسئله اگر سزای
خراب شد و یا درختان باغ خشک شدند بهیچ عمل مشتری شفیع تمام بهای نهال
یا بگذارد و مقبول از شافی رحم صحیح است بماند مسئله اگر مشتری بهای نهال را
تفرض باخراس کرده شفیع تواند که صحیح است تا بیعی حصه بنا کم کند و مقروض شر را بود و یا بگذارد مسئله

و اگر چه در رشتی شرط برات کرده باشد از عیب مسئله اگر بنا بر شرطی باشد اختلاف در کفایت و غیره
سزا را نقض کرده است و من تسلیم کرده است قول مشتری مقبول شود اگر شفعی و شریقی باشد اما است کرده است
شفیع صحیح بود و مقبول می بود و شافی رحم بنیه مشتری صحیح بود مسئله اگر مشتری به بیمار زیادت میگوید
بالمگر کم از آن میگوید و بالمگر من قرض کرده است شفیع صحیح است اگر بالمگر من قرض کرده است شفیع صحیح است
اگر مشتری گوید بماند مسئله اگر بالمگر از مشتری بقبول شفیع صحیح است اگر مشتری بقبول شفیع صحیح است
نشود و اگر بالمگر از مشتری تمام کرده است شفیع ساقط نشود و اگر مشتری زیادت کرد در ضمن شفیع زیادت لازم
مسئله اگر سزا را خرید مقابله کالای و یا مقابله عقاری دیگر شفیع بقیه آن کالای بقیه تمام است و اگر
را مقابله کیلی و یا موزون خرید شفیع مثل آن است بماند مسئله اگر سزا را خرید زمین موجد شفیع مخیر بود به حال
تبادل و یا صر کند تا مهلت بگذرد مسئله اگر زمی را خرید مخیر بود و شفیع نزدی است شفیع نیز مثل آن خرد
بقتیت آن خاک سرای را بماند و اگر شفیع مسالتت قیمت خرد و قیمت خاک دهد مسئله اگر مشتری
در سزا بنا کرد و یا نهال کرد و بعد بهای شفیع حکم است شفیع مخیر بود یا سزا را بماند
و قیمت نهال و بنا دهد یا من سزای بیشتر دهد و اگر اجرت نهال یا نهال خود بکند
برود و مقبول شافی رحم و مالک رحم و بر واسطه از بی یوسف دم شفیع مخیر بود یا قیمت
بنا و نهال و بعد سزای بیشتر دهد و سزا را بماند و یا بگذارد و بکند و بکند
مسئله اگر شفیع سزای را حکم شفعه است و در آن بنا و نهال کرد و بعد به آن سزا را که
باستحقاق بر د شفیع رجوع کند که بمن و بقیه نهال رجوع کند نه برابریم اگر از سزای
باشد نه بر مشتری بگاز و شنیده باشد و مقبول می بود رحم بقیه نهال غیر رجوع کند مسئله اگر سزای
خراب شد و یا درختان باغ خشک شدند بهیچ عمل مشتری شفیع تمام بهای نهال
یا بگذارد و مقبول از شافی رحم صحیح است بماند مسئله اگر مشتری بهای نهال را
تفرض باخراس کرده شفیع تواند که صحیح است تا بیعی حصه بنا کم کند و مقروض شر را بود و یا بگذارد مسئله

مسئله اگر سزا را خرید مقابله کالای و یا مقابله عقاری دیگر شفیع بقیه آن کالای بقیه تمام است و اگر
را مقابله کیلی و یا موزون خرید شفیع مثل آن است بماند مسئله اگر سزا را خرید زمین موجد شفیع مخیر بود به حال
تبادل و یا صر کند تا مهلت بگذرد مسئله اگر زمی را خرید مخیر بود و شفیع نزدی است شفیع نیز مثل آن خرد
بقتیت آن خاک سرای را بماند و اگر شفیع مسالتت قیمت خرد و قیمت خاک دهد مسئله اگر مشتری
در سزا بنا کرد و یا نهال کرد و بعد بهای شفیع حکم است شفیع مخیر بود یا سزا را بماند
و قیمت نهال و بنا دهد یا من سزای بیشتر دهد و اگر اجرت نهال یا نهال خود بکند
برود و مقبول شافی رحم و مالک رحم و بر واسطه از بی یوسف دم شفیع مخیر بود یا قیمت
بنا و نهال و بعد سزای بیشتر دهد و سزا را بماند و یا بگذارد و بکند و بکند
مسئله اگر شفیع سزای را حکم شفعه است و در آن بنا و نهال کرد و بعد به آن سزا را که
باستحقاق بر د شفیع رجوع کند که بمن و بقیه نهال رجوع کند نه برابریم اگر از سزای
باشد نه بر مشتری بگاز و شنیده باشد و مقبول می بود رحم بقیه نهال غیر رجوع کند مسئله اگر سزای
خراب شد و یا درختان باغ خشک شدند بهیچ عمل مشتری شفیع تمام بهای نهال
یا بگذارد و مقبول از شافی رحم صحیح است بماند مسئله اگر مشتری بهای نهال را
تفرض باخراس کرده شفیع تواند که صحیح است تا بیعی حصه بنا کم کند و مقروض شر را بود و یا بگذارد مسئله

باید در وقت خرید میوه در زمان بیادخت و یا خرابی تمام بهای تمامه این میوه بود که در وقت

زمینی در بیادخت خرابی میوه میفهمد تا آنکه زمین بیادخت و یا خرابی تمام بهای تمامه این میوه بود که در وقت
 ذکر خرابی میوه باشد و همچنین اگر زمینی بیادخت خرید و در میوه نبود و بدست مشتری میوه حاصل شد
 در صورتی که میفهمد تا آنکه میوه را برید و آن میوه پیش از خریدین موجود بوده است
 از شفعه ساقه شود و اگر این میوه در دست مشتری است و شفعه تمام بهای تمامه و حصه میوه هم
باب بیعت الشفعة و مالایح مسئله در عتق و اجتناب که بقایه مال تنگ کند مسئله
 در بیعت و بیادخت که بی زمین فروخته شود شفعه زرد مسئله اگر سرای مهر زن گردانید از زمین بیادخت
 اجرت داد و یا علم بخانه معین که دو یا بیشتر صاع که از خصاص یا بنده را بیوض عتق آزاد کرده یا
 را بی شرط عوض بخشید درین مسئله شفعه زرد و بقول شافعی هر چه بخر مسئله به درین مسئله شفعه زرد مسئله اگر سرای
 بشرط خیار فروخت شفعه زرد پیش از سقاط حق خیار چون ساقه شفعه لازم گردد مسئله اگر سرای را بیوض
 فروخت شفعه زرد که حق فسخ بنا منقطع گردد و بعد شفعه زرد و بقول ابو یوسف و محمد در بیاض حق فسخ منقطع
 نگردد و شفعه را شفعه زرد مسئله در بیعت عتق مشترک هر گاه از شفعه زرد مسئله اگر سرای خرید و شفعه شفعه
 که بعد مشتری بخیار رفته و یا بخیار شرط و یا بخیار غیر حکم قاضی برود که شفعه را شفعه زرد و اگر بی حکم قاضی
 رود که شفعه زرد مسئله در اوقات بیعت شفعه زرد **باب بیعت الشفعة** مسئله شفعه باطل شود و ترک طلب شود
 و یا ترک طلب بفرز طلب بواجب است که بجز شنیدن در حال طلب کند تا اگر جزیع بدو رسد و طلب نکرده
 بود و طلب باو حتی تاخیر کرد شفعه باطل شود و طلب قسیر است که در مجلس که شفعه را بی حکم
 از بی بی خرید و زرد یک با یک گواه گیرد که مع در دست او بود و یا زرد یک مشتری گواه گیرد در ای طلب شفعه و یا
 نزد یک عتق گواه گیرد مسئله اگر شفعه صلح کرد بیوضی شفعه باطل شود و واجب است بر شفعه که عوض را ببرد
 مسئله شفعه باطل شود برون شفعه اگر بعد از بیعت از قضا شفعه مرده باشد مسئله بیرون مشتری شفعه باطل شود
 مسئله اگر شفعه خانه ملوک خود را که سبب آن شفعه می طلبد فروخت پیش از آنکه حکم شود شفعه شفعه او باطل شود
 مسئله با هم را در آن خانه که فروخت شفعه زرد و کس بود و یا اصل و همچنین اگر کس با هم فروخت نیز باید را شفعه
 و همچنین اگر شفعه ضمان درک شد از این شفعه او باطل شود مسئله اگر خانه خرید و یا و کس او و یا دیگری بر آن خانه
 او را شفعه برسد مسئله اگر شفعه را خبر شد که این سرای هزار درم فروخته شد شفعه را تسلیم کرد بعد معلوم شد که کم
 از هزار فروخته شده بود و یا بجهت و یا بجهت فروخته شده است که قیمت خطه و چون هزار درم است یا بیشتر شفعه زرد و اگر

در بیعت و بیادخت که بی زمین فروخته شود شفعه زرد مسئله اگر سرای مهر زن گردانید از زمین بیادخت
 اجرت داد و یا علم بخانه معین که دو یا بیشتر صاع که از خصاص یا بنده را بیوض عتق آزاد کرده یا
 را بی شرط عوض بخشید درین مسئله شفعه زرد و بقول شافعی هر چه بخر مسئله به درین مسئله شفعه زرد مسئله اگر سرای
 بشرط خیار فروخت شفعه زرد پیش از سقاط حق خیار چون ساقه شفعه لازم گردد مسئله اگر سرای را بیوض
 فروخت شفعه زرد که حق فسخ بنا منقطع گردد و بعد شفعه زرد و بقول ابو یوسف و محمد در بیاض حق فسخ منقطع
 نگردد و شفعه را شفعه زرد مسئله در بیعت عتق مشترک هر گاه از شفعه زرد مسئله اگر سرای خرید و شفعه شفعه
 که بعد مشتری بخیار رفته و یا بخیار شرط و یا بخیار غیر حکم قاضی برود که شفعه را شفعه زرد و اگر بی حکم قاضی
 رود که شفعه زرد مسئله در اوقات بیعت شفعه زرد **باب بیعت الشفعة** مسئله شفعه باطل شود و ترک طلب شود
 و یا ترک طلب بفرز طلب بواجب است که بجز شنیدن در حال طلب کند تا اگر جزیع بدو رسد و طلب نکرده
 بود و طلب باو حتی تاخیر کرد شفعه باطل شود و طلب قسیر است که در مجلس که شفعه را بی حکم
 از بی بی خرید و زرد یک با یک گواه گیرد که مع در دست او بود و یا زرد یک مشتری گواه گیرد در ای طلب شفعه و یا
 نزد یک عتق گواه گیرد مسئله اگر شفعه صلح کرد بیوضی شفعه باطل شود و واجب است بر شفعه که عوض را ببرد
 مسئله شفعه باطل شود برون شفعه اگر بعد از بیعت از قضا شفعه مرده باشد مسئله بیرون مشتری شفعه باطل شود
 مسئله اگر شفعه خانه ملوک خود را که سبب آن شفعه می طلبد فروخت پیش از آنکه حکم شود شفعه شفعه او باطل شود
 مسئله با هم را در آن خانه که فروخت شفعه زرد و کس بود و یا اصل و همچنین اگر کس با هم فروخت نیز باید را شفعه
 و همچنین اگر شفعه ضمان درک شد از این شفعه او باطل شود مسئله اگر خانه خرید و یا و کس او و یا دیگری بر آن خانه
 او را شفعه برسد مسئله اگر شفعه را خبر شد که این سرای هزار درم فروخته شد شفعه را تسلیم کرد بعد معلوم شد که کم
 از هزار فروخته شده بود و یا بجهت و یا بجهت فروخته شده است که قیمت خطه و چون هزار درم است یا بیشتر شفعه زرد و اگر

در بیعت و بیادخت که بی زمین فروخته شود شفعه زرد مسئله اگر سرای مهر زن گردانید از زمین بیادخت

مسئله اگر خانه را فروخت مگر مقدار یک گز درازی بجا بماند

مسئله اگر سرای خریدی به عین خود شتری بجز شتری بجا بماند از چهاره مسئله جمله
 کردن برای استقراض و برای استقراض زکوة کرده بود به قول محمد کرده بود مسئله اگر پنج کس ای از
 یکی خریدند شیخ تواند که نصیب یکی بگیرد و اگر یکی از پنج نفر خرید شیخ تمام ستاند و یا بگذارد و نتواند که بعضی بگیرد و بعضی بگیرد
 و قول شافعی صحیح تواند که در اول مسئله اگر سرای خریدی غیر مقوم خرید بعد بایا بیعت کرد
 شیخ تواند که این نصف بعد از قیمت بجا بماند شتری آمده است حکم شیخ ستاند مسئله اگر سرای را فروخت بنده داند
 هر یون باید در آن سرای شیخ است این بنده مازون چون تواند که حکم شفا ز مولی ستاند و هم چنین اگر بنده داند
 مازون خانه را فروخت مولی او را نیز شفا رسد مسئله اگر در بیایوسی شفا نصیر سلیم کرد که جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود و نصیر بعد از بوجو تواند که شفا طلب مسئله اگر کس برای طلب شفا سلیم کرد جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود کتاب القسمة مسئله قیمت جمع کردن نصیبی شیخ است در نصیب عین قیمت مثل است برافز
 و مبادله شیخ و قیمت مثل چنانچه کس از مؤون عادی تقارب عینی افراز ظاهر است و در قیمت غیر مثل چنانچه حیوان و
 عوض عینی مبادله ظاهر است پس شریک مثل نصیب و نتواند که قیمت شریک هم بگیرد و در غیر مثل شریک نتواند که
 شریک هم بگیرد مسئله اگر یک شریک طلب قیمت کرد از شریک حاضر و عینیت شریک را در گیر اگر مال شریک یک عین است
 شریک حاضر را جبر کند برای قیمت اگر مال شریک اجناس مختلف است جبر کند مسئله مندوبت که قاضی قاضی
 را نصیب کند برای قیمت بی مزد و منفعت و از بیت الممال میده اگر رزق او از بیت الممال میندزد قاضی بر تقاضای
 بود بعد از آن قبول بی یوسف و محمد و شافعی صحیح بر انداز نصیب یک بود مسئله در جب است که قاضی بارها
 و این در انابه قیمت بود و قاضی در زمان ابریک قاضی جبر کند و نگذارد که قاضی شریک نتواند مسئله
 اگر شریکان نزد قاضی حاضر شدند و بدست ایشان سرای است با عفار می ایشان عوی کردند که ایشان را
 میراث رسید است از خلاف قاضی قیمت کند میان ایشان تا عینا قاضی نکند بر موت مورث و بر خصما و خونه و قبول
 ای بی یوسف صحیح قاضی حاضر را با قرار و زنه قیمت کند و در صک قیمت ذکر کند که با قرار ایشان قیمت کرده است
 و در متون قرار ایشان اتفاق قیمت کند مسئله در عقیقه شریک سبب خریدگی با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر
 اگر سرای شریک عوی ملک کند و بی گویند که بگویند به ایشان مثل شده است با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر

مسئله اگر خانه را فروخت مگر مقدار یک گز درازی بجا بماند
 مسئله اگر سرای خریدی به عین خود شتری بجز شتری بجا بماند از چهاره مسئله جمله
 کردن برای استقراض و برای استقراض زکوة کرده بود به قول محمد کرده بود مسئله اگر پنج کس ای از
 یکی خریدند شیخ تواند که نصیب یکی بگیرد و اگر یکی از پنج نفر خرید شیخ تمام ستاند و یا بگذارد و نتواند که بعضی بگیرد و بعضی بگیرد
 و قول شافعی صحیح تواند که در اول مسئله اگر سرای خریدی غیر مقوم خرید بعد بایا بیعت کرد
 شیخ تواند که این نصف بعد از قیمت بجا بماند شتری آمده است حکم شیخ ستاند مسئله اگر سرای را فروخت بنده داند
 هر یون باید در آن سرای شیخ است این بنده مازون چون تواند که حکم شفا ز مولی ستاند و هم چنین اگر بنده داند
 مازون خانه را فروخت مولی او را نیز شفا رسد مسئله اگر در بیایوسی شفا نصیر سلیم کرد که جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود و نصیر بعد از بوجو تواند که شفا طلب مسئله اگر کس برای طلب شفا سلیم کرد جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود کتاب القسمة مسئله قیمت جمع کردن نصیبی شیخ است در نصیب عین قیمت مثل است برافز
 و مبادله شیخ و قیمت مثل چنانچه کس از مؤون عادی تقارب عینی افراز ظاهر است و در قیمت غیر مثل چنانچه حیوان و
 عوض عینی مبادله ظاهر است پس شریک مثل نصیب و نتواند که قیمت شریک هم بگیرد و در غیر مثل شریک نتواند که
 شریک هم بگیرد مسئله اگر یک شریک طلب قیمت کرد از شریک حاضر و عینیت شریک را در گیر اگر مال شریک یک عین است
 شریک حاضر را جبر کند برای قیمت اگر مال شریک اجناس مختلف است جبر کند مسئله مندوبت که قاضی قاضی
 را نصیب کند برای قیمت بی مزد و منفعت و از بیت الممال میده اگر رزق او از بیت الممال میندزد قاضی بر تقاضای
 بود بعد از آن قبول بی یوسف و محمد و شافعی صحیح بر انداز نصیب یک بود مسئله در جب است که قاضی بارها
 و این در انابه قیمت بود و قاضی در زمان ابریک قاضی جبر کند و نگذارد که قاضی شریک نتواند مسئله
 اگر شریکان نزد قاضی حاضر شدند و بدست ایشان سرای است با عفار می ایشان عوی کردند که ایشان را
 میراث رسید است از خلاف قاضی قیمت کند میان ایشان تا عینا قاضی نکند بر موت مورث و بر خصما و خونه و قبول
 ای بی یوسف صحیح قاضی حاضر را با قرار و زنه قیمت کند و در صک قیمت ذکر کند که با قرار ایشان قیمت کرده است
 و در متون قرار ایشان اتفاق قیمت کند مسئله در عقیقه شریک سبب خریدگی با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر
 اگر سرای شریک عوی ملک کند و بی گویند که بگویند به ایشان مثل شده است با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر

مسئله اگر خانه را فروخت مگر مقدار یک گز درازی بجا بماند
 مسئله اگر سرای خریدی به عین خود شتری بجز شتری بجا بماند از چهاره مسئله جمله
 کردن برای استقراض و برای استقراض زکوة کرده بود به قول محمد کرده بود مسئله اگر پنج کس ای از
 یکی خریدند شیخ تواند که نصیب یکی بگیرد و اگر یکی از پنج نفر خرید شیخ تمام ستاند و یا بگذارد و نتواند که بعضی بگیرد و بعضی بگیرد
 و قول شافعی صحیح تواند که در اول مسئله اگر سرای خریدی غیر مقوم خرید بعد بایا بیعت کرد
 شیخ تواند که این نصف بعد از قیمت بجا بماند شتری آمده است حکم شیخ ستاند مسئله اگر سرای را فروخت بنده داند
 هر یون باید در آن سرای شیخ است این بنده مازون چون تواند که حکم شفا ز مولی ستاند و هم چنین اگر بنده داند
 مازون خانه را فروخت مولی او را نیز شفا رسد مسئله اگر در بیایوسی شفا نصیر سلیم کرد که جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود و نصیر بعد از بوجو تواند که شفا طلب مسئله اگر کس برای طلب شفا سلیم کرد جائز بود و به قول محمد
 و در فروع جائز نبود کتاب القسمة مسئله قیمت جمع کردن نصیبی شیخ است در نصیب عین قیمت مثل است برافز
 و مبادله شیخ و قیمت مثل چنانچه کس از مؤون عادی تقارب عینی افراز ظاهر است و در قیمت غیر مثل چنانچه حیوان و
 عوض عینی مبادله ظاهر است پس شریک مثل نصیب و نتواند که قیمت شریک هم بگیرد و در غیر مثل شریک نتواند که
 شریک هم بگیرد مسئله اگر یک شریک طلب قیمت کرد از شریک حاضر و عینیت شریک را در گیر اگر مال شریک یک عین است
 شریک حاضر را جبر کند برای قیمت اگر مال شریک اجناس مختلف است جبر کند مسئله مندوبت که قاضی قاضی
 را نصیب کند برای قیمت بی مزد و منفعت و از بیت الممال میده اگر رزق او از بیت الممال میندزد قاضی بر تقاضای
 بود بعد از آن قبول بی یوسف و محمد و شافعی صحیح بر انداز نصیب یک بود مسئله در جب است که قاضی بارها
 و این در انابه قیمت بود و قاضی در زمان ابریک قاضی جبر کند و نگذارد که قاضی شریک نتواند مسئله
 اگر شریکان نزد قاضی حاضر شدند و بدست ایشان سرای است با عفار می ایشان عوی کردند که ایشان را
 میراث رسید است از خلاف قاضی قیمت کند میان ایشان تا عینا قاضی نکند بر موت مورث و بر خصما و خونه و قبول
 ای بی یوسف صحیح قاضی حاضر را با قرار و زنه قیمت کند و در صک قیمت ذکر کند که با قرار ایشان قیمت کرده است
 و در متون قرار ایشان اتفاق قیمت کند مسئله در عقیقه شریک سبب خریدگی با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر
 اگر سرای شریک عوی ملک کند و بی گویند که بگویند به ایشان مثل شده است با قرار ایشان قیمت کند مسئله اگر

بسیار از اینها در این کتاب مذکور است و در بعضی از آنها نیز توضیح داده شده است.

در بعضی از اینها که در این کتاب مذکور است و در بعضی از آنها نیز توضیح داده شده است. اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد و اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد.

در بعضی از اینها که در این کتاب مذکور است و در بعضی از آنها نیز توضیح داده شده است. اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد و اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد.

در بعضی از اینها که در این کتاب مذکور است و در بعضی از آنها نیز توضیح داده شده است. اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد و اگر در وقت تقاضای قرض کسی بگوید من حاضر نیستم و بخواهد از این قرض استفاده کند باید تا آن وقت که این قرض را بر سر او نگذارد.

بسیار از اینها در کتب معتبره آمده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است

فکر است و یا یک گاه و در مسکه وقت ضحیه از صبح صادق از عید است و در دیگر عید از عید قبول
تاضی صبح عید تا سه فرسخه جائز است مسکه نیز پیش از نماز عید فوج قربانی جائز بود و قبول مالک
و تاضی صبح پیش از قربانی امام ضحیه و ایستاد اگر چه بعد از نماز بود مسکه در پیش از نماز عید ضحیه جائز بود
مسکه در ضحیه گاه و یا گویندی بی سران ^{عنه} و حی و پوانه جائز بود و نامیاد کور و لاخو و لک انکه شتری از گوش
و یا از چشم و یا از دنبه ابریده باشد جائز بود همچنین اگر شتری از سرین ایستاد جائز بود مسکه صحیح است شکر
و گویند و پد و گویند کم از یک ساله و بیشتر از آن جائز بود و از گاو و کم از دو ساله و بیشتر از آن جائز بود و از شتر کم از سه
ساله و پنج ساله و بیشتر از آن جائز بود و از شتر ششماهه ^{عنه} در قبول بعضی هفت ماهه مسکه اگر هفت گاو و سی
قربانی خریدند و من از فوج یکی برود و در نه گفتند این گاو را در صبح گویند و از پوست جائز بود مسکه اگر هفت گاو و سی
یکی از میان تر است یا نزدیک است یا مسلمان است فاما مقصود او گوشت است نه قربانی از صبح کس ضحیه نیز بود مسکه
از گوشت ضحیه و نجوه و تو انکران در و بیازادند خیره نیز کند و سب است که صد از گوشت کم کند و پوست ضحیه نیز
حصه کند و یا از پوست چیزی سازد که در خانه استعمال کنند چون ایوان منسوب است که بدست خود در بچ کند اگر چه
کردن آن مسکه مکروه است که ضحیه مسلمان ^{عنه} چو یا تر ساج کند مسکه اگر در مغلط کردند و هر یک ضحیه مگر بی گوی
صح کردند از پوست ضحیه ^{عنه} چو یا تر ساج کرد مسکه اگر در مغلط کردند و هر یک ضحیه مگر بی گوی
کتاب الکرامیه کرده و بولم نزد کثیر است و از همه مخصوص است که هر مگردی حرام است **فضل فی الاکل اشرب مسکه**
شیره خرگوه است مسکه خوردن انسان ^{عنه} و سخن در کردن خونبوی کردن از آوند ز و فقره آن مرد را مکروه است
و از آوند از زیر و اکینه و بورد حقیق مکروه است و قول شافعی صح کرده است مسکه انسان از آوند فقره کوفته و
سواری کند برین فقره کوفته و نشستن بر کسی فقره کوفته جائز بود لیکن از جای فقره بر نیز کند مسکه قول
گافرد در حلال حرام مقبول است مسکه قول بنده و جاریه کودک ^{عنه} هدیه در اذن به تجارت مقبول است مسکه قول
در معاملات مقبول است فاما در ایات مقبول نیست مسکه اگر شخصی ایهانی خواندند و انجام بازی مرد است
نشین **نحوه فضل فی اللمس مسکه حریر** پوشیدن در از حرام است مگر مقدار چهار انگشت چون علم زنان
پوشیدن حریر حلال است مسکه یا نشستن بر حریر پوشیدن جامه که تا او حریر بود و پوشیدن یا قرین است حلال بود
جامه که تا او پوشید بود و او حریر است پوشیدن آن حرام است مگر در حریر پوشیدن برای روزه فقره مر حرام است مگر در
و مگر بند و پیرایه تیغ از فقره و تبر است ترک آوردن گفتنی مگر سلطان و قاضی بر مسکه حرام است شتری از آن

بسیار از اینها در کتب معتبره آمده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است

بسیار از اینها در کتب معتبره آمده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است و در بعضی کتب نیز در این باب بحث شده است

و سنگ روی در صاف فصل آن مسئله حلال است سار کردن بیخ زرد سوراخ طینه و سخت کردن دندان به لغز نامائ
 سخت کردن دندان بز حلال بود و به قول صحیح باک نیت و این روایت از امام عظیم است مسئله گروه اول
 زهر جری که در مسئله باک نیت دست کردن باره جامه برای خود و پاک کردن منی و پاک نیت ریحان در نیت
 بسنن برای آمدن فصل فی النظر و المسائل مسئله جائز نیت که مرد زنی بگمانه از او نظر کن مگر زنی دو
 کف دست و این جای است که این بود از شهوت و از شهوت این نه بود و نظر در روی او نیز جائز بود مگر گواهی را
 در حال احوال است و تقاضی را در حال حکم جائز بود که بر روی بگمانه نظر کند اگر چه از شهوت برسد مسئله
 جائز است که ظهیر نظر کند در موضع مرض زن اگر زن طبعیه شهوت مسئله نظر مرد در زن مرد جائز بود مگر از
 ناف تا زانو مسئله نظر زن در زن دیگر جائز است مقدار نظر مرد در زن بر او اشی از امام ابو صفیج نظر
 بر زن چون نظر مرد است از نگاه محرم بود مسئله جائز است نظر مرد در فرج منکوحه و کثیره خود مسئله جائز است
 نظر مرد در روی سینه و دوساق و دوازدهی زن که کلح احوال مسئله جاریه بگمانه در نظر حکم زبان
 محرم دارد و در او بود که شکر در حالت خیدن سر روی سینه و ساق با زنی جاریس کند اگر همین از شهوت
 نبود و جائز نبود که جاریه را در یک امر عوض کند مسئله خصی و محبوبت در نظر حکم مردان از زنی نظر زن
 در زن بگمانه جائز بود مسئله نظر بنده در مالک خود جائز بود مگر در روی او و کف دست و بقول اکت کت کت کل
 مع مالک جن محرم است مسئله جائز بود که در جماع کثیره بر غیر او برود و فرج انزال کند اما از زن جائز بود
 مگر بتوری فصل فی الاستبراء غیره مسئله اگر مردی کثیره را مالک شد و طی لیس و نظریه فرج او است
 از استبراء حرام بود مسئله اگر مردی دو کثیره را مالک است و این مرد در میان خود خواهد اند و موی هر دو را قبل از
 شهوت بیج کی از ایشان را طی لیس قبله رو باشد تا یکی را بر خود حرام کنند ترویج و یا به تملیک یا بعت مسئله
 مکره است که مردی مردی یا اندام او را قبیل کند و یا کتا گیرد در یک یا از او بقول بانی یوسف صح باکی نمود
 و اگر با برین بود با جماع درست باشد چنانچه معافه درست است فصل فی البیع والاحتکار والاحاطة و غیره
 مسئله بیع عذر مکره است و فروختن سرگین مکره نیت مسئله و به قول ناصحی صح فروختن سرگین نیز جائز بود
 مسئله اگر مردی میداند که این کثیره زید است و کبر را دید که این کثیره را می فروشد و مکر گفت که زید را فروختن
 این کثیره فروخته است جائز است که این کثیره را بخرد و وطی کند مسئله مکره بود که دام دار از مدیون بیا
 خرد که مدیون مسلمان فروخته است و او خود گیرد و اگر فروشنده کافر است جائز بود که دام خود گیرد مسئله

در نیت ریحان در نیت کثیره کثیره را مالک شد و طی لیس و نظریه فرج او است از استبراء حرام بود مسئله اگر مردی دو کثیره را مالک است و این مرد در میان خود خواهد اند و موی هر دو را قبل از شهوت بیج کی از ایشان را طی لیس قبله رو باشد تا یکی را بر خود حرام کنند ترویج و یا به تملیک یا بعت مسئله مکره است که مردی مردی یا اندام او را قبیل کند و یا کتا گیرد در یک یا از او بقول بانی یوسف صح باکی نمود و اگر با برین بود با جماع درست باشد چنانچه معافه درست است فصل فی البیع والاحتکار والاحاطة و غیره مسئله بیع عذر مکره است و فروختن سرگین مکره نیت مسئله و به قول ناصحی صح فروختن سرگین نیز جائز بود مسئله اگر مردی میداند که این کثیره زید است و کبر را دید که این کثیره را می فروشد و مکر گفت که زید را فروختن این کثیره فروخته است جائز است که این کثیره را بخرد و وطی کند مسئله مکره بود که دام دار از مدیون بیا خرد که مدیون مسلمان فروخته است و او خود گیرد و اگر فروشنده کافر است جائز بود که دام خود گیرد مسئله

۱۹۹

در نیت ریحان در نیت کثیره کثیره را مالک شد و طی لیس و نظریه فرج او است از استبراء حرام بود مسئله اگر مردی دو کثیره را مالک است و این مرد در میان خود خواهد اند و موی هر دو را قبل از شهوت بیج کی از ایشان را طی لیس قبله رو باشد تا یکی را بر خود حرام کنند ترویج و یا به تملیک یا بعت مسئله مکره است که مردی مردی یا اندام او را قبیل کند و یا کتا گیرد در یک یا از او بقول بانی یوسف صح باکی نمود و اگر با برین بود با جماع درست باشد چنانچه معافه درست است فصل فی البیع والاحتکار والاحاطة و غیره مسئله بیع عذر مکره است و فروختن سرگین مکره نیت مسئله و به قول ناصحی صح فروختن سرگین نیز جائز بود مسئله اگر مردی میداند که این کثیره زید است و کبر را دید که این کثیره را می فروشد و مکر گفت که زید را فروختن این کثیره فروخته است جائز است که این کثیره را بخرد و وطی کند مسئله مکره بود که دام دار از مدیون بیا خرد که مدیون مسلمان فروخته است و او خود گیرد و اگر فروشنده کافر است جائز بود که دام خود گیرد مسئله

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت شده است که هر کس در راه خدا کشته شود و در راه خدا کشته شود...

حکام کردن توت آدمیان چهار پایان شهر که احکار کردن اهل آن شهر رازیان دارد کرده است و به قول
ابن یوسف هر چیزی که احکار او حاصل خلق رازیان از کرده است اگر چه در فقره یا جاهل بود فتوی قول اول است
مسئله که پیشین غله زراعت چیزی که از شهر و دیگر آن در کرده است و به قول محمد بن یوسف هر چیزی که پیشتر غله آن صغری
درین شهر تیرسد اگر از آن جایار و دیگر آن در کرده بود مسئله نشاید که سلطان نخر معین کند مگر که اصحاب
طعام از قیمة تقدی فاحش کنند مسئله جائز است فروختن شیره بدست غار مسئله اگر سواد می خانه را اجازت
داد برای آنکه تا خانه اش سازد و یا جای عیادت بود آن و یا ز سایان سازد و یا برای آنکه تا در خانه خمر فرو
جائز بود به قول ابی یوسف و محمد بن یوسف مسئله باکی نیست به فروختن خانه که در مدینه و زمین او و نشان آن
ده آیت در مصحف و نقد کردن و زبور و زیر کردن در مصحف و در آمدن می در مسجد و به قول مالک صحیح در آمدن
دی در مسجد کرده است مسئله جائز است برسدن چهار زیاده و در ساحلی کردن چهار پاراد و گشتی بر نشانند آن
گوش بر باد میان قبول کردن به از بنده که تاجر است و اجابت دعوت او و عاریت مستند در او اما کرده است
خدمت فرعون جنی را مسئله کرده است که در دعا گوید اساک بعد العزم حرتک یا گوید بحق فلان و یا بحق
بیمبران تو و قبول ابی یوسف صحیح اگر در دعا گوید بعد العزم حرتک جائز بود زیرا که مانور است مسئله
کرده است بازی کردن شطرنج و یا نرد و جمله بازیها و نیز کرده است که در گردن بنده طوق اندازد از آن فلان
قبول کردن بنده و سفید و غیر آن کرده است مسئله حلال است تخمه کردن برای تداوی و زرق قاضی از تالی
و سفیر فتن کینه ام ولد بی حرم و حردن و فروختن عم و مادر و مطلقه آنچه چاره نیست از آن برای صغیر
اگر صغیر در کتاب ایشان بود مسئله مادر را جائز بود که به خود را در اجارت دهد اگر در کتاب او اما مطلقه را
جائز نیست کتاب احوال الموات مسئله موات زمینی است که زرعیت تواند کرد و بسبب آنکه باز و مطلقه
بازی است و بسبب غلبه آب و ملوک کسی نیست و از آبادانی دور بود و چنانچه اگر کسی از قصبی آبادانی بایستد و او از کند
با او از او شنیده نشود و اگر این چنین زمین را باذن امام احوال کند مالک شود و قبول ابی یوسف و محمد بن مالک شود
بغیر از آن امام مسئله اگر زمین را تحجر کرد یعنی در موضع از زمین موات نشانی کرد و یا کرد بر گرد زمین سنگها نهاد
و یا کرد زمینی خار یا تلخ نهاد و یا زمین را پاک کرد و آنچه در و خار بود سوخت و یا گاه از زمین درود مالک نشود
و اگر زراعت نکرد بعد از گذشتن سه سال امام از وی سبانه و بدگیری دهد مسئله روان باشد احوال کردن زمینی
که در یک آبادانی بود مسئله اگر در زمینی سوخت جای حق که در حرم جاه را مقرر چهل گز از هر جانب

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت شده است که هر کس در راه خدا کشته شود و در راه خدا کشته شود...

فان من سئل عن رجل اشترى أرضاً فباعها بدينار فاشترى بها ثياباً فباعها بدينارين فقال له رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم انما البيع على الاذن...

مالک خود و به قول بی یوسف و محمد بن مسعود که مسئله حریم چشمه با تقدیر است مسئله اگر کسی در حریم چاه یا
 دیگر حفر کند منع کنند مسئله حریم کار نیز بگذارند که جان مصلح او بود مسئله اگر آب فوات در جلد و غیر آن
 از زمین عدلی کوه و در آن زمین گرفت اگر ممکن نیست که بازگردانند چاه آن زمین جائز بود و اگر ممکن است که بازگردانند
 چاه آن زمین جائز نبود مسئله اگر در زمین ملک غیر جوی حفر کرد تا بآوردن امام سخن حریم نشود مگر جهت قبول
 به موجب و محمد بن سخن حریم شود و آن کنایه جوی است از هر دو طرف که بدان برود و گل اندازند کتاب
 اشرف مسئله شرب عیانت از نصیب است مسئله جو بهای بزرگ چنانچه در جلد و فوات غیر ملوک اند
 هر یک تواند که زمین خود را از آن جو بهای آب دهد و ازین آب خود سازد و بخورد و بین آب سپاهند و جوی حفر کند
 و این آب بر زمین سیراب کند اگر کاویدن بیشتر خلق را زیان نکند هر چه ای حفر کند مسئله از جوی ملوک
 و از چاه از جوی هر یک اخرون آب دوایه را خوراندن جائز بود و فاما نتواند که زمین را آب ببرد اگر خوف
 آن بود که بسبب آب دادن ستوران جوی خراب و صاحب جوی تواند که منع کند فاما آنکه در کوزه و جب که در اند
 ملوک آن گس است که در کوزه جب کرده است و او نبود که متعلق گیرند بگرازان ملک کوزه جب مسئله جوی
 غیر ملوک است اجر کافن آن سلطان چیست از بیت المال اگر در بیت المال هیچ بود خلق با جبر کند برای حفر
 کردن مسئله جوی که ملوک است کافن آن بر ملک بود و اگر از حفر امتناع آورد و جبر کنند و اگر جوی
 مشرک است موت کافن از بالا بر همه بود فاما اگر از زمین یکی گذشت او بری شود از موت کافن
 پس جوی به باقی ماندگان بود و به قول بی یوسف و محمد بن موت حفر کردن بر همه بود
 از اول جوی تا آخر و اهل شفه حفر جوی از جهت مسئله اگر دعوی شرب بی
 زمین می کند جائز بود مسئله اگر جوی مشترک میان قومی و در شرب آن اهل به نماز عتق
 هر یک را اندازد زمین شرب بود و هم چنین میسکین نتواند که از آن جوی فضا فدیا آسپار آن نصیب و یادلو
 مند و یا علی کند و با دین آن جوی فراع کند و نیز هیچ یکی نتواند که قسمت شرب بر روز کند بعد از آنکه قسمت
 بنا که کردند و هر یک از آن جوی ناله کرده است که بدان ناله زمین خود را آب میدهد و اگر کسی شرب کند زمین دیگری
 داد که آن زمین را ازین جوی شرب نیست و بچاید که شرب خود را ازین جوی مشرک بدان زمین بر تو
 مگر برضاد هر مشرک مسئله ملوک میراث شود و اگر وصیت کرد که بعین شرب منقوت گیرد جائز بود مسئله
 فروختن و کشیدن شرب جائز نبود مسئله اگر زمین خود را آب تر کرد و در زمین مسایر فروخت

مسئله اگر کسی در حریم چاه یا دیگر حفر کند منع کنند مسئله حریم کار نیز بگذارند که جان مصلح او بود مسئله اگر آب فوات در جلد و غیر آن از زمین عدلی کوه و در آن زمین گرفت اگر ممکن نیست که بازگردانند چاه آن زمین جائز بود و اگر ممکن است که بازگردانند چاه آن زمین جائز نبود مسئله اگر در زمین ملک غیر جوی حفر کرد تا بآوردن امام سخن حریم نشود مگر جهت قبول به موجب و محمد بن سخن حریم شود و آن کنایه جوی است از هر دو طرف که بدان برود و گل اندازند کتاب اشرف مسئله شرب عیانت از نصیب است مسئله جو بهای بزرگ چنانچه در جلد و فوات غیر ملوک اند هر یک تواند که زمین خود را از آن جو بهای آب دهد و ازین آب خود سازد و بخورد و بین آب سپاهند و جوی حفر کند و این آب بر زمین سیراب کند اگر کاویدن بیشتر خلق را زیان نکند هر چه ای حفر کند مسئله از جوی ملوک و از چاه از جوی هر یک اخرون آب دوایه را خوراندن جائز بود و فاما نتواند که زمین را آب ببرد اگر خوف آن بود که بسبب آب دادن ستوران جوی خراب و صاحب جوی تواند که منع کند فاما آنکه در کوزه و جب که در اند ملوک آن گس است که در کوزه جب کرده است و او نبود که متعلق گیرند بگرازان ملک کوزه جب مسئله جوی غیر ملوک است اجر کافن آن سلطان چیست از بیت المال اگر در بیت المال هیچ بود خلق با جبر کند برای حفر کردن مسئله جوی که ملوک است کافن آن بر ملک بود و اگر از حفر امتناع آورد و جبر کنند و اگر جوی مشرک است موت کافن از بالا بر همه بود فاما اگر از زمین یکی گذشت او بری شود از موت کافن پس جوی به باقی ماندگان بود و به قول بی یوسف و محمد بن موت حفر کردن بر همه بود از اول جوی تا آخر و اهل شفه حفر جوی از جهت مسئله اگر دعوی شرب بی زمین می کند جائز بود مسئله اگر جوی مشترک میان قومی و در شرب آن اهل به نماز عتق هر یک را اندازد زمین شرب بود و هم چنین میسکین نتواند که از آن جوی فضا فدیا آسپار آن نصیب و یادلو مند و یا علی کند و با دین آن جوی فراع کند و نیز هیچ یکی نتواند که قسمت شرب بر روز کند بعد از آنکه قسمت بنا که کردند و هر یک از آن جوی ناله کرده است که بدان ناله زمین خود را آب میدهد و اگر کسی شرب کند زمین دیگری داد که آن زمین را ازین جوی شرب نیست و بچاید که شرب خود را ازین جوی مشرک بدان زمین بر تو مگر برضاد هر مشرک مسئله ملوک میراث شود و اگر وصیت کرد که بعین شرب منقوت گیرد جائز بود مسئله فروختن و کشیدن شرب جائز نبود مسئله اگر زمین خود را آب تر کرد و در زمین مسایر فروخت

مسئله اگر کسی در حریم چاه یا دیگر حفر کند منع کنند مسئله حریم کار نیز بگذارند که جان مصلح او بود مسئله اگر آب فوات در جلد و غیر آن از زمین عدلی کوه و در آن زمین گرفت اگر ممکن نیست که بازگردانند چاه آن زمین جائز بود و اگر ممکن است که بازگردانند چاه آن زمین جائز نبود مسئله اگر در زمین ملک غیر جوی حفر کرد تا بآوردن امام سخن حریم نشود مگر جهت قبول به موجب و محمد بن سخن حریم شود و آن کنایه جوی است از هر دو طرف که بدان برود و گل اندازند کتاب اشرف مسئله شرب عیانت از نصیب است مسئله جو بهای بزرگ چنانچه در جلد و فوات غیر ملوک اند هر یک تواند که زمین خود را از آن جو بهای آب دهد و ازین آب خود سازد و بخورد و بین آب سپاهند و جوی حفر کند و این آب بر زمین سیراب کند اگر کاویدن بیشتر خلق را زیان نکند هر چه ای حفر کند مسئله از جوی ملوک و از چاه از جوی هر یک اخرون آب دوایه را خوراندن جائز بود و فاما نتواند که زمین را آب ببرد اگر خوف آن بود که بسبب آب دادن ستوران جوی خراب و صاحب جوی تواند که منع کند فاما آنکه در کوزه و جب که در اند ملوک آن گس است که در کوزه جب کرده است و او نبود که متعلق گیرند بگرازان ملک کوزه جب مسئله جوی غیر ملوک است اجر کافن آن سلطان چیست از بیت المال اگر در بیت المال هیچ بود خلق با جبر کند برای حفر کردن مسئله جوی که ملوک است کافن آن بر ملک بود و اگر از حفر امتناع آورد و جبر کنند و اگر جوی مشرک است موت کافن از بالا بر همه بود فاما اگر از زمین یکی گذشت او بری شود از موت کافن پس جوی به باقی ماندگان بود و به قول بی یوسف و محمد بن موت حفر کردن بر همه بود از اول جوی تا آخر و اهل شفه حفر جوی از جهت مسئله اگر دعوی شرب بی زمین می کند جائز بود مسئله اگر جوی مشترک میان قومی و در شرب آن اهل به نماز عتق هر یک را اندازد زمین شرب بود و هم چنین میسکین نتواند که از آن جوی فضا فدیا آسپار آن نصیب و یادلو مند و یا علی کند و با دین آن جوی فراع کند و نیز هیچ یکی نتواند که قسمت شرب بر روز کند بعد از آنکه قسمت بنا که کردند و هر یک از آن جوی ناله کرده است که بدان ناله زمین خود را آب میدهد و اگر کسی شرب کند زمین دیگری داد که آن زمین را ازین جوی شرب نیست و بچاید که شرب خود را ازین جوی مشرک بدان زمین بر تو مگر برضاد هر مشرک مسئله ملوک میراث شود و اگر وصیت کرد که بعین شرب منقوت گیرد جائز بود مسئله فروختن و کشیدن شرب جائز نبود مسئله اگر زمین خود را آب تر کرد و در زمین مسایر فروخت

مسئله شراب اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است و اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است

شد و یا زمین بسیار عقیق شد ضامن نشود کتاب الا شریقه مسئله شراب عبارت از است که کنند
 است مسئله شراب از حرام چهار است یکی حرمت و آن شیره انگور است که خام نهند تا بپوشد و سخت شود و کهن
 اندازد و بگوید ای یوسف و محمد ص کف شرط نیست و این شراب اندک و بسیار حرام است و دوم شراب طلال
 است و آن شیره انگور است که طبع کنند تا در حصه کمتر بود و سیوم شراب سکر است و آن آب خرمای شیرین مطبوخ
 است چهارم فقیح است و آن شرابیت غیر مطبوخ که از مویز گرفته باشد و این شراب نیز حرام است اگر بپوشد
 و سخت شود و بگوید ای یوسف و محمد ص کف شرط نیست و این شراب اندک و بسیار حرام است و دوم شراب طلال
 شراب کهن است از حرمت حرام تا اگر حرام گوید کافرشود و اگر این شراب سا حلال گوید کافرشود
 مسئله شراب او حلال چهار است یکی بنید خرمای و بنید مویز اگر اندکی طبع کنند اگر چه سخت شود بشرطی که
 مست کند و بی لهو و طرب بود و دوم شرابی که از خرما و مویز مخلوط سازند سیوم شرابی که از انگبین یا
 از انجیر یا از گندم و یا از جو و یا از جواری بود مطبوخ یا غیر مطبوخ چهارم شیره انگور که طبع کنند تا در حصه
 بود و سیوم حصه اند و بگوید ای یوسف و محمد ص کف شرط نیست و این شراب اندک و بسیار حرام است و دوم شراب طلال
 و مرفقه و غیره و این آوند شراب است مسئله سکر که خمر حلال است اگر چه بغین خود سکر شده است و یا چیزی
 در انداخته باشند و بسیار سکر شد است چون نمک مسئله خوردن دردی خمر و منفعت گرفتن و
 اشتراط بد کردن کرده است مسئله خوردن دردی خمری مستی حد نزنند و بگوید ای یوسف و محمد ص کف شرط نیست
 الصید مسئله شکار کردن سگ و باز و بوجار دیگر اگر معلم باشد درست بود و شکار کردن بشامین باشد و
 جمع و یوزاگر سگ درت بود و تعلیم سگ است که سبب از صید خورد و تعلیم بازی است که چون بخوانی
 باز آید مسئله نام خدا ایتعالی گفتن در وقت فرستادن سگ و بازی و شامین و در وقت تیر جانب شکاری
 انداختن شرط است و نیز جرات کردن سگ و غیر آن در هر موضعی که باشد از صید شرط است و بگوید ای یوسف
 و محمد ص کف شرط نیست مسئله اگر بازی از صید خورد حلال بود باجماع و اگر سگ و یوزا از صید خورد حرام
 بود مسئله صید رانده یافت بچ کند و اگر بچ نکند و بود حرام بود مسئله اگر سگ و یوزا با غیر او شکار
 خد کرد و جرات کرد و یا سگی غیر معلم شریک شد و یا سگ بی معلم شریک شد و یا سگی که بر و نام
 خدا ایتعالی بعد از گفته اند با سگی که بر و نام خدا ایتعالی گفته اند شریک شد درین مسائل صید ایشان حرام بود
 مسئله اگر مسلمانی سگ را ارسال کرد و مجوسی با سگ بر زد و تهر لیس کرد و سگ متزجر شد مجوسی

مسئله شراب اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است و اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است

مسئله شراب اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است و اگر در وقت نماز خوردن حرام است و اگر در وقت غیر نماز خوردن حلال است

اظهار زياده طلب کرده و صيد گرفت حلال بود و اگر مجوسی ارسال سنگ کرد و مسلمانى بانگ کرد و تحريص
 کرد و سنگ تحريص مسلمان طلب صيد زيادت کرد و حرام بود و اگر بچکيس سنگ ما ارسال نکرد و مسلمانى
 زجر کرده و سنگ متزجوشد و صيد گرفت حلال بود مسئله اگر چنانچه صيد تير انداخته و تسبيح گفت و پيچيد
 تير صيد مجروح شد حلال بود و اگر زنده يافت فرج کند و اگر فرج نکرد و قدرت بر ذبح داشت و بمجرام بود
 مسئله اگر تير بصيد رسیده و صيد غایب شد و صيد تحمل کرد و او در طلب صيد بود و مرده يافت حلال
 بود و اگر از طلب او شست بختی طلبت که آورد بعد مرده يافت حرام بود مسئله اگر تير بصيد فرستاد
 بعد رسيدن تير صيد در آب افتاد و يا بر سقف و يا بر کوه افتاد از انجا بر زمین افتاد حرام بود و اگر
 اول بر زمین افتاد حلال بود مسئله اگر گز بر شکاری رسيد و يا غلوه گمان بشکاری رسيد و بمجرده حرام بود
 مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و عضوی از شکاری برید حلال بود و عضو حرام و بقول شافعی است
 عضو غير حلال بود و اگر تير شکاری را رسيد سه حصه کرد و بیشتر با شيرين است تمام بخورند مسئله صيد
 منع و پست پرست و مرتد حرام است مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و شکار خبر از دويدن و يا پريدن نشد
 و ديگری نيز فرستاد و بگشت صيد ملک دوم بود و صيد حلال باشد و اگر صيد اول صيد است
 کرد و اول را بود و صيد حرام شود و دو ضامن شود برای اول قسمت جسيب جهت نقصان شده است
 مسئله شکار کردن چیزی که گوشت او حلال است و چیزی که گوشت او حلال نیست جایز بود کتاب
 الرهن مسئله رهن عبارت از حبس کردن چیزیست برای حقیقه استيفاء آن حق از وی ممکن بود
 چنانکه دام مسئله رهن لازم شود بايجاب و قبول و قبض و بقول مالک صح رهن لازم شود بايجاب و قبول بی
 قبض مسئله چون مرهتن رهن را مجوز و مغرض و بتر قبض کرد یعنی قسمت شده و فایده از ملک رهن قبض کرد
 رهن لازم شود و در خان او در آید و بقول شافعی صح رهن امانت است مسئله تخلیه در رهن و در بیع
 حکم قبض دارد مسئله پیش از قبض رهن مخیر است تواند که از رهن رجوع کند مسئله رهن مضمون استند
 کمتر است از قیمت رهن تا اگر رهن هلاک شد و قیمت رهن مثل دین است و این حکم شرح دین خود را استيفاء
 کرده باشد و اگر قیمت رهن اکثر از دین است مرهتن مقدار دین استيفاء کرده باشد و زواید امانت بود
 قیمت رهن کمتر از دین است مرهتن مقدار رهن دین خود استيفاء کرده باشد و زیادت بر رهن رجوع کند
 مرهتن تواند که رهن را مطالبه کند بدين و تواند که رهن را حبس کند مسئله چون مرهتن از رهن طلب دین کرد مرهتن

حرام است اگر مجوسی ارسال سنگ کند و مسلمانى بانگ کرد و تحريص کرد و سنگ تحريص مسلمان طلب صيد زيادت کرد و حرام بود و اگر بچکيس سنگ ما ارسال نکرد و مسلمانى زجر کرده و سنگ متزجوشد و صيد گرفت حلال بود مسئله اگر چنانچه صيد تير انداخته و تسبيح گفت و پيچيد تير صيد مجروح شد حلال بود و اگر زنده يافت فرج کند و اگر فرج نکرد و قدرت بر ذبح داشت و بمجرام بود مسئله اگر تير بصيد رسیده و صيد غایب شد و صيد تحمل کرد و او در طلب صيد بود و مرده يافت حلال بود و اگر از طلب او شست بختی طلبت که آورد بعد مرده يافت حرام بود مسئله اگر تير بصيد فرستاد بعد رسيدن تير صيد در آب افتاد و يا بر سقف و يا بر کوه افتاد از انجا بر زمین افتاد حرام بود و اگر اول بر زمین افتاد حلال بود مسئله اگر گز بر شکاری رسيد و يا غلوه گمان بشکاری رسيد و بمجرده حرام بود مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و عضوی از شکاری برید حلال بود و عضو حرام و بقول شافعی است عضو غير حلال بود و اگر تير شکاری را رسيد سه حصه کرد و بیشتر با شيرين است تمام بخورند مسئله صيد منع و پست پرست و مرتد حرام است مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و شکار خبر از دويدن و يا پريدن نشد و ديگری نيز فرستاد و بگشت صيد ملک دوم بود و صيد حلال باشد و اگر صيد اول صيد است کرد و اول را بود و صيد حرام شود و دو ضامن شود برای اول قسمت جسيب جهت نقصان شده است مسئله شکار کردن چیزی که گوشت او حلال است و چیزی که گوشت او حلال نیست جایز بود کتاب الرهن مسئله رهن عبارت از حبس کردن چیزیست برای حقیقه استيفاء آن حق از وی ممکن بود چنانکه دام مسئله رهن لازم شود بايجاب و قبول و قبض و بقول مالک صح رهن لازم شود بايجاب و قبول بی قبض مسئله چون مرهتن رهن را مجوز و مغرض و بتر قبض کرد یعنی قسمت شده و فایده از ملک رهن قبض کرد رهن لازم شود و در خان او در آید و بقول شافعی صح رهن امانت است مسئله تخلیه در رهن و در بیع حکم قبض دارد مسئله پیش از قبض رهن مخیر است تواند که از رهن رجوع کند مسئله رهن مضمون استند کمتر است از قیمت رهن تا اگر رهن هلاک شد و قیمت رهن مثل دین است و این حکم شرح دین خود را استيفاء کرده باشد و اگر قیمت رهن اکثر از دین است مرهتن مقدار دین استيفاء کرده باشد و زواید امانت بود قیمت رهن کمتر از دین است مرهتن مقدار رهن دین خود استيفاء کرده باشد و زیادت بر رهن رجوع کند مرهتن تواند که رهن را مطالبه کند بدين و تواند که رهن را حبس کند مسئله چون مرهتن از رهن طلب دین کرد مرهتن

۲۰۳
 منقاری بود و بیست
 شصت صيد است
 در کتاب
 حرام است اگر مجوسی ارسال سنگ کند و مسلمانى بانگ کرد و تحريص کرد و سنگ تحريص مسلمان طلب صيد زيادت کرد و حرام بود و اگر بچکيس سنگ ما ارسال نکرد و مسلمانى زجر کرده و سنگ متزجوشد و صيد گرفت حلال بود مسئله اگر چنانچه صيد تير انداخته و تسبيح گفت و پيچيد تير صيد مجروح شد حلال بود و اگر زنده يافت فرج کند و اگر فرج نکرد و قدرت بر ذبح داشت و بمجرام بود مسئله اگر تير بصيد رسیده و صيد غایب شد و صيد تحمل کرد و او در طلب صيد بود و مرده يافت حلال بود و اگر از طلب او شست بختی طلبت که آورد بعد مرده يافت حرام بود مسئله اگر تير بصيد فرستاد بعد رسيدن تير صيد در آب افتاد و يا بر سقف و يا بر کوه افتاد از انجا بر زمین افتاد حرام بود و اگر اول بر زمین افتاد حلال بود مسئله اگر گز بر شکاری رسيد و يا غلوه گمان بشکاری رسيد و بمجرده حرام بود مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و عضوی از شکاری برید حلال بود و عضو حرام و بقول شافعی است عضو غير حلال بود و اگر تير شکاری را رسيد سه حصه کرد و بیشتر با شيرين است تمام بخورند مسئله صيد منع و پست پرست و مرتد حرام است مسئله اگر تير بر شکاری فرستاد و شکار خبر از دويدن و يا پريدن نشد و ديگری نيز فرستاد و بگشت صيد ملک دوم بود و صيد حلال باشد و اگر صيد اول صيد است کرد و اول را بود و صيد حرام شود و دو ضامن شود برای اول قسمت جسيب جهت نقصان شده است مسئله شکار کردن چیزی که گوشت او حلال است و چیزی که گوشت او حلال نیست جایز بود کتاب الرهن مسئله رهن عبارت از حبس کردن چیزیست برای حقیقه استيفاء آن حق از وی ممکن بود چنانکه دام مسئله رهن لازم شود بايجاب و قبول و قبض و بقول مالک صح رهن لازم شود بايجاب و قبول بی قبض مسئله چون مرهتن رهن را مجوز و مغرض و بتر قبض کرد یعنی قسمت شده و فایده از ملک رهن قبض کرد رهن لازم شود و در خان او در آید و بقول شافعی صح رهن امانت است مسئله تخلیه در رهن و در بیع حکم قبض دارد مسئله پیش از قبض رهن مخیر است تواند که از رهن رجوع کند مسئله رهن مضمون استند کمتر است از قیمت رهن تا اگر رهن هلاک شد و قیمت رهن مثل دین است و این حکم شرح دین خود را استيفاء کرده باشد و اگر قیمت رهن اکثر از دین است مرهتن مقدار دین استيفاء کرده باشد و زواید امانت بود قیمت رهن کمتر از دین است مرهتن مقدار رهن دین خود استيفاء کرده باشد و زیادت بر رهن رجوع کند مرهتن تواند که رهن را مطالبه کند بدين و تواند که رهن را حبس کند مسئله چون مرهتن از رهن طلب دین کرد مرهتن

بن امانت است

لا

بفرمانند ما این احکام را بخوانید و بعد از آن این را بخوانید که مسلّم است اگر زمین را
تسلیم کند بر اسباب برای وضع دادن ادا کند و چون داد درین کرد زمین را بر زمین تسلیم کند مسلّم است و آنچه که درین
از زمین بخواهد گرفت و بخواهد فرو برد در آنجا که او بخواهد و با با جارت دادن و عبارت دادن مسلّم
مترقی است که هر یک از اینها خود دوزن فرزند خودت کار او که در اعیان او باشد تیر زمین انکه دارند اگر بخوبی
و دیگر را محافظت زمین فرمود و یا بدگیری امانت او ضامن شود مسلّم است اگر مترقی در زمین نقدی گرفتند
ضمیمه مسلّم است اجرت خاکه زمین را در دو نگاه دارند و اجرت نگاه بدارند بر مترقی و حسب شود اجرت هر چند هر دو
مردم در زمین مترقی بر این وجه است و از امام الی یوسف و جای مزی است که اگر جای یک یا زمین در
جست که بزرگ لغت است باب بجز از بهانه و مال یا بجز مسلمین شیاع جائز نیست و قبول شافعی صحیح است
مسلمه زمین کردن مؤکد بر دخت است جز دخت و زمین کردن کتبت بجز زمین زمین کردن زمین است زمین
درین کردن آزاد و دیگر مکاتب ام ولد جائز بود و هم چنین اگر کالای امانت می بندد بدان پس شاخه با نبرد
مسلمه زمین کتب بیع است مسلمه زمین بخرید اگر چه زمین موجود بود تا اگر گفت این کالا بدست تو زمین
کردم هزار درم و امدهای در زمین بدست مترقی بپاک شد بمقابل هزار درم بپاک شد مسلّم است بخرید زمین کردن
مال مسلم را بخریدن صرف یا مسلم بود بهلاک آن استیقا بود و قبول فرج جائز بود مسلّم است اگر بدهد و بفرج را بپاک
مخو زمین کرد جائز بود و بخریدن الی یوسف فرج جائز بود مسلّم است زمین کردن زر و نقره و کلی نمودن بزرگ را
استیار زمین بخریدن کرد و بپاک شد بفرج آن زمین ساقد نمود و وجود را اعتبار نیست و به قول الی یوسف و محمد
مترقی قیمت مرمون از خلاف جن ضمان خود بدست او زمین باشد بخریدن مرمون مسلّم است اگر بدهد و فروخت
که مشتری کالای مرمون را برای من زمین دهد مشتری من می کند بخرید و لیکن باید تواند که بی بیع کند اگر چه
ممن در حال ادا کند و با قیمت آن کالا که زمین طلب کرده است بیع زمین کند و قبولی فرج بیع بخریدن
تا آن کالا زمین کند مسلّم است اگر مشتری را بیع را گفت این جامه انکه داری تا بپاد خود هم این جامه من شود قبول
فرج نشود مسلّم است اگر بدهد را هزار درم زمین کرد و قیمت هر چند هزار درم است و حصه یک بنده با
درم گفته شود تواند که یک بنده را بگیرد تا با نصد دیگر ادا کند چنانکه در بیع یعنی اگر بدهد را خرید
هزار درم قیمت ایشان را بیع است و با نصد درم گفته شود تواند که یک بنده را بقبض کند تا با
من ادا کند مسلّم است اگر کالای را بدست دو کس زمین کرد و جائز بود و تمام کالا

تمامی علیه خودت
بفرمانند ما این احکام را بخوانید
و بعد از آن این را بخوانید
که مسلّم است اگر زمین را
تسلیم کند بر اسباب
برای وضع دادن ادا کند
و چون داد درین کرد
زمین را بر زمین
تسلیم کند مسلّم است
و آنچه که درین
از زمین بخواهد گرفت
و بخواهد فرو برد
در آنجا که او بخواهد
و با با جارت دادن
و عبارت دادن مسلّم
مترقی است که هر یک از
اینها خود دوزن فرزند
خودت کار او که در اعیان
او باشد تیر زمین انکه
دارند اگر بخوبی
و دیگر را محافظت
زمین فرمود و یا بدگیری
امانت او ضامن شود
مسلّم است اگر مترقی در
زمین نقدی گرفتند
ضمیمه مسلّم است
اجرت خاکه زمین را در
دو نگاه دارند و اجرت
نگاه بدارند بر مترقی
و حسب شود اجرت هر چند
هر دو
مردم در زمین مترقی
بر این وجه است و از
امام الی یوسف و جای
مزی است که اگر جای یک
یا زمین در
جست که بزرگ لغت است
باب بجز از بهانه و مال
یا بجز مسلمین شیاع
جائز نیست و قبول
شافعی صحیح است
مسلمه زمین کردن
مؤکد بر دخت است
جز دخت و زمین کردن
کتبت بجز زمین
زمین کردن زمین
کس زمین کردن زمین
کس زمین کردن زمین
کس زمین کردن زمین
کس زمین کردن زمین

بفرمانند ما این احکام را بخوانید و بعد از آن این را بخوانید که مسلّم است اگر زمین را تسلیم کند بر اسباب برای وضع دادن ادا کند و چون داد درین کرد زمین را بر زمین تسلیم کند مسلّم است و آنچه که درین از زمین بخواهد گرفت و بخواهد فرو برد در آنجا که او بخواهد و با با جارت دادن و عبارت دادن مسلّم مترقی است که هر یک از اینها خود دوزن فرزند خودت کار او که در اعیان او باشد تیر زمین انکه دارند اگر بخوبی و دیگر را محافظت زمین فرمود و یا بدگیری امانت او ضامن شود مسلّم است اگر مترقی در زمین نقدی گرفتند ضمیمه مسلّم است اجرت خاکه زمین را در دو نگاه دارند و اجرت نگاه بدارند بر مترقی و حسب شود اجرت هر چند هر دو مردم در زمین مترقی بر این وجه است و از امام الی یوسف و جای مزی است که اگر جای یک یا زمین در جست که بزرگ لغت است باب بجز از بهانه و مال یا بجز مسلمین شیاع جائز نیست و قبول شافعی صحیح است مسلمه زمین کردن مؤکد بر دخت است جز دخت و زمین کردن کتبت بجز زمین زمین کردن زمین کس زمین کردن زمین کس زمین کردن زمین کس زمین کردن زمین

کمالی نامی است که در این کتاب مذکور است
 و در این کتاب مذکور است که در این کتاب
 کمالی نامی است که در این کتاب مذکور است
 و در این کتاب مذکور است که در این کتاب

اگر مردی جامه عاریت خست ازین کند دست باشد و بپوشد که خواهد برین کند اگر ملک طبع بقدری باشد و نام باخته
 و یا شهری تعیین کرد و مستعیر بفرستد آن اگر در ملک بجز خود دست تعیین کند و ملک بین میان مستعیر میان زمین تمام
 شود و با برین را تعیین کند و زمین را بجزع کند بر این بند آنچه ضمانت بود و بلام خود و اگر مستعیر بوفت کرد و مستعیر
 بست مرتین بلکه شد مرتین هم خود مستعیرا کرده باشد و ملک مستعیر تعیین کند بدان مقدار که از زمین سابقا داشته
 ملک طبعه بدون را از زمین میگذارد و زمین بگذارد و مرتین نتواند که جامه از مالک بازدارد مسئله اگر را این یا مرتین
 جانی که ضمانت و بخت و اگر زمین جانی که در برابر این یا مرتین یا مال ایشان بقدر ما چیز بود و بقول ابی یوسف
 جانی که مرتین بر مرتین مستعیر است تا اگر با اتفاق یکدیگر بعد فسخ برین را بختی دفع کند بر مرتین جانی که مسئله
 اندر این کرد و هزار درم موجب قیمت بند هزار درم است بده قیمت بنده نقصان شد بعد درم باز آمد درم
 این بنده را بگشت و صد درم تا وان داد و بهیچانم شد مرتین آن صد درم را قبض کند از قیمت حق خود بر این
 چیز بجزع کند و اگر مرتین ثمر این بنده بصددم فروخت و صددم از وجه خود قبض کرد و بده صد درم بر این بجزع کند
 مسئله اگر این بنده مرتین را بنده دیگر که قیمت او صد درم است بگشت و آن بنده را دفع کرد و در این زمین بنده جامه
 دین باز خورد و بقول محمد سج را این بجزع است یا بنده را تمام دین باز خورد یا بنده و فروخ را بیدال نام مرتین تسلیم کند بقول
 ز فروع این بنده برین باشد بصددم مسئله اگر را این برود و می آید این را بجزع کنند و نام بگذارد و اگر این را بجزع
 فاضلی و می را لقب کند تا برین را بجزع شده و نام بگذارد **فصل** اگر شیر را که قیمت او ده درم است بده درم برین که در
 شیر خرشد بعد سر که شد دست مرتین ده درم می آید این سر که بد آن ده درم برین کرد مسئله اگر کرد
 گویند را که قیمت او ده درم است بده درم و این گویند بر دو پوست او را بگشت که در دو پوست بود از دو پوست
 یکدم می آید و پوست بیکدم کرد و مسئله آنچه در برین زیادت شود چون فرزند و بیوه و بیوه و بیوه همه ملک است
 و ازین زیاده باصل برین بود مسئله اگر زیاده هلاک شود از دین بیج ساقط شود و اگر اصل هلاک شد زیاده هلاک
 را این زیاده را با جزو آنچه ضمانت است از دین بدهد و زیادت با جزو با بیوجه که دین را قیمت کند قیمت زیادت
 با جزو بیج در قیمت اصل را قبض پس آنچه بقابله اصل بود ساقط شود و از دین آنچه بقابله زیادت بود و چه بیج
 زیادت را بدان با جزو مسئله زیادت در برین جانی بود تا اگر جامه را بده درم برین کرد قیمت آن جامه ده درم است
 جامه دیگر را نیز بجدان ده درم برین کرد هر دو جامه برین شود مسئله زیادت در دین جانی نبود تا اگر بنده هزار درم
 برین بود بده صد درم دیگر و نام سند بر آنکه این بنده هزار درم و صد درم برین باشد جانی نبود و بنده هزار درم برین

این مسئله قدر
 در بنده از مرتین
 جانی که بنده است
 این مسئله قدر
 در بنده از مرتین
 جانی که بنده است
 این مسئله قدر
 در بنده از مرتین
 جانی که بنده است

این مسئله قدر
 در بنده از مرتین
 جانی که بنده است
 این مسئله قدر
 در بنده از مرتین
 جانی که بنده است

و بقول ابی یوسف صحیح زیادت در دین نیز جایز بود و بقول زفر و شافعی صحیح زیادت در دین و در دین جایز بود
 مسئله اگر بنده هزار دین زمین کرد و بعد بنده دیگر را بر زمین داد تا بجای بنده اول زمین بود و قیمت هر یک یک
 است بنده اول زمین بود تا زمین بنده اول بر این رد کند زمین در بنده دوم این بود تا نگاه که بنده دوم بجای
 بنده اول کند کتاب الجنایات مسئله در قتل عمد اقصا و جیب شود و کشنده بر نیکار بود و خدا آنست که سزا
 دایا آنچه مانند سلاح است در قتل جنی اجزا چنانکه خوب تیز و یا سنگ تیز بقصد زود یا بی سوختی کشند یا با شمشیر
 و نیز شافعی صحیح و بقول شافعی آنست که بعد اقصا و جیب شود تا اولی تواند که فی رضا قاتل دینه ضیاء کند و
 قول دمی آنست که حکم در قتل عمد اقصا و جیب است هر کدام دینی اختیار کند همان معین شود و در حد کفار است
 و بقول شافعی صحیح و در حد کفایت و جیب است مسئله بقول ابی یوسف اقصا و جیب است مسئله در بنده کفارت و بزه
 بر قاتل و دیت مغلطه او و جیب است و اقصا و جیب است مسئله در بنده کفارت و بزه
 تا بقیمت سلاح بود چنانچه چوب سنگ کبیر و چوب بزرگ نیز شبهه بود است و بقول ابی یوسف صحیح
 شبهه بود است که بجزی زنی بقصد که گان فالب است که بدان گفته شود و بقول شافعی صحیح شبهه بود معلوم نیست
 و بقول ابی یوسف صحیح و در شافعی صحیح اگر سنگی را بجزی بزرگ بخت عمد بود و اقصا و جیب است مسئله در قتل جنی
 کفارت بر قاتل و دیت بر عاقله و جیب شود و قتل جنی است که بر شخصی نیر فرستند بگمان بکه میدست و یا بجزی
 او و مسلمان و یا ذمی بود و یا بر بدنی تیر فرستاد و بر آدمی رسید و آنچه تا بقیمت خطا است آنست که خفته بر روی کتف
 و بخت او را بر او قتل یعنی قتل خطا و آنچه تا بقیمت اوست کفارت بر قاتل دو دینه بر عاقله و جیب مسئله
 قتل سببیت بر عاقله و جیب شود و قتل سببیت که جامعی و غیر ملک خود و غیر کند و یا سنگی و غیر ملک خود و قتل
 سببیت و جیب شود و قتل گد شبهه عمد و قتل خطا کشنده از میراث مقتول محرم شود و قتل سببیت از میراث
 محرم نشود و بقول شافعی صحیح محرم نشود مسئله آنچه در نفس شبهه عمد است آن و یا دون نفرن معنی و جیب است
 باب ما یوجب القود و مالاً یوجب مسئله اگر مقتول کبیر کم خون او همیشه محفوظ است بر کشنده قصاص است
 مسئله اگر آزادی از او را در یابد را بقصد کشند یا مسلمان یا دمی را کشند بر کشنده قصاص و جیب و بقول شافعی
 صحیح اگر مسلمان دمی را کشند و یا آزاد بنده را کشند در هر دو مورد کشنده را نکند مسئله اگر مسلمان یا ذمی است من را کشند
 مسلمان و دمی را کشند و بقول شافعی صحیح هر دمی را با من بکشند مسئله اگر مردن را در یابد را کشند یا مسلمان یا دمی را
 جایز است که کشند چنانکه بکشند کتبی بکشند که در عاقله و نقص است و یا عاقله بکشند که در عاقله و نقص است و یا عاقله بکشند که در عاقله و نقص است

در حد کفایت و جیب است مسئله بقول ابی یوسف اقصا و جیب است مسئله در بنده کفارت و بزه
 تا بقیمت سلاح بود چنانچه چوب سنگ کبیر و چوب بزرگ نیز شبهه بود است و بقول ابی یوسف صحیح
 شبهه بود است که بجزی زنی بقصد که گان فالب است که بدان گفته شود و بقول شافعی صحیح شبهه بود معلوم نیست
 و بقول ابی یوسف صحیح و در شافعی صحیح اگر سنگی را بجزی بزرگ بخت عمد بود و اقصا و جیب است مسئله در قتل جنی
 کفارت بر قاتل و دیت بر عاقله و جیب شود و قتل جنی است که بر شخصی نیر فرستند بگمان بکه میدست و یا بجزی
 او و مسلمان و یا ذمی بود و یا بر بدنی تیر فرستاد و بر آدمی رسید و آنچه تا بقیمت خطا است آنست که خفته بر روی کتف
 و بخت او را بر او قتل یعنی قتل خطا و آنچه تا بقیمت اوست کفارت بر قاتل دو دینه بر عاقله و جیب مسئله
 قتل سببیت بر عاقله و جیب شود و قتل سببیت که جامعی و غیر ملک خود و غیر کند و یا سنگی و غیر ملک خود و قتل
 سببیت و جیب شود و قتل گد شبهه عمد و قتل خطا کشنده از میراث مقتول محرم شود و قتل سببیت از میراث
 محرم نشود و بقول شافعی صحیح محرم نشود مسئله آنچه در نفس شبهه عمد است آن و یا دون نفرن معنی و جیب است
 باب ما یوجب القود و مالاً یوجب مسئله اگر مقتول کبیر کم خون او همیشه محفوظ است بر کشنده قصاص است
 مسئله اگر آزادی از او را در یابد را بقصد کشند یا مسلمان یا دمی را کشند بر کشنده قصاص و جیب و بقول شافعی
 صحیح اگر مسلمان دمی را کشند و یا آزاد بنده را کشند در هر دو مورد کشنده را نکند مسئله اگر مسلمان یا ذمی است من را کشند
 مسلمان و دمی را کشند و بقول شافعی صحیح هر دمی را با من بکشند مسئله اگر مردن را در یابد را کشند یا مسلمان یا دمی را
 جایز است که کشند چنانکه بکشند کتبی بکشند که در عاقله و نقص است و یا عاقله بکشند که در عاقله و نقص است و یا عاقله بکشند که در عاقله و نقص است

کتاب

موهنه... این که در وقت پدراکتد و بقول ملک که پدر فرزند را فرج کرد و پدر را بکشند مسئله نادر و بعد و بعد حکم پدر دارد مسئله
 باشد و البته اگر سولی بنده و یا بدیر و یا مکانب و را بکشت سولی زنگنه اگر بنید فرزند خود را کشت کشتد و همچنین اگر بند را
 نقض دادند بکشت که بعضی از بنده ملک است کشتد و را بکشند مسئله اگر قصاص را بر پدر میراث یافت ساقط نشود مسئله سقیاقصا
 را در گذشته که مخیر بقول شامنی چه اگر طریق غیر مشروع کشت چنانکه مخیر را بنید بکشد برود تمیخ قصاص کشتد اگر طریق
 است مسئله اگر کشته است همچنان بکشند چنانکه اگر کسی که برید بکشد بر دست قاطع برزند اگر بدان سبب بکشند و اگر غرق و یا
 بود پس شمشیر کرد و یا سخته شد بقول او همچنان کشتد مسئله اگر مکاتبی بعد کشته شد و وفای بدلی کشتا گذشت میباید وارث نماند
 و کشتد و سولی و یا وارث گذشت و وفای بدلی کشتا گذشت بر قاتل قصاص واجب بقول محمد و بقول محمد و قصاص واجب نشود مسئله
 قصاص اگر در وقت کشت و وارث نیز گذشت قصاص گرفته نشود مسئله اگر بنده بر خون کشته شد قصاص نکند تا از این ترس
 کشته شود مسئله اگر معنوه کشته شد پدر معنوه تواند که سقیاقصاص کند و یا مصلحه کند و تواند که حضرت کند و قاضی
 ثابت نشود و روح معنوه حکم پدر دارد و وصی مسئله معنوه بجز مصلحه تواند مسئله بی جرم معنوه است درین مسئله اگر شخص
 کشته داور اولی و کبار و کبار تواند که سقیاقصاص کند پس از آنکه صغار سلیخ سید بقول ابی یوسف
 و محمد و کبار تواند که پیش از طبع صغار قصاص کند مگر آنکه صغار را پدر باشد تواند که قصاص گیرد و قول
 ابی یوسف و محمد و شامنی چه پدر نیز تواند که قصاص گیرد مسئله اگر شخصی بکشد زرد بکشت اگر نیز بکشد بدو
 است قصاص و جیب و اگر جوب سید است و بستان و چینی بر قاتله مسئله اگر شخصی را غرق و یا خفه کرد و قصاص
 واجب نشود و بقول ابی یوسف و محمد و شامنی چه قصاص واجب نشود مسئله اگر مرد بر اقصه جرحت کرد و بدان سبب صاحب
 او شمشیر شد و بر و قصاص واجب نشود مسئله اگر مردی غرض جرحت کرد و نمیدانید او را جرحت کرد و بشیر و اگر نیز
 او را بگیرد و بر بر بزند میت و جیب آید مسئله اگر شخصی بر سلطان تیغ کشید برای کشتن او کشتن او واجب نشود
 و کشتد او هیچ جیب نشود مسئله اگر زید بر عمر سلاح کشید برای کشتن عمر و شب یا بر فرزند شهر و یا در میان عمر
 و زید را کشت بر عمر و هیچ و جیب و اگر زید بر عمر و شهر عصا آورد و عمر و زید را کشت عمر و کشتد و بقول
 ابی یوسف و محمد چه عمر و را کشتد مسئله اگر دیوانه و یا کودک زید سلاح بر آورد و زید را کشت بعد او میت جیب شود
 مسائل قاتل و بقول شامنی چه هیچ جیب نشود مسئله اگر دابه بر زید حمله کرد زید دابه را کشت زید قیمت و ابراهامان
 شود و بقول شامنی چه زید قیمت ابراهامان نشود مسئله اگر زید بر عمر سلاح کشید و زرد و یازگشت و عمر زید را کشت
 مسئله اگر زید و قاصد و کرد و مال عمرو دیر بر او را کرد و زید را کشت بجز هیچ قصاص از قاصد آن اگر زید است

این که در وقت پدراکتد و بقول ملک که پدر فرزند را فرج کرد و پدر را بکشند مسئله نادر و بعد و بعد حکم پدر دارد مسئله
 باشد و البته اگر سولی بنده و یا بدیر و یا مکانب و را بکشت سولی زنگنه اگر بنید فرزند خود را کشت کشتد و همچنین اگر بند را
 نقض دادند بکشت که بعضی از بنده ملک است کشتد و را بکشند مسئله اگر قصاص را بر پدر میراث یافت ساقط نشود مسئله سقیاقصا
 را در گذشته که مخیر بقول شامنی چه اگر طریق غیر مشروع کشت چنانکه مخیر را بنید بکشد برود تمیخ قصاص کشتد اگر طریق
 است مسئله اگر کشته است همچنان بکشند چنانکه اگر کسی که برید بکشد بر دست قاطع برزند اگر بدان سبب بکشند و اگر غرق و یا
 بود پس شمشیر کرد و یا سخته شد بقول او همچنان کشتد مسئله اگر مکاتبی بعد کشته شد و وفای بدلی کشتا گذشت میباید وارث نماند
 و کشتد و سولی و یا وارث گذشت و وفای بدلی کشتا گذشت بر قاتل قصاص واجب بقول محمد و بقول محمد و قصاص واجب نشود مسئله
 قصاص اگر در وقت کشت و وارث نیز گذشت قصاص گرفته نشود مسئله اگر بنده بر خون کشته شد قصاص نکند تا از این ترس
 کشته شود مسئله اگر معنوه کشته شد پدر معنوه تواند که سقیاقصاص کند و یا مصلحه کند و تواند که حضرت کند و قاضی
 ثابت نشود و روح معنوه حکم پدر دارد و وصی مسئله معنوه بجز مصلحه تواند مسئله بی جرم معنوه است درین مسئله اگر شخص
 کشته داور اولی و کبار و کبار تواند که سقیاقصاص کند پس از آنکه صغار سلیخ سید بقول ابی یوسف
 و محمد و کبار تواند که پیش از طبع صغار قصاص کند مگر آنکه صغار را پدر باشد تواند که قصاص گیرد و قول
 ابی یوسف و محمد و شامنی چه پدر نیز تواند که قصاص گیرد مسئله اگر شخصی بکشد زرد بکشت اگر نیز بکشد بدو
 است قصاص و جیب و اگر جوب سید است و بستان و چینی بر قاتله مسئله اگر شخصی را غرق و یا خفه کرد و قصاص
 واجب نشود و بقول ابی یوسف و محمد و شامنی چه قصاص واجب نشود مسئله اگر مرد بر اقصه جرحت کرد و بدان سبب صاحب
 او شمشیر شد و بر و قصاص واجب نشود مسئله اگر مردی غرض جرحت کرد و نمیدانید او را جرحت کرد و بشیر و اگر نیز
 او را بگیرد و بر بر بزند میت و جیب آید مسئله اگر شخصی بر سلطان تیغ کشید برای کشتن او کشتن او واجب نشود
 و کشتد او هیچ جیب نشود مسئله اگر زید بر عمر سلاح کشید برای کشتن عمر و شب یا بر فرزند شهر و یا در میان عمر
 و زید را کشت بر عمر و هیچ و جیب و اگر زید بر عمر و شهر عصا آورد و عمر و زید را کشت عمر و کشتد و بقول
 ابی یوسف و محمد چه عمر و را کشتد مسئله اگر دیوانه و یا کودک زید سلاح بر آورد و زید را کشت بعد او میت جیب شود
 مسائل قاتل و بقول شامنی چه هیچ جیب نشود مسئله اگر دابه بر زید حمله کرد زید دابه را کشت زید قیمت و ابراهامان
 شود و بقول شامنی چه زید قیمت ابراهامان نشود مسئله اگر زید بر عمر سلاح کشید و زرد و یازگشت و عمر زید را کشت
 مسئله اگر زید و قاصد و کرد و مال عمرو دیر بر او را کرد و زید را کشت بجز هیچ قصاص از قاصد آن اگر زید است

اگر کسی بکشد بر دیگری در وقت کشتن او و او را بکشد مسئله اگر بکشد بر او در وقت کشتن او و او را بکشد مسئله

بزود از بند است اگر چه دست بزرگ تر بود و همچنین اگر زید پای مگر و بقصد برید پای زید از بند باطلی برید و همچنین
 زید ز سر بینی و یا نرینه گوش مگر و برید نرینه بینی و نرینه گوش زید برید مسئله اگر زید چشم مگر و زو بیانی او بر وقت چشم
 است قصاص و جیب شود پس آینه را گرم کنند و در دمی زید برینند و تیغ گرم کرده بر چشم زید برید تا بیانی چشم او
 برود و اگر چشم بر کند قصاص و جیب شود بکه دیت جیب شود مسئله در دندان قصاص شود اگر چه دندان یکی بگتر
 از دندان دیگر بود مسئله در هر چه چنگیکه مانده متحقق شود قصاص و جیب شود مسئله دستخوان قصاص و جیب است مسئله
 میان مردوزن و میان آزاد بنده در عصاره قصاص واجب شود تا اگر مردی بستگی برید و یا زان دست مردی برید
 و یا زید دست آزاد برید و یا آزاد دست بند برید دین مسائل قصاص واجب نشود همچنین اگر بند دست بند برید قصاص
 واجب نشود و بقول شافعی حج و جمیع مسائل قصاص و جیب کردن در هر چه که است و پای بند برید و نیز قصاص
 کنند مسئله اگر مسلمانی است و پای کا ذی برید و یا کا ذی است و پای است برید قصاص کنند مسئله اگر زید دست
 مگر و ارضف ساعد برید و شکم مگر و جرحت کرده و مگر و یکونند قصاص واجب مسئله در زبان ذکر قصاص است که اگر
 را از شقه برید و نیز قصاص واجب نشود و بقول ابی یوسف اگر پنج زبان را برید از قصاص کرده شود مسئله اگر
 زید دست مگر و بند دست زید شل است و یا انگشتان کم اند و یا زید بر سر مگر و زخم کرده و سر مگر و از سر زید بزرگ است
 زخم تمام سر مگر و اگر فته است و بدین مقدار زخم سر زید را تمام از انگیرد در هر دو صورت مگر و میخورد و یا است مسئله زید را
 برید و سر زید را بعد از آن زخم کند و چیزی دیگر نتانند و یا این کامل بتانند مسئله سلم و ذمی و قصاص اعضا
 است تا اگر مسلمانی ذمی را است برید است مسلم از امیر و فضل اگر فانی او یا مقتول صلح کردند برای قصاص قط شود
 و مال در حال لقم شود مسئله اگر آزاد و بند شخصی را کشتند و این آزاد و مولی بنده را قتل نمود و از قصاص نشان
 هزار دم صلح کند و او صلح کرد با لصد دم بر آزاد و جیب آید و با لصد دم بر مولی و جیب شود مسئله اگر
 یکی از او یا مقتول از لصف عذر کالای صلح کرد و با نصیب عفو کرد حق دیگران او قصاص
 ساقط میشود و نصیب ایشان از ویت و جیب آید مسئله اگر جماعتی یکی را کشتند همه را بکشند و اگر یکدیگر جماعتی را
 کشتند و او یا ایشان حاضر شدند کنند و را برای همه بکشند و بکشند او قصاص همه استغفار شود و اگر کسی که از
 او یا کشتگان حاضر شدند برای او بکشند و حق دیگران ساقط شود چنانکه بر دان کشته و حق مقتول
 ساقط شود و بقول شافعی حج اگر جماعتی را کشته است برای اول بکشند و بر
 دیگران دیت و جیب شود و اگر یکی را کشته است قومه اندازند هر که بنام او قومه بیرون آید برای او

در هر چه که است و پای بند برید و نیز قصاص
 کنند مسئله اگر مسلمانی است و پای کا ذی برید و یا کا ذی است و پای است برید قصاص کنند مسئله اگر زید دست
 مگر و ارضف ساعد برید و شکم مگر و جرحت کرده و مگر و یکونند قصاص واجب مسئله در زبان ذکر قصاص است که اگر
 را از شقه برید و نیز قصاص واجب نشود و بقول ابی یوسف اگر پنج زبان را برید از قصاص کرده شود مسئله اگر
 زید دست مگر و بند دست زید شل است و یا انگشتان کم اند و یا زید بر سر مگر و زخم کرده و سر مگر و از سر زید بزرگ است
 زخم تمام سر مگر و اگر فته است و بدین مقدار زخم سر زید را تمام از انگیرد در هر دو صورت مگر و میخورد و یا است مسئله زید را
 برید و سر زید را بعد از آن زخم کند و چیزی دیگر نتانند و یا این کامل بتانند مسئله سلم و ذمی و قصاص اعضا
 است تا اگر مسلمانی ذمی را است برید است مسلم از امیر و فضل اگر فانی او یا مقتول صلح کردند برای قصاص قط شود
 و مال در حال لقم شود مسئله اگر آزاد و بند شخصی را کشتند و این آزاد و مولی بنده را قتل نمود و از قصاص نشان
 هزار دم صلح کند و او صلح کرد با لصد دم بر آزاد و جیب آید و با لصد دم بر مولی و جیب شود مسئله اگر
 یکی از او یا مقتول از لصف عذر کالای صلح کرد و با نصیب عفو کرد حق دیگران او قصاص
 ساقط میشود و نصیب ایشان از ویت و جیب آید مسئله اگر جماعتی یکی را کشتند همه را بکشند و اگر یکدیگر جماعتی را
 کشتند و او یا ایشان حاضر شدند کنند و را برای همه بکشند و بکشند او قصاص همه استغفار شود و اگر کسی که از
 او یا کشتگان حاضر شدند برای او بکشند و حق دیگران ساقط شود چنانکه بر دان کشته و حق مقتول
 ساقط شود و بقول شافعی حج اگر جماعتی را کشته است برای اول بکشند و بر
 دیگران دیت و جیب شود و اگر یکی را کشته است قومه اندازند هر که بنام او قومه بیرون آید برای او

در صورتی که...

در صورتی که...

۲۱۲

در صورتی که...

هفته بقار حلاله اطلاق زیرا که متبداً قناده است و ثابت شدن نقصان و بقول ابی یوسف و محمد بن یحیی
اگر سوئی مرتد و یا حرجی تیر فرستاد و بعد از اسلام آوردن تیر بدو رسید و بدان سبب مرتد باقی می ماند
و جب نیاید مسئله اگر بر بنده تیر فرستاد و بعد از آمدن تیر بدو رسید و بدان سبب بر تیر فرستاده قیمت بنده بر او
موتی او و همچنین و بقول محمد بن یحیی قیمت بنده که بر تیر فرستاده باشد به قیمت بنده که بر تیر فرستاده
اند به بنده آنچه زیاده بود همان واجب است مسئله اگر مردی سنگسار کردن حکم شده است و مردی
بروستگی فرستاد و یکی از این گواهان رجوع کرد و بعد سنگ بدو رسید و بدان سبب در سنگسار شدن
یاسج واجب نشود مسئله اگر مسلمانی بر صید تیر فرستاد و بعد از آن تیر او نفوذ و با بعد منها تیر بصید رسید
و بر رسیدن تیر بصید مجروح شد و مرد و خوردن صید حلال بود اگر کافی بجانب صید تیر فرستاد
و بعد از اسلام آوردن او تیر بصید رسید و صید مجروح شد و مرد و حلال بوده اگر مردی حلال بر صید تیر فرستاد
بعد از احرام بستن او تیر بصید رسید یاسج واجب نیاید و اگر محرمی صید تیر فرستاد و بعد از حلال شدن او تیر بصید
بروید و حجب نمود کتاب الایات مسئله خون بها و شبهه عمد صد شتر است و پنج شتر کیال و هفت شتر
شتر و دو ساله است پنج شتر سه ساله است و پنج شتر چهار ساله و بقول محمد بن یحیی شتر سه ساله
و شتر چهار ساله و پنجاه شتر پنج ساله که در شکم ایشان بهم باشد که بر شش ماه گذشته باشد مسئله تعلیف است
مگر و شتر مسئله است در خطا صد شتر است و آن پنج نوع است است شتر کیال از نوزده است شتر کیال از ماده
و است شتر و دو ساله از ماده است شتر سه ساله از ماده و است شتر چهار ساله از ماده و بقول شافعی پنج است
شتر کیال از نوزده است شتر دو ساله از نوزده است و است در خطا از نوزده هزار و نیاار و از نقره ده هزار درم بقول
شافعی پنج از نقره دو از ده هزار درم و مسئله کفارت شنبه عمد و خطا چنانچه در بعضی قرآن مذکور است هر
تا ما عمام درین دو کفارت جایز نیست و از آن که در شکم مادر بود ازین کفارت جایز نیست
و از آن که در شکم شیرخواره که مادر او با پدر او مسلمان بود جایز است مسئله دیت زن نیمه دیت مرد است و بعضی
در عهد مسلمانی و در عهد یمن بر برکت و فصل نفس و در بیان نرسمه بنی و زبان ذکر و خفه و در وقت غسل
و شنوائی و بیبائی و در غنای حسن بوسیدن حسن بوسیدن و در شرفن موی پیش اگر زوید و در شرفن موی
اگر زوید و در چشم و در دست و در آب و در دو پای و در کون و در خصیه و در بوسیدن زن است و حجب و کی ازینها نیمه است
و بقول شافعی در آنکه اگر مردی موی بر او بر حکومت کند در حجب مسئله در چشم دیت نیمه و در کف و در حجب

مسئله در پختن آن گشت و بای و هم حصار دیت و چپ شود و در گشتیکه سه بند است در بریدن یک بند هم
حصار دیت گشت و چپ شود و در هر دندان بی شتر دیا یا پلند دم و چپ است مسئله در عضو یک منفعت او رود
دیت آن بصورت واجب شود چنانچه اگر بست و یا چشم یکی از دیت مثل شد و بیانی چشم برفت **فصل فی الشحاح**
در موضع ستم حصار دیت و چپ شود و موضع گشت که استخوان سر میاید مسئله در مانند دم حصار دیت و چپ و آن
زخمی است که استخوان سر بگذرد مسئله در منقلبه شتر و لصف عشر دیت و چپ شود و آن جراحی است که استخوان را بگذرد
فصل که مسئله در ستم حصار دیت و چپ و آن جراحی است که در سر میگذرد مسئله در جانیه شت دیت و چپ و آن
جراحی است که در شکم سوراخ کند و اگر در شکم سوراخ کرد و بجای بست میاید و جانیه بود و دیت و چپ مسئله در
موضع دو امیه با صفت و متلاحمه و ساق حکومت عدل چپ شود و قاصد گشت که پوست سر تراشد و خون نیار دیت
گشت که خون را پیدا کند فاما نیز دو و امیه گشت که خون داند و با صفت گشت که پوست سر برود و گشت سر را پیدا کند
گشت که پوست سر برود و ساق گشت که پوستی تنگ است که در میان گشت استخوان مسئله در غیر عضو قاصد گشت
مسئله در پختن آن گشت و بای و هم حصار دیت و چپ شود و در گشتیکه سه بند است در بریدن یک بند هم
بجای آن با لصف ساعد برید و پختن آن با کف لصف دیت چپ شود و در لصف ساعد حکومت عدل چپ است مسئله در
برید و در یک گشت باید و گشت است اگر گشت است عشر دیت و چپ آید و اگر دیت است عشر دیت چپ است مسئله در
چپ آید بقول ابی یوسف و محمد در حکومت عدل دیت گشت بگردد هر چه بیشتر بود همان واجب آید مسئله در
زاید و چشم منبان و ذکر کوک که صحت آن نظیر و کس سخن معلوم بود حکومت عدل واجب آید مسئله اگر مردی از زخم زد
و قتل و یا موی سر او برفت دیت واجب بود این موضع در و دخل بود و بقول فرج دخل نبود دیت این موضع در چپ
مسئله اگر در سر مردی زخم زد و شنوای و بیانی دیا گویای برفت این موضع دخل بود و بک دیت این موضع چپ
و بقول ابی یوسف در دیت شنوای و خون این موضع دخل بود مسئله اگر مردی زخم زد و در جهت میخورد و در
او برفت و با گشت او برید و باقی گشت و کوشل شد و یا تدا دل از گشت برید و باقی گشت مثل شد تا تمام است مثل شد و یا
شکست باقی دندان سیاه شد این مسائل قاصد و چپ شود و دیت دیت چپ شود و بقول ابی یوسف هر چه در موضع
واجب آید مسئله اگر دندان یکی بگردد بجای آن دندان دیگر بر او آید این دندان ساقط شود و بقول سبک یوسف و محمد
ساقط شود مسئله اگر زید دندان عمر در کند و نیز دندان زید بر کند و دندان عمر بر آید دیت دندان
زید با لصف دم بر کرد و واجب آید مسئله اگر مردی را در سر زخم کرد و گوشت بر آمد و از زخم باقی

مسئله در پختن آن گشت و بای و هم حصار دیت و چپ شود و در گشتیکه سه بند است در بریدن یک بند هم
حصار دیت گشت و چپ شود و در هر دندان بی شتر دیا یا پلند دم و چپ است مسئله در عضو یک منفعت او رود
دیت آن بصورت واجب شود چنانچه اگر بست و یا چشم یکی از دیت مثل شد و بیانی چشم برفت فصل فی الشحاح
در موضع ستم حصار دیت و چپ شود و موضع گشت که استخوان سر میاید مسئله در مانند دم حصار دیت و چپ و آن
زخمی است که استخوان سر بگذرد مسئله در منقلبه شتر و لصف عشر دیت و چپ شود و آن جراحی است که استخوان را بگذرد
فصل که مسئله در ستم حصار دیت و چپ و آن جراحی است که در سر میگذرد مسئله در جانیه شت دیت و چپ و آن
جراحی است که در شکم سوراخ کند و اگر در شکم سوراخ کرد و بجای بست میاید و جانیه بود و دیت و چپ مسئله در
موضع دو امیه با صفت و متلاحمه و ساق حکومت عدل چپ شود و قاصد گشت که پوست سر تراشد و خون نیار دیت
گشت که خون را پیدا کند فاما نیز دو و امیه گشت که خون داند و با صفت گشت که پوست سر برود و گشت سر را پیدا کند
گشت که پوست سر برود و ساق گشت که پوستی تنگ است که در میان گشت استخوان مسئله در غیر عضو قاصد گشت
مسئله در پختن آن گشت و بای و هم حصار دیت و چپ شود و در گشتیکه سه بند است در بریدن یک بند هم
بجای آن با لصف ساعد برید و پختن آن با کف لصف دیت چپ شود و در لصف ساعد حکومت عدل چپ است مسئله در
برید و در یک گشت باید و گشت است اگر گشت است عشر دیت و چپ آید و اگر دیت است عشر دیت چپ است مسئله در
چپ آید بقول ابی یوسف و محمد در حکومت عدل دیت گشت بگردد هر چه بیشتر بود همان واجب آید مسئله در
زاید و چشم منبان و ذکر کوک که صحت آن نظیر و کس سخن معلوم بود حکومت عدل واجب آید مسئله اگر مردی از زخم زد
و قتل و یا موی سر او برفت دیت واجب بود این موضع در و دخل بود و بقول فرج دخل نبود دیت این موضع در چپ
مسئله اگر در سر مردی زخم زد و شنوای و بیانی دیا گویای برفت این موضع دخل بود و بک دیت این موضع چپ
و بقول ابی یوسف در دیت شنوای و خون این موضع دخل بود مسئله اگر مردی زخم زد و در جهت میخورد و در
او برفت و با گشت او برید و باقی گشت و کوشل شد و یا تدا دل از گشت برید و باقی گشت مثل شد تا تمام است مثل شد و یا
شکست باقی دندان سیاه شد این مسائل قاصد و چپ شود و دیت دیت چپ شود و بقول ابی یوسف هر چه در موضع
واجب آید مسئله اگر دندان یکی بگردد بجای آن دندان دیگر بر او آید این دندان ساقط شود و بقول سبک یوسف و محمد
ساقط شود مسئله اگر زید دندان عمر در کند و نیز دندان زید بر کند و دندان عمر بر آید دیت دندان
زید با لصف دم بر کرد و واجب آید مسئله اگر مردی را در سر زخم کرد و گوشت بر آمد و از زخم باقی

۲۱۳

بجز نیت و هلاک شدن رمضان و چنانچه مسئله کرده می در راه چیزی بر نیت و بر ادوی تمام و هلاک شدن رمضان شود
 و اگر در راه روپوشید و بر کسی افتاد و هلاک کرد رمضان نشود و بقول محمد صلی الله علیه و آله نیت واجب نیاید پس هر کس که اگر در راه متعاقب
 پوشید باشد و اما اگر روپوشید متعاقب پوشید چنانچه پوشش قلندران غیر ذلک و کسی افتاد و رمضان بشود مسئله اگر در مسجد
 گروهی قذیفه آویخت از اهل آن مسجد و یا بویا از جهت و سنگریزه نهاد و بسبب هلاک شدن رمضان نشود اگر آن
 اهل آن محلت نیت ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد صلی الله علیه و آله اگر در مسجد محلت از اهل محلت است پس
 او کسی هلاک شد ضامن و اگر بیرون نماز بود و اگر در نماز بود ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد صلی الله علیه و آله
 ضامن نشود **فصل فی الحایط المایلی مسئله** اگر دیواری بجانب شارع عام میل کرد و سنگها و یا زوی فرود
 آمد و دیوار ازو طلب کرد و در آن قدرت بر خورد آوردن و نیت و زود نیاید و بسبب دیوار لغت کسی یا مال کسی هلاک
 شد یا دیوار ضامن شود و بقول شافعی هر ضامن نشود و اگر دیواری مایل بر آورد هر چیزی که بیفتاد و هلاک شود
 شود بی آنکه کسی طلب باشد مسئله اگر دیواری سوی سرای کسی میل کرد و دلایت مطالبه فرود آوردن صاحب سرای
 بود تا اگر صاحب سرای او را محلت خود یا بری بگرداند یا زود بشود اما اگر دیواری سوی شارع عام میل کرد قاضی کسی
 که مطالبه کرده است و گواه گرفته او را محلت بدعا نیز نمود مسئله اگر دیواری است میان پنجس بر یکی این پنج نفر
 گواه گرفتند مطالبه کردند تا دیوار فرود آورد بدهد و دیوار بر روی افتاد پس دیت ضامن شود مسئله اگر سر
 است میان سر کس یکی از ایشان درین سرای جامی حاضر کرده و یا دیواری بر آورد بی سئوری شرکایان بگردان
 مردی هلاک شد پس گواه حاضر کرده و یا دیوار بر آورد و حصه از دیت ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد صلی الله علیه و آله
باب جنایت البهیمه و الجنایه علیها و غیر ذلک مسئله اگر دایه ببری را از برای بازی بست و دایه ببری
 یا بکام زدن هلاک کرد یا ضامن نشود و اگر پای یا بدت زدن هلاک کرد یا بک ضامن نشود و بقول شافعی هر ضامن
 و اگر دایه را در راه ایستاد و بسبب و پای زدن چیزی را هلاک کرده یا بک ضامن شود مسئله اگر بست یا پای دایه سنگریزه
 و یا حبه خورما رسید یا کردی و یا سنگی حذر بگفت چشم کسی را کند ضامن نشود و اگر سنگ بزرگ بود ضامن نشود مسئله
 دایه در راه بول یا سرگین کرد و در حال فتن و بد آن سبب کسی هلاک شد ضامن نشود همچنین اگر برای سرگین مایل
 کردن دایه را در راه ایستاد و بدان سبب کسی هلاک شد ضامن نشود و اگر دایه را در راه غیر این حاجت ایستاد و در
 دیار بودی کرد کسی بدین سبب کسی هلاک شد ضامن نشود مسئله اگر پنجه یا کفش ضامن شود سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک
 و در این در سابق دقایق کفار و چنانچه در آنجا و نه محوم شود چنانچه قاید سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک

فصل فی الحایط المایلی مسئله
 اگر دیواری بجانب شارع عام میل کرد و سنگها و یا زوی فرود
 آمد و دیوار ازو طلب کرد و در آن قدرت بر خورد آوردن و نیت و زود نیاید و بسبب دیوار لغت کسی یا مال کسی هلاک
 شد یا دیوار ضامن شود و بقول شافعی هر ضامن نشود و اگر دیواری مایل بر آورد هر چیزی که بیفتاد و هلاک شود
 شود بی آنکه کسی طلب باشد مسئله اگر دیواری سوی سرای کسی میل کرد و دلایت مطالبه فرود آوردن صاحب سرای
 بود تا اگر صاحب سرای او را محلت خود یا بری بگرداند یا زود بشود اما اگر دیواری سوی شارع عام میل کرد قاضی کسی
 که مطالبه کرده است و گواه گرفته او را محلت بدعا نیز نمود مسئله اگر دیواری است میان پنجس بر یکی این پنج نفر
 گواه گرفتند مطالبه کردند تا دیوار فرود آورد بدهد و دیوار بر روی افتاد پس دیت ضامن شود مسئله اگر سر
 است میان سر کس یکی از ایشان درین سرای جامی حاضر کرده و یا دیواری بر آورد بی سئوری شرکایان بگردان
 مردی هلاک شد پس گواه حاضر کرده و یا دیوار بر آورد و حصه از دیت ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد صلی الله علیه و آله
باب جنایت البهیمه و الجنایه علیها و غیر ذلک مسئله اگر دایه ببری را از برای بازی بست و دایه ببری
 یا بکام زدن هلاک کرد یا ضامن نشود و اگر پای یا بدت زدن هلاک کرد یا بک ضامن نشود و بقول شافعی هر ضامن
 و اگر دایه را در راه ایستاد و بسبب و پای زدن چیزی را هلاک کرده یا بک ضامن شود مسئله اگر بست یا پای دایه سنگریزه
 و یا حبه خورما رسید یا کردی و یا سنگی حذر بگفت چشم کسی را کند ضامن نشود و اگر سنگ بزرگ بود ضامن نشود مسئله
 دایه در راه بول یا سرگین کرد و در حال فتن و بد آن سبب کسی هلاک شد ضامن نشود همچنین اگر برای سرگین مایل
 کردن دایه را در راه ایستاد و بدان سبب کسی هلاک شد ضامن نشود و اگر دایه را در راه غیر این حاجت ایستاد و در
 دیار بودی کرد کسی بدین سبب کسی هلاک شد ضامن نشود مسئله اگر پنجه یا کفش ضامن شود سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک
 و در این در سابق دقایق کفار و چنانچه در آنجا و نه محوم شود چنانچه قاید سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک

فصل فی الحایط المایلی مسئله
 اگر دیواری بجانب شارع عام میل کرد و سنگها و یا زوی فرود
 آمد و دیوار ازو طلب کرد و در آن قدرت بر خورد آوردن و نیت و زود نیاید و بسبب دیوار لغت کسی یا مال کسی هلاک
 شد یا دیوار ضامن شود و بقول شافعی هر ضامن نشود و اگر دیواری مایل بر آورد هر چیزی که بیفتاد و هلاک شود
 شود بی آنکه کسی طلب باشد مسئله اگر دیواری سوی سرای کسی میل کرد و دلایت مطالبه فرود آوردن صاحب سرای
 بود تا اگر صاحب سرای او را محلت خود یا بری بگرداند یا زود بشود اما اگر دیواری سوی شارع عام میل کرد قاضی کسی
 که مطالبه کرده است و گواه گرفته او را محلت بدعا نیز نمود مسئله اگر دیواری است میان پنجس بر یکی این پنج نفر
 گواه گرفتند مطالبه کردند تا دیوار فرود آورد بدهد و دیوار بر روی افتاد پس دیت ضامن شود مسئله اگر سر
 است میان سر کس یکی از ایشان درین سرای جامی حاضر کرده و یا دیواری بر آورد بی سئوری شرکایان بگردان
 مردی هلاک شد پس گواه حاضر کرده و یا دیوار بر آورد و حصه از دیت ضامن نشود و بقول ابی یوسف و محمد صلی الله علیه و آله
باب جنایت البهیمه و الجنایه علیها و غیر ذلک مسئله اگر دایه ببری را از برای بازی بست و دایه ببری
 یا بکام زدن هلاک کرد یا ضامن نشود و اگر پای یا بدت زدن هلاک کرد یا بک ضامن نشود و بقول شافعی هر ضامن
 و اگر دایه را در راه ایستاد و بسبب و پای زدن چیزی را هلاک کرده یا بک ضامن شود مسئله اگر بست یا پای دایه سنگریزه
 و یا حبه خورما رسید یا کردی و یا سنگی حذر بگفت چشم کسی را کند ضامن نشود و اگر سنگ بزرگ بود ضامن نشود مسئله
 دایه در راه بول یا سرگین کرد و در حال فتن و بد آن سبب کسی هلاک شد ضامن نشود همچنین اگر برای سرگین مایل
 کردن دایه را در راه ایستاد و بدان سبب کسی هلاک شد ضامن نشود و اگر دایه را در راه غیر این حاجت ایستاد و در
 دیار بودی کرد کسی بدین سبب کسی هلاک شد ضامن نشود مسئله اگر پنجه یا کفش ضامن شود سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک
 و در این در سابق دقایق کفار و چنانچه در آنجا و نه محوم شود چنانچه قاید سابق مسئله اگر در معاریه دایه بر یکدیگر زنده و هر هلاک

در صورتی که...

معاقله هر یکی را تمام دیت ضامن شود و بقول زفر و شافعی راجع بر عاقله هر یک نصف دیت و چه شود مسئله اگر دایره
 را در این دایره بر مردی افتاد و هلاک کرد سابق ضامن شود و اگر مرد را کشید و این یک پیش آدمی زیر پای او بود چنانچه
 بر عاقله قاید دیت واجب آید و اگر با قاید بین مسئله سابق نیز باشد بر مرد دیت واجب آید مسئله اگر مردی اطفال شتر تربیت
 معلوم خود در این شتر مردی زیر پای آورد و بکشت بر قاید دیت واجب شود و عاقله قاید آن دیت عاقله را بطور جدا کند
 مسئله مردی دایره را کجای روان کرد و همون میراند و این باه در حال چیزی را هلاک کرد و این نند ضامن شود و اگر نند را
 کرد و براند بر قاید چیز را هلاک کرد این نند ضامن نشود و در حال همچنین اگر گاو فرستاد سابق او بنور یک چیز را هلاک
 ضامن نشود و در وقتی را ایلی بنو فاجر در جمع بیامل ضامن نشود مسئله اگر دایره بر مردی یا آدمی را بشوید و در هلاک ضامن
 نشود مسئله اگر مردی گو سپند تصاب چشم کشید نقصان رضامن شود مسئله در خیم گاو و چهار ربع قیمت و چه بود اگر چشم
 گوش سه سه کشید ربع قیمت و چه آید و بقول شافعی راجع دین مسائل نیز ضامن نقصان و چه ضامن است اگر ملک
 بجای تیه مسئله اگر ملک با جایت که دو چوب شود که یکبار دفع کردن که عمل دفع بود و اگر عمل بود و چه بود کیفیت مسئله اگر نند
 شخصی جایت کرد و بخت مولی مخیر بود یا بشد دفع کند و ولی جایت مالک است شود و یا این دهد و بند را بجز قول شافعی راجع
 جایت دین بود در که دن بشد که در آن فروخته شود و اگر مولی نداد و دنده را باز خرید یا نند جایت که در مکم جایت دوم
 اولی بود یعنی مولی مخیر بود در دفع و نند مسئله اگر نند و جایت که در مولی مخیر بود یا بشد را ببرد و جایت فرج کند یا در نند
 دهد و نند را باز نند مسئله اگر مولی نند را آزاد کرد و بعد از جایت مولی را جایت نند معلوم بنو د مولی ضامن آنچه کتبت
 بنده و از این جایت که در مولی را جایت نند معلوم بود نند آزاد کردن جایت مملی و چه همچنین اگر مولی نند را بعد از علم
 بجایت فروخت از این جایت مملی و چه مسئله اگر مولی نند را گفت اگر فلا نند کتبتی تو آزاد و بنده او کتبتی تین آن مولی
 بر مولی لازم آید و بقول فرج قیمت بند بر مولی چه شود همچنین اگر گفت اگر فلا نند کتبتی و یا بر فلا نند کتبتی تو آزاد و نند
 همچنان کرد از این بر مولی و چه مسئله اگر بنده است آزاد و بقتد برید و موسله بنده را بود دفع
 کرد و آن دست بریده این بنده را آزاد کرد و بعد از هم بدان سبب بر و بنده
 صلح بجایت باشد بین جایت و اگر دست بریده این بنده را آزاد کرد و بنده را
 بر ولی را کند و او یا مقول بنده بکشند و یا عفو کنند مسئله اگر بنده مادون مدیون جایت
 کرد و بخت مولی او را آزاد کرد و جایت او معلوم نه نند بر موسله دو قیمت چه نند کتبت
 برای رسد و کتبت برای موسله جایت مسئله اگر مولی کتبت را اذن کرد و بجارت

معاقله هر یکی را تمام دیت ضامن شود و بقول زفر و شافعی راجع بر عاقله هر یک نصف دیت و چه شود مسئله اگر دایره را در این دایره بر مردی افتاد و هلاک کرد سابق ضامن شود و اگر مرد را کشید و این یک پیش آدمی زیر پای او بود چنانچه بر عاقله قاید دیت واجب آید و اگر با قاید بین مسئله سابق نیز باشد بر مرد دیت واجب آید مسئله اگر مردی اطفال شتر تربیت معلوم خود در این شتر مردی زیر پای آورد و بکشت بر قاید دیت واجب شود و عاقله قاید آن دیت عاقله را بطور جدا کند مسئله مردی دایره را کجای روان کرد و همون میراند و این باه در حال چیزی را هلاک کرد و این نند ضامن شود و اگر نند را کرد و براند بر قاید چیز را هلاک کرد این نند ضامن نشود و در حال همچنین اگر گاو فرستاد سابق او بنور یک چیز را هلاک ضامن نشود و در وقتی را ایلی بنو فاجر در جمع بیامل ضامن نشود مسئله اگر دایره بر مردی یا آدمی را بشوید و در هلاک ضامن نشود مسئله اگر مردی گو سپند تصاب چشم کشید نقصان رضامن شود مسئله در خیم گاو و چهار ربع قیمت و چه بود اگر چشم گوش سه سه کشید ربع قیمت و چه آید و بقول شافعی راجع دین مسائل نیز ضامن نقصان و چه ضامن است اگر ملک بجای تیه مسئله اگر ملک با جایت که دو چوب شود که یکبار دفع کردن که عمل دفع بود و اگر عمل بود و چه بود کیفیت مسئله اگر نند شخصی جایت کرد و بخت مولی مخیر بود یا بشد دفع کند و ولی جایت مالک است شود و یا این دهد و بند را بجز قول شافعی راجع جایت دین بود در که دن بشد که در آن فروخته شود و اگر مولی نداد و دنده را باز خرید یا نند جایت که در مکم جایت دوم اولی بود یعنی مولی مخیر بود در دفع و نند مسئله اگر نند و جایت که در مولی مخیر بود یا بشد را ببرد و جایت فرج کند یا در نند دهد و نند را باز نند مسئله اگر مولی نند را آزاد کرد و بعد از جایت مولی را جایت نند معلوم بنو د مولی ضامن آنچه کتبت بنده و از این جایت که در مولی را جایت نند معلوم بود نند آزاد کردن جایت مملی و چه همچنین اگر مولی نند را بعد از علم بجایت فروخت از این جایت مملی و چه مسئله اگر مولی نند را گفت اگر فلا نند کتبتی تو آزاد و بنده او کتبتی تین آن مولی بر مولی لازم آید و بقول فرج قیمت بند بر مولی چه شود همچنین اگر گفت اگر فلا نند کتبتی و یا بر فلا نند کتبتی تو آزاد و نند همچنان کرد از این بر مولی و چه مسئله اگر بنده است آزاد و بقتد برید و موسله بنده را بود دفع کرد و آن دست بریده این بنده را آزاد کرد و بعد از هم بدان سبب بر و بنده صلح بجایت باشد بین جایت و اگر دست بریده این بنده را آزاد کرد و بنده را بر ولی را کند و او یا مقول بنده بکشند و یا عفو کنند مسئله اگر بنده مادون مدیون جایت کرد و بخت مولی او را آزاد کرد و جایت او معلوم نه نند بر موسله دو قیمت چه نند کتبت برای رسد و کتبت برای موسله جایت مسئله اگر مولی کتبت را اذن کرد و بجارت

کینه که کسی نام بسته بعد از فرزند آمد و کینه با فرزند برای دام بفرزند و اگر این کینه کینه است که بعد از فرزند آمد و کینه که
 بنابر این گفته و فرزند را می کشد مسئله اگر زید بنده شخصی گفت که مولی او را از او کرده است این بنده را زید را کشت
 بزند و مولی برای زید بیچ و بیچ مسئله اگر بعد از مولی از او کرده و این بنده مولی را میگوید که برادر کشته ام بخلاف آن
 بودم و او میگوید که تو از او بودی باجماع قول بنده معتبر بود مسئله اگر مولی کینه از او کرده باشد گفت که هست تو بریم
 و تو کینه من مردی و کینه میگوید که بعد از او را در آن دیده قول کینه معتبر بود همچنین اگر میگوید که فلان کالا از تو است
 و تو کینه من بودی کینه گفت بعد از او را در آن سنده قول کینه معتبر بود و بقول مجاز قول مولی معتبر بود و غایب
 مسئله گفت چندی اجرت از تو است و تو کینه من بودی یا گفت که ترا اولی کرده ام و تو کینه من بودی و او گفت که هر چه
 بعد از او ای کرده قول مولی معتبر بود مسئله اگر بنده مجبور بود که از او فرود بکشد بن مردی و کودک را کشت است
 مقتول بر عاقبتی حجب آید همچنین اگر بنده مجبور بود از او فرود بکشد بنده معتبر بود و بنده یا بنده مسئله اگر بنده
 مراد بقصد کشتن هر یک از او در استیگان و غم که مولی بنده بنده آن دو و دیگر که غم کرده اند فرود کند و یا بنده را فرود
 بنده از خود و اگر این کینه معتبر بود و دوم را بنده کشت هر یکی را دو دست یکدیگر مقتول بعد از او اگر مولی بنده از خود و هر
 دوم بدو مقتول بنده در هر چهار دم بیکدیگر مقتول بعد از او و یا بنده را بنده آن دفع کند و بنده یا بنده آن اطلاق بود و در هر دو دم
 مقتول بنده را بود و بجهت مقتول بعد از او و بیکدیگر غم کرده است و بقول ابی یوسف و محمد بن یوسف بنده یا بنده آن اطلاق بود
 ربع و دلی مقتول خطا در کینه دلی مقتول بعد از غم عافی را بود مسئله اگر بنده است شرک یا کس این بنده را کشت
 و یک از این دو که غم کرده کلیم باطل است و بقول ابی یوسف و محمد بن یوسف عافی الضمنا غیب بغیر عافی و بنده یا بنده
 باز خود فصل که بنده بنده دیگر به را بنده کشت بر قاتل قیمت بنده مستول
 و جب آید و اگر قیمت بنده مقتول بر هزار درم میرسد و یا زیادت از آنست ده هزار کم از ده
 درم و در بقول سبلی یوسف و شافعی قیمت بنده و جب آید اگر چه زیادت از دینت بود
 مسئله اگر کینه شخصی را بنده کشت و قیمت کینه که بنده از درم است تمام قیمت که آن ده
 درم و جب آید و بقول ابی یوسف و شافعی ربع قیمت کینه و جب آید مسئله اگر بنده شخصی را کشت
 و در دست غاصب پلاک شد قیمت بنده منصف بنده چند که پلاک شد غاصب یا جب آید اگر چه زیادت
 از دینت بود مسئله آنچه مقدار است از دینت هر چنان مقدار مقدس است اهمیت بنده تا اگر است بنده بر
 بنده قیمت و جب آید مسئله اگر بنده را برید و مولی از او کرده این قطع است اگر چه بنده را بنده از خود

کینه که کسی نام بسته بعد از فرزند آمد و کینه با فرزند برای دام بفرزند و اگر این کینه کینه است که بعد از فرزند آمد و کینه که
 بنابر این گفته و فرزند را می کشد مسئله اگر زید بنده شخصی گفت که مولی او را از او کرده است این بنده را زید را کشت
 بزند و مولی برای زید بیچ و بیچ مسئله اگر بعد از مولی از او کرده و این بنده مولی را میگوید که برادر کشته ام بخلاف آن
 بودم و او میگوید که تو از او بودی باجماع قول بنده معتبر بود مسئله اگر مولی کینه از او کرده باشد گفت که هست تو بریم
 و تو کینه من مردی و کینه میگوید که بعد از او را در آن دیده قول کینه معتبر بود همچنین اگر میگوید که فلان کالا از تو است
 و تو کینه من بودی کینه گفت بعد از او را در آن سنده قول کینه معتبر بود و بقول مجاز قول مولی معتبر بود و غایب
 مسئله گفت چندی اجرت از تو است و تو کینه من بودی یا گفت که ترا اولی کرده ام و تو کینه من بودی و او گفت که هر چه
 بعد از او ای کرده قول مولی معتبر بود مسئله اگر بنده مجبور بود که از او فرود بکشد بن مردی و کودک را کشت است
 مقتول بر عاقبتی حجب آید همچنین اگر بنده مجبور بود از او فرود بکشد بنده معتبر بود و بنده یا بنده مسئله اگر بنده
 مراد بقصد کشتن هر یک از او در استیگان و غم که مولی بنده بنده آن دو و دیگر که غم کرده اند فرود کند و یا بنده را فرود
 بنده از خود و اگر این کینه معتبر بود و دوم را بنده کشت هر یکی را دو دست یکدیگر مقتول بعد از او اگر مولی بنده از خود و هر
 دوم بدو مقتول بنده در هر چهار دم بیکدیگر مقتول بعد از او و یا بنده را بنده آن دفع کند و بنده یا بنده آن اطلاق بود و در هر دو دم
 مقتول بنده را بود و بجهت مقتول بعد از او و بیکدیگر غم کرده است و بقول ابی یوسف و محمد بن یوسف بنده یا بنده آن اطلاق بود
 ربع و دلی مقتول خطا در کینه دلی مقتول بعد از غم عافی را بود مسئله اگر بنده است شرک یا کس این بنده را کشت
 و یک از این دو که غم کرده کلیم باطل است و بقول ابی یوسف و محمد بن یوسف عافی الضمنا غیب بغیر عافی و بنده یا بنده
 باز خود فصل که بنده بنده دیگر به را بنده کشت بر قاتل قیمت بنده مستول
 و جب آید و اگر قیمت بنده مقتول بر هزار درم میرسد و یا زیادت از آنست ده هزار کم از ده
 درم و در بقول سبلی یوسف و شافعی قیمت بنده و جب آید اگر چه زیادت از دینت بود
 مسئله اگر کینه شخصی را بنده کشت و قیمت کینه که بنده از درم است تمام قیمت که آن ده
 درم و جب آید و بقول ابی یوسف و شافعی ربع قیمت کینه و جب آید مسئله اگر بنده شخصی را کشت
 و در دست غاصب پلاک شد قیمت بنده منصف بنده چند که پلاک شد غاصب یا جب آید اگر چه زیادت
 از دینت بود مسئله آنچه مقدار است از دینت هر چنان مقدار مقدس است اهمیت بنده تا اگر است بنده بر
 بنده قیمت و جب آید مسئله اگر بنده را برید و مولی از او کرده این قطع است اگر چه بنده را بنده از خود

۲۱۶

کند از آنکه وقت طلا ناله و الا فضل
 مع دین صفی
 بیعت نیست بره
 بیعت نیست و بیعت
 بیعت نیست و بیعت

مهر مولی مقاصح نکند والا قسم کند و بقول محمد در دین مسئله مقاصح واجب نیست و بر فاطمه این است و در
 مسئله اگر در بند خود را گفتم یکی او تمام آید و کسی این هر دو را بشمارد جهت کرد بعد مولی عتس را در یکی بیان کرد که در
 هر دو بند مولی را بود و اگر این هر دو را یکی گشت پس دست آزاد و قیمت بنده در چه بود مسئله اگر نخفتند و چشم بکنند
 مولی بخیر بود یا بند را بد و هر دو تمام قیمت بستند و یا بشمارد و هیچ است از قول ابی یوسف و محمد در این بند را بد و تمام
 است از و یا بند را بشمارد و در مقاصح قیمت بستند بقول شافعی هر بند را بشمارد و تمام قیمت بستند مسئله اگر در
 و در جایی که در مولی ضامن شود آنچه گم است از قیمت و در این و اگر مولی قیمت داد حکم قاضی از این و بر و یا ام که جانی و دیگر کرده
 جنایت دوم ما بوی جنایت اولی شرک است و در آنچه او را میدهد است از قیمت و این و اگر مولی بی حکم جانی قیمت بوی جنایت
 داده است بی جنایت دوم بخیر بود یا اتباع مولی کند یا اتباع اولی جنایت اول کند و بقول ابی یوسف و محمد در اتباع و
 جنایت اولی را بود بر مولی هیچ نزد باب عقوبت و الحد بر و الصبی و الجنایات لکن بی است بند برید کسی این
 مقصود است این بند از قیمت است بر و غاصبت بنده مقصود از ضامن شود مسئله اگر شخصی بنده صحیح و غصب کرده است
 بنده خود را به است غاصبت بنده بسبب بر و بر غاصبت صحیح و در چه مسئله اگر بنده صحیح و بر و بر غاصبت و غاصبت است غاصبت
 بنده غاصبت من شود مسئله اگر بر سرزد یک غاصبت کرد و بعد بر سرزد بنده یک غاصبت کرد و غاصبت من
 قیمت در بر سرزد هر دو را مولی نصف قیمت جو کند بر غاصبت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی
 بر غاصبت و بقول محمد هر نصف قیمت جو کند بر غاصبت آن نصف مولی بود و اگر در سرزد جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی
 غاصبت که در بر سرزد هر دو را مولی نصف قیمت جو کند بر غاصبت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی
 اولی جنایت اولی بعد از هر یک رجوع نکند بر غاصبت اتفاق مسئله اگر بنده غاصبت و نزد یک جنایت کرد و بعد از
 نزد یک جنایت کرد و بعد از دفع کند بوی هر دو جنایت بعد از غاصبت جو کند نصف قیمت و از اولی جنایت اولی
 هر دو بار دوم نصف جو کند بر غاصبت و بقول محمد هر نصف قیمت بر غاصبت جو کند و هر دو اولی جنایت اولی جنایت اولی
 در بعد از یک غاصبت کرد و بعد از اولی هر دو جنایت کند تا میان آن غاصبت بنده نصف قیمت بنده جو کند بر غاصبت و از اولی
 کند بوی جنایت اولی بار دوم جو کند بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت بر غاصبت
 قیمت دفع کند مسئله اگر بر سرزد هر دو را بر غاصبت و هر دو با بر سرزد یک غاصبت است که قیمت بر سرزد هر دو را بر
 اولی هر دو جنایت را در میان آن غاصبت بنده مولی جو کند بر غاصبت و بر غاصبت از اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی
 بر غاصبت بنده مولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی جنایت اولی

در غاصبت جنایت اولی
 در اعتبار عاقله صورت
 قیاسی در غاصبت
 اعتبار عاقله صورت
 قیاسی در غاصبت
 این مسئله در
 قیمت بنده این قیاسی
 که بر دو بار در غاصبت
 و اگر جنایت بنده اولی
 در این غاصبت بنده اولی
 قیمت هر دو را بنده اولی

۲۱۸

در غاصبت بنده اولی
 این مسئله در غاصبت
 قیمت بنده این قیاسی
 که بر دو بار در غاصبت
 و اگر جنایت بنده اولی
 در این غاصبت بنده اولی
 قیمت هر دو را بنده اولی

در غاصبت بنده اولی
 این مسئله در غاصبت
 قیمت بنده این قیاسی
 که بر دو بار در غاصبت
 و اگر جنایت بنده اولی
 در این غاصبت بنده اولی
 قیمت هر دو را بنده اولی

و در کسایتی که درستی سوارند سوگند لازم شود مسئله اگر گفته از کسی بگوید محلت سوگند بر این آن محلت و چه باید بگویند
در همه جامع و یا در شایع عام یافتند سوگند بر یکس چنانچه بود در بیت لالی بود مسئله اگر گفته از بیایان یا
بسیار جوی زبنت یافتند که آب میرفت خون افروز باشد و سوگند بر هر یکس چنانچه بود و قبول فرج در ستایل سوگند و بیت
بر دیگری چنانچه بود که نزدیکتر است مسئله اگر گفته را بر که از جوی سپید یافتند سوگند و در بیت بی که نزدیکتر بود و چه مسئله اگر دلی
که یکدیگر از این محلت است دعوی که سوگند و در بیت اهل محلت یافتند و اگر دلی بر یکی معین از اهل محلت دعوی میکند سوگند
از این محلت یافتند مسئله که قوی با تیر رسیدند و اگر گفته گذشتند و بیت بر اهل محله بود و اگر که فلان از این جوی کند و با هر یک
معین از این دعوی میکند در بیست و اهل محله و بر این است هیچ وجهی تا مینه قمارت کند مسئله اگر کسی او سوگند
یکدیگر که نزدیکتر است او سوگند و بند بجهتیکه نوشته و بجز بکنند و بجز بکنند مسئله اگر این محله که دعوی میدهد بر این
بچه او محلت دیگر دیگر که دعوی از این اهل بود و قبول این یوسف و محمد هر که دعوی ایشان مقبول بود کتاب المعامل
معامل جمع متعلقه است و متعلق عبارت از بیت است مسئله هر دینی که بیفتن قتل و چه قتل اهل بیرون اند اگر قائل از
عاقله دیوان بود و در عطا یا این او استانند بر سه سال و اگر عطا یا این او بیشتر از سه سال و یا کمتر از سه سال بیرون نمی آید
از عطا یا استانند و قبول شافعی از دیت بر خرابی و چه مسئله اگر گفته از اهل بیوان نباشند عاقله از قبیل و چند قبیل
دیت قتمه کنند در سهالی در هر یک از هر یک که زیادت از یکدم و یا از یکدم و ثلث درم استانند دیت سه سال یا
از چهارم درم از بیسجاس استانند اگر دیت و قبیله همت کردند و دیت تمام نشد قبیله که نزدیکتر باشد به بیت
حصانم کند و باقی دیت از آن قبیله ستانند و کند با عاقله و همت دیت و از دیکه از بیان باشد و بقول شافعی
سج بر قائل از دیت هیچ وجهی نشود مسئله عاقله متعلق قبیله سهالی او بود مسئله از بیوان
موالات مولی او و قبیله مولی او دیت بد مسئله جنایت بنده و جنایت عمد او آنچه بصلح و یا
با قرار لازم آید عاقله ندهند مگر در اقرار عاقله تصدیق کنند مسئله اگر از ادر
بر بنده جنایت کرد و بخطا دیت بر عاقله او و چه شود و بقول از شافعی راجه بر جانسی واجب و
کتاب الوصایا دعیت عبارت از نیکیکه است مضاف بوقتی که بعد از مرگ بود
مسئله دعیت مستحب است و برباوت از ثلث مال درست است گویا جازت و ارث مسئله
دعیت برای گفته جانز نیست مگر با جازت در زمانه و بقول مالک است شافعی راجه و دعیت و بقول ابی
یوسف راجه دعیت نیست مگر چه در غیره اجازه کنند مسئله دعیت برای و ارث جانز نیست مگر با جازت و

و در کسایتی که درستی سوارند سوگند لازم شود مسئله اگر گفته از کسی بگوید محلت سوگند بر این آن محلت و چه باید بگویند
در همه جامع و یا در شایع عام یافتند سوگند بر یکس چنانچه بود در بیت لالی بود مسئله اگر گفته از بیایان یا
بسیار جوی زبنت یافتند که آب میرفت خون افروز باشد و سوگند بر هر یکس چنانچه بود و قبول فرج در ستایل سوگند و بیت
بر دیگری چنانچه بود که نزدیکتر است مسئله اگر گفته را بر که از جوی سپید یافتند سوگند و در بیت بی که نزدیکتر بود و چه مسئله اگر دلی
که یکدیگر از این محلت است دعوی که سوگند و در بیت اهل محلت یافتند و اگر دلی بر یکی معین از اهل محلت دعوی میکند سوگند
از این محلت یافتند مسئله که قوی با تیر رسیدند و اگر گفته گذشتند و بیت بر اهل محله بود و اگر که فلان از این جوی کند و با هر یک
معین از این دعوی میکند در بیست و اهل محله و بر این است هیچ وجهی تا مینه قمارت کند مسئله اگر کسی او سوگند
یکدیگر که نزدیکتر است او سوگند و بند بجهتیکه نوشته و بجز بکنند و بجز بکنند مسئله اگر این محله که دعوی میدهد بر این
بچه او محلت دیگر دیگر که دعوی از این اهل بود و قبول این یوسف و محمد هر که دعوی ایشان مقبول بود کتاب المعامل
معامل جمع متعلقه است و متعلق عبارت از بیت است مسئله هر دینی که بیفتن قتل و چه قتل اهل بیرون اند اگر قائل از
عاقله دیوان بود و در عطا یا این او استانند بر سه سال و اگر عطا یا این او بیشتر از سه سال و یا کمتر از سه سال بیرون نمی آید
از عطا یا استانند و قبول شافعی از دیت بر خرابی و چه مسئله اگر گفته از اهل بیوان نباشند عاقله از قبیل و چند قبیل
دیت قتمه کنند در سهالی در هر یک از هر یک که زیادت از یکدم و یا از یکدم و ثلث درم استانند دیت سه سال یا
از چهارم درم از بیسجاس استانند اگر دیت و قبیله همت کردند و دیت تمام نشد قبیله که نزدیکتر باشد به بیت
حصانم کند و باقی دیت از آن قبیله ستانند و کند با عاقله و همت دیت و از دیکه از بیان باشد و بقول شافعی
سج بر قائل از دیت هیچ وجهی نشود مسئله عاقله متعلق قبیله سهالی او بود مسئله از بیوان
موالات مولی او و قبیله مولی او دیت بد مسئله جنایت بنده و جنایت عمد او آنچه بصلح و یا
با قرار لازم آید عاقله ندهند مگر در اقرار عاقله تصدیق کنند مسئله اگر از ادر
بر بنده جنایت کرد و بخطا دیت بر عاقله او و چه شود و بقول از شافعی راجه بر جانسی واجب و
کتاب الوصایا دعیت عبارت از نیکیکه است مضاف بوقتی که بعد از مرگ بود
مسئله دعیت مستحب است و برباوت از ثلث مال درست است گویا جازت و ارث مسئله
دعیت برای گفته جانز نیست مگر با جازت در زمانه و بقول مالک است شافعی راجه و دعیت و بقول ابی
یوسف راجه دعیت نیست مگر چه در غیره اجازه کنند مسئله دعیت برای و ارث جانز نیست مگر با جازت و

و در کسایتی که درستی سوارند سوگند لازم شود مسئله اگر گفته از کسی بگوید محلت سوگند بر این آن محلت و چه باید بگویند
در همه جامع و یا در شایع عام یافتند سوگند بر یکس چنانچه بود در بیت لالی بود مسئله اگر گفته از بیایان یا
بسیار جوی زبنت یافتند که آب میرفت خون افروز باشد و سوگند بر هر یکس چنانچه بود و قبول فرج در ستایل سوگند و بیت
بر دیگری چنانچه بود که نزدیکتر است مسئله اگر گفته را بر که از جوی سپید یافتند سوگند و در بیت بی که نزدیکتر بود و چه مسئله اگر دلی
که یکدیگر از این محلت است دعوی که سوگند و در بیت اهل محلت یافتند و اگر دلی بر یکی معین از اهل محلت دعوی میکند سوگند
از این محلت یافتند مسئله که قوی با تیر رسیدند و اگر گفته گذشتند و بیت بر اهل محله بود و اگر که فلان از این جوی کند و با هر یک
معین از این دعوی میکند در بیست و اهل محله و بر این است هیچ وجهی تا مینه قمارت کند مسئله اگر کسی او سوگند
یکدیگر که نزدیکتر است او سوگند و بند بجهتیکه نوشته و بجز بکنند و بجز بکنند مسئله اگر این محله که دعوی میدهد بر این
بچه او محلت دیگر دیگر که دعوی از این اهل بود و قبول این یوسف و محمد هر که دعوی ایشان مقبول بود کتاب المعامل
معامل جمع متعلقه است و متعلق عبارت از بیت است مسئله هر دینی که بیفتن قتل و چه قتل اهل بیرون اند اگر قائل از
عاقله دیوان بود و در عطا یا این او استانند بر سه سال و اگر عطا یا این او بیشتر از سه سال و یا کمتر از سه سال بیرون نمی آید
از عطا یا استانند و قبول شافعی از دیت بر خرابی و چه مسئله اگر گفته از اهل بیوان نباشند عاقله از قبیل و چند قبیل
دیت قتمه کنند در سهالی در هر یک از هر یک که زیادت از یکدم و یا از یکدم و ثلث درم استانند دیت سه سال یا
از چهارم درم از بیسجاس استانند اگر دیت و قبیله همت کردند و دیت تمام نشد قبیله که نزدیکتر باشد به بیت
حصانم کند و باقی دیت از آن قبیله ستانند و کند با عاقله و همت دیت و از دیکه از بیان باشد و بقول شافعی
سج بر قائل از دیت هیچ وجهی نشود مسئله عاقله متعلق قبیله سهالی او بود مسئله از بیوان
موالات مولی او و قبیله مولی او دیت بد مسئله جنایت بنده و جنایت عمد او آنچه بصلح و یا
با قرار لازم آید عاقله ندهند مگر در اقرار عاقله تصدیق کنند مسئله اگر از ادر
بر بنده جنایت کرد و بخطا دیت بر عاقله او و چه شود و بقول از شافعی راجه بر جانسی واجب و
کتاب الوصایا دعیت عبارت از نیکیکه است مضاف بوقتی که بعد از مرگ بود
مسئله دعیت مستحب است و برباوت از ثلث مال درست است گویا جازت و ارث مسئله
دعیت برای گفته جانز نیست مگر با جازت در زمانه و بقول مالک است شافعی راجه و دعیت و بقول ابی
یوسف راجه دعیت نیست مگر چه در غیره اجازه کنند مسئله دعیت برای و ارث جانز نیست مگر با جازت و

مسئله ای برای ذمی و با ذمی برای مسلمان وصیت کند دست باشد و قبول وصیت بعد از موت معتبر است تا اگر کسی
 به وصیت و وصیت وصیت کند و با قبیل میکند معتبر بود و قبول زوجه اگر در حیات او کرده و بعد از موت او قبول کرد
 نبود مسئله معتبر است اگر کم از ثلث مال وصیت کند مال وصیت قبیل صحیح شود که وصی بعد از موت وصی من از قبول
 نیز و وصیت وصی در ملک و زوجه وصیت کننده در آید و قبول وصیت برای وصیت ملک بصورت شرطیت و قبول
 وصیت ل شامی چه قبول شرطیت مسئله اگر وصیت کنند بدون است و این صحیح ترک استنوف است و وصیت نبود مسئله
 کودک جایز نیست اگر چه لایزال و اگر ببرد و قبول شامی هم وصیت و خیرات در سنت مسئله وصیت مکانی است که
 و غایب است که گذشته است مسئله وصیت برای عمل فی وصیت کل کثیر برای کسی است که وصیت کرده و وصیت کرده
 ختمند او در وقت وصیت بخشدن برای عمل جایز بود مسئله اگر کثیر وصیت کرد بر شخصه که عمل آن کثیر است
 کثیر است هشتاد عمل جایز بود مسئله جایز است که وصیت کنند بر ع کند از وصیت بقول چنانکه گوید در جمیع که در این
 وصیت یا افضل چنانکه آن کالا بفرزند و یا بخدمت و یا بجاه وصیت کرد و بعد برید و یا بگویند وصیت کرد و بعد از
 مسئله شکر کردن از وصیت بمنزله و بوجه نباشد باب الوصیت ثلث المال اگر کسی را ثلث مال وصیت
 او در کثیر از ثلث مال وصیت کرد و در ثلث جاریه نذال و نذیک ثلث میا بر دو مناصف باشد مسئله اگر برای زید وصیت کرد
 ثلث مال و بر او صد در مال و در ثلث اجازت نکند ثلث بر آید و اگر وصیت نمود و در ثلث ثلث بر او یک صد در
 مسئله اگر برای زید یک ثلث مال وصیت کرد و بر او ثلث مال و در ثلث اجازت نکند ثلث میان ایشان و در ثلث ثلث
 ابی یوسف و مورخ ثلث مال بر چهار سهم کنند سهم پدر و سهم پسر و سهم عم و سهم اوست مسئله برای کسی که پیشتر از ثلث مال
 وصیت کرده است و دیگر ثلث مال یا کمتر بر دو برابر برده باشد و صاحب ثلث را زیادت نماند او را ضرب کنند در ثلث
 که در حیات او است و در سهم مسئله ثلث محبات است که شخصی در ضمن موهبه بنده که قیمت او دو هزار و صد درم است
 بدست زید بصدوم زوجه و در هزار محبابات کرد و بدست عمر و بنده که قیمت او یک هزار و صد درم است
 بعد درم زوجه و یک هزار محبابات کرد و در دو بجز این دو بنده مال دیگر نداشت و در ثلث محبات
 کرد و در محبابات در هزار درم درست باشد میان زید و عمر و هزار سهم شود پس از زید یک هزار
 سهم که درم و ثلث درم باز نماند و شصت شصت درم و ثلث آن درم بود بگذارد و از عمر و
 شصت شصت شصت درم و در ثلث درم باز نماند و شصت و صد درم و ثلث درم بر او بگذارد و در ثلث
 است که در موهبه دارد یکی از سهم ثلث او دو هزار درم است و بنده درم را از ثلث نام است و قیمت او یک هزار درم است

مسئله ای برای ذمی و با ذمی برای مسلمان وصیت کند دست باشد و قبول وصیت بعد از موت معتبر است تا اگر کسی
 به وصیت و وصیت وصیت کند و با قبیل میکند معتبر بود و قبول زوجه اگر در حیات او کرده و بعد از موت او قبول کرد
 نبود مسئله معتبر است اگر کم از ثلث مال وصیت کند مال وصیت قبیل صحیح شود که وصی بعد از موت وصی من از قبول
 نیز و وصیت وصی در ملک و زوجه وصیت کننده در آید و قبول وصیت برای وصیت ملک بصورت شرطیت و قبول
 وصیت ل شامی چه قبول شرطیت مسئله اگر وصیت کنند بدون است و این صحیح ترک استنوف است و وصیت نبود مسئله
 کودک جایز نیست اگر چه لایزال و اگر ببرد و قبول شامی هم وصیت و خیرات در سنت مسئله وصیت مکانی است که
 و غایب است که گذشته است مسئله وصیت برای عمل فی وصیت کل کثیر برای کسی است که وصیت کرده و وصیت کرده
 ختمند او در وقت وصیت بخشدن برای عمل جایز بود مسئله اگر کثیر وصیت کرد بر شخصه که عمل آن کثیر است
 کثیر است هشتاد عمل جایز بود مسئله جایز است که وصیت کنند بر ع کند از وصیت بقول چنانکه گوید در جمیع که در این
 وصیت یا افضل چنانکه آن کالا بفرزند و یا بخدمت و یا بجاه وصیت کرد و بعد برید و یا بگویند وصیت کرد و بعد از
 مسئله شکر کردن از وصیت بمنزله و بوجه نباشد باب الوصیت ثلث المال اگر کسی را ثلث مال وصیت
 او در کثیر از ثلث مال وصیت کرد و در ثلث جاریه نذال و نذیک ثلث میا بر دو مناصف باشد مسئله اگر برای زید وصیت کرد
 ثلث مال و بر او صد در مال و در ثلث اجازت نکند ثلث بر آید و اگر وصیت نمود و در ثلث ثلث بر او یک صد در
 مسئله اگر برای زید یک ثلث مال وصیت کرد و بر او ثلث مال و در ثلث اجازت نکند ثلث میان ایشان و در ثلث ثلث
 ابی یوسف و مورخ ثلث مال بر چهار سهم کنند سهم پدر و سهم پسر و سهم عم و سهم اوست مسئله برای کسی که پیشتر از ثلث مال
 وصیت کرده است و دیگر ثلث مال یا کمتر بر دو برابر برده باشد و صاحب ثلث را زیادت نماند او را ضرب کنند در ثلث
 که در حیات او است و در سهم مسئله ثلث محبات است که شخصی در ضمن موهبه بنده که قیمت او دو هزار و صد درم است
 بدست زید بصدوم زوجه و در هزار محبابات کرد و بدست عمر و بنده که قیمت او یک هزار و صد درم است
 بعد درم زوجه و یک هزار محبابات کرد و در دو بجز این دو بنده مال دیگر نداشت و در ثلث محبابات
 کرد و در محبابات در هزار درم درست باشد میان زید و عمر و هزار سهم شود پس از زید یک هزار
 سهم که درم و ثلث درم باز نماند و شصت شصت درم و ثلث آن درم بود بگذارد و از عمر و
 شصت شصت شصت درم و در ثلث درم باز نماند و شصت و صد درم و ثلث درم بر او بگذارد و در ثلث
 است که در موهبه دارد یکی از سهم ثلث او دو هزار درم است و بنده درم را از ثلث نام است و قیمت او یک هزار درم است

و اما در خصوص اینست که اگر در وقت وفات مالک در مال خود چیزی داشته باشد...

اموت تدریس و اسلام آورده یا بنده آزاد شد وصیت باطل بود همچنین اگر پسر خود را در مال خود داشته باشد...
بجای وی برای او قرار کرد و بلام و پیش از موت پسر او سلام آورد و یا آزاد شد جایز بود مسئله اگر شخصی جای مال
و یا مخلوق داشته باشد یا مسلمانی باشد و این نعمت او در از کشید و خوف مردن کم شد بنزدیک می بود اگر درین حالت چیزی
بجای مال جایز بود و اگر بعد از این صاحب فرس شود بنزدیک مرض حادث شود و اگر این نعمت اولی باشد
صاحبش گشت بعد از چند روز مرد و درین صورت همه از ثلث مال معتبر بود باب العتق فی الامتن
مسئله اگر بنده را در مرض موت آزاد کرد و یا از حنت و محابات کرد و یا بنحید هر سه تصرف درست باشد و ثلث
مال معتبر بود و بنزدیک وصیت بود اگر در ثلث اجابت کردند دست باشد و ثلث مال معتبر بود و بنزدیک وصیت بود و اگر در
اجازت کردند بنده سعادت نکند اگر اول محابات کرد و بعد آزاد کرد و او ثلث مال بیرون نمی آید محابات اولی بود
و اگر اول آزاد کرد و بعد محابات کرد و ثلث محابات زیادت از ثلث می شود هر دو برابر باشند و بقول ابی یوسف محمد هر دو
صورت عتق اولی شد و بقول زفر هر چه اول است همان اولی بود مسئله اگر وصیت کرد که بین صددم بماند
کنند و یکدم از آن هلاک شد یا هم باقی از آن آزاد کنند و بقول ابی یوسف و محمد هر دو آنچه باقی ماند آزاد کند مسئله
اگر وصیت کرد که بین صددم هر چه ماند یکدم از آن هلاک شد یا آنچه مانده است هر چه بجا از آنجا که مسئله
اگر زید وصیت کرد که آزاد کرد و بنده مبین و بعد از موت زید بنده جنایت کرد و بولی جنایت قمع کند و وصیت
شود و اگر بنده را از خریدند وصیت باطل نشود و خدا در مال مانده بود مسئله اگر وصیت کرد و برای زید ثلث مال
و بنده را از آن گذشت و زید میگوید این بنده را منی او در مال وصیت آزاد کرده است و وراثت میگوید که در مرض آزاد کرد
است قول وراثت معتبر بود و زید را هیچ نرسد مگر که از ثلث مال چیزی حاصل ماند یا بنده زید کواهی دهد بر خود و گوید
مسئله اگر زید بود و در کپس بنده گذشت محمد عوی کرد و پسر زید که از پدر تمام یافت و ششم و بنده عوی کرد که پدر تو را از آن کرده
و وراثت هر دو را تصدقی کرده بنده در قیمت خود جنایت کند و این را بنجیم و بنده بقول ابی یوسف و محمد هر دو هیچ نرسد
اگر چهار خدای تعالی وصیت کرد و از این را مقدم دارند که چهار و موز و ششم است چون حج و زکوة و کفالت و اگر حقوق طلب
در زکوة برابر از هر چه صومعی مقدم است همان مقدم دارد مسئله اگر وصیت کرد در برابر بنده یا بنده ششتر وصیت کند و زید را
حج رود و اگر ثلث مال ششتر بکشد مکن بنده که میر کند برای حج از آنجا که کلش دو میر کرد مسئله اگر از شهر خود وصیت حج بیرون آورد
بر وصیت کرد که از جهت او حج بجا آید چه شود که از شهر حج آغاز کنند و بقول ابی یوسف و محمد هر دو آنجا که سید است بجا آید
برین خلاصه است که از زید میگوید و یکتا او در راه برابر الوصیت الماتات غیر مسلم را برای مسایکات است

در دو چیز است که بنده را از ثلث مال معتبر است اول آنکه در وقت وفات مالک در مال خود چیزی داشته باشد...
مسئله اگر بنده را در مرض موت آزاد کرد و یا از حنت و محابات کرد و یا بنحید هر سه تصرف درست باشد و ثلث مال معتبر بود و بنزدیک وصیت بود و اگر در اجازت کردند بنده سعادت نکند اگر اول محابات کرد و بعد آزاد کرد و او ثلث مال بیرون نمی آید محابات اولی بود و اگر اول آزاد کرد و بعد محابات کرد و ثلث محابات زیادت از ثلث می شود هر دو برابر باشند و بقول ابی یوسف محمد هر دو صورت عتق اولی شد و بقول زفر هر چه اول است همان اولی بود مسئله اگر وصیت کرد که بین صددم بماند کنند و یکدم از آن هلاک شد یا هم باقی از آن آزاد کنند و بقول ابی یوسف و محمد هر دو آنچه باقی ماند آزاد کند مسئله اگر وصیت کرد که بین صددم هر چه ماند یکدم از آن هلاک شد یا آنچه مانده است هر چه بجا از آنجا که مسئله اگر زید وصیت کرد که آزاد کرد و بنده مبین و بعد از موت زید بنده جنایت کرد و بولی جنایت قمع کند و وصیت شود و اگر بنده را از خریدند وصیت باطل نشود و خدا در مال مانده بود مسئله اگر وصیت کرد و برای زید ثلث مال و بنده را از آن گذشت و زید میگوید این بنده را منی او در مال وصیت آزاد کرده است و وراثت میگوید که در مرض آزاد کرد است قول وراثت معتبر بود و زید را هیچ نرسد مگر که از ثلث مال چیزی حاصل ماند یا بنده زید کواهی دهد بر خود و گوید مسئله اگر زید بود و در کپس بنده گذشت محمد عوی کرد و پسر زید که از پدر تمام یافت و ششم و بنده عوی کرد که پدر تو را از آن کرده و وراثت هر دو را تصدقی کرده بنده در قیمت خود جنایت کند و این را بنجیم و بنده بقول ابی یوسف و محمد هر دو هیچ نرسد اگر چهار خدای تعالی وصیت کرد و از این را مقدم دارند که چهار و موز و ششم است چون حج و زکوة و کفالت و اگر حقوق طلب در زکوة برابر از هر چه صومعی مقدم است همان مقدم دارد مسئله اگر وصیت کرد در برابر بنده یا بنده ششتر وصیت کند و زید را حج رود و اگر ثلث مال ششتر بکشد مکن بنده که میر کند برای حج از آنجا که کلش دو میر کرد مسئله اگر از شهر خود وصیت حج بیرون آورد بر وصیت کرد که از جهت او حج بجا آید چه شود که از شهر حج آغاز کنند و بقول ابی یوسف و محمد هر دو آنجا که سید است بجا آید برین خلاصه است که از زید میگوید و یکتا او در راه برابر الوصیت الماتات غیر مسلم را برای مسایکات است

ملک و بیعت با بیگانه در حق مسلمین
 و بیعت با کفار و مشرکین
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه
 و بیعت با مشرکین و کفار
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه

حکم کرد که بگواه بدهد میگوید که از علم خود میگوید که در اجزای دیگر ظاهر شد و گفت در تعیین گواهان و گواه
 هم و با گفت حکم خود باطل کردم و با ماندن آن گفت این سخنان معتبر نباشد و حکم اول نافذ باشد اگر بعد از دعوی
 صحیح و بعد از شهادت معتبر باشد مسئله اگر قوی را اجابت کرد بدست برسد از روی از آن قوم چیزی را و اقرار کرد
 در این امینند او را سخن او میشنوند و او نمی بیند از آن که او می این است درست باشد اگر سخن او شنیدند و او را ندیدند
 که در این استان درست نباشد مسئله اگر زید عقیلی فروخت و بعضی از خویشاوندان حاضرند و علم دارند و بعد از این
 عیون و این عقار دعوی میکند دعوی از آن استند مسئله اگر زن مهر را بشوهر بخشد و بشود و زن از شوهر را طلب
 مهر کرد و گفتند که در من موت مهر بخشد بود و شوهر میگوید که در حالت صحت بخشیده بود قول شوهر معتبر بود مسئله
 شخصی اقرار کرد بام و با بغیر آن بدهد میگوید که من بین اقرار کاذب بودم و مقرر را سوگند دهم که این مقرون
 او را کاذب بوده است و تو دعوی باطل نسکنی و فتوی بر اینست که مقرر را سوگند دهند و بقول امام ابی حنیفه امام
 محمد صحیح بفرمایند تا مقرر بر این اقرار کرده بقدر التیم کند مسئله اقرار سب ملک نیست اگر دعوی ملک کند بجز اقرار
 درست نباشد مسئله اگر گفت ترا وکیل کردم بفرزعتن این کالا ترا و فاموش ترا و وکیل شو مسئله اگر کسی را وکیل کرد
 بطلاق نتواند که مزول کند مسئله اگر گفت ترا وکیل کردم بطلاق چیزی را که هر وقت که ترا مزول کنم و باز ترا وکیل
 کرد ترا وکیل کند بگوید مزول کردم ترا پس مزول کردم ترا مسئله اگر گفت هر بار که ترا مزول کنم باز ترا وکیل کن
 که مزول کند بگوید باز ترا وکیل کنم از وکالت معلقه و مزول کردم ترا از وکالت بجز مسئله قضی که بدل صلحه شرط است که صلحه
 ازین برسد و وکالت مسئله اگر مردی بر کوه و دعوی سرای کرد و پدر او صلحه کرد و پسر او کرد که مردی سر را گواه
 موجود است صلحه درست باشد اگر مثل هیت با بنین بر سر بود و اگر گواه ندارد و یا گواهی آن فاسق است صلحه جایز نبود مسئله
 دعوی گفت مرا گواه نیست بگواه آورد و یا گواه گفت مرادین حادثه گواهی نیست بگواه داد در هر صورت گواهی
 بشنوند و بقول ابی یوسف و محمد نشوند مسئله امامی که او ارضیه و ولایت داده است تواند که مردی از راه کناره که در آن
 می آید و میرود قطع کند اگر بگذرد کان زبان نرسد مسئله اگر شخصی را سلطان صادره کرد و تعیین کرده که او را
 بفرزند او مال را فروخت درست باشد مسئله اگر زنی از زن ترسانید تا شوهر را مهر بخشد اگر ترساننده است
 بر زدن دارد و بخشدن درست نباشد و اگر ترساننده قدرت بر زدن ندارد و بخشدن درست باشد مسئله اگر زنی را
 اگر آه کردند بر خلع کردن با شوهر خود و خلع کرد و طلاق واقع شود و مال ساقط شود مسئله اگر زنی مردی را بر شوهر
 حواله کرد و بعد از شوهر را مهر بخشد درست باشد مسئله اگر در ملک خود چاهی کاخت یا با لوله حفر کرد و در آن رسوب آب برسد و آب

کسی را با بیعت با بیگانه
 و بیعت با کفار و مشرکین
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه
 و بیعت با مشرکین و کفار
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه

و بیعت با بیگانه در حق مسلمین
 و بیعت با کفار و مشرکین
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه
 و بیعت با مشرکین و کفار
 و بیعت با منافقین
 و بیعت با یهود و نصاری
 و بیعت با مجوس و زندقه

مسئله بیستم در تعیین سهم فرزندان

باقی بود و وقت آمد بر وقت آن پدر بر مسئله چهارم از اصحاب فریض جده است و نصیب آن بیستم هر چند که با برادر است
 است و جده هر گاه نسبت که نسبت اولیت جده است میان نباشد یعنی مادری جده باشد یا جده است و او هم از فریض
 نیست جده که نسبت از وجه قرابتی دارد یا جده که نسبت از یک جهت قرابتی دارد برابر است در میراث یعنی نسبت میان
 هر دو بنا صنفه شد و بقول محرم دو حصه از پدر جده بود که دو جهت قرابت است و یک حصه از برادر جده که جهت
 قرابتی دارد و بعد جده که از جهت قرابت بود چنان بود که پسر پسر و دختر دختر و کنایه کرده است و این است
 متولد شود این فرزند را جده دو جهت قرابت بود پدر را جده پدری بود و مادر را جده مادری بود مسئله چهارم
 که نزدیک تر است نسبت بمحرم محرم گرداند جده را که دورتر بود از میت و اگر میت مادر گذشت همه جده است
 محرم شوند مسئله بعد که نزدیک تر است نسبت بمحرم محرم گرداند جده را که دورتر بود از میت و اگر میت او گذشت
 همه جده است محرم شوند مسئله پنجم از اصحاب فریض شوهر است و اول نصف میراث برود و اگر میت فرزند یا فرزند پسر
 بود اگر چه فرزند شوهر برنج بود مسئله ششم از اصحاب فریض زن است نصیب ربع است اگر ترکه شوهر اگر فرزند و با فرزند
 یک سهم فرزند است بگذشت و بوجود زن نصیب ثمن است مسئله هفتم از اصحاب فریض دختر است نصیب نصف
 میراث است و اگر دختر و پسر یا زیاد از این باشد نظایر آن است که اگر میت را پسر بود دختران است اگر میت فرزند
 پسر دو حصه برود هر دختری یک حصه و فرزند پسر حکم فرزند میت دارد حالیکه میت فرزند نباشد ذکر در جای فرزند
 ذات بجای آن است بود و وجود پسر میت فرزند میت محسوب بود مسئله هشتم از اصحاب فریض دختران پسر است اگر میت دختر
 صلیبه پسر گذشتند حکم آن است همچو صلیبه است و اگر میت دختر صلیبه پسر گذشت دختر نصف است ترکه بر داتی
 پسر پسر بود و اگر میت را دختر است پسر نصفی دختر بر دو دختران پسر سدس بزند و اگر میت را دختر صلیبه اند دختران پسر
 محسوب شوند و هیچ بزرگ که با این او یا دورتر از این پسر بود این پسر عصبه گرداند هر دختری که برابر او بود و یا بالاتر از
 وی بشرطیکه آن دختر بالاتر از اسی معین نبود و هر دختری که دورتر از وی بود محرم شود مسئله نهم از اصحاب فریض پسر را
 و پدری حکم صلیبی و بطنی دارد اگر میت را دختر نباشد یعنی اگر میت یک پسر را مادر پسر گذشت نصف میراث برود اگر دو
 خواهر مادر پسر و یا زیاد از آن گذشت ثلث آن ترکه بزند و اگر با خواهر آن مادر و پسر برادران باشند خواهر نیز عصبه است
 برادر و سهم بر دو خواهر یک سهم بود مسئله دهم از اصحاب فریض خواهر پدر است و حکم او حکم دختر است یعنی با وجود خواهر
 پدری خواهر پدری سدس برود و اگر میت را دو خواهر مادر و پسر باشد خواهر پدری محرم شود و اگر میت دختر و یا دختر پسر بود
 خواهر آن عصبه شوند و اگر میت برادران خواهر آن پسر باشند خواهر آن پسر عصبه نیز برادران مسئله یازدهم از اصحاب فریض

این است
 محرم
 بنسبت برادران
 محرم
 بنسبت برادران
 محرم
 بنسبت برادران
 محرم
 بنسبت برادران
 محرم

ع
 متن محرم بنسبت برادران
 محرم

بقره مکه... مسئله... ۱۹۰

مختلف باشد یعنی فرزندان حصه یا صاحب ذم این اولی بود چنانچه دختر و دختر کی اوست از این دختر و دختر و پسر پسر دختر
 اولی از پسر دختر و دختر و دختر و قرابتی بود و حصه بر او و قرابتی مادر و کچمه بر او و اگر اصول منتهی اند شش بر او کفت
 چنانکه پسر دختر و دختر و دختر که میباشند اینان سه حصه بود پسر و پدر و دختر کچمه با اتفاق و اگر اصول مختلف اند
 عدد از ابدان گیرند و صرف آن از طبقی که مختلفند است تا اگر دختر و دختر و دختر و دختر و دختر که گشت بقول امی
 یوسف در مال میانی آن مناصفه باعتبار ابدان فرم بود بقول محمد در حصه بود و حصه پسر دختر و دختر و دختر
 دختر و دختر و با اعتبار اصول و ذابیت مشهور صحیح و الاحکام از امام ابی حنیفه در قول امام محمد است و فتوی برینت و در هر
 از امام ابی حنیفه منقول است که قول امام ابی یوسف صحیح است و محیط آورده است که مناسخ نجا از قول امام ابی یوسف
 گرفته اند در ضمن این مسأله اگر و فرزند دختر و دختر و دختر و دختر پسر دختر گشت بقول ابی یوسف در ترکه باعتبار
 ابدان منتهی شش سهم هر مرد را دو سهم و پسر دختر یک سهم و بقول محمد در باعتبار اصول قسمت گویا که دختر و دختر و پسر
 دختر گشت و حصه ترک پسر دختر بر او و کچمه دختر و دختر بر او آنچه پسر دختر رسید میان و نیز او شش سهم پسر
 و دو سهم بر او و دختر یک سهم بر او و آنچه دختر و دختر رسید میان و نیز بر بر سه سهم منتهی نمود پسر دو سهم و دختر یک سهم
 از سه سهم بود مسئله بسیار یک در و آن مجید مذکور است شش سهم نصف بر ربع و من و عثمان و ثلث و سکن و اول
 مخرج نصف دو دست و اول مخرج ربع چهار دست و اول مخرج ثلث شش دست و اول مخرج ثلث شش دست و اول مخرج
 سکن شش دست و اگر مخرج مخلط باشد اگر پنجوی حاجت بود که از وی نصف و ثلث و سکن آید کم از
 نباشد و اگر پنجوی حاجت بود که از وی نصف و ثلث ربع و سکن آید کم از دو دوازده بنا و اگر پنجوی حاجت بود که از وی
 و من و سکن آید کم از بیت چهار نبود مسئله اگر در مخرج سهی زیاد حاجت بود زیادت کنند و اگر از اول ثلث شش
 را حول کنند تا هفت چنانکه زنی بر شوهر و دو خواهر مادی و پدری گذشت است و نیز شش سهم را حول کنند تا شش سهم
 زنی و خواهر شوهر و دو خواهر مادی و پدری و دو خواهر مادی و پدری و دو خواهر مادی و پدری و دو خواهر مادی و پدری
 و پدری و دو خواهر مادی و پدری گذشت و نیز شش سهم را حول کنند تا ده سهم و پنج و نیز شش سهم را حول کنند تا ده سهم و پنج
 و دو خواهر مادی گذشت مسئله دوازده سهم را حول کنند بطریق بعد و جنت یعنی دوازده را حول کنند تا سیزده و چنانکه
 مردی از یک زن و دو خواهر مادی و پدری و یک زن مادی و پدری گذشت و نیز دوازده را حول کنند تا پانزده چنانکه زنی بر شوهر
 شوهر و دو خواهر مادی و پدری گذشت نیز دوازده را حول کنند تا هفت چنانکه مردی بر دو زن و دو خواهر مادی و پدری
 و مادر گذشت کما یسیر به هر را حول کنند تا سیزده و هفت چنانکه مردی بر دو زن و دو خواهر مادی و پدری گذشت این مسئله

بقره مکه... مسئله... ۱۹۰
 بقول ابی یوسف صحیح است
 بقول امام محمد صحیح است
 بقول ابی حنیفه صحیح است
 بقول ابی یوسف صحیح است
 بقول امام محمد صحیح است
 بقول ابی حنیفه صحیح است

بقره مکه... مسئله... ۱۹۰

بهره گویند از این زمین علی رضی الله عنه پرسیدند و او بر بن بود بر روزی گفت که ششم بکنیم حصه شد مسئله اگر بطایفه شخصی
و میان سهام دروس انظار بقوت بود و هر وقت از عدد دروس یکی بر ایشان کشیده است در اصل مسئله ضرب کننده چند نفر شخصی
بود و ما در ده دختر گذشتند اگر میان دوس سهام ایشان بقوت نباشد تمام عدد دروس طایفه در اصل مسئله فرض است
چنانچه زنی بود و شوهری بود و هر یک از آنها اصل مسئله از شش سهم بود تا بقوت سهم عمل باشد و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم شود مسئله
اگر که متعدد شود یعنی در دو طایفه و یا از آن که کشیدند اگر میان اعداد دروس مانده بود یک عدد را در اصل مسئله ضرب کنند
چنانکه شخصی بود و شوهری بود و همه عمده و سهم عمده شد اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از شش سهم بود و اگر میان اعداد دروس مانده بود عددی
است که در اصل مسئله ضرب کنند چنانچه در چهار زن سه عمده و در ده عمده شد اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود
و اگر میان اعداد دروس بقوت است جز موافقت از یک عدد جمیع عدد در اصل مسئله عمل شود و هر وقت عدد سهم ضرب کنند اگر موافقت
باشد در آن حال شود و هر وقت عدد چهار ضرب کنند و اصل مسئله ضرب کنند و اگر موافقت نباشد تمام نام عدد در سهم ضرب کنند و عدد سهم
و چهار اگر بقوت بود و هر وقت ضرب کنند و اگر موافقت نباشد در جمیع عدد ضرب کنند چنانکه هر یک در چهار زن هر ده دختر و یا زده عمده
عمده شد اصل مسئله از بیست و چهار بود و تصحیح مسئله از چهار هزار و سیصد و بیست و چهار بود و اگر مسئله عول بود در عول نیز ضرب کنند چنانکه
بهر شوهر و شوهری خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود تا بقوت عمل شد و تصحیح مسئله از سیصد و بیست و چهار سهم بود و هر سهم
سه و هر عمده پنج سهم و هر خواهر از سی سهم و اگر میان اعداد و موافقت نباشد تا بان بود تمام عدد دروس یکی ضرب کنند آنچه حاصل
در اصل مسئله ضرب کنند چنانکه در بی و هفت زن شش عمده و در ده دختر و هفت عمده شد اصل مسئله از بیست و چهار است و تصحیح مسئله از سی و پنج
هزار و چهل سهم بود و اگر مسئله عول باشد در عول نیز ضرب کنند چنانکه زنی بود و شوهری بود و عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم
تا بقوت عمل شد و تصحیح مسئله از سیصد و بیست و چهار سهم بود و هر سهم و هر خواهر از سی سهم و هر سهم و هر خواهر از سی سهم مسئله
اگر مسئله اگر در مسئله بعضی از سهام قابل بد اصحاب البیض کنند بقدر حقوق ایشان که چون و شوهر و قبول مالک باشد
رحمت الله تعالی علیهم اجمعین و در بیست و هفت مال بود در اصحاب البیض و نکند مسئله
اگر طایفه که ایشان را در بیست و یک جنس باشند مسئله از دوسه ایشان بود چنانکه شخصی بود و در ده دختر و خواهر بزرگدشت و اصحاب
معد آن و سهم بود اگر اصحاب غیر و نباشد و چهار عدد در دوسه باشد و یا در بیست و یک سهام ایشان بود و اگر مسئله در دوسه باشد چنانکه شخصی
عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم
بود عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم
سدن بود چنانکه شخصی بود و در ده دختر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم

بهره گویند از این زمین علی رضی الله عنه پرسیدند و او بر بن بود بر روزی گفت که ششم بکنیم حصه شد مسئله اگر بطایفه شخصی
و میان سهام دروس انظار بقوت بود و هر وقت از عدد دروس یکی بر ایشان کشیده است در اصل مسئله ضرب کننده چند نفر شخصی
بود و ما در ده دختر گذشتند اگر میان دوس سهام ایشان بقوت نباشد تمام عدد دروس طایفه در اصل مسئله فرض است
چنانچه زنی بود و شوهری بود و هر یک از آنها اصل مسئله از شش سهم بود تا بقوت سهم عمل باشد و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم شود مسئله
اگر که متعدد شود یعنی در دو طایفه و یا از آن که کشیدند اگر میان اعداد دروس مانده بود یک عدد را در اصل مسئله ضرب کنند
چنانکه شخصی بود و شوهری بود و همه عمده و سهم عمده شد اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از شش سهم بود و اگر میان اعداد دروس مانده بود عددی
است که در اصل مسئله ضرب کنند چنانچه در چهار زن سه عمده و در ده عمده شد اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود
و اگر میان اعداد دروس بقوت است جز موافقت از یک عدد جمیع عدد در اصل مسئله عمل شود و هر وقت عدد سهم ضرب کنند اگر موافقت
باشد در آن حال شود و هر وقت عدد چهار ضرب کنند و اصل مسئله ضرب کنند و اگر موافقت نباشد تمام نام عدد در سهم ضرب کنند و عدد سهم
و چهار اگر بقوت بود و هر وقت ضرب کنند و اگر موافقت نباشد در جمیع عدد ضرب کنند چنانکه هر یک در چهار زن هر ده دختر و یا زده عمده
عمده شد اصل مسئله از بیست و چهار بود و تصحیح مسئله از چهار هزار و سیصد و بیست و چهار بود و اگر مسئله عول بود در عول نیز ضرب کنند چنانکه
بهر شوهر و شوهری خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود تا بقوت عمل شد و تصحیح مسئله از سیصد و بیست و چهار سهم بود و هر سهم
سه و هر عمده پنج سهم و هر خواهر از سی سهم و اگر میان اعداد و موافقت نباشد تا بان بود تمام عدد دروس یکی ضرب کنند آنچه حاصل
در اصل مسئله ضرب کنند چنانکه در بی و هفت زن شش عمده و در ده دختر و هفت عمده شد اصل مسئله از بیست و چهار است و تصحیح مسئله از سی و پنج
هزار و چهل سهم بود و اگر مسئله عول باشد در عول نیز ضرب کنند چنانکه زنی بود و شوهری بود و عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم
تا بقوت عمل شد و تصحیح مسئله از سیصد و بیست و چهار سهم بود و هر سهم و هر خواهر از سی سهم و هر سهم و هر خواهر از سی سهم مسئله
اگر مسئله اگر در مسئله بعضی از سهام قابل بد اصحاب البیض کنند بقدر حقوق ایشان که چون و شوهر و قبول مالک باشد
رحمت الله تعالی علیهم اجمعین و در بیست و هفت مال بود در اصحاب البیض و نکند مسئله
اگر طایفه که ایشان را در بیست و یک جنس باشند مسئله از دوسه ایشان بود چنانکه شخصی بود و در ده دختر و خواهر بزرگدشت و اصحاب
معد آن و سهم بود اگر اصحاب غیر و نباشد و چهار عدد در دوسه باشد و یا در بیست و یک سهام ایشان بود و اگر مسئله در دوسه باشد چنانکه شخصی
عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم
بود عمده و خواهر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم
سدن بود چنانکه شخصی بود و در ده دختر بزرگدشت اصل مسئله از شش سهم بود و تصحیح مسئله از سی و پنج سهم بود و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم و خواهر را یک سهم

بسیار یکسره و اگر مسئله نشان در سخن بود و چنانکه شخصی ببرد و دختر داد کند ...
سهم در دختر را دو سهم میباشند اگر مسئله نصف در سخن باشد ...
که شش اصل از شش سهم بود و تصحیح از پنج شود و چهار سهم بود و یک سهم ...
اصل مسئله از شش سهم بود تصحیح از پنج شود و یاد آن که اگر اصحاب در آن یکسره ...
باقی برین اصحاب قسمت کن اگر مستقیم آید مسئله تمام شود چنانکه زنی مرد شود ...
نشود و به سهم باقی در دختر مستقیم آید مسئله از چهار سهم میشود ...
سهام از خروج فرض اصحاب غیر در میان آن در وقت بود و در وقت از عدد در ...
شود چنانکه زنی مرد شود و شش دختر که شش اصل که خارج از آن سهم ...
سیان فرض و سهام وقت ثلثی است جز وقت ز عدول نشان آن در وقت که ...
آن چهار سهم است این سهم هم نشود و هر سهمی که در وقت بود در وقت ...
و دختر یک سهم است مسئله اگر میان سهام از پنج فرض اصحاب غیر در میان ...
بر پنج اصل شود تصحیح مسئله از آن بود چنانکه زنی مرد شود و پنج ...
یک سهم به سهم باقی بر پنج دختر مستقیم نیاید میان سهام در وقت آن ...
که خروج فرض اصحاب غیر در وقت ضرب کن است هم شود در آن سهم ...
چهار سهم ضرب کن چنانکه شود و این هم نشود و در وقت از آن در خروج ضرب ...
دختر آن قسمت کن هر دختر را سهم مسئله اگر اصحاب در وقت موجود است پس باقی ...
در مسئله اصحاب ضرب کن اگر مستقیم آید مسئله از آن شود چنانکه مردی مرد ...
فرض اصحاب غیر در چهار ربع آن یکسره زنی سهم باشد مسئله اصحاب در سهم ...
اصل مسئله از شش سهم شود و در سخن او یکی بود و ثلث او در مجموع سهم ...
فرض اصحاب غیر در برین مستقیم میاید عدالت یکسره خواهد بود اگر خواهی ...
ضرب کن مسئله اگر سهام با خروج فرض غریب مسئله اصحاب مستقیم نیاید تمام ...
فروض بر در فرق بود و چهار سهام اصحاب غیر در ضرب کن مسئله اصحاب ...
غیر در ضرب کن آنچه حاصل شود ضمیمه کن آن در فرق بود چنانکه مردی مرد ...

مسئله اول در سهم ...
مسئله دوم در سهم ...
مسئله سوم در سهم ...
مسئله چهارم در سهم ...
مسئله پنجم در سهم ...
مسئله ششم در سهم ...
مسئله هفتم در سهم ...
مسئله هشتم در سهم ...
مسئله نهم در سهم ...
مسئله دهم در سهم ...
مسئله یازدهم در سهم ...
مسئله بیستم در سهم ...
مسئله سی و دوم در سهم ...
مسئله سی و سوم در سهم ...
مسئله سی و چهارم در سهم ...
مسئله سی و پنجم در سهم ...
مسئله سی و ششم در سهم ...
مسئله سی و هفتم در سهم ...
مسئله سی و هشتم در سهم ...
مسئله سی و نهم در سهم ...
مسئله سی و دهم در سهم ...
مسئله سی و یازدهم در سهم ...
مسئله سی و چهاردهم در سهم ...
مسئله سی و پنجم در سهم ...
مسئله سی و ششم در سهم ...
مسئله سی و هفتم در سهم ...
مسئله سی و هشتم در سهم ...
مسئله سی و نهم در سهم ...
مسئله سی و دهم در سهم ...
مسئله سی و یازدهم در سهم ...
مسئله سی و چهاردهم در سهم ...

میرا داراشتن یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است
 یک سهم ازیت اول است

و آن دو سهم است و پدر میت دوم را دو سهم و اگر دختر مرد و دو پسر و یک دختر جدا که شصت و یک
 ماد میت اول است و تقسیم مسئله میت سوم از شش است جدا را سدس است یک سهم از شش
 و هر پسر را دو سهم و دختر را یک سهم و در سویت میت سوم نه سهم است به شش مستقیم نمی آید و میان
 ایشان موافقت نماند پس شش شش که دو سهم است در شانزده ضرب کن سی دو سهم است
 هر سه مسئله از می رسد آیا هر که سهام وی از شانزده است سهام او در خبر و موافقت مسئله دختر
 ضرب کن آن دو سهم است و آن شش و هر که سهام او از شش است سهام او ضرب کن در خبر و
 موافقت آنچه درست دختر است و آن سه سهم است پس ماد میت اول را سه سهم بود از شانزده
 و دو ضرب کن شش شوهر شش او را بود و زوج میت اول را چهار سهم بود از شانزده
 و دو ضرب کن شصت شود هشت اعدا بود و زن میت دوم را یک سهم از شانزده بود و آنرا دو
 ضرب کن دو سهم شود هر دو سهم زن میت دوم را بود و پدر میت دوم را بود و پدر میت دوم
 از شانزده بود و دو ضرب کن چهار سهم پدر میت دوم را بود و ماد میت دوم را یک سهم بود
 و دو ضرب کن دو سهم شود هر دو سهم ماد میت دوم را بود و هر یک را از پسران میت سوم
 و دو سهم بود از شش سهم در سه ضرب کن شش شوهر یک را شش بود و دختر میت سوم را
 یک سهم بود از شش و در سه ضرب کن سه سهم شوهر سه دختران را بود و جدا میت سوم را
 که آن ماد میت اول است یک سهم بود از شش و در سه ضرب کن همان سه سهم شود هر سه سهم مرد
 جدا را بود و این جدا را شش سهم از میت اول آید و سه سهم از میت سوم بر مجموع سه سهم شود و زن
 میت دوم را دو سهم رسید و پدر میت دوم را چهار سهم رسید و ماد میت دوم را دو سهم رسید و پسران میت
 سوم را یک سهم رسید و دختر میت سوم را سه سهم رسید و جدا میت سوم را نه سهم مجموع سی دو سهم شود
 و اگر جدا مرد شوهر و دو برابر گذشت و در دست او نه سهم است و پنج مسئله او از چهار است و در چهار تقسیم
 نیاید میان این موافقت نیست پس را درستی و دو ضرب کن صد و بیست و شش سهم شود و پنج مسئله
 مسئله شود پس هر که از می دو چیز می بود و چهار ضرب کنند و هر که را از چهار چیزی بود و در
 سه ضرب کنند پس زن میت دوم را سی دو سهم بود و چهار ضرب کن هشت شود هر
 آن زن را سی و چهار سهم بود و از آن سه و دو سهم چهار سهم بود و در چهار ضرب کن

مستقله می بینم زوج دومه سائنه
 ۲۴
 کسکه می بینم زوج دومه سائنه
 ۲۴

باینه مالیه کساده افکاره در بعضی اوقات که از آنجا که در این کتاب

مشاوره خود بر شانه او بود و مادر میت و هم را از سه و دو سهم بود در چهار ضرب کن شش
 او را بود و هر یکی را از سه بر آن میت سیوم در شش سهم بود در چهار ضرب کن شست و چهار شود و
 میت از سی و سهم سهم بود در چهار ضرب کن دوازده شود و شویر میت چهارم را دو سهم بود از
 چهار سهم در نه ضرب کن نه شده شود هر یکی از برادران میت چهارم را یک سهم بود از چهار سهم
 ضرب کن نه شود و هر یکی از برادران میت چهارم را یک سهم بود از چهار سهم در نه ضرب کن همان بود
 مسئله اگر خواهی که نصیب هر فریق را از نصیب بدو آنچه هر فریق را بود از اصل مسئله در آنچه
 مضروب تمام مضاده اند ضرب کن با آنچه حاصل شود آن نصیب هر فریق را بود چنانکه در مسئله تیسر
 مذکوره دوزن را از اصل مسئله سهم بود آن را ضرب کن در مضروب آن دو میت ده است
 ششصد و سی سهم شود همین دوزن را بود و دختران را شانه سه سهم بود در مضروب
 که آن دو میت ده سهم است ضرب کن سه هزار سیصد و شصت سهم شود همین
 دختران را بود و جدات را چهار سهم بود آن را در مضروب مذکور ضرب کن شست
 صد و چهل سهم شود همین جدات را بود و عمه ام را یک سهم بود آن را در مضروب مذکور
 ضرب کن دو میت ده سهم است ضرب کن ام را بود مسئله اگر خواهی که نصیب هر فریق
 از افراد فریق بدانی سهام هر فریق را نسبت کن از اصل مسئله بعد دروس الشیان و در مسئله
 بعد بمثل آن نسبت از مضروب هر فریق را بدو چنانکه درین مسئله سهام دوزن که شش
 نسبت بعد دروس الشیان مثل مثل نصف دارد پس هر سه مثل مضروب مثل نصف
 بدو و آن یکصد و پانزده شود بعد سهام دختران را که شانه ده است نسبت بعد دروس الشیان
 که ده اند مثل آن مثل شش آن از دوسین هر دختر را مثل مضروب مثل شش و بدو و آن یکصد و
 و شش سهم بود بعد سهام جدات که چهار است نسبت کن بعد دروس الشیان که شش است نصف بدو
 آن از دوسین هر جد را نصف مضروب بدو و آن یکصد و چهل سهم بود بعد سهام اعمام را
 کن بعد دروس الشیان که هفت است پس مثل شش آن باشند هر اعمی را سبع مضروب بدو و آن شصت و
 مسئله اگر خواهی که در میان ورثه و غنا قسمت کن سهام هر وارثه از نصیب هر فریق که
 مبلغ را بقصه قسمت کن یعنی مسئله کن بر طلب موافقت میان نصیب و میان تمیز و حسابی با جزای

در شانه او بود و مادر میت و هم را از سه و دو سهم بود در چهار ضرب کن شش
 او را بود و هر یکی را از سه بر آن میت سیوم در شش سهم بود در چهار ضرب کن شست و چهار شود و
 میت از سی و سهم سهم بود در چهار ضرب کن دوازده شود و شویر میت چهارم را دو سهم بود از
 چهار سهم در نه ضرب کن نه شده شود هر یکی از برادران میت چهارم را یک سهم بود از چهار سهم
 ضرب کن نه شود و هر یکی از برادران میت چهارم را یک سهم بود از چهار سهم در نه ضرب کن همان بود
 مسئله اگر خواهی که نصیب هر فریق را از نصیب بدو آنچه هر فریق را بود از اصل مسئله در آنچه
 مضروب تمام مضاده اند ضرب کن با آنچه حاصل شود آن نصیب هر فریق را بود چنانکه در مسئله تیسر
 مذکوره دوزن را از اصل مسئله سهم بود آن را ضرب کن در مضروب آن دو میت ده است
 ششصد و سی سهم شود همین دوزن را بود و دختران را شانه سه سهم بود در مضروب
 که آن دو میت ده سهم است ضرب کن سه هزار سیصد و شصت سهم شود همین
 دختران را بود و جدات را چهار سهم بود آن را در مضروب مذکور ضرب کن شست
 صد و چهل سهم شود همین جدات را بود و عمه ام را یک سهم بود آن را در مضروب مذکور
 ضرب کن دو میت ده سهم است ضرب کن ام را بود مسئله اگر خواهی که نصیب هر فریق
 از افراد فریق بدانی سهام هر فریق را نسبت کن از اصل مسئله بعد دروس الشیان و در مسئله
 بعد بمثل آن نسبت از مضروب هر فریق را بدو چنانکه درین مسئله سهام دوزن که شش
 نسبت بعد دروس الشیان مثل مثل نصف دارد پس هر سه مثل مضروب مثل نصف
 بدو و آن یکصد و پانزده شود بعد سهام دختران را که شانه ده است نسبت بعد دروس الشیان
 که ده اند مثل آن مثل شش آن از دوسین هر دختر را مثل مضروب مثل شش و بدو و آن یکصد و
 و شش سهم بود بعد سهام جدات که چهار است نسبت کن بعد دروس الشیان که شش است نصف بدو
 آن از دوسین هر جد را نصف مضروب بدو و آن یکصد و چهل سهم بود بعد سهام اعمام را
 کن بعد دروس الشیان که هفت است پس مثل شش آن باشند هر اعمی را سبع مضروب بدو و آن شصت و

مبلغ را بقصه قسمت کن یعنی مسئله کن بر طلب موافقت میان نصیب و میان تمیز و حسابی با جزای

صیغه مسکله
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر

سهام هر وارثی از تصحیح در کل ترک ضرب کن بعد مبلغ قسمت کن بر تصحیح آنکه حاصل بد نصیب هر وارثی بود چنانکه در
مرد شوی و مادر و پدر یک سهم بود و دختر گزشت و ترک مخته و دینار است اول تصحیح مسکله کن پس کل مسکله دوازده سهم بود
شور بر این پنج است که سهم بر مستقیم آید و مادر و پدر را دو سهم و چهار سهم بر ایشان مستقیم آید و فرزندان با بقیست
بسیج مستقیم نیاید بعد در وسط ایشان که چهارند و تقدر در میان ایشان موافقت نیست پس چهار در اصل مسکله ضرب کن
چهل و هشت شود شور را دو دوازده و هر یکی از نو و پدر را هشت سهم و هر دختر یکی پنج سهم و بعد موافقت
بسیان چهل و هشت میان ترک که مخته و دینار است طلب کن میان ایشان موافقت نیست پس سهام شور که دوازده
و ترک ضرب کن که مخته و دینار است و است چهار سهم شود بر تصحیح قسمت کن آن چهل و هشت است چهار و میان
و چهارم حصه دینار بیرون آید و هشت سهم که پدر را بود که در مخته ضرب کن ده سهم که پس را بود در مخته ضرب کن
و حاصل آن صد و هشتاد است بر چهل و هشت قسمت کن سه و نیم دینار دیگر و از است چهار جزو دیناری شود
و آن پس را دهند سهم هر دختر که پنج است ضرب کن مخته و حاصل آن که هشتاد و پنج است بر چهل و هشت قسمت کن
یک دینار و سه ربع دینار و نیم جزو از است چهار جزو دینار بود و این مقدار هر دختر را باشد از ترک مسکله
و اگر میان تصحیح در میان ترک موافقت است سهام هر وارثی از تصحیح در جزو موافقت از ترک ضرب کن بعد مبلغ
بر جزو موافقت قسمت کن آنچه بیرون آید نصیب هر وارثی بود چنانچه اگر ترک مخته و دینار است در این مسکله
سه سهم بیرون آید میان چهل و هشت موافقت است پس سهام شور را که دوازده است ضرب کن در جزو
بسیج مسکله آن سهم است حاصل آن بی شش است بوقف تصحیح که هشت است قسمت کن چهار و نیم دینار
شود و این شور را بود از ترک و سهام پدر که هشت است در مخته ضرب کن و حاصل آن که است چهار است
بر هشت سهم قسمت کن مخته دینار شود و آن پدر را بود و مادر را نیز چنین پس دو سهام پس را بود است
در مخته ضرب کن و حاصل آن که سی است بر هشت قسمت کن مخته دینار و سه ربع دینار شود و این پس را بود از
ترک و سهام هر دختر یک پنج است در مخته ضرب کن حاصل آن پانزده است بر هشت قسمت کن یک دینار و سه
ربع و یک ثمن دینار و این مقدار هر دختر را بود مسکله و اگر ترک اندک است دوام بسیار میان مجموع
آن ترک موافقت طلب کن و اگر میان ایشان بیانت است دوام هر غریبی را ضرب کن در کل ترک و حاصل
بسیج دوام قسم کن چنانکه اگر ترک مخته و دینار است دوام چهل و هشت دینار است زیاده
است و عمدا را شش از دینار و دیگر است دینار و میان مخته و چهل

حاصل صد و شصت و هشت است چهل و هشت قسمت کن و دوازده و نصف مخته دینار شود و مادر را نیز همین تناسب کن
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر

مزان
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر
عده بنیاد در پنج
در کتب و دیگر

دام زید ۱۱ دینار
قسمت تیر که هم دینار نصف

دام زید ۱۱ دینار
۱۱ دینار

دام زید ۱۱ دینار
۱۱ دینار و نصف

در چهل دشت با شیت است دام زید که دوازده دینار است در کل ترک که سخته دینار است ضرب کن حاصل
 آن دو دینار و چهار دینار است بر مجموع دام قسمت کن که آن چهل دشت و دینار است چهار دینار
 دینار شود و بزرگ دهند و بر میت از دام زید هفت دینار و سه ربع دینار ماند و دام عمر دیگر هم برین
 کین اگر میان ایشان موافقت است دام بر غوی در جزو موافقت ترک ضرب کن حاصل آن
 بر جزو موافقت مجموع دام قسمت کن آنچه بیرون آید نصیب آن غویم بود چنان که اگر ترک نه شده
 است و میان این موافقت سدس است پس دام زید که دوازده دینار است در جزو موافقت ترک
 ضرب کن و آن سدس است و حاصل آن که سی شش دینار است بر وفق مجموع دام که هشت دینار است قسمت کن
 و نیم دینار شود و این بزرگ دهند و نیز بر میت هفت و نیم دینار از دام ماند و دام عمر دیگر هم برین
 کن مسئله اگر بعضی از ورثه چیزی از ترک صلح کردند سهام او از اصل مسئله و یا از نصیحه طرح
 چنانکه گوی در تقدیر این وارث در میان بوده است بده باقی ترک قسمت کن بر سهام بقیه
 یعنی اول نصیحه مسئله کن با وجود مصالح بده سهام او از نصیحه طرح کن و باقی بر ورثه باقیه
 کن چنانکه زنی مرد شوهر و با در و عم گذشت و شوهر صلح کرد و بر آنچه در زوجه است از مهر و از دنیا
 ورثه بیرون آمد پس سهام او از نصیحه بیگن و ترک میان مادر و عم میت قسمت کن بسه سهم بود
 مادر را بده و یک سهم عم را بده زیرا که اصل مسئله از شش است شوهر را نصف آن سه سهم رسد و مادر
 هفت آن دو سهم و عم را باقی یک سهم پس چون سهام شوهر طرح کرد و می بخارج سه سهم ماند پس
 دو سهم مادر را یک سهم عم را بود و بود علم بالصواب فقط مت کتاب بیون الملک الو

Handwritten notes in vertical script on the right margin, including the name 'Mansur Khan' and other illegible text.

کتابخانه

اشتراک

مشرایک ابصارت و شرح سوک کتاب کفر فارسی مرتب بحاشی جدیده در سطرهای حضرت جناب
 کوزیر چرخان جهان رسوزندگی سبب قائلین بتم شرح کرامی کی کوه سالی جای تصدیق

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name 'Mansur Khan' and other illegible text.

